LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF ILLINOIS
AT URBANA-CHAMPAIGN

015.4371
M58a

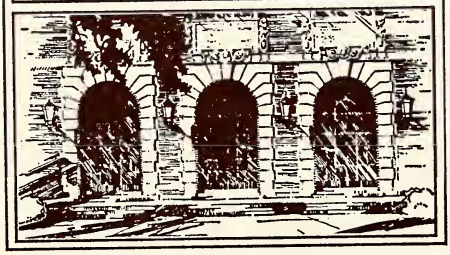

CENTRAL CIRCULATION AND BOOKSTACKS

The person borrowing this material is responsible for its renewal or return before the **Latest Date** stamped below. **You may be charged a minimum fee of $75.00 for each non-returned or lost item.**

Theft, mutilation, or defacement of library materials can be causes for student disciplinary action. All materials owned by the University of Illinois Library are the property of the State of Illinois and are protected by Article 16B of *Illinois Criminal Law and Procedure*.

TO RENEW, CALL (217) 333-8400.

University of Illinois Library at Urbana-Champaign

FEB 05 2004

When renewing by phone, write new due date below previous due date. L162

Digitized by the Internet Archive
in 2015

https://archive.org/details/uplnyliteraturnj00mich

236

ЛИТЕРАТУРНАЯ ЛѢТОПИСЬ
СЛАВЯНЪ
НАРѢЧІЯ ЧЕСКАГО.

139

Literaturnj létopis
čili
Obraz slowesnosti
Slowanůw
nářečj českého
w Čechách, na Morawě a w Uhřjch,
od léta 1825 až do l. 1837.

Obsah celého djla:

I. Staw politický. II. Oswjcenj (některá zemská nařjzenj, wplyw na oswjcenj národnj ohledem spisůw: *a)* censura a revisj knih, *b)* knihtiskarstwj a papjrnictwj, *c)* knihkupectwj, *d)* knihowny). III. Gazyk (*a)* sbjrka zákonůw ohledem češtiny, *b)* staw geho. — Matice česká, Swatojanské dědictwj. — Přehled českých farnjch mjst s počtem dušj. *c)* Proměna geho). IV. Literatura. V. Knihopis č. bibliografie k prodegi spisůw, s krátkými posudky a s wšeligakými poznamenánjmi. VI. Žiwotopisy spisatelůw českých a poznamenánj též nowo-ilirských atd., se wšeligakými přehledy. Připogen gest k tomu archowý přehled literatury slowanské nářečj českého (od neydáwněgšjch časůw až do nyněgška). Imp. Fol.

Ku prospěchu

knihtiskařůw, knihkupcůw, knihownjkůw, duchownjch i swětskych učitelůw a úřadnjkůw, t. kněžůw, lékařůw a prawnjkůw, wlastenské mládeže, wšech (80 mill.) Slowanůw, t. Čechůw, Polákůw, Ilirůw a Rusůw, a wšech milownjkůw slowanštiny.

Sepsal a na své útraty wydal

J. W. J. Michl,
člen řádu pobožných škol a českého národnjho museum.

Swazek I. Arch 1—6.

W Praze, 1837.
Gmenj spisowatelowo. W kommissj Kronbergra i Webra.

N á w ě š t j.

Negedni z našincůw i cizozemcůw uznáwali důležitau potřebu wydánj spisu pro známost gazyka slowanského nářečj českého. Pročež sladkau se kogjme nadě (gakož gsme w české Wčele, w Pr. 1836, č. 42, 46 a 47; w Kwětech w Pr. 1836 přjl. str. 95 a w Danice ilirske Oglasitelji u Zagrebu 1837, br. 14 atd. oznámili že Obraz tento wšem slowančiny ctitelům whod a prospěch bude.

Wygdeť tento »Obraz literatury« pod swrchu psaným názwem, po swazcjch a sice w třech šestiarchowých swazečkách we wel. 8. na tomto krásném, bjlém papjře, a auhledně dotud co možná a drobně tištěný u synůw B. Háze. Dob wydánj gsau: prwnj swazek w dubnu, druhý w ržjnu, a třetj na konec tohot roku. K dostánj u njžepsaného, pak w kommissj Kronbergra i Webra, napotom u M. Neureutra, J. H. Pospjšila w Praze; u M. Hiršfelda w Záhřebě w Chorwa sku a u wšech řádných knihkupcůw w monarchii rakauské a w cizině. — Cen předplatnj wšude stěgná za celý spis 1 zl. 40 kr. stř., a sice za archowý »Přehle literatury« 10 kr., a za každý swazek při odbjránj předplacj se 30 kr. — Gedno tliwě »Přehled« na vel. za 20 kr., na kanc. za 12 kr. — Sběratelé pp. předplat telůw obdržegj od njžepsaného 5tý wýtisk nádawkem. Knihkupci domácj obrátě se na wydawatele, zahraničnj ale na kommissionáře.

Předplacenj se přigjmati bude až do wygitj 3ho swazku, načež pak cena zwýšj. — Poněwadž krásných wýtiskůw na psacjm welině »Přehl. lit.« mnoh nemáme, úctiwě žádáme, aby se pp. předplatitelé brzo přihlásili. Pozděgšj muse po wydánj toho za tauž cenu na psacjm kanc. archu za wděk wzjti.

Gména p. t. pp. předplatitelůw na konci tištěna budau, a protož se uctiv žádagj, aby čitelně psané gméno swé, důstogenstwj a obydlj tam, kdě napřed z platěgj, oznámiti ráčili. Knihkupci gsau žádáni gména těchto k njžepsanému p ležitostně aneb k pp. Kronbergrowi a Webrowi zaslati.

Chtěgjce k bibliografii i poznamenánj prodagných knih ze dřewnj doby z wěsiti, uctiwě žádáme pp. knihkupce, aby nám buď swé tištěné katalogy, buď r kopisné poznamenánj gich s celým titulem, udánjm formátu, stran neb archůw, p loh, ceny, let wydánj a mjsta, gakož i se gmény knihtiskařůw zaslati sobě nelikr wali. Přjspěwky k zdokonalenj aneb porownánj wýtiskůw a rukopisůw, též p můcky k žiwotopisům nyněgšjch českých ano i mladých spisatelůw ilirských p wopisem poločeským buď franko po poště, neb knihkupeckau cestau wděčně p gaty budau. O kéž by naše žádost marná nebyla, gako w *Oest. Nat. Encykl Wien*, 1836. *VI. Bd. S. II.* „*Wenn man z. B. manchen biographischen Art vermisst, so rührt diess daher, weil oft vielfach wiederholte unmittelb Anregungen und eben so oftmalige Zuschriften erfolglos geblieben*" *&c.* Opětuj me tedy prosbu na přátelé skromných českých spisowatelůw, a za obdržené zask z Čech a Uher wraucj djky wzdáwáme. Zdaliž pak na rok 1838 s bibliografij skau bude se pokračowati moci, rozhodne toliko hogný počet odbjratelůw.

W Praze, w dubnu 1837.

J. W. J. Michl,
wydawatel,
w Praze, now. městě, w piaristské kollegi

NOTICE

'TER CAREFUL EXAMINATION OF THE
NER MARGIN AND TYPE OF MATERIAL
: HAVE SEWN THIS VOLUME BY HAND
IT CAN BE MORE EASILY OPENED
ID READ.

Aupln ý

literaturnj létopis,

čili

Obraz slowesnosti

Slowanůw nářečj českého

w Čechách, na Morawě, w Uhřjch atd.,

od léta 1825 až do léta 1837¼.

Připogen k tomu: Přehled geho literatury od neydáwněgšjch wěkůw na imp. archu co wýtah a pokračowánj: »Historie literatury české« od Jos. Jungmanna.

Ku prospěchu

wšech Slowanůw, t. Čechůw, Polákůw, Ilirůw, a wšech milownjkůw slowanštiny.

Sepsal a na swé útraty wydal

J. W. J. Michl.

Полная

ЛИТЕРАТУРНАЯ ЛѢТОПИСЬ,

или

ОБРАЗЪ СЛОВЕСНОСТИ

славянъ

НАРѢЧІЯ ЧЕСКАГО

въ Чехахъ (въ Богеміи), на Моравѣ, въ Венгріи

и проч.

отъ 1825 до 1837¼ года.

Соч.

І. В. І. Михломъ.

W Praze, 1839.

W kommissj Kronbergrowy wdowy a Webra.

C 1837-18

10

Slowesnosť, kak wyraženie obščestwa, spěšit opra-
wdať swoe naznačenie, byť wěrnym i pra-
wdiwym zerkalom žizni narodow.

Bodjanskij O nar. poezii. Mosk. 1837. str. 7.

Tisk a papjr synůw Bohumila Háze.

015.4371
M58a

Předmluwa.

Aučel tohoto spisečku giný nebyl, nežli powznešenj se Čechůw zwláště a Slowanůw wůbec k *wlasti* swé, k *zeměpánu* a *wšewědaucjmu* nebeskému *Bohu.* Tudy před očima gsem měl:

1. *Ponaučenj českých mladjkůw i starcůw;* tiskařůw, knihkupcůw, knihownjkůw, duchownjch i swětských auřadnjkůw, zkrátka wšech těch, genž s literaturau českau se bljžegi seznámiti chtěgj; pak
2. *powzbuzenj kraganůw swých k zachowánj toho krásného nářečj.* K tomu aučelu gsau wšeligaké ze spisůw wýgimky a žiwotopisy spisowatelůw podány; pak
3. *rozšjřenj našeho wlastenského nářečj.* W tom ohledu hleděl gsem knihkupectwj české (slowanské) wzbuditi, dage sám 50 zl. ze 100 knihkupci, a naděge se, že i tjm zplodjm
4. *wzágemnost slowanskau*, bez kteréž Čech w řeči swé ani dokonalým býti nemůže.

Náš weleslawný pan *Jos. Jungmann*, neustálý pěstaun české literatury, swau historii literatury české až do roku 1825 obšjrně dowedl. I uznáwal gsem tedy za prospěšné malý obraz celé české literatury na imperialnjm archu swolenjm dotčeného toho literatora sestawiti, a wětšj obraz od r. 1825 až na naše časy dle geho wzoru wyrýti.

K tomu aučelu čjtal gsem wšecky téměř české spisy. Kromě tištěných knih wšjmal gsem si i rukopisůw. Pročež ohledáwal gsem dobrotau p. Fr. *Stuchlého*, revisora knih, i tištěné censornj katalogy wšech powolených rukopisůw, abych gak možná se „auplnosti" dopjdil. Mimo to prohledl gsem w c. kr. universitnj knihowně pražské katalog wšech se tam nacházegjcjch českých knih (počjtá se tam do řjgna 1836 spisůw 1994 we 2348 swazcjch), ano i w českém

museum wšeličehož gsem p. ***Hankau*** použil. A mnozj přátelé wlastenské literatury se mi k tomu djlu laskawě propůgčili, gežto gmenowati pro skromnost swau sobě zapowěděli.

Než poněwadž pod sluncem nic „auplného a dokonalého" se nenacházj, tedy nemohu se ani tjm honositi, že gsem docela „auplný" Obraz slowesnosti české a nowoilirské podal, ano spokogiti se musjm tjm, že gsem co možná bylo, při neustále se skupugjcjch člancjch weliký obraz našj slowesnosti wykresliti hledél, tak aby wšecky tahy našeho liternjho žiwota byly k spatřenj.

Hned po wygitj těchto látek čili materialij w prwnjch dwau swazcjch (12 ar.) následowala ze strany oswjcených čtenářůw — gak to přirozeně bývá — djlem toho spisu chwála [1]) djlem i hana [2]), tak že předce ona tuto přewyšowala. Wšickni téměř shledali mau ausilnost gak dušewnj tak peněžnj, ano i některj dotčeného aučelu dosáhli.

Ostatně w sladké se kochám naděgi, že gsem k celku literatury wšeslowanské přispěl, a přegi, aby buď p. G. W ***Dundr*** aneb samo slawné obecenstwo slowanské, kteréž můg skrowný dárek milostiwě přigmauti ráčilo, w prospěch a užitek swůg obrátili.

---

[1]) A) *Rozmaitości lwowskie* 1837. Nro. 31. str. 247. pronesly se takto: »Dzieło nader pracowicie z wyczerpaniem wszystkich do tego źródeł, i z dobrym porządkiem ułożone i dokładnie objaśnione.« — B) *Danica ilirska* u Zagrebu 1837 str. 116: »Ovo ne samo za Čechoslave, nego i za sve ostale Slavjane u istinu mnogo važno dělo je vrědno, da se njim knjižnica svakova učenoga Slavjana ukrasi.« — C) *Česká Wčela* 1837. str. 192: » . . . Nestranný a saudný čtenář podiwj se hognosti materialu w I. tomto swazku (6 arš.) zpracowaného podiwj se pilnosti spisowatele, který gistě dnem i nocj pracowal a nesčjslnému množstwj knih rozličných gazyků probjral, když se na takowau práci, gi nám zde podáwá, odwážil. Usudek spravedliwý až po wygitj celého djla sdáti může; tolik wšak gest gisto, že giž w tom swazku se mnoho pěkného zagjmawého a nowého nalezá. Wydánj gest oprawdu krásné, neboť w krásu tisku nad Házowskau knihtiskárnu w Čechách žádná nepředěj.« — D) *Bohemia Prag* 1837. — E) Časop. českého museum 1837. IV. »Chwalitebna gest náramná pilnost p. Michlowa, s kterau tolik materialij w hromadu snesl . . Kdoby snad budaucně o tom oboru pracowati chtěl, zde hognost wzácného materialu nalezne.« Taktéž *Rozm. lwow.* 1837. Nr. 52 a giné časopisy německé a dopisy přátelské.

[2]) Čas. č. mus. 1837. IV., nač odpowěd w Č. Wčele 1837. Takž *Bohem.* 1838 a *Ost und West.* 1838. *S.* 212. Wšak zde platj Šillerowo:

Wšem se nemůžeš trpkau swau ljbiti naukau:
Whod wykoneyž *gedněm,* slaužiti nelze *gině.*

W krag. městě Slaném dne 19. (7.) unora 1839.

O b s a h.

Předmluwa . . . . . str. III

I. Staw politický . . . . . » 1

II. Oswjcenj. A) Některá zemská nařjzenj . . . . . » 3

B) Wplyw na oswjcenj národnj ohledem spisůw.

a) Censura a revisj knih . . . . . » 11

b) Knihtiskarstwj a papjrnictwj . . . . » 16

c) Knihkupectwj . . . . . » 17

d) Knihowny . . . . . » 20

III. Gazyk. *a*) Sbjrka zákonůw ohledem češtiny . . . . » 24

b) Staw geho . . . . . » 29

Matice česká . . . . . » 48

Swatojanské dědictwj . . . . . » 50

Přjdawek k stawu gaz. (mjsta česká) . . . » 53

c) Proměna geho . . . . . » 62

IV. Literatura . . . . . » 66

V. Knihopis.

I. Slowozpyt. 1. *a*) Gazyk, obrana geho, gmenoslowj . . . » 73

b) Prawočtenj . . . . . » 74

c) Prawopis . . . . . » 76

d) Mluwnice . . . . . » 78

e) Pomocné spisy . . . . . » 81

f) Slownjky . . . . . » 83

2. *Krásná literatura (slowesnost).*

a) Náwody. *α*) Sloh . . . . . » 87

β) Prosodika . . . . . » 88

γ) Hudba . . . . . » —

b) Básně. I. Duchownj . . . . . » 89

II. Swětské . . . . . » 99

III. Pjsně s hudbau . . . . . » 120

IV. Selanky . . . . . » 122

V. Bágky a ginotagitelky . . . . . » —

VI. Satyry . . . . . » 123

VII. Nápisné . . . . . » 124

VIII. Báchorky, pohádky, hádanky . . . . » 125

IX. Diwadelnj. *α*) Smjšené . . . . » —

β) Zpěwohry . . . . » 128

γ) Činohry . . . . » 130

δ) Weselohry . . . . » 132

ε) Smutnohry . . . . » 134

c) Řeči . . . . . » 135

d) Zábawné i naučné spisy. *α*) Časopisy . . . . » 136

β) Po různu . . . . » 146

e) Literatura řecká a latinská . . . . . » 154

II. Děgepis. *a*) Neywjce politický . . . . . » 157

b) Cesty a wypsánj zemj . . . . . » 161

c) Mjstopisné popsánj . . . . . » 162

d) Žiwoto- a rodopis . . . . . » 164

e) Národnj obyčege a slawnosti . . . . » 167

f) Starožitnosti . . . . . » 168

g) Nowiny . . . . . » 169

h) Děgepis cjrkewnj, náboženstwj . . . » 170

i) Děgepis slowesnosti (literatury) . . . » 172

III. Zeměpis . . . . . » 177

IV. Libomudrctwj. *a*) Dušeslowj, krásowěda } . . . str. 180
b) Mrawné a naučné spisy }
c) Zpráwa a řád obecný . . . . » 181
d) Wychowánj dětj.
1: Náwodstwj . . . . . » 182
2. Časopis . . . . . » —
3. Spisy pro mládež . . . . » 194
V. Počtářstwj . . . . . » —
1. Počjtánj z hlawy a pjsemné . . . . » —
2. Měřictwj . . . . . » 195
3. Hwězdářstwj . . . . . » —
4. Kalendář . . . . . » 196
5. Wogenstwj . . . . . » 197
VI. Wědy přjrodné. 1. Přjrodopis (historia naturalis) . . » 198
2. Člowěkoslowj (anthropologia) . . » 201
3. Prjrodnictwj (physica etc.) . . . » —
4. Hospodářstwj (oekonomia)
a) Wůbec . . . . . » 202
b) Wčelařstwj . . . . . » 204
c) Owčáctwj . . . . . » —
d) Chowánj dobytka . . . . » —
e) Zahradnictwj, štěpařstwj . . » —
f) O lnu . . . . . » 205
g) Lesnictwj . . . . . » —
h) Kuchařstwj . . . . . » 206
i) Řemeslnictwj a obchodnictwj . » —
VII. Lékařstwj. *a*) Pytwa. Ljk domácj. porodnictwj, léčenj dob. » 208
b) Lečenj auplawice (cholery) . . . . » 209
VIII. Práwnictwj. *a*) Náwod . . . . . » —
b) Zákony . . . . . » —
c) Sněmy . . . . . » —
IX. Bohoslowj. 1. Pjsmo swaté (biblj)
a) Celé . . . . . » 212
b) Nowý zákon . . . . . » —
2. Dogmatika i polemika . . . . » 213
3. Práwo cjrkewnj . . . . . » 216
4. Historie biblická . . . . . » 217
5. Wýklady . . . . . » —
6. Kázanj *a*) We sbjrkách . . . . » 219
b) Gednotliwá . . . . . » 223
c) Pohřebnj . . . . . » 226
7. Swatj otcowé . . . . . » 227
8. Pastýřské bohoslowj . . . . . » 228
9. *a*) Swaté obrazy a popsánj gich . . » 230
b) Ze žiwota Krista Pána . . . » 231
10. Žiwoty swatých . . . . . » —
11. Wzděláwatelné a nábožné, slawnosti . » 232
a) Časopis . . . . . » —
b) Gednotliwé . . . . . » 234
12. Mrawoučenj (moralka) . . . . » 237
13. Směs . . . . . » —
14. Modlitby . . . . . » 238

VI. Gména a žiwotopisy spisatelůw a umělcůw (hudebnjkůw) česko-slowanských a ilirských i giných některých gim přjzniwých Slowanůw . . . . . » 257

Dodawek { I. . . . . » 249
II. . . . . « 348
III. . . . . » 352

I. Staw politický.

K Wám se s prosbau obracjme,
Hlas nebuď naš oslyšen:
To dědictwj otcůw našich,
Gazyk w božském wýtworu,
Nabuď přjzně w myslech Wašich,
Zjskey Waši podporu.

Hlasy wlast. w Praze 1835.

Cjsař **František I.** řjdil a sprawowal dědičné rakauské země hned i od swého na trůn wstaupenj dle hesla: *Justitia regnorum fundamentum* t. Sprawedlnost gest řjše základ. Za tau přjčinau bylo rakauské cjsarstwj, a tudy i Čechy s Morawau w těchto bauřliwých dobách, w kterýchž některé giné řjše wjce méně ztrápeny byly, neypokogněgšj a neyšťastněgšj, což se za wýsledek geho zřjzenj a obapolné lásky wždy upřjmné, gak wládaře k poddaným swým, tak poddaných k wládaři swému, kterážto láska se zwláště pak w nebezpečné nemoci cjsařowě r. 1826 obgewila, pokládalo. Když w září 1831 cholera i we Wjdni wypukla, i hned se, co možná bylo, proti gegj rozšjřenj hradilo, a w ten čas i sama přjtomnost a podjl mocnářůw, gako za času welké powodně w dubnu 1830, rázně na poddané, zwláště na Wjdeňáky zagjmawě působila.

Dne 1. března r. 1832 slawila se památka geho čtyrydcetiletého panowánj gak w Čechách, tak i w giných zemjch gemu poddaných. O této lásce poddaných k swému mocnáři přeswědčil se sám cjsař, cestuge w letě 1833 do Čech, kdež i geg car ruský, král pruský a královci: pruský a saský, a ginj ostatnj knjžata nawštiwili.

Negen w Čechách, ale i w saudružné Morawě radostně byl uwjtán, a odcházege do Wjdně, též w hornjch Rakausjch (kdež widětí chtěl krále baworského), a konečně we Wjdni od swých wěrných měšťanůw byl laskawě přigat.

Když se 12. unora 1835 cjsařowy narozeniny, gako každoročně, powšechnau srdečnostj slawily, a On auplného zdrawj požjwal; nagednau 24. unora se roznemohšj horkau dostal zimnici, načež pak se s přjtomnau swau rodinau rozžehnaw, 2. března okolo $^3/_4$ na 1 hodinu ráno w Pánu zesnul.

Geho neystaršj syn a nástupce **Ferdinand I.** [1]), cjsař rakauský, král uherský a český toho gména V., wydal toho ještě dne několik listů, dokládage, že gako geho zbožněný Otec w důwěře k Bohu na blaho a oswětu swého lidu sprawedliwě *(recta tueri)* ohled wezme; potwrdilť wšecky úřednjky dworské a ostatnj, odpustiw gim nowau přjsahu. Když weškeré rakauské mocnárstwj a sausednj dworowé slib poddanosti a uctu gemu složili, potwrdil už zwolené heslo swé: *„prawosti obhagowati.“* — Při konci měsjce zářj 1835 byli shromážděni w Teplicích w Čechách cjsařowé: rakauský a ruský; králowé: pruský a saský a mnoho ginych panugjcych knjžat se tam sešlo. Dne 4. řjgna přigel cjsař *Ferdinand I.* i s cjsařownau *Marij Annau* do Prahy, kdež se do 13. t. m. bawili a weřegné ustawy ohlédali. Cjsař *Ferdinand* nawštiwil mezi ginými i české museum, w němž bedliwě wšecky sbjrky po mnohých sálech rozestawené přehlédal. Na konec podán byl G. Gasnosti *„Slownjk Jungmannůw“*; krásně tištěný wýtisk *„Hlasů wlastenců w při radostném uwjtánj GG. Milostj Ferdinanda a Marie Anny w Praze“* a pak *„Frant. Palackého Přehled saučasný neywyššjch důstognjkůw a auřednjkůw w králowstwj českém.“* Nawštiwil i knihtiskárnu synů Bohumila Háze, a pobyw tam tři čtwrtě hodiny i na rychlé párnjm strogem hnané presy s podjwal. — R. 1836 wygeli cjsař a cjsařowna 16. srpna z Wjdně cestugjce přes Brno (17. srp.), přes Litomyšli (21.), přes Králůw Hradec (22.), Gičjn (28.), Boleslawi (29.), Brandeis (30.) do Prahy k korunowacj (1. zářj) u neywětšj slawnosti. Když na hrad a na dwů kaple sw. Wogtěcha přišli, držel hrabě *Chotek,* neywyššj purkrabj k Geho Milosti *českau* řeč. Dne 3. zářj byl den skládánj slibu Geho Milosti, kdež přjkladem neygasněgšjch předků swých n tomto trůnu českém slawné dědičné přiznánj s přjsahau wěrnosti ode králowstwj českého, markrabstwj morawského a knjžectwj slezkého přigmul, a spolu stawům obyčegné sněmownj po stulata předložiti dal. Což když se stalo, promluwil laskawá slowa w gazyku *německém.* Načež mu neywyššj purkrabj wděčnosti stawů w gazyku *českém* wygewil. Na to přistaupilo se k přiznánj a přjsežnj formuli; četla se neydřjwe w *české* řeči a potom

[1]) *Ferdinand I.* (Karel, Leop. Jos. Frant. Marceljn) gest narozen we Wjdni 19. dubna 1793, neystaršj syn cjsaře rakauského *Františka I.* a cjsařowny *Marie Theresie,* rodilé princezky obau Sicilij. Byw řádně od swých slawných rodičů wychowán, putowal gako králewic (cjsařowic) r. 1815 na zwěd po mnohých zemjch rakauské monarchie, pak po Italii, Šweycarsku a po čás Francauzska. Nawrátiw se, podporowal zwláště blahodatné uměnj a řemesl klidná. Pod geho dohledem zmahala se c. k. společnost hospodárská w Wjdni, a pro zlepšenj wlastenského promyslu počaly se r. 1819 sbjrky pro myslné. — Gako králewic byl 28. zářj 1830 od sboru čili sněmu přešporského slawně korunau sw. Štěpána korunowán. Na důkaz swé dobrosrdečnosti odporučil z daru gemu od uherských stawů dle obyčege podaného totiž 50.000 kusů dukatůw, geden djl k podpoře těm, genž daně platj (nebo pro špatné žně daně složiti nemohli), a druhý djl pak k rozmnožen gi stiny maďarské akademie. — Dne 27. unora r. 1831 zasnaubil se král *Ferdinand V.* s princezkau *Marij Annau* (Karoljnau Piau), dcerau nebožtjk Viktora Emanuele, krále sardinského.

w *německé.* Dne 7. bylo slawné korunowánj, a když korunowaný král složiw českau korunu a domownj si opět na hlawu daw, powstal, zwolal zástupce neyw. purkrabj potom ke stawům w gazyku *českém: „Poďme a našemu korunowanému králi a dědičnému pánu přiznánj učiňme.“* Při korunowánj krále českého nastalo pasowánj na rytjře sw. Wáclawa. Dne 12. nastalo též slawné korunowánj geho choti a oswjcenj města Prahy. Dne 14. zářj byla držána *národnj* slawnost na welikém prostranstwj za domem wyslauženců na památku tohoto korunowánj, ku kterežto se lidé ze wšech kragůw českých sešli, a 16 zasnaubených párůw, z každého krage geden, a 4 z hlawnjho města, gakožto mrawnj, gedauce se swými přátely, rychtáři a neystaršjmi z dědiny, obdrželi od stawů wěno po 200 zl. stř. u přjtomnosti královny a wznešených osob. Dogemné bylo to wzezřenj na powahy a mrawy, na wzdělánj a gazyk národu českého. Dne 19. zářj korunowanj opustiwše hlawnj město české, odgeli přes Kostelec, Kumžák, Běchowice, český Brod, Plaňany, Koljn, Čáslaw, Gjhlawu, mor. Buděgowice, dne 22. zářj do Wjdně.

Korunowačnj dar, dne 17. zářj podaný, obrátila *cjsařowna a královna* k prospjwánj dobročinných ustawů pražských. *(pražské now.* 1836, *č.* 86.)

Pomocné knihy.

a) Oesterreichische National-Encyklopädie oder alphabetische Darlegung der wissenswürdigsten Eigenthümlichkeiten des österreichischen Kaiserthumes, in Rücksicht auf Geographie und Statistik, Geschichte, Genealogie und Biographie. Wien 8. 1835—36. (Wydawatelé Cikan a Gräffer obdrželi každý od zeměpána zlatau medalii).

b) *Bäuerle*, Adolf, Was verdankt Oesterreich der beglückenden Regierung Sr. Majestät Kaiser Franz I.? Se 3 rytinami (z kterýchž 2 w 4ce) wel. 8. (32½ ar.) Wien 1834. Za 6 zl. stř. (Odměn.)

c) *Zipser*, Franz I. geehrt im Leben wie im Tode. Stuttgart, 1836. (Odměn.)

d) Denkbuch über die Anwesenheit Ihrer k. k Majestäten Franz I. und Karoline Auguste in Böhmen im Jahre 1833. Leitmeritz, Medau 1836. gr. 4. (26 Bog. Text, 81 lith. Beilag.) Prag, Bohmanns Erben, Velinp. brosch. 4 fl. n. 5 fl. (Ozn. w pr. now. 1836.)

a. t. d.

II. Oswjcenj.

A. Nekterá zemská nařjzenj.

Gak wšecka nařjzenj na český národ aučinkowala, ponechá-ne každému učenému a wlastenskému posuzowateli. Zdeť buďte ;en některé stránky udány. Učenj německé trwá posud na ně-neckých hlawnjch a wyššjch školách. Zawedena malá německá nluwnice pro prwnj a druhau třjdu *(kleine deutsche Sprachlehre ür die erste und zweite Klasse an Normalschulen)* (3. *unora* 1825);

zlepšena naučná kniha nowého zeměpisu, 3tj oddělenj pro 4tau gramatikalnj třjdu *(Lehrbuch der neueren Geographie 3te Abtheil.,* (21. *un.*); 2ho a 3ho djlu zlepšené naučné knihy nowé státnj hi- storie na gymnasijch *(Lehrbuch der neuen Staatengeschichte)* (26. *un.*); oprawena státnj historie IV. odděl. a zeměpisu též IV. odděl. na gy- mnas. (28. *řjg.* 1825); užjwánj theoreticko-prakt. německého naweden ke katechisowánj od J. M. Leonharda, za čtenj bohosłowců 4ho ro- ku (*št.* 16. *pros.* 1825), též wšeobehné historie dra. Jak. Branda (*Wjd* 1825) *(allgemeine Weltgeschichte)*, gen prozatjm do wypracowánj ně- gaké lepšj (1825) we filosofii; přjrodopis Ond. Baumgartnera (1824 za naučnau knihu (24. *srp.* 1826); K. Halašky toliko w Praze; mrawo- pis za prozatjmnj čtenj k wychowánj dobrých pastýřů od Šenkl *(Schenkel's Moral)* (25. *řjgna* 1827); pauhé počtářstwj od Appelt *(Appelt reine Elementar-Mathematik)* (24. *září* 1825); naučná kniha děgepisu dřewnjch států a národů *(Lehrbuch der alten Staaten- und Völkergeschichte)* pro druhau humanitnj třjdu (15. *máge* 1830). Dě gepis srbský w národnjch školách řeckého nespogeného obřadu přednášeti zapowězeno (5. *bř.* 1825); učenj přjrodo- a děgepisu pře depsané pro konwiktisty, stipendisty a ty, genž od školnjho platu oswobozeni gsau (2. *září* 1826). Stjhagjcj listy a popisy ukrade ných wěcj magj se w *německé* a *české řeči* (neylepšj oboge na ge dné straně) tisknauti dáti *(řjz. české wlády* 8. *července* 1825); otisk kamenopisný má se za patisk *(Nachdruck)* s pjsmeny pokládat *(dworn. kanc. nařjzenj* 14. *července* 1825). Obnowené předpisy ohle dem knih, genž po smrti se prodáwagj; z těch se inwentáře pře prodagem c. k. dohledagjcjmu auřadu knih ukázati magj *(řjz. app česk.* 16. *srp.* 1825). Zřjzenj listů w latinském gazyku přicházegj cjch do rukau uherských auřadů pro wystěhowance z Uher a pr popsánj uběhlců *(dw. n.* 29. *dub.* 1826). Za wšecky cizozemské nowin a časopisy poštau přišlé neplatj se clo, wšak kteréž wozem po štownjm bezprostředně na knihkupectwj a giné osoby přicházegj za ty se musj clo zaplatiti *(dw. k. n.* 25. *dub.* 1827). Budaucn oznámenj na tabuljch zmahagjcjch se děkanských a farnjch kni howen *(dw. nař.* 13. *led.* 1828). Má se hleděti, aby se nepořáde w školnjch knihownách nezaměděl *(nař. kom. nad stud.* 12. *pro* 1828). Ti, genž úřadu justiciárnjho dosjci chtěgj, magj mezi kom petenty (spolužadateli) wědomosti gazyků udati *(just. dw. nař.* 3 *řjg.* 1828). Wyswětlená zápowěd a obmezeno přiwážený knih zwýšenj cla, a sice platj se za neważané aneb gen sešité knih mjsto 2 zl. 30 kr. za centnýř 5 zl. *(dw. nař.* 20. *června* 1830 Oznam mincownjch a starožitných nálezkůw k prospěchu: *antiqua rum inscriptionum imperii austriaci* (t. sbjrky starodáwných nápis w mocnářstwj rakauském), kteráž časem wygjti má *(dw. nař.* 3 *června* 1828). Přjrodo-děgepisné nálezy gako mince a giné kle noty magj se c. k. wšeobecné dwornj komoře odeslati *(dw. kan nař.* 30. *máge* 1831). Za oznámenj do nowin wjdenských *(k. k österr. priv. Wiener Zeitung)* určeno za 1 tlačený řádek w gednoi třech oddělenj při prwnjm ohlášenj $3\frac{1}{2}$ kr. stř. a při každém ná sledugjcjm aneb opakugjcjm w oznamowateli *(Intelligenzblatt)* 2 k

stř. *(doln. rak. řjz.* 11. *pros.* 1831—1835) [1]). Za knihy, kteréž ohledem censury do ciziny nazpět gjti musegj, wracj se clo *(dw. kom. nař.* 24. *led.* 1832). Úřad k propůgčenj powolenj k obchodu w obrazjch, taktéž u kněhkupcůw *(dw. kom.* 10. *srp.* 1831). Předpis ohledem censury tisknauti se magjcjch pastýřských listů; nařjzeno, aby se tu ocenili, kde biskupstwj gest *(dw. kanc. nař.* 16. *září* 1832). Clo platiti poručeno za knihy z ciziny přišlé a pro weřegné knihowny ustanowené *(dwor. kom. nař.* 24. *břez.* 1833). Ti, genž za kancelárské praktikanty u zemských a kragských úřadůw se dostati chtěgj, musegj se wyswědčenjm dokázati, že běh 4 gramatikalnjch škol, aneb realnjch, aneb technických, aneb inžinirské (měřické) akademie, aneb wogenské akademie we wjd. Nowém městě, chwalně skončili *(dw. kanc. n.* 18. *mág*e 1833). Dowoleno wywážeti řecké, moldawské a walašské tiskařské pjsmeny a matriky *(Matrizen)* wšech ostatnjch řečj *(dw. kom. n.* 24. *mág*e 1833). Předpis pro pozůstalé knihy wztahuge se i na rytiny, mapy a kamenotisky, kteréž se censurnjmu úřadu též oznámiti magj, dřjwe než se prodáwagj *(dw. kanc. n.* 25. *července* 1833). Obnowena zápowěd, aby se nepředepsaných knih na německých hlawnjch školách neužjwalo *(nad št.* 20. *srp.* 1833) [2]).

Wyswědčenj k pokračowánj studij má býti opatřeno nápisem: „*dignus, qui ad studia prosequenda admittatur*“, a zapowězeno farářům a děkanům školáky z rozličných gramatikalnjch škol w gednom a témž roce učiti *(nař. české zemsk. wlády* 28. *unora* 1825). Stanowené zkaušky, gimž opakugjcj žáci libomudrčtj (repetenti) podlehagj *(nad štud.* 2. *dub.* 1825). Určen způsob držení konkursu (zkaušky) pro učitelské stolice *(št.* 9. *dub.* 1825). Má se hleděti na wyšlé předpisy o privatnjch studijch *(št* 27. *června* 1825). Přjměřená přjsnost při zkauškách a kalkulacj (ocenění) studugjcjch na filosofických ustawech *(st.* 24. *září* 1825), a zkaušky nemagj se welmi protahowati a odložení gegich nemá se trpěti. — Uweden a zřjzen ustaw pro chudé w králowstwj českém *(nař. č. wlády* 20. *řjg.* 1825). Zkaušky z II. djlu trestnjho zákonu *(nař. k. č. wl.* 3. *list.* 1825). Zákonné zapsánj žáků na trivialnjch školách *(št.* 5. *list.* 1825). Cizozemcům zapowězeno domácj naše učiliště nawštěwowati, nemagj-li od swých úřadů k tomu powolenj *(št.* 14. *pros* 1825). Uwedeno zřjzenj weřegných zkaušek na wšech filosofických ustawech *(št.* 31. *pros.* 1825). Wyzdwiženj některých gymnasij; a přikázaná přjsnost při klasifikacj žákůw w gymnasialnjch, zwláště pak w gramatikalnjch třjdách, a dowoleno rozmnoženj a zawedenj technických škol *(št.* 31. *pros.* 1825, 5. *června* 1826). Zapowězeno privatnj čili domácj učenj civilnjm (měšťanským) aneb wogenským úřednjkům *(št. n.* 13. *ledna* 1827). Při wypracowánj konkursnjm *(Konkurs-Elaborate)* k obdrženj učitelské stolice má se

[1]) W *českých pražských nowinách* od řádku 2 kr. a podruhé 1 kr., a w illyrských w Zahřebu „pri svakom obznanenju polag občinske navade platja se od 1 do 10 liniah 20 kr. srebra, dalje pako od svake linie 2 kr. srebra“ (1837).

[2]) *Přjtel mládeže* 1831. I. 1835. I.

negen na literarnj cenu, ale i na směr (tendencj) w těchto pracjch pronešených zásad hleděti *(št.* 27. *ledna* 1827). Nařjzenj o privatnjm učenj gymnasialnjch žákůw, též i těch z wěd wyššjho oddělenj študij *(dw. kom. nad št.* 19. *unora a dw. kanc. nař.* 4. *dubna* 1825).

Prozatjmnj učitelowé (suplenti) swobodných předmětů we filosofickém oddělenj nemagj se dosazowati *(št.* 28. *dubna* 1827). Určeno, kdy se má mládež do gymnasij přigjmati *(št.* 10. *čerwna* 1827). Při konkursnjch pracjch přigjmagj se gen od professorů důwodné náhledy *(št.* 20. *čerwna* 1827). Powoleno, aby žáci w mimořádných třjdách *(Nebenklassen)* se učili, wšak ale za privatisty se pokládali *(št.* 25. *srpna* 1827). Určen řád professorů filosofických *(št.* 7. *ledna* 1826). Základy při rozdělowánj odměn na elementarnjch školách *(št.* 14. *ledna* 1826), dle kterýchž gen normalnj hlawnj školy odměny z školnjho fondu, a sice normalnj škola 36 zl.; kragská hlawnj škola, sestáwagjcj ze 4 třjd, 30 zl.; a kragská hlawnj škola se 3 třjdami 20 zl. stř. dostáwagj. — Z předmětů, kteréž se w prwnjm školnjm půlletj skončegj, gako při archæologii (starožitnostech hebreyských) a hermeneutice (náwodu k wýkladu pjsem swatých) magj se i hned zkaušky započjti (10. *března* 1826). Předpis ohledem konkursu giž úřadugjcjch gymnasialnjch učitelů, když z též stolice na druhau giného gymnasium přecházegj (tuť nenj zkaušky zapotřebj) (5. *máge* 1826). Tigenž w 2hé humanitnj třjdě špatné klasy (špatné mrawy a zlau známku z učenj náboženského a prospěchu) obdrželi, nemagj se do wyššjch škol pauštěti (13. *srpna* 1826). Powinnost žáků, genž celoročnj běh liternj opakowati musegj (18. *máge* 1829). Plat školnj w střjbře, a sice na gymnasijch 12 zl., we filosofii a w prawnictwj 18 zl. w kragjch; w prawnictwj a w lékarstwj na universitě 30 zl. stř., kdežto w Haliči na gymnasijch 8, we filos. 12, a w jus 20 zl., dáwati se musj (23. *srpna* 1826). Též školnj plat (ne sobotales t. g. za týden, ale měsjčnj) 4, 6, 8 kr. stř. na elementarnjch školách (11. *list.* 1826). Předměty juridicko-politické, z nichž se zkaušky hned po prwnjm půlletj držjwagj, gsau: w 1. roce statistika, w 2 měšťanské práwo, w 3. lennj práwo, a we 4. politické nauky (18. *list.* 1826). Pogmenowánj liceuma holomauckého za universitu (22. *září* 1827). Oznámenj o wywrženj školáka ze školy (6. *řjgna* 1827). Náwěštj dáno o špatné známce z prospěchu u študugjcjch filosofů a juristů (8. *řjgna* 1827). Žáci, kteřjž 13. rokem do gymnasium se přigali, a opakowati musegj w 14. roce, magj se podržeti (1. *list.* 1827). O přigetj školnjch pomocnjků (3. *pros.* 1827).

Přišlj žáci gen ze 5 král. akademij: záhřebské, košické, welko-wardeinské, prešpurské a rábské, pak z university pešťanské mohau na rak. filosofických aneb wyššjch ustawech i dále študowati (22. *pros.* 1827, 21. *list.* 1829). Cizozemci nemagj přjstup k učitelským stolicjm (3. *máge* 1828). Předpis u posauzenj pracj konkursnjch, zwláště pak filosofických. Wystawenj wyswědčenj w prospěchu w každém předmětu (31. *ledna* 1829). Učenj na weřegných učilištěch má i po skončených zkauškách až do prawého přjštj prázdnin setrwati (30. *dubna* 1829). Nařjzeno powše-

chné prawidlo při udělowánj stupňůw učenosti (doktorátu) u wšech fakult čili tříd (23. *máge* 1829). Doslowné uwedenj w roku od professorů wydaných spisů w zprávách ročnjch (24. *řjg.* 1829). Záwěsek k nařjzenj od 11. zář 1826 o přigetj žáků do tříd gymnasialnjch, w každé škole má 80 a někdy i 1 pár žáků býti (1. *list.* 1829). — Přjspěwky poručené při stawenjch škol hlawnjch (5. *list.* 1829). Poručeno, aby se pečeť wlády nad učenjm *(Studien - Direktorat)* na wyswědčenj wšech učilišť přitiskla (29. *ledna* 1831). Předpis ohledem od professorů spořádaného a na auřady podati se magjcjho katalogu třjdného *(Klassen - Katalog)* (*dw. kanc. n.* 29. *dubna* 1831). Nařjzena přestáwka učenj w hodinkách *(Nachstunden)* ze strany učitelů na gymnasijch a hlawnjch školách, a předepsáno, aby se tu, kdež ten obyčeg gest, w gymnasium 10, na hlawnj škole 12 žáků za plat měsjčný 2 zl stř. 4 hodiny w týdni, wšak ani před školau ani po škole, ale w giné době w opakowánj cwičili; u řeholnjch učitelů pak aby se tento plat mezi swé bratry rozdělil (3. *máge* 1832). Powolené opatrowny malých djtek *(Kleinkinderwart - Anstalt)* za ústaw privatnj, do kterehož se djtky až do 5ho roku přigjmagj (26. *unora* 1832). Předběžný přjstup studugjcjch cizozemcůw k čtenj na domácjch učilištjch (8. *dubna* 1832). Zaplacenj wýdawek za topenj, čištěnj a giné zprávy w učilištjch ze zbytku peněz školnjho platu (22. *pros.* 1832). Určenj ohledem oswobozenj od školnjho platu (24. *unora* 1827). Dána prawidla k wzdělánj čekanců školnjch na trivialnj a hlawnj škole, a ustanowenj ohledem udělowánj potwrzugjcjch listů za učitele (13. *unora* 1833). Zaslánj čtwrtletnjho wýkazu gměnj od pražského zástawnjho auřadu *(Versatzamt)* na c. k. powšechnau komoru *(dw. kanc. nař.* 2. *čerwna* 1833). Přestáwka stipendij čili darů ze školnjho platu a upotřebenj gen pozůstalých zbytků (12. *čerwna* 1833). Určeno, že ti, kteřjž při dwau bezprostředně po sobě následugjcjch půlletjch druhé klasy w prospěchu obdrželi, buď stipendium, neb mjsto fundačnj a oswobozenj od školnjho platu ztratj (1. *čerwence* 1833). Učitelowé mladých zpěwáků we štiftech ohledem gymnasialnjho učenj, musegj se wyswědčenjm, že učiti mohau, wykázati (19. *pros.* 1833).

K cestowánj duchownjch pastýřůw do cizozemska potřebj gest powolenj konsistornjho, dřjwe než se úřad o pas požádá *(pres. nař. české wlády* 24. *čerwence* 1825). Nazpět poslánj (šupem) bez powolenj (pasu) a bez dostatečného wykázánj cestugjcjch cizinců a chuďasůw *(dw. kom. n.* 15. *března* 1827). Wyzdwiženj listůw djlo towaryšůw wyswědčugjcjch *(Kundschaften)* a pasůw k cestowánj towaryšůw, chasnjkůw; zawedenj wandrownjch knih (wandrowek čili cestowek) (1827). Putugjcj hudebnjci (musikanti), diwadelnj herci (komedianti), gymnastičtj umělci a t. d. musegj daně ze živnosti platitj *(Gewerbsteuer) (dw. kanc. n.* 22 *března* 1827).

Železná silnice z českých Budějowic do Lince, wzdálj 17 mil pošt. založena r. 1826—1832, w ceně 1,686.600 zl. stř., zaważj i osoby. Z Lince do Gmundu w ceně 650.000, též osoby. — Z Prahy do Plzně 20 mil, uděláno 8 mil w ceně 326.000 zl. se dřj-

wjm. — Cesta w aumyslu z Wjdně do Bochnie a stranau do Brna, Holomauce, Opawy, Bělice, Dworůw, Wěličky a Nępolomic; z Wjdně do Šoproně, do Terstu. Z Prahy do Dražďan (odtuď do Lipska 10 mil w ceně 2,220.000 s párau), odtuď do Wratislawi. Připadlo panstwj Budin se statky Bodbradcem a Žerotjnem k litoměřickému kragi *(dw. k.* 6. *ledna* 1829). Taxa čili plat za pas do cizozemska, kterýž se weždy od c. k. zemské wlády bere, 4 zl. mimo štemple *(dw. kom. nař.* 31. *mága* 1829). Zřjzenj a uspořádánj stráže na hranicjch *(dw. kom.* 10. dub. 1830). Prázdniny welké (feriæ) přeloženy na srpen a září (20. *čerwna* 1829, 10. *ledna* 1830). Ti, genž do Pruska putowati chtěgj, magj pas od auřadu wyhotowený pruskému wyslanstwj přehlednauti dáti (1831). Studugjcjm do cizozemska cestowati nemá se powoliti (27. *řjg.* 1819, 27. *září* 1831), wšak i když toho potřeba káže, pas gim dáti se může. Kočjm po kragjch dowoleno mjti společné wozy (17. *mága* 1832). Ustanoweno ohledem žádosti o neywyššj powolenj přigetj a nošenj cizjch řádůw, též řádu malteskeho a johanitskeho; wšak když sám mocnář powzbudj, žádosti nenj potřebj (30. *čerwence* 1832). Šálenj auřadůw neprawým gmenem, stawem, rodištěm aneb gakým koliw způsobem přjsně se tresce (26. *března* 1833). Od platu za psanj oswobozenj úřednjho dopisowánj mezi superitendenty, staršjmi a pastory helvetskeho a augspurkskeho wyznánj wšak gen w Čechách pod názwem: *„Amtscorrespondenz in Schul- oder Religions-Gegenständen.“* (30. *března* 1833). Powzbuzenj obywatelůw českých a zwláště Prahy, aby wstaupili do spolku, magjcjho za aučel wystawěnj řetězoweho mostu přes Wltawu w Praze. *(praž. now.* 1836, *č.* 38). Stawenj mostu kam. přes Beraunku *(pr. n.* 1837).

Wypátrati a potrestati se magj nezkušené báby (2. *čerwence* 1825). Žádagjcj o úřad lečitelstwj dobytka *(Thierheilkunde)* s diplomem z teho se wykázati magj (21. *list.* 1825). Doktoři chirurgie gsau powinni přjsné zkaušce z porodnictwj *(Geburtshilfe)* se podrobiti (25. *srpna* 1825). Poručeno, gak se má se steklými *(wasserscheu)* psy w Čechách zacházeti *(česk. wl.* 20. *unora* 1827). Za zachowánj žiwota slibené odměny *(dw. kanc. n.* 9. *března* 1827). Ustanowenj pro dozorce na umrlé a náwrh k wyhotowenj umrlčjch listkůw *(Todtenbeschauzettel) (nař. česk. wl.* 11. *čerwna* 1827). Poznamenánj lékůw, gichžto ranhogiči w kragjch we swých lékarnách (apatikách) mjti magj *(dw. kanc. n.* 21 *čerwna* 1827). Poručeno založiti apatikarské filialnj gremium (sbor) w každém kragi *(dw. kanc. n.* 17. *list.* 1831). Adjunkti k úřadu a assistenti nemagj se ženiti (12. *dubna* 1833).

Zápowěd hráti w cizjch loterijch *(dw. kom. n.* 25. *unora* 1833). Ohledem počtářstwj státnjho gest nařjzeno, aby se k čtenjm geho přigjmali ti, kteřjž službu při wedenj knih, pak při kasách dostati chtěgj, a ti musegj býti buď filosofowé, buď humanisti, aneb technikowé, běh obchodu skončiwšj, aneb realisti, aneb knihowedaucj (8. *března* 1833).

Wypsánj dědičné, třjdné a osobnj daně, a z žiwnosti daně pro rok 1826 a t. d. Sbory měšťanůw *(Bürger-Corps)* magj po-

ůstati, wšak nowé nemagj se založiti *(dw, kanc. n.* 14. *pros.* 1826). Taxy za dowolené weřegné weselky, za držení otewřených přes čas (10 hod.) hospod a kafjren. Plat za dowolenj musiky a tance v kr. a kragských městách 2 zl. stř., w ostatnjch městech a městyech 1 zl., we wesnicjch 30 kr. stř.; za powolenj přes čas otewřených hospod kafjren dle dotčeného způsobu 30, 20, 10 kr. stř., kteréž penjze chudému ustawu náležegj (28. *června* 1827). Předpisy pro musiky a bály magj se zachowáwati, ginak za přestupek gich w hlaw. městě 12 hod., w kragi 10 hod., a 1 hod. 10—100 zl. pokuty se platj *(dw. kanc. n.* 12. *máge* 1827, 28. *června* 1827). Pořádek stawenj pro město Brno *(nař. mor. wl.* 22. *pros.* 1828). Zwelebeno chowánj koňů, k čemuž odměny určeny *(dw. kanc. n.* 5. *března* 1829). Plat professorům z hospodárstwj *(Landwirthschaftskunde)* wyměřen (16. *dubna* 1829). Spořádánj powšechné potrawnj daně *(Verzehrungssteuer, Accis) (finančnj ministerialnj rozhodnutj* 15. *června* 1829, *ohláš. w Čechách* 25. *t. m. a na Morawě* 3. *července). Popis lidnatosti podlé nowého formuláře učiněn *(dw. kanc. n.* 30. *července* 1829). Pastwa dobytka na osenj i na lukách zapowězena *(dw. kanc. n.* 8. *máge* 1831). Stawenj města Prahy a u wšech pewnostj má se wzdálj na wystřelenj předsewzjti (19. *máge* 1832). Pořádek stawby w městách králowstwj českého a w kragi *(Flachland) (n. české wl.* 17. *máge* 1833). Gak se magj w Čechách privatnj hřebci posuzowati a zkaušeti *(dw. kanc. n.* 24. *června* 1833).

Wogenským lékařům *(Feldärzte)* c. kr. armády dáno toliko powolenj filosofie doštudowati *(dw. kom. n.* 20. *ledna* 1827). Wyswětlenj dáno na nowau instrukcj rekrutowánj od r. 1827, 7. srpna (15. *ledna* 1828). Kdo chce býti měřičem *(Ingenier)*, architektem (stawitelem), roliměřičem *(Agrimensor)*, musj mjti weskrz prwnj klas we wšech filosofických nucených předmětech (1. *června* 1833). *Ad eminentem* neoswobodj študugjcjho od wogny, nýbrž gen *cm. (dw. n.* 3. *řjgna* 1828). Instrukcj k uspořádánj archůw zápisných *(Konskriptions-Bögen)*, saučtůw, wýtahůw a poznamenánj (1829). Zřjzená stráž na hranicjch mjsto pomezngho kordonu, a ustanowených něšťanských dohljdek. Strážce tento má w zemi obyčegné neb přjbuzné řeči dobře znáti *(dw. kom. n.* 7. *list.* 1829) Wystawa přigjmacj rady *(Assentirungs-Kommission)* w těch kragjch, kteréž tomu okršlnjmu pluku *(Werbbezirks-Regiment)* přináležegj *(dw. kanc. n.* 30. *máge* 1831).

Auřednjci přjbuzné a šwagrowštj nemagj se k tomuž auřadu dosazowat *(dw. kanc. n.* 15. *června* 1827). Má se dohljžeti na nazence w kragi a sirotky *(n česk. wl.* 3. *července* 1827). Kdyby někdo z dědičných rychtářůw neschopným se stal, má se na mjsto něho giný dosaditi, kterýžto ale ten auřad za něho 9, w Morawě gen 3 léta zastáwá *(dw. kanc. n.* 10. *máge* 1832). Sbjrky zákonůw mohau privatisti zhotowiti *(dw. kanc. n.* 15. *dubna* 1833, 6. *list.* 1833). Kauci složiti magj úřednjci, náměstkowé u weřegných kas *(dw. kom.* 11. *unora* 1833).

Poručeno pořádné držení trhůw na wlnu w Čechách *(du kom. n.* 2. *unora* 1827). Nařjzenj ohledem wyważenj wýborný umělecký děl do ciziny *(dw. kanc. minist. list* 3. *dubna* 1827). Ob chod na silnici z Holomauce přes Litaule (2. *června* 1826). Zapo wězeno přiwážeti soli z Haliče do Slezska a Morawy *(dw. kom.* 5. *cerwence* 1826). Učiněna smlauwa pro obchod na lodjch me řjšj rakauskau a anglickau (21 *pros.* 1829, *ratif.* 26. *unora* 1830 též pro obchod a pokog mezi řjšj rakauskau a Marokem (29. *lis* 1830). Zapowězeno zlato a střjbro rozljwati a spotřebowati *(d kom.* 23. *pros.* 1831). Učiněn pořádek pro loďstwo na Wltawě či Moldawě *(n. česk. wl.* 31. *unora* 1832).

Uwedenj platu za mše we střjbře *(n. česk. wl.* 1825). Wšick žáci duchownj (alumnowé) magj se do semináře přiwesti a r wenkowské (externisty) má se bdjti *(dw. kanc.* 1. *března* 1825 Neděle a swátky slawiti opět nařjzeno *(dw. kanc.* 17. *března* 1825 Kněžj, genž se bohoslowj w Uhřjch naučili, magj se zkaušet dřjwe než do pastýřského auřadu w německých rakauských z mjch wstaupěgj. (7. *cerwence* 1825). Powolené duchownj knihy pr wězně w skaumagjcjch a trestnjch domech *(dw. kanc. n.* 19. *ledn* 1827, *a justic. dw. n.* 9. *unora).* Odpolednj služby božj a uče křesťanské w neděli a we swátek magj se auplně wykonáwati *(d kanc. n.* 19. *unora* 1827), a zwláště ohledem učenj křesťanské pro odrostlau mládež *(n. české wl.* 30. *března* 1827). Učednjci ma před oznamem za wyučenau *(Freisprechung)* wyswědčenj z náwšt wy opakugjcjho učenj a učenj křesťanského přinesti (23. *un.* 1833 Též držeti se magj řeči (exhorty) pro gymnasialnj a licealnj žák a zdaliž wšickni se k tomu cjli scházjwagj, na to hleděti pozn menánjm (14. *dubna* 1827), a zwláštnj nařjzenj o uwodu powšec ných služeb božjch pro študugjcj mládež. Pořádek w štiftech klášterjch poručen, a co se oděwu řádůw dotýče, dowoleno ge těmto členům cestugjcjm a pastýřský auřad wedaucjm (wygmuti k pucjni a františkáni) kabát *(Kaputrock)* nositi, wšak ale wždy krátkým oděwem (habitem čili kurtau) *(dw. kanc. n.* 7. *červen* 1827). Židům dowoleno křesťanské sluhy mjti (27. *června* 1828 Swětštj duchownj magj ročně na wogenský auřad wýtahy dáwa ze swých křticjch, oddawacjch (kopulačnjch) a umrlčjch reg střjků (1828). Kněžj teprwa po 3 letech auřad wedaucj aneb ge wýtečnj mohau o připuštěnj ke konkursnj zkaušce pro faru žád *(dw. k. n.* 17. *dubna* 1829). Židé (Israelité) magj přjstup k čtenj z cjrkewnjho práwa (21. *dubna* 1829). Ustanowenj ohledem ko kursnj zkaušky řeholnjkůw k dosaženj fary *(dw. k.* 6. *června* 1829

Zaprawowánj wýdawkůw za zřjzené a zachowané hřbitow začež se platy z hrobůw dáwagj *(dw. kanc.* 1. *řjgna* 1829). Ko kursnj práce k dosaženj weřegného bohoslownjho auřadu z šlau se náležegjcjm ordinariatům (16. *ledna* 1830). Prohledá bohoslownjch domácjch učilišť stane se ředitelem dle naw denj (instrukce) (6. *unora* 1830). Předpis při držení konku su pro učitele náboženstwj na libomudrckých ústawech (1 *unora* 1830). Pohřbenj sebe zawražděwšjch dowoleno *(dw. kan*

16. *dubna* 1830). Bohoslowcům zapowězeno saukromné učenj (privatnj studium) z wychowatelstwj (11. *září* 1830) [3]).

B. Wplyw na oswjcenj národnj ohledem spisů.

a) *Censura a revisj knih.*

Aby se wzdělánj prawé, mrawnost, láska k Bohu, ku králi a vlasti zachowaly, uweden gest w cjsarských rakauských zemjch, edy i w Čechách a Uhřjch *auřad censurnj* čili auřad, prohljženj pisů před očima magjcj. Počátky toho uwedenj až do staréo wěku sahagj. — Když papežowé po 8. stoletj uzdu světské vlády w rukau měli, neopomenuli nad čjtánjm knih zřetel mjti. *Martin V.* w klatbu dal wšecky kacjřké knihy, a tedy i spisy Wikleowy a Husowy. Cjsař *Ferdinand I.* nepowolil r. 1527, ze swé knjecj moci bez aučinku papežowa, Lutrowy spisy ani tisknauti ani cjsti. Totéž učinili ostatnj knjžata, powoliwše čjtati knihy, kteréž wých důstognostj a práw proti duchowenstwu hágily. Papež *Pawel IV.* wšak osmělil se wšecky knihy zapowědjti, kteréž světských knjžat proti autokům duchowenstwa chránily. Tjmto způsobem rażenj knjžata přednesli r. 1562 u weřegném shromážděnj trilentském swé žaloby; bylo o tom nemálo hádáno, ale wše to k ádnému konci newedlo. Cjsař *Maximilian II.*, w Čechách toho ména král I., gsa mrzut nad tjmto protahem, zřjdil 1573 w doljch Rakausjch zwláštnj censurnj auřad, kterýž později na wjdenskau universitu přešel, a tudy, zwláště ohledem bohoslownjch knih w moc jesuitů se dostal. Roku 1751 přešla censura dle rozličných předmětů na gisté censory (přehližitele). Roku 1753 dáwaly opět fakulty (wědecká oddělenj) powolenj k tisku knih ze wých předmětů, než pak *Maria Teresia* tomu konec učiniwši, ustanowila zwláštnj komisj čili sbor k přehljženj knih, kterýž pak e r. 1782 s komisj nad študiemi spogil. W dědičných zemjch yly na to wyzdwiženy uwedené komise k přehljženj knih r. 1781, emské wládě bděnj nad censurau swěřeno, a wšecky důležité k isku připrawené spisy na wjdenskau censuru zaslány. Cjsař *Josef II.* pro tisk wolné censurnj zákony powolil. Než po francauzkém spiknutj byla wšak i w rakauských zemjch swoboda tisku aužena, neboť se censura w moc česko-rakauského dworského ancelářе, pak r. 1801 do rukau policeynjho dworského úřadu dostala. R. 1803 počaly se knihy — až do r. 1792 pod *Josefem II.*

---

[3]) Wyňato z: *Kropáček*, Sammlung der sämmtlichen politischen und Justizgesetze unter *Kaiser Franz I.* in den sämmtlichen k. k. Erbstaaten, fortgesetzt von *Goutta*, itzt Fr. X. *Pichl.* 1825—1834 gr. 8. Wien 1827—1836. Prager Zeitung 1825—36. — Ostatnj zákony duchownj a školnj wiz w *čas. prokat. duch.* 1828—37. w *Přjteli mládeže* 1823—35. — Gesetzartikel des ungarischen Reichstages 1832—1836, übersetzt von Jos. *Oross.* Pressburg 1836. 8. 1 fl. 24 kr.) — Sbjrku zákonů ohledem češtiny podáme w III. o gazyku.

powolené — od komise geště prohljżeti, a po dwauletnj prác shledalo se 2500 zapowězených a k žádnému wzdělánj nesměřu gjcjch knih. Roku 1810 dne 1. list. wydán nowý předpis k wede nj censury a chowánj se censorů, gewjcj ráz přiměřené swobody z něhož tuto klademe:

§. 1. Při přehljżenj, posuzowánj knih a rukopisůw má se učiniti rozdjl mezi spisy, obsahem a pogednánjm předmětu, gen pr učené a wědám se oddáwagjcj, určenými, a mezi prostonárod njmi, zábawnými a žertownými. §. 2. K tak řečenému učenému spisu nenáležj obgem knihy, ale důslednost, uspořádanost po gednánj a předmětu a způsob geho pogednánj. §. 3. Učen spisy dělegj se we dwě třjdy. K prwnj náležegj spisy, kteréž s značj nowým nálezem, stručným a gasným náwodem, wypátránjn nowých náhledů a t. d.; k druhé pak nemastné a nechutné sbjr ky (kompilace) a opakowánj newystálé a t. d. §. 4. Se spisy prwn třjdy má se se wšj šetrnostj gednati, a ge bez důležitých přjčin nezapowjdati. Ge-li něco na nich ku káránj, nemagj se weřegn oznámiti. §. 5. Spisy druhé třjdy nezasluhugj toho zřetele, slo wesnosti a čjtatelům nepřinášegjce žádného užitku, a tudy s s nimi dle zákonnjch předpisů gedná. §. 6. Se spisy pro mlá dež a pro lid, se zábawnjky má se přjsně zacházeti. Wšecko, c náboženstwj, mrawnosti, wážnosti a odwyslosti od panugjcjh domu, nyněgšj wládě a t. d. zrowna neb okolkem odporuge, m se odstraniti, a spisy ani na rozum ani na srdce neaučinkugjcj, gen smysly dráždjcj nemagj se powoliti. Přjsně na to bdjti s má, aby se nákažliwému čtenj románů přjtrž nčinila. Wygmut gsau pak romány, oswjcenj rozumu a šlechtěnj srdce šjřjcj. §. Obgewy nápadů, wýrobky básnjkůw náležegj k třjdě spisů pro lid (§. 6.) Gsau-li tyto spisy klasické, zacházj se s nimi dle §. 4. — §. 8. Spisy, w nichžto se wláda obrazj, wady a chyby wykládagj zlepšenj značj, prostředky a pomůcky k dosaženj užitku pouka zugj, minulé přjběhy obgasňugj a t. d., nemagj bez důležité přjčin se zapowěditi, třebasby spisowatel s wládau stegně nesmeyšle Wšak magj tyto spisy důstogné a skromné, wšj osobnosti se waro wati, a nic proti náboženstwj, mrawům a wlády zkáze neobsahowati §. 9. Každý spis musj censurowán býti, a auřad dohledacj *(Re visionsamt)* má se z toho zodpowjdati, wydá-li nějaký knihkupcůn bez rozwahy určeného censora. §. 10. Spisy, kteréž neywyšš wlády a geho dinastie (panugjcj rodiny) aneb cizých států se dotý kagj, kteréž swáry a wady rozšiřugj, swazek mezi poddanými wládařem odepjnagj, křesťanské a zwláště katolické náboženstw podrywagj, mrawnost zprzňugj, powěry pěstugj, knihy, kteréž so cianismum, deismum, materialismum rozhlašugj, a konečně hano pisy gakékoliw nemohau štěstj gednotliwých a blaho wšech zwe lebowati, gežto toliko wykořeňugj, a gakožto wražedlnjci nemo hau trpěny býti, a tudy se s nimi dle daných zákonů přjsně za cházj. §. 11. Dané základy netýkagj se toliko tištěných spisů alebrž i rukopisůw. §. 12. Spisowatelé, gichžto rukopisy od po liceynjho dworského auřadu k tisku se nepowolily, mohau za přj

činau křiwdy swé rukopisy s připogenými osprawedlňugjcjmi důwody politickému dworskému auřadu swé země zadati, kterýž pak ge Geho Majest. w známost uwede, totiž: zdaliž na zawržen *(damnatur)*, čili na propuštěnj gich *(admittitur)* myslj. §. 13. spisy, kteréž opětugjcjm přehljženjm zapowězeny gsau, mohau nowě wyšlé, aneb nowě z ciziny přišlé, opět do censury dány a dle podaných zásad posauzeny býti. §. 14. Censoři magj co nejrychlegi, gelikožto řádnému rozwáženj (censurowánj) neškodj, knihy odewzdáwati, a zwláště o to buď pečowáno, a wždy co možná buď staráno, aby knihy se bez potřeby u dohledacjho úřadu zadržowaly, dřjwe než se censorům rozdagj; též hleděno buď, by od nich rychlegi, nežli se dálo, odbjrány byly. §. 15. Od nyněgška obdržj censura následugjcj slowa pro *tištěné* knihy: 1) připauštj se *(admittitur)*; 2) ať progde *(transeat)*; 3) za list se propauštj *(erga schedam conceditur)*; 4) zawrhuge se *(damnatur)*. *Admittitur* uděluge censor spisu, kterýž weřegně prodáwán a w nowinách oznámen býti může. *Transeat* dostáwagj spisy, kteréž mezi wšecky přigjti nemagj a přjsně se nezanowjdagj; mohauť se weřegně prodáwati, ale w nowinách nesměj se oznámiti. *Erga schedam conceditur* pro spisy, w kterýchž wady dobro a užitek převažugj, a kteréž gen učeným za istky (reverse), od policeynjho dworského auřadu se powolugj. *Damnatur* neywyššj stupeň zápowědi připadá gen spisům, stát, áboženstwj a mrawnost podrýwagjcjm. Powolenj tyto knihy čjsti děluge též policeynj dworský auřad, a čtwrtletně Geho Majestátu oznamenánj osob, genž tyto knihy čjsti mohli, předkládá. §. 16. rofessorům a wysoce učeným nemagj se knihy do gegich obou přináležegjcj nikdy zakazowati, třebas znamenány gsau: *erga chedam* aneb *damnatur*, s wygmutjm hanebných a nedůkladých spisů. §. 17. Tyto názwy neb slowa gsauť též u *rukopisů*, gimžto se geště tato připogugj: *Trpj se (toleratur)*. Rukopis akto oceněný, může se sice tisknauti a w katalogu westi, wšak ale nowinách nemá se ohlášeti. To se týká těch zemských spisů, teréž učené čtenárstwo čjsti může, nikoli ale newzdělanci a nekušenci. Týž spůsob bige na politické spisy, o gichžto dalšjm ozšjřenj wláda nic nechce wěděti. §. 18. Co se přetisku *(Nachdruck)* týče, dány tyto zásady: 1) Přetisk čili patisk spisů w našjch emjch docela se netrpj. 2) K tomu nenj žádného censurnjho náwu; musj se wšak o powolenj na přetisk knihy na policeynj dworský auřad zadat, kterýž pak knihu tuto z nowa ocenj a nad přiuštěnjm aneb nepřipuštěnjm přetisku rozhodne. 3) Spisy od cijch spisowatelůw aneb w spolku se zdegšjmi, spisy tyto, zdegj censuře předložené a od nj powolené a pak gistotně w gedom hlawnjm městě mocnárstwj wytištěné, nesměgj přetištěny býti; šak musj se před tiskem zpráwa wrchnjmu země dáti, aby, gsa oprawdiwém tisku w c. k. zemjch přeswědčen, o tom policeynj worský auřad zprawiti mohl. §. 19. Při rukopisech wědeckých epožaduge se dwogjho opisu *(Duplikat)*, wšak ale u spisečků, ežto policeynj dworský auřad w některých pádech od toho

neoswobodj [1]). §. 20. Oznámenj spisů dřjwe se od dohledacjh
auřadu nepodpjše, dokudž se předepsané wýtisky dworské kn
hownè neodewzdagj [2]). §. 21. Zdaliž spis před tiskem ginému
dworskému auřadu k nahlednutj se podati má? o tom se sá
policeynj dworský auřad w gednotliwých pádech postará. §. 2
Předešlá nařjzenj tjmto nowým předpisem ostáwagj nezrušená."

Censoři knih při hlawnj censuře we Wjdni od c. k policeynjh
a censurnjho dworského auřadu se wolegj, a sice znamenitj uč
nostj, známostj a bystrostj w posudcjch, pak známau rozšafnos
a přjsnostj.

Přestaupenj předpisů censurnjch káragj se dle rak. trestnjh
zákonu gak penězy 200—500 zl., tak tělesnými tresty: uwězenjm m
sjčným — půlletnjm; knihkupcům a knihtiskařům w opětném přeč
něnj odegme se práwo knihkupectwj aneb knihtiskařstwj. Tato ztrá
a spolu přjsné uwěznènj měsjčné — půlletnj uwalj se na knihkupc
aneb knihtiskaře, gelikož proti zápowědi censury tištěná kniha k
zkáze mrawůw čelj. Rozšiřowatelé gednotliwých listů a hanebnýc
spisů bez dowolenj auřadu trestagj se 3dennjm zawřenjm, a
opětném přestaupenj i tělesně.

W *Uhřjch* wede král. auřad censurnj mjstosedjcj rada. K t
gest několik censorů připogeno, gimžto dohled na censurnj z
kony swěřen gest. *Z Uher přišlé knihy w Čechách opět se prohljžeg*

Dohledacj auřad na knihy gest w censuře prwnj mjsto, kam
se spisy podáwagj. Wětšjm djlem gsau při zemské wládě, gak
we Wjdni, w Praze, w Brně, we Lwowě, w Zadru, w Lublaně,
Terstu atd. Skrze politické zemské auřady neb gegj přednost
gako střednj mjsta, přicházegj tyto spisy na c. k. neywyššj pol
ceynj, censurnj dworský auřad. Každá w cizině tištěná kniha ane
obrazy, djwe než se od rak. knih- a obrazokupce k prodegi w
stawěgj, wůbec na někoho wydagj, pak každý rukopis a newyt
štěný obraz, gakož i každá zdegšj, nowě wydána býti magjcj kn
ha před tiskem u toho dohledacjho úřadu k přehliženj podána bý
má. Za tau přjčinau přicházegj wšecky knihy od celnjch auřad
na dohledacj auřad, kdež se dle předpisů prohljžegj. Knihy r
visorem (dohljdačem) k censuře odhodlané, oddělegj se, a k ce
suře ustanowený na autraty magitele sešitý (brožirowaný) wýtis
od revisora w dennjku *(Journalbogen)* se zapjše, s poznamenánj
pjsma a připogenjm gména magitele a censora. Každý censor ol
držj s tauto knihau čtwrtku (¼ ar.), na kterauž se geho gméno, náze
knihy, čjslo a den přigitj napjše. Na tento list napjše censo

[1]) Kdož ale pro gisté přjčiny dwogj opis sl. censuře podati nemůže, musj pro
bu na c. k. na knihy dohledacj auřad na štemplow. papjru (6 kr.) zadati.

[2]) Odewzdáwagj se wšak 4 wýtisky, a sice 1 na knihy *dohledacj* auřad (2
unora 1795), 1 na *policeynj* auřad (20. *března* 1805), 1 na *universitnj kn*
hownu (2. *dubna* 1807, 15. *března* 1811, a 1. *řjg.* 1815), a posléz 1
dworskau knihownu (20. *cerwna* 1808, 23. *un.* 1811, 13. *un.* 1812, 10. *sr*
1815). — W Rusku dáwagj se 3 wýtisky, což se na rukopisu takto napjš
„Pečatať pozwoläetsä, s těm, čtoby po otpečatanii predstawleny byli w ce
surnyj komitet tri ekzemplära. Sanktpeterburg, 1836 goda, (fewralä 28. dnä
Censor (n. p. A. Nikitenko)."

wé mjněnj dle způsobu, gakž w §. 15. gsme se zmjnili. Když pak niha od censora se na dohledacj auřad nawrátj, poznamená se len, na kterémž od censora nazpět přišla, s odpowědj do dennj-a, z kterehož se pak abecednj řádné, k rychlému nalezenj pro-pěšné wnášenj do hlawnj knihy stáwá. Totéž se děge při ruko-isech k tisku odhodlaných, aneb při knihách z nowa wydaných. ro ty se zwláštnj dennjky wedau, w nichž se den zadánj a gmé-o podnikatele zaznamenagj [3]). Při rukopisech se při odwodu ensurnjm za přjčinau nižádného rozpaku: *buď tisknuto (imprima-ur),* a při obrazjch *buď ryto (excudatur)* značj.

Powolj se tisk gen pro zlepšenj aneb wynechánj, tedy napjše e: *correctis corrigendis* aneb *omissis ommittendis* aneb *de-ietis delendis admittitur;* a naproti *non admittitur,* když e tisk zapowj. Nanicowatý obsah se značj: *damnatur,* a mělký, esmyslný: *nezasluhuge pjsma (typum non meretur).* Takto při-lé knihy se od auřadu dohledacjho osobám nazpět dáwagj.

Poznamenánj we Wjdni wyšlých děl literárnjch a uměleckých owolených a zapowězených časopisů, pak zapowězených knih ycházegj časem buď tištěné buď kamenopisné, skrze hlawnj auřad a knihy dohledacj na zemské auřady a provincialnj dohledacj au-ady [4]). Hlawnj na knihy dohledacj auřad we Wjdni, též zadánj wydánj wjdenské c. k. censury knih obstaráwagjcj, a bezpro-ředně na censurnj dworský auřad zprávu dáwagjcj, sestáwá z uřednjho zpráwce, 2 revisorů, 1 kancelisty, a 2 služebnjkůw. V provincijch, gako w Praze, gsau: auřednj zpráwce (nynj p. Jos. riedrich Stuchlý, now. město, 802) s připogenými revisory (nynj . Kar. Fischer, kustos při bibliot. w Klement.) a censory (nynj pp. eroným Zeidler na Strahowě, Karel Fischer a Fr. Swoboda, prof. ymn. na st. m. pr., čjslo 322), a auřad dohledacj gest w Praze na owém městě, w celnjm domě *(Ungeld)* čjslo 1037, ze strany dla-ené ulice. W Uhřjch též gsau revisoři. Drobnůstky nepatrné, atalogy knih a uměleckých děl, rozličné ohlášenj a giné zprávy atd. hned u dohledagjcjho úřadu bezprostředně se s *imprimatur* patřegj. Posléz i dohledacj auřad má o wšech pozůstalých kni-ách, rytinách, mapách a kamenopisech wěděti, za přjčinau snad apowězených knih. Za tau přjčinau magj poznamenánj na dohle-acj auřad od gegich auřadu zaslány býti. K oznámenj knih, ry-n, map, kamenopisů, at. d. do časopisů dosti gest na *imprima-ur* od dohledacjho auřadu.

---

[3]) K přánj gest, aby páni spisowatelé na rukopis swůg auplný geho nápis s poznamenánjm wydawatele aneb knihtiskaře a mjsta geho podáwali.
Pozn. spis. lit.

[4]) Verzeichniss der im Militärjahre 1825—1836 bei der k. k. Central-Bücher-Censur in Wien und von den in den Provinzen bestehenden Censurs-Behörden zugelassenen in- und ausländischen Werke, Journale, Handschriften, Landkarten, Zeichnungen, Kupferstiche, Musikalien, u. s. w. Wien gedruckt bei Ph. Bauer, k. k. Universitäts-Buchdrucker und Buchhändler, 1825—1836. Poloměsjčné zprávy (as 3 archy fol.).

b) Knihtiskarstwj a papjrnictwj.

Působenj Němců na Slowany a zwláště na Čechy gest weliké, tudy i Čechowé pjsma gich w tisku užjwali. Neystaršj české knih tiskárny gsau: plzeňská (1475) [1]), pražská (1487), kutnohorská (1489 prešpurská, holomaucká, král. hrad., trnawská, litomyšlská a t. d. Teprwa w nyněgšj době začjná se dlé přjkladů Angličan Francauzů a Němců auhledněgi, gak pjsmeny německými tak latinskými, tisknauti.

W tiskarstwj mnoho se posud Čechům nedostáwá. Scházeg oprawitelowé (korektoři), gakowé se we Francauzjch. Angličane a w německé řjši nacházegj. Nedostáwá se též prawidelně w cwičených sazečů, genž by se negen w českém, ale i ilirském, po ském a ruském gazyku dobře znali [2]); čehož přjčinau gest, že sami učednjci, sotwa čjsti a psáti uměgjcj, přigjmagj, a pak že se gi welké odměny dáti nemohau, což na pokroky literatury škodliv působj [3]). Wšak poohledneme se také na neauhlednau, bledau ba wu tiskacj a na žalostný nedostatek pjsem krásných, neboť se ná o perličkowém českém pjsmě (non pareille) ani nezdálo. Též krás okrauhlá *antiqua* (latinské pjsmo) boguge posud s rohatým šw bachem (německým). Než srownáme-li tyto knihy tištěné s oněr před 20 lety, wyznati musjme, že knihtiskarstwj české w nyněgšku zdwihlo, k čemuž 9 tiskáren w Praze přispělo: 1) Synowé Bohun la *Háze*, u sw. Anny (s neywětšj tiskárnau a pjsmalitectwjm, wš na český auhledný tisk přede wšjmi nehledj, ačby dle sjly hl děti mohla; sr. čas. mus. 1836, str. 384) [4]) 2) Wdowa Jose *Feterlowá* (arcibiskupská knihtiskárna), wedenjm Wáclawa *Špinl* č. 190/1, w klementjnské kollegi (zde se neywjce česky tiskn 3) Jan Hostiwjt *Pospjšil* w Praze, č. 946/1, w liliowé ulici a Král. Hradci (on prwnj o krásněgšj tisk se postaral) [5]). 4) M. *Landau*, č. 922/1, w dlauhé třjdě. 5) Tomáš *Tábor*, č. 948/1, annenském kláštěře, kde Háze; 6) c. k. tiskárna normalnjch šk č. 293/1, w konviktské ulici. 7) Jan *Spurnj*, č. 184/1, w jesuits ulici (wyniká krásným pjsmem a pismalitectwjm. 8) Frant. *Geřáb* č. 73/2, we spálené ulici. 9) Jan Nep. *Geřábek* (chudý tiskař).

---

[1]) Monatschrift des vat. Mus. 1829. Mai. S. 436—38. Zur Geschichte Buchdruckerkunst in Böhmen von Jos. Hauser. Tam byl český nowý zák tištěn, Šaf. Gesch. 1826. S. 337.

[2]) Wygjmáme zde několik českých, swau pilnostj wycwičených sazečů, kt w pjsma česka, polska, ilirská a cyrillická (wiz Star. slow. 1836. sw. I. a w brzce Inst. Dobr. 1837) se wšikowati uměgj.

[3]) Wiz Puch. Žiwot. 1833. str. 32. Grammatika ruská (1820), zwláště w štině mnoho trmácenj působila, gelikož sazeči musili napřed w ruštině sáz i čjsti se naučiti, a když gednoho po druhém to omrzelo, 4 sazeči po sc do práce se wzjti musili.

[4]) Abendzeitung, Dresden 1836, Nro. 207 (v. 29. Aug.) Haasische Buchdruc rei in Prag, und Bäuerle's allgem. Theaterzeitung, Wien 1836, Nro. 185. Oest. Nat. Encykl. Wien 1837. 6. Bd. S. 468.

[5]) Srow. Epigramm od Wáwry.

Těm wšem wjce méně scházj na wšeslowanských pjsmech; polské pjsmo newalné w kasách, a ruské toliko u Háze a to ještě od Puchmajrowy mluwnice (1820), a tudy nynj newkusné; cyrillské wšak již u Spurného (1837). Stereotyp čili tisk w tabulkách posud w českém newyšel. — W kragjch nacházegj se tiskárny: *Medau* w Litoměřicjch, *Tureček* († 1836), pronagatá od *Jetmara*, lékárnjka w Litomyšli, *Landfras* w Gindřichowém Hradci a w Táboře, *Kolina* w Chrudjmi, *Reinhardt* w Čáslawi, F. *Geřábek* w ml. Boleslawi, *Kastránek* w Gičjně, J. N. *Geřábek* w Teplici, *Franěk* w Karlowých Warech; *Reiner* w Plzni, Fr. *Geřábek* w Slaném, *Senfeld* w Žatci, *Adarsa* w Budějowicjch, *Fetterle* w Pjsku, w Čechách; *Rohrer* w Brně, *Skarnicl* w Holomauci, *Hofmann* w Znoymě, na Morawě; *Gander* w Prešpurku, *Karoly* (kr. universitnj tiskárna) w Budjně, *Machold* w bán. Bystřici, w Uhřjch a t. d. [6])

Kamenopisci w Praze 1) *Henig*, č. 174/1. w jesuitské ulici, w červeném domě; 2) Jos. *Zwetler*, č. 116/2. w nowém stromořadj; 3) Ant. *Machek*, č. 39/2. w nowém stromořadj; 4) Synowé Bohumila *Háze* při swé knihtiskárně.

Ostatně mohau knihtiskárny w rakauských zemjch gen w hlawních městách provincialnjch, neb w kragských městách založeny, a powolenj gen dle potřeby země a mjsta uděleno býti.

W rakauských zemjch zdwihlo se nemálo *papjrnictwj* ode dwau desitiletj; nynj ge hognost papjren. Nejlepšj papjr robj se w Italii a w Čechách. Dělagj se papjry wšeho druhu, kljžené a nekljžené, také anglický a francauzský wšeho druhu, zwláště pak ku kreslenj a k mědirytectwj nejlépe se hodj, což se tenaučkým hodinám připočjtá. W barwených a tlačených papjrech weliký se nynj učinil pokrok. W promyslných *Čechách* zhotowugj se nejtenšj powowský a kreslnj papjr, a giný wšeho druhu w hognosti. Zwláště se chwálj český papjr pro swau spogitost, zwláště psacj, a dobré kljženj. W *Čechách* gesti 126 rukodjlen na papjr. I na *Morawě* a *Slezku* mnoho a dobrého papjru nacházjme. Čjtá se tam přes 30 papjren. Opawský krag má 9 papjren. W *Haliči* gest 12, a w *Uhřjch* w nowěgšj době as 70 papjren, z nichž wětšj djl gen rostý psacj a tiskacj papjr se robj, a tenaunký se z německých italských zemj nebo z ciziny přiwážj. — W Praze obchodnjci w papjře gsau: Synowé Bohumila *Háze* od 10. list. 1824 s materialnj pjsemnými, na starém městě, 211, a ginj, wiz w Popsánj Prahy, 1835, w *Schematismus für Böhmen. Prag* 1837.

---

c) *Knihkupectwj.*

Naše *knihkupectwj* čili obchod w knihách gest buď w *nowých* (modern) a w *starých (antiquarisch)*. *Wšechknihkupec* wede obchod swých wydaných, we wšeligakých aneb od giných wyšlých, a

---

[6]) Journal für Buchdruckerkunst, Schriftgiesserei und die verwandten Fächer. Herausgegeben von J. H. Meyer, Braunschweig, 1836—37.

též w starých knihách; kdežto *antikwář* (starých, giž užjwaný knihkupec) gen wázané knihy mjti může, bez použitj swého wyd nj a sortnjho obchodu. — Každý knihtiskař může krám swé wydánj otewřjti: i též každý spisowatel může swé spisy, třebas byly redaktornj práce (gako n. p. časopisy) we swém obydlj, an we swém krámci rozložiti a prodáwati. — Práwa knihkupec gsau gen osobnj (mohauť wšak prawidelně na wdowu a syny př gjti), mimo některé universitnj swobody, gimžto prodáwagjcj práv přináležj [1]). Knihkupectwj wůbec mohau se gen w hlawnjch kragských městách založiti. — Dobře zřjzené knihkupectwj začá se w rakauských zemjch teprwa za Marii Teresii. Každé knihk pectwj má w Lipsku swého obstaratele (kommissionáře), kter tamnj wěci obstaráwá, giným knihkupectwjm dopisuge, obgedn nj přegjmá, a na giné přigjti magjcj zasjlá atd. Tomu zašle ká dý wydawatel *(Verleger)* od každého nowého spisu tolik wýtisk kolik za potřebné pokládá. Tyto knihy dle nápisůw menšjch k hárnjkůw čili knihkupcůw *(Sortimentsbuchhändler)* we zwláštnj balj se zawinau, a každý baljk opatřj se listem *(Faktur)*, na které se počet zaslaných wýtisků a cena gich poznamená. Obstarav tel zašle ge na obstarawatele druhých menšjch kniháren (knih prodawectwa), a ti opět zašlau ge we sbjrkách obyčegně kaž teyden na swého odkupce *(Committenten)* na wozech. Knihár menšj bere ty knihy gen na čas *(a condition)*, t. pod tau wým kau, aby ty knihy, kteréž do konce roku newyprodá, zase naz poslal *(remittirt)*. Žádá-li giž wyšlau knihu, zašle ljstek, na n psáno „Žádanka“ *(Verlangzettel)*, k swému obstarawateli a ten k starawateli wydawatele této knihy, kterýž, má-li gi, onomu kn hnedle wydá, aneb, nemá-li gi, žádanku na wydawatele knihkup dále pošle, aby tuto knihu od toho obdržel. Na konec roku u něgj se aučty; a penjze se u Němců w Lipsku na trh welikon nj *(Ostermesse)* skládagj. Aby se wšady stegné ceny za knihy žadowaly, powoluge se i něgaká odrážka od summy *(Rabb* Obnášjť většjm djlem $\frac{1}{3}$ ($33\frac{1}{3}$ ze sta); u rytin, časopisů atd. (25 ze sta). Prwnj znamená se: „obyčegně“ *(ordinär)*, posled „prawě“ *(netto)*, (protože nápisy w knihkupeckých aučtech pra ceny gsau). Welmi wzdálenj knihkupci aneb ti, kteřj n. p. w trohradě (*S. Petersburg*) bydlegj, přirážegj pro welikě přjwozn této odrážce ještě krámskau cenu *(Ladenpreis)*; bližšj wšak wolegj pro mensj wýdawky swým odbjratelům také odrážku (w šjm djlem 2—4 gr. z tol.). Lipský knihkupecký trh nawštěw i mnozj cizj.

Nuže pohleďme na naše knihkupectwj. Rakauské, z kterél část české (slowanské), proti cizině nepatrné gest. Co p. Ju

---

[1]) Někdy se rukopisy k tisku knihkupci dagj na určitý počet wýtiskůw, musj knihkupec pro každé nowé wydánj spisowatele o powolenj žádat. wo spisowatelowo newztahuge se na geho dědiče (1811). — *Der Buch del von mehreren Seiten betrachtet für solche, die denselben näher ke oder sich als Buchhändler etabliren wollen. 2. Aufl. Creiz* 1834.

nann (w česk. Hlasateli, 1806, III. 353) sobě žádal: *„Deyž Bůh, by zlepšeno bylo slowenské knihkupectwj, nad něž we světě nic nenj laremněgšjho,“* posud gen citedlným přánjm ostáwá. A p. Kolár w Hronce, 1836, II. 49. dj: *„Knihkupectwa slawská we wšech welikých městech rozličných kmenůw našich, gmenowitě w Praze a we Wjdni, w Pešti, w Brně, w Belegradě, w Záhřebě, we Lwowě, w Krakowě, we Waršawě, w Petrohradě (Petrburku) atd., aby knihy ginonářečné i wychle i za lewnú cenu kupowati se mohly. Pjsatel tohoto, chce-li některú ruskú neb polskú knihu cestau nynějšjho knihkupectwa sobě patřiti: obyčegně půl roka, anobrž často i celý rok čekati musj a pak hwog- i trognásobnú cenu peněz složiti, proto, ponewadž kommunikacj tjdká, a prawě proto i nesnadná a drahá gest.“* [2]) Mnozj za filologii, filosofii, historii, politiku, krásnau literaturu (slowesnost), časopisy, almanachy, a spisy sebrané; gako konversačnj (obchodnj) slownjk w rozličných gazycjch, zwláště w německém tisjc tisjců polarůw do ciziny zasjlagj, newšjmagjce sobě swých wýrobkůw a zwláště českých, ač wýborných to někdy plodůw. Přjčina této škodné newšjmawosti gest djlem neumělost knihkupcůw a newzdělanost a odcizenost Slowanůw. U knihkupcůw nehledj se na to, dalež kromě německého gazyka i slowanského schopen gest, nehledj se na známost historie literatury a bibliografie, gako na wláštnj wěc, tuto sjlu knihkupectwa. Wšak nynj, bohdá, lepšj wygasnj se den obchodu w slowanských knihách! Sklady českých knih magj w Praze: 1) Martin *Neurcutter,* st. měst. 183 (neyrětšj), pak 2) *Kronberger a Weber,* st. m. 144; 3) Synowé Bohumila *Háze,* st. m. 459; 4) Jos. *Eggenberger,* st. m. 549; 5) J. G. *Calve,* st. m. 458; 6) Jak. *Dirnbek,* st. m. 549; 7) *Boroš a André,* st. m. 640; 8) Kajetan *z Mayereggu,* st. m. 187. Sklad knihtiskaře *Pospjšila,* st. m. 946 [3]). —

Kupectwj uměleckých děl: 1) Marko *Berra,* st. m. 453; 2) Petr. *Bohmannowé* dědicowé, st. m. 561; 3) Fr. *Zimmer,* st. m. 452; 4) J. Fr. *Maraušek,* st. m. 145; 5) W. A. *Ryba,* st. m. 146; 6) Jan

---

[2]) *Der Buchhandel in Russland und Polen hat sich den Umständen, so wie der Stufe der Bildung nach, auf der die dortigen Dichter und Gelehrten stehen, neuerdings ebenfalls sehr gehoben; da aber die Sprachen dieser Länder auswärts nur wenig getrieben werden, so ist der Verkehr rein inländisch.“ (Bibliopol. Jahrbuch für d. J.* 1836, *Leipzig Weber* 8. *S. LXII.)* Když Slawo-Rusowé chtěgj, aby druzj Slowané ruštiny si wšjmali, odpowěditi musjme, že i tyto a snad i giné těžkosti Slawo-Poláka, Čecha atd. swjragj. N. p. kdo ruský žurnal: „Biblioteka dlä čteniä“ na 1 rok by byl sobě u našeho knihkupce obgednal, musj mjsto 50 rublů assignatůw 105 (42 zl. stř.) platiti!

[3]) Mimo to objragj se rozesjlánjm českých spisů: pp. Fr. *Kastránek,* knihkupec w Gičjně, Wácl. *Fiala,* kupec w Hoře Kutné; Fil. *Geřábek,* knihk. w ml. Boleslawi; M. *Šmid,* knihk. w Plzni; J. *Košina,* knihtisk. w Chrudjmi; *Seidl* a *Gastl,* knihk. w Brně; knihk. pp. Jos. *Neugebauer* w Olomauci, J. *Bader* w Mikulowě, Leop. *z Löwenthalu* w Gjhlawi, E. J. *Fournier* (prwé Haberl) w Znogmě, *Gerold* we Wjdni, K. *Fejérpataky* (w. t.) w Uhřjch, Sam. *Eisert* w bán. Bystřici; též O. *Swaiger* w Prešpurce, *Ferstl* w Hradci Štyrském a Milan *Hiršfeld* w Záhřebě atd.

Dittrich, st. m. 454. — W Brně: *Gastl;* w Pešti: *Eggenberger, Ha leben, Kilian;* w Prešpurku: *Lander.* — Knihkupectwj obstarožitný knih wáže se toliko na rakauske země. K neylepšjm náležegj v Wjdni *Schmidlowo, Kupičowo;* w Praze u Židů: 1) Jak. *Wohl* a sy ž. m. 26; 2) Simon *Kuranda,* ž. m. 150; 3) Abrah. *Trietsch* (Trič ž. m. 35; 4) Juda *Wohl,* ž. m. 72; 5) Sam. *Taussig* (Tauzjk), ž. r 149; 6) *Herman Wohl,* ž. m. 270 a ginj, wiz w *Schematismus* 183

d) Knihowny čili bibliotéky.

Čjtánj knih dobrých zagisté na oswjcenj národu působj. Kn howny weřegné gsau w Praze (3), wě Wjdni atd. při universjc aneb licejch. — Při knihownách má se hleděti na uspořádá knih, na půgčenj atd. Co se pořádku knih dotýče, Geho Maj statnost následugjcj poručenj uděliti ráčila (30. *dub.* 1778): I. Kn hy magj se dle saustawného plánu wěd rozstawěti, z nichžt neyhlawnějšj třjdy gsau: *bohoslowj, libomudrctwj, práwn ctwj, lékarstwj, počtárstwj, dějepis, slowesnost.* Kaž tato třjda dělj se w částě, gako bohoslowj w 10 djlů: *hierograf hermeneutiku, patristiku, dogmatiku, polemiku, kasuistiku, pastýřsk bohoslowj, asketiku, liturgii* a *synodiku.* Hierografie obnášj psan slowo božj, a tudy se opět dělj: 1) w *polyglotu,* a *bible w mnoh řečjch,* 2) w *bible w mrtwjch řečjch* (hebregské, řecké a latinské 3) w *bible žiwých řečj* atd. Při srownánj knih má se za II. na t hleděti, aby se w každé wěděneyprw děgepis a přjprawa, pak wš obecnost, posléz gednotliwé části, a sice weždy s ohledem na č sořadj postawily, wšak sice, aby se *a)* formát nikdy na stran tedy archy k archům, čtwrtě k čtwrtjm atd. kladly, a *b)* aby s knihy ne zhusta na sebe kladly, protože by se při dost malé rozhognénj knih leccos přeložiti muselo. III. Když tak knih tyto uspořadány gsau, poznamená se každá schráně cifrau (čjslem a každý oddjl w schráni od zdola wzhůru řjmskau pjsmenau. C fra této schráně a pjsmena toho oddjlu na dešce wnitř aneb n prwnjm listu bjlém se wytiskne a spolu s arabským počtem uka zugjcjm, w kterémžto mjstě kniha w tomto oddjlu ležj. Na te způsob gest IX. D. 8 gako: osmá kniha w 4tém oddjlu dewát schráně; takto wšecken zmatek přestane, a připjše-li se dobře tat známka w katalogu, přehled a nález welmi se usnadnj. IV. Po tom se základnj katalog zhotowj, t. wšecky knihy na papjr, geho druhá obrácená strana čistá zůstane, dle libowolného pořádku s napjšj, a sice tak, aby mimo titule knihy a gména spisowatele tě mjsto, rok a formát wydánj, swazek a mjsto geho w bibliote ce poznamenáno bylo. V. Tento katalog se w gednotliwé c dulky rozstřjhá, tak sice, že na každé cedulce gedna kniha na psána gest. Tyto cedulky rozdělegj se na dwa djly, gichžto gede knihy se gmény spisowatelů, a druhý beze gmen gich obgjmá pak se oba djly tyto dle abecednjho pořádku kladau, opisugj sepisugj, z čehož pak abecednj katalog powstáwá. VI. W tomt

abecednjm katalogu za každým spisowatelem značné mjsto se po-
nechá, aby to, kdyby se z geho spisů něco pro knihownu opa-
řilo, tož w pořádku napsáno býti mohlo. Za každau pjsmenau
však ponechá se několik listů prázdných, aby se tam ty knihy,
jenž se w tomto pořádku wjce napsati nemohau, tedy wepsaly a
tudy tyto listy činj přjdawný katalog. Při abecednjm katalogu i
to gest pozorowati, aby se w nich i neymenšj pogednánj, někdy
druhým spisům přitištěné a přiwázané, gednotliwě naznamenala.
Tak na tom nenj dosti w *„Bibliotéce polskich klassików,“* nýbrž
mdati se musegj wšickni spisowatelé tuto sbjrku učiniwšj, a mimo
to s pjsmeny gegjmi napsáni býti magj. VII. Do bibliotéky při-
lj hosti netážj se: „Máte Kolára, Weleslawjna, Hágka, Šafářjka,
Presla?“ Někdy ptagj se: „Gaké máte slowesné, děge- a přjrodo-
pisné knihy?“ Z čehož wyplýwá potřeba saustawného katalogu,
w němžby se wšecky knihy dle saustawy a hlawnjho rozdělenj wěd
bez ohledu na formát, neb začátečnj pjsmeny spořádaly; však i
ten může dle abecedy složen býti. W tomto systematickém kata-
logu mohau se třjdy wěd snadno přehlednauti. VIII. Posléz i
ealnj (powěcnj) katalog wypracowán býti má, t. kteryž negen spi-
sowatele, ale i materie w abecednjm pořádku a w stálém poukázánj
na spisowatele zaugjmá. Užitečný tento katalog stěžj se zhotowuge.
X. Krom toho mohau se katalogy *řjdkých* spisů w knihowně wy-
hnauti; mohau se učiniti: počasný (*chronologický*), w pořadj spi-
sowatelůw dle stoletj, a zeměpisný (*geografický*), w pořadj spisowa-
telůw dle zemj, *náboženský*, w pořadj gich dle náboženstwj, *gazyčný*,
w pořadj gich dle řečj, mjstopisný (*topografický*), dle pořadj gich
gro wydánj dle měst, a tiskopisný (*typografický*) dle knihtlačitelůw.
Těmito wšeligakými druhy katalogů poskytuge se látka k wšeliga-
kému přehledu a porownánj. X. Poněwadž pak při universitnjch kni-
hownách na užitečné upotřebenj hleděti se musj, tedy se knihow-
na opatřj i stoly, seslemi, černidlem (ingaustem) a posypadlem a
tak se knihy mezi čtenáře rozdagj (za cedulku, na kteréž stogj
titul knihy a podpis se stawem čtenáře, a ta se u zapisowatele
(skriptora) podržj, a čtenář známku čjslowau obdržj, pak ale kni-
hu se známkau tau odwede, načež mu zapisowatel geho cedulku
(awrátj) pod těmito wýmjnkami: *a*) aby čtenáři knihy nezprznili,
tudy ani papjr, na čemž si něco znamenagj, při psanj na knihu
nekladli, ani tjm méně něco do knihy wpsali, aneb dokonce ně-
co z knihy wytrhali; *b*) aby knihy před odchodem strážci, tak
jakž od něho se požádaly, nazpět dány byly; aby se hned widělo,
zdaliž knihy snad proměněny aneb zkaženy gsau; *c*) aby wšecken
zpot a nepotřebný hlomoz, gjmžto se druzj wytrhugj, odstraněn
byl; a *d*) aby čtenář se gako we škole zdwořile a mrawně cho-
wal; gakož sobě přege, aby od knihownjků ochotně a přjwětiwě
přigat byl. XI. Strážnjci knihowny magj každodenně w knihow-
nách býti. XII. Každý učitel na wys. školách a gymnasijch mů-
že sobě knihy také domu wzjti za cedulku (datum, titul, formát,
mjsto, počet řady) ale ne mnoho, a ge w 8, 14 dnech nazpět dáti
(1816—18). Mimo professorů nemá se žádnému, ani na powo-

lenj zemské wlády, a samým auřednjkům wyššjm kniha z biblioté
ky půgčiti, nýbrž osoby, objragjcj se wydánjm spisů aneb pro
dálšj wzdělánj atd. mohau w určitý čas, kdy knihowna otewřen
gest, do čtenárny přigjti. Zapowězené knihy, gichžto pozname
nánj od dohledacjho auřadu dostáwagj knihownjci, professorům
na powolenj wlády se poskytugj, a ostatnjm docela se nepůgčj. —
Pražská universitnj knihowna gest každý den od 8 až do 1 hod
odpoledne otewřena, kromě pátku, neděle a swátku, pak n
weliké swátky, we 3 poslednjch dnech pašigowých a w prázdn
nách 2měsjčnjch. Pro wytečněgšj osoby zřjzeno gest zwláštnj od
dělenj, aby tito s študugjcjmi, gako gymnasisty, čjsti nemuseli (1810
Pražským žákům gymnasialnjm zapowězeno gest tam školnj úl
hy wypisowati, a přjstup má gen wytečněgšjm powolen býti (1818
Weřegná tato universitnj knihowna, magjc spisy české, a někter
slowanské ginonářečné, gest w Klementjně č. 190/1. (čjtá 110.00
spisůw).

Druhá knihowna weřegná gest w českém museum na Hradčanec
č. 157, wedlé arcibiskupské residence od r. 1824. Čtenárny bibli
téky této gsau w neděli, w autery, we čtwrtek a w pátek, a sic
od 1. listop. až do poslednjho unora od 9 až do 1 hodiny; o
1. března až do poslednjho řjgna od 9 do 12 hod. dopoledn
a od 3 do 6 hodin odpoledne pro každého otewřené. Čtenárn
bljzko bibliotéky gsau k čtenj a k wypisowánj zřjzeny. Bibliot
kář, strážce a sluha magj w těchto hodinách přjtomni býti. Chce
někdo z rukopisůw čerpati, má se to knihownjku (nynj p. Hank
wi) oznámiti. Listiny a rukopisy bibliotéky nesměgj se od žádn
ho otisknauti, a staršj wýtisky přetisknauti bez powolenj wýbo
museynjho. Půgčenj knih se stáwá 1) listiny, neważané knih
welké spisy a slownjky se nepůgčugj, též řjdké rukopisy a um
lecká djla na powolenj wýboru. 3) Půgčenj knihy za cedul
(na kteréž titul knihy s udánjm djlů, swazků, mjsta tisku, poč
ročnjho a formátu) neydéle na 8 neděl se státi může. Den
půgčowánj a nawracenj gest w ponděli a w pátek každého týh
dne ustanowen. — Tato knihowna gest snad neybohatšj na sl
wanské spisy a wlastenské památky. Knihy tišt. a rukopisy gegi
wiz w čas. mus. 1827—1836. *Pr. Ztg.*

*Třetj knihowna weřegná w Praze gest gednoty k powzbuzenj p
myslu w Čechách*, w 2. poschodj sw. hawelskeho stawenj, star.
w rytjrské ulici, č. 539, k prospěchu řemeslnjkůw a umělcůw. Čt
nárny gsau každau neděli a swátek, pak we čtwrtek od 9 do
hod. dopoledne, a od 2 do 6 hod. odpol. k užjwánj otewřené (
2. srpna 1835). Počet knih wjce německých — českých as
3 — obnášj (1836. II. *Bd.* 14. *Lf.*) 638 děl w 1452 swazcjch. Ka
logy gsau w bibliotéce k nahlednutj, a ostatně pozoruge se zde
to, co we weřegných knihownách.

W Praze se nacházj také u Fr. Karla *Barta*, st. m., č. 541,
Karoljně *půgčowna* čili půgčugjcj knihowna (*Leihbibliothek*).
kromě německých, francauských, anglických a italských ta
české knihy. Čjtatel musj za geden swazek spisů 2 zl. wlož

za něg se ročně 6 zl., půlletně 3 zl. 30 kr., čtwrtletně 2 zl. měsjčně 48 kr. stř. předplácj. Po odewzdánj knihy dá se i wklad čili záwdawek nazpět. (*Prager Zeitg.* 1837, *Januar.*)

O *knihownách farnjch a školnjch* w českých kragjch zde pogenati nemůžeme, an posud žádných zpráw nemáme.

Wšecky pak tyto knihowny slowanskému žiwotu auplně whod negsau, a tudy sobě s p. Kolárem (*w Hronce*, 1836. *II.* 49.) přeeme: *„Bibliothéky čili knihowny weřegné i saukromné tak spořádané, aby se w nich knihy wšech nářečj nalezaly a k čjtánj půgčowaly. Wzágemnostj tak se knihy slowanské rozmnožj, že nebude možno každému gednotliwcowi wšecko kaupiti: mnozj swoge sjly a penjze spogiti musj k gednomu cjli. Obzwlášte mely by se nalezati w každé takowé bibliothéce neylepšj mluwnice a slownjky z každého nářečj — tak wšeobecné a wšenářečné nowiny literarnj, we kterých by se každé nowé djlo w tom nářečj chlásilo a posaudilo, we kterém psáno gest, totiž srbská kniha po srbsku, polská po polsku, česká po česku, ruská po rusku a t. d. Na těchto wzágemných a učených nowinách museli by dělnjci a spisowatelé wšech slawských nářečj podjl bráti a spolu pracowati. Wenj pochyby, žeby se takowé nowiny u tak walného a welikého obecenstwa udržely.“* — Za tau přjčinau pracugj Slowané w Uhřjch na zaládánj těchto *knihowen*, gako w *Prešporku* se zbjrek Čechů, Morawanů a Slowanů (*wiz Plody*, 1836, *str. VII. atd.*) pro ginochy študugjcj, w *Skalici* a w *Bystřici* (tato od D. *Kuzmányho*) pro obecenstwo slowanské, a w *Pešti* též se zbjrek Slowanů (*Hronka II.* 60—64.) w *Tatwnici*[1]), w *Tisowci*. Pan Ammerling (w Hronce, 1836, I. 55. násl.) o knihownách pro zdokonalenj lidu wenkowského w hospodářstwj tuto dáwá maudrau radu: *„Na začátku w každém kragi dwa čtenářské ústawy se zřjdj a následugjcjm způsobem uspořádagj. Každý ustaw obdřj gakýsi počet lidu srozumitedlných a gegich žiwnosti se týkagjcjch knih, které by se u předstaweného gakéhokoli druhu (držitele statku, faráře, auřednjka atd.) složily. To složenj a spolu i záboba knih oznámj se na panstwj neb okolj. Knihy na gednom mjstě po dwě léta zůstanau, a wydagj se od předstaweného, který, třeba cwičený a rozumný rychtář býti může, gelikož neylépe po každonedělnjm řízenj knihy wydáwati, zapůgčené zapsati, a giné potřeby opatřowati může. Aby to zcela zadarmo se stáwalo, sotwa radno gest, plat ale za nihu welký nebudiž. Takowýmto způsobem čtenářstwo množiti se bude, až konečně, když tyto knihy řád swůg prošly, mohau se we hlawnějším mjstě, u. p. na wrchnostenském auřadě složiti, a odtud pod stegnými wýminkami wypůgčowány býti. Tak aspoň cosi podobného na zelenohorském panstwj panem wrchnjm Brožem zawedeno gest; a gak slyšjme, s welmi dobrým prospěchem. Cosi podobného i wrchnostenský au-*

[1]) Tato přičinlíwostj biskupa Seberiniho někdy kwětlá československá společnost opět se zbudj. Kapitál tento společnosti 50 zl. ročně nese, což na zakaupenj samých knih československých odhodlano býti může. Šťawnický rektor študij *Boleman*, ačkoli gen latinský spisowatel wýborné chrestomathie, předce společnosti slowanských mladjků dosti chwalitebně se ugjmá. Kwěty 1834, 368.

řad na hraběcjch Šénbornowých panstwjch w klatowském kragi započj hodlá, a snad giž na lužanském panstwj počátek učinén. Prospěch učinek nad mjru záwisj od dobrého wolenj předstaweného, gemuž w tato se swěřuge. Muž ten musj ze srdce lidské oswětě, lidskému štěstj dařenj se přáti, na což se tedy welice ohled bráti musj. Takowýto m aspoň geden na panstwj budiž zwolen; ten giž swých podřjzených w dawačů dle potřeby wycwičiti může. Neywjce k tomu hodj se welebi otcowé, často též auřednjci, a zwláště páni zprávci. Při wolenj kn hlawně bude k tomu prohljženo, aby gen užitečné knihy se přigjmal a nikoli genom pauhému obweselenj odhodlané.“ (Srowney též čas. mu 1836, III. a IV. 354.) [2])

III. Gazyk.

a) Zbjrka zákonůw ohledem češtiny.

I.

O zachowánj starožitného gazyka českého a wzdělánj geho.

— Čjm wjce gazyka swého, který nás pro ochr nu wlasti a zemj s námi spogených má cizincům děliti, zanedbáwáme; čjm wjce zozemců i we wlasti wychowáwáme, an našinců wlasti odcizugeme: tjm wjce sa bořjme přirozenau swau ohradu pewnau, rozmnožugeme sjlu cizjho národu, který kdy by časem djl twrze této měl opanow docela by po bezpečnosti našj i zemj s r mi spřjzněných weta bylo, a poslednj p zůstatečky gazyka našeho zcela by se w kořenily.

Frant. Swoboda, c. k. professor w Praze.

A gakož gsau sobě stawowé ku paměti přiwedli, kterak wzácnj předkowé gi snažiwše se gazyk a národ swůg český wzdělati, rozmnožiti a zachowati, a saud to, že s zahynutjm gazyka *českého* i národ český, i gméno Čechůw by zahyna muselo, bezpochybně přjkladem národůw těch, kteřj chtjce sobě spůsobiti u nár důw cizjch slawné gméno, netoliko sami w zemjch swých gazyk swůg přiroze zostřowati hleděli, ale i od sausedůw swých, s nimiž w přátelstwj a nějaké smlau wcházeli, toho mezi giným obzwláštně, aby gazyku gegich se učili, a w zemjch swý

[2]) Wyňato nazwjce z: *Gesetzlexikon im geistlichen, Religions- und Tolera Fache, wie auch in Studien- und Censurssachen für das Königreich Böhm von* 1801—25. *Von P. K.* Jaksch. *Prag* 1828—29.

Barth von Barthenheim, *System der österr. administrativen Polizei, r vorzüglichster Hinsicht auf das Erzherzogthum Oesterreich u. d. Ens. Bände, Wien* 1829, 1830. Cjsař a c. k. neywyššj policeynj censurnj a řad swé zaljbenj spisowateli wzkázati dala.

ujwali, žádali; to za práwo nařjdili, aby před saudy w tomto králowstwj ginak
nluweno, a pře wedeny nebyly, než gazykem *českým*. Což gak při předcjch na-
ich, kteřj gsau tak na wlast swau, gakožto prawj gegj synowé, laskawi, a wzdě-
ánj národu a gazyku swého žádostiwi byli, wysoce chwály hodné a potřebné
est: tak naproti tomu při mnohých nyněgšjch obywateljch králowstwj tohoto, po-
omcjch gegich, nemůže se než tupiti, že šlepěgj týchž předků swých nenásle-
ugj, wjce se na uwedenj sem do tohoto králowstwj, wlasti našj milé, *wšeligakých*
izjch gazýkůw a národůw wydáwagj. — Čemuž kdyby gednau časně w cestu
kročeno nebylo, nemohlo by naposledy to než s welikau záhubau a utištěnjm
árodu našeho českého býti. Na oko se spatřuge, že wždy wjce a wjce sem do
emě cizozemcůw přibýwá, kteřjž se zde osazugj, swé živnosti, obchody wedau,
elikých statkůw docházegj, na aurady ty i giné obzwláštně w městech, w mě-
teckách do raddy mnozj, neuměgjc tj slow českých, stranám česky swé wěci
ednášegjcjm nerozumějcj a práw tohoto králowstwj powědomi negsauce, dosa-
eni bywagj; ano i w mnohých mjstech tohoto králowstwj před saudy, a w mj-
tech radnjch gazyky cizjmi, což patrně čelj proti zřjzenj zemskému B. 32., kdežto
bmezeno, aby wšickni před saudem zemským *českým* gazykem swé pře wedli, i
aké proti wýš připomenutému předků našich gistému nařjzenj se mluwj a pře
edau. Ano i na negedněch kollaturách stawůw králowstwj tohoto, k kterýmž
šak lidé poddanj osadnj wětšjm djlem mimo gazyk *český* giného žádného neuměj-
jcj, náležegj kněžj cizozemci, gazyka *českého* neužjwagjcj, se dosazugj a chowagj.
ešto tomu na odpor neslyšj se, aby Čechowé odsud ze země ginam se táhnauti,
sazowati, kdekoliw u cizjch národůw podobného pohodlj užiti, a kde w které
izj zemi gazykem *českým*, buď při práwjch, a před saudy mluweno, aneb w ko-
teljch slowo božj kázáno býti mělo. Odkudž zřegmé gest, že Čechůw ubýwati, a
izozemcůw do králowstwj českého zhusta přibýwati musj.

„A protož na tom GMC. (Matiáš) se stawy gednomyslně se nésti ráčil. Předně, aby wšickni ti, kteřj z cizjch zemj posawád do králowstwj tohoto, buďto za obywatele do země, anebo do měst za měšťany přigati gsau, děti swé i hned z mladosti *gazyku českému* powinni byli učiti dáti, tak aby gsauce zde zrodilj a zrostlj, toho že Čechowé gsau (poněwadž geden národ od druhého ničjm tak gako *gazykem* rozeznán býti nemůže) skutkem dokazowali. — A aby děti cizozemcůw také w nowě posawád do země přigatých wětšj přjčinu k učenj se gazyku *českému* měli. Protož aby dědici obogjho pohlawj wyššjch i nižšjch stawůw, kteřjž by gazykem *českým* dobře mluwiti uměli, po smrti rodičůw swých napřed před ginými w statcjch pozemských dwognásobně dědili, a tak gim raděgi statky pozemské zůstáwali, ginj pak, a kteřj by *čeky* neuměli, tedy ti a takowj aby na penězjch, nebo giná djly swé přigjti a na tom přestati powinni byli. — Na potomnj wšak budaucj časy, od zawřenj tohoto generalnjho sněmu, aby žádný izozemec, kterýž by gazyka *českého* neuměl, a potřeby swé w témž gazyku srozumitedlně přednesti nemohl, do země za obywatele, ni do měst za měštěnjna žádným způsobem přigjmán nebyl. Nýbrž aby každý ten, kdož by toho, aby do králowstwj tohoto přijat byl, žádati chtěl, neyprwé se gazyku *českému* naučiti powinen byl. A když by se naučil, tu teprw aby mu se toho dostati mohlo, ne prwe nic. Wšak s tauto při tom znamenitau wýminkau, aby žádný takowý w nowě do země přigatý cizozemec, ani děti geho do třetjho kolena na žádné aurady, buď zemské neb městské, i giné, ani také do žádných saudůw dosazowáni nebyli. A to gak proto, že nenj možné cizozemcům tak rychle wšech zwyklostj a obyčejůw zemj swých, w nichž zrozeni gsau, odwyknauti, aby snad,

gsauce w nĕgakých powinnostech potřebowáni, nĕco takowého d
této země, a dobrých pořádkŭw našich newtrušowali, a práwŭ
králowstwj tohoto, podlé nichž samých obywatelé země české sa
zeni býti magj, tak na spĕch rozuměti a se naučiti: tak i prot
aby starožitnj Čechowé, gakožto prawj wlastnj a přirozenj wlas
této našj milé synowé, před týmiž w nowĕ do země přigatými
cizozemci, gako nĕgakými pastorky gegjmi wětšjho zřetele (fedru
ku) a odměny za wĕrné a platné služby Gich Milosti králům č
ským a králowstwj tomuto učiněné, užiti mohli; ano i ginj wida
ce při dětech odměnu zaslaužilosti otcŭw, a naděgjc se tehož
při synech swých, tudy gako ponuknuti byli, tjm ochotnĕgi w p
třebách obecnjch se potřebowati dáti, a nižádné práce a snažnos
k wzdělánj dobrého sobĕ nelenowati. — Nicméně gak při sněmjc
též při saudech wyššjch na hradě pražském, tak we wšech městec
městečkách, GMC. gakožto krále českého a GMsti cjsařowé gak
to králowé české, též panských, rytjřských, městských, duchownjc
při práwjch nemá ginák mluweno, pře wedeny, slyšány, přjčin
přigjmány a sauzeny býti, než to wše gazykem *českým*. — Tolik
w těch farách, kosteljch neb školách, w kterýchž gest před le
desjti slowo božj gazykem *českým* kázáno bywalo, a djtky tém
gazyku českému se wyučowali, aby to nynj ještě budaucně w to
předešlém dobrém způsobu zůstáwalo, a ginj cizjho gazyku správ
cowé školnj, kněžj a kazatelowé, kteřj by *česky* neuměli a nekáza
tam uwozowáni a dosazowáni nebyli. W nowĕ wšak wystawer
kostely a školy w to nepotahugjc. — A gestli že by kde od těch n
hoře gmenowaných desjti let, tak w nowĕ na takowé fary neb šk
Němci dosazeni byli, a cizjm gazykem kázali; tehdy aby takov
wšickni do neyprw přjštjho swatého Giřj odtád wybyti, a na mjs
takowých kněžj (kde pod gednau, tu od pana arcibiskupa, a k
pod obogj, tu od administratora a konsistoře pražské), i také správ
cowé školnj Čechowé dosazeni byli. Pak-li by se toho od kt
rých koli kollatorŭw do toho času nestalo, tehdy aby gedenkažc
z nich pokuty patnácte set kop grošŭw českých propadl, na ten
způsob: geden djl tomu, kterýž by to wyhledal, druhý k zemi
třetj do špitála. Z kterýchto patnácti set kop grošŭw českých te
kdožby to wyhledal, do saudu komornjho králowstwj českého wzn
sti má. A týž saud komornj žádných hogemstwj straně pohnané d
wati nemá, nýbrž hned, gakž by na ten půhon přišlo, strany w
slyšeti, a sprawedliwau wýpowĕdj poděliti; též mezi stranami šk
dy wyzdwihowány býti nemagj. — A gakož gistá správa se čin
žeby některé osoby ze stawŭw i také lidu obecného mezi sebau
zawázali, aby při shledánj gich společném žádný gazykem český
nemluwili, což na weliké zlehčenj a potupu gazyka našeho českeh
se wztahuge. — Protož gsau se o to tak snesli, kdož by koliw te
a takowý byl, gsa obywatel tohoto králowstwj, gazykem *českým*
uměgjc geg, mluwiti nechtěl, a giné též od mluwenj *českého* o
wozowal, aby w zemi trpjn nebyl, nýbrž w půl létě pořád zb
hlém wen ze země se wystěhowati powinen byl. A pokudž h
toho neučinil, tehdy aby gako rušitel obecného dobrého dále žá

ých práw a swobod královstwj tohoto užjwati nemohl. — A poněadž se to také wyhledalo a našlo, že w některých mjstech zde w krástwj českém, zwláště w městech pražských, německého národu lé obcj německau se gmenugj, gešto w královstwj tomto českém žádné giné obci, mimo obec českau se newj, a gak od GMC., k ani od GMstj slawné a swaté paměti předkůw GMC. gakožto rálůw českých, nikdá wysazena, dopuštěna nebyla a nenj, a ani zřjzenj zemském a práwjch královstwj českého žádné zmjnky obci německé se nenacházj. Protož na tom gsau se wšickni i stawowé snesli, aby toho na budaucj časy nikoli nebýwalo, a gaká obec nowá w královstwj tomto zwláštnj německá se nemenowala. — Kdo by se pak přes to gich stawůw snešenj toho opustil, a ginau obec mimo obec českau gmenowal a uznáwal, n každý, aby pokutu wýš položenau podniknauti powinen byl.“

Sněm obecný léta 1615 w auterý po sw. Trogici.

(Wytištěn w Hlasateli českém, w Pr. 1806. I. 28—37; německy w: *Gesetzlex on P. K. Jaksch, Prag* 1828. *V. Bd. S.* 376.)

II.

Die böhmische Sprache soll führohin zwar so, wie bisher bei der Lehrung der teinischen Sprache beibehalten, nebst derselben aber auch die Emporbringung der utschen Sprache zum Augenmerke genommen werden. Hd. 6.) *Gv.* 23.) *Juli* 1771.

Dem ständischen Antrage, wegen Errichtung einer Lehrkanzel in Prag für die hmische (čechische) Sprache haben Se. Majestät zu willfahren befunden; wesegen das Weitere einzuleiten, und der Vorschlag über die Art dieser Errichtung erstatten ist.

Hz. 28. *Okt.* 1791. *Hz.* 3150. *Gz.* 35665.

Dem in Prag anzustellenden Lehrer der böhmischen Sprache wird ein jährlier Gehalt von 600 *fl. (stř.) aus dem Studienfonde mit der Verbindlichkeit beilliget, dass derselbe sich von der Landesstelle in allen wichtigen Angelegenheiten, oft sie es für nöthig erachtet, seine Meinung über einen zu einem Fache gehögen Gegenstand zu vernehmen, gebrauchen lasse.*

Hd. 18. *Mai*) 1792 *Hz.* 183
Gv. 8. *Juni*) *Gz.* 17849.

(Zakony od r. 1805, 9. dubna; — 1806, 14. máge, — 1816, 18. pros., 23. ubna 1817.)

A. Zákon týkagjcj se škol latinských (gymnasij) a učenců práw (juristůw).

Für Gymnasien in blos böhmichen oder sogenannten utraquistichen Ortschaften sind 1) *nur solhe Präfekte, dann Grammatikalnd Humanitätslehrer in Vorschlag u bringen, die auch der böhmischen prache kündig sind.* 2) *Sind die chüler in diesen Gymnasien, welhe die Kenntniss der böhmischen prache schon aus den Trivialchulen oder von der häuslichen rziehung mitbringen, auch in böhmischen Uibersetzungen und Aufätzen zu üben.* 3) *Ist bei dem*

1) Pro gymnasia w mjstech pauze českých, aneb w nichž spolu rodilj Čechowé se nacházegj, magj gediné takowj prefekti, pak učitelé grammatikalnj a humaniornj se představiti, kteřj w gazyku *českém* zběhli gsau. 2) W těchto gymnasijch magj žáci, kteřj známost gazyka českého giž z triwialnjch škol aneb domácjm wychowánjm s sebau přinášegj, také *w českém překládánj* a w *českých spisech* se cwičiti. 3) Při počátku každého školnjho roku

Anfange eines jeden Schuljahres in den philosophischen und juridischen Hörsälen bekannt zu machen, dass bei Aufnahme zu den politischen Stellen der böhmischen Länder den der böhmischen Sprache kündigen Studirenden bei gleichen andern Fähigkeiten der Vorzug werde gegeben werden.

Hstd. 23. *Aug.*) 1816 *Hz.* 1821
Gv. 11. *Okt.*) *Gz.* 40137.

má se w posluchárnách mud
ckého a práwnjho učenj ohlaš
wati, že při přigjmánj k poli
ckým auřadům zemj českých tě
učencům, kteřj česky umějí, p
stegné giné schopnosti před
udělen bude.

C. k. dw. nař. 1816. 23. srp.

B. Zákon týkagjcj se učenců bohoslowj (theologů), učenců lékarstwj (me
ků) a ranhogictwj (chirurgů).

Poněwadž gest patrné, že umění gazyka českého bohoslowců
w králowstwj českém welmi prospěšné gest, tedy tomu chtjti ráčjm
aby se k naučenj gazyka českého wšjm možným způsobem, gakož j
tu dobu také w diecesjch litoměřické a budějowské se stalo,
wlastnjmi učiteli, kdež tito se wyskytnau, napomáhalo, při če
obzwláštně prawidel w zdegšjm nařjzenj ode dne 23. srpna 18
prošlém stanowených ušetřiti náležj. — Co se lékařů a ranho
čů tkne, tedy nařizowati ráčjme, aby učencům lékarstwj a ranh
gictwj se oznámilo, že ti, kteřj po skončeném učenj powolánj swé
kragskými lékaři, ranhogiči, městskými fysiky a wrchnostenskými l
kaři w těch kraginách, w nichž gediné aneb aspoň z částky gazyke
českým se mluwj, pak ti, kteřj lékaři a ranhogiči w špitáljch an
nemocnicjch, konečně ti, kteřj professory lékařské a ranhogické k
niky, aneb babictwj ustanowení býti žádagj, nemagj-li gazyka *čes
ho* za swůg *mateřský* gazyk, gediné pod tau wýminkau takowé
auřadu dosáhnauti mohau, když w stawu budau, s wyswědčenjm w
řegného učitele se wykázati, že gazyku českému se naučili.

C. k. dw. nař. 20. pros. 1816.

C. Zákon týkagjcj se politických auřadů.

Geho milost cjsař a král znowu nařjditi ráčil, aby při dos
zowánj auřednjkůw na kragské auřady toho se šetřilo a pozor
walo, by auřednjci gazyk země aneb kraginy, w kteréž gsau z
zeni a ustanoweni, dokonale uměli. Známost a uměnj gazyka č
ského gest politickému auřednjku, kterýž neprostředečně s po
daným mluwiti, a na něho s aučinkem působiti má, na neywýš p
třebná. Pročež žákowstwo a mládež študugjcj nynj i budauc
k důkladnému naučenj gazyka českého se wzbuzug, a s tjm dol
ženjm gj to se wšj mocj na srdce wštjpeno buď, že ode wše
těch, kdož k praxi konceptnj se hlásiti budau, důkaz gakožto r
wyhnutelná wýminka se pohledáwati bude, že dokonalau znám
a zběhlost gazyka českého magj.

Cjs. podp. Frant. I. 13. unora 1818.

Zákon A. obnowen.

k. Gymnasial-Studien-Direktorat Nr. 21275.

Aus Anlass der mit Bericht m 3. Okt. 1834 *Nro.* 1246 *über e Befolgung der wegen Pflege r böhmischen Sprache an den Gymsien in blos böhmischen oder genannten utraquistischen Orthaften erflossenen h. Studienhofmmissions-Verordnung vom* 23. *ug.* 1816, *Nro.* 1921—96 *gegenen Aufschlüsse wird dem Direkrate die künftige genaue Handhang dieser h. Verordnung aufgegen, und dasselbe hiebei aufgerdert, angelegentlich dahin zu rken, dass auch den blos deuthen Gymnasialschülern da Orten, dies noch nicht statt findet, von eigneten Lehrern Unterricht in r böhmischen Sprache in Nebenunden ertheilt werde.*

Prag am 19. *Oktober* 1835.

Procházka m. p.

Præs. 28. Okt. 1835.

Wird den k. k. Herren Präfekn der hierortigen Gymnasien zur ntnissnahme und genauen Nachhtung mitgetheilt. Vom k. k. Gymsialstudiendire ktoraté Böhmens. Prag am 14. *Nov.* 1835.

Pöllner m. p.

C. k. ředitelstwj nad gymnasialnjmi študiemi č. 21275.

Za přjčinau zprávy od 3. řjgna 1834 č. 1246, zdaliž se učenj gazyka českého na gymnasijch w pauze českých aneb tak řečených obogjch mjstech dle daného w. nařjzenj dworské kommisj nad študiemi od 23. srpna 1816 č. 1921—96 a wyswětlenj zachowáwá, ředitelstwu se budaucně ukládá na to w. nařjzenj bdjti a přitom se od něho náležitého wykonánj toho požaduge, aby také pauze němečtj gymnasisti tu, kde se toho nestáwá, od schopných učitelůw w gazyku českém mimořádně wyučowáni bywali.

W Praze dne 19. řjgna 1835.

Procházka w. r.

Sděluge se c. k. pp. prefektům zdegšjch gymnasij k známosti a k bedliwému zachowánj. Od c. k. ředitelstwa gymnasialnjho učenj w Čechách.

W Praze 14. list. 1835.

Pöllner w. r.

---

b) Staw geho.

Před tjm gen kraginu zlá prznila němčina českau:
Teď si kydá w české sám knihy němčinu Čech.

Nemluw: „Proč wysoko Slowané tak pjšete řeč nám?“
Křič raděgi: „Proč gá tak w řeči njzko stogjm?“

J. Kolár.

„Gá i cizé howořjm řeči tak, gak swau materinskau!“
„„Chwalno nenj — když tak wšecky ty chybně mluwjš.““

Plody 1836.

Mezi europeyskými wzdělanými řečmi wyniká za našjch dnůw gličina, francauzština, italština a němčina. Tato obzwlástě podnj řeč gak na Slowany wůbec, tak na Slawočechy zwláště půbj. A za tau přjčinau nerozšjřuge se známost gazyka českého,

a nečistj se gazyk český, nýbrž wjce od nedočechů a nedoněn
se kazj, rušj, poškwrňuge a zoškliwuge se [1]). Čechowé na S
wensku w Uhřjch opět s Maďary zápasj [2]), a na Morawě o wzdě
nj se w materském gazyku posud nedbagj [3]). Tyto a giné t

---

[1]) W německých hlawnjch školách, w gymnasijch a we filosofii, prawnictwj,
karstwj a bohoslowj panugj řeči buď *německá, latinská, řecká* atd., a t
ten, kdož w těch formách uměnj nenabyl, w státu swém swau mateřč
(mysljme češtinau) ničjm býti nemůž, ani stawitelem zednickým a tesarsl
(1812). Učenj w českém gazyku od r. 1816 ustanowené pro gymnasis
prawnjky, pro bohoslowce a lékaře málo co působj; neboť tito třebas ro
Čechowé, wlasti a materskému gazyku po ten wšechen čas w studijch gs
nepřizniwj, nagednau magj nabýti wýmluwnosti takowé, gakowé dos
w německém aneb w latinském gazyku. A Němci, dostawše k dosa
něgakého úřadu wyswědčenj z českého gazyka a w úřadech napoton
necwičiwše, a předce s lidmi českými obchod magjce, wjce zhauby
užitku pro český gazyk přinášegj. (Srow. Kwěty 1834. str. 113 a
Obr. čas. pro kat. duch. 1835, str. 11—12. Pops. Prahy 1835, str. 2.
Do češtiny se nám mjchagj germanismy (němectwo) a do němčiny b
mismy (češtwo). (Č. Wčela 1835, str. 406.) Tuť sprostý, znalý se v
we swé čisté mluwě, hrůzu němectwj od swého úřadnjka slyšj, w čem
ten, gakožto maudrého člowěka následuge, radugjc se gakožto Čech, z
chodu s pány. A rozenj Čechowé, wychowánjm a študiemi odcizenj
nowé, pohřešugjce negednau obratnosti we swé materštině, raděgi se w
wyklém gazyku německém kochawagj, zapjragjce powahy české, a ti
tušjm neyhoršj. Gakž to má oswětě národnj napomahati?! (Srw. Kw
1834, str 100, 291, 342, 357) — „Chladnost a nechuť k národnjmu gazy
gakž prawj p. J. Jungmann w lit. 1825, str. 491, „bohužel široko da
rozlezla to k swému pohodlj obrátila, tak že w prawdě pro český gazyk
gymnasijch českých (wygmauc některá, wiz Kwěty 1834, str. 100, 1836,
111, t. w Hradci Králowé a w Gindřichowém Hradci; a deklamace česk
Praze r. 1821—28, w Litomyšli, wiz Kwěty 1837, str. 32.) wjce se ned
než před r. 1816 se dálo; t. g. že málo který ušlechtilegšj wlastenec něk
hodin do roka z wlastnj wůle tak důležitému učenj národnjho gazyka, č
ostatnjm kollegům a giným newděk, obětuge.“ Ohledem ustanowenj tohoto
r. 1816 na gymnasijch wěru málo neb ničehož se neděge, a ani obnow
nařjzenj české zemské wlády r. 1835 wšudy průchodu nedošlo, gakž g
o tom zpraweni byli. Gsauť mladjci, chleba sobě giným řečmi, zwl
němčinau, dobywagjce, negednau na rozcestj wedeni; někteřj na mate
hlaholy zapomjnagj, a giný však wlastenecky smeyšlegjcj po německ
úřednjch pracech w otcowském gazyku gen libowolně se ztwrzugj a z
konalugj.

[2]) Wiz čas. mus. 1828, III. Dan. il. 1835, br. 23—25. Maďaři chtěgj,
Slowané po maďarsku howořili.

[3]) Kwěty 1834, str. 123. O Morawě milé dokonce málo se nám doznamu
co k slowanskému wzdělánj se od Morawanů děge, kde tam které Slowa
srdce bigjc o zwelebenj slowančiny a wzdělánj milého w nj národu slow
ského wraucně pečuge, by tento prostomilý národ uchowali před zpaus
mrawů, kteráž mu hrozj uwáděnjm cizjch a zlých obyčegů, gakož nenáz
njmi hrami w karty, chmelenjm neb přepigenjm se. — (str. 272) Našj
rawě schází město, w němž by školy, ústawy, kuihárny, a cokoli na du
působj, pospolu bylo. Wýborné hlawy wenku (we Wjdni) se skwjce,
wlasti nepřicházegj, odcizeny a ztraceny gsau pro morawské Slowany.
gsau přjčiny, že Morawa s Čechami kračeti nemůže. — (str. 291) I
páni študenti, heyskowé, chasnjci, panicky chtjce okázati wzdělanost
wzdělanau, nuceni předce w národnjm gazyku s wesničany smlauwati, če
po pansku weleti, nebo-li po husarsku lati: národnj gazyk přelamugj,
wšech končin swěta geg bohatjce, že omámeni poslauchame. (Kampeljk)

ěmnosti Slowany w Čechách, na Morawě a w Uhřjch swjragicj, bohdá
Snad časem pominau. A ačkoli někteřj domácj i cizj *) na záhu-
dku našeho slowanskeho gazyka mysleli a pracowali, předce proti

*) Mezi ginými nepřjzniwci našeho gazyka uwádjme zde p. A. J. Gross-Hoffingra (nar. 1808 22. máge we Wjdni, študowal 1816—24 w č. Buděgowicjch, pak we Wjdni, dra. fil.) genž w: *Oesterreich im J.* 1835, *Stuttgart und Leipzig* 1836. 8 *S.* 40 prawj. „*Mehr Erfolg haben die Bemühungen der böhmischen Patrioten in Bezug auf allgemeine Landeskultur und Industrie.*“ — (*S.* 43) „*Mögen* (*aber auch*) *die edlen Böhmen, welche sich so verdient gemacht haben um ihr Vaterland, durch Beförderung alles dessen, was eine Nation reich und stark machte, niemals die moderne Lage Böhmens verkennen, und niemals nach dem unnachahmungswerthen Beispiele einer andern Provinz sich verleiten lassen, ein Element zu verdrängen, dem sie Alles zu verdanken haben — ich meine das Teutsche. Mögen sie mit der alten Sprache, die sie hervorsuchen, nicht alte Zustände restauriren wollen, die für unsere Zeiten nicht mehr passen, und in dem Streben nach Wiederherstellung einer Nationalität nicht zu weit gehen. Die wahre, der Ewigkeit würdige Nationalität besteht nicht in dem Besitz einer selbstständigen Sprache, das Wort hat nur in seinem Sinne, nicht im Klange Bedeutung. Ist es wol zeitgemäss, halbvergessene Sprachen hervorzusuchen* (p. Gr. nenj Čechem!) *und die babylonische Sprachverwürrung der Welt zu vermehren, jetzt da das Bedürfniss gemeinsamen Verständnisses so fühlbar geworden? Wir sprechen mit den Völkern jenseits aller Meere* (snad německy? Ne weskrz — anglicky, francauzsky a slowansky (rusky) — (N. p. Gosp. N. Markewič, Rus, putowaw r. 1835 w srp. z Wjdně po Dunagi do Galaca, a pobyw w Nowém Sadě, „uslyšal“ dj on, „čto na parachodě dwoe passažirow razgowariwaůt meždu soboů točno kak-by po-ruski: ä totčas wměšalsä w razgowor i uznal, čto oni Illirijcy; po schodstwu ich ázyka s našim cerkownym ä mog ponimať wse, čto oni mně goworili. Beseda s nimi dostawila mně takže bol'šoe udowol'stwie, potomu čto ä uznal ot ětich otkrowennych Slawän ich otnošeniä k awstrijskomu prawitel'stwu. Priwäzannosť ich k Rossii črezwyčajna; edwa oni uznali, čto ä Russkij, kak menä okružilo ich čelowěk pät, i wsě načali razsprašiwať pro gosudarä, pro Rossiů, pro našu slowesnost. Oni goworili, čto polučaůt někotoryä russkiä knigi, no čto im god ot godu trudněe ich ponimať atd.“ (za přjčinau newzagemnosti slowanské) Srow. Biblioteku dlä čteniä, S. Petrburg 1836. 8. Tom. 18. Nro 33. str. 128.), *handeln mit dem Orient und Occident, mit dem Süden und Norden — wird dieser grossartige Weltverkehr wol durch ängstliche Bewahrung der Originalsprachen erleichtert?* (Nenj-li slowanština němčiny původněgšj, dokáže nám wšech gazyků zpytatel. A Slowanů přes 70 mill. proti 40 mill. Němců, gednoho pjsemnjho gazyka užjwagjcjch!) *Je mehr die Civilisation zunimmt, je mehr Sprachen müssen von der Erde verschwinden.* (Naposledy chce to, aby byla gedna řeč, gakož se o tom w loni w Lutichu howořilo. Toho brzy se tak nedosáhne, neboť: „Kolik děr, tolik wěr.“) *Was verliert die Menschheit an einer Sprache, ja was verlieren die Böhmen selbst an ihrer Sprache?* (No, kdyby byl gen gazyk český, řekli bychom: staň se! A nemohli by gsme Slowané říci, co Němci ztratěgj na swé řeči pjsemnj, proč se geště nezfrancauzštěgj aneb nezangličtěgj?) *Mögen sie immerhin behaupten, dass ihr rhytmischer Bau antik, ihr Klang musikalisch, ihr Wesen Wohllaut sey, die Welt wird es nicht glauben* (wiz Göthe dolegi); *und könnte sie es glauben, so würde sie sich nicht mehr darum bekümmern* (gako dřjwe si Francauzowé němčiny wšjmali), *als sie es wirklich thut. Wenn wir dem Conversationslexikon trauen dürfen, so hat Böhmen* 16 *treffliche Nationaldichter, mit zum Theile seltsam klingenden Namen. Wer kennt sie in Teutschland, ja wer kennt sie in Böhmen?* (Pjsně naše gsau daleko rozšjřené, a snad w sewernj Americe wjce o nás wědj, nežli newšjmawj Němci. Wšak gsau též někteřj Němci dobřj.) *Würde nicht ihr Talent mehr Anerkennung finden, ihr Wirken grössere Bedeutung, wenn sie in teutscher Sprache*

nim powstali muži dobromyslnj, wznikli ochranci, a hagitelé n
mateřštiny, gakž w cizozemsku [5]), takž i w našich kragjch. W
ckni národowé na swau mateřštinu dbagj, a co nám nyni schá

---

schreiben wollten? (Čech pjše česky, a gak psal Homer? — Řec
protože Řekem byl. Gak Virgil? — Latinsky, proto že geho řeč n
terská latinská byla. A pjšj Němci česky či slowansky? Ať gdau n
též wstřjc. — Slavjanin sam rodjen člowěk, Slavjanin sam odhranjen, S
vjanin ću ostat do wěk, dok nebudem sahranjen. (*Dan. il.* 1836. br. 51)
Englez sad, Francez, Talianac, nema ni Němac wertlu weć u swome posla
dade tebi. — Traži te pako Slavenkinja! njen u zagerlaj nježni. — Ru
možna, Polonia, Češka, Morawska, Silezka nje je Porus stranom, nje Pomo
je roda! (Spěw priatelju da ilirski piše u Dan. il. 1836. br. 52.) — *Uiberdi
welchen Zweck haben die Patrioten bei ihrem Streben nach einer einmal
wiederbringlich verlornen Nationalität? Allerseits umringt von Teutsch
ja durch und durch vermischt mit Teutschen, durch Interessen jeder
abhängig von Teutschen, unter einer teutschen Regierung, kann d
Nationalität keine erfreuliche Früchte tragen.* (Nicméně utěšené přinášj ov
ce.) *Es ist die unabweisbare Wirkung der Zeit von jeher, dass sie die
tionalitäten vernichtet. Wie viele Völker sind seit 2 tausend Jahren unt
gegangen bis auf ihre Namen, die man nicht mehr lange vor Vergessen
wird bewahren können.* (A což pjsma hebreyská, řecká, latinska?) *
Streben gegen das Unabwendbare ist fruchtlos, ja schädlich* (snad šk
mluwiti česky či slowansky? Tedy zacpat hubu Čechům, Polakům, Iliri
Rusům, a pak ge dobře!). *Böhmen, wollte es in seiner geographisc
Lage, in seinen Staatsverhältnissen eigenthümlich bleiben, wäre Nichts,
als Theil eines Ganzen gewinnt es eine stolze Bedeutung* (A to
myslj slowanská literatura, gako německá). — *Böhmen bewahre mit Si
und Eifer die Nationalität seines Charakters* (tak gako Němci), *die ihr s
unbestritten bleiben wird. Die Ausdauer, der Fleiss, die Betriebsamkeit
Energie des Böhmen werden ihn immer vor Andern vortheilhaft auszei
nen, und das böhmische Land, das betriebsamste, reichste und fruchtba
unter den österreichischen, wird stets in seinem Kranz von Gebürgen aus
österreichischen Länderverband hervorglänzen, als der kostbarste Theil. Böhm
Reichthum und Nationalfleiss wird ihm in der Monarchie stets ein Uib
gewicht bewahren; aber die Bedingung desselben ist stets zunehmende Inn
keit der Vereinigung. Böhmens Interessen können die benachbarten behe
schen, und sie erheischen deshalb Verzichtleistung auf alles Vorurth
Eine civilisirte Nation darf, um ihre Würde zu behaupten, nichts als i
Interessen berücksichtigen* (to gest národnost: řeč, mrawy, slowem člowěč
stwo). *Sprachen und Gesänge verhallen, Sitten verände
sich, Gewohnheiten veralten, nur die Interessen der* Kultur
Civilisation *sind ewig.* (Řeč gest pomůcka k promyslu, k wzdělano
a kdyby gj nebylo, nebylo by ani lidské wzdělanosti. O čemž prawěgj sla
nj stawowé troggedného kralowstwj dalmatinského, chorwatského a slaw
ského na sněmě 16. srp. (kolovoza) 1836 w XV. článku: „Posteaquam
et OO. expenso eo, quod *cultura nationalis* indissolubili vinculo *cultu
linguae nationalis* jungatur adeo, ut illa absque hac neque concipi pos
— nationalitati suae non modo consolidandae, sed et latius provehendae s
diosi, non sine grato animi sensu nobile et patrioticum illud regnicolar
desiderium intellexissent, ut *erudita* quaepiam *societas culturam nati
nalem* pro scopo habens in gremio regnorum horum coalescat.“ A Her
rowy řeči: *Desto angenehmere Gäste sollten uns die seyn, die unserer r
stigen und tüchtigen Sprache ihre alte Baumstärke wieder geben, u
alte Geheimnisse in ihr verrathen wollen, auf die freilich mancher Pan
rolli unter seinen rebus deperditis nicht hat kommen können.“* Srw. Dan
ilirsku u Zagrebu 1836, str. 136.)

[5]) Sám Němec Göthe co básnjk uznáwá cenu básnj českých, gen to bohuž
že do slowanské literatury newnikl, o čemž prawj: (*Göthe's Werke, Stu

házelo̊ i Němcům w mocnárstwj rakauském w 18. stoletj, gakž tom: *Oesterr. Zeitschrift für Geschichts- und Staatskunde. Wien 1836, vom* 10. *Dec.* prawj: *„Damals* (1746) *stand die Bildung, die an aus den österreichischen Schulen mit ins Leben brachte, der —*

---

gart und Tüb., Cotta 1835. 46. *Bd. S.* 318) *„Um von meinem Verhältniss zu dieser (slawischen) Literatur zu reden, so muss ich — gestehen, dass ich keinen der slawischen Dialekte, ungeachtet mehrerer Gelegenheiten, mir jemals eigen gemacht noch studirt, und also von aller Original-Literatur dieser grossen Völkerschaften völlig abgeschlossen blieb, ohne jedoch den Werth ihrer Dichtungen, in so ferne solche zu mir gelangten, jemals zu verkennen.“ — (45. Bd.,* 1835, 16. *S.* 397—399. *Berliner Jahrbücher für wiss. Kritik. März* 1830, *Nro.* 58—60. *Almanach de Carro, Prague* 1831, 16. *p.* 183—190.) *„Böhmen hegt in seinem Innern (wie auch die Museumszeitschrift bezeuget,) eine reiche dichterische Flora, welche sogar, gemäss den eigenthümlich zwiefachen Gesichtselementen ihres Bodens, in doppeltem Daseyn, in einem böhmischen (čechischen), und einem deutschen, hervortritt. Von dem Zusammenleben zweier Sprach- und Dichtungs-Sphären, gibt uns Böhmen jetzt ein merkwürdiges Bild, worin bei grösster Trennung, wie schon der Gegensatz von Deutschem und Slawischem ausdrückt, doch zugleich die stärkste Verbündung erscheint. Denn wenn die böhm. Dichter, selbst indem sie alten Mustern folgen, nicht umhin können, durch Sinnesart, Ausdrucksweise und Gedichtformen doch auch in heutiger Bildung Deutsche zu seyn, so sind hinwieder die deutschen Dichter in Böhmen, durch entschiedene Neigung und stetes Zurückgehen zum Altnationalen, ihrerseits recht eigentlich böhmisch.*

Unter den letzteren ist als hervorragendes Beispiel besonders Karl Egon Ebert zu nennen, ein schönes Talent, welches hauptsächlich böhmische Stoffe gewählt, und sie in mehrfachen Formen, auch sogar in einem grossen Epos, mit Feuer und Leichtigkeit behandelt hat. Auch Anton Müller zeigt eine schöne Gabe, solche Stoffe lyrisch zu bearbeiten, und schon bei früherer Gelegenheit ist seiner Romanze Horimir und dessen Ross Semjk mit Anerkennung gedacht worden. Von anderer Seite haben wir aus deutscher Uibersetzung neuere böhmische Sonnete von Kolár kennen gelernt, und da auch deutsche Gedichte von Ebert und Müller über nationale Gegenstände durch Swoboda und Hanka in's Böhmische übertragen worden, so kann der Austausch und die Wechselseitigkeit nun nicht weiter gehen.

Aus allem diesem aber dürfte das Ergebniss folgen, dass, in Gemässheit des schon festgestellten Verhältnisses, beiderlei Dichtungszweige, der böhmische wie der deutsche, ihren wahren Grund und Boden, dennoch stets in dem Altböhmischen zu suchen haben, wo Leben, Sprache und Poesie der Nation noch die eigenste und die selbstständigste Gestalt tragen. Böhmen ist reich an Denkmalen dieser Blüthenzeit. Die kostbaren Uiberbleibsel seiner alten Literatur, nie ganz vergessen, sind in unsern Tagen unverhofft durch die reichsten Entdeckungen vermehrt worden. Durch eine bedeutungsvolle Schickung fand gerade in dieser Zeit, wo die Liebe zum vaterländischen Alterthum überall neu erwacht ist, Herr Bibliothekar Hanka die Königinhofer Handschrift, eine Sammlung böhmischer Heldenlieder, die uns auch bereits in deutscher Uibersetzung durch zwei Auflagen bekannt geworden. Die Sammlungen slawischer und böhmischer Volkslieder von Čelakowský und andere dahin gehörige Mittheilungen schlossen sich an, und seitdem bereichert sich die Literatur von Tag zu Tag. Noch manchen grössern Fund dieser Art zu machen fehlt es nicht an Hoffnung und Aussicht, besonders jetzt, da eine allgemeine Aufregung für diese Gegenstände durch das böhm. Museum so kräftig unterhalten wird.

So häuft sich denn ein Schatz an, den immerhin, wie wir auch an unsern deutschen Schätzen solcher Art Aehnliches sehen, nur ein kleiner Kreis

Muttersprache geradezu entgegen. Predigten, dort und da ei
ein Hochzeitscarmen, und wenige andere Schriften verwandten Inha
waren seit Jahren — Alles, was die Pressen Wiens in deutsch
Sprache lieferten; wie indessen — diese beschaffen war, überste

---

genauer kennen und geniessen mag, dessen Wirkung aber darum nicht we
ger allgemein ist.

Den naturkräftigen und phantasiereichen Charakter des altböhmisc
Lebens aus diesen Quellen, zu denen wir auch Chroniken rechnen müss
klar und stark hervorströmen zu lassen, und in ihrer auffrischenden
handlung die Derbheit der antiken Motive möglichst beizubehalten, wo
wir den neuern böhmischen Dichtern, wenn sie dergleichen Stoffe wählen,
stens empfohlen haben, welches nicht ausschliesst, auch einen heutigen, all
mein ansprechenden Gehalt damit zu verknüpfen.

S. 341—342: — *Wir dürfen die ernste Gesellschaft des vat. Mus*
Böhmen — wol dringend ersuchen, in der durch ihre Sorgfalt herausk
menden Monatschrift, wovon zwei Hefte vor uns liegen, die Mittheilung b
mischer Gedichte, und zwar der uralten sowol als ihre Nachbildung
nicht weniger was in den neuesten Formen von Inländern gedichtet wor
freundlichst fortzusetzen. Es wird diess das sicherste Mittel seyn sich
dem grösseren deutschen Publikum (to gest Čechy pro sebe, a ne Slowans
zu verbinden, indem, was das übrige betrifft, man zunächst für das Va
land zu arbeiten bemüht ist.

Die Entdeckung der Königinhofer Handschrift, die uns ganz unsch
bare Reste der ältesten Zeit bekannt machte, gibt Hoffnung, dass dergleic
sich mehr auffinden werden, um deren Mittheilung wir um so dringe
bitten, als sich in dem Volksgesang von solchen vorchristlichen und erstch
lichen Aeusserungen einer halb rohen und doch schon den zartesten Gefü
offenen Nation nichts erhalten haben möchte. Indessen danken wir für
Bruchstücke aus dem epischen Gedichte Wlasta von Carl Egon Eb
nicht weniger für Horimir und sein Ross Semjk von Prof. Aut. Mül

Einigen der in deutscher Übersetzung schon so wohlklingenden So
von Kolár wünschen wir auch wol einmal das böhmische Original
Seite beigefügt zu sehen. Diess würde jenen Wunsch, die slawis
Sprachkunde auch in die deutsche Literatur hereinzuführen, befördern
erfüllen helfen.

Neben der böhmischen Sprache besteht die deutsche jetzt als
wirklich einheimische in Böhmen, und hat im wissenschaftlichen und geb
ten Lebenskreise entschiedenes Übergewicht. Die meisten Bücher und
schriften erscheinen in ihr. Allein die böhmische Sprache besteht
ihrerseits in voller Kraft, und Bücher, Zeitschriften und Flugblätter für
Volk werden häufig in ihr gedruckt. Beide Sprachen vereinigend und
mittelnd, indem sie keine derselben verabsäumt, wirkte die Gesellschaf
vat. Museums besonders auch durch ihre beide Zeitschriften ein, von
wir die deutsche hier ausführlich in Betracht haben, die böhmische aber,
che der Lage der Sachen gemäss in minder zahlreichen Heften ersc
nach dem davon mitgetheilten Inhaltsbericht als höchst bedeutend
schätzbar ansprechen müssen.

Die Erhaltung und Belebung einer Literatur, deren Sprache sich ü
gern Gränzen abschliesst, geraume Zeit fast nur dem untern Volke überl
war und mit einer theilweise eingebürgerten, über grosse Länder weithin
breiteten Staats- und Bildungssprache zu wetteifern hat, ist ein gewiss
würdiges Bemühen, das eben so viel Selbstverläugnung, als Kraft und Ges
fordert. Der Reichthum an Mittheilungen aus der älteren böhmische
teratur, die ja auch eines klassischen Zeitalters sich rühmen kann, muss
lich stets die Grundlage solcher Bemühungen seyn. Denkmäler der
Sprache in Prosa und in Versen, Geschichtserzählungen, Sammlunge
Sprüchwörtern, Briefe, Reisebücher, Heldenlieder und Volksgesänge, w

de Vorstellung. Noch immer hiess, ein leidiges Latein schreiben, er Höhepunkt gelehrter Bildung; ja es lag darin, dass selbst ene, welche in ihren wissenschaftlichen Bestrebungen weiter drangen, ls es dem festgehaltenen Systeme zusagte, der lateinischen Sprae sich zu bedienen gezwungen waren, unstreitig eine jener feinen ombinationen, wodurch die damaligen Vorsteher des Studiums stimmte — Gränzen zogen." Takowý byl bjdný němčiny staw to- o času w Rakausku, a takowý gest nynj obraz našj češtiny, aneb ych obecně mluwil, našj slowanštiny. K přánj gest, aby se těmto edsudkům, gako u Němců, také u Slawočechů přjtrž učinila! eyž, aby se i u nás časy nawrátily, w kterýchž by se mjsto mno- a zahraničných nesaudružných řečj genom přjgemné, snadné *maršťiny* užjwalo, gak we školách tak i w žiwotě wezděgšjm. Po- ebu materštiny naznačil Lord Byron takto: „O starých Řecjch jme wjce, než potřebj gest, aspoň mladý lid w Ewropě přjliš noho času obětuge študijm spisowatelů řeckých a řeckého děge- sů (pak latinského děgepisu), gežto by mnohem užitečněgi mohl ýti wynalożen na *poznánj spisowatelůw domácjch i pěstowánj děgin wé wlasti.*" (Č. Wčela, 1835.) Též Němec Gottsched: *„Sie sehen gar nur zu wol ein, dass es einem Eingebornen eine wahrhafte chande ist, zwar in todten und ausländischen Sprachen gehickt, in seiner eigenen Muttersprache aber ein Fremdling, der doch halber Barbar zu seyn. Sie sehen es auch täglich, ie eifrig benachbarte Völker auf die Schönheit ihrer eigenen Mundrten halten, und wie weit sie sich auch dadurch die Hochachtung rer Nachbaren erworben haben.*" (Osn. sl. sl. nar. ilir. u Zagr. 1836). neb wizme, co p. (J. H. M.) Ernesti we swých: *Vorübungen zu em ersten Unterricht in der Muttersprache, 6te Ausgabe, München* 329, o tom prawj: *„Es ist längst für unumgänglich nothwendig, nd für sehr nützlich erkannt worden, dass man die zarte kleine ug end, sobald es sich nur thun lässt, in ihrer Muttersprache lde und übe. — Und den Unterricht in der Muttersprache dem einer fremden Sprache nachzusetzen, wie lange die üble Gewohnit herrscht, dass es sogar für ein Zeichen hoher Bildung lt, besser französisch als deutsch* (lepšj německy a t. d. než slo-

---

mit sorgfältigem Fleisse zum Druck befördert. Indess schliessen sich an diesen Kern schon genug neue Arbeiten an, Gedichte mannigfacher Art, historische, kritische, und sogar philosophische Aufsätze. Palacký, Dobrowský, Hanka, Čelakowský, Kolár, Sedláček, Swoboda und Andere bilden eine tüchtige Reihe neuböhmischer Schriftsteller, auf deren Schultern die Fortbildung der nationalen Literatur und Sprache schon hinreichend emporgetragen scheint, um gegen die Fluthen der Zeit einstweilen gesichert zu seyn.

Nicht ohne Verwunderung findet man unter den ins Böhmische versuchten Uibersetzungen, nebst einem Aufsatze von Franklin und einigen Elegien von Tibull, auch Pindar's erste olympische Siegshymne aufgezählt, und dass letztere als dem Versmasse der Urschrift genau entsprechend angegeben ist, darf von dem Reichthum und der Biegsamkeit der böhm. Sprache, so wie von dem Talente des Uibersetzers Macháček eine nicht geringe Vorstellung erwecken.

wansky) *zu reden, und selbst zarte Kinder um ihren ersten Nation-vorzug, um ihre herrliche Muttersprache zu betrügen, eine Gewoh-heit, die noch immer nicht ganz verdrängt ist, dies ist unnatürlic unvernünftig, schändlich; diese Hintansetzung der Mutte-sprache rächt sich auch ganz gewiss sehr empfindlich, nicht n darin, dass die Kinder vielleicht auf immer falsch zusamme-setzen, sondern auch, dass sie selbst in der fremden Sprache, man so fleissig mit ihnen treibt, nicht so leicht fortkommen, als we sie sich bei der Erlernung der ihrigen, die doch eher gefasst wi Begriffe und Sachkenntniss erwerben, und einen hinlänglich Vorrath an Wörtern und Redensarten eingesammelt hatten.“* M mnoha ginými šjřegi o tom gednal p. (A. C. F.) Falkmann swém spisu: *Methodik der deutschen Stylübungen, 2te Aufl. Hanno* 1823. 8. *S.* 84. [6]). Ano negen zahraničnj zpytatelé a wychowat-

---

[6]). *„Dass das Sprachvermögen durch einen besondern Unterricht (Sprachunt-richt) am schnellsten und besten ausgebildet werde, und dass es keinen andern so guten Weg dazu gebe, wird gemeinlich von Keinem bezweifelt, desshalb dieser Disciplin auf Schulen ein bedeutender Platz eingeräumt. W häufiger wird aber die Frage aufgeworfen, ob nicht durch die Erlern fremder Sprachen, und vornehmlich des Lateinischen und Griec-schen derselbe Zweck erreicht, und damit noch manche andere Rücks verbunden werden könne. Wir haben uns sehr anerkennend über die al Sprachen erklärt, und sind keineswegs, sowol weil es thöricht ist, als a weil es unmöglich wäre, gesonnen, ihr Ansehen anzufechten, das mit a Ansehen der Völker, die se redeten, beständig dauern wird. Wir behaup nur, dass zu der reinmenschlichen (und nun vollends gar zur vo thümlichen) Bildung des Menschen das Studium der Mutt-sprache dem Studium jeder andern, so wie in der Zeit, wie auch in anzuwendendem Fleisse vorangehen müsse; führen folgende Gründe dafür an:*

1. Die Muttersprache hat, gerade weil sie diesen Namen trägt, eben so bedeutsames Verhältniss zu ihrem Sohne, wie die leibliche Mu zu dem ihrigen innigste Verwandtschaft auf Erden. In ihren Tönen w zelt das Beginnen des Bewusstseyns, wurzeln die ersten Anschauungen, V stellungen, Begriffe; ihre Form liegt seinem Geiste wie seinem Herzen nächsten. Darum können sich beide auch in dieser am besten ausspreche und folglich darin am ersten alle Versuche zu ihrer Bildung angestellt w den. Dem fremden Worte hängt stets eine Schale um, die vermitt allerlei gelehrten Rüstwerks vor dem Genuss und dem Gebrauch geöf werden muss; das bekannte Einheimische ist jedem zugänglich, jedem, w es Noth thut, bald bis in die kleinste Nebenidee verständlich. Welcher Z verlust also, welcher Mühaufwand bei beständiger Mangelhaftigkeit und sicherheit des Sinnes!

2. Nicht allein aber, weil sie fremde, sondern auch, weil sie todte Sp chen sind, können die lateinische und die (alt-) griechische nicht im Spra unterricht an der Spitze stehen. Es muss eine lebendige Sprache, das he eine mit dem jetzt lebenden aufgewachsene, aufs innigste ihnen befreundete Spielgefährtin, eine täglich hervorspri sende und erneuerte Blüthe am Stamme der Zeit seyn, von sich jene Wechselwirkung auf die höhere Natur des Menschen hoffen la soll. Mag immerhin in den Schriften jener Völker (im gegenwärtigen F soviel als: in ihrer Sprache) eine ganze Reihe grosser Ideen mit der hö sten dem Menschen erreichbaren Fülle, Würde und Kraft ausgedrückt ste und mögen sie für diese ewig als frische Jugendquellen gelten: so ist doch eben so grosse Reihe gar nicht, oder nur unvollkommen in ihnen zu fin

ě, ale i našinci taktéž smeyšleli a smeyšlegj, gako w kronice oleslawské od r. 1344, wydané od F. Procházky r. 1786, sluge: Kde *geden gazyk* (materský), tu *geho sláwa,*" a pak (česká Wčela 835. str. 214): „Třeba přede wšjm pamatowati na to, že ne-

---

und schwerlich dürften sie uns dienen als Quellen für Religionsweisheit, für Kenntniss der Natur und der auf diese gegründeten Philosophie für Gewerbkunde, für die Formen des geselligen Lebens.

3. *Vergleichen wir aber Sprache mit Sprache, d. h. die innere Vollkommenheit der einen mit der andern: so ist kein Grund vorhanden, warum die deutsche (-slawische) irgend einer nachstehen sollte? Wir gehören keineswegs zu den blinden Lobrednern unsers Idioms, wir gestehen gern bedeutende Mängel desselben ein; aber wir glauben, dass sie* (před 200 lety, a zwláště w posledních 50 letech w Čechách, na Morawě a w hornjch Uhřjch) *bestanden sey im Kampfe. Wäre hier der Ort dazu; so liesse sich der Beweis leicht führen. Deutschland (-Slawia) darf also Anspruch darauf machen, ihre Söhne anzuführen im grossen Wettkampf der Geistesbildung.*

4. *Vergessen wir auch nicht, dass die Verehrung, die den sogenannten Alten gezollt wird, neben wahren höchst triftigen Gründen, mitunter auch auf höchst zufälligen und zweideutigen beruhet. Es ist z. B. nicht zu übersehen, dass ihre Sprache als todte, und folglich in sich abgeschlossene, ein herrliches Feld für die mechanische Thätigkeit, welche der Mensch so sehr liebt, gewährt. Man konnte, da alles in Buchstaben eingeschlossen (nur schriftlich) vorhanden war, wenn man wollte, den Geist getrost entschlüpfen lassen, da man sicher seyn durfte, dass einem kein Wort entging. Und diese Worte selbst standen nun da wie ein grosses uraltes Gebäude, das man gemächlich durchwandern, durchklettern, hie und da ergänzen, abzeichnen, darüber raisonniren, jedes Bruchstückchen als eine Reliquie aufbewahren konnte; oder wie ein heiliger Boden der Vorwelt, in dem man graben konnte nach Herzens Lust, und bald ein Götterbild, bald eine Armspange oder eine Haarnadel herauswühlen. Wie viele Gelegenheit sich an fremder Kraft emporzuschwingen, mit fremden Namen den seinigen zu zieren! — Dazu kommt dann, dass der Geist der Alten wirklich Lehrer und Führer der europäischen Kultur geworden ist, (nebst dem grossen Antheile, den das Christenthum daran gehabt hat, und den mancher Freund der Alten doch zu wenig in Anschlag bringt) und dafür mit Recht dankbar verehrt wird. Mancher dehnt dieses zu weit aus, und glaubt dieselbe ganze Wirkung noch jetzt, und zwar in der blossen Sprache der Alten zu finden. — Ferner wirkten hier noch manche andere sehr mächtige Vorurtheilsquellen, als: die Vorliebe des Menschen für Alles, was der Zeit oder dem Raume nach ferner liegt (für das Alte und das Fremde), sein Gefallen an dem, was selten, was nicht mehr zu haben ist, seine Anhänglichkeit an Jugendeindrücken, selbst der Umstand, dass sein Interesse für einen Gegenstand in dem Masse steigt, als er sich eifrig mit ihm beschäftigt. Endlich gehört noch wol als Ursache des Irrthums die Verbindung hieher, in der man von jeher besonders das Latein* (a němčinu) *mit der Gelehrsamkeit erblickte. Man fing allmählig an zu glauben, dass die Sprache selbst etwas Gelehrtmachendes (Gelehrtscheinendes hatte sie schon) besässe, und verachtete dagegen die Muttersprache als ein Eigenthum des gemeinen Mannes, weil man sie mit ihm theilte. Und noch bis jetzt wirkt, wenn gleich feiner, dieser Nimbus fort.*

5. *Endlich dürften wir auch wol die mannigfaltigen äussern Schwierigkeiten in Anschlag bringen, welche in den meisten Fällen verhindern, dass eine der alten Sprachen zum Hauptbildungsmittel für die Mehrzahl der Schüler werde. Wir wollen hier nicht ins Einzelne gehen, und den Mangel an Zeit, an Talent, an geschickten Lehrern, an nöthigen Vorkenntnissen etc. erwähnen, der Viele gänzlich verhindert, es in den alten*

nj tak weliká sláwa, mocnu býti *cizozemských* gazykůw, gako w liká gest hanba neuměti *wlastnjho*, anebo nemjti w něm náleż zběhlosti a obratnosti. Tak prawj gistý učený Polák, a před n dáwno podobně se wygádřil i náš Balbin.“ Tak na slowo wza učený p. (J. Sw.) *Presl* we swých Přewratech (1834) takto pře mlauwá: „Gazyk gest weliký prostředek, kterým praotcowé s ná rozmlauwagj, nám swé weliké činy w celé kráse a gasnosti obs wugj; on gest památnjk weliký a wšeobecný, z ust do ust celé národu přecházegjcj, stálegšj nežli stawenj z mramoru a mě wywedené. Gestli že rozkotánj a zbořenj bezdušných památnj gmenugeme barbarstwjm, gaké gméno zasluhuge wypleňowánj *zyka národnjho*, s duchem člowěčjm, nade který nic dražšjho ne auzce spogeného?“

„Gazyk gest také prostředek, kterým s našimi bratry mluwjn kterým ge wyučugeme, kterým w nich mrawnost a náboženst wštěpugeme. Kdo ku *wzdělánj lidskému cizjho gazyka* wyhledáw ten plytwá lidským žiwobytjm, mrhá *sylu mládeže*, mařj čas, um wuge chuť k dálšjmu cwičenj, rušj gednotu duše, zničuge po mrawný a nábožný. Mluw k národu *gazykem* gemu *srozumitelný* snadno a brzo wnikneš do neywnitřnégšj částky duše geho. N rod *německý* tolik wýborného o národnosti a o ceně gazyka s psaw, nezdá se, že to oprawdu myslj, aniž wynikl na stupeň wzdělanosti, aby cizj národnosti sobě dle zásluh wážil. Ale c djm německý národ? Což gsau to oprawdu *Němci*, kteřj proti ná tak hrubě se prohřešugj? Nikoli. Gméno gegich sobě přiosobu někteřj z našinců, gako wrány pawj péřj, ale gegich přikladů n následugj. Prawý Němec národnostj nadšený, wážj sobě i ci *Nedoněmec* ale nebo *Nedočech* gest gako nedopýr, tu se přidrž ge ssawcům, wychlaubage se býti čtweronožcem, tam zase oblik ge si gméno ptáčj, wypjnage se křjdlama nemotornýma, gak br tu nebo tam marnosti geho se lichotj.“

„Politowánj hodno, že wzácnějšj částka člowěka, duše g ho nezkrocenau přepiatostj pominulá, zdá se gewiti hned důstc nost boha, hned panownjka, hned ušlechtilau, hned neybjdněgšj neyopowrženěgšj powahu skotskau; ano tělo původ swůg ne stawně pronášj. Tak mnohý *Cech* a wůbec mnohý Slowan p zbyw rozumu *swau* wlastnj *winau* nebo přikladem zlým, wydá se býti *Němcem, Wlachem, Maďarem, Turkem;* tělo ale wěrně

Sprachen auch nur bis zu einer Fertigkeit zu bringen. Wir dürfen bloss an Erfahrung appelliren, und uns von ihr die Frage beantworten lassen: „H viele Schüler selbst aus den höhern Klassen besitzen beim Abgange zur U versität eine so gründliche Kenntniss des Lateinischen oder Griechischen, d sie daraus den Nutzen zu ziehen vermöchten, den das Sprachstudium ihnen währen soll?“ Die Antwort wird seyn: „Verhältnissmässig nur sehr wenig Von diesen wenigen verlässt dann auf der Akademie abermals ein gros Theil das Studium der Humaniora, und beschäftiget sich (oft durch U stände gezwungen) mit der Brodwissenschaft. Und doch sind alle di Leute vielleicht 8 bis 10 (12) Jahre hindurch täglich einige Stu den mit den alten Sprachen beschäftigt worden!“

wému původu pořáde zachowáwá ráz swůg, an mu přjroda nevyhladitelné wyryla do obličege znaky, které lháře a podwodnjka stawičně na odiw dáwagj a trestagj.“

„Nedáwey se milý wlastenče přemluwiti, že *řeč cizj* člowěka tělá *učeného, úhledněgšjho, důstogněgšjho,* ba i *urozeněgšjho.* Takowými důwody chtěgj swůdcowé swau tupost a neumělost gazyka obě přirozeného zakrýti a okrášliti. Gazyk owšem gest prostředek učenosti a wzdělanosti; že by ale pauhé a snad dosti darebné naučenj se *gazyku cizjmu* učenost přinášelo, nebude nikdo se domnjwati; an podlé toho byl by každý *Němec* giž od přirozenj učeným a wzdělaným. Medle kolik mezi nimi hlupáků! Gá twrdjm, že člowěk přiučuge se *gazyku cizjmu* a zanedbáwage *swůg wlastnj* přirozený, nazpátek we wzdělanosti kráčj, proto že by čas gazykem cizjm zmařený na wzdělánj se w *gazyku přirozeném* wynaložiti byl mohl. Že člowěk u nás německy mluwjcj gest auhledněgšj a důstogněgšj, mohau gen neumělj sprostáci mysliti. W *Rusjch, Němcjch, Francauzjch, Wlašjch* a g. wšickni lidé neyurozeněgšj a neysprostěgšj *gedným gazykem* mluwj, a nicméně se dobře rozeznáwagj, třeba by šatstwem i postawau těla se neljšili. Gak brzo usta otewrau, hned se pozná gegich powaha. Wzdělanostj tedy se lidé rozeznáwagj. W mém živobitj naskytla se mi často přjležitost, že *Čechowé, Morawané, Slowáci* po německu dost bjdně mluwiti se naučili, a to s náramnau nesnázj, s welikým namahánjm; mimo to ale zhola nic neuměli. Kdyby tu pilnost byli wynaložili na *čtenj knih w materštině napsaných,* gacj by to byli mužowé! duch ale gegich umořen byl nešťastným způsobem k gich wzdělánj wywoleným.“

„Nebude, kdoby pochybowal, že *uměnj několikera gazyků* gest užitečno. Aby ale gazykowé cizj ke chlaubě, marnosti slaužili, aby skrze ně gazyk přirozený se zawrhowal, to gistě nižádný rozumný schwalowati nebude a nemůže. *Gazyk cizj* gest toliko pro tu osobu, která geg umj; národu cizjmu, tým gazykem mluwjcjmu, ničjm neprospěge. Dokonalá známost *gazyka materského* ale má dwogj cjl; prwnj *potahuge se na osobu,* druhý pak wztahuge se *na naše kragany a bratry,* gimžto w gazyku srozumitelném wšeliké užitečné uměnj wštěpowati gsme powinnowáni.“

„Protož milj *Čechowé, Morawané a Slowáci zůstaňte swým practcům wěrni;* a budete gistě mezi *Slowany prwnj;* přidružjteli se ale k giným národům, wždycky zůstanete *poslednj.*“

A Kwěty 1834, str. 117: „Zwěstowatelé křesťanstwa wyučowali w židowské zemi hebregským, w Athenách řeckým, w Řjmě gazykem latinským. Řjm, Hellas, w nowých časjch Německo atd., i wšechny země, kdež se w národnj řeči psalo i učilo, dosáhly w letopisjch učenosti a wzdělánj ctného gména, an zatjm země a wěkowé, kteřjž odsauzeni byli, aby buď řečj cizj aneb mrtwau se učili a psali, málo w dobrém prospěchu a mnoho hlupstwj, předsudků a ničemnostj měli.“

„Ne desjti přjklady dokázala se nám ta prawda, že toliko soběčtj, po zisku se sháněgjcj, wysokau hodnost člowěka a swatý

cjl geho živobytj zhola neuznáwagjcj lidé mateřčinau swau pohrdaj
A tak gsme i seznali, že dobřj, upřjmnj, prawdy a dobra milow
mužowé, třeba by byli w řečjch a mrawjch cizjch wychowán
potřebu i wysokau cenu materčiny wezdy uznáwagjcj, ochotně
k nj magj, a nezawiněnau wadu ochotně se sebe smýti se snaž
Gest to asi tak, gako s powýšenými djtkami prostých rodičů. T
kteřjž dobrého srdce a zdraweho rozumu gsau, wážj si rodič
swých wždy, a hledj, aby ge štěstj swého aučastnými učinili; n
zdařenj wšak, pošetilj a zlj stydj se za ně a nehlásj se k nim.“

„Rozumnj rodičowé měli by wždy k tomu prohlédati, aby dj
ky gich národnj mrawy a *materskau řeč* w uctiwosti měly a ge m
lowaly. Neboť počne-li kdos těchto si neważiti, nebude rodič
sester, bratrů a přjbuzných dostatečně ctjti a milowati.“

„Každý národ i neychatrněgšj ctj *swau řeč* a *swé mrawy*. Po g
ném se w řeči opičiti, swým opowrhowati a za cizotau se třeštiti –
(podobá se w bágce psu s masem) bývá u wšech národů neywey
opowržliwé, a kdo by to činil, wůbec wysmán a trpce pohaně
by byl. Což gedině u nás Čechoslowanů má to býti wěcj sluš
nau, *řeč materskau*, kteréž se w bohatstwj, libozwuku, ohebnos
a určitosti mimo sesterské gazyky slowanské (polské, ruské a illy
ské) žádná newyrownáa, netoliko nectjti, ale i gj opowrhowati
nezdarnými usty cizotinu žwáti?“

Kwěty 1836, přjl. str. 90.: „My aspoň z ohledu wzdělánj ney
weyš přeswědčeni gsme, že na *wěcnatost* neywětšj, ano wšecken ohle
bráti slušj, nikoli ale na *formu*, ačkoli uznáwáme, že tato poně
kud newyhnutelně potřebná gest. Tak ku přjkladu člowěka wzdě
laným w prawém smyslu zowemé, který se obeznal w zpytowán
wšehomjra, w lučbě, nerostozpytu, řemeslozpytu, lékarstwj, práw
nictwj, bohoslowj a t. d., neboť to gsau wždy realnj, mohutně sa
hagjcj do života lidského; kdo pauze *řeči* zná, gen formu zná
w kteréž w gistém ohledu *podstaty* žádaucj nenj, takž i mluwnice
dobropjsemnosti atd. gsau formy forem. U řemeslnjka, umělce
hospodáře, lékaře atd. nehledj se na to, gak mluwj, nýbrž gak
umělý gest. Poważjme-li nynj dále *chromné množstwj takowýchto
powěcných* (realnjch) *uměnj*, zagisté uznáme, že při takowé nesmjr
nosti se nedostáwá času, formami (řečmi, mluwnicemi atd. latin
skými, řeckými, německými) pamět tuze přeplňowati a drahý čas
tráwiti, nýbrž že neyweyš potřebj w tom prospěchu žádaucjm,
hned s *řečj tau, gjž gsme se byli w djtěctwj z ust mat
činých naučili*, tenkráte, když gsme k ginému učenj dokonce
neschopni byli, *přistaupiti do chrámu Umění*, genž podstatu a wěc
natost neyweyš šetřjce, bez toho na formy nezapomjnagj a zapo
menauti nemohau, gelikož každá wěda w něgaké formě předne
šena býti musj. Gsme přeswědčeni, že Twůrce lépe tomu než
my krátkozracj rozumjlkowé rozuměl, když tak *weliké množstwj
millionů Slowanů na swět postawil*, a ge *řečj* nadal *neyschop
něgšj* — ze zkušenosti to prawjm — *neyschopněgšj ke wše
mu wědeckému*. Z toho wšeho w oči bige, že nám *řeči latinské,
řecké, německé* atd. nepotřebj, chceme-li wzdělanými býti, a nenj-li

posud možná, stáwá se to pro nedostatek takowých w *materčisepsaných knih*, a nikoli *negapnostj řeči*. Že tato naše mluwa posud ani od cizinců, ano ani od wlastnjch synů uznána nebyla, witi se netřeba, poważjme-li: „Ars nonnisi ignorantem habet orem.“ Národowé slowanštj z ohledu řeči a wýhod gegich mnoem *hognègi* nadáni gsau, nežli oni *posud sami wědj*. Oswědoměch toho wšeho a wzdělánj čistonárodnj nás k tomu cjli powede.“ r. Amerling.) A p. dr. L. Gaj w Danici il. 1835, br. 17—21.. Nima domorodstva bez ljubavi *materinskoga* jezika.“

Powěděwše zde o důležitém w materském gazyku wzdělánj, ohleďněme se na ústawy a prostředky, kterýmiž se národ slonský wzděláwá. — Na národnj wzdělánj neywjce mohau působti školy a učitelowé (buď úřadnjci swětštj, buď duchownj paýři). Ohledem škol (mlčjce zde o wyučowánj w gymnasijch a na niversitě) musjme říjci, že w nyněgšjch městských farnjch i hlawch školách učj se *němčině*, a to pomocj *německých školnjch knih*, koliw i wětšj část žákůw posud žádných známostj z otcowské) domu, kdež se toliko *česky* howořj, nepřinášj. A *materština* kůw, od řeči učitelowé se různjc, gesti přjčinau, že negen učil, gak we wyučowánj, ale i žáci w učenj mnohých nesnázj donázegj, což neywjce těmto djtkám škodj. Mnohé, zwláště djtky nižšjho stawu (chátry) pod zámjnkau, že *německy* neuměgj, aniž do *německé hl. školy*, mimo které žádné trivialnj nenj, nepřigjagj, a tudy musegjť beze wšeho cwiku a zwyku swjřepiti a zbogti. A ti, genž *německé* nawštěwugj školy, gen tehdáž w učenj ospěti mohau, když se doma pomocj *materštiny* cwičegj, aneb elikými gsau nadáni schopnostmi. A co o těch řjci, genž gsau éně schopni a kterých gestiť wětšj část; a co o nuzných, genž řemeslům wyučugj? Mohauť i ti w *němčině*, w *německém* slohu, počjtánj a w giných předmětech na hlawnjch školách zároweň ginými, buď nad mjru schopnými, buď zámožnými w uměnj áčeti? Wěru, magjť gen po wykročenj z hlawnjch škol powrchznámosti *němčiny*, kteráž gim ani k wyrozumění užitečných ih, ani w pjsemnostech toho wezdegšjho žiwota nepomáhá. Neěliť přjležitosti w *materštině* swé *čjtati* a *psáti*, a tudy i těch knih, ebas i *česky* k ponaučenj a wzdělánj swému wydaných, upoebiti nemohau. A woljme přjklady? Widjme ge u množšjch žšjch řemeslnjkůw a towaryšůw (dělnjků we fabrikách), ačkoli *mecké* farnj aneb hlawnj školy městské nawštěwowali. Ohledněe se wšak na opatrowny malých djtek a na řemeslnickau školu Zbraslawi; a zagisté se přeswědčjme, že učenci tito genom mocj materštiny, a gen dle přjměřeného k swým dušewnjm ám nawedenj pokračugj. — A pak kdož nezná chudoby a stráwosti Slowanůw, a tudy náklonnosti k počtárstwj (matematice), erež wjce wzbuzené a zřjzené, zagisté by i promyslu napomohlo, šak prawjm tehdáž, kdyby se i náležité a přiměřené učenj na awnjch školách 4té třjdy a na realnjch (w Praze, Rakownjce) walo. Dle politického zřjzenj má se to též státi, a předaná náwodnj kniha *(Methodenbuch)* 1. *Hpt. III. Abt.* §. 7. prawj:

„Die Bekanntschaft mit den Regeln der Muttersprache ist nicht nothwendig für die Rechtschreibung, sondern auch als beförderl die Deutlichkeit und Bestimmtheit im Denken, wie auch fernere Ausbildung durch Unterricht und Schriften, und da als höchst nothwendig sowol für das praktische Leben, als auch jene, welche bestimmt sind, fremde Sprachen zu lernen.“ A newadž rozeným Čechům *němčina* cizj gest, tedy se má dle tc neywyššjho předpisu *česká* mládež w *české mluwnici* cwičiti, gako potřebné we swém žiwotě wůbec, takéž k naučenj se němč zwláště. Tak též měla by se právě i *německá wlastenská mlá česky* učiti, t. řeči, gjžto dwě třetiny obywatelů w Čechách mlu a sice přede wšemi gj, nežli se s cizjmi gazyky seznámj. A w uznáwagjce tuto potřebu obywatelé *německých* towárnjch (fabr ných) a obchodnjch měst, posjlagj děti swé do *českých* mjst k učenj se gazyku českému. Též wědomo, že časné učenj česke gazyka, pro swé rozličné gazyčné hlaholy, welmi usnadňuge z mosti giných ewropegských gazyků wůbec, zwláště pak znán sti druhých slowanských nářečj (polského a ilirského), gichžto lowice (tedy as 17 mill.) rakauských poddaných užjwá [7]). Dů žitář gesti i wšem w *českých* mjstech usedlým státnjm úřednjk konečně známost kragowé mluwy a welmi prospěšná. Wědor že gen znatel národnjho gazyka, a tudy i úřednjk tento *národ* toliko důwěry u swého lidu nalezne, načež i sama neywyššj wlá hleděti a bdjti nepřestáwá. Než gakž ale mohau tito úřed k důkladné českého gazyka známosti přigjti? — Ne ginak nežli mladictwj, w tomto wěku, w kterémž gazyčnj nástrogowé co w se ohébati dagj. A tudy každý snadno nahljdne, že by wyuč wánj *německé* mládeže w *české kragowé* řeči, tak gako wyučow *českého* ginošstwa w *německém* gazyku na nyněgšjch, prawjm, mě ských německých *farnjch* a *hlawnjch* školách nad mjru prospěš bylo, wšak wždy náwodem *materštiny* žákůw. [8]) — „Že pak by

---

[7]) Wiz: Almanach de Carro, Prague 1836. — Žurnal ministerstwa narodn prosweščeniä w S. Petrburgě 1836. 24. marta od p. Keppena: „G. W-ř goworä ob uspěchach literatury w poslednee pätiletie i ob usoweršenst wanii i raspoštranenii otečestwenago äzyka, meždu pročim zaměč čto i samye Němcy wyššich zwanij zabotätsä nyně o tom, čto by děti w mladenčestwě izučali äzyk českij; k semu oni pobuždaûtsä uběžden w tom, čto Čech bez truda proiznosit zwuki pročich ewropejskich äzyko Rozmaitości lwowskie r. 1836, nro. 42, str. 337: „Język slawiański ułat i nadaje dobrą wymowę do wszystkich języków.“

[8]) Newyhnutelnau potřebu mateřského gazyka při wyučowánj školnjm na tr alnjch školách w českých mjstech hágiti a proti útokům gizliwým za wati musel i ještě nedáwno gistý horliwý přjtel mládeže, a wraucj c wlasti a našeho zeměpána, asi gakž následuge:

„Nelze nám připustiti, aby mládež na našich národnjch trivialnjch slow skočeských školách pauze w německém gazyku (gakž se to bohužel děge normálnjch, hlawnjch, ano i na mnoha městských školách, třebas by to p wůli a duchu školnjho zřjzenj čelilo) se wyučowala. Neb wyrozumjwá-l pod wyučowánjm gazykem německým tolik, co s djtkami o wěcech, kter se učiti magj, německy rozpráwěti; žádá se wěru něco pranemožn

wný, neydobrotiwěgšj zeměpán tomu nechtěl, bylo by nespra-
dliwě se o tom domeyšleti, že geden gazyk wjce miluge, šetřj
chránj, nežli některý giný. On gest a bude náš wšech milo-
wým otcem, a neodstrkuge žádné swé djtě. On umj a wolj

Medle co gest to wyučowati? Wyučowati gest známosti o wěcech neznámých a potřebných djtkám předkládati, t. g. djtkám o wšech potřebných wěcech prawého pogemu (*Begriff*) dáti. — Leč cizjm nesrozumitelným gazykem negsme s to, djtěti i té neymenšj o předmětu známosti zděliti, gemuž by však materštinau snadno rozumělo.

Aneb má-li se za to, že při německém wyučowánj dosti na tom, když djtě toliko německy čjtá, pjše, počjtá a katechysmus po německu na zpaměť odrjkáwá — byť by se při wyučowánj přirozeného českého gazyka užjwalo: — ani to nás nepřiwede k prawému cjli a konci weškerého wyučowánj, který gest prawá wzdělanost a bohumilá oswěta (*Aufklärung*). Takowým náwodem (methodau) odegmeme djtkám wšecku chuť k učenj, wšecku samostatnost, wšecku dušewnj účinliwost; ubohý žák stane se pauhým strogem neb figurau. A pak kdy by se učitel, gak gen možná, wynasnažil wše, čemuž se djtky učiti magj, dobře wyswětliti, a zřetelně předložiti: předce wšeliká wědomost, a weškeré školnj učenj zůstane gim gakó pocestnému neznámá kragina. I ptáti se musegj: „Proč se máme učit čjsti, pakli tomu co čteme, zhola nerozumjme?“ — Knihy gsau na swětě proto, aby čtaucj gjm rozuměl, aby co we škole w mladosti swé byl slyšel, a se naučil, opakowati mohl; — giž pak toho prospěchu nenagdeme, zawede-li se takowé čtenj w nesrozumitelném gazyku. Tudy by naše ubohé djtky wycházeli ze školy (gakž to bohužel w našjch hlawnjch německých školách nacházjme) s trochu slowjčeka a průpowjdek a německým katechismem w paměti — ale s prázdnau hlawau (to gest temným rozumem) a spustlým srdcem. A takowý náklad se wede na školnj cwičenj, gak od rodičůw, tak i od předstawených duchownjch a swětských! — A předce we školách má se duše lidská wzdělati, rozum užitečnými známostmi oswjtiti, srdce pak ušlechtiti, by z djtek byli horliwj a oswjcenj křesťané, wěrnj poddanj našeho milostiwého zeměpána. Wše to gen *gazykem materským* dosahnauti lze. — Nepřirozený způsob wychowánj mládeže má škodliwé následky, negen pro gednotliwce ale i pro weškerý národ.

Odtud, z toho gediného pramene, pocházj nedostatečné wzdělánj obywatelůw naši krásné a druhdy tak slowutné wlasti i při onych schopnostech, kterými ge dobrotiwé nebe bylo obdařilo; odtud wyplýwá, že národ český, a s njm spogený — ať djm wesměs — slowanský, po rakauské říši rozšířený, u swém wzdělánj tak zdárně pokračowati nemůže, proto že se přirozeného, otcowského, ušlechtilého gazyka našeho málo aneb zhola nic nešetřj.

Prawj se nám sice, že toho žádá newyhnutelná potřeba, že toho žádá obchod s cizinci, a wůbec naš pospolitý, obecný žiwot. Newyhnutelnau potřebu tohoto teprwa před 60 lety zawedeného wyučowánj na školách hlawnjch a i městských po wlastech našich nenahljžjme, ačkoliw užitek ze známosti německé řeči wyplýwagjcj upjrati nechceme. Prawda gistá, že mnozj Čechowé, zwláště za let dospělegšjch, za přjčinau obchodu a rozličných gednanj přigdau s Němci w spogenj, ano že i někteří k stawu wogenskému odwedeni bywagj. Ale — Čech pauhý se naučj negen německému, ale i italskému (wlaskému) a francauskému gazyku z obcowánj, když toho potřeba káže — a tudy, což se i nezřjdka stáwá, lehce poddůstognjkem býti může. Na začátku swé služby ale stačj mu přirozený geho gazyk český. Nebo gednak každý důstognjk má — by při cwičenj nowáčků slowa při komandu potřebné wykládati mohl — obogj řeč wlasti naši, totiž českau i německau znáti, a to tjm wjce, proto že se takowá známost od sprostého a neučeného wogáka žádá. Čech sobě těch slowjček, mezi kterými i mnoho francauských, tak lehce pamatuge, gako Němec.

Chtěl-li by ale kdosi potřebu newyhnutelnau německého wyučowánj

býti kolikerých djtek laskawým otcem, sice by si ge byl nebyl swau péči přigal“ (Kwěty 1834, str. 177). Srowney wážná slo našeho welikodušného a lidu milowného arciwéwody *Jana* při loženj Joannea: „— *mit ganzem Herzen sich anzuschliessen an's th re Vaterland, auf die höchste National-Angelegenheit, auf die Erz hung unablässig sein Augenmerk zu richten, hat sich wol nie so st als in unsern Tagen ausgesprochen.*“

Ze strany našjch duchownjch pastýřů může národnj wzdě nj zgjti; neboť oni wychowáwagj lid swůg pro potomstwo, nichžto učený p. Purkyně w *Magaz. für Lit. des Ausl., Berlin* 18 dj: „*Für Böhmen ist dieser Aufschwung* (w slowanském národn wzdělánj) *desto wichtiger, da sein Klerus vermöge seiner Bestimmu und Stellung auf die Erziehung des Volkes in der heranwachsenden G neration einen ungemeinen Einfluss ausübt, auch sonst gewissermas den Stamm des böhmischen Lesepublikums ausmacht; und du viele treffliche Schriftsteller aus seiner Mitte die vaterländisc Literatur zu kultiviren bestrebt ist.* [9]) A w národnjch zpěw

---

obcowánjm a zacházenjm s Němci dokázati; tedy i na opak z té samé p činy zřegmá gest potřeba *českého* gazyka na wšech i pauze německých š lách. Měl by se gen Čech k wůli Němci, a ne také Němec k wůli Čec wi, s kterým také zacházj, geho gazyku neustále učiti? — Proč se to ni na školách neděge? — Chtěl-li by kdo potřebu toho upjrati, ten gistě pomněl, že Čechůw gen w naši české wlasti neyméně dwakráte tolik, aneb by snad Němcům neschopnost gakausi k naučenj se cizjmu gazy přiřknauti musil. S Němci w obchod a za ginými přjčinami přichazj malý djl Čechů a gen na hranicjch; na wognu přicházegj toliko chlapci, a ne wšickni; a měl by se tedy i pro holky na počet silnějšj na pořad te nepřirozený způsob prwnjho a tudy základnjho wyučowanj zawaděti a tu, kde ho stáwá, ponechati? —

Neyužitečnějšj a neyspasitelnějšj známosti by se zanedbáwaly, kdy se hodiny pro ně ustanowené, gen k pauhému na zpamět učenj a odřjkaw německé grammatiky wynakladaly. W kragi nenj možná při wšem zák njm nařjzenj docjlíti, aby gen mládež školnj bez přetrže školu nawštěwo la; — učitel musj ty hodiny, w kterých djtky do škol přicházegj, k gegj ponaučenj šetrně wynaložiti; pro učenj se německému gazyku nezbý času. A pak řeči cizj učiti toliko možná pomocj přirozeného swého gazy djtě musj newyhnutelně dřjw we swém materském gazyku řádně wyc čeno býti, musj dřjw w českém gazyku čjtati a psáti, nežli počne něm ckému gazyku se učiti. —

Z toho patrně následuge, že we školách slowanskočeských wyučowánj zykem slowanskočeským gest *neypředněgšj, neypotřebněgšj a neydokonalegš*

Negen za našich časůw bažegj wlasti a mládeže milownj otcowé a m ky po českém djtek swých wyučowánj we školách, ale hlasy se ozjwal za předešlých let, giž lned od zawedenj německých hlawnjch škol do ských měst. Gsautě: *Tham* Kar. (Obrana gazyka českého, w Praze 178 *Rulík* J. (Sláwa a wýbornost gazyka českého, w Pr. 1792), *Palkowič* G (Wolánj k Slowanům, 1802), *Tomsa* Fr. (*Von den Vorzügen der čec chen Sprache, Pr.* 1812), *Jungmann* J. a zwláště *Rautenkranc* Jos. (P by se mělo w hlawnjch školách králowstwj českého učiti také česky a štině, w Hlasateli č. w Pr. 1818. I. 72—97), *Sláma* Fr. (O materské ře w Čechoslawu. — O škodách z německého wychowánj české mládeže, w č p. kat. duch., w Pr. 1831) atd.

[9]) Wiz horliwé duchownj podporowatelé naší literatury w ukazadle na ko této literatury.

ch (1835, II. str. 492) prawj p. Kolár: „Každý kněz má býti toliko kazatelem, ale i wzdělawatelem swého lidu, wychowawem swého národu, slaupem a podporau národnosti, zwelebotelem své řeči, pěstaunem národnj literatury. Wzdělanost národnj nemá býti gednostranná, k. p. gen náboženská, ale wšestranná: decká, æsthetická, občanská. Wšak tomu wšemu odporuge p. áma (Obr. čas. p. kat. duch. 1835, str. 8), genž naše duchowenvo pozorowaw, prawj: „Mladé duchowenstwo, prošedši swých anácte škol, seznámiwši se tam se wšj pěknotau *Germánů, Řekú Latinjkú*, nahledši až i do zprachlých zdrogů *Hebreů* a giných *ientalistů*, znamená s úžasem teprw na samém prahu *české kaelny*, že se na své celé dlauhé cestě ani s gedným *krásomluwm Čechem*, ba — kdož by uwěřil, kdy by před očima nebylo! — i s českau mluwnicj nepotkalo. A předc má nynj právě *tým* gakem, bez meče a ohně dobýwati králowstwj, gemuž mezj nenj.“ row. Českau Wčelu 1834. str. 31.)

Gakau řečj se w Čechách káže, widěti gest:

Staw gazyka w Čechách r. 1834 dle katalogu weškerého duowenstwa:

1) w arcidiecesi *pražské*, totiž; w Praze, w Beraunsku, Kauřjmsku, Rakownicku, Plzeňsku, Loketsku (a w hrabstwj kladském) *(Glatz)* — káže se slowo božj w 326 mjstech *česky*, w 46 *česky* a *německy*, a w 175 (232) *německy;*

2) w diecesi *litoměřické*, totiž: w Litoměřicku, Boleslawsku a Žatecku — káže se w 89 mjstech *česky*, w 25 *česky* a *německy*, a w 308 *německy*;

3) w diecesi *králowéhradecké*, totiž w Králowéhradecku, Bydžowsku, Chrudimsku a Čáslawsku — káže se w 290 mjstech *česky*, w 45 *česky* a *německy*, a w 81 toliko *německy;*

4) w diecesi *budějowické*, totiž: w Budějowsku, Klatowsku, Prachinsku a Táborsku — káže se w 259 mjstech *česky*, w 33 česky a německy, a w 18 německy a česky = 51 a w 105 toliko *německy*.

Tedy hlásá se slowo božj na kazatelně a w školách farnjch) weškerých Čechách (a w Kladsku) w 964 mjstech *česky*, w 167 *sky* a *německy*, a w 669 (726) *německy*. Wšak to gen dle poı farnjch mjst, a bez počtu kolik gich w gednom městě; z hož nikterak se na počet obywatelůw, alebrž na oswjcenj slonské uzawjrati se dá. Že se méně na Morawě a w Uhřjch dě, nežli w Čechách, každému wědomo bude [10]).

---

[10]) Srow. *Das Königreich Böhmen, statistisch-topographisch dargestellt von J. G. Sommer.* 1. *Bd. Leitmeritzer Kreis. Prag,* 1833. 8. *S. XXXVIII. „In südlichsten Gegenden, am linken Ufer der Elbe und der Eger ist die böhmische Sprache einheimisch. Von den* 165 *Kirchsprengeln des Kreises sind nur* 12 *mit* 18.303 *blos böhmisch sprechenden Einwohnern bevölkert; in* 7 *Kirchsprengeln mit* 17.391 *Einw. ist die Sprache gemischt.“ — 2 Bd. Bunzlauer Kr. Prag* 1834. *S. XXXV. „Beide Landessprachen, die teutsche und die böhmische, herrschen in dem Kreise. Erstere ist die ausschliessliche Volkssprache im ganzen nördlichen Theile; letztere herrscht am südli-*

W českých mjstech, wyučuge se mládež na trivialnjch ar
farnjch školách gazyku národnjmu českému (a často též německ

---

chen Abhange des Gebirges und im ganzen mittlern und südlichen Theile Kreises. Von den 141 *Kirchsprengeln desselben herrscht die teutsche Sprach* 58, *mit* 186.850 *Einw., die böhmische in* 69, *mit* 172.571 *E., und in* 14 *Ki sprengeln mit* 40.156 *E. ist die Sprache gemischt.*" — 3. *Bd. Bidžower Prag* 1835. S. *XLII.* „*Die teutsche und böhmische Sprache. Die böhmi Sprache herrscht im westlichen Theile des Mittelgebirges bis an das Ho gebirge hin, und im ganzen mittlern und südlichen Flachlande. Die An der Einwohner in teutschen Ortschaften ist nahe an* 55.000. *Die böh sche Sprache wird hier, nach dem Urtheile des Hrn. Bibliothekar Ha besonders rein gesprochen, und eine Menge Ausdrücke, welche in an Kreisen theils nur aus der Schriftsprache, theils gar nicht bekannt sind, k men hier in der Umgangssprache vor. In dieser eigenthümlichen Rein verbreitet sich die Landessprache aus Mähren her durch den chrudimer, niggrätzer und bidšower bis in den bunzlauer Kreis. Charakteristisch ist dumpfe Aussprache des* w *vor andern Konsonanten und am Ende der W te, wo es fast wie* u *klingt:* děuka, kreu, šeu, *statt* děwka, krew, šew; *we Aussprache mit der Lausicer Wenden und der windischen in Steierm übereinkommt; in der Orthographie Ungeübte verwechseln auch im Sch ben diese Buchstaben, und schreiben* rauný *statt* rowný, skraunýstatt skr ný. *Der weibliche Sociativ* j *wird hier durchgehends in* ej *aufgelöst,* ulicej *statt* ulicj, *und gegen das Gebirge zu vernimmt man auch das g der Polen und Russen. In dem Gebirgsstriche von Lomnic bis ans sengebirge hin ist die Sprache etwas singend, und die Infinitive werden* t: hádať, dáwať, *wie bei den Russen bezeichnet.*" — Přáli bychom sobě, gazykozpytci ze wšech českých kragůw a ginde, rozdjly mezi gazykem ským *pjsemnjm* a *národnjm* nyněgšjm wěrně sepsali, a ge na wzor mluw neb slownjka wydali. Wšak s porownánjm geho s morawským a uhersk atd. Wiz české, morawské a slowenské pjsně, a slowenskau mluwnici.

Mähren, topog., stat. und hist. gesch. v. G Wolnj, I. Bd. Prera Kreis. Brünn 1835. *S. LIII.* „*Der grösste Theil der Bevölkerung ge der slawischen Zunge an. Die Einwohner slawischer Zunge theilen sich in Walachen bei Rožnau, Frankstadt und an den Quellen der Bečwa. N Prof. Maniak's Aeusserung, enthält der Dialekt der Walachen viel Alt wisches. Ihre Aussprache ist weder so träge und verkehrt, wie die der náken, noch so sprudelnd und willkührlich, wie die der Anwohner Brü Die Betonung trägt sich in der Regel auf der vorletzten Sylbe jedes Wo* 2) *Hanáken, d. i. Bewohner an der Hana, und* 3) *Zabečáken, d. i. Einw ner jenseits der Bečwa, unterscheiden sich in der Sprache nicht von ein der.*" — (*LVI.*) „*Es sind* 72 *Schulen, in welchen der Unterricht teut. und* 133, *in denen er mährisch* (slowansky) *ertheilt wird.*" — *II. Bd. Brün Kreis. Br.* 1836. *S. XLII.* „*Die slawischen Einwohner übertreffen an Zahl die Teutschen. Es sind* 1) *Horáken oder Podhoráken, und gehören den böhmischen Mähren, 2) Hanáken, 3) Kroaten (Krobaten o. Podlužá haben die kroatische Sprache ihrer Stammältern beibehalten. — In* 74 *Le anstalten wird der Unterricht in teutscher, und in* 266 *in slawischer Spra ertheilt.*" — O kýžby nám někdo auplný staw gazyka slawočeského, buď w brazenjm, gako mapau, kde Slowané a kde Němci atd., aneb přehledem s čným, s poznamenánjm mluwy, učilišť (školy a kázanj), knihtiskáren, kni wen, atd. podal! Spis takowý byl by přemilý negen swým kraganům, i wzdáleněgšjm sausedům a wšem gazykozpytcům. Bylo by z toho wid žeby Slawo-Čech, Polák, Ilir a Rus po celé polowičce mocnárstwj rak ského, ano i po wýchodnj Ewropě, pak po sewernj Asii, buď gen pauze s materštinau, aneb malau gegj proměnau progjti mohl, nemage zapotřebj pa řečjm se učiti. Neboť — gak Kopitár prawj (1808) — wýslownost řečj slowanských lepšj gest nežli prawopisy. — Wiz njže přjdawek k gazy

), a w německých mjstech pauze německému. W Plzni zřjzena
láštnj trivialnj škola, kdež se pauze česky wyučuge [11]).

Přičiněnjm dobrodinců školky čili ochranitelny malých djtek
Hrádku (1832) a na *Hradčanech* (1834) w Praze a ginde též i po
gjch (w *Plzni* atd.) založeny, kdež se w českých mjstech djtky
ským materským hlaholům učegj. Gakž se w hlawnjch školách
, giž gsme powěděli, totiž wše *gazykem německým*, a málo kde
zykem wlastnjm. Hlawnj škola česká w Praze pro nedostatek
kladných peněz posud newzešla. Snahau dobrotiwého knjžete
ttingen-Wallersteina, rodilého Němce, škola řemeslnická česká
Zbraslawi, na geho panstwj založena (1835), a on sám knihy
třebné swým nákladem wydaw, ge mezi učence české rozděliti
ti, neymilostiwěgi poručil. (*Mitth. f. G. u. H. II. Bd.* 14. *Lief. Pr.*
36. — *Prag. Ztg. Nr.* 61. *v.* 17 *Apr.* 1836. *atd.).* Arcibiskup pra-
ý, J. L. Chlumčanský z Chlumčan, penjze k založenj realnjch
l w *Rakownjce* a w *Liberce* položil, w kterýchž se národnjmu wzdě-
j přispěti mělo, totiž gazykem národnjm českým, než potom
ručeno učiti toliko gazyku a slohu českému (w každém ročnjku
hodiny týdně, tedy w 3 roč. 6 hod. týdně; žákůw 50 r. 1837) a
uhé wědy w němčině přednášeti. Učj se česky we wogenské
ademii we wjdenském Nowém městě w Rakausjch od r. 1752—
37 [12]); we wogenské inžinirské škole we Wjdni a na universitě
nnj; w teresianské akademii; na polytechnickém ústawu mimo-
dně za plat. W Čechách učil Sedláček na ústawu filosofickém
Plzni od r. 1817—1835, po němž pak p. *Smetana* nastaupiw, r.
36 poslednj dwa měsjce čtenj česká mimořádně bez platu dá-
l. Na ústawech bohoslownjch učj se česky w Litoměřicjch, Krá-
wé Hradci a w Buděgowicjch, ale gen mimořádně dobrotau
astimilownych wychowatelůw. W Praze scházegjť se bohoslowci,
kaři a prawnjci atd. ku čtenj českému z mluwnice a literatury
liko po 9 měsjcůw, a týhodně po 2 a 2 hodinách, t. pro Če-
y 2 hod., a pro Němce zwláště 2 hod. — Na Morawě w Holo-
auci přičiněnjm se stawůw učj se česky, a w Uhřjch w Prešpurku
snad i ginde wznikla společnost mladjkůw, gakožto učencůw
wanskočeské řeči. [13])

---

[11]) Wiz Českau Wčelu, 1835: w Přehledu knih.

[12]) R. 1836 dne 10. řjgna nawštiwil zdegšj akademii cjsař pán a král náš, na gehož přjchod žák Karel baron Villani odu složil. (Kwěty 1836, str. 392.)

[13]) Učitelé slowanskočeské řeči uwedeme zegména na zad této literatury. — Ustav (inštitut) česko-slovačkoga jezika i književstva u Požunu ili u Presporku (ústaw řeči a literatury česko-slowanské), savezan s jednom česko-slovačkom učilnicom tamo, zaveden 1803, ali je po jednoj desetici godin prestal. — Sojedinënje za slovačko slovstvo, zavedeno od gg. Lovića i Tablica, okolo godine 1812. — Za slavo-česko naréčje podignuta su kod naše bratje u Českoj i Ugarskoj s privolenjem poglavarstvah u najnoviem vrěmenu opet nëkoja družtva (wiz ge násl.). Ostatni pako sěverno-iztočni Slavjani u podizanju potrěbnih za narodno slovstvo ustavov još većim napredkom postupaju. — Illyrowé neywjce snaženjm p. L. Gaje illyrskau wclikau obecnj knihownu a národnj museum uwcsti chtěgj, což i sl. stawy powoleno. (Danica il.

Gsauť někteřj mladjci študugjcj, genž powinnosti školnj w konawše, se w gazyku materském, buď na těch ustawjch, buď s mi cwičegj, [14]) a cenné plody giž wydáwagj. Ano i cizozemci wyššj staw si češtiny wšjmati počjná. [15]) A tak giž tolik wymožer že to dnes žádná wjce chlauba w Čechách nenj, česky neuměti, snad i někdy hanba bude, špatně mluwiti a psáti (Jos. Jung.).

Matice česká.

Ačkoli naše literatura národnj za *Františka I.* a geho slawného nástupce *Ferdinanda I.* teprw z nowa okřjwagjcj, giž některými zdařilými plody honositi může: předce že wždy ještě chuda i nedospělá gest, zapjrati nelze. Kteréko české knihy za našich časů tiskem na světlo wychazegj, ty swůg znik gen we w stenské horliwosti několika spisowatelůw magj, kteřjžto negen čas, ale i gměnj s — ani odměny, ani slowutnosti gaké za to neočekáwagjce — wlasti w obět při šjwagj. A wšak pohřjchu přjliš často stáwá se, že když od ginud nemálo sp nezralých a nepotřebných, literatuře našj wjce ke škodě nežli ku prospěchu na s tlo se wydáwa, mezi tjm i neylepšj spisowatelé naši, nemagjce potřebného nákla prázdniti musegj. — Pro zastawenj takowého zlého a pro způsobenj literatuře r gak wůbec zdarněgšjho zniku, tak i prospěšněgšjho směru giž několikráte od w stenských mužůw saukromj i weřegně nawrhowano bylo, aby z dobrowolných nežných sbjrek we wlasti negaká zwláštnj pokladnice ku pomoci wydáwánj dobrý českých knih se založila.

Slawný wýbor společnosti českého museum, podlé zákla njch prawidel swých, od G. M. C. neymilostiwěgi ztwrzených, ust nowil dne 11. ledna 1830 z audů společnosti swé zwláštnj *sl* čili *spolek pro wědecké wzdělánj řeči a literatury české.* Prawidla poradau i schwálenjm wýboru společnosti uložená gsau: 1) Z da peněžných, u milownjků wlastenské literatury gen gednau sbji ných, založj se zwláštnj pokladnice, gmenem: „*Matice česká,*“ Pokladnice tato k tomu cjli se ustanowuge, aby k wydáwánj d brých českých knih buďto wůbec prospěšných, buď i wědecký aneb krásořečných, napomáhala i ge usnadnila. 3) Sbor musey

---

1836. br. 31. 33. etc. Kwěty 1836, přjl. str. 81.) — Jedan književni ilir jezik (i prawopis giž poločeský) se već sada u mnozih znamenitih vel književne Ilirie varoših a navlastito ovdě u Zagrebu u akademii i u ar gimnaziu javno iz katedre predaje. (Dan. 1836. br. 49.)

[14]) Sr. Kwěty, 1834. str. 403. „Než obraťme zraků swých na bugně puč se kmen literatury našj, na množjcj se k němu lásku a wážnost, zwláště m dictwa wyššjch škol pražských, pozbuzugjcjho k radostnému očekáwánj, a podlé počjnánj wlasteneckého i ostatnjm předmětům swého powolánj winnau wěnuge pilnost. — (str. 391.) Slast nemalau pocjtil gsem w alu natě bohomluweckém, gehož audowé pod brněnským biskupem co pi wčeličky w materštině se zdokonalugjce, každý s pomůckau swau ku hla nj sbjrce spjchá, by z této užitečnými knihami českými se opatřili.“ (J Pospjšil.)

[15]) Wiz Kwěty, 1835, str. 500. — Rozl. praž. 1826, 1827, 1828. — Rozma lwowskie 1836. nro. 42 str. 337. atd. — Též nařjzeno w prawidlách sp lečnosti českého museum §. 13. *Sämmtliche Mitglieder müssen die böhmisc Sprache verstehen, der Sekretär sie fertig lesen und schreiben. (Verhandlu gen der Ges. des vat. Mus. in Böhmen. 1. Heft. Prag* 1825. *S.* 31.)

řeč a literaturu českau s pokladnicj tauto, pod zwláštnjm do-
em a zprávau gednoho z wýboru společnosti (Kinského knjžete
35, Krakowského hr. z Kol.) nakládati, a aučty swé každoročně
nuž wýboru k weřegnému oznámenj podáwati bude. 4) Každý
, když sboru dodán bude, napřed we wšeobecné spořitelnici
ké se uložj, a kdykoli tjm způsobem něgaká hlawnj gistina se
de, ta na pragmatikálnj základ pod auroky se půgčj, aurokopak sami každoročně podlé aumyslu w §. 2. oznámeného wyládáni býti magj. 5) Každý gakýkoli dárek, k tomu cjli wlasky obětowaný, wděčně přigat bude; kdož wšak koli neméně li 50 zlatými we střjbře, buďto na gednau, buďto po lhůtách čně ale minimum 10 zl.), které sám sobě uložiti může, přispěten mezi „zakladatele matice české“ počjtán bude. Korporabibliotéky atd. genž neustále užitek berau, platj 100 zl. mjsto zl. na wždy. 6) Zakladatelé matice české dostanau darem a bez tu geden wýtisk každé knihy, která se nákladem aneb pomocj kladnice této wydáwá. 7) Gména wšech zakladatelů i podpůrmatice české, i se summami gegich osobnjch přjspěwků, ročně čas. mus. 1. sw.) tiskem weřegně we známost se uwozugj. 8) llé dostatku a zásoby peněžné w pokladnici sbor ustanowj, kteja gak mnohé knihy ročně wydáwány býti magj, na to pak obáštnj swůg zřetel obrátil, že se nynj časem auplný a kritický wnjk českého gazyka dra. Jos. Jungmanna wydáwá, gakož i realnj yklopedie na světlo wygde. 9) Přjspěwky přigjmagj se w Pra-u audů sborowých: 1) Jos. Jungmanna, w šir. ulici, čjsl. 749/2. 34), u Jana Sw. Presla, w sirkowé ulici, čjsl. 470/1. (1835), u Palackého, w pasjrské ulici, č. 719/2. (1836), kteřjž, se mezi sestřjdagjce, počty wedau. Složenj týchže přjspěwků zwláštnjm em se potwrzugj w 4. genž znj: *č. —. list —. P. T. — zakla-el matice české od r.* 18— *měsjce ..... obdržel w knihkupectwj nbergra i Webra w Praze wydané nákladem matičinym* A) *knihy:* . B) *časopis: ... od zboru museynjho pro řeč a literaturu českau.* V. Kdo by takowý list buď ztratil, nebo roztrhl, aneb staw g w listu a w oznámenj ročnjm změniti wolil, ohlasiž to u ito zborowých audů.

I.	Za přjgem w běhu léta 1831 od měsjce dubna do konce prosince došlo nowě založené matici české gistin a auroků od zakladatelů (43) summa . .	2397 zl. 50 kr.		wýlohy:
II.	Od 1. led. do 31. pros. 1832 .	6223 — 23 —		
III.	„ „ „ 1833 .	10.002 — 20 —		982 zl. 10kr.
		9020 — 10 —		
IV.	„ „ „ 1834 .	13.408 — 59½ —		937 — 45—
		12.471 — 14½ —		
V.	„ „ „ 1835 .	16.828 — 39½ —		1853 — 59 —
	a) z nichž summa gistin .	14.118 — 49½ —		
	b) wydagných peněz .	2.063 — 18 —		
	c) zásob skladnjch neprodaných .	642 — 32 —		
		16.823 — 39½ —		
	Čistý přjgem . .	14.970 zl. 40½ kr.		

Wýlohy.

R. 1832 obdrželi zakladatelé časopis mus. darem w ceně	2 zl.	—	kr.
„ — Hlasy wlastenců 4. (str. 34)	„	—	—
„ — Přehled saučasný od Pal. w ceně	1	—	—
„ 1833 Časopis mus. w ceně	2	—	—
„ — Paulického dom. lékaře w ceně	1	—	36
„ 1834 Časopis mus. w ceně	2	—	—
„ — Jungm. slownjk 2 sw. w ceně (po 1 zl.)	2	—	—
„ 1835 Časopis mus. w ceně	2	—	—
„ — Jungm. slownjk 3tj—6tý sw. (po 1 zl.)	4	—	—
„ — Hlasy wlastenců	«	—	—
„ 1836 Časopis mus. w ceně	2	—	—
„ — Jungm. slownjk 7mý—10tý sw. (po 1 zl.)	4	—	—
„ — Šafařjk. starož. 3 swazky (po 25 kr.)	1	—	15
	23 zl.	51	kr.
a ocenjme-li Hlasy, genž se neprodáwagj, za	3	—	—
tedy má každý zakladatel w těch 5 letech	26 zl.	51	—
a poněwadž i ti, genž w roce 10 zl. přispěgj, i hned užitky, gakž sme udali, potahugj, tedy má z 10 zl. ten, genž r. 1836 k Matici přistaupil	7 zl.	15	kr.

užitku; což by se státi nemohlo, kdy by někteřj dobrodinci wjcegi než určeno, nepřispjwali, a pak základy peněžné aumrtnj mezi druhé zakladatelé se nerozdělili. —

Když někdo z těch p. zakladatelů umře, aumrtj geho má býti oznámenc wybjránj knih, kromě korporacj nesmrtelných, přestáwá, wšak ale geho gm pod † s udánjm dne geho smrti se pořád na památku wede.

R. 1831 počjtalo se zakladatelů 15, mezi nimiž 1 knjže († R. Kinský), 5 bat, 2 dokt. atd.; a z těch 2 umřeli.

R. 1832 bylo gich 32, mezi nimiž 3 knjžata (Jan knjže z Lobkowic, † Jos. že ze Swarcenberku, Karel Egon knjže z Fürstenberku), 3 hrabat swob. pán, 1 arcibisk., 1 bisk., 3 dokt. atd. Z těch 32 umřeli 2.

R. 1833 počjtalo se 26, mezi nimiž 1 hrabě, 8 dokt., 7 duchownjch atd.

R. 1834 bylo 30, mezi nimiž Gindřich knjže Lubomirski, 6 dokt., 13 duchownjch, 1 študugjcj, 1 školnj pomocnjk, 1 bibl. vik. budinského. Z umřel 1.

R. 1835 bylo 30, mezi nimiž 1 baron, 2 doktoři, 12 duchownjch, 3 auřed 2 měšťani, 1 učitel, 5 študugjcjch, a 1 gymn. k. hrad. atd. Z n umřel 1.

Tedy wšech zakladatelů prawých od r. 1831—1835 bylo 133, těch, genž zl. posud ještě nesložili, bylo 232 ze wšelikých stawů, wysokých i nizkých, 4 poracj (seminárnj institut králowéhradecký, knihowna česká J. S., rodina p. Kotlera z Turnowa, knihowna české školy při theol. ústawu w Budějowicjch, ně řj ctitelowé češtiny w Německém Brodě). Z nichž umřeli 3. Tedy auhrnkem zakladatelů. R. 1836 bylo gich wšech 434, z nichž 12 korporacj.

Swatojanské dědictwj.

Otcowská wláda cjsarstwj rakauského poważowala od počá w zřjzenj rozličných ústawů ku wzdělánj lidu mrawnj a nábo wychowánj za geho podstatný základ, a tjm progewila přesw čenost swau, že weškerá prawidla k upewněnj blaha domácjh obecného prospěšenstwj tenkráte genom žádaného zdaru mjti n hau, pakli na právě křesťanském smeyšlenj lidu spočjwagj. žádná třjda občanů nenj tedy otcowskau tauto péčj swých pan njkůw bez neocenitelného dobrodinj náboženského poučenj.

každém času se uznáwalo, že aučinnost uděleného wyučowánj
školách a w kosteljch pokračowánjm wlastnjho poučenj důklad-
podporowáno, a že rozšjřenjm dobrých knih mezi wšecky třj-
lidu obecná, dokonalegšj a mrawnj wzdělanost dosažená býti
že. Z téhož ohledu sgednotili se giž na mnoha mjstech šle-
etnj mužowé, kteřjž laciným wydáwánjm prozřetelně zwolených
prawému křesťanstwu poučugjcjch knih z neyčistšjho a nezišt-
ho aumyslu se o to starali, aby se každému snadně téhož užit-
dostalo, gemuž na prawém ponaučenj w nábožnosti záležj. —
kladowé tito shledali i w našj wlasti uznánj a chwalitebného
sledowánj. Welebný pan Antonjn *Hanikýř*, exjesuita a du-
owny pastýř w Čiměři *(Schamers)*, buděgowské diecese (15. března
33 zemřelý), tautéž myšlenkau se zanášel, a na tom se ustano-
l, založiti ústaw, gjmž by kraganům geho dobré nábožné knihy
materském *(českém)* gazyku, gakowých se ještě nedostáwalo, w
ylewněgšj ceně podáwány byly, kteréž by pro swau lacinost ná-
itě rozšjřeny i chudobněgšjmu hospodáři do rukau dostati se
hly. Sám učinil prwnj základ, obětowaw 1000 zl. na střjbře
owského dědictwj, a podal ge weledůst. knjž. arcib. konsistoři
ažské s tau žádostj, aby z gistiny této wypadagjcj auroky, roz-
ožené přjspěwky giných dobrodinců, k podotčenému aumyslu
rátiti sobě neztjžila. Dle žádosti wel. zakladatele měl tento
taw pod gménem: „Dědictwj swatého Jana Nepomuckého“ do
vota wstaupiti, čjmž památku nedáwno před tjm slaweného jubi-
m našeho s. patrona zaswětiti a celý ústaw pod mocnau ochra-
geho poručiti obmeyšlel. Ucházenjm weledůst. knjž. arcib.
nsistoře došel tento ústaw, z ohledu na swau znamenitau užitеč-
st, neywyššjho dworského potwrzenj dne 26. řjgna 1833. — I.
hned mnozj swé oběti přinášeli, a na témž ústawu podjl brali.
awidla geho gsau: 1) Spoluaudem „Dědictwj sw. Jana Nep.“
ti se může ten každý buď ustanoweným peněžitým přjspěwkem,
erýž se gednau na wždycky zaprawj, anebo podánjm pjsemnjch
ácj, kteréž ku podotčenému aučelu směřugj, a ohledně wnitřnj
ny swé k wydánj za hodné uznány budau. 2) Kdokoliw témuž
tawu 100 zlatými na střjbře přispěge, považowán bude za spo-
zakladatele, a činj se účastným práwa ponawrhowati, které a ga-
užitečné knihy nákladem téhož ústawu by wydáwány býti mě-
3) Kdo gednau na wždycky podá: 40 zl. na stř., gest téhož
oluaudem I. třjdy, kdo 20 gest II. třjdy; kdo 10, gest III. třj-
, a kdo 5, pokládán bude za dobrodince téhož ústawu. 4)
hole, celé wikariáty, farnj okresy, školnj mládež, celé rodiny
tupugj dwognásobným přjspěwkem do nadřečených tříd neb do
čtu dobrodinců. 5) Doplněnjm základu we wyššj třjdě, také
) též třjdy každému přistaupiti wolno. 6) Kdo w poslednj wůli
é dědictwj dotčenému odkáže wjc než 100 zl. na stř., považo-
án bude za spoluzakladatele; při menšjm odkazu připočte se
dobrodincům. 7) Spisowatelé, kteřjž swé práce obětugj témuž
tawu, gelikož po náležitém ocenění k tisku ustanoweny budau,
bývagj sobě práwa dle obšjrnosti, důležitosti a gádrnosti spisů

swých, spoluaudů buď I., buď II., buď III. třjdy. Podánjm wj důkladných prácj wstaupjť i spisowatel do wyššj třjdy. 8) K témuž ústawu zdařilé přeložen, nadřečenému aučelu přjhod knihy podá, stane se spoluaudem III. třjdy; opětowaným podán postaupj wýše. 9) Dle poslednj wůle zakladatelowy žádagj duchownj spoluaudowé téhož ústawu, aby mezi osmidnem s Jana Nep. za neywyššj cjsarskau rodinu, gakož i za živé a mrtwé spoluaudy téhož dědictwj, dle pohodlnosti, gednu mši sw tau slaužili. — II. *Wýhody spoluaudů.* 10) Každé knihy, tímž úst wem wydané, obdržj na pěkněgšjm papjře: *a)* spoluzakladatelo 4 wýtisky darem, *b)* spoluaudowé I. třjdy 3 wýt.; *c)* spoluaudo II. třjdy 2 wýt; *d)* spoluaudowé III. třjdy 1 wýtisk. Dobrodi cům bude se wydáwati geden wýtisk na gegich wýslownau žád w polowičnj ceně. 11) Spisowatelowé, gichž práce nákladem úst wu wydány budau, obdržj z téhož wydánj 12 wýtisků, překlac telowé, gelikož překlad gegich se přigal a na swětlo wyšel, obd 6 wýtisků darem. 12) Wydáwati se pak budau knihy giž wázar na prwnjm ljstku přitištěno bude znamenj téhož ústawu, gakož krámská cena, kteráž bude wždy co neylewněgšj. 13) Páni sp luaudowé obdržj tištěný ljstek, na němž se odebrané wýtisky každé odpjšj. Gest pak: *Cjslo.. Počet wýtisků... P. T. pan (N. .... spoluaud dědictwj swatojanského na wydáwánj latinských katolick knih gazykem českým. Od r.* 18.. *obdržel nákladem téhož dědic wydaných knih cjslo...* (známka: „Dědictwj sw. Jana Nep.“) *W claw Pešina, kanownjk, kons. rada, redaktor.* 14) Tyto wýtisky w dáwány budau buď w kanceláři knjž. arcibiskupské konsistoře an u redakcj. III. *Rozesjlánj wýtisků.* 15) Wel. duchowenstwo zde arcidiecese obdržj wýtisky zapsané skrze swé vikariaty. Ostatn slaw. konsistořjm zasjlati se budau w diecesi gegich zapsané w tisky we wlastnjch bednách franko. 16) Konsistorialnj expedi kteráž se témuž rozesjlánj přjwětiwě podwolila, gakož i knihk pectwj dostanau desátý wýtisk nádawkem. Takť dostane i kaž sběratel předplatitelů na 20 wýtisků geden zdarma. 17) Poznan nánj spoluaudů a aučty přjspěwků sešlých po každé 1. swaz časopisu pro kat. duchowenstwo se připogj. 18) Každá ku p spěchu téhož dědictwj a k rozšjřenj obecné geho užitečnosti uc lená rada se strany redakcj wděčně se přigme a slušně oce Žádá wšak redakcj, aby přjpisy takowé franko se zasjlaly. (W P ze dne 19. března 1836.) *(Oest. Encykl. Wien* 1836. 5*ter Bd. S.* 5

Gměnj geho od založenj až do konce r. 1835:

a) přjgem	2370 zl.	8 kr.
b) knihy na skladě . . .	1774 —	4 —
tedy celá mohowitost . .	4144 —	12 —
wýlohy	1282 —	27 —
tedy čisté gměnj . . .	2861 —	45 —

Spisy: 1835 čjslo I. Proč gsem katoljkem? w ceně . 4 kr.
— » II. Bohomil . . . . 24 —
1836 » III. Panna Orleanská . . 10 —
1837 » IV. Katechysmus . . . 24 —

Mimo zakladatele (A. Hanikýře) bylo od r. 1835—36, 8 spoluzakladatelův, 8 isowatelův (Pešina W., Zimmermann Jan †, Zimmermann Jos. w Praze; Friček ir., Jirsjk Jan, Žitek Wácl. w arcid. praž.; Pohořelý Jos., Winařický Karel, Zadnjk Vinc. † w litom. diec.; Hek Fr. Wl. w královr.; Sláma Fr., Wrána n. w buděg.; Ullmann Ant. w Olom.); 10 spoluaudův I. třjdy (3 w Praze, 2 litoměřické, 2 w buděgowické diecesi, 3 w olomaucké arcidiec.); 4 spoluaudowé třjdy (1 w Praze, 1 w arcid. praž.; 1 w lit.; 1 w královr.); 121 spoluaudův . třjdy (21 w Praze, 28 w pražské arcidiecesi, 9 w litoměřické, 27 w královracké, 11 w buděgowické diecesi, 1 w olomaucké arcid., 5 w brněnské diecesi, 1 wjdenské arcid., a 1 w Dražďanech (Geho královská Wýsost, Jan, wéwoda ký); 9 dobrodincův, s přjspěwky méně 10 zl.; 2023 zl. přjspěwkův w těch au letech (1835—36); 185 wýtiskův spoluaudům darem podaných. Roku 1837 staupili co zakladatelé: GCM. náš zeměpán *Ferdinand I.*, a hr. Kr. z Waldinův.

Přjdawek k stawu gazyka českého.

ecednj přehled farnjch mjst českých a česko-německých, t. kowých, kde se *česky* slowo božj hlásá, kde *české národnj školy* au, a kde i obogj gazyk panuge. Wyňato z: „Catalogus unirsi cleri Bohemiae“ na r. 1837. Počet dušj sjlu Čechův oznamuge. Zn. *č-n* (česky a německy) a *n-č* (německy a česky).

I. Arcidiecese pražská.

1. *Kaurjmsko.*

sta dle obrokův (beneficij)

	Počet dušj
běnice	1336
řiňowes	2422
šice	1538
leslaw stará (n-č)	3000
andeys	4963
ežany	«
stwj	1391
od český	1602
lákowice	1882
slice	2035
wišow	3342
břichow	3057
ahobudice	1418
ewčice	772
mniště	«
ilowj (*Eule*)	2703
rčany	1607
na (Jarna)	1386
upětjn	607
wno-Kostelno	1496
ádek	901
adešin	2662
usice	1373
otěšany	1362
otětow	571
wala	1396
watěruby	909
nkow	1586
nowice uhl.	2395

	Počet dušj
Jažlowice	801
Invalidárna u Prahy (n-č.)	«
Kaunice	1297
Kaurjm	2710
Kege	1417
Klecany	1672
Kočerady	1437
Kogetice	980
Kolјn nowý	5186
— starý	1110
Koloděge	1157
Komornj hrádek	-
Koňogedy	1958
Kostelec nad Labem	3217
— na křjžku	2209
— nad lesem	3168
Kruta	1381
Kundrac	1109
Kundratice	1192
Lauňowice	1436
Libeznice	2164
Lobkowice	»
Lošany	1526
Lstiboř	967
Malotice	1789
Michle	4956
Mnichowice	1499
Mukařow	1440
Načeradec	2842
Nehwizd welký	628

	Počet dušj
Nowá wes (*Neudorf*)	1654
Obřistwj	1313
Ondřegow	2105
Owčár	1295
Pišelj	2288
Plaňany	2726
Popowice	1918
— welké	2106
Popowičky	1231
Pořičany	735
Postupice	2580
Prosek	3655
Předměřice	2315
Přerow	1492
Přistaupjn	1070
Radošowice	1064
Ratage	2322
Řičany	2415
Sany	1057
Sázawa	3111
Skalice	773
Skramnice	2129
Šlapanow	1624
Sluhy	124
Sluštice	1855
Stěbužowes	1413
Štěpánow	2443
Štolmíř	491
Swymyslice	598
Swogšice	1937
Tismice	728

	Počet dušj
Třebešice	573
Třeboratice	1290
Tuklaty	1573
Wawřinec	1353
Weliš	1200
Weltruby	1079
Winoř	2458
Wišerowice	1019
Wyšehrad (n-č)	1466
Witice	1698
Wlašjm	3954
— u sw. Lorety	«
Wodolka	2286
Wohař	1384
Wokrauhlice	1127
Wolešnice	13
Wolšany (n-č)	18
Wranow	12
Wšetata	23
Zásmuky	27
Zdislawice	17
Zlatnik	13

2. *Beraunsko.*

Augezd červený	664
Bělohorský kostel	«
Benešow	2992
Beraun	2609
Bezdědice	3511
Bělice	1234
Bystřice	3245
Bněčice	1376
Boreko-Suchomast	1232
Borotice	2093
Cerhowice	2528
Dobřichowice	1948
Dobřjš	2920
Dobrotiwá (sw.)	2797
Dolnohbity	2374
Drahnoaugezd	1982
Dublowice	1413
Gesenice	2664
Ginec	2982
Hluboš	1553
sw. Hora (n-č)	40
Hořowice	4002
Chlum	2519
Janowice	1056
sw. Jan pod skálau	1413
Kameyk	1276
Karlůwteyn děk.	«
— exp.	1104
sw. Kilian	3194
Klučenice	864
Knjn starý	2953
Kozmice	2396
Kosáhora	2334
Krásnáhora	1797
Křečowice	2127
Lhota	580
Lišnice	1520
Liteň	2269
Lochowice	2535
Lodenice	995
Makow	«
Maršowice	2073
Meyto	4093
Mnjšek	3510
Modřany	1279
Mokropece	874
Mrtnik	2648
Nechwalice	1617
Netwořice	3747
Neweklow	2030
Neumětly	648
Petrowice	2835
Pečice	1220
Pičjn	2307
Počáply	1894
Podčepice	2331
sw. Pole	2034
Pořič	2374
Praskolesy	1730
Přčice	1
Přjbram	97
Sedlce	30
Selčany	21
Skreyšow	12
Slapy	16
Sliwice	36
Strašice	25
Střepsky	18
Střezmiř	14
Sukdol	„
Tetjn	5
Teynice	19
Tmaň	10
Trnowa	2
Třebotow	18
Weliz	13
Werměřice	16
Weykow	11
Wišňow	12
Wosow	17
Wotice	33
Wraná	8
Wšeradice	14
Zbirow zámek	2
— město	18
Zbraslaw (*Königsaal*)	29
Zdicě	18
Žebrák	33
Živohaust	8

3. *Rakownicko.*

Augezd weliký	3178
Aulionice	946
Aunětice	1650
Bechljn	1366
Bohnice	1202
Bratronice	1092
Břewnow	1276
Budenec	715
Budeč	1279
Čitow	1015
Černaušek	2413
Čistá (č-n)	2469
Družec	1781
Ginowice	696
Hobšowice	899
Horešowice	670
Hořelice	967
Hostauň	2837
Hostjn	1415
Hostiwař	1843
Hostiwice	1890
Hudlice	2150
Charwátec	1949
Chřjn	1111
Kaunow (n-č)	803
Kladno	1601
Klobúky	1210
Klomjn	1072
Kněžowes (*Herrndorf*) (n-č)	2265
Koleč	1047
Kozlany (n-č)	1924
Krušowice	«
Křič (č-n)	15
Křiwoklat (č-n)	11
Kwilice	17
Lana	9
Liboč	24
Libšice	6
Lidice	35
Lužec	11
Lochowice welké	15
Malkowice	9
Městečko	16
Minice	14
Milowice(*Mühlhausen*)	7
Mšec (*Kornhaus*)	15
Muťowice	46

	Počet dušj
autonice	1254
ezabudice	1226
žbor (č-n)	2331
wenec (n-č)	2244
itek	«
ruc	1580
trowice (č-n)	2678
hery	2107
čáply	892
zdny	1176
činowes	2539
donice	1301
AKOWNJK (č-n)	2968
audnice	3847
usinow	1052
stoky	757
nčow	1034
Šárce sw. Mat.	1208
w Šárce Nibusice	1060
Skreg	807
Slabec (č-n)	2024
SLANY	3959
Slawětin	542
Sliwenec	855
Smečna	2739
Smichow s. Fil. u J. (n-č)	4086
Smolnice	1629
Stochow	1130
Stodulky	712
Strašecj (č-n)	4426
Swarow	693
Tachlowice	1505
Teynice panenská	1271
Tuchlowice	1280
Tuchoměřice	988
Tursko	545
Tuřany	782
Unhošť	2695
Weltrusy	1213
Welwary	3127
Wepřek	1287
Wlnowes	1129
Wolešna (č-n)	686
Wořech	1896
Wrana	1374
Wrbna nad wodau	578
— nad lesem	829
Zbečno	1162
Železná	2663
Zeměchy	1023
Zlonice	2182
Zwoleňowes	2315

4. *Plzeňsko.*

la	2267
škow	1930
eyšjna	2735
břany (n-č)	2923
uždow	1156
leyšow (n-č)	774
adec (n-č)	1119
walenice	2432
zogedy	1275
álowice	4138
ašowice	786
ečow	1187
dec	1890
blin	1007
tice (n-č)	1429
Malešice (n-č)	1373
Manetjn (n-č)	2247
Mešno	947
Mirošow	2886
Mitrowice nowé	1220
Plana	2912
Plas (n-č)	1280
Plzenec	3158
PLZEŇ (n-č)	12884
Pořič (spálená)	1768
Potworow	1253
Prusin	1626
Radnice	3537
Rokycany	4860
Řešohlaw	676
Skořice	2174
Šťáhlaw	1155
Stěnowice	1006
Stradiště	542
Střjbro (*Mies*) (n-č)	4392
Stupno hornj	2481
Těnowice	1834
Weyprnice	1513
Wobora	1260
Wosek	1800
Wšeruby (n-č)	2105
Zebnice	1749
Zwikowec	1490

5. *Táborsko.*

Wrcholtowice	1032

6. *Litoměřicko.*

udina	3507	Doxany	928	Kmetnowes	1057
olanka	624	Gečowice	1100	Liboteynice	932

7. *Boleslawsko.*

Benátky	2930	Hořjn	573

8. *Kladsko.*

Německo-Čerweney (Teuto-Čerbeney) (n-č) «

9. PRAHA.

sw. Wjta (n-č)	1017	U Angl. pan.	«	U p. Karmelit.	«
— Wogtěcha (n-č)	6112	— sw. Apolináře (n-č)	1674	U sw. Haštala (n-č)	4042
— Gilgj (n-č)	6453	Karl. dwůr	«	— Alžbětinek	«

	Počet dušj
U sw. Frant. Ser. (n-č)	4008
— Hawla (n-č)	5920
— Gindřicha (n-č)	5698
— Jakuba (n-č)	2034
— Marie Sněžné (n-č)	3711
— Maria de Vict. (n-č)	5711
— Mikuláše (n-č)	6978
U Kajetan.	«
— ww. ss. w Cast.	«
U sw. Petra (n-č)	7330
w semináři	«
na Skalce	«
U sw. Ducha (n-č)	1131
— Štěpána a Ign. (n-č)	9382
na Strahowě (n-č)	2600
w Teyně (n-č)	4(
u sw. Tomáše (n-č)	4
— Trogice na Podskalj (n-č)	4(
u Woršulinek	«
u sw. Wácl. w trestnjm domě (n-č)	1(

II. Diecese litoměřická.

1. *Boleslawsko.*

Bakow (Babkow)	3700
Bausow dolnj	2738
Bezno	1976
Běla (č-n)	3905
Bezdice malé (n-č)	1084
BOLESLAW ml.	6732
Bozkow	3706
Bosjn	3518
Brod železný	5358
Brodec (Horka)	1524
Březina	1252
Březno	2044
Bukowno	1558
Čečelice	998
Daubrawice	4233
Držkow	5110
Dub český (n-č)	5401
Genčowice (n-č)	5318
Hlawice (n-č)	2032
Hodkowice *(Liebenau)* (n-č)	5633
Hradiště nad Giz.	5580
Chorušice	1032
Jeseny	»
Kadlina	620
Klášter	«
Kosmonosy	2807
Kostomlaty welké	2693
Kowáň	883
Křinec	2174
Krnsko dolnj	2258
Lastibořice	2123
Lauček	1980
Laukowec	1884
Laukow (Swig.)	2058
Laukow (Semil.)	1884
Laučjn	1249
Liblice	1923
Libošowice	1707
Libůň	4046
Lisá	4857
Luštěnice	802
Markwatice	1042
Melnjk	3886
Mladá	1509
Mladěgow	1610
Most dlauhý *(Langenbrück)* (n-č)	2884
Mšeno (n-č)	5048
Mukařow	1300
Mzely	1665
Nabzy	4753
Nebužely	1834
Nimburk	1422
Paseky	1381
Přepeř	1869
Přichowice (n-č)	3759
Reyšice	1473
Rohosec welký	–
Rožďalowice	3825
Rochprahtice	3
Řepjn	2
Řitonice	1
Ronow (Jenice welké)	2
Šopka	1
Semil	7
Sichrow	«
Skála welká	11
Skalsko	2
Sobotka	3
Stranow	«
Střenice	15
Sliwna dolnj	2
Swětla	3
Świgany	«
Štěť (n-č)	21
Tatobity	14
Teyn nad Rowenskem	34
Turnow	50
Widjm (n-č)	24
Wizkeř	13
Wolešnice	27
Wosenice	26
Všegany	2
Všehorská	12
Všeny	24
Wysoká	52
Wysoká	21
Záboř	12
Zerčice	9

2. *Litoměřicko.*

Baušowice	1005
Brožany	1176
Dlaškowice (n-č)	1496
Hoštka *(Gastdorf)* (n-č)	2154
Klapey	1087
Kožow	1692
Koštice (n-č)	768
Křeseyn (č-n)	704
Libichow (č-n)	2361
Libochowice	3546
Libšow (n-č)	934
LITOMĚŘICE (n-č)	8553
Teresjn (n-č)	9
Třebnice (n-č)	21
Třiblice (č-n)	21
Wršowice	«
Wetla (n-č)	21
Wobora	9

2. *Žatecko.*

Citoliby	2269
Čížkowice (n-č)	1900
Domaušice	508
LAUNY (č-n)	2779
Lenešice	743
Opočno (č-n)	3504
Paseky	1407
Ranna (n-č)	558
Ročow	121
Winařice	145

4. *Bydžowsko.*

Libáň 4438.

III. Diecese králohradecká.

1. *Bydžowsko.*

myslowice	726	Kalná (n-č)	5029	Poniklj	2967
bislawice (n-č)	1908	Kněžice	2287	Popowice	1080
bice	1571	Kopidlno	3220	Předhrad	2364
lohrad	4378	Kostelnj Lhota	1398	Radjm	2488
ronice	1645	Kowanice	1329	Rostoky	3212
anná (č)-n	4275	Králůwměstec	2313	Sadská	3578
džow nowý	6100	Kratenow	1399	Samšjn	862
— starý	1215	Lanžow	2736	Slatina	907
rekwice	„	Lewjn	1309	Smidary	2904
owes	1357	Libice nad Cidlinau	1731	Sobšice	2262
nokury	1157	Libštát	2899	Štěpanice	2772
břenice	1200	Liskowice	1084	Stračow	1036
haličky	1619	Lomnice	6258	Studenec	2935
řice	1365	Lužany (č-n)	3061	Třemešna (č-n)	2158
ČJN	5932	Lužec	2483	Wápno	2200
lemnice	4784	Metličany	2234	Weljš	3319
šice	1204	Miletjn	4453	Weselj wysoké	2322
ěwčowes	2100	Mlazowice	1121	Witkowice	3111
řice	5165	Mljkosrbj	1224	Wohnišťány	1856
diško	1425	Mřičná	3043	Wostružna	1956
leby (n-č)	1784	Nechánice	3831	Wrbice	2338
umec	5788	Nowá Paka (č-n)	7116	Wrsec	1501
odowice	1323	Nowá wes (*Neudorf*)	2649	Žehun	1552
omutice	2165	Němičowes	1540	Železnice	2978
otěč	1393	Pecka (n-č)	4258	Žiželice	4701
otěšice	902	Petrowice	1918	Žlunice	2730
lonec	2801	Poděbrady	4881		

2. *Hradecko.*

gezd bjlý	2789	Hořeňowes	2199	Lukawec	1539
— starý	1005	Hořička (n-č),	3887	Machow	2151
bice (n-č)	5963	HRADEC KRÁLO-		Markauč (n-č)	1453
šjm	1297	WÉ	4777	Mezříč	2394
trá	2400	Hronow	5924	Náchod	6442
sig	1052	Chleny	2201	Nekoř	2315
árna	909	Choteborka	2142	Nowohradec	2971
uslawice	1932	Chwalkowice (n-č)	2648	Nowohrádek	3297
ohrádek	3518	Jaroměř	4574	Nowé město	5500
ndeys nad Orlicj	3233	Jasany	2153	Opočno	2889
snice něm. (n-č)	2896	Jawornjk	1827	Pauchow	2569
talowice	4180	Jelenj	2468	Pjsečna	2541
nikowice	1674	Jesenice	1726	Pičjn	942
nilow	3624	Josefow (n-č)	1752	Plotišť	1629
usy	1754	Kostelec u Nachoda	6041	Police (n-č)	6258
law	2706	— nad Orlicj	4850	Potenšteyn	1736
ra (n-č)	2696	Králowé dwory		Problusy	1462
ruška	5106	(n č)	5754	Přepichy	3474
enec (n-č)	3403	Kukleny	3540	Rychnow	6128
j sw.	1244	Kunwalda hornj (n-č)	2269	Rochberg (n-č)	2183
tnice	1288	Libšany	3475	Rtina	2289
ohlaw	3650	Lochenice	1468	Řička (n-č)	1143

	Počet dušj
Rybna německá	1928
Solna (n-č)	959
Sendražice	886
Skalice	5180
Skalka	„
Skurow	1885
Slatina	1145
Slawoňow	2022
Smiřice	„

	Počet dušj
Solnice	2277
Sopotnice	2000
Stibnice welké (n č)	1531
Studnice (n-č)	2308
Supj hora *(Geyersberg)* (n-č)	5080
Swatoňowice	„
Tyniště	3483
Třebechowice	5053

	Počet c
Wamberk	4
Woděrady	1
Wolešnice *(Giesshübl)* (n-č)	2
Wšestary	2
Zwola	
Žamberk	5

3. *Chrudimsko.*

Augezd dolnj	4210
— nad Chocnj	1693
Auštj (n-č)	5125
Begšt (n-č)	1969
Běla	2507
— německá (n-č)	3255
Bystrá (n-č)	3640
Bohdaneč	2971
Boganow	2228
Borowa	3955
Cerekwice	2244
Čermna (n-č)	5223
Dašice (n-č)	3941
Dřitec	1747
Gezbořice	1357
Heřmanice české	2708
— něm. (n-č)	2140
Heřmanměstec	7356
Hlinsko	5963
Holice (n-č)	4993
Hrochowa Teyniče	3873
Choceň	4512
Choltice	1463
Chrast	4448
Chraustowice	2608
CHRUDJM	8598
Chwogno wysoké	1179
Jabloň	1845
Jenšowice	1626
Kameničko	2546

Kladruby	1088
Knjřow	1347
Kostelec nad Orlicj	4850
Krauna	3073
Kunětice	1740
Korauhew (*Kurau*)	1662
Lány	1271
Lauterbach (n-č)	1840
Liebenthal (n-č)	2504
Lipoltice	1862
LITOMYŠLE (č-n)	11579
Licibořice	1117
Luže	3654
Meyto wysoké	4893
Mikolowice	2388
Mladošow	3036
Morašice	1827
Morawany (č-n)	1079
Nasawrchy	2512
Nowohrady	3800
Opatowice	1908
Pardubice (č-n)	5849
Podol	1224
Polička	4981
Pračow	742
Proseč	3766
Přelauč	3096
Pusté Kamenice	1911
Radhošt	1350
Ranna	3634
Roweň (Rauna)	2461

Řepnjk	1
Řetowa welká	2
Richenburk	2
Rosice	1
Sebranice	3
Seč	1
Sezemice (n-č)	2
Skuč	6
Slaťnany	1
Slaupnice	3
Střenice	1
Swinčany	2
Swoganow	3
Swratka	3
Telecj	1
Teynice nad Labem	3
Trhowá Kamenice	3
Třebošice	1
Třebowa česká (n-č)	7
Uhersko	
Walteřice	1
Wčelakowice	2
Weipersdorf (n-č)	2
Weywanowice	1
Wosice	3
Wostřetjn	1
Wráclaw	2
Zámrsk	1
Zdechowice	3
Žumberk	3

4. *Čáslawsko.*

Ausoby	1803
Bestwina	1585
Běla (č-n)	1885
Bikáň	4710
Bohdaneč	2566
Borowa	3256
Borownice	1574
Branšow	2359
Brod něm. (č-n)	6005
Břišť mladá	2290
Čachotjn	1310
ČÁSLAW	3728
Čechtice	1413
Čestjn	2741

Čihošť	1359
Cirkwice	2300
Dušow (n-č)	1154
Frauenthal (n-č)	2653
Giřice	1637
Göblow	1294
Hábry	3917
Heralec	2293
Heřmanay	2896
Hněwkowice	1286
Humpolec	7377
Chotěboř	4088
Chotušice	3890
Janowice červené	3538

Jenikow	3
— větr.	1
Kaliště	1
Kaňk	2
Kácow	3
Konarowice	1
Košetice (n-č)	1
Košice	1
Králowice dolnj	4
Krásná hora	2
Krchleby	
Krupy (č-n)	1
Kruzburek	2
Křenowice	

	Počet dušj
šjn	1554
ž sw. (č-n)	1601
isaudow	1774
tná hora	10155
hybl (*Giesshübel*)	
ěm. (n-č)	1763
deč	6238
ice	3070
nice (č-n)	4378
enice	1896
ice	1573
awec	2921
lešow	„
jn	740
ow	1134
lletjn	1156
owid	2367
vá wes	875
kow	1500
wé dwory	1283

	Počet dušj
Pertoltice	2253
Polna	7270
Potěchy	3729
Prawonjn	1252
Přjbram	1687
Přibislawa	4253
Radboř	1062
Ronow	3179
Sautice	1465
Šlapanow (n-č)	2415
Sedlec	1001
Selenc (n-č)	2538
Senožatec	1741
Skála	1400
Skuhrow	1336
Smrdow	2469
Solopisky	2467
Sopota	1994
Stoky (n-č)	2440
Studenec	1617

	Počet dušj
Suděgowka	2404
Sukdol	1958
Světla	4470
Třebonjn	2433
Turkowice	2144
Wiklantice	714
Wiljmow	4221
Wlkanec	549
Wogislawice	1283
Wognoměstec	2793
Záboř	1898
Zahrádka	3082
Zbeyšow	2421
Zbislawa	3075
Zbraslawice	3012
Zhoř (č-n)	1762
Zruč	3045
Želiw	2100
Žleby	4204

IV. Diecese buděgowická.

1. *Prachinsko.*

rechtice	1176
rechtsrid (n-č)	1459
worow	2845
ice	2354
tna	4686
o	1237
umelice	1605
utjn	1759
malý	2484
welký	2004
ronice	„
nice	4213
owice	1631
ětice	1598
islawice	1055
ownik	2063
uško	1227
wená	1350
tice	2903
nelice	2760
ow	3485
řj	2138
nenice	800
	971
tenice	2720
jn	657
enstadt	1060
jn	1721
many	1533
vňowice	774
·ažďowice (č-n)	3508
tice (*Strahl*)	2001
tice	1126
ice	895

Husinec	1463
Hwožďany	2772
Chanowice	717
Chelčice	1854
Kadow	1857
Kašegowice	2942
Kalowice	2013
Kestřany	2044
Kostelec	1697
Kotaun	1719
Kowařow	2348
Kraštice	2167
Krasilow	1411
Křešťowice	2325
Křtěnow	1913
Kwašňowice	1817
Lašowice	1729
Lazice	1706
Lnáře	1890
Lomec	1300
Malenice	1554
Mirotice	2903
Mirowice	3724
Mišenec	2141
Netolice (č-n)	5012
Neugebau (č-n)	2671
Nezamyslice	2403
Nezdašow	1212
Němčice	1208
—	„
Paračow	1883
Petrowice (č-n)	2711
PJSEK (č-n)	6673
Podsrpna	818

Pohoř	1723
Prachatice (č-n)	5905
Protiwjn	3067
Předslawice	2153
Putjm	1441
Radobice	2555
Radomyšl	3403
Rožmital (č-n)	6010
Sedlice	2920
(Silberberg)	1329
Škočice	1720
Stachow (č-n)	2237
Stěkna	2585
Strakonice (č-n)	5158
Strašjn	1826
Strunkowice	1199
Sutice (č-n)	4338
Swatomaře	1573
Starosedle	3218
Těchnice	1260
Těkyna	1323
Warwazow	„
Welhartice (č-n)	2988
Witěgice	1640
Wlachobřezj	3709
Wodňany (č-n)	3891
Wolenice	3469
Woljn	4382
Záboř	3036
Záhoř	2101
Zbinice	2297
Zdikow malý (č-n)	3449
Zihobec	1305

2. *Táborsko.*

	Počet dušj
Bechyň	3526
Bernardice	3396
Borotjn	2023
Božegow	2744
Budislawa	1171
Cerekwe hornj	3650
— německá	2124
Častrow	1448
Černowice	3551
Četoraz	1596
Dešna	4090
Drahlesy	1073
Drachow	1277
Dražice	1706
Gistebnice	3528
Hartlikow	1356
Hlawatec	1960
HRADEC GINDŘ. (č-n)	10088
Hlasiwo welké	1026
Hodušjn	1171
Hořepnjk	2303
Hoštice	1301
Hroby	2287
Cheynow	3405
Chyška welká	1018
— malá	2063
Chotowjn	2846
Chusnice	2922
Chwognow	2119
Jarošow (č-n)	2671
Kamberk	1121
Kamenice	4827
Kardašořečice	3162
Klokoty	„
Kosteloradaun	1999
Křeč	1427
Křemešnik	„
Kumžák (č-n)	3343
Malšice	3561
Milčjn	2355
Milowice (*Mühlhausen*)	5819
Miškowice	1136
Mnich	1962
Naděgkow	1112
Nowá Bystřice (nč)	6317
— Cerekwice	2808
— Oetinga	2633
— wes	1858
Pacow	3663
Pelhřimow (č-n)	5419
Plana	2218
Pluchowzďary	821
Počátky	4533
Pohnaň	1075
Pošna	1523
Ratiboř	2152
Ratag	1
Rynarec	1
Rychnow nowý	3
Roseč	2
Řečice červené	3
Šebířow	1
Sepekow	1
Serowice	2
Smilohory	1
Statec	1
Stupno nowé	1
Strmilow	3
Sudoměřice	2
TÁBOR (č-n)	7
Temnice	1
Tučap	1
Weselá	1
Weseličko	1
Wězna	2
Wyskytna	1
Wonšow	1
Wopořany	1
Worljk	
Woslow	1
Wožice mladé	3
Zachotjn	
Zhoř	1

3. *Budějowicko.*

Berlow	2576
Besenice	1024
BUDĚGOWICE české (n-č)	12301
Dobrá woda (č-n)	1316
Borešow (č-n)	1812
Borowany	1682
Božilec	1190
Bukowsko	1258
(Burgholz)	2151
Čákow (č-n)	767
Černice	1134
Daudleby	1013
Dirna	1687
(Driesendorf)	2218
Dubna	2406
Elexnice	1201
Frauenthal (n-č)	1007
Gagow (*Gajau*) (n-č)	1593
Gilowice	1773
Hamry	786
Hluboká	1932
Hošjn	1575
Hurka bjlá	2467
Chlumec	„
Chrasťany	4005
Kaladěge	„
Kaplice (n-č)	3441
Krems	2376
Krumlow (n-č)	6364
Ledenice	1878
Libnič	997
Lišow	2695
Lomnice	2668
Ločenice	1624
Lutow	4449
Mlaky	„
Mladošowice	1373
Modrá hurka	1481
Moldawský teyn	5860
Nakřj	1331
Nedwědice	1039
Nowéhrady (n-č)	3636
Nowosedle	1271
Pištjn	1660
Prietal (n-č)	1519
Rudolfowo město (n-č)	2
Římow	
Šewetjn	2
Slowěnice	
Soběnow	
Soběslawa (č-n)	4
Sonnberg (n-č)	2
(Steinkirchen)	2
Stěpanow	1
Stráž	4
Střečice (n-č)	1
(Suchenthal)	2
Thurnplandles (n-č)	
Třeboň (č-n)	5
Trhowé swině (č-n)	5
Welešjn	2
Weselj	3
Zahý	1
Zalš	1
Zimutice	1
Zlatá koruna (*Goldenkron*)	1

4. *Klatowsko.*

	Počet dušj
oč	1776
lěkow (č-n)	1989
n	1353
w (n-č)	1343
kowice	2720
owec (n-č)	1782
row (n-č)	1345
wice (n-č)	„
nice	1379
nažlice (*Taus*)	
-n)	8467
šice (č-n)	1596
ny	1761
jn	1483
owa (č-n)	1169
a zelená	„
ice	1468
lešice	788
stow	1602
dowa	2640
denice	1988
wice (č-n)	2709

	Počet dušj
Kanice (n-č)	„
Kbely	1419
KLATOWY (č-n)	8429
Klenč (č-n)	3581
Kolinec	2357
Kolowec	2065
Kydljn	2499
Laučjm	2456
Letjn	1380
Lukawec	2135
Merkljn	3062
Měděin	1706
Milaweč	902
Mysliw	2078
Mrdakow	2302
Nowá Kdyně (č-n)	5611
Nepomuk	4456
Noworaz	1290
Němčice	2469
Nicow	1148
Planice	2327
Poljn	2378

	Počet dušj
Pradlo	1242
Předslawa	1726
Přestice	4058
(Putzenried)	1403
Swihow	2971
Seč	1019
Slawikow	1553
Stanětice	1693
Stanikow (č-n)	3924
Stoboř	„
Stražow (č-n)	3251
Swogšice	569
Teynicl (č-n)	2297
Těchonice	1650
Třebnice (n-č)	1335
Wolmaw (n-č)	1736
Wostračjn	824
Wrčena	2767
Zamlekow	1584
Žinkow	1563

5. *Plzeňsko.*

Blowice	4732.

Tento gesti přehled obywatelůw králowstwj českého ohledem wzdělánj gazyk českým. Wšech dušj w arcidiecesi pražské gest 1,078.567 (w Kladsku 113000, dohromady 1,191.567); w diecesi králohradecké (r. 1836) katoljkůw 1,094,739, toljkůw *a*) augsp. wyzn. 7561, *b*) helvetsk. w. 36532.

Cjrkew sgednocencůw helvetského wyznánj gest w 3 okršky a cjrkew augsp. i. w 1 okršek rozdělena. Každá obec ma swého kazatele a wětšjm djlem i i.

H. w. I. *Poděbradský okršlek.* W Boleslawsku w Bošjně, w Lise; w Bydku w Chlebech, w Hořatewi, w Libicjch, w Libštatě a we Welenicjch; w idimsku w Bukowce, we Chwaleticjch, w Krakowanech, a w Čáslawsku w Sem— II. *Pražský okršlek.* W Boleslawsku: w Nebuželi, w Wtelně a we Wy(Melnjk); w Rakownicku w Krabšicjch, w Kšelech, w Lečicjch; w Táborsku orawci; a w Beraunsku w Soběhradech. III. *Chrudimský okršlek.* W Chruku w Borowé, w Bučině, w Bukowině, w Čermě, w Dwakáčowicjch, w Hra. w Chwaliticjch, w Klášteře, w Krauně, w Lečowicjch, Losicjch, w Proseči, w itce, w Slaupnici, w Swratauchu a w Telecjm; w Hradecku w Černilowě; w awsku w Močowicjch, w Sázawě; a w Bydžowsku we Woljmě. *Obce augského wyznánj:* w Boleslawsku w Humpolci (716), w Kowanci (354); w Bydku w Křižlicjch (1915); w Chrudjmsku w Trnawce (945); w Čáslawsku w burku (1223); w Hradecku w Černilowě (1098) a Opatowicjch (1362); w Rašicku w Krabšicjch (384). W Praze augsp. česká na nowém městě (1285), uhlářské ulici. (Srow. Dundr. ponawržen, w Pr. 1824 a Zprawy reformacj od čjho, w Pr. 1820). Počet Němcůw w Čechách asi $1^1/_4$ mill., w Morawě 500.000 Počet Slowano-Čechůw udáwá (Zeměpis Balbiho, w Pr. 1836 I. 446) wjce na 6 mill. w Čechách, na Morawě a w Uhřjch.

Na Morawě a w Slezsku káže se slowo božj dle katalogu duchowenstwa 1830, a 1837:

w arcidiecesi *olomúcké*, t. w Brněnsku w 1 mjstě *česky*, w Brněnsku a Hradisku we 2 mjstech *česky*, w Brněnsku a Olomaucku w 4 mjstech *česky* a w 1 mjstě česky a německy; w Olomaucku w 74 farnjch mjstech česky a w 42 česky a německy; w Olomaucku a Hradisku w 3 mjstech česky; w

Hradisku w 99 česky a w 1 česky a německy; w Hradisku a Přerowsk
6 česky; w Přerowsku gedině w 78 česky a w 10 česky a německy
Přerowsku a Opawsku we 2 německy a česky, w Opawsku pak w 12 če
a w 10 česky a německy; w Těšinsku w 5 česky, a w 1 česky a němec
W *Prusjch* w Ratiborsku w 12 češky a w 1 česky a německy; w Lobš
we 2 česky a w 5 česky a německy. Tedy wesměs w 298 mjstech far
česky a w 73 česky a německy = 371. — Poněwadž wšech farnjch
w arcidiecesi této 580 činj, tedy gest 209 mjst pauze německých.

II. w diecesi brněnské hlásá se slowo božj a wychowáwá se mladež w Br
sku w 148 mjstech farnjch česky, a w 13 česky a německy = 161; w
hlawsku w 78 česky a w 3 česky a německy = 81; w Znoymsku w
česky a w 11 česky a německy = 70. Tedy auhrnkem w 285 česky
w 27 česky a německy = 312. Poněwadž wšech farnjch mjst diecese
418 obgjmá, tedy gest 106 německých.

Tedy wesměs na Morawě a w Slezsku gest 583 českých, 100 českých a
meckých = 683, a 315 německých farnjch mjst. A připočteme-li k tomu Č
(str. 45), nacházj se 1547 pauze českých, 267 českých a německých = 181
984 pauze německých farnjch mjst.

Slowané (Slowáci = Čechowé) w Uhřjch náležegj k nářečj českému, a sami
několik podnářečj magj: nitranské, horňácké, sotácké trpácké, krekácké atd.
wáci bydlegj I. *w Předdunajgj* 1) w prešpurské stolici, w 147 mjstech (Trn
Modrá); 2) w nitranské w 412 (Nitra 4800), Skalice (5700), Holič (4400);
trenčanské naskrze we 410 mjstech (229.000) (Trenčjn); 4) w turčanské st
téměř samj Slowáci w 100 mjstech; 5) w liptowské stolici naskrze w 139 mjs
(74.378) (sw. Mikuláš Liptowský); 6) w orawské stolici naskrze Slowáci w
mjstech (101.730); 7) w zwolenské stolici, samj Slowáci w 175 mjstech (91.
(Bystřice báň. 7000); 8) w těkowské w 167 mjstech; 9) w hontské w 118
stech; 10) w ostřihomské w 10 mjstech; 11) w nowohradské w 113 mjstech;
w peštanské, pilišské a žoltské w 38 mjstech; 13) w bačskobodrocké w 9 mjst
II. *W Zadunagj*: 14) w komárenské w 16; 15) w bělohradské w 8; 16) w
nanské w 3; 17) w šomočské w 18; 18) we wesprymské w 7. III. *W Před*
19) w spišské 186 (Lewoč, Kežmarek). 20) w šaryšské w 235; 21) w zempli
w 260; 22) w unğwarské w 66; 23) w berecké w 7; 24) w aba-ujwarské w
25) w tornanské w 4; 26) w ğemerské w 151; 27) w boršodské w 4; 28) w
wešské w 6. IV. *W Zátisj*: 29) w sobolské w 15; 30) w čongradské něco Slow
31) w torontalské w 9 mjstech. (Zem. Balb. I. 7. str. 582.)

c) Proměna geho.

Učený náš V. Zahradnjk (*wiz čas. pro kat. duch.* 1836. *I. str.* 132. *II. str.*
učinil rozdjl „mezi *češtinau špinawau, na neyweyš protiwnau, w cizjm kabátu*
mezi *prawau, wlastnj, swětlau, gádrnau, přjgemnau češtinau*, kterauž psáwali
Čechowé, a za dnůw našich pjšj ti, genž starobylých spisůw českých pilně čjtagj,
tak se w nyněgšku děge. „Mnohý spisowatel tohoto wěku našeho“ — prawj dal
„českých sice slow užjwá a prawidelně ge ohébá a skloňuge, ale tak ge spolu v
gakž se to s wlastnj powahau české řeči nikoli nesrownáwá. Tjmto způso
wzniká *třetj gakás řeč*, kteráž ani *německau* ani *českau* nenj, nýbrž w *prostř*
mezi *gednau* a *druhau* kulhá, a literaturu českau negen nic nezwelebuge, alebrž
še gj k zlehčenj slaužj. A tudy — welemaudře dále rozumuge — že *posuzowánj*
tiskem na swětlo wycházegjcjch, gest welmi důležitá wěc, a protož za našich čá
za zwláštnj uměnj, a za zwláštnj wětew literatury se pokládá.[1]) Knihy psáti

[1]) Kwěty 1835. str. 309. Nemůžeť býti aurodněgšjho deště na osenj m
literatury, gako přjsné, maudré kritiky, prosté wšechněch osobnostj. Ge
wi nenažene strachu, protože w nj wěrj; a co slabaučkého, trpaslickél
předce plno obrowských důmjnek — mysljte-li, že heyčkánjm a ulizowá

welmi rozkošná, a kdo gednau rozkoše této okusil, ustawně by gi okaušeti
l. A wšak málo kdo se ku skládánj knih hodj, málo kdo ku spisowatelstwj
powolán, špatnj ale auktorowé, genž ni hlawy ni srdce čtenářům neobohacugj,
wj gsau zloděgi, genž giným ubohým lidem kradau penjze, drahý čas a — gádro
e. Mnohý pauhým čtenjm mělkých, tupých, neoswjcených spisowatelů wšecek
luchu zmalatněl a schřadnul, takže wjce spanilých prawd a hlubokých, bystrých
yslůw nechápá, a že mu nic nechutná, leč což gest wšednj a pouličné. Za na-
poněmčilých časů snadno i *neywýbornějšj* spisowatel w *grammatické hříchy*
hnauti může, a protož nenj diwu, když někdo pochybj; [2]) co ale z toho na-
uge? To zagisté, že český spisowatel nikdy nenj dosti pozorným, že má *práci*
u giným dobrým Čechům k oprawenj podati, a že nemá dřjwe českých pracj
láwati, pokud pilným čtánjm *starobilých spisůw* českých neporušeného ducha
české úplně nepochopil. Geden člowěk druhému owšemť má odpauštěti, w
m-li se proti němu prohřešil; zdaliž ale i *grammatických hříchů* obapol sobě
auštěti máme? Zdali by se weškeren *krásný náš gazyk český* neporušil a
řewrhl, kdyby každý měl *chybně* mluwiti, ginj ale chybowánj toho trpěti
i? Naše literatura česká gest posawáde paupatko, kteréž, nemá-li pogjti,
ištnjho ušetřenj žádá. Málo čjtáme českých spisowatelůw, a kdy by každý,
ž *klassicky nepjše*, proto hned *twrdě kárán* býti měl, snad bychom *žádných*
once *spisowatelůw* neměli. Ti, genž se w *staročeském* swětě neohledli, *wlast-*
ducha řeči české neznagj, [3]) a toliko grammatiky gakaus takauž magj wědo-
t, tjm by neysnáze české literatuře *neškodnými* učiněni býti mohli, kdy by
ný knihárnjk (knihkupec, knihoprodawec) *nečistých, němčinau zapáchagjcjch spi-*
gegich k tisku nepřigjmal, a tau měrau wlastnj swůg kupecký užitek opatřil.“—

---

sjlu z toho wychowáte? — To wám newěřj, to wám lage, a literaturu owšem
rozšiřuge, ale nepowyšuge. (*Týl.*)

[2]) Kwěty, 1834. str. 357. Neywjce našemu gazyku a wzdělánj škodj gakási
haupawost w pogemech. Mnozj totiž spisatelé wjce pjšjce, nežli čtauce, pro
geden a týž pogem wšeligaká, wýznamem mezi sebau předce rozdjlná slowa
užjwagj; mnoha slowa se roztahugj, předložkami dlaužegj nepotřebnými;
tjm gazyk se činj rozwláčný, méně wýznamný. (*Kampeljk.*)

[3]) Slowané w dřewnjm wěku byli sobě gazykem bližšj, než nynj gsau, a tudy
ten, genž staré české knihy pilně čjtá, snadno polskému a ilirskému, gakož
i ruskému gazyku se přiučj. Poznaw Čech swého gazyka, má také se s tě-
mito nářečjmi seznámiti, o čemž náš Slowan Kolár prawj:

„*Čeh* neka nebude samim Čehom, nego *Slovano-Čehom*, neka se priuči ne samomu českomu nego i poljskomu, ilirskomu i ruskomu naréčju. — *Poljak* neka nebude samim Poljakom, nego *Slovano-Poljakom*, neka pozna knjige ne samo svoga, nego i českoga, ilirskoga i ruskoga naréčja. *Ilir* neka nebude samim Ilirom nego *Slovano-Ilirom*, neka ljubi i čita ne samo ilirske, nego i ruske, českе i poljske knjige. *Rus* neka nebude samim Rusom, nego *Slovano-Rusom*, neka zna i čita knjige ne samo svoga, nego i ilirskoga, českoga i poljskoga naréčja.“

Danica ilirska, 1836, *broj* 31. *str.* 123.

Čech buď netoliko Čechem, ale *Sláwo-Čechem*, uč se negen českému, ale i polskému, ilirskému a ruskému nářečj. *Polák* buď negen Polákem, ale *Sláwo-Polákem*, zneg negen knihy swého, ale i českého, ilirského a ruského nářečj. *Ilir* buď netoliko Ilirem, ale *Sláwo-Ilirem*, milug a čjtey netoliko ilirská, ale i ruska, česká a polská djla. *Rus* buď negen Rusem, ale *Sláwo-Rusem*, zneg a čitey spisy negen swého, než i ilirského, českého a polského nářečj.

Hronka 1836. *II.* — *Kwěty*, 1836, *přjl. str.* 94.

Pak wážná slowa: Naša rodjena bratja *Slavo-Češi*, Slavo-Poljaci i Slavo-Rusi neka nam gledeć na izobražavanje jezika na primer služe, jer oni svaki *svoje* naréčje, kao posebnu njivu *jednoga sveslavjanskoga* poděłavau. Tako isto tréba da i mi *Slavo*-Iliri činimo, *jedno* da bude *polje: četiri* da budu *njive*. (J. Majer w Dan. il. 1837. br. 1.)

Gak w duchu českém tak i we formách, t. w prawopisu
které změny nastaly. Nastalo rozdwogenj gazyka českého w Uhřj
působenjm newjwce *Bernoláka*, genž se saudruhy swými Geljr
knihtiskaře w Trnawě nabjdl, aby zwláštnj (bodeyž Slowanům
obyčegné!) pjsmo sobě ljti dal. Než giž po smrti Bernoláka
welkého toho nářečj a prawopisu podporowatele G. Palkowi
nynj sám farář *Holý*, básnjk to ginak wýtečný — s několika
pisnjky na této rážené cestě pokračuge, ale wšudy nenalezá h
né u swých kraganů podpory. *(Srw. Hronku — Plody — Kal
dář Fejérpatakyho* 1836). — O tomto smutném gazyka stawu zm
ku učinil dr. Jos. *Jungmann (w čas. mus. 1832, II.)* řka: „Ta sn
tná twárnost literatury české gest bezpotřebné od gazyka w *pjs*
posawad užjwaného odstupowánj, a geho na giné a giné podr
řečj rozdrobowánj. Dwě odporné strany literatuře škodj: tc
gedna gistau dobu minulosti, kterau *zlatým wěkem* nazwala, za n
wrchněgšj a *neydokonalegšj obraz wšeho psanj* wystawila, a ani
wlas od něho odstaupiti nechtěla (a posud — gen že nynj pras
bá — nechce), a ginému ani odstaupiti nedowolj; a *druhá* dale
škodněgšj gest strana těch, kteřj buď od *došlého nás způsobu p
nj nepotřebně odstupugj*, buď dokonce *nowá nářečj* (česká, moraws
slowenská atd.) *w pjsemnj gazyk* uwozugj, čjmž nic giného, n
umenšenj čtenárstwa sobě zjskagj. Oprawa prawopisu *Dobrowsk*
nawržená, a w samé saustawě prawopisné tak nazwaného zlaté
wěku swůg základ magjcj, mnoho rozbrogj a půtek pro „*y*“
„*v*“ zgednala. [4]) Wšak i to náleželo ku *klasičnosti české*, swrch
wané a celé dokonalé, kteréž nikde we světě nenj nalezti, leda
mysli člowěka, a pak ku *klasičnosti nedokonalé*, swé stupně mag
kterau wždy ještě lepšiti, wýšiti, dokonalegšiti možná.“ Za tau p
činau snažili se někteřj n. p. *Celakowský* w „Smjšených básnj
druhé wydánj“ a *Wlasák* učitel w gedné přeložené Šmidowé p
wjdce, prawopis český zlepšowati, sázegjce „*j*“ mjsto „*g*“,
mjsto „*j*“, a „*g*“ mjsto „*ǧ*“. [5]) Než tento psanj spůsob nezwšeol
cněl. Ilirowé zwláště působenjm wysoko učených *Šafařjka* a *G*
od r. 1835 prawopis český sobě obljbili, s tjm toliko rozdjl
že *j* mjsto našeho *g* — *i* mjsto *j* — *g* mjsto *ǧ* — *h* mjsto *ch*

---

[4]) *Negedlj J., Widerlegung* 1828. Tak nazwaná *bratrská orthografie* srow
wá se s *analogickau* (obdobnau) we wšem giném, kromě že po „*s, z,*
gako i spogku et, etiam, wždy „*y*“, na začátku pak slowa zawřené „*v*“ l
de. Tedy bratrská: *zy, zyj; sy, syj; cy, cyj; y;* vwod = analogická:
zj; si, sj; ci, cj; i; uwod — Bratrský prawopis hágili prof. *J. Negedl
G. Palkowič;* analogický ale J. *Jungmann* a ginj. Strana posledng swjtě
a toho prawopisu skoro we wšech spisech se nynj užjwá.

[5]) *Hronka*, 1836. *I. str.* 8—19. Kuzmány powzbuzuge, aby se Slowáci uhe
Čechů přidrželi. — Pak prawj: „Ale snad po wěčné wěky zůstane ta ne
konalost w dobropjsemnosti: *g* mjsto *j*, *w* mjsto *v*, *j* mjsto *i*, *au* mjsto *ou*
atd.; wěčně ta nedokonalost w mluwnických formách našeho pjsemnjho
zyka? — I ne. Gá daufám, že se i mluwnice i dobropjsemnost našeho
semnjho gazyka časem ponaprawj.“ — Na změnách prawopisu českého p
cowali též *Fr. Trnka* (1831), *Kopecký* (1834), *J. Kolár* (1835), *M. Go*
(w Zoře 1835) a ginj.

mjsto *h* — *v* mjsto *w* — *i* mjsto *y* — *dj* = *ď* — *tj* = *ť* — = *ľ* — *nj* = *ň* — (toto *j* gest wšak po *d*, *t*, *l*, *n* čárkau znanané) *(ŕ=ř)*; polské *ć* mjsto *c*, *ť*, *č* kladau, a délky samohlásek znamenagj, mimo ta slowa, genž sobě podobná gsau. [6]) Zlepwánj prawopisu českého tak gako ginoslowanského může se neyobe státi *literárnj wzágemnostj*, giž nám náš *Kolár* výborně nanil, *mezi kmeny a nářečjmi slowanskými*, a daufáme, že by tjmto ůsobem, t. prostředkem knihkupectwa, knihowen, srownáwagjcjch uwnic a slownjků, pomocj slowanských učitelských stolic, wywánjm wšeobecných literárnjch nowin w těchto 4 hlawnjch nářech, záměnau knih a opuštěnjm cizonárodnjch slow a forem — trný gak duchownj a hospodářský, tak i řečný a politický užiwyplýwal. Ačkoli wědomo, že to za našich dnůw gen potky u Slowanůw gsau, gelikož Němci o 50 let před námi tuto ágemnost mezi sebau zřjdili: předce musjme s p. Keppenem žur. min.) opětowati: „Na sej raz o trudach našich slawänofiv i ětogo uže slyškom mnogo!“ a s p. Bergnerem (w Kroku 1831, . 170): „Prawda, že každé slowanské nářečj (ruské, polské, čea ilirské) gakáusi literaturu giž má, wšak ale wětšj prawda i , že spogená slowančina (gest-li ne gednjm pjsemnjm gazykem, dnjm prawopisem, [7]) aspoň duchem) tjm wětšj literaturu by měla,

[6]) *Almanach de Carlsbad par J. de Carro, Prague*, 1836. *pag.* 169. „Le savant littérateur croate, Mr. *Louis* de *Gaj*, travaille à introduire dans sa patrie la simplicité de l'orthographe bohème. Espérons que les littérateurs de la monarchie autrichienne, affiliés à nous par leur langue, en feront autant. Nous aurions plus d'accès à leur littérature, et eux à la nôtre.“ *(Winařický.)* — *Žurnal min. nar. pros., S. Petrburg*, 1836, *sentäbr, nro. IX.* „Kak Rask Bopp (o koich ä govoril vam vo vtorom moim pismè), tak i g-n *Gaj* stal upotreblät' českiä bukvy *č*, *š*, ž, dlä označeniä zvukov ч, ш, ж, i nadětsä, čto so vremenem ěto upotreblenie sdělaetsä obščim v Illirii.“ (*P. Keppen.*)

[7]) Čas. mus. 1828. III. P. Bowring, Angličan, dáwá pro krátkost wýrazů (wiz též prawopis Jana Husa) pjsmu cyrillskému přednost ku potřebě wšech slowanských nářečj, tedy i českého (což i Puchmayer r. 1805 nawrhl) před latinským a před německým. Ze Slowákůw chwálj takowé pjsmo učený J. Herkel (1826), předložiw ge wšem Slowanům za wzor. My pak na to odpowjdáme, žeby spisowatelstwo a čtenářstwo české wesměs tu nowotu sobě neobljbilo. — Srow. Rozprawy i wnioski o orthografii polskiéj w Warszawie, 1830. 8. — Prawidła pisowni polskiéj w roku 1830. w Warszawie, 1835. (Stan. Sanicki). — Kutowicz P., Jak dalece język polski doskonalić się da. Systematyczne dochodzenie. Tom. I. w Lwowie 1834. Rozm. lw. 1834, str. 228—230. Odpowiedź na zdanie o zaprowadzenia abecadła polskiego do pismienictwa ruskiego przez K. J. Łozińskiego a — Odpowiedź na to od X. J. Lewickiego, który hagj ruských pjsem, řka: „Któż jest w stanie przedrukować wszyskie książki ruskie polskiemi literami, a że by je Polácy (= Čechowé, Ilirowé) čitać mogli?“ A na to: „W tym względzie weźmy sobie za wzór Polaków i Czechów, którzy dawne gockie charaktery zupełnie porzucili, a w charakterach lacińskich sobie upodobali“ odpowjdá: „Co się tyczy Czechów, ci, pomino że niektóre dziela czeskie wyszły lacińskiemi literami, zawsze stary druk szwabachski za właściwy sobie uważaią.“ — Na to ale musjme řjci, že se giž Čechowé snažj, aby knihy latinským pjsmem tištěné i do rukau Ilirůw a Polákůw přicházely. — Tedy ostanau dwě hlawnj pjsma: *cyrillské* (ruské) a *latinské* (polské, české a ilirské). Prawopisy hlawnj trogi: gako ruský, polský a český, ku kterémuž poslednjmu i ilirský náležj, nade wšemi těmito wynikagjcj.

a k weškerému wzdělánj mocně dopomohla.“ Tjm sami sebe s sjljme; tjm cizinec na nás zraky obrátj, budjce rowněž gako swů wlastnj žiwot, tak i žiwot našeho newbližšjho, pak wzdáleněgšjh a wzdáleněgšjho okolj sahati musjme. *(Kwěty* 1835. *str.* 397.)

IV. Literatura.

Ráno Slowan, den Němci magj, Anglicko poledne;
Francauz swačky, wečer Wlach giž, a Hispani noc.

W ohledu, pjšete-li Slowané, wěk tento neměgte!
Wás gen čjsti třetj wděčně potomci budau.
J. Kolár.

Ze stawu gazyka českého snadno i na geho literaturu uzawi ti se může. Powážjme-li, kterak Slowano-Čechowé ohledem gazy swého se wšeligakými těžkostmi zápasegj, a s newyslownými w teratuře swé překážkami bogugj, [1]) wyznati musjme, že s ginými n rody, gako s Němci, Francauzy, Angličany, Italiany atd. rowně kráč nemohau. Nicméně wšak tolik předce wlastimilownými Slowa za našich dnůw wymoženo gest, že literatura slowansko-česká, malým ale gistým krokem postupugjc, den ode dne lepšj nabý twářnosti. Ať mlčjme, že i našinci si našj literatury wšjmati p čjnagj; [2]) zatagiti wšak nemůžeme, že i cizinci w učené Ewropě, ano i w Americe našich zpěwůw známosti nabyli, [4]) a slowansk češtinu za spisownj čili knjžewnj gazyk wyhlásili. [5]) Než přáli h

[1]) *Convers. Lex. Leipz.* 1832. *Sup.* 3. *Heft* 1833. 2. *Bd. S.* 20—27. Země Balbiho, w Pr. 1836. V. 448.

[2]) Literatura slawänskich narodow, w S. Petrb. 1836 od P. Kepena. — Mu kowski, 1834. — Dr. Gaj w Danici ilirské 1835—37. — Odměny česky spisowatelůw od c. ruské akademie petrohradské: W. Hanky, J. Kol J. Jungmanna (též od naš. Maj.), Šafařjka, a wydaw. G. Dundra we Wj 1835—37; též Slowanůw: B. Kopitara we Wjdni (od našeho zeměpána tau pikslu za Glagolitu) a T. Pawlowiće wydawatele a učrednjka čili red tora: Srbského národnjho listu.) — Srow. *Mag. f. d. Lit. Berlin* 1836. 91. *„Sehr zu bedauern ist, dass gelehrte Männer anderer slawischen Völ nicht auch Theil nehmen an der Herausgabe unseres encyklopädischen W terbuches. Es enthält sehr viel Russisches; ich wünschte aber im Allgen nen mehr Slawisches zu sehen. Wir sind alle Slawen, Brüder! Gut w es, alles Slawische, das bei unsern Stammverwandten verborgen liegt, Vergessenheit zu entreissen. Es wäre unserer Seits ein brüderlicher Dien. (T. Bulgarin.)*

[3]) The foreign quarterly Review, London, 1827. — Bowring, Cheskiam Ant logie, London, 1832. — Rask, 1832. — Carro. — E. Quinet. — Göt Mailath (*Gesch. d. Magy. Wien,* 1831. *V. S.* 128.) atd.

[4]) Talvj a Robinson, 1834.

[5]) *Lehrbuch der russ. Literatur (nach Greč) von Dr. Fr. Otto. Leipzig Riga,* 1837. *gr.* 8. *S.* 9. *„Die böhmische oder čechische Sprache, schw lich unverderbt geblieben durch deutsche Herrscher und lateinische Mön fing unlängst wieder an, das Recht einer Bücherspracbe zu erlange*

n sobě, aby někteřj špatnj zahraničnj dopisowatelé zpráwy a edy o našj literatuře raděgi sobě podrželi a giným ge neowali. [6])

Byliť a gsauť posud někteřj, genž Slowano-Čechům wytýkagj, gim to neb ono slowo chybuge, že nyněgšj čeština wysoká , a že lépegi Hágkowi (1541) rozuměgj, nežli těmto spisowan nowočeským; pak sobě stěžugj, že w českém gazyku mnospoluhlásek se scházj, a tudy že možná nenj cizinci (n. p. němnaučiti se tomu twrdému gazyku; a ginj ginák. Wšak i těmto ornjkům některými našjmi dokázáno, že gazyk náš krátký, ný a nade wšecky bohatý gest. [7]) — Nawedenj k českému a eckému čtenj podáno od mnohých spisatelůw. Slabikáře pro nj školy, kdež dřjwe pauze německý text býwal, w obogjch cjch kragowých, na wzor wjdeňských, péčj dozorce národnjch Jos. Raucha, w Praze tištěny (1836). Prawopis český zlep- Latinské pjsmo, gežto W. Hanka we swé mluwnici (1831) l německým wynášj, w knihách krásné literatury uwedeno. kowský w Prešpurku, proslulý gazykozpytec, wzdělanau řečtinu dceru newzdělané čili neoswjcené matky Slowanky držj, wyspis, w něm dokazuge, že Řek Homér slowansky psal. Dovského saustawa gazyka českého za neylepšj pokládána, gehož nka, J. Negedlý a ginj gak našj, tak cizj (w německém Grimm, ckselig atd.) následowali. K naučenj se gazyku slowano-polské- a ilirskému sepsány náwody. K známosti také němčiny podáknjžky od mnohých. Přjslowj slowanočeská sebraná a wydána. i wšemi slownjky wyšlými čnj slownjk Jos. Jungmanna, práce

---

Po Winařickém Muczkowski, 1834. str. 33. „Wogólności, życzyćby należało żeby osoby, które się przez wiédeński lub drezdeński trakt lotem do Czech przesunęły, jako téż niektórzy krajowi pisarze, co mimo ich długiego w Czechach pobytu, niezadawszy sobie pracy w nauczeniu się miejscowego języka a zatém ledwie się z rodowitym Czechem zetknąwszy nie skreslali charakterystyki ludu czeskiego, jeżeli niechcą nowéj potwarzy przyczynić do tych, któremi tak bardzo na narod nasz dotąd znieważano.“ — *Oest. im J.* 1835. — *Bäuerle's Theat. Zeit.* 1836. atd. — Kwěty, 1836. str. 60. — Česká Wčela 1837, str. 44. Zwláštnj muka — trápenj neobyčegné by se wymysliti mělo na cestopisce, genž ledwa kraginu proletnuwše, o krčmu zawadiwše a na twář neznámau pohleděwše, usudky o celém národu pronášegj. Obcug s národem, w žalostech i radostech geg pozorug, tagná i weřegná geho přánj zpytug, sjly geho skaumey, *mrawům, gazyku* a *historii* geho se přiuč — a pak o něm piš! (Týl). — Srw. *Thibeaudeau, Böhmen in den J.* 1600—21. *Gotha* 1836. 8. (3 *Th.*) „*den Gegensatz des slawisch-čechischen und des deutschen Charakters hervorzuheben, scheint seine Haupttendenz gewesen zu seyn.*" (*Lit. Ztg. Berl.* 1837, *N.* 5. *S.* 88.)
Kalend. Fejérpatakyho na r. 1837. — Rozl. pr. 1829. č. 54. — Waněk a Franta w *Kl. Grammatik der böhm. Sprache, Prag* 1837. — Čas. mus. 1828. III. 45. Winařický umjnil sobě w řeči wázané složiti něgakau básničku, w njžby *nikdy dwě spoluhlásky* se nescházely. Položil za přjklad neyprwé popsánj čtyr částek ročnjch (garo, léto, geseň a zima) w časoměrných hexametřjch; pak romancj (Kochan a Milina), genž sice ze samých krátkých čten složená, nicméně určitý rythem prozrazuge. Kdo by pak sobě na twrdost řeči našj stěžowal, pokusiž se we *swém ljbezném gazyku* o cosi podobného. — atd.

tato 30letá. Obgjmáť wšecky téměř českého gazyka poklad zwláštnjm ohledem na polské, ilirské a ruské, pak na řec giné gazyky. Listářůw málo. Prosodie časoměrná bogugjc s zwučnau swjtězila, a gj se téměř ode wšech užjwá. [8]) Náv k hudbě přewodem podány. Básnictwj, gežto před r. 1825 menitě postaupilo, za našich dnů wětšjho dokonalosti stupně sáhlo. Z duchownjch básnj wynikagj pjsně Kamarytowy a w menšjch sbjrkách. Swětských básnj wyšlo giž hogně pů njch, sebraných a přeložených od básnjkůw: Čelakowského, niše, Hanky, Holého, Chmelenského, Kamenického, Klácela, lára, Langera, Máchy, W. Negedlého, [9]) Picka, Rába, Sabinsk Sušila, Tichého, Tomjčka, Tupého, Trojana atd. (srw. Alm Carro, 1836. — Žur. m. n. p. w S. Petrb. 1836. č. VII. — a hopis násl.) K českým pjsnjm, gak duchownjm tak i swětsk podány nápěwy (melodie) od negedněch hudebnjkůw. Ostatnj básnictwj českého: historické, popisné, naučné, selanky, bágky, tyry, pohádky a hádanky, a zwláště diwadelnj básnictwj den dne se zdokonaluge. W tom poslednjm t. diwadelnjm oddjlu ně pracowáno, a kwěty gak zahraničné tak i domácj na odiw nešeny, o gegich ceně dr. Chmelenský šjře pogednal. Zde w tkosti. Diwadlo nyněgšj pražské [10]) r. 1823 i pro Čechy otewi a w něm po 20 let neslychaná opera (Rodina šweycarská) dáw wšak to gen powolenjm, aby se k dobrému ústawu několik českých prowozowalo. Od 28. zářj 1824 přičiněnjm našeho pánka (spoluředitele diwadla) powoleno dáwati hru českau dau neděli odpoledne we 4 hodiny až do 6ti před němec diwadlem, kteréž se w 7 hodin začjná. Od té doby t. od r. 1 —1834 na zdeyšjm diwadle bylo 34 *oper* (z původnjch: Ch lenského 2, z přeložených: Chmelenského 6, Dauchowy 2, Ju manna J. 1, Macháčkowých 10, Majobrowa 1, Šjrowa 1, Štěp kowých 10, Thamowa 1, Týlowy 2), a *her se zpěwy kromě mnoh zlomkůw;* 10 *truchloher* (z nich původnj od Klicpery, Štěpán přeložené od Hýbla, Macháčka, Šjra, Štěpánka 2, Thána, Tom 36 *činoher a dram* (mezi nimiž původnjch od Klicpery 4, od pánka 5, od Týla; přeložených od Chmely 2, od Haimbachra,

---

[8]) Kýž by také stichotwořenj ruské a polské, gakož časoměrné weršowánj č a gižgiž ilirské, do žiwota přišlo!

[9]) Spisy geho, pak Puchmjra, Rautenkrance a některých ginych básnjkůw saudj Seb. Hněwkowský we swém spisu, což pomůckau bude k historii ratury našj wůbec, a k historii nesnadné českého básnictwj zwláště. (mus. 1835. str. 456.)

[10]) Wiz historii geho w Literat. české od J. Jung. w Pr. 1825. — Hlasy zincůw o diwadle českém w berlinském časop. 1827. — (Rozl. pražs. 1 č. 52); Revue encyclopedique (1827) w Paržji, Maj, str. 541; »Prague, T tre bohémien.« Revue dj: »Po dlauhý čas nebylo s to, český gazyk zara a na mjsto něho německý gazyk rakauské wlády zasaditi. Poněwadž Če wětšina gest, zachowali swau kragowau řeč, což i sama wláda nahljdla a Odpowěd na to w *Monatschr. des vat. Mus. Prag* 1827, *Nov. S.* 49— *von Gerle*, o němž Uffo Horn prawj: *G., der wirklich mit der böhmisc Sprache zusammengeschmolzen ist!?* (*Teleg. Wien* 1836, 21. *Nov*, *Nr.* 1

la, od Štěpánka 16, od Tomsy, od Týla 4); 43 *weseloher a* *ek* (pův. od Macháčka, Klicpery 5, Štěpánka 7; přelož. od ely, Hawelky, Hercoga, Hýbla 2, Krameriusa 2, Kubelky, ky, Štěpánka 17, Sychry, Týla 2, Wewerky); tedy *dohromady* *kusův a* 15 *quodlibetův* dáno, kteréž tyto hry od 22 spisolův složeny a přeloženy byly, a w nich lehko až ke stu herců m skutečných, djlem z ochoty — ne-li ještě wjce — wystau. Gsau mezi nimi owšem osoby mnohé, které si giž slawného na wydobyly, a tjm mnoho welmi a zcela zdařené hry Čechy dowaly. Newjce wynikaly opery (zpěwohry), kteréž častokráte představeny byly, nežli kdy dřjwe w gazyku německém (čas. 1834. II. 221—31.) — Podnikatel a ředitel král. stawowského diwadla pražského gest od 1. mág 1834 až do 30. dubna p. Jan August Stöger. Že se gemu diwadlo to pro lidnapražskau (110.000 dušj) přjliš malé býti zdálo, hned z počáo zwětšenj geho přemeyšlel, a powolenj k tomu aučelu donuw, ge dne 23. zářj 1834 zawřel, a i hned wšemožně dnem cj pracowati počal. Dne 29. řjgna t. r. hrálo se giž w někém gazyku, ač w nedokonaném ještě diwadle. [11]) Ředitel diwadla českého odewzdal p. Stöger p. Štěpánkowi, čemuž ý powděčen býti musj. — Wěk p. Stögra od r. 1834—1836 ému diwadlu posud přjzniwý nebyl. Prowozowaly se 2 *zpěry* (Chmelenského: Drátenjk (pův.) a Josef a bratřj 1835 (přel.), *er se zpěwem* (Chmelenského: Milionář (přel.), Princ a had (též .); Macháčkův Diamant (přel.), Štěpánkův Ďáblův mleyn (po), Bratrowrah, Aljna (po 9té), Kasafjrek Ferina, Lumpacius abundus (2krát); a 4 *quodlibety*, 6 *původnjch činoher a dram* cperowy: Laupež, Uhljřka; Štěpánkowy: Sita Many (po 3tj), owy: Fidlowačka (2krát), Čestmjr, Slepý mládenec); *a* 12 *přenjch* (Filipkowy: Lew kurdistanský, Marnotratný syn; Pünero-Karla XII. nawracenj se do wlasti; Štěpánkowy: Blazinec w nu, Spáleniště w Burdyně, Fridoljn, Poswjcenj w Kocaurkowě, zná noc w Paluzzi, Maudrá panj, Wáclaw a ještě geden Wáv; Waňkův: Hluchoněmý; Týlowy: Pašerowé); 5 *původnjch* *eloher* (Klicperowy: Diwotworný klobauk (2krát), Lhář a geho , Gelen, Kytka; Štěpánkův Čech a Němec (2krát, po 16kráte); *'ožených* 8 (Filjpkův: Domácj lékař; Procházkův: Wewodův kaz; Štěpánkův: Trufaldin; Wáwrův: Epigramm; Týlowy: Oba

---

) Diwadlo to pak nowau dostalo twářnost. Celá posluchárna gest nowě a wkusně malowaná, w portálu a po slaupcjch ložnjch zhora dolů stříbrem ozdobená. Sedadla a polštáře gsau látkau červenau potažené, což posluchárně w ložjch do kola welmi weselau twářnost dáwá. Platy za wchod gsau: za loži při zemi, neb w prwnjm poschodj 4 zl., za loži w 2hém poschodj 3 zl., za sedadla w loži w přjzemj 30 kr., a za sedadlo w 3tjm poschodj 24 kr., pak na prwnj mjsto (par terre) 20 kr., na druhé mjsto w 3tjm poschodj 15 kr., a na gallerii čili poslednj mjsto (u stropu) 10 kr. stř. Děti platj gak obyčegně na prwnj mjsta polowici. — W německém gazyku platj se o něco wjce: par terre po 30 kr.

šelmy; a Honza Kolohnát), 2 *truchlohry* (Štěpánkowa: Jola Týlův: Král Lear, přel.). *Dohromady* 57 *kusův, z nichž* 10 *woher,* 4 *quodlibety,* 18 *činoher,* 13 *weseloher a* 2 *truchlohry. A od r.* 1824 *až do konce r.* 1836 *byly dány* 44 *zpěwohr* 19 *quodlibetův,* 54 *činohry,* 56 *weseloher,* 12 *truc her. Tedy auhrnkem* 176 *kusův a* 19 *quodlibetův.* [12] W Praze, w kajetanském domě na malé straně, ředitelstwjm Jos. K. Týla a we Krenowých sadech, pak w kragjch w Čech bylo gak od měšťanův, tak od študentův, aneb od sboru d delnjho p. Suwarowa hráno a sice: w Benešowě, w Berauně w českých Budějowicjch (Suwar), w Hradci Králowé, w Ko w Kostelci nad Labem, w Litomyšli (Suwar, študenti a měšt w Melnjku, w Plzni (Suwar), w Poličce, w Teynici nad Labem Turnowě (kdež i zpěwohra Drátenjk dána), a w Žebráku; na rawě w Brně, a w Uhřjch we sw. Mikuláši. Wšecky tyto diwad

---

[12]) Od 1. led. 1837 do 2. unora dáwány 2 *zpěwohry přel.* (Macháčkowa R šweycarská, gsauc r. 1823 poneyprw prowozena, dwakrát po sobě w době na gewiště přišla; Němá z Portici), 1 *balet* od Raba a 4 *pla obrazy* péčj Týlowau); 2 *činohry* přel. (Štěpánkův: Přjtel w nauzi, a lův: Jan Sachs); 1 *weselohra* (Štěp.: Čech a Němec po 17kráte). — mě postu a masopustu hrage se až do sw. Jana Nep.; w létě toliko nem

[13]) Z těchto kragowých diwadel uwádjme zde powstánj obweselenjčka weče w Berauně. R. 1826 wida Ant. Skružný, tehdegšj učitel hudby, že by hé hudebnj nástroge k tomuto ústawu (který se tam dne 16. pros. 1825 zř welmi zapotřebné byly, na tu myšlénku přišel, by se tam stálé diwadl ložiti mohlo. I nemeškaw dlauho, swau žádost pro to do Prahy zadal, t to od slaw. praesidium dne 28. dubna 1827 powolenj obdržel. K tom také gednu činohru: „Wděčný syn“ z německého od J. Engla, na přeložil, a z nj zpěwohru utwořil. Školáci a školačky naučiwše se ul zpěwu, tuto hru chwalně prowozowali. Diwadlo, ačkoli gen sprostá welmi skrowné, předce dosti se naplnjwalo, a (dáwány mimo to as 3 lohry) wýtečný užitek neslo. Pak ale pro welké s tjm zaneprázdněnj zcela zanechal, a po geho smrti r. 1830 žádný wjce na diwadlo nezpon — Ku konci r. 1832 teprwa wida J. Nechánický, žeby toho dobrého ús pustiti škoda bylo, a tudy se s p. J. Hudcem, nyněgšjm učitelem hudby, gil. Žádost byla poznowu k slawnému praesidium zaslána, a powole prospěchu ústawu pro chudé a hudebnj nástroge opět dáno. Diwadlo a mnohém pohodlněgšj zřjzeno. R. 1833 20. led. prwnj hra: „Nočnj m w domě p. W. Weselého. Odtud se dne 6. čerwna 1833 do piaristsl škol, na plzeňské předměstj, přeneslo. Po něgakém čase wystaupil J. H z spoluředitelstwj, a J. Nechánický pak zprawu samoten wedl; wšak welké nesnáze se z ředitelstwa slawnému magistrátu poděkowal, a r Přibjka přenesl (1837). — R. 1833 hráno 13krát, a dáno 18 kusův, z 17 weseloher a frašek (také se zpěwy), 1 činohra, od spisatelův: Haw Klicpery (Diwotworný klobauk, Lhář a geho rod), Šediwého (Nočnj 2krát), a Štěpánka (Beraunské koláče 2krát, Přjtel w nauzi též 2krát). 1834 hráno 10krát a dáno 14 kusův, z nichž 12 weseloher a frašek, 1 nohra a 1 smutnohra, od spisatelův: Hýbla, Chmely, Klicpery, J. Peli Raymana, J Rettiga a Štěpánka. R. 1835 ze 12 her dáno 17 kusů nichž 1 quodlibet se zpěwy, 2 činohry, 1 smutnohra a ostatnj weselohry spisatelův: Hercoga, Klicpery, Sychry, Šediwého a Štěpánka. R. 1836 h 11krát, a dáno 20 kusův: 15 weseloher, 2 činohry, 1 quodlibet se zp od spisatelův: Klicpery, Špinky, Štěpánka a Tomsy. — *Dohromady hráno od* 1833—36 *roku* 46*krát, a z* 69 *kusův dány* 3 *hry se zpěwy weseloher,* 6 *činoher, a* 2 *smutnohry.*

bweselenjčka dĕgj se od ochotnjkůw a gsau gen na čas. Hrage e wětšjm djlem k prospěchu dobročinných ústawůw.

W *řečnictwj*, wygmauc duchownj, málo podáno. — Ohledem *ábawného čtenj* prwnj mjsto dáwáme časopisům, genž, gakž našiec poznamenal, gsau za našeho wěku tak řjkage pěstaunowé rzdělanosti, gsau gako na hodinách rafige, swědčj o wnitřnjm pobowánj a postupowánj žiwota literárnjho w národu. Kdež se ich nedostáwá, tam gest, gako by ani hodin nebylo, aniž sjly, ge žiwotu a k činnosti pudjcj. Čjm wjce — prawj náš Týl w Kw. 835, str. 149. — čjm wjce záhonůw, gežto na roli literatury pod ádlo se dostaly, čjm wjce a čjm čilegšjch wzdělawatelůw, čjm wjce podjlůw bránj w národu, tjm lepšj časopisectwj wzrůstagjc tomu musj se mjti, aby organický celek samo sebau činilo, a rganicky též s ostatnj literaturau, gakožto se hlawnjm tělem spoeno bylo, slowem, aby žilo. Snadnost, lehko napsanau hřjčku medle wytisknutau spatřiti, a pro některý po puste wodě plugjcj epšj nápad ku genialnosti se hlásiti, powzbudj wždy mnohých u skládánj rozmanitých článkůw pro ty časopisy, a wrhne-li se o neylépe, sesype se na naši literaturu kupa překladůw, nimiž na nnoze ani za mák nezjskáme. Co a gak mnoho dobrého w každém časopisu podáno, widĕti lze z Knihopisu. — Ze staré *řecke z řjmské literatury* málo posud ještě máme přeloženo, ač w nynégšku dosti na tom. — W *historii* swětlegšj počala doba pracemi našich: Šafařjka, Palackého, Smetany a giných. Palacký sepsal historii českau wětšjm djlem ze zřjdel, wšak německým gazykem na wůli českých stawůw. A Boček wydal morawský listář (codex epistolaris). Náš Slowan Šafařjk weliké swé djlo: „Starožitnosti slowanské“, přede wšemi ewropegskými, ano i ginoslowanskými nářečjmi, *českým* národnjm gazykem psáti obljbil, čjmž způsobil, že ginj národowé wšjmati si budau našeho gazyka, čtauce njm to přeslawné djlo, kteréž se giž, gak zprawy gdau, do ruštiny a němčiny překládá. —. Naše *nowiny* posud nepodáwagj žádných nowých nařjzenj, patentůw, náwěštj o prodegjch a nágmech atd. Co se w kalendářjch podáwá, malau to zaugjmá stránku. Lepšj z toho ohledu gesti „Gazeta lwowska“ a „*Prager Zeitung*“, kteréž wšecky auřady odebjragj, ano snad i „Narodne ilirske novine“, kteréž w Záhřebě w Chorwátsku wycházegj.[14]) — *Zeměpis* oboru

---

[14]) W Rakausku odebjragj se tyto nowiny: 5 w ruském a 2 w polském gazyku (srw. *Leipz. Zeitg.* 1836. *vom* 31. *Dec.*). Petrburské nowiny (2krát týh.) w ruském gazyku stogj w Praze u sl. poštowského úřadu ročně 46 zl., Sewernj Wčela, wážná pro swé domácj záležitosti, w ceně tamže ročnj 40 zl. a ruský Invalid 30 zl. stř. — We spisu: *Encykl. Wörterbuch der Wiss., Künste und Gewerbe &c. von H. A. Pierer*, 26. *Bd. Altenburg*, 1836, 8. stáwá se zmjnka o Gazetě lwowské (str. 571) a o srbských nowinách (str. 575), gen ne, bohužel, o našich českých! — Dále prawj: „*In Ungarn gibt es noch keine slawischen Zeitungen, wie wohl die Anzahl der slawischen Bewohner sehr gross ist; man liest gewöhnlich teutsche Zeitungen.*“ A o ruských nowinách a časopisech: „*Sehr arm ist Russland an Z. im Verhältniss seiner Ausdehnung;* 1830 *kamen deren im ganzen Reiche* (*ausgenommen Finnland, wo* 5 *erschienen, darunter* 4 *in schwedischer Sprache, und Polen*)

zemského Hadr. Balbiho přeložen, a Průwodce po biskupstwj kr
lowéhradeckém pro nedostatek odbjratelůw 3tjm swazkem zaraže
Mezera gedna wyplněna, t. wydánjm českého atlasu. — Z *lid*
mudrctwj přeloženo Kampowo dušeslowj pro djtky, sepsáno p
wodně obšjrnějšj dušeslowj a umnice (logika) od Zahradnjka, g
že posud w rukopisech. Podány i wšeligaká pogednánj filoso
cká w časopisech. Z *mrawných* a *naučných spisůw* přeložen Me
delsoňůw Faëdon od J. Černého. — *Spisy pro mládež* z cizjch ře
přeloženy, wšak i některé původnj podány. *Wychowatelstwj* z
nedbáno. — W počtárstwj sepsáno, přeloženo několik knjžek
prospěchu neywjce mládeže, a z měřictwj Podolského knjžka op
wydána. *Hwezdárstwj* našlo swé ctitele, Waňka a Smetanu; *k*
lendáře gak w Čechách, tak i na Morawě a w Uhřjch wydány. Wša
kalendáře slowanského nenj, kterýž by se gak pro Slowano-Rus
a Iliry, tak i pro Slowano-Poláky a Čechy hodil, a na wzor onoh
morawského od Jurende, wyňatky pěkné z časopisůw ruských a ili
kých, polských a českých w původnjch těchto nářečjch podáwal; za
gisté by se takto wzágemnost mezi Slowany — lacino — wzbuzowal
a šjřila. I encyklopedie slowanská na wzor německé od Wolf
s žiwotopisy slowanských wýtečnějšjch spisowatelůw a s wyňatk
ze spisůw gegich byla by nad mjru přjhodná a užitečná. — *Woge*
stwj zamyká w sobě gen překlady. — W *přjrodopisu* pilně praco
wali J. Sw. Presl a Amerling, též Ant. Jungmann ohledem člowě
kopisu; přjrodozpytowánjm se zanášeli mimo ty Filcjk, Sedláček
Šádek, Šjr, Šjmko a ginj. — Z *hospodárstwj* několik spiskůw po
dáno, mezi nimiž Giřj Wolný, přeložen od Waňka. *Štěparstwj*
kucharstwj mělo swé milownjky. Uměnj o řemeslech pro lid dl
Poppe wydal J. Sw. Presl. — W *lékarstwj a práwnictwj* wjce b
bylo želati dělnjkůw, o čemž i česká Wčela (1834, str. 8.) dj
„Wědy lékarské a práwnické do těch dob málo ještě u nás wzdě
lané.“ Z lékarstwj wyšly spisky o choleře a Domácj lékař přelo
žen od A. Jungmanna. — Po slowesnosti neywjce se pracuge w
bohoslownjch předmětech, nad kterými wšickni kněžj, z wětšjho djlu
oswjceněgšj české čtenárstwo, bdj a ge zwelebuge. Co a gak mno
ho w každém oddjlu poskytnuto, wiz w Knihopisu následugjcjm.

---

nur 38 (roku 1835 wyšlo 83 dennjkůw, z nichž 53 časopisy. *Conv. Lex. Leipz. Brockhaus* 9. *Bd.* 1836. a ginj 51 čas. udáwagj na 4208 aršjch) *heraus, davon* 24 *in Petersburg*, 11 *in Moskau, die übrigen in Kasan, Odessa* (Journal d' &c.) *und Tiflis; sie sind in* 12 *verschiedenen Sprachen geschrieben. Die Hauptblätter in französischer Sprache* (Journal de S. Petersburg politique et literaire), *eine Hof- und Staatszeitung.*" Z polských gmenuge tyto: Gazeta welkiego xięstwa Poznańskiego; Dziennik Powszalski (6krát týhodně); Gazeta godzienna krajowa i obca (7krát), Gazeta Warszawska (4krát), Kuryr Warszawski (6krát), wšecky we Waršawě, a Gazeta Krakowska (2krat) w Krakowě. — Proč tak málo nowin slowanských w Rakausku? Troge: w Praze, we Lwowě a Záhřebě pro 17 milionů Slowanůw! — Proč tak málo nowin w Slowansku? Na to týž spis str. 576: „*Die geringe Ausdehnung, welche das russische Zeitungswesen bis jetzt erhalten hat, liegt in dem noch auf niederer Stufe stehenden Culturzustand, da Niemand das Bedürfniss fühlt, Z. zu lesen u. s. w.*"

V. Knihopis.

Hwězda (*) znamená, že kniha *latinským* pjsmem gest tištěna; hwězda a křjžek (*†) značj obogj pjsmo: *latinské* a *německé*; ostatnj ale beze známky naskrze *německé*. — a. p. n. = aneb pod názwem; str. = stran (*Seite*); zn. = známka, znamenj (pagina); ar. = arch (*Bogen*); u spis. = u spisowatele; seš. = sešit (ý—a—é, *broschirt, geheftet*); wáz. = wázán (*gebunden*, ztuha wáz. = *steif gebunden*). Cena (c.) gest na střjbře (*C. M.*); rozbr. = rozebráno (*vergriffen*). Pos. = posudek; oznám. = oznámeno; srw. = srowney; cens. = censurowáno; p. = polowička měsjce w censurnjm katalogu (wiz str. 15.) č. = čjslo (br. broj, numero) atd.

I. Slowesnost.

1. *Slowozpyt čili mluwozpyt.*

a) Gazyk, obrana geho, gmenoslowj.

W časopisech:

Časopis českého museum. O českém gazyku usudek Lukáše Hornického Poláka (w 2hé pol. 16. stol.) Od J. *Jungmanna.* 1830. III. 293. — Přehled národnjch gmen w gazyku slowanském, od P. J. *Šafařjka.* 1835. IV. 367. — Popis staročeských osobnjch a křestnych gmen, od F. *Palackého.* 1832. I. 60. — O pogmenowánj osad československych, od W. *Pelikána.* 1830. III. 309. — Pokus o wyswětlenj českých gmen mjstnjch slabikami *ice* a *wice* se ukončugjcjch, od F. *Slámy* 1834. IV. 394. — Rozbor etymologický mjstnjch gmen československých, od F. *Palackého.* 1834. IV. 404. — O twořenj gmen obywatelských, od J. *Chmely.* 1835. III. 327. — Topografická moralka (žert od K. W(inařického).) 1828. II. 124. — Český kazimluw. Zbjrka prwnj, 1837. I. 111.

Čechoslaw, 1831. V. 37—40. Wšjmánj morawčiny od Š(embery). — 41—47. Odpowěd na to od Čecha Langera.

Danica ilirska, 1835. br. 48. Slavo-ilirsko i slavo-česko naréčje s drugimi jezici u ogledu bogatosti réčih prispodobljeno.

Gindy a nynj. Milownjci slowančiny u národů cizjch. Od J. *Kaubka.* 1833. II. 24.

Hronka. Předmluwa a domluwa od *Kuzmányho,* 1836. I. 8—19. — O článkowitosti řeči wůbec, obzwláštně pak československé, od J. *Melcera* a *Kuzmányho.* 1836. III. 40—53.

Kalendář Fejérpatakyho na r. 1836. 1837. Slowenčina.

Krok. Český gazyk s ginými gazyky z ohledu bohatosti slow porownaný. 1831. str. 623. — Srownánj spoluhlásek a samohlásek w češtině, wlaštině a němčině. 624. — Lowec, čili sbjrka chybomluw. 1823—27.

Kwěty. Potřebnost gazyka českého pro lékaře a hogiče, od *Staňka.* 1834. 113. — Proč gsem Čechem? (wygimek z wyznánj 60letého wenkowského učitele w listech k synu swému) od J. *Týla.* 1836. přjl. 53.

Plody. Wážná řeč pro gazyk česko-slowanský a dobropis, od *Hodžy.* 1836. 58—72.

Rozličnosti praž. nowin. Krátkost gazyka českého. 1829. č. 54. — Walašský gazyk. *též* č. 82. — Nestranná chwála slowácké řeči z ust Wlachů (prawdiwá powjdka). 1832. č. 51. — O potřebě w zemi obecnému gazyku náležitě se naučiti, od *Ludwjka.* 1833. č. 53. — W gaké powěsti gest Čech a wlast geho po cizí[illegible] od *Ludwjka.* též č. 55.

W r u k o p i s e c h:

a) *Soltis Turčan* (Ond.), Mladý Slowan, 1825. 4. (str. 56) u Posp.
b) Staré powjdačky pro wyražen̄j mysle a rozmlauwánj duchů wěštjch, ge
o řeckém nápisu, psanj o snjžen̄j a wychwalowánj českého gazyka. 4.
179) u J. H. Pospjšila.
c) Starý weršowec k ochraně dobrozwučného gazyka našeho. 4. (str.
u Posp.

b) P r a w o č t e n j.

1. Česká abeceda w 26 obrazjch od *Machka* (cens. 2. pol. 1
1829).
2. *Jawornický* (J.), Kratochwjlné powčenj, gak by se djtky č
a německy slabikowati a čjsti w krátkém čase navčiti mo
spolu wwedenj některých lehce pochopitedlných prawidel c
gazyků, a wčenj zwláštnjch slowcy k cwičenj předložen
ku kterémuž totiž djlu řeči náležegj wyprawowánj utěšen
powjdek a pohádek, krátké nawedenj k modlenj a nábo
stwj, a běžné wypsánj swěta wůbec a Čechye zwlášť. 8. w
ze, 1830. B. Háze, za 8 kr.
3. * † Kniha ke čtenj pro druhau třjdu městských a wenkowsl
škol w cýs. král. rakauských zemjch. 8. w Praze, 1834–
w skladu c. k. zpráwcowstwj normalnjch školnjch knih, ne
za 14, wáz. 18 kr.

Obsahuge školnj prawidla, několik wyprawowánj z biblické historie
rého zákona; některé známosti o zemi, na které žiwi gsme, powinnosti podd
k swému pánu země a wrchnostem geho a k wlasti; mrawné průpowědi,
maudrosti a ctnosti z přjslowj Šalomaunowých; prawidla o chowánj se wůbe
zachowánj zdrawj.

4. * † Kniha ku čtenj pro opakowacý školy, aneb obsah ne
třebněgšjho (ponaučenj), co každý aud občanské společ
wěděti má. 8. w Praze, 1827 &c. c. k. sklad knih škol
seš. za 22 kr. wáz. za 28
5. * † *Kolár* (Jan), Čjtánka čili kniha k čjtánj we školách
wanských w městech a dědinách. Wel. 8. (str, 231 a
Budině 1825 (u spisow. za 15 kr.) w Praze u Neureutra
za 24
6. * † Powjdky pro městské školy. *(Kleine Erzählungen zum Gel
che der Landschulen &c.)* 8. w Praze (každý rok wycházeg
k. sklad. Neseš. 6 a wáz.
7. * † Slabikář pro dědinské školy w cýs. král. zemjch.
Praze, 1836, c. k. sklad. nesw. 4 a wáz.
8. * † — pro djtky, s přjdawkem latinských článků k čj
Péčj a nákladem cjrkwe slowenské Pešťansko - Budinsk
Pešti.
9. * † — pro městské školy w cýs. král. zemjch. 8. w P
1836 atd. c. k. sklad. C. nes. 7 kr. wáz. 1
10. * † — (německý a český), 8. (6 ar.) we Wjdni za 8
11. * † — (—) aneb p. n. *(Namenbüchlein zum Gebr
der Stadtschulen in den k. k. Staaten)* s neymilostiwěgšj
bodau cýs. král. apoštolské milosti. 8. (str. 160), w Praze 1

c. k. sklad. — (Školnjch knih tiskne se rok do roka wždy 5000 wytisků od každého druhu).

2. Šlabikář (menšj) s přjdawkem uherským, snadným způsobem sepsaný od Jana Fizele. W Lewoči, 1836.

3. — Nowé wydánj s přjdawkem uherským. W Prešpurku, Wigand, 1836.

4. *Studený* (Frant.), Neykratšj nawedenj ke čtenj. Wydánjm atd. 8. (str. 71) w Praze, w arcib. knihtisk., wedenjm W. Špinky, 1834, za 10 kr.

Posudek od J. Franty w české Wčele, 1834, čjs. 5. 6. 7.

5. *Sýkora* (J. N.), Poukázánj k důkladnému ponaučenj českého i také německého čtenj, gakož také praktické cwičenj w rozuměnj a mluwenj neypotřebněgšjch poznamenánj i průpowědj w obau gazycjch. K obzwláštnjmu užjwánj při prwotnjm wyučowánj české mládeže, kteréž cjl gest německé řeči lehce a důkladně se naučiti. Aneb p. n. *Anweisung zur gründlichen Erlernung des böhmischen als auch des deutschen Lesens, wie auch praktische Uibungen im Verstehen und Sprechen der gebräuchlichsten Benennungen und Redensarten in beiden Sprachen. Zum vorzüglichsten Gebrauche bei dem ersten Unterricht der böhmischen Jugend.* Od atd. 8. (str. 116) w Praze, arcib. kn., wed. W. Špinky, 1833, za 12 kr.

Oznám w Rozl. praž. 1832.

6. *Šmit* (Jan Ew.), Sokratycká elementárnj kniha k německému čtenj, pogmenowánj neyobecněgšjch wěcý a gegich wlastnosti, a mluwenj po německu a česku popsané pro mládež w českých mjstech; a. p. n. *Elementarbüchlein zum Deutschlesen und Benennen der gemeinsten Dinge. Zweite verbesserte Auflage.* 8. w Plzni, Leop. Reiner, 1826.

7. *Trnka* (Ant. dir. hl. šk. w Klat.), Wwedenj k brzkému německému čtenj a prawému wyslowowánj pro české djtky. 1826, w Plzni (str. 52) c. 10 kr. (Z nowa wydané) w Klatowech, 1833? G. C. Braun (w Praze, Neureuter) seš. 10 kr.

W časopisech:

a) *Danica ilirská*, 1836. br. 39. 40. O načinu s koristju čitati, iz D.

b) *Přjtel mládeže.* Saustawný náwod k rozumnému čtenj. 1828. I. 92. — Ponaučenj, gak při poznánj pjsmen, slabikowánj a čtenj učitel pokračowati má. 1828. IV 3. 1829. I. 6. — Který způsob nawedenj djtek ku čtenj zdá se prospěšněgšj? 1831. IV. 7. — Připomenutj o čtenj od W. Duška. 1835. II. 101.

c) *Rozlič. pražsk. now.* O čtenj. 1826. 231.

Rukopisy:

a) *Franta* (Jos.), Nowé listy, s krátkým nawedenjm ke čtenj.

b) *Radl* (Jan), Uwedenj k brzkému, lehkému a dobrému čtenj bez slabikowánj s připogenými prawidly k začátku psanj od atd. u Pospjšila w 4. (str. 50).

c) *Swoboda* (Jan Wl.), Školka čili prwotné názorné wyučowánj pro malé djtky k učenj řeči, wybraušenj rozumu a ušlechtěnj srdce. s přjprawau ke čtenj a počjtánj (w tisku as 12 archů).

d) *Waněk* (Norb.), *Böhmisches Lesebuch nach der Interlineal-Methode d Hamilton, mit unterlegtem deutschem Texte.* (*cens. 2. H. Aug.* 1835; z toh něco tištěno u Kat. Geřábkowé.)

c) Prawopis.

18. *Filcjk* (J. N.), Prawidla Dobropjsemnosti České, Druhé opra wené a rozmnožené wydánj, s připogeným dyktowánjm. Spc řádal a swým žákům w roku školnjm 1824 přednesl atd. K potřebě Českým a Morawským P. P. včitelům, školnjm če kancům, gakož žákům y wšem, kteřj se této řeči prawideln navčiti chtěgj, wydal Jan Pospjšil. 8. (str. 290 a oznam kni 2 pag.) w Hradcy Králowé nad Labem a Orlicý, 1827, se 36 kr.

19. * *Hanka* (Wácl.), Prawopis český od atd. Třetj pooprawen wydánj. Tiskem synů B. Háze. 12. (str. 84) w Praze, 183 seš. 15 kr.

20. *— — Čtwrté wydánj, 24. (str. 94) w Praze, 1835, w knj arcib. knihtisk., wedenjm W. Špinky, wáz. z tuha (u spis. z 12) u knihk. za 15 kr.

Oznam w Kwět. 1836. přjl. str. 40. — Žur. min. nar. pros. w S. Petr 1836, 24. marta: „Českoe (bogemskoe) prawopisanie ne možet ne obratiť na sel wnimaniä našich sowremenikow — razuměet sä — učenich. Dawnym dawno filol gi; zabotätsä o tom, kak by uwesti edinožды nawsegda obšče wrazumitel'niä pišmen koimi možno bylo by wyražať so wšěmi ottěnkami zwuki kak ewropejskich, tak wšěch pročich äzykow zemnago šara." (P. Keppen.)

21 *Jungmann* (Jos.), *Beleuchtung der Streitfrage über die böhmisch Orthographie, Herausgegeben von &c.* 8. (*S.* 83) *Prag*, 182 *fürsterzb. Buchd.* (W. Špinka) *geh.* 10 *kr.*

22. **Michl* (Jos. Justin), Prawopis illyrský. Od atd. Razlika med jezikom českim i ilirskim. 24. (str. 168) w Praze, 1836, tisker knjž. arcib. knihtisk. (Kronberger a Weber) seš. za 20 kr.

Oznam w české Wčele 1836. 158. — U Danici ilirskoj 1836. 3. pro broj 49. a 20. pros. broj 51. „Osebita važnost knjige ove mora svakomu *ilirskom domorodcu* bez ikakove preporuke već iz samoga naslova prijatno u oči pasti. M pako jošte k tomu pridati moramo, da je dělo ovo, u kom se ne samo zrěla roz prava verhu pravopisa ilirskog, nego i dvojverstna slovnica *ilirska* najmre i *česk* oštroumno prispodobljena nalazi, svakomu jezik svoj korenito poznavati želećem *Iliru* sasvim potrěbno." (Dr. Gaj). A w Rozmait. lwowskich, 1836, No. 42, st 337: „Dziełko bardzo pomocne do obznajomienia się lepszego z narzeczami ta czeskiém jako illiryjskiém." Wydawatel měl prawě swůg Prawopis w tisku, kdy na swětlo wyšla:

23. * *Babukić* (Věkoslav), Osnova slovnice slavjanske naréčja ilir skoga, uredjena ad. m. 8. (str. XIII a 62) u Zagrebu, 1836 Milan Hiršfeld, z tuh. seš. 30 kr.

Wytištěna též w Dan. ilir. 1836, br. 10—15. Pan spisowatel na žá dost p. Gaje tuto osnowu dle neylepšjch ilirských mluwnic se zwláštnjm ohle dem na český, polský a ruský gazyk sepsal. *Prag. Zeit.* 1836. 25. *Okt. Wie Zeitung* 1837. — Časop. mus. 1837. I. 125. od P. Š(afařjka). „Knjžka obsahe wýborná. Prawopis p. Gaje, gegž B. následowal, gest neyprostěgšj a neydůle žitěgšj mezi wšemi slowanskými latinského pjsma, a w obogjm tom ohledu prostot a důslednosti, nemá své rowni w celé Ewropě. Přegeme srdečně, aby p. B. brz prostranněgšj a auplněgšj grammatiku illyrskau na swětlo wydal." — Č. Wčel 1837. str. 95. od Chmelenského.

4. *Negedlý (Joh.), Widerlegung der sogenannten analogisch-orthographischen Neuerungen in der böhmischen Sprache von &c.* 8. *(S.* 20) *Prag,* 1828, *gedruckt bei Sommer, geh.* 6 *kr.*

5. O počátku a proměnách prawopisu českého, a w čem tak nazwaná analogická od bratrské posawad užjwané orthografie se rozděluge, k ljbeznému a nestrannému uwáženj wšem pánům wlastencům w krátkosti podaná. wel. 8. (str. 16) w Praze, 1828, tiskem knjž. arcib. kniht. seš. za 4 kr.

Spisowatel W. *Hanka,* wiz w cens. 2 pol. list. 1827. — Otisk w Rozl. až. 1827. č. 98.

6. *Palkowič* (Giřj), *Bestreitung der Neuerungen in der böhm. Orthographie von &c.* 8. *Pressburg,* 1830.

7. *Pařjzek* (Aleš), Prawidla české dobropjsemnosti praktyckými přjkladý wyswětlená pro Včitele českých škol, zwlášť pak pro Kandydaty auřadu včitelského. Od atd. Wydánj čtwrté. 8. (str. 94 a 2 bez zn.) w Praze, 1831, pjsmem a nákladem J. H. Pospjšila. seš. 16 kr.

8. * Saustawa gazyka českého z hlediště prawopisného Od Jos. Justina *Michla* (podlé Hanky). Tiskem B. Háze. w Praze (1836) na imperialnjm kanc. psacjm archu za 8 kr., na vel. za 20 kr.

Oznam w české Wčele, 1836, 158. Přehled tento tabelnj wydán gest za jčinau obnoweného nařjzenj c. k. zemské wlády r. 1835. — Pos. od V. Zahradnj- pro čas. duch.

W časopisech:

a) *Kwěty,* Má-li se psáti. „by ste“ nebo „by gste“. 1834. 24. — Stenografie (těsno- čili rychlopis) od D. Kopeckého. též 157.

b) *Přjtel mládeže.* Prawé psanj liter w slabiky a slowce složených. 1834. III 78—94. IV. 77—88. 1835. I. 73—90.

c) *Palacký, Geschichte von Böhmen.* 1836. *I. S.* 493—9. *Anmerkung über die Rechtschreibung böhmischer Namen.* (Pjše německy, užjwá prawopisu českého we gmenech, gakožto w *„Museumszeitschrift“* činjwal, dle wzoru ginýchnárodůw.)

d) W nábožném pohledu J. Kolár 1835 podlé Humbolda oprawu gazyka českého obmeyšlel.

e) *Zora* 1835. od Godry. (Prawopis gako w Danici il., prodlužowánj a wyslowowánj gako u tatranských Slowakůw.)

f) *Danica ilirska,* 1835. br. 1. Opazka verhu pravopisa. — br. 10. 11. 12. Pravopis od L. Gaje. — br. 13. Bratinska rěč, gledeć na osnovu starinskoga ilirskoga pravopisa, od P. Štoosa. — br. 31. 32. Listi dvih slavonskih domorodcev o pravopisu ilirskom, od A. Berlića i V. Babukića. — br. 50. List na novinarnicu s dopisî o pravopisu ilirskom, od J. Lalića i Pavličića. — 1836. br. 52. Spěw priatelju da ilirski piše, od R. Zdenčanina. — 1837 br. 8. sl. Dopis iz Koruške, od Bratomira Dolinskoga.

Rukopis:

Jachek (Al. Dan.), Česká dobropjsemnost. 4. (str. 82) u Posp.

Předpisy:

9. *Hanka* (W.), České předpisy. 1nj a 2hý swazek. (B. Háze) za 1 zl. 36 kr.

(Küsel; J. J.), Řecké, hebregské, polské, ruské, srbské a uherské předpisy, mimo cwičenj we wšeligakých tazjch. 18 listů we 4. w Praze (1822) Calve, za 2 z

30. Ljnkowané knjžky ku psanj pro začátečnjky a dospělegšj. w Praze a w Hr. Kr. u Pospjšila (1835):

a) Knjžky pro cwičenj se w krásopsanj běžném, latinském a lámaném (*Fraktu* 3½ archu silné, po 2 kr.

b) Knjžky pro diktowánj z dobropjsemnosti neb mluwnice, též tak silné po 2 k

c) Ljnkowané ljstky ¼archowé poštowského papjru pro předpisy (krasopis 12 kusůw za 4 kr.

Tjmto negen žákům, alebrž i wjce geště cwičitelům we psanj, gi mnoho času se tak ušetřj, mile gest poslauženo.

d) Mluwnice.

31. *Bobok* (K. L.) a *Durgal* (M.), Praktycká uherská grammatyk (Kal. Fej. 1837).

32. *Černý* (Jan), Tabule poučugjcý a wedaucý k náležitému p znánj dewatera částek české řeči, složená od atd. Tištěny Gičjně u Fr. Kastránka, we fol. 3 listy.

Prwnj tabule obsahuge přehled 9 částek řeči; druhá uchylky gmen a m stogmen; třetj skloňowánj slowes. Předmluwa na zwláštnjm listu fol. tištěna, 182 (w Praze W. Špinka) 30 kr.

33. * *Dankowský (Georg), Die Griechen als Stamm- und Spraci verwandte der Slawen. Historisch und philologisch dargestel von &c. gr.* 8. *(S.* 80) *Pressburg*, 1828, *gedruckt mit Belnai schen Schriften (J. A. Schaiba)* *geh.* 1 *fl.* 12 *k*

Gest to mluwnice slowanská, přirownaná s řečtinau, a Otče náš česk řečtinau wyložen. Srow. posudek w *Monatschr. des vat. Mus. Pr.* 1828. *Ju S.* 89—95.

34. * — — Matris slavicae filia erudita vulgo lingua graeca, se Grammatica cunctarum slavicarum et graecarum dialectoru in suis primitivis elementis et inde conflatis organicis form exhibita, gallicae, italicae et latinae linguae habita ratione. Au tore &c. Liber I. De literis slavograecis earumque pronunti tione. De origine verbi substantivi slavo-graeci. De orig ne conjugationis seu verborum flexionis slavo-graecae gen ris activi. Conjugatio prima generis activi slavo-graeca q basis reliquarum conjugationum. Wel. 8. (str. 146) Posoni 1836, sumtibus J. A. Schaiba, seš. w předpl. ceně na druh djl 4 z

W předmluwě prawj: „In literis graecis desudanti mihi saepe nume evenit, ut in formis graecis slavicas deprehenderem, et in vocabula graeca, quae Slavis eodem significatu usurpantur, inciderem. — Lingua graeca, cui a pueritia st dens ejusque cathedram in 28vum annum tenens, nunc primum clara utpote vi et vernacula mihi reddita est.“ A w ohlášenj: *Allgem. Zeitung Nro.* 432 a 4 *vom* 28. *Oktober* 1835: *„Regiert König Otto über Griechen oder über Slawen?“* pak: *„Die slawische Mutter und ihre gebildete Tochter, die griechische Sprach zeichnen sich unter den übrigen durch Reichthum an Sprachformen aus, und werd mit Recht für die Ausgeburt der Musen gehalten.*

Mit Hilfe der obenangezeigten Grammatik werden die Slawen und a Griechen, nach unzähligen Jahrhunderten nun abermals den Ursprung und die wa

edeutung der Formen ihrer Sprache erkennen, die Slawen daher auf den beleten Ruhm stolz seyn, dass die griechische Literatur ihrem Sprachschatze ane, und sich nicht wenig darüber freuen, dass die Mutter der Sprache Homer's, 's, Chrysostom's u. a. vom Flusse Newa bis an das adriatische Meer und der Donau bis an das kaukasische Gebirg heute noch lebe und in voller Kraft .“

* † *Dobrowský* (Jos.), Grammatika čili Mluwnice českého gazyka podlé atd. Djlem skrácená, djlem rozmnožená od W. Hanky atd. 8. (str. 287 a 9 bez zn.) w Praze, 1831, u J. H. Pospjšila, wáz. 40 kr.

„Ksiądz Dobrowski ma dotąd największe względem mowy czeskiéj zasługi. grammatyka języka czeskiego przez Hanką na ojczysty język przełożona, a w órném wydaniu powiększona, jest klassiczną w swoim rodzaju. Z niéj wiele stal prof. Negedlý, układając swoję grammatykę, a jednakże przeciw pisowni owskiego, według analogii poprawłonéj z niesłychaną wystąpil zaciętością szczej w ostatnich latach.“ *Po Winařickém Muczkowski*, 1834, *str.* 26. — Dobr. . ling. slavicae abbreviatae et emendatae a W. Hanka. Pragae, 1837, u J. Spurw tisku.

Dřewěný (F.), Weytah neypotřebněgšjch djlů řeči, totiž podstatných a wlastenských gmen a časoslowes; a. p. n. *Auszug der nothwendigsten Redetheile, nämlich der Haupt-, Bei- und Zeitwörter. Von &c.* 8. Gičjn, 1829. Kastránek.

* *Franta* (J. W.), Zastaralé formy českého slowesa wyswětlené. Od atd. 8. (str. 31) w Praze, pjsmem J. H. Pospjšila (Neureuter) 1829, seš. 12 kr.

* *Herkel* (J.), Elementa universalis linguae slavicae e vivis dialectis eruta et sanis logicae principiis suffulta. Auctore &c. 8. (160) Buda, 1826, typis r. universitatis hung. (w Praze Neureuter) 40 kr.

* *Kysela* (Karel), Neynowěgšj mluwnice česká. Sepsaná a wzdělaná atd. 8. (str. 130 a 4) w Praze, 1830, tiskem J. Spurného (antik. Tauzjk, st. m. haw. ul. č. 496) m. 30 kr. seš. za 6 kr.

Cjl této mluwnice gest poznati materské nářečj, čistěgšj mluwenj (str. 0) a prawidelné psanj (81—130).

Pracowal o mluwnici této wjce než dwě léta. Má 9 skloňowánj (obraz- pro statné, a 5 pro přjdawné gména, 4 časowánj slowes w 8 obrazcjch; 5 cůw pro mjstogména, a tolikero pro čjsla. „Poznal gsem“ předmlauwá on, řeweliké radosti, že tak gako řeč československá na wšeliké wygádřenj a wýy přehogná, tak i také z ohledu prawidelnosti neyweyš ohebná, a tudy wšj ly hodna se shledáwá.“

Negedlý (Joh.), Lehrbuch der böhmischen Sprache für Böhmen. Von &c. Vierte, stark vermehrte Auflage. gr. 8. *(S. VIII u.* 416) *Prag,* 1830, *in Com. bei Widtmann* 1 *fl.* 20 *kr.*

Spisowatel podal úplnějšj saustaw grammatiky české, pročež také we wytomto předešlá sice naučenj se opakugj, ale mnohými přjdawky z grammatiky owského r. 1819 rozhogněna gsau. Čas. mus. 1830.

Trnka (Fr.), *Uibersicht der böhmischen Deklinationen und Conjugationen, mit den erforderlichen Anmerkungen und Beispielen nebst vorläufiger Darstellung des böhm. Alphabets, dann einem Anhange über die unbiegsamen Redetheile entworfen von &c. (Lehrer der böhm. Sprache in B.) (zum Gebrauche während der Unterrichtsstunden. gr.* 8. (32) *Brünn,* 1829, *gedr. bei J. G. Trassler,* 12 *kr.*

42. * *Waněk* (Nor.) a *Franta* (J.), *Kleine Grammatik der böhmisc Sprache, (oder Anleitung zur leichteren Erlernung der böhmisc Sprache) zum Selbstunterricht, mit beständiger Rücksicht auf deutsche Sprache (nach eigenen Ansichten bearbeitet) von &c.* 8. (as 12 ar.) *Prag* (1836—1837), *fürsterzb. Buchdr.* 1 *fl.*

Mluwnice tato českého gazyka od N. Waňka až do 6. archu tiskem dána byla, než když se spisowatel na wěčnost odebral, učinil doplněk J. Franta, rýž tuto mluwnici, gak se w předmluwě wygádřil, toliko za nawedenj k Dob ského saustawě českého gazyka wšem poručj.

Rukopisy:

a) *Burian* (J.), Mluwnice česká pro Němce.

„Neywětšj stjžnost sobě wedau učitelowé gazyka českého u Němcůw n dostatek důkladné a sljčné wydané grammatiky českého gazyka pro Ně Sám poněkud ode dáwna giž tento nedostatek citiw, zabral gsem se giž několika lety do spisowánj mluwnice gazyka českého pro Němce, ktera 1837 nyněgšjmu stawu gazyka přiměřeně w skwostném, ač ne w nádher oděwu wydati hodlám. Ta mluwnice by se odbjrala na našem ústawu, w kadetských setninách w Olomauci a w Hradci Štyrském; u nás p rok asi 200 wýt., pak každoročně asi po 40 wýt." (Z Now. města za V 5. list. 1836.) — Daufáme, že se w této mluwnici (gako w Waňkowé a poučenj o slowesu, a giná pogednánj Němcům, gazyku našemu se učj welmi usnadnj, spolehagjce se na 6leté geho wyučowánj Němců w ga českém s dosti welkau pochwalau.

b) *Hanka* (W.), Mluwnice gazyka polského podlé Dobrowského. (cens. 1 zář 1834).

Oznam w Roz. lw. 1833. str. 156. — Kwěty, 1834, str. 158. — K talnik naukowy. Tom. I. Kraków 1835. 8. str. 156—171. Wyjátek z pr mowy téj grammatyky polskiéj dla Czechów: „Obraz języka polskiego.' Kwěty, 1833, II. 23. Poláci napsali mu na geho podobiznu tyto werše

„Jakže cię godnie zaszczycę?
— Gdy szérząc w świecie miłość i cześć polskiéj mowy,
Rozszérasz polski granice."

(Gak že si w hodné záštitě?
Když šjřjc w swětě milost i čest polské mluwy,
Rozšjřjš polské hranice.)

c) *Machek* (Al. Dan.), Český mluwnjk, neb učenj české řeči, kterak by se užitečněgi a wěku dětinskému neypřiměřeněgi w našich národnjch šk přednášeti mělo. 4. (str. 164) u J. H. Pospjšila.

d) *Michl* (Jos. Justin), *Slawische Sprachlehre, oder vergleichende Gramm des čechischen, polnischen, illyrischen und russischen Dialekts nach Dobr sky's Grundsätzen.* (Tisk w Lipsku.)

e) *Possart* (Fed. Prof.), *Lehrbuch der slawischen Sprachen, oder des russisc serbischen, illyrischen, slawonischen, polnischen, böhmischen* (česk.) *und dischen Sprachidioms, zum Schul- und Privatgebrauche für Gelehrte und schäftsmänner bearbeitet &c.* 1. *Abth. Formenlehre.* 2. *Abth. Syntax. Allg. Bibliog. f. Deut.* 1836. Tisk w Stuttgartě. C. as 2 tol. 6 gr.

f) *Šmit* (Jan), Přjdawek ku grammatice české (1815) z ohledu nowěgšj nazwané analogické dobropjsemnosti. (cens. 1 p. řjg. 1829.)

g) *Špachta* (D.), Pokus naučiti Čecha počátkům grammatiky gazyka polsl s přjklady. 16. (as 3 ar.) w Praze u W. Špinky. (1837 w tisku) C. 12

h) *Ziegler* (Jos. Lib.), Grammatyka, anebo mluwnice česká ku potřebě p českých obecnjch škol, neywyššjm a wysokým rozkazem 3. zář 182 4262, čjs. gub. 38.865, 9. zář 1824 sepsana. a. p. n. *Deutsch-böhm Sprachlehre zum Gebrauche utraquistischer Trivialschulen zu Folge allerhöchsten und hohen Befehls vom 3. September 1824, Nro. 4262, Gub. 38.865, 9. Sept. 1824 verfasst.* — Rozkaz tento gest: *„Nach der öffnung der k. k. Studienhofkommission vom 3. November 1833 Nro.*

haben Se. Majestät mit a. h. Entschliessung vom 24. Okt. 1833 zu befehlen geruhet, dass diese Manuskripte einer böhmisch- und deutschböhmischen Sprachlehre als Lehrbücher an den ganz und vermischt böhmischen Trivialschulen definitiv eingeführt werden. K. k böhmisches Landesgubernium am 20. Dec. 1833, Nro. 52896.

W časopisech:

Časop. mus. Přjspěwky ku glossarium řeči české, od F. Palackého, 1827, I. 68. — Okus české terminologie filosofické, obzwláště krásowědné, od téhož. 1827, II. 103. — Nawržení prawnické české terminologie, od J. Pelikána. 1831. III. 326. — Mluwnické přednosti řeči české w přjrownánj s gegjmi slowanskými sestrami, od W. Hanky. 1835. II. 163. — O různénj českého pjsemnjho gazyka, od J. Jungmanna. 1832. II. 165. — Posudek. O českém gazyku spisowném F. Trnky, od F. Palackého. 1832. III. 352. — Český prawopis, dle E. Raska (wydaný w Kodáni 1832. 4. (str. 47). »Skaumatel tento wyhlásil český způsob psanj sykawek *c, s, z; č, š, ž* za neyprjrozenějšj, neydokonalejšj mezi wšemi ewropegskými. (J. Šaf.) — Žurn. min. nar. pros. w S. Petrb. 1836, (od Kepena)«. 1833. IV. 434. — Má-li se čjsti na *lesu* nebo na *gezu*, od F. Slámy. 1829. III. 92.
Rozlič. pr. 1830. 4. O twořenj slow českoslowenských (kamenů), od Wl. Pelikána.
Wykl. Sláwy dcery. 1832, str. 389—396. Twrdý zwuk *l, r* změkčuge.

e) Pomocné spisy.

Bišický (Ant.), Německá mluwnice, neb Základowé německé řeči pro wlastenskau mládež, připrawence a učitele. wel. 8. w Praze, 1826, B. Háze, c. 1 zl. 12 kr.

Comenii (Joan. Amos.), Orbis pictus. *Die Welt in Bildern.* Swět w obrazech. Świat w obrazach. Le monde en tableaux. (= Latinsky, německý, *český, poslký* a francauzský), od Jos. *Chmely.* 8. (str. 454 se 153 obrázky w dřewě rytými), w Hradci Králowé 1833 pjsmem J. Pospjš. C. 1 zl. 30 kr., z tuha wáz. 1 zl. 40 kr.

Oznam w Rozl. pr. 1832, č. 77.

Wiz Kwěty české, 1834, str. 100. »Pan Chmela chystá se k wydánj wšeského Orbis pictus Komenského, což by předchůdnj djl byl takořka wšeslowé grammatiky, gjž trwám zwěčněný Dobrowský dosti nerád k sepsánj swým pocům w témž oboru wědeckém pozůstawil, gižto tak dlauho a nadarmo ne.« — Wlaské (italské) přeloženj geho w rukp. u Pospjšila. — *Monats. des Mus.* 1829, *Sept. S.* 63. »Janua linguarum od Komenského wyšla r. 1631 česky, německy od Jana Mochingra, polsky od Ondř. Wengierského, francauzsky od Ancorana, anglicky od Sam. Hartlieba, arabsky od Petra Goliusa. Gailer (J. Francauzsky, anglicky, německy a latinsky, 3tj wyd. Reutlingen, 1835, za 5 zl. *Was die Erlernung der Sprachen betrifft, empfiehlt er vor allem das gramma-Studium der eigenen Muttersprache, bevor man sich an eine fremde wage, bt auch hier einen naturgemässen Stufengang vor, und lehrt den Parallelismus achen und der Sprache stets im Auge behalten.« — Srw. Mały Komeniusz na obrazkowego po polsku, po francuzku i po niemiecku. Wydanie nowe przeie i poprawione, w Lwowie 1833. — Rozm. lwow. 1836. nro. 38. P. Spurný wydać rozmnožony »Orbis pictus.«

Dundr (Jos. Al.) Malý Slowan, nebo zbjrka nejpotřebnějšjch slow a způsobů k mluwenj se snadnými rozprawkami z obecného žiwota a polohopisným slowgasnikem k potřebě wšeobecné. (Česky a německy). A p. n. *Der kleine Slawe, oder Sammlung der zum Sprechen nöthigsten Wörter in Redensarten nebst leichten Gesprächen und einem topographischen Worterklärer für*

das gesellschaftliche Leben. 12. (str. XII a 192) w Lipsku L. Seidla a W. Braunmüllera (tištěna w Litoměřicjch u Meda 1833. *(Wien, Gerold; Prag, Kronb. und Weber)* seš. 45 kr

Posudek na ten špatný spis w Gindy a Nynj, 1833. II. str. 31, Malého. Kwěty, 1834, str. 165, od Dundra. — Srw. *Der kleine Pole, von* S Kuryłowicz (polsky a německy), 1832.

46. *Filcjk* (J. N.), Pjsemnosti pro neyautlegšj mládež českau a rawskau od atd. 8. (str. 64) w Praze, Fetrl. 1831.

Pjsemnosti čili *„Schriftliche Aufsätze"* s přiložcným krásočtenjm w fol. (str. 114) u Posp.

47. *Jawornický* (Jan), Nowý kljč k náležitému wyslowenj němč Spolu sbjrka wýznamů k poznánj slowcý, obyčegného w dřenj se w společném towaryšenj, a důwěrných rozmlu zdrawj a nemocy, o procházenj se, při gjdle, wstáwánj a hánj, při psanj, gednánj služby, pak w službě, též i w ných záležitostech. Od atd. a. p. n. *Teutsch-böhmisches schenbuch. Eine Sammlung teutscher und böhmischer Benen gen, Phrasen, gewöhnlicher Anreden im gesellschaftlichen Um ge, und vertraute Gespräche über die mannigfaltigen Bedürf und Vorfälle des menschlichen Lebens. Nebst einem Schlüsse richtigen Aussprache des Teutschen und Cechischen, nach P und Andern bearbeitet von &c.* 8. (str. 202) w Praze, 1832, spjšil, seš. 16 kr., na pěkném pošt. pap. w tuhé obálce 2

Posudek w Gindy a Nynj, 1833, II. 56.

48. *Macháček* (S. K.), *Böhmische Chrestomathie für Deutsche. Erläuterungen und einem vollständigen hiezu gehörigen Wö buche. Von &c. gr.* 8. *(S.* 272 *und* 125 *u.* 3) *Prag, gedr J. N. Geřábek,* 1830, *Kronberger und Weber, geh.* 1 *fl.* 20

49. *Sýkora* (Jan N.), Wýtah z německé mluwnice. Aneb: Nápo cná knjžka pro českau mládež, kteréž cjl gest, německé lehce, brzce a prawidelně se naučiti. Od atd. 8. (str. 16 Praze a Hr. Král. 1833, u J. H. Pospjšila, neseš. 14 kr., z seš. 16 kr.

Wýtiskůw bylo 2000. Obětowáno G. Exc. neyw. purkrabjmu h Chotkowi z Wognjna.

50. — — Wýtah z německé mluwnice a prawopisu. Nápom atd. Druhé rozmnožené wydánj. Od atd. a. p. n. *Auszug der deutschen Sprachlehre &c.* 8. (str. 207) w Praze, 183 J. H. Pospjšila. neseš. 17 kr., ztuha seš. 20 kr.

Wýtiskůw bylo 2000. Sloh němčinau, k českému textu přiložena chne. (Kwěty, 1835, 330) Třetj wydánj w tisku.

51. *Šchag* (Wogt.), Smjšeniny aneb rozličné spisky k dikta psanj. Od atd. 12. (str. 78) w Praze, 1827, u J. Fetrl. za

52. *Tham* (K. J.), *Böhmische und deutsche Gespräche über all genstände des gesellschaftlichen Lebens, nebst einer fassliche weisung, die böhmische Aussprache gründlich zu erlernen, Aufl. Prag. (cens.* 2. *Häl. März* 1831).

53. *Trnka* (Frant.), *Deutsche unregelmässige Zeitwörter nach lungs Grundsätzen bearbeitet und mit Beifügung der böhmi*

Bedeutungen. 2te Auflage, Klattau, 1835, *J. G. Braun. (cens. 2. Jan.* 1835).

Trnka (Frant), Kniha cwičná gazyka slowanskeho w Čechách, Morawě a uherském Slowácku. a. p. n. *Theoretisch-praktisches Lehrbuch der slawischen (čechischen* vulgo *böhmischen) Sprache in Böhmen, Mähren und Oberungarn. Nach einer angemessenen sehr fasslichen Lehrmethode.* 2 *Th.* wel. 8. (str. 190) w Brně, 1832, za 54 kr. *(Wien, Beck* 1 *fl.* 12 *kr.)*

Posudek o českém gazyku spisowném, od Palackého, w čas. mus. 1832, 352. — Nazad knihy swé udal T. swé rukopisy.— *Auswahl deutscher, französer und böhmischer Redensarten. Olmüz,* 1833. *(cens.* 1. *H. Sept.* 1833 *in Brünn.)*

— — *Regeln der slawischen Sprache in Böhmen, Mähren und Oberung (Wien, Beck).* 24 *kr.*

— — *Zweckmässige Uibungsstücke der gesammten Regeln der slawischen Sprache. Gr.* 8. (1832) *(Wien, Beck)* 48 *kr.*

Ozn. *Wien. Zeit. v.* 15. *Okt.* 1836.

— — Porěkadla (prisloviú) Slovákov moravsko-uherských. Sebrav vydal svými útratami atd. (učitel československý). 12. (str. VIII a 48), ve Brně, 1831, čtenami J. G. Traslera, c. 12 kr.

Řeč w této knize nenj ani česká, ani morawská, ani slowenská. Čás. mus.

— — Sbjrka českých dobro- i wlastnomluwů, s poznamenánjm obyčegných chybomluwů i s oprawenjm gich (s německým wyswětlenjm). Sepsal atd. (učitel gazyka českeho w Brně). Prwnj pokus toho druhu. Ku prospěchu gak česky tak německy se učjcjm. a. p. n. *Sammlung böhmischer Redensarten und Spracheigenheiten, nebst einem Verzeichnisse gewöhnlicher Sprachrichtigkeiten und mit Berichtigung derselben. (Mit deutscher Erklärung). Verfasst von &c. Erster Versuch dieser Art. Zum Behufe sowohl für böhmisch als auch deutsch Lernende.* 8. (str. 84) w Brně, 1830, u J. G. Traslera.

Aumysl gest, gak by se germanismůw a barbarismůw w gazyku českém wati mohlo. Fraseologie neb. Sychry ho ale předešla. Čas. mus.

Wjtek (Hynek), Uwedenj k německé řeči; Čechům a Morawanům k snadněgšjmu pochopenj w mateřském gazyku auplně wyswětlené od atd. Druhé weskrz oprawené wydánj. 8. w Praze a w Hr. Král. Posp. 1827, seš. 18 kr.

— — Uwedenj k německé řeči. Čechům k snadněgšjmu pochopenj w témž gazyku auplně wyswětlené od atd. Třetj weskrz oprawené a rozmnožené wydánj, přičiněnjm a nákladem J. H. Pospjšila. 8. (str. 190) w Hradci Králowé, 1835, týž, seš. 18 kr.

Posudek w Kwětech, 1835, 330.

f) Slownjky (řečniky čili slowaŕi).

Bernolák (Ant.). — Slowář slowenski česko-latinsko-německo-uherski, seu Lexicon slavicum Bohemico-Germanico-Ungaricum auctore &c. Tom. I. A—J. 8. (str XVI a 848), Budae, typis et sumtibus Typ. r. universit. hungaricae, 1825.

Gest wlastně slowenský, české slowce sice také přigal, ale křjžkem menal. Pro skaumatele slowanského gazyka dobrá pomůcka, bodeyž gen n to od českého docela neodlaučil! (Jung lit. 1825, str. 510)

62. * *Chmela* (Jos.). — *Lateinisch - Böhmisch - Deutsches Wö buch nach Scheller's etymologischer Grundlage. Vermehrt und ausgegeben von &c. Auf Kosten des Herausgebers. Gedruckt b Pospjšil. Gr.* 8. *(VIII und* 790 *S.) Königgrätz,* 1830. *Prän.* 2 *fl.* (rozebr.)

63. † — Seznam slow a průpowědj českých we Slownjku la sko - česko - německém. Pjsmem J. H. Pospjšila. Wel. 8. 336) w Hradci Králowé, 1834.
Oznam w Rozl. praž. 1832, č. 79.

64. † *Wortregister als Anhang zu dem lateinisch - böhmisch - deuts Wörterbuche von &c. Auf Kosten des Herausgebers. Gr.* 8. *(S. Königgrätz, bei J. H. Pospjšil* 1834. Obě okazdla za 1 zl. 4((u spis. 5tý wýtisk nádawkem).

65. * *Hanka* (Wácl.). — Zbjrka neydáwněgšjch slownjků latin českých, s obsahem neznámých slow w abecednjm poř českolatinském. Wydána od atd. Vetustissima Vocabularia la bohemica. 8. (str. XVI a 442) w Praze, 1833, w arcib. k seš. 1 zl.

Náwěštj o zlomku neystaršjm — pokudž známém — českého pře ewangelium sw. Jana w čas. p. kat. duch. 1829, I. 147. — Čas. mus. 1829. — W Kwětech, 1834, 217. — W české Wčele, 1834. 328. — Roz. lwow. str. 15. — Žur. min. nar. pros. w S. Petrb. 1836 g. 24. marta od Kepena.

66. * *Jungmann* (Jos). — Slownjk česko - německý atd. Pomoc ského museum. Djl prwnj A—K. Swazek 1—5. 4. (str. a 852) s wyobrazenjm spisowatele od ctitelů swých (g w Praze, 1835, w knjž. arcib. kniht., wedenjm W. Špinky II. L—O. Sw. 7—10. (str. 1032) w Pr. 1836. Djl III. P—R. 304 atd.) sw. 11. sled. w Praze 1837, w knjž. arcib. knih Jos. wdowy Fettrlowé (Kronb. a Weber).

Tento slownjk wydáwá se po swazcjch 25 archowých čtwrtletně, t. čátkem měsjce řjgna, ledna, dubna, čerwence, w ceně 2 zl. stř. těm, kdož 4 posledni dwa geho swazky napřed složili, gakož i těm, kteřj k pokladnici č museum na wydáwánj knih českých řádným wkladem posud přispěli, a ne auplného wytištěnj slownjka přispjwati budau. (wiz str. 49). Na žádosť něk pánů wlastenců lhůta k předplacenj na tento slownjk prodlaužena gest až d auplného wytištěnj, počemž teprwa krámská cena 2 zl. 30 kr. stř. nastaupj. předplatitelé uctiwě se žádagj, aby pořádným odbjránjm wycházegjcjch swaz kladnému wydáwánj djla toho nápomocni býti ráčili. — Slownjk ten přes 5 chů silný. Prwnj swazek wyšel w řjgnu 1834. Gména pp. předplatitelů na tištěna budau, a protož se uctiwě žádagj, aby čitedlně psané gméno swé, genstwj a obydlj tam, kde napřed zaplatj, oznámiti ráčili. Po wygjtj celé druhá geho část: *Slownjk německo - český*, na zakladu Dobrowského stawen prodlenj wydáwán bude, k němuž potřebné sbjrky giž se hotowj. (Ant. Jun atd.) — — Spisowatel použil dobře wšech pramenůw, litery celé nowé a to drobné zwolil, aby ginak kniha we wjce djlůw newzrostla. Měl sklad zřeteli owšem neywjce spisowatele, kazatele, auřednjky a wšechny ty, kterj b wolánjm, buď dobroljbeznau wůlj něco českého psáti chtěgj; ale přispěti i čtaucjm, nebo z češtiny do němčiny překládagjcjm, uwaděge wšecku, mohl, gazyka zásobu, stará, zastarala (*) i nowa slowa. Wýrazy Morawa Slowákům obyčegné, pokudž posawadnj prameny a pomůcky postačowaly, některé ginoslowanské (polské, ilirské a ruské), kteréž naše domácj buď wy

buď nedostatek gich doplniti mohau, zwláště, gest-li giž od koho kdy užity
r, také zde umjstěny, ano i le twořená slowce, gsau-li poněkud w běhu, ne-
uštěna, z nichž buď gméno nowého spisowatele nechať odpowjdá, neb znamenj
ředložené kárá. (*Náwěštj*). — Slownjk národnjho gazyka náležj mezi prwnj
ebnosti wzdělaného člowěka. Potřebě této wyhowěti má přjtomný slownjk.
owatel geho počal r. 1800 slowa sbjrati s přispjwánjm mnohých: Jos. Kanble,
gt. Kareše, Wácl. Káry, Jos. Kramaře, Fr. Wetešnjka, Ant. Marka, Procházky
9), Pišeljho, Michalowského, Dobrowského, Puchmayera, Zlobického, Zabran-
o, Rudayho w Uhřjch, Knoblocha w Boleslawi, Wambery, Fr. Nowotného z
e, J. Rautenkrance, W. Bergnera, Mrázka, G. Palkowiče, W. Rosy, Tomsy,
ařického, Tomjčka, Franty a Suchardy, Fabriho, Sedláčka, Krolmusa, Jandy,
y, W. Krameriusa, D. Kinského, J. Seidla, W. Hanky, J. Kolára a Lešky,
ka, Chmely, Wrány, Slámy, Schöna, Bezděky, A. a Jana Jungmanna, Šjra
acháčka, Hansgirga, Ondráka, Amerlinga. Hawránka, Zimmermanna, Waňka,
peyse, Jachyma, Hulakowského, Štulce, Pichla, Dauchy, Sw. Presla, Fr. Pala-
o, Šafařjka, Čelakowského atd. a užjwánjm slownjků mezi ginými Adelunga,
pa, Lindy atd. (*Předml.*) — Posudek newyšel geště žádný, kromě to. »Gest
oklad drahý našj řeči, rádce w každé pochybnosti, a učitel i neycwičeněgšjho
owatele. Slownjk tento i swau wnitřnostj i zewnitřnostj gest a ostane chlauba
o národu. Sotwy gsau dwa slownjky w celé Ewropě, kteréž nad náš typo-
ckau okrasau wynikli« (čas. mus. 1835. I. str. 101). Předml. a oznamy w témž
mus. 1834. III. 350. IV. 471. — 1835. III. 332. — 1836. III. 370. — Če-
Wčela, 1835, str. 125. 231. 344. — Kwěty. — Muczkowski, O stanie lit. č.
. str. 27. — Alman. de Carro, Prague, 1835, pag. 218 od Winařického. —
enbäck Oest. Zeits. 1835, *Nr.* 64 od E. Wocela. — Kwartalnik. 1835, I. 387.
nętrzna ozdobność wydania odpowiada we wnętrznej książki ważności.“ od
a. — Roz. lw. — *Blätter f. lit. Unterhaltung, Leipzig*, 1836, 12. *Mai Nro.*
„*Das Aeussere ist ausgezeichnet schön und entspricht dem innern Werthe des*
kes vollkommen.“ — Žurnal min narod. pros. w S. Petrb. 1836, 4. marta
IX. sänt. od P. Kepena: „W Pragě g-n Čelakowskij gotowił českij ëtymolo-
kij slowar', kotoryj sostawil šestuû časť Jungmannowa bogemskago leksikona.“
wěty, 1837, přjl. str. 10: „Zdrawé a wšestranné purisowánj gest wěc přežá-
, a zagisté prozretelně se to stane, až nás gen p. Čelakowský swým zřjdlo-
ckým slownjkem potěšj, na kteraužto zagisté wýbornau a w pjsemnjm swětě
lanau práci s radostj čekáme.“ atd. Wýtisků gest 1500.

Seibt. — Neues lateinisch-deutsch-böhmisches verbessertes und vermehrtes Wörterbuch zum ersten Theile der lateinischen Sprachlehre, mit Rücksichtnehmung auf Etymologie und Zusammensetzung der Wörter nach der Instruktion. Gr. 8. *(S.* 224) *Prag,* 1830, *solide Buchhandl. der öst. Mon. (Neureuter), geh.* 30 *kr. geb. in led. Rücken* 36 *kr.*

Wydawatelem tohoto slownjčka, p. Seibtem, dožádán, připogil N. Wa-
přispěnjm Fr. Swobody také text český, čjm ku prospěchu českých žákůw
kého učenj nemálo poslaužil. Oznam w Rozl. pr. 1830, č 13. — „Česká mlá-
předmlauwá, „může mnohem snadněgi latinskému a řeckému gazyku se nau-
proto že tito oba gazykowé českému gsau mnohem bližšj, nežli německému.
eywyššjm nařjzenjm musj český žak, prwe nežli do škol latinských přigmut
smj, německý gazyk znati; ale gak welmi mnohý geště důstatečně gemu se
čil, když giž do latinských škol wstáupil? a pak *neznage dobře ani swého*
ského ani německého gazyka, giž opět třetjmu, totiž latinskému učiti se má,
vyhnutelně s náramnými těžkostmi zápasiti musj. — Práce tato česká we 3
jch sepsána. Chyb tiskem wzniklých nesnadno se wystřjhati při neybedliwěgšjm
ženj, dokud w tiskárnách českých tak welmi po řjdku muži, kteřj by českau
ůkladně znali.“ Prawopis po *c, s, z* wždy *y*. — Srw. *Kleines lateinisch-*
ch-polnisches Wörterbuch zur lat. Sprachlehre, herausgegeben von Ant. Liška.
1 *fl.*

Tham (K. J.). — *Neuestes, möglichst vollständiges deutsch-böhmisches und böhmisch-deutsches Taschenwörterbuch.* 8. *Prag,*

1837, *bei Gottlieb Haase Söhne. (cens. 2. Häl. Septemb.* 183
w tisku.

Sem náležj:

69. *Dobrowský* (Jos.). — *Entwurf zu einem allgemeinen Etymol*
kon der slawischen Sprachen. Zweite vermehrte und verbess
Auflage von W. Hanka. 8. *Prag,* 1833, *Kronberger und We*
geh. 28 *kr.*

70. — — *Slawin. Bothschaft aus Böhmen an alle slawische Vö*
Verbess. von W. Hanka. 2. *Aufl.* 8. *Prag,* 1833 *(v. Mayre*
3 zl.

Oznam w žurn. min. nar. proswěščeniä w S. Petrb. 1836 g., 24. 1
od Kepena: „Želatel'no, čtoby po istečenij drugih dwadcati lět ono našlo dlä
takoga že dobrosowěstnago izdatelä, kak nyně."

Rukopis:

Hibner (J.). — Dictionarium latino-čechicum, continens voces et phrases
latinas, tum čechicas seu boëmicas paene innumeras: voces tum simplices, tum
positae proponuntur ordine alphabeti: verborum ac hominum latinorum et b
corum regimen accurate per constructiones exhibentur, citatis auctoribus pr
pro utraque lingua.

Opus studio ac diligentia annorum sedecim concinnatum. Pro faciliori
dem usu ad calcem separatim ponuntur 1) Nomina regionum, populorum
bium, fluviorum etc. 2) Compendium grammaticae čechicae. 3) Tabulae co
guinitatis et affinitatis. 4) Nomina propria virorum et mulierum Boëmis usit
in martyrologio boëmico frequentiora. — Tento rukopis zasluhowal by zagist
klony knihkupce pro wytištěnj gako posud neznámý, čelný slowář latinsko-
we 3 kwartech na 357 aršjch we 4. psaný, který před 100 lety po 16 let au
pracj zhotowil H. — Nynj gest u Jana Wlěka.

W časopisech
gmenoslowj a slowozpyt.

a) *Čas. mus.* 1835. IV. 367. Přehled národnjch gmen w gazyku slowa
od P. J. Šafařjka. — 1832. I. 60. Popis staročeských osobnjch a kře
gmen od F. Palackého. — 1830. III. 309. O pogmenowánj osad čes
wanských, od W. Pelikána. — 1834. IV. 394. Pokus o wyswětlenj č
gmen mjstnjch slabikami *„ice"* a *„wice"* se ukončugjcjch, od F. J.
— 1834. IV. 404. Rozbor etymologický mjstnjch gmen českoslowan
od F. Palackého. — 1835. III. 327. O twořenj gmen obywatelských.
Chmely. — 1828. II. 124. Topografická moralka (žert, od K. Winařic
— 1837. I. 53. Gazykozpytné rozmlauwánj o gménu Slowan, od Fr. Če
ského.

b) *Čechoslaw,* 1831. V. 33. Dobře by bylo, aby milownjci wěcj přiro
we Slowanech, gest-li gim se uda něco nowého odkrýti, dáwali tom
na swogich slawných osob, gakož pronesl we swém dopisu slawný
hrabě Roščičewski. (Takž Amerling, (wiz knjžku geho) Junosza.)

c) *Č. Wčela,* 1834. Wzdělanost čili uzdoba?

d) *Gindy a Nynj,* 1833, I. 103. Promysl nebo průmysl (industria)? od H

e) *Krok* Presl. 1831, str. 42. O gmenech wycházegjcjch na »durum,
budum, rigum,« o Markomanjch a Bojech, od Šjra.

f) *Kwěty* č. 1834. 22. 107. Slowo o wzdělánj gazyka českého, od W
kána, Fingerhuta a Ludwjka. — 107. Rozprawa o gmenách: Slawošow
Beraun (Berún), Verona, od W. P. — 1836. w přjl. 9. Gakž mán
gména mjstnj? od Zapa. — 14. »Wy?« anebo »Oni?« (přátelská r
od Týla) atd.

Monatschr. des vat. Mus. 1828. *Aug.* Netopýr, *ein etymologischer Versuch von Dobrowskj.*
Pautnjk 1826. IV. 105. Augezd, lhota, od J. Ludwjka.
Rozlič. pr. 1828. č. 21. Ruská přjslowj.
Wýkl. Sl. Dcery, 1832, str. 280. Pablesk a pabřesk, od Kolára.

2. *Krásná literatura (slowesnost).*

a) Náwody.

α. *Sloh (Listy).*

Listář, nawedenj k wyhotowenj listů, obligacj, kontraktů atd. od Jos. *Wagnera.* Druhé wydánj. 8. (w B. Bystřici?), 1827, za 48 kr.

(Kal. Fejérp. 1833. ozn.) Prwnj wydánj r. 1797. (Srw. Jung. lit. str. 589).

* *(Hasišteyn* Lobkowic). — Pána Bohuslawa Hasišteynskeho z Lobkowic wěk a spisy wybrané. Od Karla Winařickeho atd. mal. 8. (str. XLVIII a 232) w Praze, 1836, w knjž. arc. kniht., wedenjm W. Špinky, seš. ztuha na pošt. pap. 1 zl., na velin. 1 zl. 20 kr.

Obsahuge wěk p. Boh. od str. VII—XLVIII. Listůw 40 na wšeligaké y, str. 1—103. — Básně, str. 109—197. — Přjdawky a poznamenánj ke spi- geho, 197—205. — Wýklad starobylých gmen, 205—210. — Posudek w ča- se pro kat. duch. 1836. II. 362—66. -- W čas. mus. 1836. II. 219—223, od kowského: „W. téměř osmiletau práci na tuto knihu wynaložil, a za poslednjch mage giž dohotoweno djlo to, neustále na něm pilowal a oprawowal, až nyněgšj nosti nabylo. Zdrawá saudnost a wolenj listůw těch a básnj, ljbezný tok gak roze, tak we weršjch, ráznost, prawidelnost, wýbornost mluwy české činj přelo- to klassickým.“ — (*Mon. des vat. Mus.* 1829, *Juli.* Ode latin sur Carlsbad, ecky od Rittersberga, *P.* 1829. 8.) — Oznam w žur. m. n. pros. w S. Petrb. 6. g. sentäbr. Nro IX od Kepena..

Uwod krátký k wyhotowenj pjsemnostj podlé předepsané ručnj knihy německé, pro české školnj čekance a žáky na tryvialnjch školách, kterýž wydáwá Fr. *Krtek*, atd. 8. (str. 72) w Praze, 1830, tiskem J. H. Pospjšila. c. 10 kr. (rozebrána).

Přispěl N. Waněk.

Rukopis:

Z Herderu (Jan Gotfrid). -- O duchu hebreyské poezie. Nawedenj pro mi- ajky gegj, a neystaršjch básnjch pokolenj lidského. Od atd. Přeloženo z ga- a německého. 4. (str. 274) u Pospjšila.

W časopisech.

Časop. mus. 1827—1836 na mnoze (wiz sled. oddělenj).
Ginay a nynj, 1833 II. 17. Pannám českým, psanj pro gazyk český a ku- laté pjsmo (antiqua), od Týla. — 153. Poslánj služebného děwčete z wen- kowa do Prahy (psanj). — 369. Mlynárský kragánek newěrné swé milence (list), od Hagniše. — 417. Sladownický mládek přjteli swému Práškowi w mleyně pana H., od Rubše.
Kwěty, 1835. 437. Národnj básnictwj Srbůw. 1837. př. 21, sld. O ná- rodnjm básnictwj wůbec a o řeckém zwlášť.
Přjtel mládežc na mnoze.

c) *Rozl. pr.* (1825 atd.) 1833. č. 56. List Ferdinanda II., cjs. řjmského, k uherského a českého k stawům českým l. P. 1627 (z labsko-kostelc radnj listowny wypsal W. Krolmus).

β. *Prosodika.*

W časopisech:

a) *Čas. mus.* 1834 III. 283. Slowo o rýmu, od J. Malého.
b) *Krok* Presl. 1833—35, 21—43. Ohledy metrického weršowánj illyrsk Slowanůw, od P. J. Šafařjka.
c) *Nár. zpiew.* od Kolára. Djl II., 1835, 479—484.
d) *Wýkl. Sl. Dcery*, 1832, 6—10. 342. O přjzwuku. 31. Libé řeči pol 32. Slowácký zpěw. 179—181. Milá řeč česká (swau výbornau časomě swým wýrazným dlauhých a krátkých syllab značenjm a wyslowowá předčj čeština bezodporně wšecky ostatnj sestry, a bljžj se w tomto oh neywjce ku klassičnosti).

γ. *Hudba.*

74. *Filcjk* (Jan N. J.). — Hauslj škola, čili sbjrka prawidel a r manitých přjkladů, dle kterýchžto začátečnjk weden z bezpečně w taktu se upewnj a potřebných w hudbě znám nabývá. Od atd. 4. (str. 194) w Praze, w kr. arc. kniht., denjm y nákl. W. Špinky, 1832. C. 36

Pos. w Gindy a Nynj, 1833, I. str. 89. od Týla.

75. — -- Mrawný kalendář, s připogeným uwedenjm ke zpě Od atd 12. (str. 96) w Praze, arc. kniht. 1832. C. 1C

76. *Förster(owo)* nawedenj k generálnjmu basu. Přeložením gena K. *Tupého.* W Praze, nákladem Marka Berry, 183 C. 1

Posudek w Kwětech, 1835, str. 211, od Pichla.

77. *Gartner,* (Jos., c. k. dworský warhanář). — Ponaučenj kr o warhanách, gak gsau wnitř staweny a zřjzeny, a gak w brém stawu se zachowati, ano i neypatrněgšj oprawy, kde hanáře nenj, od warhanjka samého stáwati se mohau. začátečnjky warhanické sepsal atd. W češtinu přeložil i psánjm žiwota sw. Cecilie rozmnožil Norb. *Waněk,* atd. we (str. 79 s kam.) w Praze, u Jana Spurného, 1834. C. 4

Wiz Kwěty, 1834, str. 199.

78. *Knecht* (J. G.). — Počátkowé hudebnj, neb krátký obsah obecného učenj o muzyce. Z německého spisu atd., pro dinske učitele muzyky a pro gegich učedlnjky w češtinu ložil N. *Waněk.* 8. w Praze, tiskem J. Spurného, 1834. Berra). C. 24

Wiz Kwěty, 1835, str. 211.

79. *Montal* (C.). — Krátké a pochopitedlné nawedenj k laděnj sauhlasowánj Forte-Piana. Užitečný spisek wšem s hudba zaměstknáwagjcjm, zwláště pak wenkowským učitelům dle od Jana P. *Přibjka,* atd. 8. (str. 36) w Praze, u Marka B 1836. C. 2C

80. * *Přiborský* (Ant.). — Pražský kwapjk pro fortepiano slo a wěnowaný wlastencům od atd. 4. šir. mal. (4 str.) (w P 1837, M. Berra). C. 1C

* *Příborský* (Ant.), — Sněžný wálčjk, pro fortepiano složený w neyhlubšj uctiwosti a pokoře wěnowaný Geho Excellencj, Wysoce Urozenému Pánu, Panu Karlowi Chotkowi, hraběti z Chotkowa a Wognjna, neywyššjmu purkrabjmu královstwj českého od atd atd. atd. 4. šir. (1 arch) (w Praze, 1837, tamž). C. 30 kr.

Wlček (Karel). — Wyskaumané a wygádřené tagnosti hauslj, gak pro učence, tak i pro wycwičenějšj hauslisty a milownjky téhož stroge hudebnjho, kteréž složil a wypracowal atd. 4. (str. 21) w Praze, w arcib. kniht., wed. W. Spinky, 1833. C. 40 kr.

W časopisech:

Gindy a nynj, 1833. II. 62. Přjspěwek k mudřectwj hudebnjmu (dle Fetiše) od Amerlinga.

Kwěty, 1834, 132. Hudba, od téhož. — 374. Katolický farář Bartoš we Slowensku w Uhřjch o kostelnj a pohřebnj hudbu zwláště pečuge. — 1835, 159. Turecká muzika w Lomnici nad Popelkau působenjm učitele Dobrawského, od Wáwry — 446. Cestownj hudebnjci čeští. — 1836. 54. Hudebnj akademie a deklamacj w Raudnici. — 66. Slawnosti hudebnj.

Monatschrift des vat. Mus. 1827, 1828, 1829 *von Dittrich, Ant. Müller &c.*

Přjtel mládeže. 1828. III. 9. Harfa Syonská, aneb krátké pogednánj o podstatě a historii katolických kostelnjch zpěwů. Pro učitelstwo, gelikož ředitele kostelnjch kůrů.

Rozl. pr. 1828, č. 1. 1829, č. 5. 1831, č. 20. Zprawy neywyššjm uzawřenjm G. c. k. Milostj od 10. srp. potwrzené společnosti přjzniwců kostelnj hudby. — 1828. č. 23. Skřiwančj zpěw gest gako hlahol slowanský.

Swětozor, 1835. Rozgjmánj o hudbě pro Slowany.

b) Básně.

I. Duchownj.

Duchownj pjsně k službám božjm sebrané a wydané r. 1835. (str. 64), w Praze, u M. Neureutra, 1835, seš. za 8 kr.

Estergaly (M.) — Křesťanský náboženský zpěwnjk. 8. za 36 kr.

Tato kniha w cjrkwjch ew. A. W. mjsto Tratnowského »pjsnj duchowní« uwedena býti má. Kal. Fejérp. 1835.

Fryčag (Tomáš). — Katolický kancional k wzdělánj a rozmnoženj skutečné i domácj pobožnosti. Složený od atd. w Brně, u J. Gastla, knihtlačitele, 1835. C. 1 zl. 15 kr.

Wydánj 7mé, r. 1830. Posudek w čas. p. kat. duch. 1831. III. 445—453. 1835. IV. 710.

Gelen (Al.). — Modlitba osadnjků Sw. Dušských před neyswětěgšj obětj mše swaté w den slawné installacj důstogného Pána Frant. Karla Heřmana, za faráře u sw. Ducha w Praze (6. ledna 1835). 4. (1/2 ar.) w Pr., tisk. J. H. Pospjšila (F. B.).

Herbek (Em.). — Pjseň s děgepisným důwodem k oslawě swatého Prokopa. Složilatd. 8. (str. 16) w Pr. w arc. kniht., 1836.

Holásek (Jos.). — Pjsně ke mši swaté, od atd. 12. w Praze a w Hr. Kr., u Pospjšila, 1831. C. 4 kr.

— — Sedm slow Pána našeho Ježjše Krysta na Křjži, w sedm mrawných pjsnj uwedl, a zwláště k postnj pobožnosti zřjdil

atd. 8. (str. 30 a 2, s rytinau) w Hradci Králowé, tiskem H. Pospjšila, 1828, seš. pošt. 6 kr., tisk. 4 k.

90. *Kamarýt* (Jos. Wlast.). — České národnj duchownj pjsně. S brané od atd. Djl prwnj. 12. (str. XXIV a 156), w Praze Hr. Kr., 1831. Djl druhý. 12. (str. 168) w Praze a Hr. Kr. Pospjšila, 1832. seš. každý po 24 k.

Po Winařickém Mučkowský, 1834, str. 32. »Wiele też religijnych pi śni gminnych mają sobie właściwy koloryt narodowy. W zbiorze K—a jest w takich, które na pobożny umysł tak wielkie robią wrażenie, jakie by zaledwie r szczytniejsze hymny poetów lirycznych sprawić zdołały.«

91. *Klár* (Alois, dr. fil., c. k. prof. w Praze). — Pjseň ke mši sw od atd., přeložena od J. K. *Chmelenského*. 8. (str. 10 a no přjloha), w Praze, u Somra, 1828.

Wytištěna w čas. pro kat. duch 1828, II. 289.

92. Kancyonal. To gest Kniha žalmů y pjsnj duchownjch od r ličných mužů Božjch bratřj českých y ginýchatd. s mod bami. Nowé wydánj. W Praze, Háze (cens. 1. p. led. 183

93. Modlitba we zpěwu na den památky stoletého Jubileum nonizacj sw. Jana Nepomuckého, 8. června 1829. 8. (str. 1 w Praze, wytištěna u J. H. Pospjšila.

94. Nábožné Arye, které podlé swého obsahu gednak při wy čitých slawnostech a památkách, gednak při rozličných zwlá njch přjpadnostech o slowě Božj a roznjcenj wraucnosti službách Božjch w cýrkwjch křesťanských zpjwány a potřeb wány býti mohau, pracý a nákladem Danyele *Krmana*, a Wel. 4. (str. 34 s nápěwy), w báňské Bystřici (w Prešpur O. Šwaiger).

Oznam w kal. Fejérpatakyho, 1831. — Rozl. pr. 1831. č. 39.

95. Nábožné pjsně katolických křesťanů, gak k weřegným sl bám Božjm, tak i k domácj pobožnosti z rozličných spisů brané od kněze J. R(ůžičky). 8. (str. 47), w Praze, tisk. H Geřábkowé, 1836 (Neureuter). seš. 4.

Pos. w čas p. kat. duch. 1835. IV. 703.

96. *Opočenský* (Giřj). — Pjsně nábožné k rozličným přjležitost pro křesťany ewangelické helwetského wyznánj. Složil a dal atd. Wydánj druhé. 8. (str. 24), w Litomyšli, tisk. rečka, 1832.

97. *Pešina* (Wácl.). — Rorátnj zpěwy z 15. stoletj. Wydány m. 8. w Praze, 1837, tiskem J. Pospjšila. C. 20

98. Pjseň ke mši swaté za zesnulé w Pánu bratrstwa sw. Haš ského. 8. (str. 8), w Praze. Tištěna u Tom. Tábora (bez r = 1837?). — (Jan Wlček)

99. Pjsně při mši swaté:
a) »Twůrce mocný nebes země«; b) »Zde w skraušenosti padáme«; c) čjná se obět prawá«; d) »Bože před twau welebnostj«; e) k sw. Janu N f) »Uctěnj Jana sw.«; g) »Muži swatý, Bohu wěrný«.—8. w Pr. u Posp každá po

100. Pjseň při požehnánj po mši swaté. 8. w Praze, w knjž. ar kniht. 1828.

101. *Procházka* (Wogtěch). — Pjseň při mši swaté. 8. w Praz Jos. Fettrlowé z Wild., 1827.

2. *Sršeň* (Jakub). — Národnj Otče náš cjsaři rakauskému Ferdinandowi I., králi českému V. Báseň od atd. 8. (½ ar.), w Praze, u J. H. Pospjšila, 1836, za 2 kr.

3. Starowěký zpěw o umučenj Pána našeho Jezu Krista. Z dáwnjho rukopisu pro swau prostotu a milost (s připogeným starožitným nápěwem a přidaným hlasem warhanným) po prwé na swětlo daný od Jana *Wlčka* atd. 8. (1 ar.). w Praze, tisk J. Spurného, 1837, seš. 1 kr.

Pos. od V. Zahradnjka w cas. pro kat. duch.

4. *Strcyc* Zábřeský (Giřj). Žalmowé aneb Zpěwowé swatého Dawida, kterýchž cjrkew swatá i stará i nowá při službě Božj wůbec i ginde obzwláštně užjwala; w rytmy české wyloženi a w způsob zpjwánj uwedeni od atd. Z nowa wydáni od W. Hanky (Hořeňowského). 12. (str. XXX a 316), w Praze, wedenjm a nákladem J. H. Pospjšila, 1827. C. na pošt. pap. 36, na tisk. pap. 30 kr.

Sedmnácté, pokud známo, wydánj. Oznam w Pautnjku, 1826. IV. 106.

5. *Swoboda* (Wácl. A.). — Pjseň při mši swaté. 8. w Praze, w Šollowské impressj, 1827.

6. *Ulrich* (Jos.). — Pohřebnj pjsně. 12. w Hradci Král. 1825.

Wiz »pjsně s hudbau.«

R u k o p i s:

Pjsně na weyročnj nedělnj a swátečnj ewangelia, před wěky složené, znowu dané od Jos. Petra *Dytrycha* (kanownjka wyšehradského). 4. (str. 151) u Posp.

W č a s o p i s e c h:

a) Čas. česk. mus. 1827. II. 80. Pjseň o poslednjm saudu (Dies irae). — III. 64. Bl. Jakoba Benedetti Tudentinského zpěw o pohrdánj světem. — IV. 95. Zpěw cjrkewnj o Matce božj bolestné (Stabat mater), od W. Swobody. — 1829. III. 3. Zlomky z legendy o sw. Janu Nepom., od W. Swobody.

b) Čas. pro kat. duch. 1828. III. 461. Welebná prozřetedlnost božj od Kamarýta. — IV. 621. Buď wůle twá, od Čelakowského. — 1829. I. 125. Narozenj sw. Jana Nepomuckého, od W. Swobody. — I 129. Slawný hod božjho Těla, od Holáska. — III. 466. Otče náš, od Kamarýta. — IV. 614. Pjseň postnj k panně Marii bolestné, od J. Kamarýta. — 1830. II. 284. Pjseň o lásce, od Wacka. — IV. 610. Wzjwánj Boha při wstaupenj do bohoslowj, od téhož. — 1832. I. 123. Pjseň postnj. Láska k P. Ježjši. Tauženj po rági, od J. Kamarýta. — III. 420. 1833. I. 94. Wěneček uwitý w zahradě Dawidowě, od Raisa. — I. Zpěw pastýrský ke dni 3. března 1833, od Winařického. — II. 295. Hymnodia od Kamarýta. — IV. 615. Pjseň sw. Kazimjra Omni die, přel. od W. Swobody. — 1834. I. 1. Zpěw k slawnému přigetj duchownj správy od G. k. milosti p. p. Ondřege Aloisia, arcibiskupa pražského, gménem weškerého duchowenstwa. Od Sedláčka. — IV. 644. Bezženstwj, od Chmelenského. — 1835. I. 1. Žely wěrných Čechů po w Pánu zesnulém cjs. a králi Františkowi. — I. 123. Dies irae, od Winařického. — I. 126. Na neděli kwětnau: Gloria, laus, honor atd., od Kinského. — II. 188. IV. 636. Duchownj pjsně. — III. 1. Hlasy národu českého G. cjs. kr. milosti Ferdinandu I. — II. 313. Fatum Societatis Jesu. — 1836. II. 334–338. Hymny cjrkewnj w neděli prowodnj, na den wstaupenj Páně. Swatodušnj, od Winařického. — II. 384. Elegie při prwnjm nawštiwenj hrobu Sedláčkowa, od Marka. — I. 98. Wjra Kristowa, od W. Rennerta. — III. 1. Hlasy duchowenstwa při korunowanj Geg. c. k. m. Ferdinanda V. a Marie Anny. — IV. 803. Na smrt V. Zahradnjka, od W. Rennerta. — 1837. I. 117—120. Hymny z breviáře, přel. Winařický.

c) *Kwěty*, 1835, 186. Na křjži makowice, wěžj chrámu páně tachlowické ozdobugjcj, od Rokosa.

d) *Přjt. mládeže*, 1829. II. Pjseň kagjcj žáků k swaté zpowědi přistupugjcj — 1831. II. Pjseň na wzkřjšenj Paně. — III. 68. Zpěw školnjch žáků gmeninám duchownjho pastýře. — IV. 108. Pjseň cjrkewnj (dies irae, d illa). — 1827, I. 96. Ranní wzdechnutj k Bohu. — 99. Djtky u geslič — 101. Pjseň před a po školnjm cwičenj. — 104. Pjseň před cwičenjm náboženstwj, — a 105. Pjseň po křesťanském cwičenj atd.

e) *Rozl. praž.* 1831. 96. Pjseň kagjcj za odwrácenj morowé rány od Karla H skélio. — 1833. 50. Zlomky z Dawidowých žalmů (od Komenského?) W. A. Pohana.

R. 1825 sld. censurowané pjsně po různu:

1. Nábožná pjseň o blahoslawené Panně Maryi, genž se cti we Wranov »Wesele, překrásně gá zpjwati budu atd.« — 2. Pobožná pjseň k Panně Ma Křtinské: »Slyšjm hlas slawjčka w gednom audolj« atd. — 3. Nowá pobožná snička o swatým Janu Nepomuckým: »Sem, sem poďte, nemeškegte, Syrotc Wdowy« atd. — 4. Dwě nowé pjsně. Prwnj: o Panně Maryi: »Komuž se ut máme, než k Panně Maryi.« atd. Druhá o swaté Barboře: »Barboro panenko sv tá« atd. — 5. Horliwá pjseň ku Pánu Gežjši, wšem zarmauceným ku potěšenj světlo wydaná: »Kde gsi můg Gežjši.« — 6. Pjseň k Panně Maryi: »Překra růžička ljbezně wonj« atd. — 7. Rozmlauwánj Gežjše s dušau wěřicau. Pjseň božná: »Každé hodiny pannenky čugte« atd. — 8. Pobožná pjseň k Panně Ma Sukdolské: »Slunečko zašlo, půgdeme spáti« atd. — 9. Pjseň aneb Laučenj s P nau Maryi Cellenskau: »Ach mé milé potěšenj« atd. — 10. Nowá pjseň o vz čenj Pána Gežjše Krysta, gedné každé křesťanské duši spjwati potřebné: »Umuc a tryznění, beze wšeho prowinění« atd. — »O Kryste můg Spasyteli, hle gá« 11. Dwě pjsně k swatému Janu Nepomuckému: »Ey služebnjk Pána mého« atd »O swatost twau Jene!« atd. — 12. Nowá pjseň ke cti sw. Jana z Nepomu »Pospěšte sem wšickni s horliwostj« atd. — 13. Dwě pobožné pjsně, prwnj k P Gežjši, a druhá k neyswětěgšj swatosti oltářnj: »Pochwálen buď Pán Gežjš« — »Milugi tebe Gežjši, lásko má« atd. — 14. Nowá pjseň k neyswětěgšj rod Božj Panně Maryi Částochowské, wšem Maryanským ctitelům na světlo wyda »Wýgdi, wýgdi slunéčko« atd. — 15. Nowá pjseň o sw. Walentinu, patronu p padaucy nemocy: »Swatý Walentine, tys naše gediné« atd. — 16. Duchownj pj wšem wěrným Křestianům na světlo wydaná: »Wjmť gá zahrádku, mjstečko sné« atd. — 17. Nábožná pjseň ke cti swatého Izydora Wyznáwače: »Zastaw sedláčku milý« atd. — 18. Pobožná pjseň k swaté Anně, wšem pobožným ctitelům na světlo wydaná: »Kam gá se poděgu, kam se děgu« atd. — 19. P o swatým Janu Nepomuckým: »Boha mého wzywám« atd. — 20. Nowá p negswětěgšý rodičce Božj Panně Maryi Frydecké: »U Frydku gest krásné m blahoslawené« atd. — 21. Horliwá pjseň o Krystu Pánu na swatém Křži, pro hřjšné wmiragjcým: »Giž gsem dost pracowal, pro tebe« atd. — 22. Pjsničky p nj obsahugjcý w sobě rozgjmánj přehořkého a newinného umučenj Pana na Gežjše Krysta: »Marya pod Křjžem stála« — »Rozmegšlegmeš dnes pobožni stání« atd. — 23. Nowa pjseň k Pánu Gežjši, pro nás umučenému: »Ach kýž g slawjčkem« atd. — 24. Posledni Rozlaučenj našeho spasytele Pána Gežjše Kry který s swau milau matičkau Maryi Pannau při swém k přehořkému umučen ubjránj žalostiwě se laučj: »Žalostné kwjleni, rozmilj Křesťané« atd. — 25. N pjseň ku Panně Maryi Saštjnské: »Co gá mám za trápenj« atd. — 26. Pjseň wšem audům Krysta Pána: »Dobrau noc Bože« atd. — 27. Nábožná pjseň k s tému Janu Nepomuckému: »O šťastné překrásné kwjtičko ragské« atd. — 28. seň welmi pobožná ku Panně Maryi Swato-Kopecké: «O Marya Matko Božj k bě se vtjkáme« atd. — 29. Dwě pobožné pjsně o sw. Angelu strážcy: »Buď zdrawený Angele slawný« atd. — A o swatém Janu Nepomuckém: »Swatý Nepomucký, patrone náš milý« atd. — 30. Nowá pjseň o Lazarowi: »Ležel L w nemocy« atd. — 31. Dwě pobožné pjsničky o Krystu Pánu: »Poďte sem šnjci« atd. »Marya Ochrana gest po Bohu samá« atd. — 32. Nowá pjseň k Janu Nep., chudých wdow a syrotků obzwláštnjmu patronu: »O srdce mé sv Jene« atd. — 33. Pjseň o cestě křjžowé, která w chramjch Páně swěrcných ot wůbec Františkanůw nazwaných, se wynachází: »Křesťane wěrný a prawý

rkwe Krystowé« atd. — 34. Horliwá pjseň o žalostné cestě Pána Gežjše Krysta Geruzaléma na horu Kalwarskau: »Pospěšme k Geruzalemu wšickni wěrni Křeané« atd. — 35. Wraucná pjseň o spasyteli našem Pánu Gežjši Krystu, duše sťanské po swatosti Oltářnj dychtjcý: »O Gežjši, moge lásko« atd. — 36. Wrau- pjseň ke cti a chwale sw. Salwatora. Wšem wěrným Křesťanům k potěšenj lana: »Kam cýljš můg kragane?« atd. — 37. Nábožna pjseň k Panně Maryi Sukské: »Sem Maryansky wšecky ctjtele« atd. — 38. Hystorycká pjseň o sw. Gewefě, genž wzatá z žiwota Gegjho, w krátkosti wšem milownjkům k zpjwánj na tlo wydaná: »Z knjžecjho rodu panna Genowefa gest byla.« — 39. Pjseň postnj mučcnj Pana: »Kresťane nářjkeyte« atd. — 40. Nowá pjseň o vmučenj Pána eho Gežjše Krysta: »Wždycky mně na mysli ležj« atd. — 41. Nábožna pjseň w. Marj Magdaleně, kagjcý hřjšnjcy: »Marya Magdalena na swětě se kochala« . — 42. Swatá pjseň o vmučenj Pana Gežjše Krysta: »Duše křesťanská což pak rmautjš« atd. — 43. (Krátký Wýklad aneb obsah wznešených a swatých Pornkule odpustků, wýborná modlitba za obdržcnj swatých porcyunkule odpustků). 44. Pobožnost k blahosl. Panně Maryi Sedmibolestné. K nabožnému rozgjmánj ičenj Pána Gežjše Krysta na swětlo wydaná. — 45. Gežjš w způsobu dobrého týře stracené owce hledagjcý a duše křesťanská w způsobu pautnjka: »Pastýř n opuštěný a owce mé zbawený« atd. — 46. Pjseň k sw. Anně: »Tisýckrát pozdrawena, milionkrát zwelebena« atd. — 47. Pjseň o sw. Antoninu z Padue tnickým pautnjkům obětowaná: »Při Blatnicy šťastné mjsto« atd. — 48. (Moby k sedmeru krwe prolitj Pána Gežjše Krysta, za duše w očistcy na každý den ýhodnu rozdělené.) — 49. Pjseň k Panně Maryi potěšenj zarmaucených: »Sem pjchegte a nemeškegte« atd. — 50. Pjseň k swaté Marj Magdaleně: »O hřjšnjzarmaucený« atd. — 51. Nábožná pjseň o blahoslawené Panně Maryi Talské. potěšenj wšem pobožným pautnjkům na swětlo wydaná: »Žádný newj, co gest a« atd. — 52. Nowé pjsně. Prwnj o neysladšjm Gménu Marye Panny Rodičce j: »Marya! Marya! nad slunce gasnějšj« atd. Druhá též k Panně Maryi a k Anně: »Ach ga zarmaucený« atd. — 53. Pjseň k Panně Maryi Frydecké: lráwas buď Marya Matko milostiwá« atd. — 54. Nábožná pjseň o Umučenj Pá- Gežjše Krysta: »Powaž o bjdný člowěče« atd. — 55. Nowa pjseň k sw. Anně, ě Krysta Pána: »Sem, sem, tehdy wšickni« atd. — 56. Žalostiwé nařjkánj sy- ů w wdow k sw. Janu Nepomuckému, pod geho ochranu se utjkagjcých, w ň wwedené: »K tobě můg Otče přicházýmc« atd. — 57. Nowá pjseň aneb truwé laučenj S. Jana Nepomuckého: »Kam gdeš Jene, kam pospjcháš« atd. — Wraucná pjseň o blahoslawené Panně Maryi, gegj ctitelům duchownjmu ponj na swětlo wydaná: »Plesey mé srdce radostj« atd. — 59. Nábožná pjseň asyteli našemu Pánu Gežjši Krystu na hoře Tábor: »Ach gá ztrápené w swětě řenj!« atd. — 60. Nowa pjseň k Panně Maryi Cellenské. Wšem horliwým tnjkům ku potěšenj wydana: »Má duše skoweg se, nepřjtel bljží se« atd. — Nabožná pjseň o sw. Křjži: »Tisýckrát buď pozdrawený o Křjži přeswatý« atd. 62. Pjseň k sw. Janu z Nepomuku: »Tisýckrát buď pozdrawený, o můg wěrný one« atd. — 63. Pobožná pjseň k Janu Nepomuckému, obzwláštnjmu patronu astawateli wdow a syrotkůw: »Negsem zawázán žádnému« atd. — 64. Nowá ň k Pánu Gežjši. Wšem pobožným křesťanům k horliwému spjwánj na swěwydaná: »Wale marný swěte, wale« atd. — 65. Pjseň ke cti sw. Jana Nepockého: »Boha swého wzywám« atd. — 66. Nowé a radostné Koledy o Narozenj sta Pána, w nowě složené: »Tak gsem počal chutně sobě spáti« atd. — Gina: tě se nám narodilo w Betlehémě« atd. — 67. Nowá wánočnj koleda o Narozekrysta Pána: »Co to znamená« atd. — 68. Pjseň o neyswětěgšj Panně Maryi stochowské odcházenj z města swatého: »Wále, wále smutné dáwám« atd. — Pjseň o ljbezné smrti a radostným na nebewzetj Marye Panny: »Neyswětěgšj čko Matko« atd. — 70. Pjseň ku Panně Maryi Křtinské. »Horo krásná spani- Swato Křtinská Marya« atd. — 71. Pobožné pjsničky za ukrocenj hněwu Božj- »Marya Rodičko Božj Pannenko« atd. — »Marya hwězda nebeská, kteráž« atd. »Kdož ochrany Neywyššjho«atd. — 72. (Modlitba k blahoslawené Panně Maryi decké: »O neyswětěgšj Panenko Marya! giž se weseljm« atd.) — 73. Pobožná ň o wraucném milowanj Pána Gežjše, z přjkladu sw. Marj Magdaleny: »Kdež n hledat Gežjše« atd. — 74. Pobožná pjseň ke cti sw. Anny: »Pospěšte sem tnjkowé a služebnjcy« atd. — 75. Horliwá pjseň k sw. Anně nad Frauentá- : »Zdráwas buď hwězdo morská« atd. — 76. Pobožne pjsně ku Krystu Pánu,

wšem wěrným křesťanům k potěšitedlnému zpjwánj na světlo wydané: »Kdež na dům mého Otce« atd. — »Gežjši Bože můg, ga hrjšnjk geden« atd. — 77. Sec nebeských záworů, ku kterým přidána gest modlitba w nebezpečenstwj wšelik »O neyswětěgšj Pane Gežjši Kryste! gá připamatugi« atd. — 78. Horliwá pjse Panu Bohu za odwrácenj hněwu Božjho: »Žalostně budu zpjwati« atd. — 79. wé pobožné pjsničky o sw. Janu Nepomuckým, patronu Českým: »Ey s weli rychlostj pospěš s twau auzkostj« atd. — »W syrobě bolestně sobě stěžugj« — 80. Pobožná pjseň při wykonánj Křjžowé cesty: »Ach gak we mně srdce b atd. — 81. Nábožná pjseň k Panně Maryi: »Bůh tě pozdrawuge« atd. — 82. božná pjseň k Pánu Gežjši Krystu. Wšem wěrným Křesťanům zpjwánj wžite »Ach čloweče hřjšný, poslyš mé zpjwánj« atd. — 83. Wraucná pjseň o Umu Pána Gežjše Krysta, která se zpjwati může při wšech štacých na hoře Kalwár »Ach pospěšme, nemeškegme« atd. — 84. Žalostiwé Rozlaučenj Marye Pann Krystem Gežjšem k vmučenj se vbjragjcjmu, wůli otce plniti: »Když Gežjš tři tři léta« atd. — 85. Hlas dobrého pastýře spasytele našeho Pána Gežjše Kry hledagjcýho owečku ztracenau: »Owečko ztracená, ach, kde gsy kde?« atd. — Dwě nabožné pjsně o umučenj Pána Gežjše Krysta: »O srdce kamenné, rozpo se« atd. — »Poděkugmež Pánu Bohu, a wzdáweyme« atd. — 87. Hystorycka p o pautnjcjch, kteřjž putowali k swatému Jakubu, a k Božjmu hrobu; co ges gim na té cestě přihodilo, geden každý přezpjwagjc tuto pjseň lépe wyrozu »Putowali pautnjci k sw. Jakubu« atd. — 88. Nowé pobožné pjsničky křesťansk člowěku zpjwati wžitečné a potřebné, nynj opět znowu wytištěné: »Černěť g přistrogjm« atd. — »Když přigde k saudu Krystus Pán« atd. — 89. Koleda laská w nowě složená: »Při Betlémě na salašu« atd. — 90. Přikladná pjseň o šliwém saudném dni. K nábožnému rozgjmánj wšem wěrjcým Křesťanům na tlo wydaná: »Každý Křesťan poslyš nynj« atd. — 91. Nábožná pjseň k Pánu žjši: »Ach nebesa se vstrňte, plačte se mnau« atd. — 92. Horliwá pjseň o Panně a mučedlnicy Kateřině, choti Krystowé: »Na Synagské hoře kwjtek« at 93. Pjseň k swatému Antonjnu: »Mysl mne táhne k tobě« atd. — 94. Pjseň k swatého Jana Nepomuckého, od wěrných wlastenců, geg za orodowánj ke I prosycých důwěrně zpjwaná. »Uctěnj Jana swatého, naše k němu důwěrnost« — 95. Pjseň, která se ctj w městě Frydku w chrámu Paně u sw. Anny: »Ac smutný, zarmaucený« atd. — 96. Pjseň o Pánu Gežjši, která se může každod užjwati: »Zawjtey sladký Gežjši srdečně« atd. — 97. Pjseň: »Křesťanstwj ry pod praporcem Křjže následugme« atd. — 98. (Modlitba k sw. Panně Barbor přjmluwu k Krystu Pánu, abychom ode wšeho gak duše, tak těla ochráněni »Bože genž každého w tebe daufagjcýho« atd.) — 99. Pjsně probuzugjce bezp k bázni Božj: »Bychom sobě zpomjnali« atd. — Pjseň w čas drahoty: »Y pro tak rmautjš« atd. — Pjseň o Apoštoljch a Mučedlnjcjch; »Pamatugme na swa skonánj« atd. — 100. Pjseň k růženci přes půst: »Stála matka litugjc« at 101. Nowá pjseň k Panně Maryi s připomjnánjm gegjch 7 bolestj: »Králown beská, tebe zde nawštěwugem« atd. — Giná pjseň k P. M. Bolestné: »Marya králowno, o důstogná Panno« atd. — 102. Nábožná pjseň ke Pánu Gežjši: » myšlenj vsmrcenj« atd. (břez. 1825. I.) — 103. Duchowní pjseň o přehořkém čenj Pána Gežjše Krysta (k přetisku, cens. 1. čerw. 1825.) — 104. »Poch buď Gežjš nynj« atd. — 105. »Rannjm gitrem brzyčko k swjtánj« atd. — »Buď pozdrawený Angele slawný« atd. (cens. 1. července 1825.) — 107. Dů nost w Boha. — 108. »Kam se mám smutný obrátit« atd. (k přetisku). — Nábožná pjseň k Panně Maryi: »O Marya moge žádost« atd. (k přet.) — Nábožné wzdychánj aneb poslednj testament. — 111. »Pospěšte sem wšickni s liwostj« atd. (přetisk). — 112. »Zdráwa buď Marya nebes« atd. (přetisk). — Swata ljra aneb wraucj hlasowé osady cyrkwické. Druhé rozmnožené wy (cens. 1. srp. 1825). — 114. Chwalozpěw k Panně Maryi (12 strof). (k pře (cens. 1. srp. 1825). — 115. P. P. Maryi: »O Marya wspomeň na mně« (1. řjg. 1825). — 116. Pobožná pjseň k sw. Lidmile (12 strof) též. — 117. před mšj swatau: »Dal nám Boh dne dožjti« atd. (cens. 1. pros. 1825.) — Pjsně ranng a wečernj. (cens. 1. břez. 1826 w Br.) — 119. Dwě welmi horl nábožné pjsně, též w Brně. — 120. Pobožná pjseň o vmučenj Pána Gežjše K (24 strof) »Sem, sem k poslauchánj« atd. u Pospjšila. (cens. 1. břez. 1826 121. Nábožná pjseň k neyswětěgšj Panně Maryi Bolestné (w 14 strof) »Gak len k studnicy« atd. (cens. 2. dub. 1826). — 122. Pjseň k swatému Jozef

of) »Djky tobě wzdáwáme« atd. (též). — 123. Duchownj pjseň o přehořkém
čenj P. Gežjše Krista, u Somra (též). — 124. Pjseň k milostiwému letu 1829
strof s modlitbau): »Prozpěwugme hospodinu« atd., u Fr. Somra (cens. 1. má-
1826). — 125. Chwalozpěw k poctě Božj a Marye Panny (12 strof): »Při opět
owenu« atd., od Wácl. Weselého. (též). — 126. Chwalozpěw k wctěnj swaté
elebné Marye Panny obětowaný wšem horliwým křesťanům (12 strof): »We-
wná Marya Panno« atd., od Fr. Wewerky (též). — 127. Pjsně cyrkewnj:
ge lingua Lauda Sion (12 strof) »Oslawugme welebného« atd., od J. Zieglera
). — 128. Rozličné duchownj pjsně s známými notami, kteréž se při slawných pro-
ch w čase přjtomného milostiwého léta zpjwati mohau. (cens. 1. čerw. 1826).
129. Pjsně ke cti a chwále sw. Jana Nep., od Budislawa Wewerky (cens. 1.
. 1826). — 130. Na den powýšenj sw. Křjže, kteréž swatá řjmská katolická
ew slawj dne 14. zář 1826 (cens. 1. srp. 1826). — 131. Pjseň k neyswětěgšj
i nowozakoné. (cens. zář 1826). — 132. Pjseň wánočnj pro djtky školnj 1826
strof), od Wácl. Dauchy. »Narodil se nám spasitel« atd. (cens. 1. list. 1826).
133. Pjseň za aurodu zemskau. Nowé wydánj u Somra w Praze (též). — 134.
ň nowá k sw. Jozefu: »Chwáteyte pautnjčkowé« atd. (cens. 1. pros. 1826).
135. Pjseň nowá k panně Maryi swatohorské: »S welkau radostj sem pospj-
te« atd. (též). — 136. Pjseň k swaté panně Barboře. »Barbora rodu« atd. —
Pjseň pobožná k Gežjši, »Kdež mám hledat Gežjše« atd. — 138. Pjseň ná-
á k sw. Mařj Magdaleně: »O hřjšnjku zarmaucený« atd. — 139. Pjseň ná-
a k matce bolestné. »Stála Matka litugjcý« atd. (cens. 1. pr. 1826). — 140.
ličká pobožnost a pjseň na gitřnj nebo na den narozenj Krysta Pána. 1826. (1.
1827). — 141. a) (přetisk) Nábožná pjseň o wmučenj P. Gežjše. b) Nábož-
pjseň páně. c) Pobožná pjseň k Pánu Gežjši. d) Pjseň horliwá k Pánu Ge-
e) Náb. pjseň ke cti a chwále Marye Panny. f) Horliwá pjseň k Panně Ma-
W Čáslawi u Reinharta, 1827. (1. un. 1827). g) Pobožná pjseň o přehořkém
čenj Pána Gežjše. h) Horliwá Pjseň k Pánu Gežjši. i) Chwalozpěw k Panně
ri. (též). — 142. Chwalozpěw sw. Ambrože a sw. Augustina, Te Deum lauda-
w pjseň wwedený. »Tebe Boha chwáljme« — »Tebe Pána wyznáwáme.« (přet.)
s. 1. dub. 1827, w Br.) — 143. Na den wzkřjšenj Krysta Pana (přet. w Brně
ub. 1827). — 144. Slaupský pautnjk před obrazem sedmibolestné Matky Božj
laupě bljž Brna (10 strof s modlitbau). W Praze u Pospjšila 1827. (cens. 1.
1827). — 145. Pjseň ke mši swaté. Při začátku mše swaté; »Bože před twau
bnostj, na kolena padáme« (cens. 1. července 1827 w Br.) — 146. Pjseň k
Janu Nep. od Weleby, přel. od Hýbla (20 strof); »Pozdrawen buď Jene náš«
(c. 1. č. 1827). — 147. Pjseň k zmrtwých wstánj (6 strof), od J. Hýbla (též).
48. 4 české duchownj pjsně, u Jos. Košiny w Chrudimi. 1827. (c. č. 1827).
49. Pjseň k oslawenj sw. Jana Nep. od Fr. Wewerky (14 strof) w Praze u
bka (c. 1. č. 1827). — 150. Pjseň ke mši swaté, w Pr. arcib. kniht. (od W.
rocházky) (cens. 1. řjgna 1827). — 151. Pjseň ke slawenj Sw. Wáclawa.
aze u Geřábka (od F. B. Wewerky) »Za paměti přenešenj« (cen. 1. řjg. 1827).
52. Truchlozpěw u hrobu, k prospěchu pohořelých w Brandeyse od Holuba
strof). W Praze w arcib. »Hle zahrádka krásných kwjtj« atd. (2. řjg. 1827).
53. Pjseň nábožná k Panu Gežjši, od Schmidta (11 weršů s modlitbau) »Roz-
e panny lampy swé, ženich giž wycházj« atd. (též). — 154. Zpěw k poswě-
nowě wystaweného chrámu na nebewzetj neyblah. Panny Marye na Hrádku (4
r), od W. Swobody (něm. a česky). (též). — 155. (Holásek J.). Lauda Sion.
i na slawnost neysw. Gména Gežjše (9 st.). W Hr. u Posp. »Chwal Syona
rtele« atd. (2. pros. 1827.) — 156. Pjseň o neysladšjm gménu Gežjše (12 str.)
ind. Hr. u Landf. »O Gežjšku roztomilý«. (2. pros. 1827). — 157. (Lenk Fr.)
wzkřjšenj Páně (6 strof). W Praze arcib. »Hle wstal gest nynj Krystus Pán«
(cens. 2. un. 1828). 158. Chwálozpěw k Panně Maryi (12 strof). W Gind.
. »Tisýckrát pozdrawugem tebe«. (cens. 1. dub. 1828). — 159. Chwalozpěw k
Jozefu, pěstaunu Gežjše, w Praze u Šollowé (též). — 160. (Wewerka Fr.) Pj-
s. sw. Jozefu, pěstaunu Gežjše (12 strof). W Praze u Geřábka; »Weselým gá
srdcem chwátám.« (též). — 161. (Fenzel Jos.), pjseň k slawnosti k seslánj
a swatého (16 str.). W Praze, w normal. knihtisk.; »Když Krystus Pán sám
twých wstal.« (cens. 1. mág 1828). — 162. (Schmid Jos.), Dwa chwalozpě-
Panně Maryi (24. s modlitbau, a 20 str.). W Praze u Posp. I. »Kam pak
ospjcháš.« — II. »W prwnjch dnech mág měsjce«. (cens. 1. mág 1828).

— 163. (Kubiška P. Ant.). Pjseň k neysw. Panně Maryi w Boleslawi (přet.) (ce
1. čer. 1828). — 164. Marya-Cell. W Praze arcib. (též). — 165. Pjseň k
Janu Nep. (11 str.) W Praze u Geřábka (též). — 166. Pjseň ke cti a chwale
Maryi (16 strof). W Praze u Straširypky. »Ach gá hrjšnjk přeweliký.« (též).
167. (Wallner Fr.), pjseň o zkáze města a chrámu Marya Cell (31 str.). W P
ze u Geřábka (cens. 1. čerw. 1828). — 168. Pjseň k slawnosti sw. Jana Nep.
str.). W Praze u Šollowé. — 169. (Kyselo Wogt.), pjseň k požehnánj po
swaté (3 str.). W Praze, arcib. »W pobožnosti dokonám« atd. (cen. 2. čce. 18
— Chwalozpěw (8 str.) od Weleby? W Praze u Geřábka (též). — 171. *Lie
und Gebete, die bei verschiedenen Gelegenheiten in den Kirchen zu Gičjn abges
und gebetet werden.* (Mezi nimi české). W Gičjně u Kastr. (cens. 2. řjg. 18
— 172. Pjseň k Pánu Gežjši (9 str.), w Bol. u Ph. Geř. »Zdráw buď Gežjšk
— 173. Duchownj pjsně, w Gind. Hr. u Landfr. (c. 2. řjg. 1828). — 174. Tři pj
k Matce Božj při roráte. W Pr. u Šoll. (c. 2. list. 1828). — 165. Mešnj pjseň.
Pr. u Šoll. (též). — 176. (Černohlávek H.), pjseň k sw. Janu Nep. k druhé pades
leté slawnosti geho swatowyhlášenj atd. (14 str) s hudebnjm listem; »Janowi
zpěwugme«. (cens. 2. máge 1829). — 177. (Kautský F.), pjseň o přehořkém u
čenj Pana Gežjše (26 str.). W Praze arcib. »Powaž o hřjšna duše«. (cens. 2. m
1829). — 178. (Kregčj Donat, farář), pjseň ke mši swaté. »Přistupugem Bože w
ný k twému oltáři.« (cens. 2. máge 1829). — 179. (Holásek J. farář). Nowá pj
k sw. Janu Nep. (12 str.) W Praze u Posp. »Muži swatý Bohu wěrný.« (cens.
červ. 1829). — 180. (Kubelka J.), pjseň k sw. Janu Nep. (30 str.) W Pr. ar
»Swatý Jene Nepomucký« (též). — 181. Horliwá pjseň aneb duchownj pau
hrad pražský. k swatým českým patronům, Bohu obětowaná. (22 str.) Nowé w
W Praze u Spurného. »Když pohlednem na hrad pražský.« (cens. 1. srpna 18
182. (Sedláček), pjseň k sl. památce stoleté za swatowyhlášenj swatého Jana N
dne 8. července 1829 (něm. a česky). W Pr. u Dirnbeka (cens 1. spna 18
— 183. 1) pjseň při oběti mše swaté. 2) pobožná pjseň ke cti sw. Jana N
3) nábožná pjseň o umučenj Pána Gežjše Krysta. 4) pjseň k sw. Maryi Magdal
5) nábožná pjseň k Panně Maryi Swatohorské. Nowé wyd. w Čáslawi u Re
(1. září 1829). — 184. (Přibil W. A.), pjseň. W Pr. u Posp.? — 185. Pjsei
Pánu Gežjši, se 3mi ctnostmi. W Praze u Posp. »Kryste můg spasiteli.« (1.
1829). — 186. (Simenec Frant.), pjseň k sw. Gilgj (10 str.). W Praze arcib. »
že wěčný! wěrné sluhy wážeš« (též). — 187. (Vetterl. z Wild., wdowa), pjseň n
nj w hudbě. »Tobě Bože se klanjme zde před twau welebnostj« (též). — 188
pjseň k Panně Maryi. »Zdráwas dowol neymilegšj«, atd. 2) Pjseň k sw. pa
Thekle: »Gdi do školy statečnosti.« 3) pjseň starodawná k sw. Wáclawu. »S
tý Wáclawe, wewodo země.« 4) pjseň k sw. Haštalu. »Ctitelowé swatých bo
Nowé wyd. W Pr. arcib. (cens. 1. list. 1829). — 189. 1) Nowá pjseň k
Janu Nep. 2) Welmi pěkná pjseň k sw. Iwanu. W Pr. arcib. (2. list. 18
190. (Kofara Wogt.), Důležité pozorowánj prawdy ze zákona Páně. Nowé v
W Pr. u Posp. »Pozastawte se wlastenci.« (2 list. 1829). — 191. (Šjr Fra
Obět nowozákonná pobožného křesťana. W Gičjně u Kastránka. (cens. 2. list. 18
192. Dwě nábožné pjsně o přehořkém umučenj Páně. Nowé wydánj. W Praz
Geřábka. »Pohleď o člowěče.« — »O srdce nad kámen twrdšj« (1. led. 1830).
193. — Horliwá pjseň o Krystu Pánu na Křjži. Nowé wyd. W Pr. u Geřá
»Giž gsem dost pracowal«. (1. led. 1830). — 194. Dwě nábožné pjsně o umu
Páně. Nowé wyd. W Praze u Geřábka. »Sem dcero syonská«. — »Pochwá
budiž« (též). — 195. Nowá pjseň. K oswjcenj mysle, zapálenj srdce atd. N
wyd. u Geřábka. »Kam se strogjš duše hřjšná.« (též). — 196. Nábožná pjse
Pánu Gežjši. W Pr. u Geřábka. »O srdce kamenné.« (též). — 197. Pjseň náb
o bolestné matce Božj pod křjžem stogjcý. Nowé wyd. »Marya pod křjžem st
(2. un. 1830). — 198. Pjseň horliwá k Pánu Gežjši. Nowé wyd. »Powstaň o
křesťanská.« (2. března 1830). — 199. Pjseň nowá k Pánu Gežjši. Nowé
»Wale marný swěte.« (též). — 200. Pjseň nowá k neyswětěgšj Trogici. N
wyd. »Na tisjckrát, milionkrát buď pozdrawena.« (též). — 201. Pjseň pobož
Pánu Gežjši. Nowé wyd. »Ach, kýž gsem slawjčkem.« (též). — 202. Pjseň
oběti mše swaté. Nowé wyd. »Bože před twau welebnostj.« (též). — 203. Pjse
sw. Anně. »Gá sem si wywolil za ochranu, bábu.« (9 str.) (2. dub. 1830). —
Nowá pjseň k swatému Janu Nep. »Kde gsy Jene Nepomucký, kde te hledat m
(10 str.) (též). — 205. Postnj pjseň k litosti hřjšnjka powzbuzugjcý, z něm. „O

— 163. (Kubiška P. Ant.). Pjseň k neysw. Panně Maryi w Boleslawi (přet.) (ce
1. čer. 1828). — 164. Marya-Cell. W Praze arcib. (též). — 165. Pjseň k
Janu Nep. (11 str.) W Praze u Geřábka (též). — 166. Pjseň ke cti a chwale
Maryi (16 strof). W Praze u Straširypky. »Ach gá hrjšnjk přeweliký.« (též).
167. (Wallner Fr.), pjseň o zkáze města a chrámu Marya Cell (31 str.). W P
ze u Geřábka (cens. 1. čerw. 1828). — 168. Pjseň k slawnosti sw. Jana Nep.
str.). W Praze u Šollowé. — 169. (Kyselo Wogt.), pjseň k požehnánj po
swaté (3 str.). W Praze, arcib. »W pobožnosti dokonám« atd. (cen. 2. čce. 182
— Chwalozpěw (8 str.) od Weleby? W Praze u Geřábka (též). — 171. *Lie
und Gebete, die bei verschiedenen Gelegenheiten in den Kirchen zu Gičjn abges
und gebetet werden.* (Mezi nimi české). W Gičjně u Kastr. (cens. 2. říjg. 182
— 172. Pjseň k Pánu Gežjši (9 str.), w Bol. u Ph. Geř. »Zdráw buď Gežjšk
— 173. Duchownj pjsně, w Gind. Hr. u Landfr. (c. 2. říjg. 1828). — 174. Tři pj
k Matce Božj při roráte. W Pr. u Šoll. (c. 2. list. 1828). — 165. Mešnj pjseň.
Pr. u Šoll. (též). — 176. (Černohlávek H.), pjseň k sw. Janu Nep. k druhé pades
leté slawnosti geho swatowyhlášenj atd. (14 str) s hudebnjm listem; »Janowi p
zpěwugme«. (cens. 2. máge 1829). — 177. (Kautský F.), pjseň o přehořkém ur
čenj Pána Gežjše (26 str.). W Praze arcib. »Powaž o hřjšna duše«. (cens. 2. m
1829). — 178. (Kregčj Donat, farář), pjseň ke mši swaté. »Přistupugem Bože w
ný k twému oltáři.« (cens. 2. máge 1829). — 179. (Holásek J. farář). Nowá pj
k sw. Janu Nep. (12 str.) W Praze u Posp. »Muži swatý Bohu wěrný.« (cens.
čerw. 1829). — 180. (Kubelka J.), pjseň k sw. Janu Nep. (30 str.) W Pr. ar
»Swatý Jene Nepomucký« (též). — 181. Horliwá pjseň aneb duchownj pauť
hrad pražský. k swatým českým patronům, Bohu obětowaná. (22 str.) Nowé w
W Praze u Spurného. »Když pohlednem na hrad pražský.« (cens. 1. srpna 182
182. (Sedláček), pjseň k sl. památce stoleté za swatowyhlášenj swatého Jana N
dne 8. července 1829 (něm. a česky). W Pr. u Dirnbeka (cens 1. spna 18
— 183. 1) pjseň při oběti mše swaté. 2) pobožná pjseň ke cti sw. Jana N
3) nábožná pjseň o umučenj Pána Gežjše Krysta. 4) pjseň k sw. Maryi Magdal
5) nábožná pjseň k Panně Maryi Swatohorské. Nowé wyd. w Časlawi u Re
(1. září 1829). — 184. (Přibil W. A.), pjseň. W Pr. u Posp.? — 185. Pjseň
Pánu Gežjši, se 3mi ctnostmi. W Praze u Posp. »Kryste můg spasiteli.« (1.
1829). — 186. (Simenec Frant.), pjseň k sw. Gilgj (10 str.). W Praze arcib. »
že wěčný! wěrné sluhy wážeš« (též). — 187. (Vetterl. z Wild., wdowa), pjseň n
nj w hudbě. »Tobě Bože se klanjme zde před twau welebnostj« (též). — 188.
pjseň k Panně Maryi. »Zdráwas dowol neymilegšj« atd. 2) Pjseň k sw. pa
Thekle: »Gdi do školy statečnosti.« 3) pjseň starodawná k sw. Wáclawu. »S
tý Wáclawe, weywodo země.« 4) pjseň k sw. Haštalu. »Ctitelowé swatých bo
Nowé wyd. W Pr. arcib. (cens. 1. list. 1829). — 189. 1) Nowá pjseň k
Janu Nep. 2) Welmi pěkná pjseň k sw. Iwanu. W Pr. arcib. (2. list. 18
190. (Kořara Wogt.), Důležité pozorowánj prawdy ze zákoná Páně. Nowé w
W Pr. u Posp. »Pozastawte se wlastenci.« (2 list. 1829). — 191. (Šjr Fra
Obět nowozákonná pobožného křesťana. W Gičjně u Kastránka. (cens. 2. list. 18
192. Dwě nábožné pjsně o přehořkém umučenj Páně. Nowé wydánj. W Praz
Geřábka. »Pohleď o člověče.« — »O srdce nad kámen twrdšj« (1. led. 1830).
193. — Horliwá pjseň o Krystu Pánu na Kržji. Nowé wyd. W Pr. u Geřal
»Giž gsem dost pracowal«. (1. led. 1830). — 194. Dwě nábožné pjsně o umu
Páně. Nowé wyd. W Praze u Geřábka. »Sem dcero syonská«. — »Pochwal
budiž« (též). — 195. Nowá pjseň. K oswjcenj mysle, zapálenj srdce atd. N
wyd. u Geřábka. »Kam se strogjš duše hřjšná.« (též). — 196. Nábožná pjse
Pánu Gežjši. W Pr. u Geřábka. »O srdce kamenné.« (též). — 197. Pjseň nab
o bolestné matce Božj pod křjžem stogjcý. Nowé wyd. »Marya pod křjžem st
(2. un. 1830). — 198. Pjseň horliwá k Pánu Gežjši. Nowé wyd. »Powstaň o
křesťanská.« (2. března 1830). — 199. Pjseň nowá k Pánu Gežjši. Nowé
»Wale marný swěte.« (též). — 200. Pjseň nowá k neyswětěgšj Trogici. N
wyd. »Na tisjckrát, milionkrát buď pozdrawena.« (též). — 201. Pjseň pobožn
Pánu Gežjši. Nowé wyd. »Ach, kýž gsem slawjčkem.« (též). — 202. Pjseň
oběti mše swaté. Nowé wyd. »Bože před twau welebnostj.« (též). — 203. Pjs
sw. Anně. »Gá sem si wywolil za ochranu, bábu.« (9 str.) (2. dub. 1830). —
Nowá pjseň k swatému Janu Nep. »Kde gsy Jene Nepomucký, kde te hledat m
(10 str.) (též). — 205. Postnj pjseň k litosti hřjšnjka powzbuzugjcý, z něm. „O

Přehled literatury slowanské nářečj českoslowanského w Čechách, na Morawě a w Uhřjch.

§. 1. Slowané.

Čechowé od počátku VII. wěku měli swého wládce, a w XI. země gich gmenowala se králowstwjm. Králowstwj morawské, w stol. IX. mocné, rozbito w 10. stoletj na části, které připadly Uhrům a Němcům. R. 862 založena řjše ruská, w 10. stol. počalo wládařstwj polské. Nad illyrskými a německými Slowany wládli negední národowé.

Spisy a) české: Geschichte von Böhmen. Grösstentheils nach Urkunden und Handschriften. Von Fr. Palacký. Prag 1836. flg. in gr. 8 (4—5 Bände). Wygde i též w českém gazyku.
Topographie Böhmens von Sommer. Prag 1833. flg (10 Bde.) Mährens von Wolný, Brünn 1835. Ungarns von Bielek. (Ofen 1836.)
b) polské: Historya narodu polskiego przez Naruszewicza. Wydanie nowe J. N. Bobrowicza. W Lipsku 1836, ndsl. we w. 8. 10 djlů.
c) ruské: Rusy w občanském, pospolitém a slowesném (literním) žiwotě, od Bulgarina. W Petrohradě. W řeči německy, as 8 djlů. 1836.
d) illyrské: Dogodowščina weliké Ilirie, od L. Gaye w rkp.

Dáwnj Slowané, národ mocný, tichý, zanášeli se chowánjm dobytka, rolnictwjm, obchodem a řemesly. Gsauce milownjci hudby skládali pjsně, znali počtářstwj a snad i pjsmo (Magaz. für d. Lit. Berlin, 1836, 1. Juli), obětowali bohům, magjce známost o gedné neywyššj bytnosti.

§. 2. Počet Slowanů od r. 1832.

W Europě a w Asii ažjdj Slowanů wýše 70 mil. Ale gazyka gsau tyto 3 hlawnj wětwe: I. ruská: a) Rusů asi 35 mil. dušj, b) Rusínů as 12 mil., c) Bulharů asi 2 mil. II. illyrská: d) Srbů podunagských wýše 4 mil., e) Chorwatů nezcela 1 mil., f) Slowenců w Illyrii a we Styrsku, asi 1 mil. III. lechitská: (Čech, Lech) g) Čechů (Morawanů) se Slowaky asi 6½ mil., h) Srbů polabských, asi 200/000 dušj (w Lužicjch) a i) (IV) Poláků i s Kašuby wýše 8 mil.

§. 3. Gazyk slowanský.

Gazyk slowanský w neydáwněgšjch časech obsahowal, gak se zdá, gedno toliko mluwu neb nářečj, potom rozdělil se na dwě, na wýchodnj a západnj (Slowany i Anty), které w postupu času mnohé odnože od sebe wypustily.

I. nářečj wýchodnj. Známky geho gsau: raz-, iz-, ptica, rabota, noč, ralo, zemlia (zeml'a), loj, zwiezda, (zwe'zda), cwět, Gen. ago. Dat. omu a t. d.
1. Nářečj ruské dělj se a) w nářečj welkoruské, a to we wšeobecné maloruské, b) běloruské (pjsemný gazyk w 16. a 17. wěku), c) suzdalské, d) olonecké. Neyčistěgi se mluwj okolo Moskwy. e) cjrkewnj (staroslowanské) nacházj se w památkách pjsemných. Připojeno ruskému gazyku.
II. illyrské dělj se w a) w srbské, srbské, bosenské, dalmatské, b) horwatské, c) wendické čili slowenske w Kraině, Korutanech, w Styrsku a w zelenané stolici w Uhřjch.

II. nářečj západnj. Známky: roz-, wy-, pták, robota, noc (noč), radlo, země (zemia), len, hwězda (gwiazda), kwět (kwiet), Gen. ego, eho, dat. emu.
I. Nářečj a) slowácké (slowenské) a podnářečj geho slowensko-české (slowenské), polsko-slowenské, německo-slowenské, maďarskoslowenské, b) české, c) morawské s oddjly hanáckého a walašského, d) srbské w horní a w dolnj Lužici. Celé slowe také českoslowanské.
II. Polské s oddjlem slezkým a g.

Pomocné spisy:
1) Institutiones linguae slavicae dialecti veteris. Od Dobrowského. We Wjdni 1822, wel. 8. (str. 720).
2) Lehrgebäude der russischen Sprache, von Puchmayer. Prag 1820. Gr. 8. (Str. 200 s tabulj za 2 zl.)
3) Gred. Nic. Grammaire raisonnée de la langue russe, précédée d'une Introduction sur l'histoire de cet idiome de son alphabet et de sa grammaire. Ouvrage trad. du Russe, et arrangé pour la langue française, avec l'accent tonique sur tous les mots cités, par Reiff. 2 tomes, wel. 8. (55½ archů) w Petrburgu, 1828—1829 (W Lipsku u Vosa za 5⅓ tol. sask.)
4) Prawopis rusko-český, ladaný trudom Puchmíra. W Praze, 1805, w 8 (str. 68).
5) Prawopis illyrský. Razlika međju jezikom českim i ilirskim. Od Michla. W Praze 1830, w 8. (str. 168) za 20 kr.
6) Ilanova slovnice slavjanske narěčja ilirskoga, uredjena V. Babukićem. U Zagrebu 1836, w 8. (str. 64) za 30 kr.
7) Saustawa gazyka českého s hlediště prawopisného. Od Michla. W Praze 1836, na Imper. archu za 6 kr.
8) Polnische Grammatik für Deutsche von B. S. Bandtke. Breslau 1824, 8. (str. 308).
9) Slownjk polsky od Linde. We Waršawě, 1807—1814, w 4. 6 djlů za 12 duk.
10) Slownjk polsko-rossyiski niemiecki od Šmida. We Wratislawi 1834, za 3 tol. 16 gr.
11) Slowar' rossijsko-polsko-německý sočinennyj Šmidom. Tamž 1836, w 8. (1270 str.) za 5 tol. 8 gr.

§. 4. Český gazyk.

Český gazyk, odnože slowanského nad Dunagem po 14. stoletj, dělj se od něg 1) přigetjm wyššjch hlásek, zwláště po některých spoluzwučkách: sukně (suknei, duse, drželi, gjti (*gieti), stogj atd., na mjsto sukna, duša, držali, gati, stogá atd. — ey, eg w ay, ag: dey, weyce w day, wayce. — i, e w u, i: cizj, bro, w cuzj, šau (a) atd. 2) rozwedenjm dlauhého ý, ú na dwoghlásky ey, au: beyk, kaut mjsto býk, kút. 3) wyslowenjm měkkého r (r'=ř) gako ř, což Čechowé od Poláků snad přigali.
Český gazyk dělj se od polského 1) hláskau a: zlato, hrad, pol. złoto, grod; 2) wkládánjm litery t, obzwl. w slowjch: střjbro, pol. srebro; 3) wrela, wegre, kapradj, ill. přela, pol. pszczoła = pčela, jajce, paprat (pol. paproć); 4) dáme, činjme, mjsto starého dámy, činjmy (y=e); 5) nenj (*nenie) mjsto ne ge (gest), pol. nie iest (ně jest), rus. nět.

§. 5 Rozdělenj slowanské literatury.

Slowanská literatura (slowatwo, slowesnost) dělj se w ruskau, illyrskau, polskau a českau (českoslowanskau w Čechách, na Morawě a w horních Uhřjch). Pomocné spisy: Geschichte der slavischen Sprache und Literatur nach allen Mundarten von P. Jos. Šafařjk, Ofen 1826, 8. 510 in 8. Téhož: Starožitnosti slowanské, w Praze 1836, w 8, po zwazcjch do 10. stoletj (předjdá k historii literatury slowanské). Ruské: Opyt kratkoj istorii ruskoj literatury od J. N. Greče. S. P. 1822, w 8, polsky od Lindy, we Waršawě 1823, 2 djly w 8. — Prawila slowesnosti od J. Tolmačewa. S. Petrburg 1815—22, 4 djly. Polské. Krótki rys historye literatury polskiéy przez T. Szumskiego. W. 1824, 8. — Geschichte der poln. Lit. von G. Mönnich, 1823. 2 djly, 8. — O knihkupectwj w Rusku a Polsku w: Bibliopolisches Jahrbuch für 1840. Leipzig, gr. 8. (17½ Bog.) O ruských knihtiskárnách w Haliči. We Lwowě, 1836.

§. 6. Rozwrženj literatury české.

Literatura česká na 3 hlawnj částky rozwržena: 1) od r. 550—1620 (550-875, 875-1310, 1310-1410, 1410-1520, 1520-1620) t. od příchodu Čechů až do bitwy na bjlé hoře, s oddjly; 2) od r. 1620—1774, t. odtud až do uwedenj školnjho řádu w německých zemjch rakauských, posléz 3) od r. 1774—1836.
Historie literatury české aneb saustawný přehled spisů českých, s krátkau historij národu, oswjcenj a gazyka od Jos. Jungmanna. W Praze 1825, str. 701 w 8 (Rozebrána.) — Coup d'oeil sur la literature bohême par Wenalický w Almanachu de Carro, w Praze 1831, 1834—1836. Čas. česk. Museum od r. 1827—1836. Historie literatury slawo-české od r. 1825—1836, od Michla. (1831, 8.)

Panowujcí češtj, morawštj a uherštj.

Čechy.	Morawa.	Uhry.
R. 621—662 Sámo, panownjk nad cel. Čechami. VII. stoletj. Krok a deery geho, Kasa, Tetka a Libuše. VII.–VIII. stol. Přemysl I. kníže pražské a potomci geho: Nezamysl, Mnata, Wogen, Wnislaw, Křezomysl. IX. stol. Neklan, kn. pražs. Okolo 850 Hostiwjt, též Slawibor, kn. bzenský. 871 Bořiwog I. pokř. asi 871.	II. stoletj. Marot. III. Swatoš. Samomjr. Samoslaw. Hormidor. IX. stol. Mogemjr. Brynno. Rastislaw. Swatopluk	Wůdcowé uherštj: Arpád. Zaltán. Taksony (Toxus)
890 Spitihnew I. 912 Wratislaw I. 925 Wáclaw I. (swatý) (Drahomíra, mati geho, wlad. r. 925—927) Wewodowé češtj: 936 Boleslaw I., též knjže morawské. 967 Boleslaw II. 999 Boleslaw III. ssazen 1002. 1002 Wladiwog (polský). Boleslaw III. podruhé. Boleslaw (chrabrý), král polský, usurp. 1004 Jaromjr, ssazen 1012. 1012 Oldřich. 1037 Břetislaw I. 1055 Spitihněw II. 1061 Wratislaw II. (král I.), kor. 1086. 1092 Konrad I. 1092 Břetislaw II. 1100 Bořiwog II. 1107 Swatopluk. 1110 Wladislaw I. Bořiwog II., podruhé spoluwlád. 1117: opět ssazen 1120. 1125 Soběslaw I. 1140 Wladislaw II., (král I.) kor. 1158, 11 led.	Slawnjr. Swatobog. (Morawa s Čechami wětšjm djlem spogena.) Čechy. 1173 a) Fridrich. 1174 Soběslaw II. 1178 b) Fridrich. 1189 Konrad Otto. 1191 Wáclaw II. 1192 a) Přemysl Ottokar I. 1193 Gindřich Břetislaw. 1197 Wladislaw. 1197 b) Přemysl Ottokar I., 1198 král; kor. 1199, 15. srpna. Králowé: 1230 Wáclaw I. (kor. 1228). 1253 Přemysl Ottokar II. (kor. 1261, 25. pros.) Otto markrabě brandeburský, správce 1278—1283. 1283 Wáclaw II. (kor. 1297 3. čer.) 1305 Wáclaw III. 1306 Rudolf I. rakauský. 1307 Gindřich I. korytanský. 1310 Jan I. lucemburský (kor. 1311.)	[illegible] 997 Štěpán. Králowé: 1000 Štěpán I. (swatý). 1038 Petr poneyprw. 1041 Samuel Aba. 1044 Petr podruhé. 1046 Ondřeg I. 1061 Bela I. 1063 Salomon. 1074 Geysa I. 1077 Ladislaw I. (swatý). 1095 Koloman. 1114 Štěpán II. 1131 Bela II. (slepý). 1141 Geysa II. 1161 a) Štěpán III., poneyprw. 1161 Ladislaw II. 1162 Štěpán IV. b) Štěpán III. podruhé. 1173 Bela III. 1196 Emerich. 1204 Ladislaw III. (dítě). 1205 Ondřeg II. (Jerusalémský). 1235 Bela IV. 1270 Štěpán V. 1272 Ladislaw IV. (Kumán). 1290 Ondřeg III. (benátský). 1301 Wáclaw (český). 1304 Otto (baworský). 1308 Karel Rob. z Anjou.
1346 Karel I. (cjs. IV.) kor. 1347, 2. září. 1378 Wáclaw IV., k. 1363, 15. červ. Prokop markr., spr., 1399. Sigmund král, spr., 1402—1403.	Morawa. 1310 Wéwodowé rak. Fridrich, Leopold a Albrecht. 1311 Jan, král český. 1333 Karel I. (cjs. IV.) 1346 tentýž. 1350 Jan Gindřich, bratr Karlůw. 1375 Jodok a Prokop, Gindřichowci. 1405 Jodok sám. 1411 Sigmund, kr. český.	1342 Ludwjk I. (weliký). 1382 Marie, manželka Sigmundowa. 1385 Karel II. (malý.) 1387 Sigmund
1419 Sigmund (cjsař) kor. 1420. Sigmund Koribut, spr. 1422. Aleš Wřešťowský, z Riesenb., spr. 1433. 1438 Albrecht rak. k. 1438. Oldřich kn. celské, spr. 1438. Gjřj z Poděbrad, spr. 1448. 1453 Ladislaw I., kor. 28. ř. 1458 Gjřj z Poděbrad, kor. 7. kwětna. 1471 Wladislaw II. Jagellowec, kor. 22. srpna. 1516 Ludwjk I., kor. 1509, 11 bř. Karel kn. z Münsterberka, spr. 1523-1526. 1526 **Ferdinand I.**, k. 1527 24. ún., cjsař a arciwewoda rakauský.	1423 Albrecht (cjsař II.); manželka Alžběta. 1439 Morawa správci řjzena. 1453 Ladislaw, král český. 1457 Gjřj z Poděbrad, kr. 1469 Mathiáš (Corvinus) kr. uherský. 1490 — až do nyněgška správci, od králů českých ustanowenými, gest řjzena.	1437 Albrecht rak. 1442 Alžběta česká. 1444 Wladislaw I., polský. 1445 Ladislaw V. (Posthumus). 1458 Mathiáš Huniad. 1490 Wladislaw II. 1516 Ludwjk II. 1526 Jan Zápola. 1527 Ferdinand I., k. 1527.

1564 **Maximilian** (II.), kor. 1562, w Uhřjch 1563.
1576 **Rudolf II.**, kor. 1575, 22. září; 1. w Uhřjch k. 1572.
1611 **Mathiáš** (II.), kor. 23. kwětna.
1619 Fridrich, falckrabě, kor. 4. list.

1619 **Ferdinand II.**, k. 1617, w Uhřjch k. 1618.
1637 **Ferdinand III.**, k. 1627.
Ferdinand IV., k. 1646, w Uhřjch k. 1647.
1657 **Leopold I.**, kor. 1656, w Uhřjch k. 1655.
1705 **Josef I.**, w Uhřjch kor. 1687.
1711 **Karel II.** (cjsař VI.), kor. 1723, w Uhřjch k. 1712.
1740 **Maria Theresia**, kor. 1743, w Uhřjch k. 1741.
Karel, baworský wolenec usurp., od 1741 6. pros.

1780 **Josef II.**
1790 **Leopold II.**, kor. 1791, w Uhřjch též.
1792 **František II.**, kor. 1792, 5. srpna, w Uhřjch též.
1835 **Ferdinand V.**, cjsař a král, kor. 1836, w Uhřjch 1830, 28. září.
(Manželka geho Maria Anna, kor. w Čechách 12. září 1836.)

Oswjcenj národu.

Giž Krokem založena, u pozděgšjch spisowatelů bazečná škola w Budči, a které učené deery Krokowy a maudrý Přemysl wyšli, wyučenj wšelikým wjtězowým t. swobodným uměnjm. Řjzenj bylo gak u Slowanů, tak u Čechů, demokratické, pak ale aristokratické (šlechto-wláda). Wéwodowé. Welwéwodowé měli poddané knjžata. Potwrzenj knjžat stalo se dosednutjm na knjžecj stolici na Wyšehradě. K wládě dáno 12 kmetů dílu starců. Wětšj magitelé statků slauli lechowé, leni, z těch wzrostli šlechticj, páni, staw panský; swobodnj magitelé slauli zemani, dědinnjci (z těch wládyka) a služebnjci: druh, čeleď, kmet, chlap. Čechy a Morawa w župy (krage) a w župany (kragské), města a hrady (grady) rozdělena. Sněmy držány. Náboženstwj pohanské, z čehož se práwnj (swatocudnau wodau) a wogenské uspořádánj wzniklo. Šatstwo plátěné u mužů, štjn u žen, krzno (kožich), čepec, škorně.

R. 863 počalo se křesťanstwj zmahati w Korytanech, Panonii (Uhřjch), na Morawě i w Čechách. K upewněnj křesťanstwj založeny kláštery. Liturgie slowanská a pak latinská. Města se začala stawěti. Obyčege některé pohanské dlauho se udržely. W mrawjch, uměnj a smýšlenj wzali Čechowé welikau proměnu; oděw sice podrželi staroslowanský, gakýž posud Poláci magj, ale u wzdělánj ducha opustiwše swau wlastnj cestu Němce následowali. Šlechta i lid wjce wogenskému než swobodnému uměnj oddáni byli. Břetislaw I. práwa česká od pohanských pověr očistil. Staročeské básnictwj wysokau prostotau, řečj čistau a wůbec klasičnostj proslulé, neydéle se udrželo. Čjm wjce zmahalo se latinské a německé wzdělánj, tjm wjce klesalo básnictwj české, gako od pol. 13. stol. Čechowé skrze Němce latinským pjsmem we swém gazyku psáti se pokusili. Řemesla, stawitelstwj, obraznictwj a malířstwj. Ze staršjch práw wzniklo zřjzenj zemské a práwo městské.

Gazyk.

Praotci naši nalezli w této zemi zůstatky národůw gi před nimi obywawšjch, a s nimi po malu w geden národ wzrostli. Gakau proměnu snjženj to w gazyku českém způsobilo, pro nedostatek památek z toho wěku neglisto gest. Ze gmen řek a potokůw, wrchůw, mjst a osob, hosmasem zachowaných (1045—1125), zawjrá Dobrowský (Lit. 66), že český gazyk gíž tenkráte swůg ráz měl, geg od giných nářečj oddělugjcj.

Staw.

Liturgie slowanská postaupila latinské. Latinský gazyk uweden w službách božjch, w kancelářjch a w saudech. Učenj gediné latinské, a tudy pjsemností weřegné z 10. a 11. stol. gsau latinské. Též dwůr (šlechta z wětšjho djlu milowali německý gazyk, a český prostým (vulgaris) nazwán. Wšak i potřeba gazyka českého byla u aufadu (1155), biskupů pražských (1170). Gsau, kdež pod Ottokara II. z části odečtěnj geho připisugj. Biskup Tobiáš z Bechyně (1282) český gazyk téměř wyhaslý opět w chrámjch a kancelářjch skřjsil.

Proměna.

Český gazyk wzal ten čas trogj proměnu: 1) přigala se w něg cizj slowa: biskup, oltář, biřmowati, kalich, ornodowati, atd. špatně utwořená nowá slowa: podezřelý (suspectus), dobrodinj (beneficium), šedošny (gaulos), wšeobecný (allgemein) atd. Slowa dáwnj česká dostala nowé wýznamy: kněz a pop. Hrubšj nebo nižšj samohlásky panowaly: stolo, stoia (stregj, stogj). a r w položenjm e nebo pozděgi i psány: plerne, plune. Dlauhé samohlásky a měkčj spoluhlásky psány bez známkowánj: uam (wám) polkach (půlkách), brauch (břich), na konci 13. stol. liné (lub), drnlucho. Na počátku 14. wěku giž promjšené: slubugu (slibugi), gytro (gitro), cheau, chcmy (chci). ř toliko gako r, teprwé w 13. stol. gako rz a rs: koruece, krzidlo; u = u, ú; s = f, s, ss; s = ss; s = f, ff; c = c, cz, cs, chu; h = g; ch = h; k = c, k; sf = sc, fcz, fs, cz.

Literatura.

Máme za to, že některé z rukp. královodworského: Sněmy, Taučenj, Pestmjr, Zaboj a snad i Čestan co do skládánj gich w tuto dobu náležegj, protože gsau psány duchem pohanským, že gsau opěwy, že pranášegj ráz starý, gako u (gil), uný (wýborný), což w 12. wěku neznámé bylo, tedy: Unezlao w Vitoslau.

Básnictwj českého neystaršj památky pronášegj známky dokonalosti wysoké a stáří welikého, tak že od (Pamětnjk waršawský, 1820 V. str. 89) thrackého Thamira, o kterém zmiňuje Homér, až do českého Lumjra a Záboge pokolenj Slowanůw udržowalo nepřetržené pásmo bardůw, čili tak nazwaných w sanskritě bharady (bohyně děgůw). Lyricko-epický okres básnictwj byl, dle domněnky, neyobyčegněgšjm polem pěwcůw starodáwných.

Literatura zamyká toliko básnictwj, gehož formy na ten čas dosti rozmanité byly lyrické, epické (obogj swětské i duchownj), naučné satyrické, gnostagitelné (allegorické) a dramatické (Mastičkář). Weršowánj dle počtu syllab s čitedlným rhytmem. W prose psány některé pobožné částky. Swaté pjsmo (wygmauce žaltář, a ten špatně přeweděný) pro ztrátu ceny awé do češtiny nebylo přeloženo.

Slowa.

a) Řeky a potoky: Leže, Ogra, Wltawa, Mša (Mža), Belina (Bělina), Brusnica (Bruska)
b) Wrchy: Rip, Oseca, Ostek, Medwěd (r. medwěd), Pripek, Petrin.
c) Mjsta: Luca (tak Lužanc), Zriěla (Srbsko), Zribla (Srbjn), Tursko (r. turi), Prago, Lubussin, Dewin, Leuigradec, Dragus (blíže Postoloport), Hurasten (Wyšehrad, od chrastiti), Tethin čili Thetin, Stodici.
d) Osoby: Croh, Vrasco, Kasi, Tetha (Tetka), Lubussa, Premisl Nezamisl, Mnata, Uuyn. Uniuslau, Crezomisl, Neclan, Gostiuit, Borziwoy. — Polš. letop. 1872): Zwenislaw, Ratislaw, Heriman, Spuitiman, Moyslaw.

Spisy.

Rukopis králodworský s giným pjsněmi, wydán od W. Hanky. W Praze 1835, str. 132 a XII. w 12. a facsimile. (Přeložen do ruského od Šiškowa, do rusínského od Šaškewiče, do polského od Séměnského a Kucharského, do krainského od Kastelice atd.)

Zbjrka neydáwněgšjch slownjků latinsko-českých, od W. Hanky. W Praze 1833, str. 442 w 8. a 2 facsimile, z nichž Mater verborum (Vacerad 1202) a t. d.

Časopis českého Museum. W Praze 1827—1836, w 8. Redaktor Fr. Palacký.

Starobylá Skládanie. Památka 13. a 14. wěku z neywzácněgšjch rukopisů wydaná od W. Hanky. W Praze 1817—1823, 5 djlů w 12.

Wyswětlenj použitých skracowánj w njže stogjcjch gménách spisowatelůw.

b. č.	= bratr český	m.	= mistr
b.	= bohoslowj	mor.	= morawan
dr.	= doktor	pr.	= práwnjk
f. far.	= farář	prem.	= premonstrát
f. fil.	= filosofie	prof.	= professor
jes.	= jesuita	red.	= redaktor
kan.	= kanownjk	r. ryt.	= rytjř
k. kn.	= kněz	sl.	= slowan
kř.	= křjžownjk	úř.	= úřednjk
l.	= lékařstwj		atd.

Spisowatelé.

a Brezowé Wawřinec 1373 † 1435.
a Dube Bodleg, neywyššj sudj (1379).
Flaska, Smil z Riesenberka † 1403.
z Holesowa Jan, benediktin.
z Horowic Beneš (Zámorský), 1396.
Hus Jan. 1373—1415.

Milíč Jan, mor. † 1374.
Pražský Jeronym (Faulfiš) † 1414.
Pulkawa Přibjk (1374).
Roudnický Kleš, Slowěnjn (1340).
Štjtný Tom. z Štjtného, rytjř (574).

Bartoš pjsař.
Bartošek z Drahonic Bart. (1464).
z Cimburka z Towač Ct. † 1494.
z Čechtic Bohuslaw.

Konec z Hodiškowa M. † 1546.
Koranda Wácl., kn. bus. † 1510.
Lukáš Pražský, br. č. † 1527.
Lupáč Mart. Augezdský † 1468.

Rokycana Jan, dr. b. † 1471 (přes 70 let).
z Rosenberka Jošt † 1467.
Strážecký Jakaubek 1373—1429.

[…]

Wšech českých spisowatelůw až do r. 1825 pořjtalo se na 1570, a odtud až do nyněgška přirostlo 280; tedy dohromady přes 1850.

W Praze, 1832. Tiskem synů Bohumila Haase.

Složenjm a nákladem Jos. Justina Michla, člena řádu pobožných škol w Praze.

wer kann sagen" &c. »Můg Gežjši, kdož wyslowj«. W Praze arcib. (též).
liwá pjseň ze zákona Božjho wytažená atd. (15 strof) »Kdo má uši k
j slyš« (též). — 206. Nábožná pjseň k Panně Maryi swatohorské. Nowé
j. w Pr. »Zdrawas Dcero Boha Otce« (2. máge 1830). — 207. Pobožná
k Pánu Gežjši. Nowé wyd. W Praze. »Když w myšlenj vsmrcenj Gežjše
nám« (též). — 208. Pobožná pjseň o přehorkém umučenj Pána Gežjše. No-
yd. w Praze. »Když wečer dewátá hodina bila« (též). — 209. Septena
ana). To gest sedmero zpěwů a modlenj. Pobožnost ke cti a památce se-
radostj neybl. Panny Nebes Králowny Marye. W Praze u Dworského.
— 210. Nábožný zpěw při mši swaté od T. Kubelky. W Pr. arcib. »Otče
ny přicházjme« (též). — 211. Pjseň k sw. Janu Nep. »Wzjwegme se wšj
stj, Nep. Jana« (15 strof), (2. červ. 1830). — Pjseň k sw. Janu N. patro-
ské země k stoleté slawnosti w r. 1829 od pr. arcib. konsistoře, w něm.
u wydaná. »Kwět mágowý když wěge«. W Praze u Geřábka (též). — 213.
6 nábožných na křižowé dni: »Přjsný saudce hřjšných lidj« atd., pak k sw.
Nep. 1) »K tobě můg Otče« 2) »Kde gsi, kde gsi«. 3) »Sem, sem siro-
«. 4) »O srdce mé, swatý Jene«. 5) »S welkau radostj český lid zpjwá«.
2. červ. 1830). — 214. Pjseň k neyswětěgšj Panně Maryi Bolestné. »Gako
k studnicy«. Nowé wyd. w Praze (též). — 215. Pjseň nowá k sw. Janu N.
Nowé wyd. »Swatý Jene Nep., ty patrone náš český« (též). — 216. Pjseň
k P. Gežjši. Nowé wyd. »Sem sem k poslauchanj«. W Pr. (též). —
Pjseň k panně Maryi k rannjmu klekánj. »Zdrawa buď Marya, o Božj Ro-
. (4 str.). — 218. Weselozpěw k nepoškwrněnému početj Panny Marye, po-
laského blah. Alfonza Liguori. »Neyslěněgšj« (9 str.). — 219. Pjseň. Ma-
elemilowaná, dle Alfonza Liguori, »Gegjť gsem — oné milenky nebeské« atd.
.) — 220. Pjseň na den gména P. Marye. Pjseň blah. Alf. Liguori. »Zhled-
rúnu welebného«, u Posp. (též). — 221. Pjsně pautnické pro ctitele Mary-
na swatau Horu putugjcý atd. S přidanými ginými pobožnými modlitbami.
aze u Dworského. »Sem pospěšte, poběhněte Maryansky pautnjcy« (též). —
(Weleba, W. F.), *Jubel- und Lobgesang zur seligst. Jungfrau Maria und*
r Jesu: „Sieh mit Wohlgefallen nieder, hohe Himmelskönigin". Česky:
ledni o nebes královno, na nás okem milosti«. W Pr. u Geřábka (též). —
Chwalozpěw k sw. Anně (16 str.) »Wesel se dnešnjho dne, každá nábožná
(2. srp. 1831). — 224. Pjseň o welebné swatosti oltářnj. (6 str.) w Praze
»Když twau lásku uwažugi« (též). — 225. Pjseň o Maryi atd. od Kubelky.
esni lidské stwořenj nynj«. W Pr. arcib. (2. říg. 1830). — 226. 9 duchow-
pjsnj sebraných od Joz. Košiny. (cens. 2. bř. 1831). — 227. Pjseň ke mši
»Zde w skraušenosti padáme o Bože před twau twář« atd. (přetisk) (též).
8. 6 nábožných pjsnj: 1) Uctěnj Jana sw. — 2) Tisýckrát buď pozdrawe-
— 3) O žalostná ta hodina. — 4) Krystus příklad pokory. — 5) Ach nebesa
rňte. — 6) O Marya moge žádost. (cens. 1. máge 1831). — 229. Nábožna
o sw. Wáclawu, patr. českém. »O milý sw. Wáclawe, Obrať k nám oči
é!« w Pr. u Dworského. (cens. 2. čce. 1831.). — 230. Pjseň ke cti sw.
rince: »Láskau k Bohu srdce gaté«. W Chrudimi u Košiny. (cens. 2. srp.
— 231 Pjseň ke swatému Jakubu wětšjmu. »Žiwot kdo chce Bohu milý
. W Chrud. u Koš. (též). — 232. Pjseň nowá za odwrácenj nemocy a moru.
uš neysladšj Gežjši, Synu Boha živého« (13 str.) od W. Nusbauma. W Gind.
i u Landf. (cens. 3. říg. 1831). — 233. Pjseň duchownj rannj. »Giž na dů-
vé mocnosti dobrotiwého twůrce« (8 str.) (též). — 234. Pjseň w času náka-
nemocy (11 str.) »Hwězda gasná, panna krásná, kteráž Krysta krmila«, a
ba w čas nákažliwé nemocy: »Wšemohaucý wěčný Bože.« W Praze u J.
ka (též). — 235. Pjseň z života sw. Wáclawa wwedená. »Sem, sem wrauc-
wátegte, pobožnj křesťané« (18 str.) (též). — 236. Pjsně k Bohu 1) »Bože!
veyž cjsaře Františka wšem milého.« (5 str.) — 2) »Bože uslyš naše hlasy,
né to modlenj« (8 str.) w Praze a Kr. Hr. u Posp. (též). — 237. Pjseň
yi Panně (20 str.) »Tisýckrát buď pozdrawena« (2. list. 1831). — 238.
i Jan) Důwěrnost w prozřetelnosti božské. Pjseň: Wděl Bože w rozgjmanj
mému stálau ctnost. (1. pros. 1831). — 239. (Růžička W.) Nábožna pjseň
u a některým swatým patronům za ochraněnj od nákažliwé nemocy. (též).
0. (Opočenský), *a)* pjseň při spaušténj těla do hrobu. (1. led. 1832 w Br.) —

241. — *b*) Pjsně nábožné k rozličným příležitostem. (též w Br.) — 242. P
kagjcý před obrazem Maryanským w chrámu páně děkanském c. k. města P
za odwrácenj zlých nemocý roku 1831. »Slawná královno nebeská« (cens. 1.
1832). — 243. (Benečjk) O Salvatoru. Pjseň nowá w čas nebezpečných nem
(1. un. 1832 w Br.). — 244. Pjseň k stoleté korunowacj Maryanského o
ná sw. Hoře roku 1832. »Semto pospěš k Matce Božj (cens. 1. unora 1832)
245. Dwě pjsně duchownj. 1) K swat. Bartoloměgi. »Hlučně zněgj hlasy
wšech muži Božjmu«. 2) K sw. Františku Serafinskému. »Ozdoba ctnosti přeg
Františku muži Božj« (1. břez. 1832). — 246. Pjseň k sw. Jozefu. »K tob
twé djtky winem Bože! w truchlivých časech«. W Praze arcib. (též). —
Zbjrka nábožných pjsnj. 1) »Poď ty sem hrjšnjku, swěta milownjku.« 2) »Z
gest na nebi pán Bůh náš.« — 3) Pospěšte k Geruzalému«. — 4) Gežjš s M
matičkau twau«. — 5) »Ach můg neysladšj Gežjši«. — 6) »Když Adam p
otec náš«. — 7) Tisjckrát pozdrawený buď od nás ctěn chwálený, neymilegš
trone o sw. Antonine«. (též). — 248. Pjseň ke cti a chwale sw. Jana Nep.,
od Jana Nep. R. z Rýgru. We Wjdni w chrámu Paně v Matky Božj na
zpjwaná w roku 1832. (přetisk) (cens. 2. bř. 1832 we Wjd.) — 249. Pjs
slawnost 40ti letého královanj cjsaře Františka. »Žehney blažiž roso s nebe!
tiškowa stárj kwět.« (2. dub. 1832). — 250. Pjsně dwě nábožné: 1) W čas
r. 1832. »O náš neysladšj Gežjši, Synu Boha živého«. — 2) K Pánu Gežjši »
sko má neymilegšj winšowanj Gežjše« w Pr. 1832 u Gintla (též). — 251. Djk
Maryanských ctitelů před nákažliwau nemocj zachráněných. (24 str.) (1. mage
— 252. Pjseň pohřebnj w potřebách wšeobecných. »Wzhledniž Pane na bo
(též). — 253. Chwalozpěw ke cti a chwale rodičce božj Panné Maryi swatoh
»Radostný nám čas nastal« (1. červ. 1832). — 254. Pjseň k neyswětěgšjmu
vatoru. »O Salvator! o Salvator! spasytel náš.« — 2) Tauženj křesťanské
k Pánu Gežjši. »Milugi tebe Gežjši, lasko má neymilegšj« (c. 1. č. 1832). —
Pjseň k Panně Maryi o slawnosti stoleté korunowanj gegjho na swaté Hoře
»Slyš, o kralowno nebes.« (též). — 256. Nabožna pjseň o milostném Gezul
které w městě Soběslawi k uctěnj wšem ctitelům se předstawuge: »Radostný,
nilý Gežjšku můg.« w Gind. Hr. u A. Landf. (c. 2. červ. 1832). — 257. Pjs
čas neduživosti atd.: »Ay nynj čas kagjcý« (též). — 258. Pjseň w nastáwag
smutných časech, a prosba, aby ge Bůh milostiwě od nás odwrátiti račil: »W
me srdce k pobožnosti«. W Pr. u J. Spurného (též). — 259. Pjsně duchow
každodennj uzjwanj školnj mládeže při obětj mše swaté w chrámu Paně u sw.
gice w Podskalj: »Bože wěrjm, Bože daufám, tebe Bože milugi« w Pr. arc. (tě
260. Pjseň nowá ke cti a chwale sw. Anny: »Ey s welikau pobožnostj« (12
2) Pjseň k sw. Jakubu. »Poďte wěrnj křesťané« atd. w Pr. w skladu M.
(cens. 2. čce. 1832). — 261. Pjsně duchownj. 1) »Nemohu většjho mjt přj
— 2) »Maryi chwalu wzdáweyme, Marya!« — 3) »Přišli gsme do domu twe
4) »Wšickni pautnjčkowé, wěrnj ctitelowé.« — 5) »Welebná trogice swatá, gen
gediná podstata.« — 6) »Negsem zawázán žádnému.« w Chrudimi u Košiny
— 262. (Wiršink L.) Pjseň k sw. Wawřinci: »Wawřince náš milowniče.«
— 263. Pjseň k sw. Wáclawu, patronu českému: »Swatý Wáclawe, wéwodo
země.« w Pr. u Somra (2. zář 1832). — 264. Pjseň postnj: »Co se děge,
plač tam kde z města.« W Pr. arcib. (též). — 265. Pjseň při obětj mše s
»Bože, obět neywzácnějšj,« tamže (též). — 266. Pjseň při rozdáwanj o
chudým djtkám w škole Libeňské: «Prigmi Otče neymilegšj malických děko
(též). — 267. Zbjrka nábožných pjsnj: 1) »O Gežjši moge lásko, duše má g
částka«. 2) »Nikdy nemám w srdcy pokog.« 3) Zdrawa buď swatá Bar
4) »Byl geden mládenec ctnostný a to gménem Tobiáš«. W Praze u Gintla (1.
1832). — 268. Pjseň wánočnj pro mládež, od W. A. Dauchy: »Narodil se
spasytel, Gežjš Krystus wykupitel« w Pr. arcib. (2. led. 1833). — 269. Cb
zpěw k Panně Maryi. »Zdrawas kralowno nebeská,« w Pr. u M. Gintla (1.
1833). — 270. Zpěw prawých ctitelů Maryanských. »Gednohlasně wšickni pě
Nowé wyd. (též). — 271. Chwálozpěw maryanský: »Neykrásněgšj Bohu neyn
šj,« w Praze arcib. (1. mage 1833). — 272. (Devoty, J. F.) Pobožné zpěwy
wraucý hlasowé k sw. Aloyzyusowi, k tisku podáwá (též). — 273. Pjseň k sw.
Nep. u geho hrobu. »Z dlauhé cesty w tauženostj« (též). — 274. Pjseň
o umučenj Pána Krysta. »Duše má kwjlj žalostj« (též). — 275. Pjseň k pož
nj s neysw. swátostj; w Pr. u Gintla: »Srdcem wraucjm a kagjcjm« (též). —

me Erinnerung der Jubelfeier Mariä Krönung auf d. heil. Berge. Mit einem h zu Maria. (Něm. a česky) w Praze u Rudla: „*O Maria, du seligste Jung-* (též). — 277. Chwalozpěw a prosba k neyblah. Panně Maryi od J. Hýbla: ná Panno w radosti nebeské na wěčnosti,« w Pr. u Geřábka (1. srp. 1833). 78. Pjseň mešnj ku Pánu Gežjši. »Slzawým okem k tobě spasyteli,« w Pr. u (též). — 279. Pjseň ke mši swaté. »Tu Bože se korjm« (též). — 280. er Ant.) Nábožná pjseň o neyswětěgšj rodičce božj Maryi Panně. (2. led. 1834). 81. Pjseň wánočnj. »Wypsal sw. Lukáš« w Pr. u Posp. (1. břez. 1834). — Pjseň při požehnanj: »Gežjši twé stádo žehney« (3 str.), tamže (též). — 283. w čas adwentnj: »Prwnj přjštj Gežjše« (11 str.), tamže (též). — 284. Pjseň rjmu tělu (13 str.) »Sestupte angelé, wy božj.« (1. čce. 1834). — 285. Slá- w k Maryi P., důstogné Matce Páně (13 str.) »Co djtky k matce milostiwé,« Špinka (2. zářj 1834). — 286. Zpěw k swatému Janu Nep. (8 str.) »Když wětiwém mági,« tamže (též). — 287. Žiwotopis w rýmech sw. Ignáce, wyzn. zakl. tow. Gežjšowa (14 str.) »Chwalme Pána neywyššjho« (2. zářj 1834). — Pjseň prosebnj ku králowně nebes (6 str.): »Matko Páně čistá,« w Pr. u Posp. — 289. (Weleba, W. F.) Ljbezná pjseň k blah. Panně Maryi (10 str.) o gména přeslawného dosti newychwálena« (též). — 290. Zawděčenj aneb wenj dne narozenj geho c. k. milosti cjsaře a krále Františka I. Nábožná (12 str.) »Bože w Trogicy gediný« (1. řjg. 1834). — 291. Pjseň o umučenj (12 str.) »Duše má kwjlj žalostj,« w Gind. Hr. u Landf. (2. řjg. 1834). — Čtwero duchownjch pjsnj od G. Saučka. 1) »Tobě Bože twůrce wšeho.« — pasitel náš gede přelaskawě.« — 3) »Co se děge, křik, sběh, tam kde z mě- — 4) »Proroctwj gest naplněno« w Praze u Neureutra (2. pros. 1834). — Pjseň k sw. Jozefu: »Ljbě garo wjtá opět« (8 str.) (1. břez. 1835). — 294. wowánj se k wečeři Páně: 1) »Ozdobiž se duše milá« (5 str.). 2) »Gežjše pustjm« (12 str.). 3) Hlawo plná bolesti« (10 str.). — »Zpowjdánj z hřjchů před Pánem Bohem« atd. — »Když tělo Páně přigjmati maš« atd. — »Když Páně přigjmati maš« atd. (cens. 1. dub. 1835. Wjd.) — 295. Pjseň k sw. z Nepomuku (13 str.) »Kráso naši české wlasti,« w Pr. arcib. (2. mág e 1835). 6. Zbjrka nábožných pjsnj: 1) »O ty genž milostiwým hlasem.« 2) »Zde twau welebnostj.« 3) »Slzoplynným okem k Tobě.« 4) »Co djtky k mat- lostiwé« 5) »Když w přjwětiwém mági.« (k přetisku) (2. čce. 1835). — Pjseň k Panně Maryi od Weleby, přeložená od N. Waňka: »Nuž pospěšte čkowé« (19 str.) (2. srp. 1835). — 298. Nábožná pjseň katolických křesťa- k k wěřegným službám Božjm, tak y k domácy pobožnosti. W Pr. u Neu- (2. řjgna 1835). — 299. Pjsně nábožné a modlitby. W Mladé Bolesl., u eřábka (cens. 2. pol. řjg. 1836).

II. Světské.

ě. Znělky. Metrické básně, lyrické wůbec, naučné a popisné, rozprawné, epické, přjležité atd.

Baligowič (K.). — Chwálozpěw ke cti Oswjceného Pána Jozefa Belk(a), biskupa Spišského.

Wydawatel následuge česko-slowanského způsobu psanj, gako stařj spi- lé katoličtj. (Kal. Fej. 1835).

* *Čelakowský* (Fr. Lad.). — Ohlas pjsnj ruských od atd. 12. (str. 95), w Praze, pjsmem Jana Pospjšila, 1829, za 24 kr.

»Wedlé Sláwy Dcery ušlechtilegšjho plodu básnického nad Ohlas tento wěgšj literatuře nemáme.« (Posud. w čas. mus. 1830. I. 108—112). — *Sla- e Volkslieder aus Č—j's Sammlung übersetzt von J. Wenzig* (*Monats. des Mus.* 1827. *Juni S.* 9—14.) *Russische Volkslieder, aus Č—j's S. übersetzt Deutsche von Prof. A. Müller* (tamž, 1828, *S.* 460—465). *Ein Wort über Volksschriftstellerei, veranlasst durch den* Ohlas; — chwálj wýborné pjsně 1829, *Juli,* *Aug. S.* 43—56, 109—125). — Oznam w Rozl. pr. 1829 č. - Čechoslaw, 1831, V. 36. — Muczkowski 1834, str. 16: »Jego odgłos pie- ssyiskich przewyszył powszechne oczekiwanie.«

109. * *Čelakowský* (Fr. Lad.). — Slowanské národnj pjsně seb —kým. Djl 3tj. 8. (str. 231), w Praze, u Jos. Fet. z W 1827. Djl 1nj 1822 (str. VIII a 232). Djl 2hý 1825 224). C. 1 zl. 12 kr.

Mon. d. vat. Mus. Prag, 1827. *Aug. S.* 72—80. *Einige Worte das böhmische Volkslied, veranlasst durch die Liedersammlungen:* »české na pjsně« (w 8.) *von ungenannten Herausgebern, und* »Slow. nar. pjsně« *von kowský* (pos. od prof. A. Müllera) *„Die Natur hat den Böhmen ein wärmeres gegeben, als dem weit südlicheren Tyroler. Es wird kaum in einem andern so viel getanzt und gesungen, als in Böhmen. Ich kann es nicht verhehlen, die böhmischen Lieder (jetzt) den russischen und serbischen, ja, so hart es klingen mag, selbst den mährischen und slowákischen an ästhetischem the weit nachstehen. — So verschieden auch die böhm. Volkslieder ihrem nach von den russischen und serbischen seyn mögen, der slawische Grund und — diese rege, innige, warme Gemüthlichkeit, diese, fast möchte ich sagen, rüh Naivität, die Empfänglichkeit für Alles, was erheitert, ergözt, rührt, erhebt u schüttert, und diese kindliche Offenheit, mit welcher wir das volle Herz strömen lassen, theilen die Čechen mit den Russen und Serben."* Djl Inj obě W. Hankowi a obnášj pjsně (I.) české, morawské, walašské a slowenské; (II ské, maloruské, srbské a windické. Pjsně přjležitostné. Djl IIhý, obět. Kaz. zińskému we Waršawě, obsahuge pjsně (I.) českau, morawskau a slowenskau pěwy, a (II.) zpěw polský, ruský, maloruský, srbský, dalmatinský, wolh windický, starowindický, litawský. Djl IIItj obět. St. Karadžiči a gjmá (I.) český, morawský a slowenský; (II.) zpěw polský, ruský, maloruský, srbský matský, wolharský a windický; wše s poznamenanjm a překladem českým.

110. * — Smjšené básně (F. L. Č.). Druhé rozmnožené wy 8. (str. 163), w Praze, pjsmem Jos. Feterl. 1830, seš. 2

111. *Godra* (Samuel). — Muzy Dcera we třech zpěwjch. W atd. 8. (str. 168), w Prešpurku, pjsmem Karla C. Sniżka, seš. 3 (w Praze Nrureuter),

112. * *Hanka* (Wáclaw). — České historické zpěwy; a. p. n. *mische historische Gesänge.* 8. (str. 72), w Praze 1826. N —8 (str. 32), tamž 1827. Nro. 2.

113. * — Krakowiáky, aneb pjsně národnj polské s připog textem od atd. 16. (str. 114), w Praze u Endersa, pjs arcib. tiskárny, 1834(5) (Neureuter), seš. 1

Pos. w čas. mus. 1834. IV. 445. — Odpověd tamže. IV. 452 od I — W. H. odpowjdá Čelakowskému w Kwětech, 1835. 9. — Rozm. lwow. str. 24 a 361.

114. * —(owy) Pjsně. Třetj wydánj. 24. (str. 132 s rytinau), u J. H. Pospjšila, 1831, seš. 1

Kwěty 1834. str. 318. — Jadam z Zatora (Gorczyński) umjstil we lw. 1834. str. 244, 252. překlady některých geho pjsnj: Břetislaw, Košjček, Živo dré oči, Rokyta, Na sebe. — W hudbu uwedené od W. J. Tomáška pro piano: Slawjček, Měg se dobře, Žalost, Fialinka, Pomsta, Modré oči. S ckým překladem od W. Swobody. W Praze 1836, 71tý djlek u Marko za 1 zl. 30 kr. *(Prag. Zeitg. Nro.* 168. *v.* 26. *Okt.* 1836). — Do angl přeloženy w Výboru z básnictwj českého, London 1832, str. 239—250. I ctero pjsnj (str. 249 tamže prawj): »There' is a german translation by Hansl Muczkowski 1834, str. 15. dj: »Hanki pieśni, mające koloryt właściwy i pr wie narodowy.«

115. * Hlasy duchowenstwa k Gegich cjs. král. Majestatům F nandowi a Marii Anně při slawnosti korunowánj. 4. (st a wyobrazenj české koruny w listu), w Praze (1836)

12. zář. Obětuge W. M. Pešina (kanownjk chrámu páně sw. Wjta, český kazatel, redaktor č. p. kat. duch.)

Titul mnohobarewný tištěn u J. H. Pošpjšila, text u W. Špinky. — Básau od: W. Procházky, J. G. Marka, Smetany, Šindeláře, W. Štulce, Winaho, Hawelky, Fr. Wacka, Holáska a Klácela, s německým přewodem wětšjm od Siky. — Též wyt. w časop. pro kat. duchowenstwo 1836. III. — Ozn. lw. 1836, nro. 45.

* Hlasy wlastenců ke dni 1. března 1832, na památku čtyřidcetiletého slawného panowánj G. M. cjsaře a krále Franti'ška I. Nákladem matice české. Čjslo I. 4. (str. 34), w Praze, tiskem synů B. Háze, 1832, seš. (Zakl. mat. č.)

Tištěn gest spis tento tiskem kongrevským (wšebarewným); skwostněgšjho jnj, co do typografických okras, posawád ani w Čeckách, ani kde ginde w rjši ské tušjm newyšlo. Čas. mus. 1832. I. 123. — Obsahuge 12 básnj: od Cewského, Chmelenského, Malého, Štěpánka, Macháčka, Tomsy, Winařického, ha, Langera. — Cjsař Frant. I. skladatelům těchto básnj poděkowánj za ně zati ráčil. Čas. mus. 1832. IV. 477.

* Hlasy wlastenců při radostném wjtánj Gegich cjs. král. Majestátů Ferdinanda I. a Marie Anny w Praze dne 4. řjgna 1835. Od českého Museum. 4. (str. 31 a 3 bez n.) w Praze, tiskem synů B. Háze, 1835, seš. (Zakl. mat. české).

* *Hněwkowský* (Šeb.). — Děwjn. Báseň romanticko-hrdinská w osmnácti zpěwjch od atd. Djly dwa. 8. (str. 403), w Praze, w knjž. arcib. kniht. 1829. seš. 1 zl.

Slowo o Děwjně od W. Negedlého w čas mus. 1831. III. 290—296.

Holý (Jan). — Cirillo-Methodiada, wítazká báseň w 6 zpěwoch s připogeným žiwotopisem sw. Cirilla a Methoda a bagoslowjm pohanských Slowákůw. (Kal. Fejer. 1837.)

— Swatopluk. Wítazská báseň we dwanácti zpewoch od atd. W Trnawe 1833 (w Praze, Pospjšil). C. 1 zl.

Pos. w Gindy a nynj, 1833. II. 166. od Malého. Ze slowenského ná(bernolačiny) přeložil do českého Winařický, w čas. mus. 1833. III. 274. — w šestý w č. Wčele 1835. str. 103. sld. »Swatopluk wězeň (epická báseň).«

* *Kačić* (Andria). — Razgovor ugodni naroda slovinskoga; u komu se ukazuje početak, i sverha Kraljah Slovinskih, koji puno vikovah vladaše svim Slovinskim deržavam, i različitim' pismam' od Kraljah, Banah i Slovinskih Vitezovah. Izdao Venceslav Juraj *Dander*. Knjiga perva. A. p. n. Serbsko-dalmatinske viteške národne pjesme. Novo vandanje. Izdao atd. mal. 8. (X a 208 a 10 bez znam. s dedikacj p. kn. Jos. Iwanowiči z Dobroty od buke Kotorske), u Beču (Wjdni) J. Venedikta, Slavenska Knjigarnica, 1836. Knjiga druga. mal. 8. (str. 382 a názew), tamž 1836.

Předpl. na 3 knihy 5 zl. Tisk a papjr krásný. »Ce iziti u tri snažna vopopravljena izdavanja. Po pervu izišlo l. 1759 u Mlecih (Benátkách), pak nž 1801. 4. od Ant. Puariče.« Klade mjsto *ě*, *e* často *i* atd. Kwěty 1834. 223. Štulce. Dan. il. 1835.

* *Kamenický* (Fr. Jaroslaw). — Pjsně w národnjm českém duchu od atd. 12. (str. 108), w Praze, w knjž. arc. tiskárně, u Josefy Feterlowé, wedenjm a nákladem W. Špinky, 1833. Seš. 10 kr.

Pos. w Gindy a nynj, 1833. I. 30, 31.

123.* *Klácel* (Matauš). — Lyrické básně od atd. wel. 8. (str. w Brně, tiskem Rudolfa Rohrera, 1836 (w Praze Neureu Pospjšil). Seš. 36

Posud. w čas. mus. 1836. I. 102. 381. od Chmelenského. — W l tech 1836, přjl. 33. od W. Štulce, a str. 57 od Týla, a 1837, přjl. 18. od Šolce. — W č. Wčele 1836, od Tomjeka. — W čas. pro kat. duch. 1836 356—359 od V. Zahradnjka. — — Básnjk ten as co Klopštock Němec w bá swých obsahu téměř náboženssko-mudrckého wytečný. — Sw. II. w tisku.

— — Wjtánj Gegich cjs. král. Milostj Ferdinanda I. a Marie Ann Morawy. Dne 17. srpna 1836. 4. (½ archu) w Brně, tiskem R. Rohrera (M. F

124.* *Kollár* (Jan). — Narodnié Zpiewanky, čili pjsně swé Slowáků w Uhrách gak pospolitého lidu, tak i wyššjch sta sebrané od mnohých, w pořádek uwedené, wyswětlenjmi třené a wydané od atd. Djl prwý. Wydánj hogně rozn žené i perwé dwa tištěné swazečky w sobě obsahugjcj. 8. (str. 454 a obsah a obrázek, představugjcj Slowank Turci) w Budjně, w král. universické tiskárně, 1834, seš. Djl druhý 8. (str. IV. a 570 a obrázek: Báča) tamž 1835, 2 zl. 20 kr. w předplacenj. (W Praze Kronb. i Weber.)

Přispělo k nim sbjrkami a rukopisy 95 osob, a předplatitelův by 213. — Polewkowič Jan složil některé nápěwy k těmto zpěwům (Hronka III.) Užitečné pro ethnologa, archæologa, mythologa, historika, æsthetika, bá hudebnjka, grammatika, lexikografa, ano i botanika. Doležálek a Fürédy ná nápěwy chtěgj k tomu wydati.

125.* — — Sláwy Dcera. Lyricko-epická báseň w pěti zpěw od atd. Úplné wydánj. w 8. (20½ ar. bez znam.) w Pešti skem Trattnera a Karolyho, 1832. (U spis. na velině wše ex. za 2 zl.)

126.* — — Wýklad čili přjmětky a wyswětliwky ku Sláwy I ře. S obrazy, s mappau a s přjdawkem drobněgšjch b rozličného obsahu od atd. wel. 8. (str. 530) tamž 1832 spis. za 2 zl. 30 kr. (w Praze, Neureuter?) C. 5 zl. za ob

Slowo o Sláwy dceře od Čelakowského w čas. mus. 1831. I. 39- — Obrana pro Dimidowa a Uhle, od Čelakowského w č. Wčele, 1835, str. — Roz. lwow. 1834, str. 64. — Do německého přeložený znělky od Jos. Wen *Monats. des vat. Mus. Pr.* 1827. *Jan. u. Feb.* (I. 1—8, II. 1—8). *Halle* *Prag* 1833. — Do anglického přeložen od Bowringa, 1832, str. 192—238. Čechoslaw 1831, V. 36. — Muczkowski 1834, str. 14. 15. »Kollar jest Pet swego národa.« — Přel. do polského w Melitele, noworočnjku na r. 1837 přez browiča, w Lipsku, 12. str. 102—6. »Sonety (2) z Kollára« od Bojanowsk Dan. ilir. 1837. br. 10. od R. Zdenčanina. — »Wyswětliwky básnjka« — p — »trognásob wjce práce a času stály, nežli sám text, gegž wyswětlugj. U gi wzdělaných národůw, n. p. Anglůw, Francauzůw, byly by owšem tyto tako wýklady zbytečné, a bohdá že někdy i u našich potomkůw budau. Ale w šem národu, gak nynj gest, potřebné gsau. Při našem zagisté wychowánj, gak mácjm, tak školském, neučjme se ani slowanským (slawským?) děginám a s tinám, ani slowanskému bageslowj, ani slowanskému zeměpisu, ani slowanské m nici a řeči, tak že nenj diwu, gestli náš národ sobě samému cele cizj gest, gs do národnj wzdělanosti samému sobě a náhodě zanechán.« (Předml.)

127.* Královdworský rukopis. Zbjrka staročeských zpěwoprawn básnj s několika ginými staročeskými zpěwy. Nalezen a dán od Wáclawa *Hanky*, s děgopisným úwodem od Wácl Aloysia *Swobody*. Připogen wěrný snimek pjsma. A. p. n. *niginhofer Handschrift. Sammlung alt böhmischer lyrisch-*

schen Gesänge, nebst andern altböhmischen Gedichten. Aufgefunden und herausgegeben von W. H.; verteutscht und mit einer historisch-kritischen Einleitung verschen von W. A. Swoboda. Nebst einem Facsimile. Zweite umgearbeitete und vermehrte Auflage. Tiskem u Medaua w Litoměřicjch. wel. 8. (17 ar. = str. 244), w Praze, 1829 (J. G. Calve), *geh.* 1 zl. 20 kr.

Monats. des vat. Mus. 1828. *Apr. S.* 304—312. *Probe einer verbesserten* rsetzung *der Kg — Hdsch. von Prof. Swoboda* (Čestmir und Wlaslaw). — ingůw: wýbor z básnictwj českého, London, 1832. — Srw. Čechoslaw 1831. 6. — Jungmann Jos. ohledem »Libušina saudu« proti recensentowi Dr. w: ner *Jahrbücher der Literatur. Bd.* 27. *und* 37. (čas. mus.) — *Gegen die Re-*on *meiner Uibersetzung der K. H. im Literaturblatt der Zeitschrift:* »*Der Ko-von Dr. Th. Legis, für dieselbe Zeitschrift v. W. A Swoboda* (cens. 2. *H.* 1830). — *Oest. Nat. Encykl. Wien,* 1835. *III. S.* 236.

* (Rukopis královdworský) a giné wýtečněgšj národnj zpěwoprawné básně, wěrně w půwodnjm starém gazyku, též w obnoweném pro snadněgšj wyrozuměnj, s připogenjm ukážek polského a kraginského přeloženj. Wydán od W. Hanky. Nákladem wydawatele. w. 18. (str. 132) w Praze, w knjž. arc. kniht. 1835 (u wyd. za 24 kr.); (Neureuter) 36 kr.

Srw. Kwěty, 1835. 30. — 1836. přjl. 79. Zprâwa k zdokonalenj ruko- z Polska. Lukáš Golębowski nalezl (?) před několika lety na deskách gedné ky z 16. wěku část rukopisu královdworského, část to chybjcj u wydanj Han- a. — P. J. Köppen w žur. min. n. p. we Swato-Petrohradě 1836 prawj: »Na kij ázyk prewed onuů A. S. Šiškow (sm. 8-ů. kn. Izwěstij Ross. akademii). w perwom stobcě poměščen českij tekst, wo wtorom tot že tekst po nynějšu wygoworu, a w treťem Ruskij perewod g—na Prezidenta Imperatorskoj Rosoj Akademii, kotoryj prisowochupil k čtomu i swoi ob-ásneniă.« — Polský i ský překlad Libušina saudu od Praw. Kaubka, w rkp. w čas. mus. 1836. II. oz. lw. 1835 str. 79. (Nabielak, Rakowiecki, Majowski, Brodziński, Witwicki, ski, Siemeński atd.) — Překlad auplný Rukopisu wyšel: »Královdworski ręko Zbiór staroczeskich bohatyrskich i lirycznych zpiewów, z czeskiego na polskie z Lucyana Siemienskiego przeložonych. W Krakowie 1836. (D. B. Friedlein zl. pol.) Ozn. w Roz. lw. 1836 a Kwět. 1836, přjl. 76. — Roz. lw. 1836. 38. »H. zamyšla wydać, choć pozniéj slawiańską Polyglottę całego król. rękisa, t. j. staro- i nowo-českà, polską, luzacką, slawiańską, ruską i serbską.« Překlady do francauzského (E. Quinet), do anglického (Bowring) atd. — *Oest. ch. Wien* 1837.. *Nro.* 7. *S.* 68. *„Göthe studirte in den Wintertagen seines Le- über der böhmischen Grammatik, um in den Reizen der Königinhofer Handrift zu schwelgen."*

* Kytka. Dar uměny zpěwu na rok 1836. Swil Dr. Josef K. *Chmelenský.* 16. (str. 118 a 2 bez znam.) w Praze, w knjž. arc. kniht., wedenjm a nákladem W. Špinky, 1836, welin. papjr w tuhé obálce 30 kr.

Básně od Čelakowského, Chmelenského, Kamenického, Picka, Šohage, inařického a Tomjčka. Pos. w Kwětech, 1835, 477 od Týla. — W č. Wčele, 5. 366. — Kwěty, 1836, př. 98 od T. — Čas. mus. 1836, 381 od Chmeského.

* — — na rok 1837 atd. 16. (str. 120), tamž 1837. za 30 kr.

Sbjrka pjsnj od Čelakowského, Hanky, Kamenického, Machačka, J. G. rka, Picka, Trojana a Chmelenského.

* *Mácha* (Kar. Hynek). — Mág, báseň romantická od atd. A. p. n. Spisy. Djl prwnj. Swazek prwnj. 16. (str. 72) w Praze, tiskem Jana Spurného, 1836. (Neureuter) seš. 14, 22, 30 kr.

Pos. w č. Wčele, 1836. 165, 181, 182 od Tomjčka (kárawě). — K 1836. — Čas. mus. 1836, od Chmelenského, genž prawj, že M. básnjkem gest Hronka, 1836, III. 93. »Báseň to přewýborné dary ducha gewjcj, w duchu mantickém gedná posud w lit. našj. Čest gménu geho!« — Roz. lw. 1836. 52. — *Oest. Morgenblatt, Wien* 1836. *nro.* 23. *S.* 94. *Einige Worte über Böh neueste Nationalliteratur.* (Posudek mage, od N—ý[ho]).

132. *Negedlý* (Wogtěch). — Básně atd. Djl prwnj. 12. (str. 1 w Praze, tiskem Jana Host. Pospjšila, 1833. seš. 20
— Djl druhý. 12. (str. 171) tamž 1833. (Neureuter), seš. 20

Pos. w Kwětech 1835, 377 sld. od Sabinského. W tisku Sw. Wá k čemuž žiwotopis J. Negedlého s podobiznau geho a náhrobkem.

133. — Karel čtwrtý od atd. 12. (str. 189 a poprsj spisowate w Praze, tiskem J. H. Pospjšila, 1835. (Neureuter) seš. 20

134. — Ottokar od atd. Djl prwnj. 12. (str. 210), w Praze, tisk arcib. kniht. wedenjm W. Špinky, 1835. — Djl druhý. (212) tamž, 1835. — Djl třetj. (str. 162) tamž, 1836. (N reuter) seš. 1

135. — Wratislaw. Djl prwnj a druhý (w 17 zpěwjch). 12. (200 a 225 a 3 opraw) w Praze, tiskem J. H. Pospjšila, 18 (Neureuter) seš. 40

136. * *Ossian(owy)* básně, dle přeložení anglického P. Josefa M phersona přewedené Josefem *Holmanem*. 16. (str. 276) Praze, u Jos. Fetterl. z Wild. 1827. seš. 40

W Pautnjku 1826. II. 15. Karthon (zpěw Ossianůw) z anglického Čelakowského.

137. *Puchmayer* (Ant. Jar.). — Básně od atd., wydané od W Negedlého. Djl prwnj. Fialky. 12. (str. 158) w Praze, tisk J. H. Pospjšila, 1833. Djl druhý. Chrám Gnjdský. S připoge *a)* básnj Jozefa Rautenkrance, *b)* básnj Jana Negedlého, a p. n. Chrám Gnjdský. Báseň od atd. 12. (str. 196 a ryt. a obraz W. Negedlého, w Praze 1836, tiskem J. H. Pospj (Neureuter) seš. (2 swazky) 40

Djl Inj obsahuge žiwot Puchmjrůw, 6—42, od W. Sedláčka; předml 42—56. — Srw. Čechosl. 1831. V. 63.

138. * Pieśni ludu Biało-Chrobatów, Mazurów i Rusi z nad Bugu dołączeniem odpowiednych pieśni ruskich, serbskich, czesk i slawiańskich. Zebrane przez K. W. Wojcickiego, ozdiob ne rycinami i muzyką. Wydania Koczanowskiego. 1. djlu č 1. 8. (str. 60) we Waršawě.

Mnemos, 1836, nro. 120. — Kwěty 1836, př. str. 40.

139. * Pjsně swětské lidu slowanského w Uhřjch. Swazek druhý (I. 1823). 8. (str. 168 a XXX) w Pešti, tiskem Matěge Tratt ra z Petróze, 1827 (w Praze, Špinka). seš. 24

140. *Přibil* (M. A.). — Národnj pjsně obsahu rozmanitého. Sl atd. 12. (str. 60) w Hradci Králowé, tisk a náklad J. H. spjšila 1830 (Špinka). seš. 10

141. * *Rab* (Wěnceslaw). — Smjšené básně od atd. 12. (str. w Praze, pjsmem a nákladem J. H. Pospjšila, 1836. seš. w rewné obálce 20

2. *Rahoni.* — Kratochwilné zpěwy pro mládež. (Kal. Fej. 1831.)

3. * *Rhesa* (L. J.). — Litewské národnj pjsně. Z původnjho gazyka dle sebránj dra. L. J. Rhesy přeložené od Fr. Lad. Čelakowského. 18. (str. 132) w Praze, w Šollowské tisk., wedenjm J. H. Pospjšila, 1827. — Připogena k nim staroruská powěst: „Potok Michajlo Iwanowič" (str. 12) (Pospjšil, Špinka). seš. 20 kr.

W Pautnjku 1826, I. 103—107. Lit. nár. p. od Čel.

4. * *Rokos* (Fr. Al.). — Básně. 16. (str. 192) w Praze, u Jos. Fetterl. 1827. (Špinka). seš. 16 kr.

5. *Sedláček* (Wogt.). — Wěž Plzeňská w plamenu bleskem ztrawená dne 6. Unora 1835. Báseň složená od atd. a wydaná nákladem arciděkana plzeňského Jos. Lindaura, ku prospěchu ochranitelny malých djtek w Plzni. 8. (str. 7 a kamenopisný obrázek), w Praze, tiskem synů B. Háze, 1835. seš. 10 kr.

Německy od Schiesslera.

6. * *Skott* (Walter). — Panna gezernj. Báseň w šesti zpěwjch atd. Z anglického přeložil F. L. *Čelakowský.* 12. (str. 192) w Praze, wedenjm a nákladem J. H. Pospjšila, 1828, seš. 36 kr.

7. † — Zpěw poslednjho skotského Barda. Báseň w 6 zpěwjch. Dle atd. přeložená od J. *Holmana.* 8. (str. 144) w Praze, u T. Tábora, 1836. 24 kr.

Ku prospěchu pohořelých na wys. Weselj w Bydžowsku. Nákladem a zeslánjm č. zemské wlády.

8. * Svadebnj hlas, radostnik a ples, nimiž Dwojictihodného a Vysoce učeného Pána Jana Kollára, cirkve evang. Pešťansko-Budinské sl. b. k. učených Společností úda, a jeho Blahorodnú a Šlechetnú Choť Wilhelminu Fridericku Schmidt, v Sasko-Vinařech dne 22. Září 1835 svazkem manželstva sjednocených, Zwolenskí i Bikešskí Slowáci a mladí Srbowé v Pešti přivítali. 4. (str. 10) v Pešti. Písmem J. M. Trattnera, a Štěpána Karolyho (1835).

Prawopis téměř gako w Danici il. — Ody od Jos. Melcera, Karla Straky a D. Neofitowiče (ilirsky), s poznamenánjmi od M. Godry.

9. * *Sušil* (Fr.). — Morawské národnj pjsně od F. S. 8. (str. 128 a 94 nápěwy w kamenopisu) w Brně, tiskem J. G. Trasslera 1833. seš. 1 zl. 12 kr.

Pos. w Kwětech 1835. 190 (chybně), 212 sld. (opraweně) od B. Štulce. ředmluwa obsahuge rozličnost gazyka na Morawě. — Žurnal min. nar. pros. we wato-Petrohradě 1836 l. 24. břez. od P. J. Keppena: »Lůbitelej i sobiratelej nadnych pěsnej možno pozdrawit s wychodom nowoj knigi sego rodu. Éto sobranie morawskich pěsnej . . . Izdatel' zasługiwaet osobennuů priznatel'nost' za to, to on k ětim pesnäm priložil i golosa. — Putešestwuä po Wengrii (Uhrjch), ä, straně obitaetnoj Slowakami, sosědãmi i blizkimi srodnikami Morawcew, po sobětu izwěstnago literatora grafa Iw. Majlata (Mailáth), podlě Tirnowu posětil odogo, iz počtennějších poměščikow Wengrii, barona Mednänskago, i, pri poučitel'ych dlä menä besědach s ětim dostopočtennym mužem, ne mog skryt' želaniä wezti s soboů w Rossiů chotä něskol'ko slowackich pěsnej s muzikoů. Baron Mednänskij ne mog togda že udowletworit' moe želanie; no kogda ä wozwratilsä w Věnu (Wjdeň), to tam (w oktäbře 1822 goda) polučil ot nego céluů tetrad s 54-mä narodnymi pěsmämi i ich golosami. — Takoga roda odolženiä konečno slu-

žat lučšimi památnikami gostepriimstwa kakogo libo naroda, — gostepriimstw kotorym ä w Wengrii wpolně pol'zowalsä.«

150. *Šnaidr* (Kar. Sudimjr). — Okus w básněnj českém od atc Zbjrka druhá. 8. (str. 166 a 2 obs., obraz rytý, názew a 4 st gmen předpl.), w Hradci Králowé, tiskem a nákl. J. H. Pc spjšila, 1830. seš. Zbjrka prwnj tamž 1823. 8. (str. 149). seš. každý po 36 k

Obgjmá báseň také od Žofie Jandowé. *Monatschr. des vat. Mus.* 182 *März* S. 187. »Jan za chrta dán,« *altčechische Sage, ins Deutsche übersetzt v. ...y*

151. * *Tablic* (Bohuslaw). — Anglické Muzy w československém oděwu. Wydal atd. wel. 8. (str. XVI a 104) w Budjně, 183

152. * Pavla *Vitezowića* Senjskoga (zlatoga viteza), Oddiljenjä s getskoga četiri děla. S uwodem o životu, činih, i smerti N kole kneza Zrinjskoga. 8. (str. IX a 140 a 6 bez znam., obra N. kn. Zrinjskoga), u Zagrebu, štampano pri Franji Suppan 1836, 45 kr. (w Praze, Neureuter) 1 zl. 8 k

Papjr welinský. Uwod rozněcuge lásku Illirůw k materštině, slowanštin »Ne zakon, ne pismena, nego občinsko rodbinstvo i jezik čine narod vu pravo smislu.« Srw. Kwěty, 1836, str. 23 od Zapa.

153. * *Wenzig* (Jos.). — *Blüthen neuböhmischer Poesie, übertrag von &c. gr.* 8. *(S. VIII und 164), Prag, gedr. in der crz Buchdr.* 1833. *geh.* 40 *k*

154. * Wýbor z básnictwj českého. Cheskiam Anthology: being history of the poetikal Literature of Bohemia, with translate specimens by John *Bowring*. 12. (str. VIII a 260) Londo Rowland Hunter, st. Paul's Church-Yard, 1832 (we weregr bibl. praž.).

Spis tento gjmá motto:

»Prawau wlast gen w srdci nosíme,
Tuto nelze bíti ani krásti.« (Kollár.)

»»Our heart — our country's casket, en defence —
Our country, none shall steal — none tear it thence.«««

»Hudbu a zpěwy Čech milug.«

Čistý papjr a chyb w českém ne mnoho! — Básnjci gsau tamž: F. L. Č *lakowský* (na nehož bašeň anglická; a Poetikal literature of Bohemia, str. 1—14 K. S. *Šnaidr* (str. 145—160), A. *Puchmayer* (str. 161—172), Jos. *Jungmann* (s 173—180), M. Z. *Polák* (str. 181—191). John *Kollár* (zněłky: 9—146, str. 190 238), W. *Hanka* (Hněw. Nářek. Často zamyšlený. — str. 239—250), Žofie *Ja dowa* na Morawě (str. 251—254), P. J. *Šafařjk* (str. 255—266). Fr. *Turins* (str. 267—270).

155. * Žalozpěw k památce Štěp. Ďugy, od učenců řeči a lit ratury česko-slowanské. W Prešpurku, 1836. C. 4 kr.

Básně gednotliwé po různu.

1) Žertowný zpěw o panj zimě, genž si letošnjho roku w 1830 naši m wlasti zahwjzdala. Od Chlad. . . Zimohriwa (R. Krameriusa?) 8. W Praze, N. Geřabek, 1830.

2) *Ziegler* (Jos. Lib.). *a*) Pjseň národnj na den narozenj Geho c. k. G snosti Františka I., 12. unora 1827, w Chr. u Košiny 1827. *b*) (též) c. k. Gasno Ferdynanda I., dne 19. dubna 1835. Tamž 1835. *c*) Radostnj cytowé Chrudi

rch, an Leopold hrabě z Štolberğu za c. k. gubernyálnjho radu a kragského heyt-na krage Chrudimského ustanowen byl. W Chrudimi 1829.

3) * Slowo k uwjtánj dwogjctihodného, welebného Pána, Pana Josefa Swo-y, faráře Smjchowského, od školnj mládeže přednešeno dne 22. listopadu 1832. žil Jos. W. Wlasak. W. Praze 1832, wytišt. w kn. arcib. kniht. u Jos. Feterl. lenjm W. Špinky. w 4. (½ ar.)

4) * Citowé wděčných srdcj při slawném weřegném poswěcenj za biskupa alského, neydůstogněgšjho, oswjceného Pána Pana Františka W. Tippmanna, ar-skupstwj pražského suffragána, general-vikáře atd. (Spis. Fr. Simenec). Proge-ni dne 3. Března 1833, od Ant. Dworského, měšťana w starém městě Prahy. knjž. arcib. knihtisk. w 4. (½ ar.)

5) * † *Pilsens Jubelgesang am Vorabende der Geburtsfeier Seiner k. k. st. Majestät unsers allgeliebten Kaisers und Königs Franz des Ersten, im Fe-ar 1830, von der studierenden Pilsner Jugend beim Fakelschein mit Musik und sang ehrfurchtsvoll dargebracht.* — Plzenské plesy w předwečjr slawnosti naro-in Geho c. k. apošt. Magestátnosti našeho wůbec milowaného Cjsaře a Krále ntiška prwnjho, w Unoru 1830 od Plzenské študugjcj mládeže při swětle fakul-s hudbau a zpěwem uctiwě obětowané. *Gedruckt bei Leop. Reiner in Pilsen.* ky a německy) w 4. (1 arch) od W. Sedlacka.

6) * Citowé společnosti českého diwadla w den slawných gmenowin wla-ce horliwého, welectěného a učeného Pána Pana Jana N. Štěpánka atd., w hud-uwedeni od Františka Jana Škraupa atd. a prowozowánj od personalu zpěwohry lec Kauzedlnjk, Janem N. Štěpánkem přeložené. Dne 16. kwětna 1828. W ze, w knjž. arcib. kniht. w 4. (½ ar.)

7) Cytowé radostnj a wděčnj při uwjtánj Geho Biskupské Milosti wysoce zeného a neydůstogněgšjho P. P. Karla Borom. Hanla, z Božj milosti Biskupa lowéhradeckého atd. do farnj osady Welišské dne 4. července 1833. W Hrad-Král. 1833, pjsmem J. H. Pospjšila. 4. (1 arch) Skládal Jan Müller, kaplan elišský.

8) * City při radostném uwjtánj Geho biskupské milosti neydůstogněgšjho a pana Karla Bor. Hanla, z božj milosti Biskupa Králowéhradeckého atd. Pro-veny posluchači bohoslowj na ústawu Kralowehradeckém. W Hradci Kralowé, nem J. H. Pospjšila, 1832. 4. (1 arch).

9) * Wděčnj citowé ke dnu slawných gmenowin našj welectěné a milowa-Panj, Panj Kateřiny Pospjšilowy, w hluboké pokoře obětowáno od učenců Po-šilowské impressj w Praze. Dne 25. listopadu 1834. 4. (½ arch).

10) * K swátku blahorodého, wysoce wáženého Pána, Pana Jana Host. Po-šila atd., wěnowáno od společnosti kněhtlačitelské w Hradci Králowé. Dne 24. na roku 1831. 4. (1 arch).

11) * K swátku drahocenné máti w Praze dne 25. list. 1833, od wděčných k z Hradce Králowé. Fol. (1 str.)

12) * City wděčných djtek zpěwem pronešené drahocenné matince dne 25. . 1833. Fol. (1 str.)

13) * Welectěné, Blahorodé Panj, Panj Kateřině Pospjšilowé (p. t.) od dohradecké společnosti knihtlačitelské pocjtěno dne 25. list. 1833. fol. (1 str.)

14) * Ku gmenowinám blahorodé, welectěné, wysoce wážené Panj, Panj eřiny Pospjšilowé, obětowáno od společnosti knihtlačitelské w Hradci Králowé 25. list. 1834.

15) Citowé wděčnosti na den wjtaných gmenowin weleváženého, drahocen-o dobrodince Pána, Pana Jana Host. Pospjšila atd. Na důkaz prawé oddanosti wděčnosti podáwagj učenci Pospjšilowské impressj w Praze. Dne 24. června 34. fol. (1 str.)

16) * Neysrdečněgšj Uwjtánj Gegj cjsařské milosti Karoliny, královny našj milostiwěgšj ku slawnému přjchodu do Hradce Králowé. W neyhlubšj pokoře tuge weškero wěrné i šetrné měšťanstwo prwnjho gegj cjsařské milosti wěnné-města Hradce Králowé. W Hradci Králowé, 1833. Pjsmem J. H. Pospjšila. 4. (1 arch).

17) * Propěw na den umjstěnj wys. důstogného, welebného pána, pa Wogtěcha Prochazky, faráře swatowogtěského za kanownjka čestného na Wyš hradě. Na důkaz bratrské lásky a šetrnosti od geho kaplanů. Wytištěn u Jo Fett. l. 1829. w 4. (½ ar.)

18) Hlas českých posluchačů bohoslowj k slawným gmenowinám Geho d stogności P. P. Jana N. Körnera, dra. bohoslowj, prof. nowého zákona a literatu české atd. w Budĕgowicjch. 16. května 1830. Wytištěno u M. Zdarsy 1830. w (1 arch). Pracj G. S(chweinera).

19) * Wýgew citů při odchodu z Načehradce wysoce důst., wys. učené přewelebného Pána, Pana Wáclawa Wiléma Wáclawjčka, nowĕ zwoleného kano njka, wždy wĕrné kapitoly u sw. Wjta na hradě pražském atd. 4. unora 18 We gménu celé željcj osady od Jozefa Hochmana, kaplana Raudnického. W Pra wytišt. u Jana Spurného, w 4. (1 arch).

20) Wýgew důwodné radosti v přjštj geho biskupské Excellencý w welebného, důstog. a vrozeného P. P. Aloyzya Jozefa Krakowského, cýsařské rak ské řjše hrabĕte z Kolowrat, sw. p. na Vgezdě, z Božj milosti biskupa Králowéh deckého atd. Wĕrných osadnjků farnjch Mladočowských, při vdělenj swatosti b mowánj dne 5. července 1828, včiněný Wáclawem Nowákem, kooperatorem winici Páně Mladočowské. S powolenjm c. k. cenzury. W Litomyšli, wytiště v Jana Tůrečka, 1828 (Nápisy na zwonech) w 4. (1 arch).

21) * Přiwjtánj Gegich Magestátnostj Františka prwnjho a Karoliny do h wnjho města králowstwj českého od wĕrných měšťanů a obywatelů Pražských srpnu měsýcy roku Páně 1833. W Praze. Tisk a papjr Synů Boh. Háze, 4. (1 a

22) * Ku přjchodu Gegich cjsařských královských Majestátnostj Fra ška a Karoliny do měst pražských od wĕrných Čechů. W Praze 1833. Tis papjr Synů Boh. Háze, w 4. (1¼ archu). Básně: od J. Jungmanna, W. Han K. Winařického a J. K. Chmelenského.

23) * Wjtánj Geho Magestátnostj Františka I., cjsaře rakauského a k Českého na cestě před Mladau Boleslawau od shromážděných obywatelů z pans a statků Bezenského, Krnského, Niměřického, Sowineckého, Skalského a Stran ského, dne 3. září 1833 (½ archu w 4.)

24) * Oda wysoce učenému muži, welectĕnému přjteli, Panu Pawlowi sefowi Šafařjkowi, Slowákowi k Čechům do Prahy odcházegjcjmu obětowaná Jana Kollára. W Pešti, 1833. Tiskem J. M. Trattnera a Štěpána Karolyiho, w (½ archu). Vignetka dwĕ ruce. Oda výborná, z kteréž:

»Nešťastná století kletba negednoty
Walným nad plemenem wšech Slowanůw leží,
Wjra, krag, wzdělanost ge
Různj pjsmo i nářečj.«

25) * Radostnj hlasowé wlastenců na den slawné installacj za kanown na hradě Pražském weledůstogného, učeného Pána, Pana Wáclawa Pešiny, kar data bohoslowj atd. dne 29. července 1832. W Praze, u J. H. Pospjšila, w (½ arch).

26) * Ke gmeninám Geho knjžecj milosti neydůstogněgšjho wysoce urc ného Pána, Pana Wáclawa Leopolda, z božj milosti knjžete arcibiskupa pražské apoštolské řjmské stolice w králowstwj českém, gakož i w diecesj Bamberské, šenské a Řezenské Legata, rozeného rytjře Chlumčanského z Přestawlk a Chl čan, atd. W neyhlubšj pokoře obětowano dne 28. září 1828, od Josefy wd Fettrlowé w 4. (½ arch).

27) Cytowé wděčných srdcý při slawnosti, dosednutj na arcibiskups stolicy pražskau Geho Knjžecý Milosti neydůstogněgšjho Pána, Pana Aloyzya zefa Krakowského, hrabĕte z Kolowrat, swobodného pana na Ugezdě atd. Dne Dubna L. P. 1831. Obětuge Antonjn Dworský, měšťan w starém Městě P ském. w 4. (½ arch).

28) * Pjseň k dosednutj na arcib. stolici pražskau G. k. m. neydůst. p Aloisia Josefa Krakowského átd. Dne 17. dubna 1831. Obětowáno od Josefy l terlowé, wdowy knihtiskarky. w 4. (½ arch).

29) * Obět cytů radostných, když neydůst. wys. urozený a přewznešený n, pan Aloys Jos. Krakowský, S. Ř. R. hrabě z Kolowrat atd. od našeho ney-ilost. cjsaře a krále Františka I. w měsjci srpnu 1830 pražským knjžetem arci-skupem gmenowán byl. Gmenem wšech upřjmných Čechů wzdána od Jos. Fet-lowé, wdowy knihtiskařky. W arcib. kniht. w 4. (½ arch).

30) Oda k gmeninám Antonjna Worla, děkana w Litomyšli atd. od wděč-ch swěřenců 13. růžna (června), w motto: z Lásky otČe přIgMI DJkV saV-asnaV swIeřenCV. Pracý J. L. Dauchy (1 arch).

31) Citowé k slawným gmeninám Hynka Šaura, bisk. ředitele ustawu libo-udrckého w Litomyšli atd., od posluchačů libomudrctwj, dne 1. unora 1831, rze Mjr. Joz. Pohořelýho. W Litomyšli, tiskem Jana Joz. Turečka (½ ar.)

Rukopis:

Mickiewicz (Adam). — Wallenrod. Báseň děgepisná z Litewska a Pruska, ěložená od W. Sw. Štulce (1837). — Wyšla polsky we Swatopetrohradě 1829, a ancauzsky od Loisona w Paříži 1836 atd.

W časopisech:

z) *Čas. mus.* I. *Pjsně.* a) Původnj: F. L. Čelakowský: z Ohlasu pjsnj českých. 1830. I. 28. III. 243. 1831. III. 243. 1833. I. 56. Pomněnky watawské. 1831. I. 3. — S. Godra: Oči. 1829. II. 11. — J. K. Chmelenský: Zahradnjk a tré radostj. 1827. IV. 60. — J. W. Kamarýt: Swatba a potěšenj. 1828. II. 79. Žel. 1830. II. 154. Pjseň wesničanů. 1830. III. 250. Čtwery pjsně z pozů-stalých geho spisů. 1833. II. 243. — F. J. Kamenický: Pjsně w duchu prostonárodnjm. 1829. II. 12. 1830. II. 149. — J. Langer: České krako-wáčky. 1835. I. 89. II. 168. IV. 448. — J. G. Marek: Starého pěwce smrt, a utěcha w nesmrtelnosti. 1829. II. 4. — J. W. Pelikán: U hrobu swětice. 1829. III. 77. — F. Sušil: Zahrada a pohled. 1827. IV. 65. — F. Šjr: Čtwery pjsně. 1829. I. 31. — J. L. Tomjček: Národnj zpěwec. 1830. III. 253. — Fr. Turinský: Gedna toliko wlast. 1828. II. 76. Wdowa k Bohu. 1828. III. 109. — A. U. Pjsně o české wlasti, w Polště zpjwané. 1832. IV. 381. — Zpiewanky čili pjsně světské lidu slowenského w Uhřjch. 1832. IV. 385. 1833. I. 65. — b) Přeložené: Čelakowský: Srbské národnj pj-sně. 1829. I. 25. Srbské swatebnj. 1832. II. 138. Kralewič Marko a Wjla. 1830. II. 243. Prostonárodnj pjsně Slowanů w Lužici dolnj. 1830. IV. 379. Z anthologie ruské. 1833. IV. 359. — II. *Znělky.* a) Původnj: S. Godra: Znělky (sedmery). 1829. II. 7. — Chmelenského: Znělky (patery), 1827. IV. 62. — J. S. Kačer: Na p. J. Kollára. 1827. IV. 67. Tauženj po wlasti. 1836. II. 117. — J. Kollár: K Sláwy Dceře. 1827. III. 3. 1828. IV. 99. Sláwy Dcery zpěw IV. Lethe. 1830. I. 37. — J. Pilnáček: Kraganům, a zima. 1829. II. 15. — M. D. Rettigowa: Okus we znělkách. 1828. I. 72. 1829. II. 3. — K. S. Šnaidr: Odměna lásky. 1826. II. 78. — b) Přeložené. Chmelenský: Osme-ro znělek z Mickiewiče. 1828. IV. 3. — J. Pilnáček. Dwě znělky, z wlaského, od Marino. 1829. III. 78. — III. *Metrické básně lyrické wůbec.* a) Původnj. Čelakowský: Gasně oswjcenému Rudolf. knjžeti Kinskému. 1832. I. 3. — Chmelenský: Na wlast. Šestero zpěwů rozměrem indickým. 1828. I. 3. — J. P. Kaubek: Na Musy. 1829. IV. 9. — F. Kočj: K wlasti (oda). 1833. I. 76. — J. Nowotný: Oda (čas wše měnj atd.) 1831. I. 29. — J. W. Pelikán: Swět můg. 1828. III. 108. — J. Pilnaček: Hlas po Slawii (oda). 1829. II. 14. — J. W. Šimko: Okus básnj metrických. 1828. I. 77. — J. L. Tomjček: Zpěw plawců, a české niwy. 1828. III. 103. — K. Winařický: Básně (tři): Warito mé, list J. J. ml., a plawba w Podolj. 1831. IV. 355. Lyra (ody tři). 1835. III. 239. — b) Přeložené: J. Jungmann: Wyučenci Řeků, oda Klop-stokowa. 1832. I. 11. — Macháček: Zpěw Walkýr. 1827. I. 21. — IV. *Básně naučné a popisné.* Původnj. Marie Antonie: Dwa pozůstky ze spisů gegich. 1836. II. 156. — J. Purkyně: Procházka (dle Schillera). 1829. III. 71. — K. Winařický: Dwě metrické hřjčky: Garo, léto, geseň a zima, a Kochan a

Milina. 1828. III. 45. Ze spisů starého weršowce (W. Stacha): Drobnůs
1829. IV. 82. České weršowstwj. 1830. I. 51. Ohlas lyry geho. 1836. II. 1
— V. *Básně rozprávné.* a) Původnj. Š. Hněwkowský: Šemjk (powě
1834. II. 127. — Chmelenský. Wěnec a prsten (ballada). 1827. II. 48. W
stislaw a Neklan (historický obraz). 1829. I. 3. Dwě romance. 1833. III 2
Spitihněwův saud. 1837. II. 139. — J. Kollár: Mistiwog (básnická rozpráw
1827. IV. 58. — Macháček: Kurčius (ballada). 1827. I. 12. Básně (čty
1836. III. 279. — G. G. Marek. Jaromjr a Wršowci (zpěw historický). 18
II. 124. — J. Picek: Swatba na Krásné Hoře, a ohniwý pluh. 1835. II. 1
136. — W. Ráb: Wanda. 1831. IV. 351. W. A. Swoboda: Karlův war (
lada). 1828. III. 49. Zlomky z legendy o sw. Janu Nepom. 1829. III. 3.
K. Winařický: Kochan a Milina, romancj. 1828. III. 46. Fantasj při plawbě
Žďákowa k Worljku. 1828. IV. 102. — b) Přeložené. Čelakowský: Krále
Marko a Wjla. 1830. II. 143. — J. Jungmann: Kůň z hory (powěst Herderow
1832. I. 14. — J. Langer: Starožitné básně ruské dwě. 1834. II. 138. Dru
dwě. 1834. IV. 373, — W. A. Swoboda: Horimjr a Šemjk (od prof. A. M
lera). 1827. II. 20. Káša a Biwog (od téhož) 1827. IV. 106. — VI. *Epi*
a) Původnj. W. Negedlý: Zpěw čtwrtý z básně hrdinské Ottokar. 1828.
7. Třetj zpěw z básně Wratislaw. 1828. IV. 10. — J. E. Wocel: Z epi
básně Přemyslidé. 1835. III. 243. — b) Přeložene. W. Hanka: Zlomky z e
cké básně Wlasta, od Eberta. 1828, III. 39. — Pichl: Ignacia de Castro (e
soda z Camoensowy Lusiady). 1836. I. 6. — J. Purkyně: Torquata Ta
oswobozeného Jerusaléma zpěw XVI. 1834. I. 3. — VII. *Příležitostné bás*
W. Hanka: Kwjtko na hrob Heleně Telepěwně. 1828. IV. 8. Slza na h
G. Exc. hrab. Františkowi z Šternberka-Manderšeidu. 1830. II. 235. — J. H
lásek: Wěnceslawowi Urbanowi rytjři ze Štuflerů, biskupu brněnskému. 18
IV. 107. — Chmelenský: Slzy na hrob Rudolfa knjžete Kinského. 1836. I.
— M. D. Rettigowa: Žnělka na den zrozenin Františka cjs. 1829. II. 3.
W. Sedláček: Hlas Čechie ke gmeninám G. M. cjsaře Františka. 1827. I. 9.
F. Turinský: Uctiwé přánj na Morawě se zdržugjcjch Čechů Geho Exc. F.
hrab. Mitrowskému z Nemyšle. 1827. II. 89.

b) *Čechoslaw*, 1830. I. od Langera, Plačka. II. od Hawelky, Rába, S. Tom
ka, Plačka, Kaubka (na Kolara). III. od Langera, Riedla, Franty, Hawelky
Tomjčka. IV. od Tomjčka a Franty. V. 1831. Básně od Langera (české le
atd.), od Tomjčka, Šweinera, Hawelky, Sladečka Wěnceslawa, Kruneka Š
Č. F. Činoweského. VI. od Jarmila Erbena, Tomjčka. Činoweského, od La
gera (garnj sen) a Klatowského, báseň ze Šolajského (žel na hrobě přjtel
sedmero pjsnj od J. Kamenického, od Šweinera. VII. od Malého. VIII.
Kamenického. — *Čech*, 1832. Od Tomjčka (T. Harrach, Čech). — *Sám*
1832. Od téhož (Samowo wjtězstwj), od Černohauze. — *Krok*, 1833. (Krok
Pjsně od Kamaryta, Máchy.

c) *Česká Wčela*, 1834. 273. Improvisacj na pochwalu Čech (polsky od A. Go
czyńského, i česky). (Rozm. lw. 1833. str. 305.). — 96. Na wlast (s náp
wem). — 1. Česká Wčela. — 255. 391. Česká Erato. — 73. Znělky, c
Chmelenského. — 209. Hoře, od J. Kamaryta. — 161. Žiwot náš, od J. K
peckého. — 129. Pjseň Lorda Byrona. — 257. Co gest neysilněgšj, od M
lého. — 241. Powšechná láska. — 41. atd. Znělky od Picka. — 177. Znělk
od Smoliweckého. — 89. Stálost. Wygewenj lásky, od Staňka. — 33. Přjt
li na památku, od Šnaidra. — 185. Tauha. — 297. Láska k wlasti. — 15
Znělka, od Fr. Šohage. — 17. Na hrobě přjtele Jos. Jungmanna mladšjho. -
113. Jury a dela, — 193. Ples lebek. — 345. Šongor a Luboň. — 9. at
Znělky od Tomjčka. — 137. Při wjně, od Tumy. — 281. Obraz Čech
1500. — 329. Láska k wlasti, od Winařického. — 25. 217. Pomněnky W
tawské. — 49. Kořjst Litwjnowa. — 65. Chlauba, zhauba. — 105. Pjse
od Čelakowského. — 167, 305, 393. České prostonárodnj pjsně. — 81. Má
loruské. — 233. Památky staročeského básnictwj. — 1835. 49. Pjseň zimn
— 81. Pjseň českého narodu. — 121. Zpěwy smutku. — 37. 372. Česk
Erato (w diwadle), od Chmelenského. — 238. Pjseň (z portuğalského) o
Kaliny. — 297. Přiwjtánj G. Msti. cjsaře a krále Ferdinanda I., od F
Kamaryta. — 11. Bůh gest láska. — 108. Gediná, od W. Kamaryta. — 157
Blaženost básnjkowa, od Malého. — 95. Opuštěná. — 157. Má kde wlast. —

108. 360. Znělky od Picka. — 73. Tři wěci. — 156. Slzy. — 167. Pjseň od Sabiny. — 63. Wěž Plzenská. — 289. Na přjgezd G. c. k. msti. Ferdinanda I. a Marye Anny, od Sedláčka. — 169. A ultima nocte de Justo na úmrtj cjsaře Fr. I., od J. Seguense. — 73. Gitka, od F. Šohage. — 305. Radostné wjtánj G. c. k. milosti Ferdinanda I., od Sweinera. — 108. atd. Znělky od J. Tichého. — 29. atd. Znělky od Tomjčka. — 121. Zpěwy smutku pro cjsaře a krále, od Winařického. — 359. Tam nám slasť, od Wondry. — 137. Národnj pjseň. — 238. Milenka má, od N. (Čelakowského.). — 1836. od Tomjčka, od Wogt. Negedlého, Tichého. (na smrt Kinského). Jos. Wondry, Fr. Srbjka, A. Wěnc. Žitka, Al. Gelena, J. Suldowského a Polického. — 1837. od Sabiny (smjšené básně. — 101. od Týla (čtwero básnj k welikým plastickým obrazům, dle Waltera Skotta), Tichého, Picka (na wlast), Jos. Wondry atd.

Gindy a nynj, 1829. I. 3. K nowému roku. — 5. Slowo k nowému roku. — 28. Růžinky na hrob Fr. Raymana od Retikowé. — 36. Oda na smrt F. Raymana, od Kauna. — II. 96. K gmenowinám W. Krolmusowi, wlast, cjrkew, přátelstwj, od Tomsy. — 1830. I. 5. Na nowý rok. — 28. Zpěw u piwa, od Langera. — 40. O chraustečkowi, od Langera. — 1831. I. 51 Plž (šnek) a polnj cwrček. — 53. Průwod a pohřeb blechy. — 1833. I. 3. Čeští osudowé (fantasj na den roku nowého) od Týla. — 29. Znělky od Týla. — 33. Ginoch z Hrušowa, od Raba. — 49. Na den 12. unora. — 69. Deklamacj pro ženskau. — 73. Hrob (staročeská powěst). — 174. Důtky. Kotel. Zagje w oboře. — 105. Garo na geseni. — 118. Otázka. Kwjtj. — 177. Andulka a Wltawa. — 178. Mysliweček. — 145. Hierokles a Eudora (legenda). — 126. Pjsně madařgarské. — 137. Náwrat otce, podlé Mickiewiče (ballada) atd. — II. 25. Michael Hlinský, duma (smutná) od Němčewiče. — 33. Na wlast, oda od Macháčka. — 37. Polka wlastenecká k Čechowi nečeskému. — 49. Ohlas neyhlubšj ucty a wěrnosti ku slawnému do Prahy přjgezdu Gegich Majestátnosti Františka I. i neygasněgšj choti Karoliny. — 65. Na slawný přjchod G. c. k. M. Františka a Karoliny do Prahy. — Plesánj českého manstwa za přjtomnoši c. k. M. Františka a Karoliny. — 89. Obžiwenj Čech přjstjm G. c. k. M. Cjsaře a Cjsařowny. — 120. City zaswěcené G. M. Františkowi a Karoljně, u přjgezdu do Hořic, dne 20. zarj 1833. — 105. Dcera Zděnka z Třemšjna (ballada).

Hronka, 1836, I. od Kuzmányho, Slobody, Záborského (na Šafařjka, Kolára, Muňaga), od Langhofera, Pongráce, Fejérpatakyho a Srenky. — II. Básně, (mládec Morawan) od F. K. Kampeljka. — III. Básně, od L. Jesenského, L. Štúra (gmenem prešporských Slowanůw; pohled z bjlé hory na Nitranskau. dne 2. čerwence 1836), od D. Slobody (proroctwj milkowo), od Fr. Kampeljka (Horwatům), od Kuzmányho (procházky, Switezianka, ballada z A. Mickiewiče). — I. II. III. Běla, (wzdělanenka, obrázek měšťanského žiwota) w 5 zpěwjch od Kuzmányho.

Krok, 1831. II. 1. Swatba Chajkuny sestry Lubowiče Bega, od Čelakowského. — 6. Nářek rodičů nad smrtj gedináčka; episody z welikého hrdinské básně, Rama — Jana, od Hanky. — 175. Kralewič Marko a laupežnjk Musa, od Čelakowského. — 183. Čtwero znělek od Chmelenského. — 185. Lowec, od téhož. — 323. Amfion, oda od Čelakowského. — 325. Wodnjk, od Chmelenského. — 327. Pěwec od téhož. — 329. Znělky od Kollára. — 1833—35, III. 1—21, 161—180. Torquata Tassa: Oswobozený Geruzalem. Zpěw XII. Přeložil Gunica.

Kwěty české, 1834. 3. Kwěty české, od Týla. — 9. Na smrt Jos. Jungmanna mladšjho, od Malého. — 13. Pjsně od Máchy. — 21. Citowé žalosti nad smrtj Jos. Jungmanna mladšjho. od Picka. — 25. Widěnj (dle Mickiewiče) od Kamenického. — 57. Dobrý knjže. — 96. Na Wyšehradě. — 106. Přátelstwj. 110. Běh času. Oda na zničenj obchodu s otroky, od Kaubka. — 122. Na lunu, od Picka. — 123. Na lásku od Tupého. — 125. Národnj pjseň od Patrčky. — 143 a 151. Sňatek od Tupého. — 167. Mág od Tupého. — 175. Paut žiwota, od Rubše. — 191. Oda na mladost (podlé Mickiewiče) od W. Štulce. — 193. Škoda wás, od Kopeckého. — 211. Na plesu, od Pichla. — 212. Rohána Bogslawowi (list poëtický w distichách) od Šušila. — 220. Čas (podlé polského) od Trnky. — 226. Pjsnička od Laušmanna. — Hwězda má, od Štulce. — 235. Josefowi Jungmannowi, slownjk wydáwagjcjmu, od Kam-

peljka. — 243 Abeceda djwek, od Štorcha. — 290. U slunce západu. — 3(
Holub, od Chalaupky. — 311. Mé žely, od J. z Hwězdy. — 345. Pjsně
Máchy. — 347. Noc, od Štulce. — 365. Na hrobě Miromily, od Trnky.
369. Mysliwecká, od J. z Hwězdy. — 379. Duma o Žulkěwském (podlé Něm
cewiće), od Štulce. — 387. Na hrobě Josefa Wl. Kamarýta w Klokotech,
Rubše. — 395. Ku czi pana J. Jungmanna, wydaiącego słownik czesko-niem
cki, od A. z R., česky od Štulce. — 399. Laštowička. Můg holaubek, od La
gera. — 413. Prawdiwá historie o gistém ženichowi, gak na námluwy ge
ztratil botu, od Hněwkowského. — 421. Wogenská, od Křičenského. — U
cha, od Stembery. — 429. Elegie od Wocela. — 432. Na smrt Josefa Čer
ho, od Wlčka. — 372. Křepelička od Patrčky. — 1835. 1. Zpěw Čechů
nowém roce, od Týla. — 4. Pjseň od A. z Rosciščewa. — 13. Zradná máti,
Pichla. — 21. Pomněnky ze Slowenska, od W. Štulce. — 27. Potůček, od Hanl
— 33. Pjsně od Tupého. — 39. Jenjček (z maloruského) od Hanky. — 41. I
dosti žiwota, od Picka. Žel od Sabiny. — 53. Sirotkowé, od Trojana. —
K básnjkům, od Sabiny. — 61. Marnost swěta, od Hanky. — Prstýnek,
Trojana. — 81. Tažné ptactwo (dle šwedského J. Stagnelia), od Sabiny.
89. atd. Wyňatky z Puškinowy básně »Boris Godunow« (z ruského), od
mjčka (má na wšecka slowanská nářečj wytištěn býti pro dokázánj přjbuzn
slowanštiny. Čas. mus. 1837. II. 237.) — 93. Mé slzy od Trojana. We
od Štulce. — 101. Znělky (1829 na břehu dunagském) od Týla. — 113.
seň českého národu, od Chmelenského. — 119. Tagemstwj, od Sabiny. — 1
Bogownjk, od Patrčky. — 133. Truchlozpěw při úmrtj neygasněgšjho zeměp
na Františka I., od Wiljmka. — 141. Kwjtek od Sabiny. — 153. Pjseň
rodům Geho c. k. milosti Ferdinanda I. — 161. Zpěwce rág, od Sabiny.
173. Znělky krymské Adama Mickiewiče, od Štulce. — 181. Tři Budryso
(ballada litewská, podlé Adama Mickiewiče), od Štulce. — 193. Elegie
Týla. — 201. Zpěw na moři, od Trojana. — 213. Pjsně od Máchy. — 2
Fialka, od Sabiny. — Znělka (dle A. Mickiewiče). — 233. Odwážliwý
lownjk, od Kaubka. — 241. Nočnj schůzky, od Sabiny. — 253. Wěrnost
nocha, od Sabiny. — 261. Hezká Liduška, od Kaubka. — 273. Girj Krol
wjn, od Wrťátka, — 279. Stupně stárj (přel.) od Simence. — 281. Hyr
z Waldštýna (ballada dle A. ze Zátora), od J. Pospjšila. — 293. Pamá
Jana Negedlého, zesnulého w Pánu dne 31. pros. 1834, od Rubše. — 3
Uwod k listům z kroniky české, od Týla. — 313. Pjsně od Máchy. — 3
Naděge, od Wrťátka. — 321. Španělská romance (z Gongory), od Pichla.
333. Kamenný kříž, od Laušmana. — 341 atd. Tři zlatj wlasowé (bácho
w šesti děgjch), od Tupého. — 369. Obrazowé, od Tupého. — 381. Zpěv
od Sabiny. — 389. Swaté kopj (legenda), od Fr. Rokose. — 401. Pjseň
Patrčky. — 409. Plesánj wěrné Prahy u slawném přjgezdu Gegich c. k. m
jestátnostj Ferdinanda I. a Marye Anny Karoliny dne 4. řjgna 1835, od W
wry. — 421. Pospolitá, od Tupého. — Ona. — 441. Nowé české krakow
ky, od Riegra. — 449. Cizinec, od Trojana. — 461. Děwa na Orlici, od J
my. — 465. Posledni zpěw, od Trojana. — 469. Pomněnky od Sabiny.
481. Moge přánj (swobodně dle Kastelliho). — 489. Pjsně od Patrčky. — 5
Wýgew radosti přjtelkyně wlasti při obdržené zprawě o obdarowánj našeho
stogného wlastence prof. Sedláčka w Plzni zlatým čestným penjzem 1835,
Rettikowé. — 515. Obraz wečernj, od Rubše. — 1836. 3. Ukaz, od Tupé
— 9. Starý a nowý rok, od Sabiny. — 19. Ku wzdáleným (Mickiewiči, P
láru), od Sabiny. — 25. Nešťastné ženy (z Gellerta), od Rubše. — 33. P
telské upamatowánj, od Wiršinga. — 41. Zpomenutj, od Sabiny. — 46. W
žedlnice (ballada wendická z: *Neues Lausitzisches Magazin*, 1835. 13. *Ba*
2. *Heft*; česky a wendicky). — 57. Památka Geho Oswjcenosti Knjžete I
dolfa Kinského, od Pichla. — 73. Zpěwcům. — 81. Slawný dub, od Sabi
— 93. Bitwa, od Tupého. — 97. Nešťastná. — 109. Powzbuzenj ke zpě
od Tupého. — 113. Wogenská (od Tupého). Bog, od Esopa. — 121. Zn
ky, od Tomjčka. — 129 atd. Z epické básně: »Přemyslide« od Wocela.
145. Mág, od Wrťátka. — 153. Panu Josefu Jungmannowi, mému druh
laskawému učitelowi, od Kaubka. — 161. Chochljk (z Odyńca) od Pichla.
177. Wesna od Tupého. — 209. Newěsta, od Wrťátka. — 225. Wězeň,
Tupého. — 233. W zápalu básnjk (k deklamowánj), od Hagniše. —

Hruškowá ljpa, od Wrťátka. — 3. w přjl. Památka Norberta Waňka, od Wlčka. — 257. Znělky od Tomjčka. — 297. Hlas wlastence při radostném wjtánj g. cjs. král. majestátu Ferdinanda I. do Čech ke korunowacj od Jar. Langera. — 361. Pomněnka na hrobě K. H. Máchy, od Sabinského. — 369. Prawá láska (z něm. J. A. Zimmermanna). — 377. Na smrt K. H. Máchy, od Riegra. — 273. Ferdinandowi Králi Českému, od W. Hanky. — 281. Luboš, od Š. Hněwkowského? — 285. Smutek zpěwcům, od Kočjho. — 289. Procházka w saumraku, od Sabiny. — 297. Wjtánj Ferdinanda I. do Čech ke korunowacj od Langera. — 305. Osamělec, od Sw. Štulce. — 314. Plawba od Štulce. — 318. Pjseň lowčj, od Picka. — 321. Milostné proměny, (z Rostišewa), od Kaubka. — 325. Pjsně při měsjčku. — 329. Kwjtek do wěnečku umělectwj Leop. Jansowi, od Kampeljka. — 340. Znělka od Tomjčka. — 389. Ohlas zpěwu ze Slowanska, od L. Štúra. — Přjl. 57. Dwě kwjtka, od Lidmily Tiché (wyňatek z epické básně w almanachu na r. 1837.) — 68. Při mohyle Jana Negedlého, od Hněwkowského. — 69. Blobog Wršowec. Pět romancj od F. Brojana. — 96. Zpěw žiwota nad mohylau Máchy, od Wlčka. — 98. Z Thomsonowých počasůw dozpěw mrawoučný (zima, verš 1024—1069), od Fr. Dauchy. — 393. Hlas z podslowanských Tater na cjs. Ferdinanda I., od Kuzmányho. — 1837. od Trojana, Wrťátka (Táborité u Sedlic), L. Tiché, Rubše (na Šnaidra), Picka, Sabinského (z ruského), Štulce (z polského St. Jašowského: znělka ke cti p. Šafařjka), od Wěnc. Swobody, Kuzmányho (Slowák), Tupého, Wl. Pelikána, L. Štúra (žel nad Puškinem), W. B—sa (z ohlasu pjsnj litewských) atd.

Kalend. Fejérpat. na r. 1830, 1831, 1832, 1834. Básně: 1833. Pjseň studentská: »Chlapci buďme weseli«. 1835. Zpěw na Kolára, od J. P. Kaubka. 1836. Arie zpjwaná k poslednj počestnosti cjs. Františka I. w chrámě ew. werbickowato-mikulášském dne 29. března 1835, od Jos. Plecha, a pjseň slowanského národu w Uhřjch na cjsaře Ferdinanda I., od Jana Chalúpky.

Pautnjk, 1830. I. Žalozpěw na smrt Alexandra I., od Krále. Básně od Rokosa (67. založenj Krtně, 76. eleg. na Karlůw Teyn, 96. praud žiwota, 137—140. znělky), od Chmelenského (73. elegie), od J. z Hwězdy (145. pjseň mágowá a wzdechnutj z Göthe). II. od Rokosa, (city radosti při uzdrawenj cjsaře Frant. I., bázliwá djwka, 30. prstýnek, 34. elegie u hrobu mého otce, 40. nářek děwčete), od Čelakowského (13. pochwala Wjta, 41. znělky dle Petrarky), od J. W. Kamarýta (15. Welorod a Libuška), od Chmelenského (36. knihy Lazarowy z básnj Jana Kochanowského, 73. krása děwy dle Kochanowského), od Kamenického (38. pláč lásky), od J. G. Marka (43. pautnjk), od Tomjčka (mág). III. Básně od Rokosa, Chmelenského, Kamenického Patrčky, Wlasáka (Smjchow) a Tomjčka (hlas k ginochowi w chrámě přjrody) a IV. od Štěpničky (city w den gmenowin po uzdrawenj cjs. Frant. I.), od Chmelenského, od F. S. Rausynowského Morawana, od Retika (Sudipraw Myslimjrowi při obdržen geho wyobrazenj), Čelakowského, Kamenického, Rokosa, Fr. Wěnc. Nowotného, od F. N., a dle srbského Odlaučená od milého, od X. Steinbiegla, od Marka. V. od Rokosa (k Bohu), od Čelakowského (pjsně Barbe du Val, básnjrky francauzské z 13. stol.), od Patrčky (wzpomjnánj na podzimnj procházce: odchod, na O—wě, w S—y, w Rychnowě, w zřjceninách hradu Litjce, w Kyšowě, w zřjceninách Landsberku, u Peljma, w B—u, přjchod). VI. 1827. od Krále (člověk), od Kamenického, od Patrčky, Wlasáka (gméno Smjchow, žalozpěw na Leop., hrab. z Thun a Hohenšteina, biskupa pasowského), od M. Horského. VII. od Retikowy (polnj kwjtek na hrob J. R. Sedláčka z Harkenfeldu w Brně, státnjch statků administratora: Že podporowal literaturu českau, doswědčil tjm ještě, přigaw dedikacj letošnjho dramat. almanachu [1827]), od Krále (krkonošské hory), od Kamenického (pjsně z Kochanowského), od Tomsy (k narozeninám Gindřišce dne 21. dubna), od Wetešnjka, od F. S. Rausynowského (elegie w nářečj morawském).

Plody, 1836. Od S. Babylona (gá gen Slowanem budu), od S. Chalúpky (na wlast), od C. Cochia, od T. Hroše, Klimáčka, D. Krnúcha, D. Licharda, T. Maróthyho, Ollika, D. Štúra, L. Štúra, Šwehly, Wyšnjho (má wlast. Rusowé).

Přjtel mládeže, 1826. I. 103 a 105. Zpěw wděčného žáka k gmeninám swého učitele. — Pobjdnutj do školy. — III. 92—99. Dobrota Božj. — Štěstj dobročinnosti a pjseň s stawem swým spokogeného. — Muž, od W. Negedlého.

— 1827. IV. 111. Zřetel na budaucnost. — 112. Pro učitele. — 1831. I. Giřj Poděbradský. — II. 107. Národnj pjseň na cjs. Františka. — 1835. 7 wy při weřegném zkaušenj školnjm, od Frýcka.

m) *Rozličn. pr. now.*, 1826. 125. Zpěw Čechů plesagjcjch nad uzdrawenjm G Františka I., krále českého. — 113. Garo. — 181. Elegie u wečer w zřjc nách Helfenburgu, od Wendry. — 519. Ohlas múzy české při odgezdu E. S.) ministra Frant. Antonjna, hraběte z Kolowrat Libšteinského, dne list. 1816. — 531. Kwjlenj a utěcha při odchodu gegj Excellencj panj I hrab. z Kolowrat Libšteinské, od Rettikowé. — 543. Na G. W. kněžnu resii Mathildu Amalii z Thurn a Taxis. — 544. Na Alexandra, knjžete z T atd. u přjležitosti geho gmenowin 12. list. 1826 w Chotěšowě w Plzeňsk 1827. čjslo 11. Geť genom gedna wlast (cyty wzdáleného Čecha, od Fr. 13. Na Geho cjs. Maj. Františka I. k 12. unoru 1827 (city stareho nep ženého slowanského srdce k slawnému dnu narozenj pronešené) a na Karo 8. un., od Sedláčka. — Zpěw národnj dle něm. „*Gott erhalte Franz den* Bože stražiž France Krále, od Fr. Š. — 21. Ke gmenowinám mého dr. p Jos. Hrnčjře, od Wlasáka. — 68. Sláwozpěw u přjležitosti slawné inšta arciděkana, p. J. Linďaura atd., od Sedláčka. — 82. Ke dni narozenj Geho zenosti p. p. Petra Bagera, gub. raddy, 1827, gmenem wšech upřjmných chů zasjlá Sedláček. — 84. 86. K gmenowinám Gegj wys. kněžně a panj rezii Mathildě Amalii, kněžně z Thurn a Taxis, od Rettigowy, též od J. dy (podlé německého od Sedláčka). — 1828. 11. Báseň na cjs. 12. un Sedláčka. — 13. Báseň na cjs. Karolinu, od Fr. Geše. — 30. Na arcibis olomauckého (p. t.) Rudolfa. 17. dubna, od Lindy. — 37. Wlast, od W ka. — 39. Na knihy, od téhož. — 57. Bás. od Tomsy na obraz mistrně towený od Wáclawa Nowotného, wlastenského maljře z akademie wjde Čecha, ze smiřického panstwj, kr. králowéhr., cestugjcjho do Řjma, kdežt zdokonalenj toho uměnj 3 léta pobyde. — 88. Zdraw buď František krá ský, zpjwáno dne 5. list. w den slawné installacj wys. učeného p. p. Jan Kanky, wšech práw dra. atd. toho času rektora weleslawného wys. škol p Sepsal J. K. Chmelenský. Hudba od Fr. Škraupa. — 1829. 5. Elegie na browského od Pešiny s poznamenánjmi. — 7. Slzy na hrob Dobrowského F. J. W. — 11. Pocta a oda na Dobrowského od Sedláčka. — 7. Truc po Fr. Raymanowi, od Jana Retika. — 13. Kwjtko na hrobě Dobrows od Teresie Lichtenberkowé, — 15. Wzpomenutj na smrt Dobrowského, M. K.. ka (w českých Budějowicjch). — Slawnost nar. obau c. k. Maj. z 12. un. od W. Kaubka. — 17. Pjsně též na cjs. ze staré Boleslawi. — 19. nost nar. cjs. w Uhřjch z lipt. sw. Mikuláše 15. un.od Fr. Fejérpatakyh 31. Pjseň mladého Slowana, od M. Přibilowského. — 41. Na mág, od mana. — 58. Zelený mleyn, od Hofmanna. — 66. Božj trest, od Lindy 71. Kaubek na Fr. Semberu, kněze Bohutjnsk. — 1830. 42. Báseň na dláčka od Potřekowského. — 1831. n. 78. Zpěw na cjs. od Tomsy. — Pjseň na odwráccnj moru cholery a roznjcenj wálečného. — 100. Připom w poslednj době roku se dokonáwágjcjho, od Tomsy. — 1832. 13. Bás cjs. 12. unora od Tomsy. — 18. Báseň na 40leté požehnané wladařenj I I., od Tomsy. — 32. Elegie na Marii Annu Karolinu, manž. Leop. II Rokosa. — 33. Bás. na Fr. z P. Pištěka, za biskupa Tarnowského, od — 61. Na den 40leté památky slawn. korunowánj Frant. I. na král. č od Tomsy. — 69. Na Ferdinanda, mladšjho krále uh. po nemoci 9. srpn Tomsy. — 1833. 13. Na den 12. un. cjs. od Tomsy. — 19. 23. 25. 27 Znělky od Wenkowského. — 21. Elegie na paňj Aloizii Heroldwu, ro Pospjšilowu († 17. led. w Oswětině), od Wl. Pelikána. — 52. Welicj b kowé (dle Camoena), od Kaubka. — 60. Přiwjtánj Geho cjs. král. Mag. z pána Frant. I., od alumnů česko-buděgowského semináře. — 62. Hlasow nowské lásky schowanců plzeňského filosofického od cjs. Frant. I. léta založeného ustawu za neyweyš Geho potěšitelné přjtomnosti w Plzni d srpna od Sedláčka. — 64. Čechye a dcera wěrná za neywyššj taužebně ža přjležitosti Fr. I. a Karol. Aug. w Praze, od Tomsy. — 66. Slepý při žitosti, když G. M. cjsařowna dne 17. srp. pražský ustaw k zaopatřenj městknánj odrostlých slepých nenadálým nawštjwenjm oblažiti račila (z l mie), od Tomsy. — 68. OhLas Wěrného nároDu k otCI I k MatCe

WLastí, od Rokosa. — 69. Na slawný příchod Fr. I., a Kar. do Prahy 16. srp., od Fr. J. Swobody. — Ohlas ku sl. přjgezdu Fr. I. a Kar. od W. Zlocha. — 70. Plesánj českého manstwa, od Chmelenského. — 71. Přiwjtánj Fr. I. a Kar. — 72. Ku přjchodu Fr. I. od wěrných Čechů, od J. Jungmanna, W. Hanky, Winařického, Chmelenského. — 74. Obživenj Čech cjsařem, od W. A. Swobody, — 1832. 91. Žel u hrobu Marie Antonie z řádu Alžb., od Lhoty. — 1833. 7. Pohřeb chudého (swobodně dle Nyny z Guyonu rozené Roulandowy), od Tomsy. — 76. Uwjtánj cjs. Karoliny do Hradce Král. od W. Klicpery. — 78. Wolánj českého národu za cjs. Frant. a Karoliny z wlasti se ubjragjcjmi, od Rokosa. — 100. Widěnj w poslednj době r. 1833 od Lhoty. *Wečerný wyražený*, 1831. 266. Rozgjmánj w Chotkowých procházkách na hradbách pražských, od Tomsy. — 304 a 313. Pjseň o stromu, od Rokosa. — 361. Založenj Prahy, od Rokosa. — 369. Krus Igorowič. — 385. Znělky: Ráno, poledne, wečer, noc. — 1832, 41. Rukawička (ballada), od Rokosa. — 65. Swatawa (legenda), od téhož. — 113. Unos (Břetislaw), ballada, od téhož. 209. Potopa swěta. — 321. Jaromjr a Gitka. — 1833. 17. Holé Břehy u Gizery, ballada, od Picka. - 33. Neklan. — 41. Žel wěrného Čecha nad wlastj, sedjcjho před swjtánjm na Řjpu, od Picka. — 50. Wýchod slunce. — 73. Bůh. — 113. Oda na Jungmanna a Negedlého. — 121. Na Krkonoše. — 129. Zaslánj. — 169. Elegie na smrt přjtele atd.

Wesna, 1837. Lyrické a nazwjce epické básně, od L. Tiché, J. Langera, W. Štulce, J. Pichla, K. Erbena, K. Sabinského, Fr. Trojana a W. Picka.

Zora, 1836. Od Jana Holého, od Ladislawa Jeseňského, od dra. Ottmayera, M. Hamuljáka (Mikuláš Jurišič, aneb bráněnj Kiseğu proti Suleimanowi r. 1532), od Jana Kolára (Slawian).

Stimmen dankbarer Schüler zum Namensfeste des A. M. Pleischl. Prag, 1836. (Spurný) básně české od Gust. Lib. Löbla (str. 21). od J. Kopeckého (str. 27).

Denkbuch atd. (wiz str. 3) obsahuge w sobě několik básnj na cjs. dwůr.

alka Dněstrowaä, prwnj w rusinském gazyku sepsaná, a s nowo-ruským pjsmem, w Budině 1837. w 8. (10 ar.) tištěná, obsahuge mimo rusinské národnj pjsně a stariny, také překlady *a*) ze srbských a *b*) z *českých* národnjch pjsnj. Cena u Pešti, red. Pavloviča 55 kr. (Srw. Serbskij narodnyj list nro. XVI. 18. dub. 1837. —*Bäuerle's Theaterz.* 1837 *Nro.* 114).

Censurowané:

1. Laučenj kozáka od swé Minky (ad reimp. cens. břez. 1825. I.) — 2. Běžánj pro Milenku (c. 1825. dub. I.) Cestička k milence. — Fagfka. — Kauzetwj lásky. — Strašliwý sen. — Zahrádka milenky. — 3. Zbjrka výborných j? (c. 1. mage 1825). — 4. 1) »W mági ach w mági« atd. 2) »Poslechněte milj, tyto žalostné nowiny« (k přet.) (cens. 1. června 1825). — 5. Zpěw ke a slawn. wwjtánj neywelebněgšjho, wys. wroz. P. P. Frant. z Pauly Pištěka. 1. čerce. 1825). — 6. Pjseň přjkladná o dwau bezbožných synech, kteřj na ezý slezském bljže města Opawy r. 1824., prawě w masopustnj neděli swého tnjho otce a matku zamordowali. »Přistupte sem křesťané.« — 7. Wýgew citů přigetj k apoštolskému konánj do Tachlowic dne 10. července 1825, geho přeogné milosti P. P. Fr. de Paula Pištěka, z božj milosti biskupa (kantata) (cen. p. 1825). — 8. Uwjtánj geho oswjcenosti wys. uroz. P. P. Bedřicha knjžete tingen-Wallerstagna, wrchnjkowa zástupce atd. na Zbraslawě 1825 (cen. 1. list. 5). — 9. Uwjtánj geho knjžecý milosti p. praž. arcibiskupa na wisitacý w Staoleslawě (oda w 9 str.) od Jos. Horčice. »Powstaň Boleslawo wzhůru« atd. s. 1. srp. 1826). — 10. *Die Doppelfeier der heiligen Firmung durch den hochdigsten, hochgebornen Herrn Ernest Konstantin Růžička, budweiser Bischof, der allation des hochw. und wohlg. Herrn Adalb. Juhn, insul. Probstes &c. in haus. Von Ant. Liška.* Německy, česky a latinsky (20 strof) (23 str.) 1. řjg. 6. (cens. 1. srp. 1826). — 11. Wděky geho knjžecý Milosti Wáclawowi Leowi, knjžeti arcybiskupu, Otci poddaných, w den poswěcenj školy Dolnozanské 15. července (9 strof) (cens. 1. srpna 1826). — 12. Česká pjseň při allacj Žebráckého děkana, Wogt. Negedlého. »Slawjme dnes twé ctné zasnau« atd. (cens. 1. září 1826). — 13. K gmeninám Geho knjž. Oswjcenosti neyd. P. Wáclawa Leopolda, knjžete arcibiskupa pražského (7 strof), od Čelakowo (cen. 1. řjg. 1826). — 14. *Drei böhmische Gedichte, sammt einer deutschen ersetzung. Von A. Sedláček, W. Klicpera und M. Rettig, verfässt bei Ge-*

legenheit Sr. Majestät Franz I. (cens. 2. řjg. 1826 we Wjd.) — 15. (Kot Wogt.) Radostná wěrných cytelnost z Hlasatele slowa božjho dwogictihodn wys. učeného, welebného Pána Františka Fryče, nowě ustanoweného duch. pas w osadě habrské roku 1825 (22 strof) »Wzhůru osado habrská« atd. (cen list. 1826). — 16. W den slawných gmenowin Geho Slowutnosti P. P. Frant Steinbigla 3. dne přos. (cens. 1. pros. 1826). — 17. Památka dne 24. zář na kterémž c. k. pan appellačnj rada, Petr Spořil za pražského purkmistra sl installowán byl, od Fr. Wewerky (cen 1. pros. 1826). — 18. *Glückwunsc dem Antritte des neuen Jahres* 1827, *von den Brünnern Rauchfangkehrerges* (něm. a česky) (cen. 1. pros. 1826 w Brně). — 19. Cytowé k gmeninám m bratra mého Ondřege Neureutra, dra. práw, dne 30. list. 1826 (10 strof) (ledna 1827)). — 20. »Přeg mi bratře city moge« atd. od B. Oppelta (též 21. *Ein böhmisches Gelegenheitsgedicht zum neuen Jahre* 1827, *an Se. Durchl den Fürsten Carl Al. Thurn u. Taxis &c.* (6 *Stroph.*) »Y buď k nowému létu zdrawený« atd. — 22. Žalozpěw na smrt wys. ur. a ctěn. P. J. N. Sedláčka z kenfeldu (9 str.), w Pr. u Posp. 1827. »Co tak smutně odpoledne wjtr wěge« od Krále (cen. 1. dub. 1827.) — 23. Zahradnjk. Nowá pjseň mládencům a nám pro obweselenj mysle. »Gá sem w kunštu mém zkušený« atd. od K. Sw dy. (16 str. u Somra w Pr.) (cens. 1. máge 1827). — 24. Pjseň nowá mláde a pannám atd. »Wšechno, wšechno w světě žige« atd. od K. Swobody. (10 W Praze u Somra (též). — 25. Pjseň: »Pepiku, Pepiku!« atd. (15 strof) o Wewerky. W Praze u Geřábka (též). — 26. Libozpěw wšem mládencům pro milenky na světlo wydaný (8 strof) »Spi má zlatá baubelatá« atd. (c. 1. 1827). — 27. Pjseň starožitná o postawě a mrawjch lidských (též). — 28. nowá mládencům a pannám pro obwesel. mysle na světlo wydaná (10 str.) se ten měsjček« atd. (též). — 29. Pjseň (13 str.) »Kde gsy, kde gsy o lásko atd. (též). — 30. Pjseň na Naninku od J. Hýbla (10 strof) w Praze u Fr. »Naninko, Naninko« atd. — 31. Pjseň Naninkám od Fr. Wewerky. »Welká slawnost gest.« (20 strof) w Praze u Fr. Geřábka (c. 1. srp. 1827). — 32. kantata ke cti brandeyského arciděkana, Fr. X. Obstzierera, dne 23. září t. r. Pr. arcib. kniht. (od Vinc. Lablera). »Co gest! co to neobyčegného« (cens. 1. 1827). — 33. (Kopecký Nath.) Pjseň nowá, která se zwlášť při sňatku swade spjwat může« atd. (32 strof) »Dnešnj den gest nám k libosti« atd. — 34. Pjseň mládencům a pannám pro obweselenj mysle (16 strof) »Když garnj wět wěge« atd. (cen. 2. list. 1827). — Salatnay (Jan). Posledný hlas mého neymil ho Pana Otce Jana Salatnaye atd. W Praze u Haase (2. led. 1828). — 35. tina) Pjseň nowá o zpáchaném mordu Wáclawa Worla (23 str.) »Pozastaw maličko« (též). — 36. (Tomsa Fr. B.) Hymna k weyročnj slawnosti c. k. pražských ostrostřelců, zpjwaná dne 22. led. 1828 w chrámu p. sw. Mik. na straně (též). — 37. (Kyselo Karel). Báseň k gmeninám pana Fr. Daubka. W arcib. (c. 1. dub. 1828). — 38. Pjsně národnj. W Gindř. Hr. u Landf. (též 39. (Grolmus W.) Uwjtánj litoměřického bisk. vikáře, při generálnj visitaci w čiské škole. W Praze u Posp. (c. 1. máge 1828). — 40. (Škraup F. J.) C společnosti českého diwadla. W Pr. arcib. (1. červ. 1828). — 41. (Král J. Báseň při přjštj pána hrab. Frant. Harracha a geho choti kněžny Lobkowi dědičné panstwj gilemnické. W Praze u Posp. (cens. 1. čce. 1828). — 42. 7 přjkladný pro mládence a panny (25 str.) w Chrud. u Košiny (c. 1. a 2. čce. 1 — 43. (Hanka W.) Báseň k gmeninám pražského pana arcib.: »Sem djtky šť mladosti« w Pr. arcib. (c. 2. řjg. 1828.) — 44. (Hýbl) Truchlivý přjběh w uwedený, kterak Wogtěch Tichošlápek z náwodu Giřjho Šaurka dne 27. čer 1827 gednu wdowu w Praze vkrutně zabil atd. W Pr. v Geř.: »Slyšte milé přjběh hrozný« atd. (též). — 45. (Tomsa) Přjteli swému Aloysiu Gelenowi k tku. W Praze u Geřábka (též). — 46. (Drbola Jan Nep.) Wděčné city k ninám F. Feltla, lokalisty atd. (6 str.) W Praze u Posp. »Přegasnj giž z pu ného atd. (cens. 2. list. 1828). — 47. (Grolmus W.) Citowé při památnj sla sti padesátiletého duchowenstwj důstogného Pána Isidora Geljnka atd. w Pra Pospjšila (též). — 48. (Hýbl) Truchliwý přjběh k výstraze mládencům a pa (23 str.) W Praze u Geřábka. »Slyšte mládenci rozmilí« (c. 2. pr. 1828). — (Štěpnička Fr.) Na odchod Geho excellencj wysoce vrozeného pána pana F Ant. hraběte z Kolowratu Libšteinských atd. dne 25. list. 1826 z Prahy (cen dub. 1829 we Wjd). — 50. (Grolmus) Radowánj při weleslawných gmenowi

ešených, wysoce urozených pánů Jozefa hraběte Wratislawa z Mitrowic atd.
raze u Posp. (c. 2. máge 1829). — 51. Pjsně w Chrudimi u Košiny (1829)
. — 52. (Wlasák J.) Pjsně pro lid. W Gindř. Hr. u Landf. (c. 1. čce. 1829).
53. Nowá pjseň pro mládenci a panny (15 str.) W Pr. u Jana Spurného: »O
gsau přjgemnj dnowé« (cens. 1. srp. 1829). — 54. (Šembera J.) Truchlenj
smrtj wysoce důstogného Pana Jana Musila »Bolnỳ žel se rozprostjrá« atd. (c.
ářj 1829). — 55. (Wewerka Fr. B.) Pjsně 1) Raydowák. 2) Stálý milownjk.
Mládencům a pannám. 4) Newěrný milownjk. 5) Dárek milownjkowi. 6)
inné myšlenky. W Pr. u Sp. (též). — 56. (Hýbl) Bělunka. 48 str. W Chrud.
ošiny. »Bělunka syrá wdowice« (1. řjg. 1829). — 57. Wjtánj k obrazu ney-
ěgšj boharodičce staro-boleslawské gasně oswjceného pautnjka Geho knjžecý
sti Wáclawa Leopolda atd. dne 8. září 1829 (též). — 58. K gmeninám Geho
ecý milosti Wácl. Leop., z Božj Milosti knjžete arcib. pražského atd. w Praze
et. (c. 1. list. 1829). — 59. (Kubelka) Nowá pjseň: »Dnes gsem sotwa na swět«
raze arcib. (též). — 60. (Pešina Wácl.) K slawné sekundicii neydůst. pana
ustina Kocha, infuł. prwnjho opata swato-benediktského, zemského preláta atd.
aghradě (též). — 61. Nowá pjseň mládencům a pannám. Now. wyd. w Praze
eřábka »W samotě když sedjm a se saužjm« (též). — 62. Nowá Pjseň. »Poli-
mně wše stwořenj« (též). — 63. (Přet.) »Šťastný gsem gá skrze tebe« (též).
64. Světská pjseň mládencům a pannám. W Pr. u Geřábka: »O lásko rozkoš
(přet.) (též). — 65. Nowý zpěw. Wečer. W Pr. u Geřábka, »Čerwenag' se
ce« (též). — 66. Nowá pjseň mládencům a pannám. W Praze u Geřábka.
řte na mne přesmutného« (1. ledna 1830). — 67. Nowá pjseň světská. W
u Geř. »Wystawjm si skrownau chalaupku« (též). — 68. Propěw na den umj-
j welebného P. Wogtěcha Procházky, faráře swato-wogtěšského na kanownjka
ného na Wyšehradě atd. W Pr. arcib. (též). — 69. Pjseň. W Praze u Posp.
gsem spatřil nepowjm« (1. unora 1830). — 70. Přánj mé drahocenné matce.
Praze 1830 u Posp. »Leť má tužbo, leť ku drahé mátí« (též). — 71. Djků-
nj we gmenu osyřelých učitelských wdow při přjležitosti držané hudebnj aka-
ie w nuselské zalaradě dne 4. dubna 1830. W Praze u Posp. »Blaze w také
ti žiwu býti« (c. 2. dub. 1830). — 72. Garnj pjseň k powyraženj při prwnj pro-
ce do krage. »Co pak to má znamenat.« — Giná pjseň na gaře: »Gak se tak
ce wšecko směge« atd. (též). — 73. Nowá pjseň mládencům a pannám: »O
wé, o radostná chwjle« (7 str.) (též). — 74. Mrawný zpěw Kloe a Lamona
str.) »Tobě Echo sy stěžowat« (též). — 75. Pjseň o té weliké powodni, kte-
a rozličných mjstech, neywjce ale we Wjdni náramné zkázy r. 1830 působila
Jakuba Mikoly. W Praze u Dworského. »O člověče citelný« (2. máge 1830).
76. (Tomsa) Blahorodému panu Ant. Gottfriedowi při geho powyšenj za au-
jho radu w c. k. zemském aučetnictwj w Čechách dne 7. dubna 1830: »Blaze,
po cestě powolánj« (též). — 77. (Wlasák) Promluwa před hudebnj akademj
prospěchu syrotků a wdow učitelských: »Ach gaká to slawnost dnes« (též). —
Pjseň o Kašparowi Hauserowi, genž byl w městě Normberce w Babořích nale-
W Praze u Dworského (2. čerw. 1830). — 79. Pjseň o radosti swěta neb
legšjho žiwota (19 str.) (též). — 80. Tři pjsně světské. 1) Segjti se otce se
m: »Rannjm časem při krásném stromořadj.« — 2) O wěčné odměně praco-
ch: »Slunečko swjtj celý den.« — 3) o poslednjm služebnjku člowěka gme-
hrobařowi: »Gá gsem hrobnjk sice chudý« (též). — 81. (Wiršink Leop.)
lew srdečné radosti atd. při obdarowánj welikým zlatým čestným penjzem atd.
Ant. Bürgra: »Radost nás dnes wšecky« (též). — 82. (Žjtek M. W.) Přánj
ch oswjcenosti knjžeti Adolfowi z Šwarcenberku a choti geho kněžně Eleonoře
ichtenšteinu. »O swého sjdla nadhwězdného« (též). — 83. Žalostný zpěw
otopenj města Wjdně, co se stalo dne 1. března 1830. W Praze u Krameriusa
). — 84. (Kramerius) *a*) Pjseň o welkém wětru i s popisem geho zkázy. (něm.
sky) w Praze (2. čerce. 1830). — *b*) Žalostný zpěw nad smrtj neyw. a wys.
tog. p. p. W. L., arcib. pražsk. atd. s popisem geho žiwota. W Praze. »Po-
wlasti, co to slawně zwučj« (též). — *c*) básně mjchanice. — *d*) Popsánj
ny (něm. a česky). — 85. Pjseň na ljbý wečer, od Obatila Ign. »Nic na swě-
milegšjho) nemůž ani býti« (2. srp. 1830). — 86. Pjsně troge světské. 1) o
stewnjkowi. »W borowém na skále hági« (9 st.), 2) Předstjragjcj wěrnost mi-
y i mládence faleš wyteykagjcj. »Po půl noci dřjw než kohaut« (17 str.) 3)
jkagjcj mládenec nad ztrátau děwčete: »Smutné hránj, slyšjm zwonit« (17 st.)

(2. zárj 1830). — 87. 16 swětských pjsnj sebranych od Joz. Košiny (c. 2. 1831). — 88. Pjseň k dosednutj na arcib. stolici Geho knjžecj milosti neyd Pána P. Al. Joz. Krakowského hraběte z Kolowrat atd. dne 17. dubna 1 »Otewřete brány chrámu w hradě« (c. 1. máge 1831). — 89. Patery swětské sně. 1) »Ach gak Bělo! wšecko zde se směge.« 2) »Stogjm w smutku.« 3) » slyš děwče, genž mne hanjš.« 4) »Nestyďte se slze tecy.« 5) »Laučenj, lau wždyť gest to těžká wěc.« W Pr. u kn. Gintla (též). — 90. (Čermák Fr.) *Hi gung der Herzen. Dem hochgeb. H. H. Heinr. Chotek Gr. v. Chotkowa u. Wo &c. und der hochgeb. Frau Car. Chotek, Gräfin v. Chotkowa, geb. Gräfin v. Ei &c. In Musik gesetzt von W. Liehmann* (něm. a česky) *„Welch' ein festliches drânge"* — »Radugte se Weltrušané« (cens. 2. čer. 1831). — 91. Patero s ských pjsnj. 1) »Hory se snjžily njž.« — 2) »Kdo mně w mých myšlinkách st — 3) Mládenec. »Wale lásko ošemetná adio *(lebe wohl)*.« — 4) »Panj mámo, gest waše dcera.« — 5) »W srdcy tesknost mám welikau.« W Praze u Gi (cen. 2. června 1831). — 92. Radostnj citowé nad přjtomnostj geho weledůst PP. Arnošta Konst. Růžičky, bisk. budějowského atd. při udjlenj swátosti bi wánj w Gineně dne 24. června 1831 (cens. 1. čc. 1831). — 93. Milownjk pa ské ušlechtilosti (10 str.) w Praze u knihaře Dworského. »Gá mám děwčátko nem Madlenku« (též). — 94. Swětská pjseň. »Držwe než se rozlaučjme, potěš Lenko mne« (též). — 95. Zbjrka swětských pjsnj pro mládenci a pa 1) »O w gakém bych se potěšenj winul, w gakém.« — 2) »Ach daleko a široko roztomilá Nanynko.« — 3) »Spoledne we dwě hodiny, šel sem do hágečku.« 4) »Můg milý pantáto, hezkau dceru máte.« — 5) »Nic na swětě stálého, ne k sobě wěrného. — 6) »Drahý sklade srdce mého, můg předralý rubjnku.« Praze u M. Gintla, knihaře (též). — 96. Tři pjsně. 1) »Měg se dobře ljcomě 2) »Syl gsem proso na sauwrati.« 3) »Ty, ty gsi moge radost.« W Praze 1 z české exped. (cens. 2. srpna 1831). — 97. Pjsně: 1) »Zde w tom osam tmawém hági.« — 2) »Smutně zde pod šjrým nebem sedjm.« — 3) »Když gsen smutný cestičkau.« W Chr. u Koš. (též). — 98. Zbjrka swětských pjsnj. 1) » kde gsi potěšenj mé.« — 2) »Se mnau litugte a nařjkegte, lesowé, ptačkowé.« — »O radost má wšak gediná.« — 4) »Měl gsem gá Nanynku gako rozmarynku.« 5) »Krásné děwčátko šlo smutně.« — 6) »A, a, a, smutná nowina.« — 7) dost mody zeradiny.« W Praze u Gintla (též). — 99. (Fričag) Pjsně w času hoty. (2. zářj 1831 w Br.) — 100. Wzbuzenj k milowánj. »Eihle, co pak má miler (14 str.) (2. zářj 1831). — 101. Dewatero swětských pjsnj. 1) »Šťastný gsen skrze tebe« (7 st.) — 2) »Hory se snjžily njž« (7 st.) — 3) »Gá bych byl pr rád wesel« (9 st.) — 4) »S poledne we dwě hodiny« (11 st.) — 5) »Gak chcete, tupte, haňte« (9 st.) — 6) »Honem, honem derte« (5 st.) — 7) »S r božj w poli zbožj« (5 st.) — 8) »Po půl nocy dřjw než kohaut hodinu« (17 — 9) »Panj mámo kde gest naše dcera« (8 st.) (c. 2. řjg. 1831). — 102. P české. 1) »Ty, ty gsi moge radost.« — 2) »Syl gsem proso.« — 3) »Wale l ošemetná.« — 4) »Čerwenag' se kopce.« — 5) »Šťastný gsem gá skrze tebe.« 6) »Ach mé gediné trápenj.« — 7) »Ach tau láskau obkljčený.« W Praze w ské expedicj (2. list. 1831). — 103. Zbjrka osmero swětských pjsnj. 1) »Neš ný pro mně den y ta hodina.« — 2) »Žádný newěřj to co ta laska může.« — »O překrásné garo milé, powětřj magowé.« — 4) »Wykwetla mi bjla růže.« 5) »Červená modrá fiala.« — 6) »Co gest láska prowiněnj.« — 7) »Falešnj swěta.« — 8) »Wčera s sluncem západem.« W Praze u M. Gintla (též). — Zbjrka swětských pjsnj. 1) »Nechci wjce pannu milowat.« — 2) »Proč pak srdce kwjlj.« — 3) »Giž teď celá wes tancuge.« — 4) »Co pak tak škaredý musým být.« — 5) »Kam gste zašly zlaté časy.« W Praze u Gintla. (1. pros. 18 — 105. Pjseň swětská pro obweselenj mysle mládencům a Pannám. »Bětuli baubelatá darmo se mně.« W Praze u Gintla. (cens. 1. un. 1832). — 106. P dwě nowé pro krásné panny a mládence. 1) »Bětulinko baubelatá darmo se m 2) »Řekni genom slowjčko.« W Praze w české expedicj (přetisk) (též). — Zbjrka pjsnj. 1) »Gaká gest w swětě radost.« 2) »Zelené hágowé bywali mogi.« 3) »Smutno, teskno na wše strany.« 4) »Poslyšte mládenci zas něco wého.« 5) »Wjmť gá geden krásný zámek nedaleko Londona.« W Pr. u Gi (též). — 108. Pjseň truchliwá; wzdychánj milka s připogenau melodij, složená W. W. Chmela (7 st.) »Proč gá chudý otce mého« (též). — 109. (Pešina) korné uwjtánj geho bisk. Mil. atd. pana Frant. rytjře z Gindlu atd. biskupa

kého atd., když roku 1832 na stolici biskupskau slawně dosednauti ráčil. »Rané se rozhlesni plesánj.« W Praze u Posp. (též). — 110. (Wlasák) Pjseň o tné wražde, které se Wogtěch Bauška 49 let starý, na stařičkých 70letých željch Jozefu a Kateřině Kohautowi dne 1. března 1832 dopustil a proto dne čerwna 1832 prowazem odprawen byl. »Poslyšte kragané milj.« (2. čerw. 1832). 111. Zbjrka několika pjsnj, sepsal K. J. T. Kardašowský. W Gind. Hr. u A. andf. (cens. 2. srpna 1832). — 112. Zbjrka světských pjsnj. 1) »Zpropadený ek.« — 2) »Oči, černé oči, ty gá mám neyraděj.« — 3) »Gak gsem gá šťastně dočkala.« W Praze u M. Gintla (též). — 113. (Sedláček A.) *Trauergesang Grabe des Philantrophen Herrn Franz de P. Grafen Deym von Střitež. Nach böhm. Originale von &c., verdeutscht vom Verfasser desselben.* (1. pros. 1832). 114. Zbjrka mnohých světských pjsnj. Nr. 1—12. W Pr. u Gintla (1. bř. 3). — 115. Zbjrka některých světských pjsnj. 1) »A B C D, hoch si wede.« W nocy když každý tiše spj.« 3) »Nastogte co gest to! na smutné židi při- W Praze u Gintla. (1. mage 1833). — 116. Zbjrka mnohých světských j. N. 1—5. W Praze u Gintla. (1. čce. 1833). — 117. Wjtánj G. C. K. Mi- Františka a Karoliny z Čech a z Morawy we Wjdni atd. Oda w starých ických wersjch (8 čtyřrádkowých slok) (2. říj. 1833 Wjd.). — 118. Nowé ě světské pro mládence české. N. 1—5. W Praze české exped. — 119. (Hýbl) ně českoslowanské w prostonárodnjm duchu. 1) Andulka a Wltawa. 2) Myeček. 3) Milownjk na lunu atd. 7 kusů. (2. ledna 1834). — 120. Světská pj- O mysliwečku. »Ach což gest to hezká wěc, že gsem gá mysliwec.« W Pr. intla. (2. dub. 1834). — 121. Sedmero světských pjsnj. 1) »Kdybych gá ěla.« — 2) »Nepřegu žádnému.« — 3) »Ach ma ze wšech neymilegšj.« — 4) slyš děwče moge rady.« — 5) »Měla gsem pěkného ptáčka.« — 6) »Ach hág- hágku. hágku zelený.« — 7) »Giž s tebau nebudu má Naninko milá.« W Pr. intla (též). — 122. Pjsně pro mládence a panny. 1) Zastaweníčko (5 st.) wčátko nezdřjmey.« — 2) Weselý zpěw složený na nowé wjd. panny (11 str.) k gsem gá Naninku wofauk.« W Pr. u Gintla. (2. mage 1834). — 123. Pjseň á o Hwozdowi (9 st.) »Gá gsem sice Hwozda černý.« W Pr. u Geřábka (2. 1834). — 124. Pjseň o blaženém wečernjm čase (16 st.) »Nic na světě mi- jho« (též). — 125. Wzbuzenj k milowánj. Pjseň pro obweselenj láskau zarmauých srdcý (8 str.) »Wjm, že drahá má panenka« (též). — 126. Nowá pjseň mládenci a panny k obweselenj (12 str.) »Seděla cikánka pod keřjčkem.« W n Gintla (1. září 1834). — 127. Pjsně. 1) »Co si smutná počjti mám.« 2) lyž gsem gá byl mladý zagjc.« 3) »Amalie kráso světa.« 4) Gediná ge ceka k Táboru.« 5) »Gá gsem mladá mladaučká, baubelatá hezaučká.« W Pr. intla (též). — 128. Zbjrka čtwero světských pjsnj. 1) »Až ten praský mo- .« 2) »Podwodnice srdce mého.« 3) »Smutný zahradnjk zpjwá.« 4) »Wa- obě marný swěte.« W Pr. u Gintla (2. říj. 1834). — 129. Zbjrka pjsnj čech N. 1—20. W Mládé Boleslawi u Fil. Geřábka (též). — 130. (Maurek J.) ň. »Nermuť se wěrné srdce« (13 st.) (1. bř. 1835). — 131. Pjseň nowá pro dence a panny. Nešťastná láska. »Lásko, lásko podwodnice.« (35 str.) W Pr. á exped. (též). — 132. Truchlozpěw pro smrt našeho neylaskawěgšjho Otce ti a pána země Františka I. Složen a wydán od J. Slunjčka, N. 1. »Stwoři- Bože wěčný« (19 str.), N. 2. »Bože ztratili sme krále Františka nám dobrého« str.) pro českau ewangelickau obec. (též). — 133. Pjseň na smrt w Pánu zeého Františka prwnjho, rakauského cjsaře, (32 str.) »Flor černý znamenj smu- .« (2. mage 1835). — 134. Zbjrka patero světských pjsnj. 1) »Andělské srdce inky moge.« — 2) »Mládenci radugte se.« — 3) Nechci wjc pannu milowat.« 4) »Těžko mně matička wychowala.« — 5) »Buďte hoši weseli.« W Praze u tla (též). — 135. Na příchod gegich c. k. magestátnostj cjsaře a krále Ferdida I. s drahau máteřj wlasti Marij Annau do Plzně 1835, gmenem českého měPlzně obětowáno. »O kýž možno.« (cens. 1. říjgna 1835). — 136. Pjseň no- »Poslyš kytaru má Rozinko.« (cens. 2. pros. 1835). — 137. Sbjrka ljbezných j k obweselenj společnému sprostého lidu. (cens. 2. ledna 1836 Wjd.) — 138. jrka pjsnj světských. N. 1—16. (cens. 2. břez. 1836). — 139. Zbjrka některých světských pjsnj, čjslo 1—8. W Praze u wdowy Gintlowé. (cens. 2. mage 36). — 140. Zbjrka některých světských pjsnj, nro. 1—7. W Pr. u wdowy ntlowé, knihařky. (cens. 1. srpna 1836). — 141. Zbjrka pjsnj českých. N. 1—4. Mladé Boleslawi u Filipa Geřábka. (cens. 1. září 1836).

III. Pjsně s hudbau.

(Podlé hudebnjkůw.)

152. * *Adam* (J.) — Zbjrka českých pjsnj pro geden hlas k pia forte w hudbu uwedených od atd. C. 24

Obsahuge pět pjsnj ze sbjrek Čelakowského, J. W. Kamarýta, Koci Marka a Rokosa.

153. *Gelen* (Al.) — Národnj hymny ku korunowánj Gich Mil Ferdinanda I. a Marie Anny na králowstwj české. We sb a při fortepianu složeny od atd. S připogeným přeložen *Volkshymnen zur Krönung Ihrer Majestäten Ferdinand I. Maria Anna als König und Königin von Böhmen. In Chören mit Begleitung des Forte-Piano komponirt von &c.* W Pr (Dirnbek) 1837. předpl. c. 40

Oznam w Kwětech 1836, př. 92. a Now. pr.

154. * *Kočj* (Jan W.). — Pjsně pro geden hlas při pianu-forte atd., obětowané G. M. Wolfowi. C. 30

Obsahuge dwě zastawenička od Hanky, gednu pjseň od Dlabače, a dnu od Čelakowského. (cěn. 2. čce. 1832.)

155. * *Martinowský* (J. P.). — Patero zpěwů čtwerohlasných od W Praze 4. šir. Obsahuge 3 znělky od Kolára a 2 pjsně Erbena. W Praze (Neureuter). C. 30

Oznam w Kwět. 1834. 336.

156. * — Šestero zpěwů gednotliwých s průwodem kytary. D prwnj. Okus druhý. Od atd. (w Praze, Neureuter) c. 30 (Kamenopisné).

Obsahuge 1 znělku od Kolára, 3 pjsně od Kardašowského, pak od Cl lenského, Čelakowského a dwě posledni od Tupého a Šohage. Rok ani gr rytce poznamenány negsau. — Oznam w Kwětech 1835. 192. 311.; w č. W 1835. 255. posud. od Chmelenského. — Č. Wčela 1836. 390. Kwěty 1836. 92. M. opět swazeček pjsnj a djlek quartet přichystal, od spisatelůw: Chmelen ho, Kamenického, Erbena, Tupého. Cena předpl. 20 kr. (Neur. Spurný).

157. *Pjč* (K. F.). — Hrob od Salise. Přeložil Romanus *Gežow* W hudbu složil atd. W Praze (Marko Berra). C. 24

Ozn. w Rozl. pr. 1831. 36. »W každé složce od statného Čecha n duge nápěwa w citu básnjkowu.«

158. * Pjsně národůw: *Gott erhalte Franz den Kaiser!* w němec pak w polské, české, rusinské, uherské, latinské a italské ř We Lwowě 1831. (cens. 2. led. 1830).

159. *Ryba* (Jak. Jan). — Dárek pilné mládeži, obsahugjcj 12] kých a přjgemných pjsnj pro geden hlas na fortepiano. wé wydánj. W Praze u K. z Mayreggu (c. 2. mág 1829). C. 1 zl. 40

160. * *(Swoboda* Jan Wl.). — Sebránj českých pjsnj složených atd., a od gednoho auda (Helda) dobročinného ustawu w h bu uwedených. 4. šir. (str. VIII a 42) w Praze, wyt. u J.] řjz. W. Špinky, 1836. seš. 24

W prospěch wzornj ochranitelny malých djtek na Hrádku. — Ozn časop. mus. 1836. 377 od Chmelenského — w č. Wčele, 1836. 302 — w B mii, 1836. č. 116.

. * *Szuchány* (Dr. M.). — Pjsně swětské lidu slowenského w Uhřjch, do musických not pro klavír složené od atd. (w Pešti; w Praze Neureuter). C. 24 kr.

Ozn. w Rozl. pr. 1830. Szuchány složil ge pro fortepiano tak, gak ge pjwá. Předpl. na 1 swaz. obgjmagjcj 12 pjsnj 16 kr.; zaljběgj-li se, následuj druhý swazek.

. * *Škraup* (Fr. Jan). — Patero pjsnj od Jos. Chmelenského, ze zpěwohry „Drátenjk" w hudbu uwedených od atd. 4. w Praze 1826 (Kronberger a Weber). Sw. I. 36 kr.

. * *Wašák.* — Lumjr. Zpěwy čtwerohlasné od atd. Obsahuge 6 pjsnj ze sbjrek Čelakowského a Hanky. C. 30 kr.

Pos. w Gindy a nynj 1833. I. 79. — w čas. mus. 1835.

. * Wěnec ze zpěwů wlastenských uwitý a obětowaný djwkám wlastenským. S průwodem fortepiana. Prwnj ročnjk. šir. 4. (12 ar. = str. 96) w Praze, w kn. arc. kniht. u Jos. Fetterl., řjzenjm a nákladem W. Špinky, 1835. 1 zl. 30 kr.

Tento prwnj hudebnj časopis zaugjmá pjsně původnj spisatelůw: Chmeho, Čelakowského, Týla, Kamenického, Poláka, Kamarýta, Rettigowé. Sabino, též pjsně přeložené ze zpěwoher. Skladatelé gich w hudbu gsau: Drechsler, a, Fencl, Jan Chmelenský, Kittl, Nowotný, Růžička, Rosenkranc, Škraup, Tok, Trnka a Witásek. Srw. Kwěty, 1835, 91.; č. Wčelu, 1835. 38 sld. — konci každého měsjce wycházj 1 arch. Wýtiskůw 800.

. * — Druhý ročnjk. Tamž 1836. seš. 1 zl. 30 kr.

Básně od Chmelenského, Hanky, Čelakowského, Kamenického, Langera, ařického, Sabinského, Tomjčka, Máchy, Picka, Šolage. — Hudba od 16 sklalůw, gsauť: Drechsler Fr., Dreyschok Aleš, Fencl Jan, Horák Jan, Chmelenský Wácl., Kittl Jan Frid., Nowotný Jos., Růžička Aug., Rosenkranc Wáclaw, up Frant. Jan, Škraup Jan N., Skřiwan Herman, Tomášek Wácl. Jan, Trnka , Witásek Jan a Worel Jos. — Srw. posudek w Kwětech 1836. přjl. 65. — s. mus. 1836, 378. od Chmelenského. — Odbjratelůw bylo asi 200. — Redapo ty 2 léta byl Jos. K. Chmelenský.

. * — Třetj ročnjk, Redaktor Fr. Jan Škraup (kapelnj mistr k. stawowského diwadla pražského). Tamž, 1837.
Předpl. c. na tisk. p. 58 kr., na velině 1 zl. 24 kr.

Oznam w č. Wčele, 1837. 80. »Třetj ročnjk! Wjme, že každý, kdožu nás posawáde české pjsně wydáwal, se ani s autratami swými nesešel. Poadž, gak wědomo, i německých pjsnj wydáwánj neywjce se škodau se stáwá, chwalu zasluhuge náš dobrý p. Špinka a p. redaktor.« — Básně od Picka, W. edlého, A. z Rościszewa (polská a česká), Jos. Chmelenského, Macháčka, Tro, atd. — Hudba od Škraupa, J. Doležala, Jos. Lešetického (Poláka), Drechslera, ičky, Worla, W. J. Rosenkrance atd.

. * *Worel* (Jos.). — Šestero pjsnj pro geden hlas při Fortepianu od atd. Obsahuge 5 pjsnj od Kamenického a gednu pjseň z Ohlasu českých pjsnj od Čelakowského. C. 45 kr.

Srw. č. Wčelu 1834. 200.

3. Zpěwy duchownj k warhanám. (W českém a německém gazyku), IIhý swazek, w Praze (Marko Berra). 1833? (12 pjsnj na $7\frac{1}{2}$ ar.) C. 1 zl. IIItj sw. 45 kr. — IV. má wygjti r. 1837.

Od sboru pro hudbu w Čechách. Oznam w Rozl. praž. 1833. 15. — . p. kat. duch. 1837. II. 344.

W časopisech a porůznu:

a) *Čechoslaw*, 1830. I. Zpěw český w cizině, zpráwa od Al. Šembery.
b) Kalendář brněnský něm. *Jurenda* 1826. Radost od Puchmjra (s lat., fr. něm. textem), w hudbu uwedená od Šislera.
c) *Pautnjk*, 1826. III. Spokogenost od Tomsy, a hudba od Al. Gelena.
d) *C. Wčela*, 1834. Na wlast.
e) *Čas. p. k. duch.* 1837. II. Má wlast, text i hudba od Jos. Kropila.
f) *Slawianin*, zebrany i wydany przez St. Jaszowskiego. Tom. I. wl. 8. (str w Lwowie u P. Pillera 1837. »Dodano muzykę Jana Prawoslawa Kaubk pieśni o wiośnie Ad. Rościszewskiego i drukowaną w Pradze muzykę Witáska do pieśni zimowéj tegoż, umieszczonéj w oryginale i przekładzi skim W. Hanki.« Roz. lw. 1837. 135.— Kwěty, 1837. př. 54. od W. S
g) *Potpourri über böhmische National-Lieder von Jos. Labický.* 28. *Wer das Pianoforte.* (*Marko Berra*) 1 *fl.* 15. *kr.* Srw. *Prg. Zeitg.* 1837. *N*

IV. Selanky (idilly) w prosté a wázané řeči.

169. *(Gesner).* — Idylly. Spisů Gesnerowých djl třetj. Přeloži a nákladem Jana *Negedlého* atd. 12. (str. 192 s obrazem tým) w Praze, 1829, tiskem J. Geřábka. seš. 40 kr., na 1 zl. 12 kr.

Přetisk ten cens. 2. pros. 1828. — Oznam w Rozličn. praž. 182 — Posudek w čas. mus. 1830. II. 210—230.

170. * *Langer* (Jaroslaw). — Selanky od atd. 8. (str. 192) w P 1830, tiskem J. H. Pospjšila. 30

Pos. w čas. mus. 1830. II. 210—230, od Čelakowského. — Gsauť wané kněžně z Thurnu a Taxisu. — Oznam w Rozl. pr. 1830. 10. — »Ze sel »Zaklená panna,« »Zkamenělé stádo« a »Zdřewěnělý pastýř«a giných wjce w řil náš umělec Mrňák (někdegšj žák maljrské akademie pražské) litografowané zy we weliké čtwerce; obrazy, gak si ge života plná obraznost našeho národ gen možno wyobraziti může. Tyto obrazy, plné charakteristiky a plné čerst života gistě se každému zaljbj.« (Čechoslaw 1831. V. 35, 36.)

W časopisech:

a) *Čas. mus.* 1829. II. 17. Selanky w krogi českém, od Čelakowského. — I. 73. Hněw, selanka (1828) od Langera.
b) *Kwěty*, 1837. str. 37. Rozdrtěná piksla, od Tupého. — 221. Lubor a Ki od Langera.
c) *Zora*, 1836. Selanky od J. Holého.

V. Bágky a ginotagitelky (w prosté a wázané řeči).

171. *Godra* (Samuel). — Původnj mrawnj bágky. Od atd. 12. 154). w Skalici, tisk Fr. Škarnicla, 1830. Př. bylo 86. C. 18
172. *(Müller).* — Sto welmi naučných dwauřádkowých bágel řeči wázané, z německého dle Josefa Müllera, swobodně loženo péčj a nákl. J. H. Posp. 16. w Praze, 1829. 12
173. *Zahradnjk* (Vinc.). — Bágky atd. Djl I. 12. (str. XII a w Praze 1832, wedenjm W. Špinky. 12

Pos. w čas. mus. 1832. IV. 480—481. od Winařičkého. »Wygj málo které gsau docela původnj. Důstogná prostota, bohatá gádrnost, nenu wtip, hluboký důmysl, a plynná česká řeč gsau hlawnj ctnosti těchto bágek.« *Jaksch Jahrb. f. Schullehrer Prag* 1837. *S.* 158. — Druhá sbjrka bágek s p

mi aforismy o bágce. (cens. 2. pros. 1834). — Čas. mus. 1830. III. 283— Pětmecjtma bágek, od Z.

. Zaklený chrt(,) aneb: Příběhowé Jaroslawa Werniše, w chrta skrze (po) něgaký čas zakleného. Od něho samého we třech knihách, 150 geště neznámých bágek obsahugjcjch, léta 1462 sepsáni, nyni pak wydáni od A. F. K. *Siffnera.* 8. w Klatowech, 1833, tlačeno u Jana Krist. Brauna.

Pos. w Kwětech 1834. 38. »Negasný sloh, barbarská řeč, utrhánj na sláašjch předků.« Tamž 1834. 172. Obrana.

W časopisech:

Čas. mus. 1827. III. 94. Ptáček a kámen, a tři přjtelkyně (allegorie) od M. Sychry. — 1829. I. 70. Bágky od Langera.
Č. Wčela. 1834, pak 1836. 46. 111. 243. 325. 230. od F. Š--ra.
Gindy a nynj. 1833. I. 39. O bágce (z Herdera). — II. 130. od Šjra, od Fryce. — 68. 101. od Štorcha (bágky pro české djwky). — 114. od Michla (sen schudlého kupce).
Kwěty. 1834. 80. Různé stránky powah lidských w oděwu esopické bágky. — 91. Sen o lidech s osudem swým nespokogených. — 180. od Kaubka. — 285. Obraučky (holky). — 1835. 68. od Přibjka (z Jurend. kal.). — 85. 99. 319. od Patrčky. — 200. od W. Štulce(podlé A. Goreckiego). — 118. Člowěk sprawedliwý. — 119. sld. Giskry od Štorcha. — 314. od Týla. (kteřj gsau). — 385. Malby Girjka a Lišky. — 1837. od Patrčky.
Plody 1836.
Rozl. pr. 1827. č. 15. — 1833. 30. od Tomsy (sen pudy české, podob.) — 56. od J. K. A. — 100. (podobenstwj).
Přjtel mládeže, 1827. I. 109. — 1828. II. 95. — 1829. I. (průpowědi a podobenstwj). — III. 43. (podobenstwj ze zahradnictwj pro rodiče a wychowatele). 107. IV. 109. (bágečky). — 1831. III. — 1832. I. — II. 96. — III. a IV. — 1833. II. 104—106. atd.
Wečernj wyr. 1831. 390. — 1832. 337. — 1833. 89.
Wesna. 1837. od F. Rubše (Kwětinowálka čili bog kwětin, báchorka).

VI. Mrawokárné (satyrické) básně.

. * Allegoria. Protheus felicitatis et miseriae Czechicae. Staročeská země. Satyra. Léta 1715 od Jana Floriana *Hameršmida* (faráře teynského w Praze) až do werše 105 složená a na swětlo wydaná, pak od Jesuitů dokonaná, nynj pak po druhé do tisku daná od Jana *Hýbla.* w 8. (str. 15.) w Praze, w knjž. arcib. kniht. 1829. seš. 6 kr.

. Kocaurkowiády. Obrazy w 4. u Pospjšila, 1829, malowaný obraz za 4 kr. černý 2 kr.

1. Geden boháč w Kocaurkowě se nadýmá. 2. — užjwá swého bohat- 3. geden měšťan w K. chowá mnoho dobytka, 4. — druhého u pána půlca očernil, 5. gedna matka w K. maže se s dětma, 6. gednomu měšťanu w owěsili buljka na nos, 7. — dohazugj dům, 8. Honza se w K. dobře chowá, Honza z K. nese si z hospody welikanskau opici, 10. Koc. mládež chytá se a, 11. Matěg w K. házj po Káči očima, 12. K—štj wážegj si swého půlca.

. * *Langer* (Jar.). — Bohdanecký rukopis. Od atd. 8. (str. 16) w Praze a w Hr. Král. u Pospjšila, 1831. 6 kr.

Wyňatek z časopisu česk. mus. 1831. I. 10—23.

W časopisech:

a) *Čas. mus.* Báseň a) původnj: Winařický: Taroky, kámen mudrců. 1834 359. — b) Přeložené: F. Sjr: Kawa, parodie na Sillerowu pjseň o zwon Kuffnera. 1833. I. 79. — Prosa. Langer: Den w Kocaurkowě. 1832. I III. 283.

b) *Čechoslaw*, 1830. I. od Langera.

c) *Česká Wčela*, 1836. 24. Zlomky z neynowěgšjho satyrického slownjka 1837. str. 60. Opice a opičky w Čechách (hořalka, piwo, wjno, káwa). Muži w auzkostech a we cwiku (z boge ženského od Týla a Rubše).

d) *Gindy a nynj*, 1833. I. 141. O slownjku libomudrckém. 148. Nacion! O sebesamotepcjch (autosatyricis). II. 54. Poslánj z wenku. 191. D (kniha a knihownjk). 177. Druhé z wenku poslánj. 131. Moge pokánj

e) *Hronka*, 1836. I—III. Kocaurkowo od Chalúpky.

f) *Kwěty české*, 1834. 4. sled. Komedianti, od Týla. 49. List p. Pisalow čátku (2hé poslánj z wenku). 75. Wýstraha ztřeštencům a wětroplac (dle Bulgarina). 87. Kopřiwa. 100. Spisowatelstwj. 109. O Aprili k A 225. Řeč filosofického planžetu u wečernjho položenj swlečených článků krásy. 301. Spisowatel a recensenti (báseň) od Kaubka. 377. sled. 1835. 59.) Zábawné hodiny, od Zahradnjka. 373. Bodláčj, od Patrčky 1835. 73. Koho bych ráda? (k deklamacj pro ženské). 218. Šňupka od Rubše. 239. Lkagjcj Lila, od Patrčky. 18. sl. Radosti masopustu ského (listy osob ženských), od Týla. 37. Noha hezká a škaredá. 42. zy ze spanj mého, od Rubše. 50. Nowinka w Poličce, od Kopeckého. Dýmka (fagška, k dekl.) od Rubše. 268. Domácj lékař (p. dr. wodička J. z Hw. 289. Dopisy patrných (t. mezi odbjrateli Kwětůw poznamenan osob, od Týla. 319. Kopřiwy od Patrčky. 337. sld. Obrazy á kwěty s od Sábiny. 422. Třjšky, od Storcha. — 1836. 122. Půlnočnj rozgjmá šetrnosti městských a wenkowských děwčat, od Filjpka. 124. Wlastenc Týla. 265. Původ wšeho zlého, od Krátkého. 277. sld. Blahosti kně pecké (několik scen ze žiwota). — 1837. Psanj od Tupého, a giná od Fil

g) *Rozl. pr.* 1826. 244. Slownjk. — 1827. sld. Zprávy z Kocaurkowa. — 100. Dopis z Posuzowic na rozlaučenau.

h) *Wesna*, 1837. Obrana krásného pohlawj (deklamowanka pro ženskau) Rubše.

VII. Nápisné.

W časopisech:

a) *Čas. mus.* a) Původnj. 1827. I. 15. od Kolára. III. 92. 1829. I. 23. 1 IV. 402. 1837. II. od Čelakowského (kwjtj). — 1828. IV. 98. od N. — 1 II. 16. od Pilnáčka. 1829. III. 80. od A. Sembery. — 1830. II. 155. od K ka. — 1830. II. 156. od M. Godry. — 1832. IV. 401. od Fejérpatakyho 1833. III. 247. od J. Kamarýta. — b) Přeložené wiz w lit. řecké a latins

b) *Čech.* 1832. Nápisy od Storcha.

c) *Čechoslaw.* 1830. I. od Franty. I—IV. od Tomjčka, Hawelky, Storch Franty. — 1831. VIII. od Storcha.

d) *Česká Wčela*, 1834. 287. České nápisy w Berauně (na hrobech a zwone od Michla. — 1835. 157. Nápisy dra. Prešerna.

e) *Dennice*, 1825. od Čelakowského, Chmelenského, Sjra.

f) *Gindy a nynj*, 1829. I. 59. II. 4. — 1833. I. 23. 30. 96. II. 16.

g) *Krok*, 1831. II. 5. Nápis hrobowý.

h) *Kwěty*, 1834. 118. 132. od Kaubka. 342. od Černohauze. — 1836. 259. od Kočjho (o gazyku). — 1837. přjloha IV. na medalii. 1831. 1834. a Hankowě.

i) *Pautnjk*, 1826. I. 160. od Sychry. II. 91. od Chmelenského.

k) *Přjtel mládeže*, 1831. III. 101. Nápisowé na hrobě malých djtek.

l) *Plody*, 1836. od Hodžy, Marothyho, Groszmanna, Šwehly.

m) *Rozl. pr.* 1827, od Sychry, od Lindy. — 1828. 47. od Wlasáka. — 1 od Hofmana (dle Gellerta), Sychry. 18. 31. 29, Nápis český na čestném

njzi 5. dubna 1831. udělenému za odměnu wýbornosti a prospěšnosti wypracowanin w našj wlasti: »Wlast cti českau příčinliwost.« — 1832. Nápis mladého Čecha na hrobě w Řjmě (latinsky).
Sámo, 1832. od Storcha, Černohauze.
Zora, 1835. Nápisy od Godry.
Polička, k. böhm. Leibgedingstadt &c. von J. N. Eiselt, Prag 1833, 8. *S.* 117—119, 123—128. Nápisy české na zwonech a hrobech.
Grabschriften, deutsche und böhmische, gesammelt auf den sämmtl. Gottesäckern in Prag. (1829 *v. J. Stiebel*). R. 1837. České sebral Michl.

VIII. Báchorky. Pohádky. Hádanky (w prosté a wázané řeči).

W časopisech.

Čechoslaw, 1830. II. Hádanka od A. Šembery. VI. od Ant. Srba.
Česká Wčela, 1834. 29. Diwotworný pramen (báchorka), od Tomjčka. 81. sled. Žukowského pohádka o králi Kogatowi atd. 145 sled. Tré orjšků (národnj pohádka), od Crhy. 242 sld. Newyditelná chyžka (pohádka), od Tomjčka. 393. Pohádky Negrůw na ostrowě Jamaice. — Bágky od W. Sohage. — 1836. 287. Hádanka w pjsmenách: »Wjtey nám králi náš« od gednoho Pražana.
Dennice, 1825. Pohádky od Čelakowského, G. Marka.
Gindy a nynj, 1829. I. 28. 40. 60. — 1830. II. 44. 48. 52. 64. — 1831. I. 88. sld.
Kalend. Fejérp. 1830. 1831. 1832. 1833. 1836. 1837. Pohádky od D. Smrecanyho de Eadem.
Krok, Fr. 1833. Hádanka od Jachyma.
Kwěty, 1834. 50. Rozpustilý Janeček (báchorka o wodnjkowi). 251. Báchorka o swéwolné dcerušce, od Týla. — 1835. 19. Hádanka. 48. 57. též od Picka. 60. Wšude lidé, w Chomautowě Němci (powjdka). 67. Hádanka a wyswětlenj. 239. Hád. od Patrčky, 395 pak 447. od Pichla. — 1836. 18 sld. Báchorka o wodnj růži, od Týla. 163. Báchorka o zamilowané ustřici (z něm. Šternberga). 112. Hádanky, pak 301. též od Picka. — 1837. 184 sld. od Picka.
Pautnjk, 1826. I. 161. Slownj pohádka od Fr. Hawljčka. II. 44. od Č., homonyma od Hawljčka. 45. sylabnj. 74. od Steinbigla. III. Hád. od Nekwasila. IV. 86. od Steinbigla. VII. 106. od téhož.
Plody, 1836. od Marotyho (Gezero bančanské).
Přjtel mládeže, 1826. IV. 112. Pohádky, — 1831. I. 72. Hádanky. — 1834. III. 111. IV. 110.
Rozl. pr. now. 1826. 119, 143. 166. Hádanky. 235. nápady od Hawránka, — 1827. hád. od M—la. 57. od Přibilowského. 88. od Sychry. — 1829. 12. hád. od Plačka. 52. sld. hád. početnj z anthologie řecké ze Sokrata, od Petrowce. 54. hád. od Coelestina ryt. z Ch. — 1833. 9. 17. hád. od Lhoty.
Weèernj wyraženj, 1831. 280. 384. — 1832. 184. 376. atd.

IX. Diwadelnj (dramatické).

Ušklebo nekřič nám, že oper, že nemáme diwadla;
Wy zdi, my máme celé w létě diwadlo pole.
J. Kolár.

α) Smjšené.

* Česká Thalia. Sbjrka her diwadelnjch původnjch i přeložených, uspořádaná od Jos. Kaj. *Týla*. Swazek I. A. p. n. Jan Sachs, Dramatická báseň we 4 gednánj od Deinhardstei-

na, přeloženjm J. K. *Týla.* Nalezenec, weselohra we 2 g
nánjch, od *J. K. T.* Wel. 12. (str. 164) w Praze, tisken
nákladem W. Špinky, 1837. seš. předpl. c. 20
Srw. Wýbor diw. her I. — Kw. 1834. 159. — Č. Wč. 1837. 208.

179. *Klicpera* (Wáclaw). — Almanach dramatyckých her na
1825. Od atd. Obsahuge: 1. Waldek, romantycká báseň
3 gednánjch. 2. Loketský zwon, dramatycká bágka we 3
dnánjch. 3. Rohowjn Čtwerrohý, fraška w gednom gedn
12. (str. 215) w Hradcy Král. tiskem a nákl. J. H. Pospjš
1825. 36

180. — — na rok 1826. Obsahuge: 1. Soběslaw, selský kn
tragedie, we 4 gednánj. 2. Žižkůw dub, romantycká zpě
hra we 2 gednánj. (1824). 3. Rok po smrti, dramatycká
seň w 1 gednánj. 12. (str. 300) tamž, 1826. seš. 40
Posudek na Soběslawa w čas. mus. 1828. IV. 120. od Pilnáčka.

181. — — na rok 1827. Od atd. Obsahuge: Ženský bog, wo
lohra we 3 gednánjch. 2. Psanj Hasenšteinowa, dramatyc
báseň we dwau gednánjch. 3. Prsteny, weselohra w gedn
gednánj. 12. (str. 261) tamž. u téhož 1827. seš. 48

182. — — na rok 1828. Od atd. Obsahuge: 1. Točnjk, hysto
cká powjdka z čtrnáctého stoletj. 2. Tři hrabata nagedn
weselohra we čtweru gednánj. 3. Weselohra na mostě, 1
ška w gednom gednánj. 12. (str, 256) tamž, u téhož 182
seš. 48

183. — — na rok 1829. Od atd. Obsahuge: 1. Jan za chrta d
dramatycká báseň we třech gednánjch, dle Šnaidrowy balla
2. Laupež, drama w pateru gednánj dle Schmiedowy powj
„*Heinrich von Eichenfels.*“ 3. Každý něco pro wlast! wes
hra w 1 gednánj. 12. (str. 312) tamž, u téhož 1829. seš. 48

184. — — na rok 1830. Od atd. Šestý ročnjk. Obsahuge: 1.
tek Witkowič, romantycká powjdka. 2. Opatowický pok
drama we dwau gednánjch. 12. (str. 227) tamž, u téhož 18
seš. 48

185. — Dwogčata. Dramatycká báseň w šesteru gednánj. Od
8. (str. 128) w Hradcy Králowé, tiskem J. H. Pospjšila, 18
seš. na pošt. pap. 20 kr., na tisk. 17
Posudky sem tam w časopisech u přležitosti prowozenj těchto he
diwadle, od Chmelenského atd. — »Tent (Klicpera) cizjm dramatikům se wyr
a ge přewýšj. Shakespearův duch neywjce w něm panuge.« (List J. Neged
15. un. 1825). — Historický román we 3 djljch, nazwán: »Tataři u Oloma
w rkp. (srw. čas. mus. 1828. II. 29. — Kwěty, 1834. str. 100).

186. (*Šmid* Kr.). — Malá diwadla pro okresy domácj. Obsah
Emma, aneb djtěcj láska. Činohra we 2 děgstwjch. 2. Kwě
wěnec. Diwadlo w gednom gednánj. 3. Krádce wagec.
k záwěrce. (Kratšj hry přeložené dle Šmida od *Hausma*
a *Cernohauze.*) 12. (str. 142) w Praze, w arcib. kniht., wede
a nákladem W. Špinky, 1834. seš. 10
(Srw. w ruském nářečj: Repertuar domašnich teatrow. Spb. 1833. [S
din], ćena 4 rub.)

Štěpánek (Jan N.). — Diwadlo od atd. Gedenáctý djl. Obsah: 1. Ať se to gen žádný nedozwj, původnj weselá hra we třech gednánjch. 2. Wilfink Štubenberský, rytjřská činohra w 5 gednánj, dle Kalchberka swobodně zčeštěná. 3. Starec w dřjnowém lese, fraška w 1 gednánj dle Kastelliho. mal. 8. (str. 271) w Praze, 1826, tiskem a nákladem synůw Boh. Háze. 24 kr. wáz. 29 kr.

— Diwadlo od atd. Dwanáctý djl. Obsah: 1. Hastroš, původnj fraška w 1 gednánj. 2. Gá se nikdy nemeyljm, weselá hra w 1 gednánj, dle K. Lebruna zčeštěná. 3. Štěkawec, fraška we 3 gednánjch wzdělaná. 4. Král a topič, weselá hra w 1 gednánj, dle Vogla zčeštěná. mal. 8. (str. 211) w Praze, 1826, nákladem synů B. Háze. 24 kr. wáz. 29 kr.

Třinácty a čtrnáctý djl obsahuge zpěwohry.

— Diwadlo od atd. Patnáctý djl. Obsahuge: 1. Poswjcenj w Kocaurkowě, weselá hra we 4 gednánjch dle Klaurenowa: „*Das Vogelschiessen*“ wolně wzdělaná. 2. Sirotek a wrah, drama we 3 gednánjch dle Frederika Kastelliho zčeštěná. Hudba od H. R. z Seyfridu. 3. Tlachač, fraška we 2 gednánjch, zčeštená. m. 8. (str. 239) tamž, 1831. 24 kr., wáz. 29 kr.

— Diwadlo od atd. Šestnáctý djl. Obsah: 1. Co se wleče, neuteče, aneb Swadba na wrchlesu, původnj weselá hra we 3 gednánjch. 2. Noc hrůzná w zámku Paluzzi, drama we 3 gednánjch dle Mellesvilla. 3. Žebrák, činohra w 1 gednánj dle Raupacha zčeštěná. m. 8. (str. 240) tamž, u týchž 1832. 24 kr. wáz., 29 kr.

Prwněgšjch z rytým názwem a obrázkem od l. 1820 za tauž cenu každý l na tisk. pap. Při odbjránj 6ti swazkůw nagednau gest nesešitý swazek za , wáz. za 24 kr.

* Wýbor diwadelnjch her zahraničných. Wedenjm a nákladem W. Filjpka a Kl. Pünera. Swazek prwnj. Obsah: 1. Karla XII. nawracenj-se do wlasti. Weselohra w 4 gednánjch dle francauzského od Botha, zčeštená od Kl. *Pünera.* (str. 1—64). 2. Smjřenj, aneb Kletba a požehnánj. Činohra we 2 gednánjch od E. Houwalda, zčešt. od W. *Filjpka* (str. 106—110). m. 8. (str. VIII a 110 a 2 se gmeny předplatitelůw [82]), w Praze, 1837. Tisk a papjr synůw Boh. Háze (w knihkupectwj gegich). seš. 28 kr. předpl. cena na druhý 40 kr. (u Zagrebu, F. Župan 40 kr.)

Oznam w č. Wčele 1836. 342. a w Kwětech 1837. př. 52. — *Bohemia* 1836. *Nro.* 144. — Srow. Českau Thalii w lit. str. 125. Pos. w č. Wčele str. 96. od Chmelenského: »Tisk a papjr a formát tak gest zprawný a čiauhledný, že se na pěknějšj wydanj w literatuře našj ani nepamatugeme. wěci té ne tak snadno která djlna nad Házowskau předčj, a přáti gest, aby ato tiskárna i na »Wčele« a na »Nowinách« též dokázala.«

W časopisech:

Časopis česk. mus. Diwadelnj zprawy. 1827. I. 127. Staw diwadla českého w Praze) od r. 1824 do 1826, od S. K. Macháčka. — 1834. II. 221. Hlawnj zpráwa o desjtiletém aučinkowánj diwadla českého w Praze, od J. K. Chme-

lenského. — Zprávy. 1827. II. 139 (od S. K. M.). — 1828. III. 117, (
K. Ch.) — 1829. I. 122. — 1830. I. 113. III. 349. — 1831. IV. 44
Krásowědné: 1830. III. 261. O původu komičnosti a tragičnosti, od Palac

b) *Čechoslaw*, 1831. V. 40. »W Brně po morawsku nikdy se nehrá, z nedos
přjzniwcůw řeči.« (Šembera).

c) *Česká Wčela.* Diwadelnj zprawy a posudky z *Prahy.* 1834. (Teisingrow
wádlo w Praze r. 1821—1824) pak 1835—1836, 1837. od J. K. Chmele
ho a J. Malého (1837. č. 17). — 1834 a 1835. Diwadelnj hry w *Berau*
Polického. — 1836 str. 230. z *Hradce Králowé*, od Str—ka. —1837 str
z *Litomyšle* (r. 1836) od N(owáka). — 1835 z *Plzně* od Sedláčka. — Z
od A. Šembery. — 1834. Něco o diwadle we *Lwowě* a o překládánj z
gazyků. — Směs: 1834. Diwadlo maďarské w Budjně. Holandská
Auber. — 1835. Slowo k českému herectwu. Ludwjk Spohr, umělec hu
w Praze. O českých operách.

d) *Gindy a nynj.* Diwadelnj zprawy. 1833. I. a II. 7 sld. 32, 104, 127, 14
z *Prahy*, od Týla. — I. 44, z *Benešowa*, od Wiesnera. — II. 127. 192.
rauna, od Michla. — I. 112. 136. II. 200. z *Hradce Králowé*, od Wl. Peli
— I. 168. z *Labské Teynice.* — I. 184. O našem diwadle, od Týla. Hr
193. Fidlowačka w Praze we středu po welikonoci. — II. 146. Dwě š
dramatický žert w 1 gednánj, od Týla.

e) *Krok* Pr. 1831. 196. O truchlohře, od Tablice.

f) *Kwěty*, a) Diwadelnj zprawy a posudky. 1834. 23. 47. 55. 73. 131. z *P*
od Týla, pak od Malého. — 352. z *Koljna*, od Čížkowského. — 39.
172. 180. z *Králowé Hradce*, od Wl. Pelikána a Kohauta. — 232. z *l*
od Sedláčka. — 366. z *Poličky*, od J. Kopeckého. — 142. ze *Žebráka*
Hawljka. — 1835. 30. 32. 228. 249. 292. 400. 459. z *Prahy*, od Týl
517. z *Berauna*, od Přibjka. — 12. z *Kostelce* nad Labem, od téhož. —
z *Litomyšle.* — 12. z *Melnjka.* — 52. z *Plzně*, od Smetany. — 220. z
nice labské. — 110. z *Turnowa*, od Černohauze. — 32. 272. ze *Žebráka*
Hawljka. — 479. O Horimjru, romantické dramě, prowozené w německém
zyku w Praze, od Týla. — 1836. přjl. str. 47. sld. České diwadlo w
(aphorismy). — 83. 87. 99. 355. 399. od Filjpka. (L. J. P.). — 95. o
P(ünera). — 183. 200. sld. O diwadle pražském w Kajetanském domě. —
»Při wznikagjcjch na mnohých mjstech nemoci, letos na wenku o ferijch
zhusta české hry se neprowozowaly, gakož gindy podnikánjm studentů
stáwalo. — 47. z Litomyšle zpráwa. — 1837. přjl. č. 2. 3. sld. zprawy
sudky z *Prahy* od Pünera atd. — 32. ze *Žebráka*, od Hawljka. — 207.
rauna, od —ckého (Klam, weselohra we 2 ged. zčeštěná Přibjkem, a
macj od Týla a Rubše). — 24. 32. 40. přjl. 8. 15. Polské diwadlo we
wě, od Z(apa). — přjl. 47. Zdaliby se společnost hercůw českých po Če
udržela, od F. B(ogenického).

g) *Rozličnosti pr. now.* 1827. č. 52. Cizinec o diwadle českém. — č. 88. z
(Bayer) od Pešiny. — 1831. č. 3. 7. z Prahy, od Tomjčka. — 1832.
—99. Diwadlo w Praze a posudky. — 48. z *Plzně.* — 1833. č. 76—98.
diwadlo w Praze, od . . . a Gelena. — 13. z *Budějowic* (Suwar), od Swe

h) *Bohemia, Prag, Haase*, 1825—1837. Některé posudky českých her od
A. Müllera.

i) *Abendzeitung, Leipzig*, 1836. *Nro.* 241. *S.* 964.

k) *Monatschr. des vat. Museums, Prag.* 1827. *Feb. Apr. Nov.* (*S.* 49—59)

β) Zpěwohry.

192. *(Abbate de Ponte).* — Don Juan. Zpěwohra we dwau ge
njch, dle wlaského Abbate de Ponte, zčeštěná od J. N.
pánka, s předmluwau týkagjcj se zpěwohry té. Nákladem
kladatelowým. W. 8. (str. 103 a XVI před.) w Praze, tis
synů B. Háze, 1825.

193. *(Bäuerle* Ad.) — Alina, aneb: Praha w giném djlu sw
Směšná zpěwohra we 3 gednánjch, dle Adolfa Bäuerle, w

laná od Jana N. *Štěpánka.* W. 8. (str. 76) w Praze, tiskem a nákladem synů Boh. Háze, 1825. seš.

Chmelenský (K. Jos.). — Drátenjk. Zpěwohra we dwau děgstwjch. Hudba od Frant. Škraupa. 8. (str. 63) w Praze 1826, u Sollowé, wedenjm J. H. Pospjšila, seš. 20 kr.

Srw. Pautnjk 1826. I. 167. — Hra ta dána do l. 1834 po 5té.

— — Oldřich a Božena. Zpěwohra we 3 děgstwjch. Hudba od J. Frant. Škraupa. 8. (str. 56) w Praze a w Hradci Králowé, 1828. seš. 15 kr.

— — Kauzelná fletna. Zpěwohra we 2 děgstwjch přeložená od atd. Hudba od Mozarta. 8. (str. 68) w Hradci Králowé, tiskem J. H. Pospjšila, 1825. seš. 15 kr.

— — Libušin sňatek. Zpěwohra we 3 děgstwjch od atd. 12. (str. 48) w Praze, tiskem a nákladem J. H. Pospjšila, 1832. seš. 12 kr.

Wynimek w Rozl. pr. 1832. 52.

Don Juan, aneb prostopášnjk potrestaný. Zpěwohra we 2 gednánjch, přeloženjm S. K. *Macháčka.* 8. (str. 103 s historij této wýborné zpěwohry), w Praze 1825, tiskem a nákladem kn. arcib. kniht. seš. 20 kr.

Srow. Bibl. dlä čten. Petrohr. 1835. XIII. 162, čjslo 24.

Lazebnjk Sevillský. Zpěwohra we 2 gednánjch. Přeloženjm S. K. *Macháčka.* Hudba od J. Rossini. 8. (str. 76) w Praze, tiskem a nákladem arc. kniht 1825. seš. 12 kr.

Othello, mauřenjn Benátský. Wážná zpěwohra we 3 gednánjch. Přeloženjm S. K. *Macháčka.* 8. (str. 48) w Praze, tisk. a nákl. arcib. kniht., 1827. seš. 8 kr.

Rusky wyšel: Otello, Weneciänskij Mawr. Drama w päti dějstwiách, ra. Perewod z Aglijskago. Iw. P—wa. Spb. w tip. Sněgirewa i Ko. 1836. str. VI i 213) Smirdin za 5 rub. W proze s wyswětlenjm. Srw. Bibl. dlä 1837. III. VI. 18. nro. 39.

Pomsta, aneb hrad laupežnický w Sardinii. Zpěwohra we 3 gednánjch, zčeštěná překladatelem Mehulowy zpěwohry „Josef a bratřj geho" *(Chmelenského).* Hudba od Rösslera. 12. (str. 54) w Praze, arcib. kniht. 1832. 10 kr.

Snjh. Zpěwohra we 4 děgstwjch, přeloženjm J. K. *Chmelenského.* 8. (str. 71) w Praze wedenjm J. H. Pospjšila, 1827. seš. 20 kr.

Štěpánek (Jan N.). — Diwadlo od atd. Třináctý djl. Zpěwoher 1. djl. Obsah: 1. Jan z Pařjže. Zpěwohra we dwau gednánjch dle St. Justa a Jos. Seyfrieda zčeštěná. Hudba od Boieldieu. 2. Dwě slowa, aneb: Nocleh w lese. Zpěwohra w 1 gednánj. Hudba od D. Allayraka. 3. Střelec kauzedlnjk. Romantická zpěwohra we 3 gednánjch dle Bedřicha Kinda zčeštěná. Hudba od Karla Marie z Webrůw. m. 8. (str. 222) w Praze, tiskem a nákladem synů Boh. Háze, 1827. 24 kr., wáz 29 kr.

204. *Štěpánek.* — Diwadlo od atd. Čtrnáctý djl. Zpěwoher druh
Obsah: 1. Ďáblův mleyn na wjdenské hoře. Bágka se
wy we čtyrech gednánjch dle starobylé powjdky od Hens
zčeštěná. Hudba od Wáclawa Müllera. 2. Popelka. Zpěw
we 3 gednánjch dle francauzského. Hudba od Mikuláše Isc
da. m. 8. (str. 186) w Praze, tiskem a nákladem synů B. I
1830. 24 kr., wáz. 2

Ďáblův mleyn o sobě tištěn tamže 1829 w m. 8. (str. 82).

205. Unos ze serailu. Zpěwohra we 3 děgstwjch, přeloženjm
Jungmanna. Hudba od Mozarta. 8. (str. 55) w Praze, tis
a nákl. arcib. kniht. 1830. seš. 1

206. *(Veith* Em.) — Lékař očnj. Zpěwohra we dwau gedná
Z francauzského dle Eman. Veitha, zčeštěná od J. K. C
lenského. Hudba od Girowce. 12. (str. 109) w Praze, a
kniht. wedenjm a nákladem W. Špinky, 1833, seš. 10 kr

Rukopisy:

a) *(Marsano* W.). — Krakonoš. Weliká romantická zpěwohra we 3 děgs
Z německého: *Rübezahl. Oper in 2 Aufzügen von &c.*, přeložen od
lenského. (Cens. 2. un. 1830). Dána 3krát.

b) *(Raymund).* — Sedlský milionář, aneb: Djwka ze čarownych kragů. Bá
ka se zpěwy we třech gednánjch. Hudba od Drechslera. Přeložená od
lenského. Dána 3krát, posledjnjkráte dne 4 kwětna 1837. — W polském g
wyšla we Waršawě 1830. w 8. »Chłop milionowy, czyli dziewczyna z
czarownego. Melodrama alegoryczna w 3 aktach, z niemieckiego przeł
przez Jos. *Damse*, z muzyką P. Drechslera.«

c) Sirotčj dům. Zpěwohra we dwau gednánjch. (Cens. 1. ledna 1826). Z d
mal. 1819. (Neureuter).

d) *(Scribe* a *Delavigne).* — Němá z Portiči. Zpěwohra w 5 oddělenjch, z
cauzského atd. Hudba od Aubera. Přelož. od Týla.
Prowoz. poneyprw 8. led. 1837.

e) *Štěpánek* (J. N.). — Dwě sestry z Gihlawy. Směšná zpěwohra we
dnánjch dle Hafnera zčeštěná. Hudba od Wáclawa Müllera. (Prowoz
Praze 27. března 1837. Pos. w Kwětech 1837, přjl. str. 28 od Kl. Pün

f) — — Gedna gako druhá. Zpěwohra we 2 gednánjch. Hudba od Mc
Prosa přeložená od atd. Wázaná řeč k hudbě od Fr. Šjra. (1831).

g) — — Silwana, aneb Němé dewče w křjwoklátském lese. Zpěwohra
gednánjch zčeštěná. Hudba od K. M. z Webrův (1832).

γ) Činohry.

207. *(Bouilly).* — Hluchoněmý, aneb Abbé de l'Epée. Hystor
hra w pěti gednánjch od atd., kterau zčeštil Norb. *W*
8. (str. 84) w Praze, 1825, tiskem a nákladem arcib. knil
seš. 1

208. *(Göthe).* — Marinka, hra w gednom gednánj od atd. *(di
schwister)*, přel. od Fr. Lad. *Čelakowského.* 18. (str. 3
Praze, wedenjm J. H. Pospjšila, 1827. seš.

209. *Kaun* (Jos. P.). — Láska dětj. Dramatická maličkost v
gednánjch ke gmenowinám. 12. (str. 36) w Hradci Král.
J. H. Pospjšila, 1828. seš.

* (z *Kocebue* Aug.). — Belův autěk. Děgehra we dwau gednánjch. Přeloženjm A. Jaroslawa *Wrťátka*. 16. (str. 48) w Praze, 1837, tiskem a nákladem J. H. Pospjšila. seš. 8 kr.
Oznam w č. Wčele 1837. str. 96 od Chmelenského.

Körner (T.) Hedwjka. Drama we 3 gednánjch, přeložená od Fr. *Tomsy*. 8. (str. 71) w Praze, w Now. Diw. djl 4tý, 1825. (Neureuter) 28 kr.

z *Kocebue* (Aug.). — Náš Bedřich. Činohra w 1 gednánj dle Kocebue zčeštěná od Jana N. Karla *Pelikána*. 8. w Gindřichowě Hradci 1828, tiskem A. Landfrasa.

— — Psacj stolek. Činohra we čtweru gednánj od Aug. Kocebue, kterauž zčeštil Norb. *Waněk*. 12. (str. 165) w Praze 1832, tiskem a nákl. arcib. kniht. seš. 14 kr.

Rambach (Bedřich). — Diwochowé. Činohra w gednom děgstwj od atd. Přeložil Jos. *Chmela*. 8. (str. 40) w Hradci Král. 1825, tiskem a nákl. J. H. Posp. seš. 6 kr.

Rettig (M. D.). — Bjlá růže. Dramatická maličkost we dwau gednánjch. 8. (str. 46) w Hradci Hrál., tiskem J. H. Pospjšila 1828. seš. 12 kr.

W časopisech:

Čas. mus. 1835. I. 3. Wýgimek z dram. básně: »Láska Čechowa.« .
Přítel mládeže, 1832. II. III. Náhrada dobrého srdce. Činohra w 1 gednánj, od Sychry. — IV. 80. Diwadlo předstawené od djtek školy hostiwarské na den památný 40letého panowánj G. c. k. gasnosti Františka I. dne 1. března 1832. — Wšetečná Pawlinka. Činohra w 1 gednánj (z něm. *Louise Hölder, Wien* 1835) přelož. od H. Riedla (1838) roč. 13. I. — Kauzedlnjk, činohra w 1 gedn., též.

Rukopisy:

Blümel (Hynek). — Jefte, polnj wůdce a saudce w Israeli. Činohra w 6 gednánj. Dle pjsem a starého zákona známosti od H. B—la (kanownjka a kons. rady w Hradci Král.), zčeštěná od F. B. w 4. (str. 71) u Pospjšila.
Chmelenský (J. K.) — Láska Čechowa. Dramatická báseň. (Wýgimek w Čas. mus. 1835. I. 3.)
Filipek (Wácl.). — Lew kurdistanský, dle Waltero-Skotowa románu od Aufenberga, přeložená od atd.
— — Marnotratný syn, aneb tři dnowé ze žiwota karbanjkowa. Drama we 3 oddělenjch s hudbau dle V. Ducange a L. Angeliho, přeložená. (Prowozená w Praze poneyprw 4. dubna 1836).
Macháček (S. K.) chystá nám přeloženj wšech diwadelnjch her Šillerowých; w tisku Johanna giž u Špinky 1838. — P. Chmelenský (č. Wčela 1834. str. 15 1837. 168.) četl přeloženj hry: »Wallenstein«, kteráž u Polákův wyšla we Lwowě 1832: »Schillera Fryderyka, Wallenstein. Poemat dramatyczny. Przekład Jana N. Kamińskiego.«
Štěpánek (Jan N.). — Blázinec w Dijonu. Činohra we 3 gednánjch z francauzského Margarity Karlowé zčeštěná (1835).
— — Jelwa. Drama we dwau gednánjch dle K. Theodora Hella, zčeštěná. Hudba od Reisigera. (1831).
— — Kat amsterodamský. Drama we třech gedn. dle Lemberta zčeštěná (1832).
— — Maudrá panj w lese, aneb: Němý rytjř. Kauzelná hra w 5 gednánjch dle A. z Kocebue zčeštěná (1836). Prow. 13. list. 1836.
— — Newěstin klenot. Rytjrská činohra w 6 gednánjch (pokračowánj činohry »Fridoljn«) dle Frant. z Holbeinův zčeštěná (cens. 1. máge 1827).

l) *Štěpánek* (J. N.) Spáleniště w Burnyně. Drama we 3 gednánjch zčeštěná
m) (*Trnka* Fr.). — Ošizený flegmatyk. Smešná činohra w gednom g
Složená swobodně w Olomauci. (cens. 1. kwět. 1834 w Brně).
n) *Týl* (Jos. Kaj.). — Ali Baba. Činohra we 3 gednánjch.
o) — — Čestmjr. Romantická hra we dwau oddělenjch. (Původnj a ne
p. Eberta. Práce to spisowatelowa w 14 dnech. Ukážka w Kwětech
str. 180.) Tištěná wygde w sw. 2. České Thalie.
p) — — Dědičná smlauwa pánůw Těchobuzských. Drama we 2 oddělen
Hofmanna a Vogla. Odd. 1. Wražda o půlnoci. Činohra w 1 gedná
Zlé swědomj. Činohra we 4 gednánjch.
r) — — Fidlowačka, aneb žádný hněw a žádná rwačka. Čtwero obra
pražského žiwota sestawených. Hudba od Fr. J. Škraupa. Hrána 2
Praze 1835. — Srw. Kwěty 1834. 405. Několik obrazůw. — *Morgbl.*
1837. *N.* 46. *flg. v. Mirani.*
s) — — Klára Wysokodubská. Činohra rytjřská w 5 gednánjch.
t) — — Kašpar Torinský, aneb Wýstraha ducha strážného w kamenné
romantická činohra w 5 gednánjch, zčeštěná. Hudba od Seyfrieda. (Č.
1834. str. 62).
w) — — Obležení plzenské. Činohra rytjřská w 5 gednánjch.
y) — — Preciosa. Činohra we 4 gednánjch se zpěwy. (Polsky wyšla p
zwem: »Preciosa. Drama lyryczna we 4 aktach przez Alex. Wolfa, wi
oryginalnym przełożona przez Jos. Minasowicza, w Warszawie 1835«).
z) — — Slepý mládenec. Romantická činohra we 4 oddělenjch. Odd. 1.
z domu otcowského. Odd. 2. Pomsta a kletba. Odd. 3. Wjtězstwj
(Hra tato původnj 11. pros. 1836 poneyprw w Praze dána. »Kdybych
mjra se slepým mlád. srownati měl, řeklbych, že Č—r nad Sl. ml. krá
Slepý ml. nad Čestmjra ale dramatičnostj předčj.« (Chmelenský w č.
1837. č. 1—4.)
ž) — — Wýhoň Dub. Původnj činohra. (zrušená).

β) Weselohry.

216. *(Deinhardstein).* — Wdowec. Weselohra w gednom ge
od atd. Wzdělaná od *Týla.* Wzato z Kwětůw 1835. 428
8. (str. 24) w Praze, tiskem J. H. Pospjšila, 1835. seš.
217. Kocaurkowo, aneb: Gen abychom w hanbě nezůstali. W
lá hra we třech gednánjch. Mjsto předmluwy se powj
gen šeptem, něco o Kocaurkowě. 8. (str. 115) tiskem J. W
müllera w Lewoči, 1830. seš. rozb. 2

»Toto Kocaurkowo gest městečko w hornjch Uhřjch, a gest živý,
ný, ale neutěšený obraz pospolitého žiwota obcj slowenských cjrkwe ewang
které nynj s maďaromanij wšeligakých nedopánkůw zápasiti musegj.« (Ch
w Hronce, 1836).

218. * z *Kocebue* (Aug.). — Epigram, aneb: Což si mne žádná
wezme? Weselohra we čtweru gednánj, dle A. z Koce
přeložením J. *Wáwry.* 8. (str. 112) w Praze, tiskem a n
dem J. H. Pospjšila, 1836. seš. w barewné obálce 2

Pos. w Kwětech 1836. od Týla.

219. — — Srnec, aneb Newinnj winnjci. Weselá hra we t
gednánjch. Zčeštěná dle A. z Kocebue, od J. *Hýbla.* 12.
108) w Praze tiskem Jos. Geřábka, 1833 (M. Neureuter).
seš. 1
220. *Macháček* (S. K.). — Ženichowé. Původnj rýmowaná we
hra we třech gednánjch. 8. (str. 72) w Praze, tiskem a
kladem arcib. kniht. 1826. seš. 2

(Molier). — Bezděčný lékař. Fraška w 5 gednánjch (dle původnjho francauzskeho spisu Molierowa s hognými proměnami swobodně zčeštěná od Matěge Jos. *Sychry.* 12. (str. 188) w Hr. Král., tiskem a nákl. J. H. Posp. 1825. seš. 18 kr.

Raupach (Arnošt). — Pašerowé, aneb schůzka na kočičj hoře. Weselohra dle atd. we 4 gednánjch, wzdělaná pro české diwadlo od *Týla.* (k tisku připr.)

(Roscnau Ferdinand). — Přjzeň malých, aneb zadnj schody. Weselohra w 1 gednánj, zčeštěná od Tom. *Kubelky.* 8. (str. 46) w Praze, tiskem a nákl. arcib. kniht. 1829. seš. 8 kr.

Starauš plesniwec, anebo: Čtyry swadby na gednom pohřebě w Kocaurkowě. Fraška we třech gednánjch. Smrt. Pohřeb. Swadba. wel. 8. (str. 63 a 5 bez znam.) tiskem J. Werthmüllera w Lewoči 1837 (Lipt. sw. Mikuláš, K. Fejérp.) seš. 15 kr.

Spisowatel J. Chalúpka. Charaktery osob gsau w tom ze žiwota čerpané bornè wywedené. Přeložena též od Ch. do maďarštiny. Č. Wč. 1837, č. 20.

Třasořitka, aneb stará láska se předce dočekala. Fraška we 3 gednánjch. 8. (str. 32) tiskem J. Werthmüllera (w Lipt. sw. Mikul., Fejérpataky; w Praze, Neureuter) seš. 8 kr.

Oznam w Rozl. pr. 1833. 25. Nákladem a oprawau K. Fejérpatakyho.

Wšecko naopak, aneb Těsnošilowa Anička se ženj a Honzjk se wdáwá. Weselá hra w pěti gednánjch. 8. (str. 100) tiskem J. Werthmüllera w Lewoči, 1832 (sw. Mikuláš, Fejérpataky; w Praze, Neureuter). seš. 24 kr.

Též nákladem a oprawau Fejérpatakyho.

W časopisech:

Gindy a nyní. 1833. II. 146. Dwě šelmy. Dramatický žert w 1 gednánj od Týla.

Kalend. Fejérpatakyho na r. 1835. 1836. 1837. Třináctá hodina, aneb wša e nahledjme, kdo bude hlásnjkem w Kocaurkowě. Fraška we 3 gednánjc od Chalúpky).

Kwěty. 1836. 185 sled. Geden za wšecky. Dramatický žert w 1 gednánj (wolně dle Kocebue) od Týla. »Prowozowati se dá tato původnj hra alespoň všude, kdekoli se geden poněkud ohebný herec český nacházj.« — 370. Domácj rozepře. Weselohra w 1 gednánj, wolně dle Kocebue, od Týla. — 426. sld. Tintili wantili. Weselá smutnohra w několika gednánjch s předmluwau, domluwau i pomluwau, od Filjpka.

Přjt. ml. (1838). roč. 13. Strašidlo. Weselohra w 1 gedn. dle něm. L. Höllerowé we Wjd. 1835 přel. H. Rudlem.

Rukopisy:

Angely L.). — Sedmero děwčat. Fraška se zpěwy w 1 gednánj, dle L. Angely, zčeštěná od Jana N. Štěpánka (1834).

Bäuerle (A.). — Kazafjrek Ferina. Fraška se zpěwy we dwau gednánjch dle atd., wolně wzdělaná od Jana N. Štěpánka. Hudba od Ant. Bayra. (Prowoz. 1836 a 23. dubna 1837).

Ernst Ferdinand). — Princ a had, aneb Amor mezi Amazonkami. Báchorka dle Ferdinanda Ernsta, we 2 gednánjch.

Erben (Karel). — Sládci. Původnj weselohra we dwau gednánjch.

»Prwnj geho dramatický pokus pro žebrácké diwadlo ustanowený. k gesepsánj našjm p. W. Negedlým powzbuzen byl. Obral sobě žiwot městský

wenkowský s neyobyčegněgšjmi geho ctnostmi i wadami za předmět. Leh
pjsně k tomu od p. J. Worla překrásně w hudbu uwedené. Prowoz. w Ž
27. března 1837.« (Kwěty 1837 str. 32 od K. Hawljka).

e) *Goldoni.* — Trufaldin, slaužjcj dwau pánůw. Weselá hra we 2 ged
dle atd., zčeštěná od Jana N. Štěpánka. (Hrána u přjtomnosti cjsař
dworu l. 1836).

f) *Hněwkowský* (Šeb.). — Námluwy. Weselá hra we 3 gednánjch (1837

g) z *Kocebue* (Aug.). — Nágemnjk Kmjnek z Ploškowic. Fraška w 5 gedn
přeložená od ged. kn*ze. (Prowozená w Praze dne 30. dub. 1837).

h) *Kocian* (Jan). — Diwadlo. Dwamecjtmý Listopad, aneb: Hudebnické
we třech gednánjch. W Praze (Neureuter). Nowé wydánj. (Cens. 2. čer
1831. 2. dubna 1834.)

i) *Klicpera* (Wácl.) — Gelen. Weselohra we 4 gednánjch.

k) — — Ptáčnjk. Weselohra w 1 gednánj.

l) *(Lambert).* — Wáclawjk Autrata. Báchorka dle Lambertowy: *„For
Abentheuer"* we 3 gednánjch, wzdělaná od Týla.

m) *Nestroy* (J.). — Zlý duch Lumpaci vagabundus. Kauzelná báchorka se
wy we 3 gednánjch dle J. Nestroge, zčeštěná od Jana N. Štěpánka. I
od Adolfa Müllera (1835).

n) *Raupach.* — Mlynář a djtě gehó. Národnj obraz w 5 gednánjch, př
z německého do českého od Jana N. Štěpánka. (Prowoz. poneyprw w
20. list. 1836. »Čtwrtý kus w českém oděwu z Raupachowých. Gesti
smutnohra. Přjběh w Slezsku. Náš p. Týl této hře oprawu dal, té ně
a toho toku, kterými se honosj.« (w č. Wčele 1836. 398).

o) *Raymund* (F.). — Krakonoš a newljdnjk. Romantická báchorka we 3 g
njch, pro české diwadlo přeložená od W. Filjpka. (Prowoz. 9. dubna
— Kwěty 1837. 112 pos.)

p) *(Rõmer, Dreger).* — Wáclaw, ještě geden Wáclaw, a opět geden W
Fraška we 3 gednánjch dle Rõmera, Dregera zčeštěná od Jana N. Štěp
(Prowoz. 27. list. 1836).

r) *Sedláček* (Wogt.). — Šest a dwadcet před saudem, aneb Bulka w nel
čenstwj, dle stegné básně Klicperowy. Dramatický žert.

s) *(Scribe* a *Blum).* — Třináctý plášť. Weselá hra we dwau gednánjch dle
be a Bluma zčeštěná od Jana N. Štěpánka (1833).

t) Silfida. Báchorká we 2 gednánjch.

u) *(Töpfer).* — Trogj námluwy. Weselohra dle Töpfera wolně wzdělaná od

ε) Smutnohry.

227. * *Hněwkowský* (Šebestian). — Jaromjr. Truchlohra w 5
nánjch od atd. 8. (str. 136 a poprsj spisowatele) w P
arcib. knihtisk. 1836, nákladem J. Negedlého (Neureuter)
seš. 2

H. pracuge nynj na smutnohře: »Otokar«.

228. *Klicpera* (Wácl.). — Libušin saud. Truchlohra w ged
gednánj od atd. 12. (str. 43) w Praze, tiskem W. Špinky. 1
seš. 8

229. *Müller* (Adolf). — Wina. Smutnohra we 4 děgstwjch z Ad
Müllera, přeložená od Fr. *Sýra.* 8. (str. 128) w Praze, tis
a nákladem arcib. kniht. 1827. seš. 1

230. * *Raupach* (Arn.). — Newolnjci, aneb Isidor a Olga. Truchl
w pěti gednánjch dle atd. přeložená od S. K. *Macháčka.*
(str. 108) w Praze, tiskem a nákl. W. Špinky, 1834. seš. 1

Oznam w Rozl. pr. 1833. 86. — Pos. w Gindy a Nynj 1833. II.

* *Šiller*(owa) Maria Stuartka. Swobodně z německého přeložil Pawel Josef *Šafařjk*. 8. (str. 222) w Praze. tiskem K. Geřábkowé, 1831. (Neureuter). seš. 24 kr., vel. pap. 36 kr.

Polsky wyšla podlé francauzského Lebruna od Brunona hraběte *Kicini*o, we Waršawě 1830. — Rusky w: Izbrannyj Německij teatr Aleksandra Šiš, 4 časti soderžašiä w sebě: 1) Nikolomini atd. 2) Smerť Wallensteina, trag. děj. 3) Maria Stoart, trag. w 5 děj. 4) Knäz'ä Chowanskie, též. 5) Fortudram. skazka w 10 děj. 6) Attila, trag. 7) Toni, dram. w 3 děj. Moskwa (Smirdin w Spb.), cěna 10 rub.

Turinský (Fr.). — Angelina. Truchlohra we 4 děgstwjch. 2hé wyd. W Praze 1838? u Pospjšila.

Do německého přeložena pod názwem: „*Angelina, Trauerspiel in* 4 *Akaus dem böhm. des Fr. Turinský, von S. K. Macháček*, 12. *Prag, erzbisch. dr.* 1827. *geh.* 24 *kr.*" — Srw. Mučkowski, 1834, str. 18.

Wocel (Jos. Er.). — Harfa (aneb: Wina a trest). Truchlohra we čtweru děgstwj od atd. (Přislušjcj hudba od Škraupa mladšjho). ml. 8. (str. 104) w Praze, tiskem J. H. Pospjšila, 1825. seš. 15 kr.

Dáwaná w Praze 16. dubna 1837 poneyprw. Pos. w Kwětech 1837, př. 35, od Kl. Pünera, we Wčele (Chm.)

Rukopisy:

Klicpera (W.). — Nowé a staré město. Truchlohra.

Kocian (J. F.). — Myslaw a Bělka. Smutnohra, aneb: Smutnj následkowé podwodných gazyků we třech gednánjch. W Praze, Neureuter (Cens. 2. čerwence 1831, 2. dub. 1834.)

Kotil (K.). — Ludmila z Trosberku, neb skalnj hrad. Smutnohra w 5 gednánj. 1821. w 4. (str. 111) u Pospjšila.

Langer (Jar.). — Marinka Záleská. Smutnohra. (Oznam w Čechoslawu 1831. V. 64.)

Šiller. — Laupežnjci. Truchlohra w 5 gednánj do českého přeložená. w 4. (str. 168) u Pospjšila.

Tomjček (J.). — Ctislaw a Wlasta. Smutnohra we 3 gednánjch. W Praze, Fetterl. (Cens. 1. un. 1830.)

Týl (Jos. Kaj.). — Břeněk Świhowský. Půwodnj truchlohra w 5 děgstwj. Psána l. 1831. Wiz Kwěty 1834. 159. Tištěno 5 wystupůw z III. děgstwj. — Práce l. 1833: »Zapuzenj Braniborůw« též w rkp. »Král Lear,« od Shakespeare, přel. Srw. Sočinenie Šekspira 2 části: 1) Weneciänskij kupec, drama w 5 dějst. 2) Korol Lir, tragediä w 5 dějst. Spb. 1833. (Smirdin) cěna 10 rub.

časop. mus. 1837. III. Wýgimek ze smutnohry: Záwiš, půw. od Macháčka.

c) Řeči.

* *Rubeš* (Fr.). — Deklamowánky. 12. (str. 54) u Posp. 1837. sw. I. 10 kr.

Rukopis:

Kleinmann (Karel). — Mrawnj řeč o powinnosti člowěka k zachowánj žiwota a ošetřenj zdrawj. W gazyku německém složená od atd. a do morawského (!) přeložená a známkami opatřená od Gallaše l. 1813. w 4. (str. 101) u Posp.

W časopisech:

Casop. mus. 1827. 1828. 1829—1837. Gednánj společnosti wlastenského museum, w 5tém wšeobecném — 15tém shromážděnj.

b) *Gindy a Nynj.* 1833. I. 181. O lásce k wlasti (z ruského dle Šiškowa sky w Danici 1835. br. 41.)

c) *Kwěty* 1834. 222. sld. O lásce k wlasti a národnj hrdosti Rusůw (dle K zjna) od Sjra.

d) *Plody.* 1836. 58—72. Řeč při přjležitosti prwého zasednutj k údům s nosti držaná 22. zářj 1833, od Hodžy. (Powzbuzuge řečnjk Slowá Uhřjch, aby se pjsemnjho českého gazyka přidrželi. — »Za mládi d wkročj (Slowan) a zůstáwá w nich až do mužstwj; a wšudy a weždy m dáwá ruky řeč cizj nebo mrtwá Řjmanůw, aneb nowěgšj některá: geho r ské hlaholy se gen gako by kradmo tu přibližowaly, úzkostně geg k wolagjce.«

e) *Přjtel mlád.* 1826. II. 102. sld. Wjtánj duchownjch osob. — III. 100. mluwa ku kopidlnskému učiteli p. W. Řepkowi 6. ledna 1820, od W — IV. 110. Djtěcj přánj k gmenowinám duch. pastýře. — II. 99. Pror při visitacj školy kopidlnské. — IV. 13. Čitowé radostnj při swěcenj školy chygické na panstwj gičinoweském dne 28. zářj 1825, od Wack 1827. I. 82. Promluwa před zkaušenjm mládeže k pánu dozorcowi šk okresu. — 90. Uwjtánj nowého pastýře duchownjho. — 1828. II. 103. mluwa před školnjm zkaušenjm, a po něm. — IV. 110. Promluwa před škau žákůw mladočowských k p. dozorcowi školnjho okresu. — 111. Po wánj po školnj zkaušce. — III. 23. Visitacj w Plané. — 102. Uwjtánj wrch auřednjka od mládeže školnj. — 1829. II. 83. Rozmlauwánj před šk zkaušenjm (w gaře neb na začátku léta). — 1831. I. 56. Duchownj pron k žákům na začátku školnjho roku (3. list. 1830). — 101. Djkůčinénj ze školy wystupugjcjho. — III. 98. Promluwa školnjch djtek I. třjdy pi loročnjm zkaušenj. — IV. 51. Zpěw školnjch žáků k gmeninám duchov pastýře. — 1832. II. 3. Řeč školnj, držená při učitelské konferencj od A. Le dra (dozorce školnjho okresu w Bawořjch). — 1833. II. 108. Promluwe djtkám učitele nastupugjcjho. — IV. 108. Promluwa před weřegným zk njm, a po něm. — 1835. III. 99. Přiwjtánj biskupa do školy po uděl biřmowánj (we weršjch), od A. Čermáka, atd. — (1838. ročn. 13. I.) mluwa k djtkám na začátku školnjho roku, — a ze školy wystupugjcjn A. Stránského. — Promluwa k učitelstwu při držané poneyprw dne 19. k na 1835 školnj konferencj w Kopidlně, též t. dne l. 1836, od Fr. Al. W. (Při tom učitelowé čeští české ulohy wypracowali.) — Promluwa na uč Kowandu, od Jos. Stránského. atd.

d) Zábawné i naučné spisy.

α) Časopisy.

234. Auřednj - List cjs. král. prachynského auřadu. Půlletj pr a druhé, 4. w Pjsku, tiskem Jos. Fetterle, 1835. (Wjce — Newjme.)

Obsahuge krom kragských nařjzenj hospodárská pogednánj w němec a českém gazyku, popsánj zámkůw, n. p. Worljka, Lnař atd. Čeština podlá. w Kwětech 1835, 357. od Petrowce. Čas. mus.

235. * Bibliotéka zábawného čtenj. Swazek prwnj, obsahugjcj sledugjcj drobné powjdky: 1) Djwka Malinská, z Bulvera; Rip van Winkle, z Irvinga; 3) Djwčj hrdinnost, z Wilson 4) Bratřj, z Bulvera. Z anglického přeložené od J. B *Malé* 12. (str. 132) w Praze, 1835. w knjž. arcib. kniht. weder W. Špinky. (předp. c. 20 kr.) seš. 24

Oznam w Kwětech 1835. 112. Pos. tamž 230.

236. * — — Swazek druhý, obsahugjcj: 1) Přjšerný ženich, Washingtona Irvinga od J. B. *Malého.* 2) Upjr dle Byrona

téhož. 3) Námluwy dle Zschokke, od W. *Filjpka.* 12. (str. 150) tamž 1835, seš. 24 kr.

Pos. w Kwětech 1835. 379. od Týla. — Obrana na předmluwu, tamž . — Č. Wčela, 1835. 183. 319.

7. * Bibliotéka zábawného čtenj. Swazek třetj, obsahugjcj: Leone Leoni. Powjdka z francauzského panj Dudefantowé (G. Sand). 12. (str. 180) tamž 1836. seš. 24 kr.

Pos. w Kwětech 1836, přjl. str. 45. od Filjpka.

5. * — — Swazek čtwrtý. 1) Kwintin Messis od Karoliny Pichlerowé, přel. od Jar. *Pospjšila.* 2) Láska a šjlenost z wlaského přeložil A(nton) b(aron) z L(euchtenberku?) 12. (str. 123 a 3 bez znam.), tamž 1836. seš. 24 kr.

Předplatitelůw na 4 swazky bylo přes 620.

). * — — Swazek pátý. A. p. n. 1) Aninka Delarbrowa z Washingtona Irwinga od J. B. *Malého.* 2) Slowané čili oswobozenj Arkony od Bulharina. Z ruského přeložil A. *Hansgirg.* 3. Předsudek od Senkowského. Z ruského přeložil Sl. *Tomjček.* 12. (str. 156) tamž tiskem i nákladem 1837. seš. 24 kr.

Oznam w Kwětech 1837, přjl. str. 19. od Filjpka. — Č. Wčela 1837. 6. od Chmelenského.

). * — — Swazek šestý. Obsahugjcj; 1) Poklad, původnj powjdka. 2) Královský wězeň, historický obraz z maďarského od Jos. *Procházky.* 3) Poslednj Abencerag z Chateaubrianda od A. *Hansgirga.* 12. (str. 144) tamž tiskem i nákladem, 1837. seš. 24 kr.

Pos. w č. Wčele 1837. č. 18. (str. 143) od Chmelenského. — Sw. 7 w tisku, obs. powjdku z Irwinga.

. † Časopis společnosti wlastenského Museum w Čechách. Prwnj ročnj běh. wel. 8. swazek prwnj (str. 140), sw. 2hý, (str. 148), sw. 3tj (str. 143 a rytina), sw. 4tý (str. 153), w Praze, 1827, tiskem J. H. Pospjšila, nákladem českého museum, (Calve, Kronberger & Weber). seš. 3 zl.

Prawopis analogický. Obsah toho ročnjka wytištěn w *Monatschr. des Mus.* 1827. *Dec. S.* 58—71. — Zadržuge w sobě 1) poesie wšelikého způ-; 2) pogednánj wšeliká a kritiky; staré pjsemnosti české; 4) pogednánj hická a zprávy literárnj; biografické, genealogické; 5) známost wlasti a 6) ozených wěcj; 7) pogednánj z oboru wšech nauk; 8) a zprávy wlastenské ynějšjho wěku atd. Redaktor Frant. Palacký. — Předplatitelůw bylo přes 436. Srw. *Monatsch. d. v. Mus.* 1827. *Sept.* 14—30 *Uebersicht der in Böhmen er erschienenen Zeitschriften. Ein Beitrag zur Literaturgeschichte Böhmens, Prof. Helbling von Hirzenfeld. „Seit dem Beginnen der böhmischen Journak vom J.* 1770 *bis gegenwärtig haben wir weit (beinahe* 10*mal!) mehr in deutr als in böhmischer Sprache geschriebene Zeitschriften."* Z českých časopisůw wá do toho času 10.

2. † — — Druhý ročnj běh. Wel. 8. sw. 1nj (str. 144) sw. 2hý (str. 144), sw. 3tj (str. 144) a sw. 4tý (str. 144), tamže. 1828. seš. 3 zl.

III. 64. Krwawá swatba. — IV. 35. Pohřeb od Štěpničky. — Obsah ceročnjka w *Monatsch. des vat. Mus.* 1828. *Nov. S.* 466—471.

3. † — — Třetj ročnj běh. Wel. 8. sw. 1nj (str. 186), sw. 2hý (str. 136 a tabulky), sw. 3tj (str. 128), sw. 4tý (str. 132), tamž, 1829. seš. 3 zl.

I 65. Sigmund, swobodný pán z Ugezdu, powěst z Březnice. — K 4 dáwnowěkých nacházj se tam práce od 18 nyněgšjch spisowatelůw. — C ratelůw as 205.

244. * Časopis společnosti wlastenského Museum w Čechách. Č tý ročnj běh. Wel. 8. sw. 1nj (str. 120), sw. 2hý (str. 1 240 a rytina), sw. 3tj (str. 241—360), sw. 4tý (str. 361— a obsah), tamž, 1830. seš.

245. * Časopis českého Museum. Pátý ročnj běh. Wel. 8. sw (str. 118 a mapa kamenop.), sw. 2hý (str. 119—240), sw (str. 241—348), sw. 4tý (str. 349—464 a obsah na r. 18 tamž, 1831. rozebr. seš.

II. 153. Bohuslaw a Berta. Příběh z 13. stoletj (W. Pautnjk 182 též od Krále). — IV. 421. Rozmluwa o českém listu p. Bohuslawa z Lob ku p. Petrowi z Rožmberka, od Winařického. — Kdo wšech 5 ročnjkůw nag odebere, obdrží ge za 10 zl.

246. * — — Šestý ročnj běh. Wel. 8. sw. 1nj (str. 128 a a matice české na r. 1831 str. 12), sw. 2hý (str. 129—254), sw (str. 255—378), sw. 4tý (str. 379—494 a obsah), tamž, kladem matice české, 1832 (Kr. & Weber). rozebr. seš.

I. 54. O beanjch akademických, od J. Jungmanna. — I. 75. Wenk we společnosti s welikoměstskými, dle Bulgarina od G. Marka. — II. 221. P štěný wogák (též). — II. 131. Z básnj latinských Alžběty Johanny Westoni Čelakowského. — Za tisk aučtůw atd. 28 zl. 18 kr. Přispělo k němu 13 watelůw. — Předplatitelůw (odbjratelůw) přes 422, mezi nimi 190 zakladat matice české, pak 232 ostatnjch, a 28, genž w půlletj se předplatili. — Alm de Carro, Prague, 1835. str. 221—225.

247. * — — Sedmý ročnj běh. Wel. 8. sw. 1nj (str. 120 a a r. 1832), sw. 2hý (str. 121—240), sw. 3tj (str. 241—356) 4tý (str. 357—470 a 5 nezn. str. se gmeny předplatcůw, str. obsah), tamž, 1833. rozebr. seš.

Na honoráry při časopisu, na korrekturu, tisk, papjr a wazbu téh sopisu 1833, a č. 3. (D. lékaře), šlo nákladu wesměs 953 zl. 52 kr. — I za prodané knihy w běhu l. 1833 615 zl. 41 kr. — Cena zbytku náklade kladnice wydaných a na konci roku 1833 neprodaných 660 zl. 22 kr. — P č. Wčele, 1834. 7. od Čelakowského. — Oznam w Rozl. pr. 1833. 80. — Ro 1833. str. 171. 285. »Nowych książek w czeském języku od początku nowego až do końca drugiego ćwierć rocza 1833 wyszło z druku 28 różnéj treści i tości. W porownaniu z tém jak mało wyszło u nas w Galicyi!« — str. 407 1834 87. 175. 282. 362. — Předplatitelůw bylo mimo 240 zakladatelůw, chách 91, na Morawě 46, w Uhrjch 27, we Wjdni 6, po Rakausku 10, w 4, tedy dohromady 378.

248. * — — Osmý ročnj běh. Wel. 8. sw. 1nj (str. 124 a tah aučtůw českého museum na r. 1833), sw. 2hý (str. —236), sw. 3tj (str. 237—356), sw. 4tý (str. 357—480 a sah), tamž, 1834. seš.

Za tisk, papjr, wazbu a honorár čas. na r. 1834 wšeho dohr. 4 45 kr. Za tisk a papjr aučtůw r. 1833 — 15 zl. — Pomoc na wydánj slo 1. a 2. swazku pro 340 zakladatelůw 510 zl. — Penjze za prodané knihy hu léta 1834 — 344 zl. 27 kr. Cena zbytku knih wydaných a na konci r. neprodaných 675 zl. 55 kr. — Přispělo k němu mimo 2 starých, 13 nyn spisowatelůw. — Roz. lw. 1835 str. 199.

249. * — — Dewátý ročnj běh. Wel. 8. sw. 1nj (str. 128 a tah z aučtůw českého mus. w roku 1834. Čtwrtý ročnjk, w 1835, tiskem arcib. kniht. str. 16 a oznamy), sw. 2hý

129—236 a ryt. w fol.), sw. 3tj (str. 237—350), sw. 4tý (str. 351—467 a 3 obsah), tamž, 1835. seš. 2 zl.

Za tisk, papjr, wázbu, honorár časop. r. 1835 a Hlasůw wšeho dohro-ly 724 zl. 59 kr. Pomoc na p. Jungm. slow. sw. 3. 4. 5. a 6. r. 1835 — 54 zl. Za tisk a papjr aučtůw 15 zl. Ztěžené penjze za knihy skladnj 322 zl. r. Zásob skladnjch neprodanych 642 zl. 32 kr. — Přispělo k němu výše 13 owatelůw. — Roz. lw. 1835. str. 335. — Pos. w Kwětech 1835. 290. na 1. a sw. od Týla; w č. Wčele 1835. 123. 232. 344. pak 1836. 63 od Tomjcka.

0. * Časopis českého museum. Desátý ročnj běh. Wel. 8. sw. 1nj (str. 114 a wýtah z aučtů českého mus. atd. r. 1835. Pátý ročnjk [arcib. kniht.], str. 16), sw. 2hý (str. 115—233 a 1), sw. 3tj a 4tý (str. 235—435 a 1, a 3 rytiny, z nichž 2 we fol. a 1 w 4), tamž, 1836. seš. 2 zl.

II. 158. Přátelstwj od M. Antonie. — W tomto 10letj příspělo auhrn-n 16 spisowatelůw dáwnowěkých a 71 sauwěkých. Wýtiskůw 600. Za tisk wázbu časop. na r. 1836 dalo se 383 zl. 48 kr. Za tisk aučtůw na r. 1835 o se 15 zl. Pomoci na p. Jungm. slownjk sw. 7—10 r. 1836 dalo se 1197 a na p. Šafařjka starožitnosti sw. 1—3, 1836 platilo se 374 zl. 4 kr. z pokl. s. — Penjze za prodané knihy w běhu l. 1836 — 244 zl. 44 kr. Cena zbytku h atd. r. 1836 wyčteno za 667 zl. 18 kr. — Od r. 1836 ukládá se gedna po-wička ročně se scházegjcych přjspěwkůw po každé k gistině, druhá pak polowič-spolu s auroky k penězům wydagným se připočjtá, na gistinu wšak uloženau ižádné přjpadnosti se nesahá. R. 1836 přibylo gistin (2596 zl.: 2 = 1298), sum-gistin (srw. str. 50) 15416 zl. 49½ kr. Summa přjgmůw 18546 zl. 12 kr. a nma wydánj 1980 zl. 35 kr., tedy zůstáwá přjgmůw 16.566 zl. 17 kr. — R. 36. bylo 54 prawých zakladatelůw matice české, mezi nimiž 2 korporacj, 25 du-ownjch, 3 bohoslowci, 13 prawnjkůw, 2 hrabata atd., z nichž umřel 1.

1. * — — Gedenáctý ročnjk. Wel. 8. sw. 1nj (str. 136), swaz. 2. (str. 137—248 a wýtah českého museum, týkagjcych se přjgmů a wydánj pokladnice na wydáwánj knih českých r. 1836. Šestý ročnjk, w Praze 1837, arcib. kniht. 16 str.), sw. 3. (str. 249 atd. tisk giž u Spurného). 1837. seš. předpl. c. 2 zl.

Roz. lw. 1837. 151. P. redaktor Fr. Palacký podáwá nynj ošetřenj wal-ch mezer we wědectwu nowo-europegském, Slowanstwa se týkagjcych. Přjsněgi, zli posawád se dálo, k wěcné ceně pomůcek podáwaných prohlédati bude, a ne-nje ostatně ničeho, we plánu časopisu tohoto, předce čtenářům swým zprawy ernj z celé Ewropy podáwati, a w domácjch ostřegšj, nežli posawád kritiky še-ti, w aumyslu má. — Swazky wycházegj w unoru, mági, srpnu, listopadu (tedy počátku každého čtwrtletj). Spisowatelům, genž při něm nápomocni gsau, práce potom pokaždé po dotištěnj swazku, a sice *osmi* zlatými střjbra za tištěný arch honoruge (15. kwětna 1837). — Srw. č. Wčelu, 1837. 103. »Časopis tento wnj mjsto negen mezi našimi, ale i dosti důstogné mjsto mezi zahraničnými ča-pisy zjskal.« — Od r. 1827—1831 wycházel německý spis: *Monatsch. &c.*, re-gowán též Fr. Palackým. Od 1. července 1837 pod redakcj R. Glasera a wy-nim J. Sambse začal se časopis:

52. † * *Ost und West. Blätter für Kunst, Literatur und geselliges Le-ben. Prag,* 1837. *Borrosch & André. (Wien, Mörschner und Jasper, Leipzig, F. A. Leo).* 7 *fl.* (čtwrtletně 1 zl. 45 kr.)

W ohlasu prawj: *Wir versuchen die deutsche Journalistik in Böhmen u heben. — Wir wollen durch Uibersetzungen und kritische Uibersichten einen Be-riff davon geben, welche frische und schöne Blüthen die Literaturen der slawi-chen Nationen gegenwärtig hervorbringen. Hiermit werden wir den Anfang zu iner literarischen Verbindung des slawischen Ostens, dessen geisti-e Thätigkeit beinahe noch ganz unbekannt ist, mit Deutschland machen. Böh-*

mens slawisch sprechende Autoren sind mit den gesammten slawischen Dialek und mit den literarischen Bestrebungen aller slawischen Völker genau beka und Viele von ihnen auch in deutscher Sprache gewandt genug, um diese Prod tionen mittheilen zu können. — Oznam: Kwěty 1837 př. 48 od Wrťátka. Srw. *Ztg. Berl.* 1837 *Nro.* 27 *S.* 512. »Nač německé práce?« Wiz Prjtel ml. Z chůw přispěli Sabina, Trojan atd.

253. † * Cechoslaw. Wšeobecný zábawnjk. Swazek prwnj. 8. (s 64) w Praze, tiskem a nákladem J. H. Pospjšila, 1830, s 12 kr. Swazek druhý. 8. (str. 64), tamž, 1830, seš. 12 Swazek třetj. 8. (str. 64), tamž, 1830, seš. 12 kr. Swaz čtwrtý. 8. (str. 64), tamž, 1830, seš. 12 kr. Swazek pátý. (str. 64), tamž, 1831, seš. 12 kr. Swazek šestý. 8. (str. 6 tamž, 1831, seš. 12 kr. Swazek sedmý. 8. (str. 64) tam 1831, seš. 12 kr. Swazek osmý. 8. (str. 64) tamž, 1831, s 12 kr.

1830. I. od Tomjčka. — (Čech Martin s Vaskem de Gama 1498) od Šembery, — od Langera. — II. od Plačka. — od Franty (listy z Jašowského). III. (z Jašowského) od Franty, — od J. W. Sommera. — Wšech 8 sw. za 1 36 kr. Aučel měl wzbuzowánj a rozplameňowánj lásky pospolité mezi Slowa lásky k Bohu, ku králi našemu a k milé wlasti. — Redaktorowé: J. Franta, Langer a Sl. Tomjček.

254. † * Čech. Zábawný a poučugjcj spis. Wydán od W. Fra a S. Tomjčka. 8. (5 ar.), w Praze, tiskem a nákladem J. Pospjšila, 1832. seš. 14

Powjdky (z Bulgarina) od Tomjčka.

255. † * Samo atd. 8. (5 ar.) tamž, 1832. seš. 14

(Z ruského a polského) od Franty. — Oba tyto spisy gsau poněk pokračowánj zašlého Čechoslawa. Mimo Tomjčka (gehož práce zde powěst o pa Tom. z Harrachu) a Franty (genž historické pogednánj podal), nacházj se též Amerling (gehož práce: přjrodopis). Posud. w čas. mus. 1832. IV. 481—484. Winařického. — Pokračowánj:

256. † * Krok. Zábawnj a poučugjcj spis od W. Franty a S. T mjčka. 12. (str. 84 a ryt.) w Praze tiskem a nákladem J. Pospjšila, 1833. seš. 14

Rusalka (ze sewernjch kwětůw) od Jana Šolce, — (z polského) od Št cha. — Obgjmá básně, powjdky a pogednánj. Pos. w Gindy a Nynj 1833. 135. od Týla.

257. Čechoslaw. Národnj časopis pro Čechy a Morawany. W dáwán w Praze 1825. Wedenjm Fr. B. Tomsy. Tisk Šenf.

Srw. Jung. lit. 1825 str. 544. — Od l. 1825 přewzali právo now synowé Boh. Háze.

258. * Danica ilirska. Tečaj I. (1835) II. (1836) III. (1837). (25 ar. každý běh), u Zagrebu štampano pri Franji Župan 1835—1837. Učrednik (redaktor) i izdavatelj Dr. Ljudwit *G* (Při tom) Ilirske narodne novine.

»Ove, s Danicom, izidu 2krat na tjedan, to jest u utorak i u sobotu. D nica ilirska jedankrat, a Oglasitelj il. 2krat na tjedan Novinam se priključi. Cě na pol lěta iznaša za domaće bez zavitka 3 zl., u zavitku za štampanim naslovc 3 zl. 24 kr.; u zavitku s domom pošiljanjem 3 zl. 48 kr.; za vanske u zavit sa št. naslovom i poštarskim troškom 4 zl. (w Praze atd. mimo Uher za poštu štemple půlletně 6 zl.) Predplaci se na svákoj c. k. pošti monarkie austriansk kak taka u c. k. priv. narodnoj Novinarnici ili u Negrovoj kući, gospodskoj uli br. 103.« — Saderžava u duhu slovano-ilirskom na zabavu i prosvětěnje spad

še stvari (wěci), vrědna a važna iznanja o najwećjem u Europi narodu slovanom u občinskom: od njegove starine i dogodovšćine, od njegova slovstva i ljižestva, ilirske pěsme, krajobrazno i deržavno opisanje atd.« Tento plné národsti časopis posauzen w Srbské Pčele u Budimu 1837. br. 2 od P. Stamatoviéa. Léta 1835—6 wyšlo při tom: Sbirka někojih rěčih, koje su ili u gornjoj ili u njoj Ilirii pomanje poznane (3 ar. mjsto br. 51 a 52). P. Gaj předklad z čeho: čas. mus., č. Wcely, z Kolára do toho týdennjka přigal. — Tisk weliký, pjr krásný velinský. Srw. č. Wčelu, 1834. 382 1835. 39. 1837. 264. Čas. mus. 35. II. 228 od Šaf. Kwěty 1836 od Michla. *Ost und West Nr.* 1., *Oest. Zusch.* 36.

9. Gindy a Nynj, anebo: Zbjrka obrazů pamětihodných osob, wěcj a přjběhů z minulosti a přjtomnosti, s připogeným popsánjm a giným rozmanitým wyprawowánjm. Wydánjm Karla Rainolda. Wedenjm Jana Hýbla. (Dwa swazky aneb půlletj.) 4. (25 ar. a tolik rytin) w Praze, tiskem J. H. Pospjšila. 1829. seš. každý po 1 zl. 12 kr.

L. 1828 wyšlo 26 numer s rytinami, kteréž opět l. 1829 otištěny.

0. — — Prwnj půlletj. 4. (str. 104 a 25 obrázkůw) w Praze, tiskem J. H. Pospjšila, 1830. Druhé půlletj. 4. (str. 194 a 25 ryt.) tamž 1830. seš. 2 zl. 24 kr.

I. 82. sld. K Sultánowi mluweno po slowansku. Wyważenj lenochůw s hranice české. Prwnj špády w Čechách. Začátek titulůw hraběcjch a knjch w Čechách. Památky knjžat českých w cizině. Český H. Kokles. — 60. robylá powjdka o zámku Worljku. — 85. Rakownjk, powést atd.

1. — — Wydánjm J. H. Pospjšila, wedenjm J. Hýbla. Prwnj půlletj. 4. (str. 104 a 25 ryt.). Druhé půlletj. 4. (str. 104 a 25 ryt.), tamž, pjsmem J. H. Pospjšila, 1831, seš. 2 zl. 36 kr.

2. Gindy a Nynj. Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky w Uhřjch. Nákladem a wedenjm J. H. Pospjšila atd. Nowého běhu půlletj prwnj. 4. (26 ar.) tamž, 1833. seš. předp. c. 1 zl. 36 kr.

I. 4. Bilinský wládyka. — 50. Dobré přjslowj. — 65. Dobrodruzi. — Čechowé w Prusjch. — 153. Wjtan a Milina. — 185. Ženich bez newěsty. 78. Piast a Řepicha. — 108. Jan Zamoyský. — 146. Rozdjl mezi láskau a elstwjm. — 169. Řemenář waršawský. — II. 3. Poslednj pohanka. — 121. nská neb alpinská růže, powést kraginských Slowanůw (od Amerlinga). — 170. rka, powést historičná (z Bulgarina) od W. Štulce. — Předplatitelůw bylo 289, a sice w Hradci Králowé 96, w Praze 166, w č. Budějowicjch 7, a na awě 20.

3. *Jawornický* (Jan). — Česká bibliotéka pro wlastence milowné gazyka mateřského a nowých wědomostj k rozšjřenj uměnj a ošlechtěnj srdce. Swazek prwnj. Wel. 12. (str. 120 a obrázek) w Praze, tiskem a nákladem J. H. Pospjšila 1830. seš. 20 kr.

Obsah: Pogednánj o náboženstwj, wychowánj djtek, popsánj cyzých zea národů, žiwotopisy swatých, wynalezenj nástrogůw, řemesel, přjběhowé mich wěkůw i našich časůw, wědomosti o Čechyi, časem wýstrahy, udalá neštěbásně atd. Čtenářům wšelikého pohlawj, wěku a stawu.

. — — Swazek druhý. 12. (str. 132) tamž, 1833. seš. 20 kr.

. — — Swazek třetj. 12. (str. 260) tamž, 1836. seš. 20 kr.

Srw. časop. mus. 1836. 375 od Chmelenského. — Sw. 4tý w tisku. sw. 5tém pracuge. We sw. 4. gest dokončené popsánj zemj a národůw Sibia w nalezenj lidském přišed na knihtiskařstwj, prawj: »O bychom také toho dle ceny geho sobě wážili, na užitečné knihy nákladu nelitowali, a čtenj mi-

lowni byli; neb w mnohém domě krom *modliey knihy* a *kalendáře* giné užit
zábawugjcj a poučugjcj knjžky nenalezáme.«

266. * Hronka. Podtatranská Zábawnice. Časopis krásomilé
užitečného čtenj; wedenjm Karla *Kuzmányho*. Djl I. Swa
1—3. 8. (sw. I. str. 96; sw. 2hý str. 100; sw. 3tj str.
w B. Bystřici, pjsmem Filipa Macholda, 1836, seš. př. c
kr. Djl II. Swazek I. 8. (str. 96 a 1 ryt.) seš. u spis. za
kr. — aneb 1 zl., u knihk. 1 zl., aneb 1 zl. 10 kr. (psac. p

Náwěštj o nj w č. Wčele 1836. 113. od Tomjčka. Pos. w čas.
1836. II. 216—219. od Chmelenského. »Pjsmo gest dobré, barwa wšak nenj
černá á papjr málo bjlý.« — W Kwětech 1836, přjl. 22—24 wyňatek prác
J. Kolára, ze sw. 2. otištěna; — tamž str. 82. 89. (spisowatel cesty z Tersti
Benátek) od Amerlinga. Též 1837. přjl. 27. — Č. Wčela 1837 č. 17. od Sto
»Wýtisky (400?) Iho tohoto běhu rozebráni gsau. Aučel: rozšiřowánj os
wzdělawánj krásocitu, *upewněnj se gednoty našj literárnj s Čechy, s Morav
a k wzágemnósi literárnj se wšemi pokmennými našimi.* Každý sw. r. 1837
ozdoben obrázkem buď mužům národa a wlasti, buď národnjch památek atd.
ratelé předpl. dostanau 11tý wýtisk nádawkem.

267. * Krok. Weřegný spis wšenaučný pro wzdělance národu
sko - slowanského. Wydáwán přispjwánjm mnoha učer
wlastenců, od Jana Swatopluka *Presla*, atd. Djl druhý. (
ka druhá. 8. (str. 161—320) w Praze, pjsmem arcib. k
1827. Částka třetj. 8. (str. 321—480) tamž, 1828. Čá
čtwrtá. 8. (str. 481—638), tamž, 1831, seš. u knih. za 48

268. * — — Djl třetj. Částka prwnj. 8. (str. 160 a obraz
tamž, 1833 (B. Háze w knihkupectwj). Částka druhá. 8.
161—320 a obrazec), tamž, 1834. Částka třetj. 8. (str. 3
488 a 3 ryt., z nichž 1 w 8. a 2 we wel. 4.), tamž, 1836. (
ka čtwrtá. 8. (str. 489—627 a 4 bez známky), tamž,
(1837), seš.

Časopis to prwnj, který o wědách wědeckým slohem gednati se po
Zawjrá w sobé: 1) gazykozpyt, 2) krásowědu, 3) umy, živnosti a řemesl
mudrctwj, 5) děginstwo, 6) měřictwj, 7) přjrodnictwj, 8) přjrodoskum, 9)
stwj, 10) právnictwj a 11) bohoslowj. Wycházj od l. 1821 (djl I. část
160, část 2. str. 164), 1822 (část 3. str. 160), 1823 (část 4. str. 160). I
1824 (č. 1. str. 160 se 7 obrazci, u Fetterl.). Djl I. obsahuge: Myšlénky o
zwučnosti řeči wůbec, obzwláště českoslowanské, od Kolára. O sanskritu
Jungmanna. Wýtah grammatický z Nala k libému srownánj s wlastenskau
od téhož. Přehled děgin krásowědy, od Palackého. O prosodii, od J. Jungr
Šafařjka, Wládyky, Wlčana. Theokrit. selanka. II. od Šafařjka atd. — Srw.
lit. str. 544. — Čas. mus. 1837. Roz. lw. 1833. 71. — Cena každé části
(u spis. 36 kr.), celého spisu 9 zl. 36 kr. (7 zl. 12 kr.)

269. * † Kwěty české. Listy zábawné pro wšeliký staw. Wed
a nákladem J. H. Pospjšila atd. Prwnj ročnj běh. 4. (str
a obsah), w Praze a Hradci Králowé, 1834. seš. 3 zl. 1

58. Křiwoklád. 167. Wečer na Bezdězu. 185. a) Obrazy ze
mého. b) Marinka, od Máchy. 209. Koštěgowá hora. 263 O kráse tváři
ště pro djwky). 303. sld. Wěnceslawa (děgopisná powjdka) od Klicpery
224). 434. Obrazy powah a wlastnostj člowěčjch (o redaktorowi atd.) od F
Přispělo k nim 69 spisowatelůw. — Str. 224. Spisowatelům českým sljbila r
za 3 neb 5 tištěných archůw původnjch powjdek, čerpaných z děgin wlastene
aneb ze žiwota českého, 10 neb 20 zl. honorářem dáti. — Alm. de Carro
(Winařický). — Pos. w čas. mus. 1834. I. 103. — Kwěty 390 (Týl). —
Týl Čelakowskému. — 412. Hanka Čelakowskému.

0. * † Kwěty. Národnj zábawnjk pro Čechy, Morawany a Slowáky. Wedenjm a nákladem J. H. Pospjšila, atd. Druhý ročnj běh. 4. (str. 522), tamž, 1835. seš. 3 zl. 12 kr

7. Widěnj od Hagniše. 22. Diwjšek, od Kopeckého. 63. Studánka awowa. 79. sld. Obět Ljborina (původnj powjdka), od Simence. 82. Žertjk ého života, od Přibjka. 94. sld. Pautnjk (novela), od Sabiny. 162. Přjbytek innosti, od W. Negedlého. 194. Ema kokrdowská (powjdka z 17. stoletj), Simence. 197. Mladý Boleslaw, Maria Stuartowa, od Zahradnjka. 214. sld. og z Dolan, od Činoweského. 276. Procházky po wůkolj pražském konané, Týla. 302. Listy z kroniky české (Čech, Lech, r. 550), od Týla. 370. Wej schůzky, od Filjpka. 509. Starý rok nowému roku, od Týla.

.* † — — Třetj ročnj běh. 4. (str. 414 a 2 obsah, a 104 přjlohy [XXVI]), tamž, 1836. seš. 3 zl. 12 kr.

4. sld. Po pěti letech (přátelé, ještě geden přjtel, náwštěwa, změny), od a. 65. sld. Hesperidky, (238. Praha atd. původně) od Sabiny. 162. O gak e hlaupým býti, od Krátkého. 394. Wečer swatomikulášský (rozgjmánj reorowo) od Týla. — Přispělo k němu as 50 spisowatelůw. Redaktor od r. 3—1836 byl J. K. Týl. — Počet wýtiskůw 650, odbjratelůw asi 500, o 100 ě nežli l. 1835. — Srw. Roz. lwow. 1835. str. 55.

.* † — — Čtwrtý ročnj běh. 4. (též 52 ar. a 26 ar. přjlohy), tamž, 1837.

Č. 1—3. Žárliwec, od Sabinského. č. 4—6. Poslednj Orebita (obraz hický), od Wocela. — Kauzedlnice Černoborka. č. 7. 8. Adela, od Sabinského. 4. Nocleh na Kacerowě (powjdka původnj z našich dnůw), od J. z Hwězdy. Hrobnjk, od Sabinského. — č. 29. Mikuláš Zaul (powjdka z časůw Wáa IV.) atd. — Roz. lw. 1837. 189. Časopis tento wycházj každý čtwrtek po u, k němužto se wždy we 14 dnech ještě půlarchowá přjloha přikládá. Předp. u wydawatele i u wšech řádných knihkupcůw rak. moc. na půl léta 1 zl. 36 na čtwrt leta 48 kr. se přigjmá. Po c. k. pošt. aurádech, a sice za půlletnj plátku 2 zl. 12 (36) kr. se rozesjlá. — Kdo ročnjky 1833—1837 nagednau ere, dostane ge o čtwrtinu laciněgi (2 zl 24 kr.). — Redaktor Jar. Pospjšil. r bělegšj nežli w předešlých. Honoráry se platěgj.

. Pautnjk Slowanský. Sbjrka spisů zábawných a ponaučných, týkagjcjch se, zwláště literatury, historie, techniky a hospodárstwj. Sebránjm Frant. B. Tomsy. Djl prwnj. 8. (str. 168 a 8, 3 ryt. w 4.) w Praze. pjsmem a nákladem rytjře z Šenfeldu, 1826. — Djl druhý. 8. (str. 106 a 6, 2 ryt. w 4., z nichž 1 notowá), tamž, 1826. — Djl třetj. 8. (str. 117 a 3 a 2 ryt.), tamž, 1826. — Djl čtwrtý. 8. (str. 109 a 3, 2 ryt. w 4. a 8.) tamž, 1826. — Djl pátý. 8. (str. 111 a 1, 2 ryt. w 8. a 4.) tamž, 1826. — Djl šestý. 8. (str. 108 a 4, 2 ryt. w 8. a 4.) tamž, 1826. — Djl sedmý. 8. (str. 111 a 1, 2 ryt. w 4.), tamž, 1827.

1826. III. od Rettigowé, Wlasáka, Fr. Náhlowského; od Wáwry, Nekwa-Steinbigla. Počet předplatitelůw na sw. I. byl 105. na II. mimo ty 71, na 14, na IV. 17 a na VI. 9, tedy wšech as 216, z nichž na Morawě snahau W. y bylo 20.

.* Plody zboru učenců řeči československé prešporského. 8. (str. 156), w Prešporku, tiskem u Landerera, 1836 (w Praze, Neureuter). seš. př. c. 48 kr., nynj 50 kr.

Pos. w čas. mus. 1836. II. 215—216. od Chmelenského. Ohledem toho, naši Slowané w Uhřjch Čechůw přidržugj, prawj: »Gazyk slowanský, rozdě- w *řeč českau, ruskau, polskau* a *illyrskau* nikdy giž w *geden gazyk*, tak

nazwaný *wšeslowanský*, se wjce nespogj.« — Srw. Kwěty 1836. přjl. 5
Roz. lwow. 1836. 303.

275. † Rozličnosti pražských nowin. 4. (str. 26 bez zn. a 38
w Praze, 1826, wydawatelowé synowé B. Háze. Spisow
J. Linda. — † 1827 w 4. (52 ar.) tamž, týž. — † 1828
(52 ar.) tamž, týž. Prawopis po *c, s, z* wždy *i. j* a mjs
wždy *u.* — † 1829 též, † 1830 též, † 1831 též, † 1832
Wšech předplatitelůw přes 307. — † 1833 též. Předpla
lůw neywjce w Čechách as 294. — † Léta 1834 pod názw
Česká Wčela. Ročnjk I. 4. (52 ar. a přjl. not.) tamž, 1
Redaktor Fr. L. Čelakowský. Obsahuge práce básnické
ho druhu, zábawné čtenj, známost země národů, poged
přjrodopisná, liternj nowosti a smjšeniny. — Pos. w čas.
1834. I. — Rozl. lwow. 1834. 32. — Wčela Č—y Týl
— * Též 1835 w 4. (52 ar.) tamž. Redaktor týž až do
lowičky prosince. — † Též 1836 w 4. (52 ar. a wyobraz
tamž. Redaktor J. N. Štěpánek. Přispělo k nj mimo red
22 spisowatelůw. — † * Též 1837, tamž, týž. Wýtiskůw
a odběrat. o mnoho mjň nežli r. 1832. (Dan. il. 1836 a 1

Rozl. pr. now. 1833. 5. sld. Zdebor a Částawa, původnj powjdka
polowice 13. stoletj, od Lhoty. 92. Hostinštj obrowé (powěst z wůkolj Zv
ského) od téhož. Č. Wčela. 1834. 1. sld. Antar (wých. powjdka od Ser
ského). 162. sld. Námluwy (obraz z žiwota ukraginskéko, něm. w *Ost und*
1837. *Nr.* 3, taktéž Kojata). 201. Arasmanes (z Bulwera) od Malého. 265.
sničanka (z Irwinga). 337. Láska a smrt (nočnj rozgjmánj od Senkowsk
409. Bywalj časowé. 1835. od Tomjčka (z Krasinského, z Somowa), On
(z Senkowského, Bulgarina). 1836. 154.s ld. Štěstj diwně kwete (původně od
Hl—če z Postupic). 1837. č. 19. Tři masopusty, od Filjpka atd. Wycházj
dý týden w autery w 9 hod. ráno. — W Polště we Lwowě wycházegj: Ro
tošci Pismo dodatkowe do gazety Lwowskiéj (1833—37). Nákladem rec
(J. N. Kamińskiego), drukiem Pietra Pillera. R. 1833 w 4. (str. 432 č. čjs
a 4. 8. XIV) 1834 (XII a 418 a ½ ar.), 1835 (XIV a 420) atd. Obsa
powěsti, historie, politiku, znamenité osoby t. r., rozprawy naukowé, lite
kragowau i powšechnau, diwadlo a uměnj domácj a ginokragné, starožitnosti,
mysl, hospodárstwj, lékarstwj atd. básně. C. w Praze na poště půlletně
Wiz dolegi Dęgepis (nowiny).

276. Swětozor, neylaciněgšj spis obrázkowý k rozšjřenj užiteč
známostj pro Čechy, Morawany a Slowáky. Prwnj ročnj
4. (str. 416) w Praze, tisk a náklad synů B. Háze. Red
P. J. Šafařjk. 1834. seš. (předpl. c. 2 zl. 12 kr.) snjž.
12 kr.

Pos. w čas. mus. 1834. I. — W Kwětech, 1834. 199. od Bačk
srw. Gindy a nynj 1833. II. — Dan. il. 1837. 72. 75. 84. 116. 118.
B(abukića).

277. — — Druhý ročnj běh. 4. (str. 352) tamž, týž, 1835.
seš.

Mimo redaktora přispěli: Amerling (w přjrodopisném), Hansgirg, Š
Zap (w zeměpisném) a ginj. — Přestal pro malý počet předplatitelůw (str.
neboť w německém: *„Panorama des Universums"* bylo na začátku 25 tisjc o
telůw, kteryž pak počet se také r. 1836 welmi ztenčil. Srw. Alm. de Carro
gue 1835. 199. »Swietozor, magazyn obrazkowy, wydawany przez p—a J. P
fařjka, liczy 2000 kilkaset abonentów. Pan Palacki nazywa tę liczbe dosyć
lecz ta ilość porównana z miernym pokupem dzieł polskich w Galicyi, jaki
ogromna!« — Kwěty 1835. 12. P. Bělopotocký chwálj Swětozor, magjcj w

odbjratelůw, nic méně stěžuge si na slowa geho zatmělá. — W Polsku w
ně wycházj od l. 1833—1837 pod názwem: Przyjaciel ludu czyli tygodnik po-
nych i požytecznych wiadomości. Redaktor Ciechánskia; w Lipsku u Webra
—1837 Magazyn dla dzieci, z rycinami, ročně 52 čjsel, po 2 tol. 6 gr., a Ma-
powszechny, dziennik užytecznych wiadomości. ročně 52 čjsel, od 1835—37,
tol. 12 gr. atd.

Wečernj wyražený. Kniha k powyražliwému čtenj, wydáwaná od W. R. Krameriusa. Djl prwnj a druhý we 12 swazcjch. 8. w Praze, tiskem J. N. Geřábka, 1830. seš. I. za 48 kr., II. 32 kr.

Sbjrku tuto činj: 1) Umrlčj ruka. 8. (st. 42) 6 kr. — 2) Poklad, aneb pod zemj. (st. 64) 8 kr. — 3) Kšaft, anebo šlechetná msta za nedůwěru. 0) 12 kr. — 4) Powjdky tři o Rybrcolowi, a) Rybrcolowa newěsta. b) Obý sedlák. c) Rybrcolowa přjzeň. (z Mausäusa) (str. 80) 10 kr. — 5) Bitwa plaketu (st. 84) 11 kr. — 6) Opatowický poklad. Neywětšj wrch (st. 74) — 7) Dworský blázen, aneb gediná nešťastná náhoda rušj wšecku blaženost u. Rozmanitá powjdka dle prawdiwé přjhody ze starých časů. (st. 91) 12 - 8) Morský laupežnjk (str. 74) 8 kr. — 9) Hrabě Rožmberk, starožitná po-. 15 kr. — 10) Zdeněk ze Zásmuku staročeská powjdka. 10 kr. — 11) Krá-Oliwie, aneb strašidlo v bjlé wěže. 5 kr. — 12) Čaroděgnice Meěera, aneb lený zámek p. z Gednorožce. 12 kr. — 43) Rybrcol na krkonošských horách. . — 14) Skalnj hrabě, anebo ohniwá metla. 2 kr. atd. Tištěně tyto ney-u J. N. Geřábka w Praze, pak u Landfrasa w Táboře a Gindř. Hradci.

Wečernj wyražený. Časopis k užitečnému a kratochwilnému čtenj, wydáwaný z neywyššjho c. k. powolenj wedenjm a nákladem W. R. Krameriusa. Prwnj ročnj běh. Dwa djly. Prwnj djl, obsahugjcj čjslo 1—52. Druhý djl, obs. čjslo 53—88. Wel. 4. (str. 416 a 415—702 a 11 obrazůw) w Praze, tiskem J. N. Geř. 1831, (Tauzjk). seš. př. c. 4 zl., zwýš. 6 zl., snjž. 1 zl.

Odbjratelůw bylo 207, kteryžto počet pak se welmi ztenčil. Spisowatelylo 37. Wygimky: 1) Neštěstj w lese, anebo gak zasegeš, tak budeš žjt. 3 kr. — 2) Opozdněnj pocestnj, anebo laupežnická peleš. 2 kr. — 3) Neěný nocleh, anebo krčma w lese. 2 kr.

— — Druhý ročnj běh. Djl prwnj a druhý. ml. 4. (str. 400), tamž, 1832. 2 zl.

— — Třetj ročnj běh. Djl prwnj a druhý. m. 4. (str. 400 a několik obrazůw), tamž, 1833. C. předp. 2 zl. — Čtwrtý ročnj běh. 8. (str. 112) tamž 1834, př. c. 30 kr.

Tento 4tý běh obnášj: a) Lilium w vdolj, anebo dwě newěsty a geden . Starodáwnj báchora od W. R. Krameriusa. W Praze, 1834. — b) Josefka, podiwné shledánj. Pěkný powčugjcj přjběh od P. W. Weselského. — c) nka Orleamynda, anebo neslýchaná wkrutnost matky. Dle staré powěsti, od eriusa. Obsah geho byl: 1) hospodářské připomjnky, 2) historické maličko-) zábawné čtenj a básně, 4) zeměpisné drobnůstky, 5) nowá wyšetřowánj a , a 6) smjšeniny a pochautky. — Do německého a polského přeloženo a pod tjmto nápisem: *Welt-Panorama. Beschreibung der Abbildungen aus eitschrift:* Wečernj wyražený (cens. 1. srp. 1833, 2. řjg. 1834). — Almanach rro, Pr. 1835 st. 232. — Rozl. pr. 1833. 95. Dobropjsemnost podlé Neo. — L. 1834 pro nedostatek odbjratelůw (30!) čjslem 7. auplně k aurazu

*Wesna. Almanach pro kwetaucj swět. Ročnjk prwnj. Sestawil Karel *Tupý*. 18. (str. 288 a 2 ryt. a rytý názew) w Praze 1837, tiskem a nákladem Pospjš. seš. pošt. pap. 1 zl., vel. 1 zl. 20 kr., wáz. 1 zl. 30 kr., 2 zl. a 2 zl. 20 kr.

Obsahugeť w sobě wážné, komické i humoristické plody, a ngeen rozstj obsaženého čtenj a původnostj, alebrž i zewnitřnj swau auhlednostj nad

mnohé wyniká. Články prosaistské gsau: 1) Alchemista, aneb ztracená léta w
zinci, obrazy a ohlasy z wěku 17ho, od Týla. 2) Snaubenci Dražičtj, roman
powjdka dějepisná z časůw Karla IV. s wyobrazenjm, od Wrťatka. 3) N
pustnj láska, komická novelka, od Filjpka, 4) Žiwotopis starého kábátu
Hagniše a 5) Zpomjnky na Halič, od Jar. Pospjšila, atd. Čistý tisk a papjr,
ná litera. Přispěwky půwodnj na r. 1838 se přigjmagj u Pospjšila, a o sl
odměnu bude wšemožně pečowáno. — Pos. w čas. mus. 1837. I. 129—133 o
lackého, kterýž Alchemistu (gakož Chmelenský w č. Wčele, 1837) ze wše
neylepšj pokládá. — W č. Wčele, 1837. 119 nazwjce ohledem mluwnice,
Malého. — Kwěty 1837. přjl. č. 1. a st. 33. Odpowěd recensentu J. M—m
Wrťátka.

293. Tatranka. Spis pokračugjcý rozličného obsahu, pro vč
převčené y nevčené. Prwnj ročnj běh. Swazek druhý. P
a nákladem Giřjho *Palkowiče* (professora řeči a literatury
wanské.) 8. (str. 116), w Prešpurku, pjsmem Belnayho dě
1832 (w Praze, Háze). seš. 3

Obs. powjdky: Stanislaw Lowiński, knjže polské; Dobré a milowané
(z Weleslawjna). — Pos. w čas. mus. 1832. II. 235—248 od J. Jungmann
W Gindy a nynj. 1833. I. 104. 111. 118. — Kal. Fejérp. 1833.

294. * Zora. Almanach na rok 1835. Prwý ročnjk 16. (str
a 2 str. obs. a 4 obrazy) w Budiňe, literami král. uni
skarně, 1835. wáz.

Pos. w Kwět. 1835. 229. od W. Štulce. *Oest. Ztsch. Wien* 1835
97. W Pešti r. 1834. powstal slowenský spolek, gehož cjl gest, řeč mateř
wzděláwati; údy geho w Pešti a Budjně bydljcj (gména některých wiz w t
základnj prawidla spolku swého wypracowali a podepsali, podlé nichž se kaž
složenj gisté peněžité summy zawázal, tak že 300 zl. stř. hnedky k potřebá
gištěno měli. Spolek tento oznámil wůbec wšechněm wlastencům, aby krát
lochutná pogednánj, w nářečj kterémkoli slowanském buď w prosté nebo
mluwě wypracowaná k záměru spolku pro Z. posjlali, začež po wytisku o
(Fej. kal. 1836.)

295. * — — na rok 1836. Druhý ročnjk. 16. tamž 1836 (w
Kr. a Weber). za

Oznam w *Oest. Mrgb. Wien* 1836. Žur. m. n. pros. w Spb. 183
IX. od Kepena. Čas. mus. 1836. II. 207—215, od Chmelenského: »Geli Z
česky? — Nenj. — Slowensky? Nikterak. — Polsky, chorwatsky, či snad
Ach nikoliwěk. Wydánj samo gest pěkné, pjsmo čisté, a takowý též tisk
zůw 5, papjr velinský, silný a bjlý, wazba slušná.« Práce J. Holého, L.
ského, dra. Ottmayera, M. Hamuljaka, J. Kollára, J. Herkla, Maróthyho,
ského, M. Godry, Šnella, Hlawáče, Suchányho, Kuzmányho, Slobody, Pa
atd. Odbjratelůw geho w Čechách sotwa 5! Na r. 1837 newyšla giž.
1838 má wygjti od Mirka Franja Sandora iz Gjale: *Zabavnik* (almanach) *i*
sveslavjanski *Slogonosac* s naslovom: Uzajemnosti i sveslovanskoj slozi. *Z*
bude obnášeti powěsti a básně půwodnj a důkladné překlady z českého, p
a ruského (se 4 ryt.) a *Slogonosac* tak gak gsme si na str. 72 práli, má
polské a ruské básně, hádanky atd. zagjmati. Prawopis gako w Dan. il.
trogi bude: a) 3, b) 6, c) 18 zl. Pritom chce wydati: »Adrianskoga Mora
— Grof Zrinjski Petar v Mletcih 1660« w předpl. a) 2 zl. 30 kr. b)
18 zl. d) 25 zl. Srw. Kwěty 1837 př. 75 od Michla.

β) Po různ u.

296. Alžběta, nebo wypowězenci siberštj. Příběh lásky r
milowané ze frančiny přeweden Frant. *Wetešnjkem*, at
(str. XXVI. a 190), w Gičjně, tiskem J. Fr. Kastránka,
(srw. záb. čtenj). seš.

7. Alfonso a Almenon, a Karangho a Lelanga. Dwa příběhowé z dáwnowěkosti od F. B. *Tomsy*. 12. (str. 36) w Hradci Král. tiskem Jana Pospjšila, 1825. seš. 6 kr.

8. Atala, aneb láska dwau diwochů na paušti. Přeložena z francauzskeho gazyku. Druhé wydánj. 12. (str. 130) w Praze, arc. kniht. seš. 12 kr.

9. Čelednj wůdce. Knjžka krásná, obsahugjcj utěšená prawidla, a laskawá napomjnánj. Opět na swětlo wydaná od Jana *Hýbla*. S předmluwau od Dan. Ad. z *Weleslawjna*. 8. (str. 235) w Táboře a Gind. Hradci, 1834.

10. Dennice neb Noworočenka na rok 1825. Sebránjm Josefa *Chmely* atd. a Fr. Lad. *Celakowského*. 12. (str. 188 a ryt.) w Hradci Král., tiskem Jana Pospjšila, 1825. seš. 45 kr.

Obětowaná slečně Ant. hrab. z Kolowrat Krakowské atd. Obsahuge též ě. Spisowatelé mimo ty přispěli: Chmelenský, J. Wl. Kamarýt, G. Marek, l, Šjr, Sneidr, Wetešnjk, Wocel a Z.

11. *Gallaš* (J. H.). — Muza Morawská. Djl druhý, obsahugjcj w sobě parabole a paramythie. Od atd. 8. (str. 150), w Holomauci u Al. Skarnicla, 1825. (w Praze, Neureuter). seš. 24 kr.

12. *(Grimm)*. — Weselá přástewnice aneb rozmanité wyprawowánj čili pohádky dle Grimmowých báchorek od Fr. B. *Tomsy*. Djlek prwnj. Wel. 18. (str. 175) w Praze a Hradci Král., tiskem a nákl. Jana Pospjšila, 1832, seš. 16 kr. — Djlek druhý. Wl. 18. (str. 196), tamž 1833, seš. 16 kr. — Djlek třetj. Wl. 18. (str. 196), tamž, 1836. seš. 16 kr.

Djlek 4tý a pátý (cen. 1. ledna 1836), a djl 6tý w rkp. — Pos. w tech, 1835, 499.

13. *(Glac* a *Houwald)*. — Tré powjdek zábawných i naučných dle Glace a Houwalda (od Jaroslawa *Pospjšila*). 8. (str. 72), w Praze, tiskem J. H. Pospjšila, 1831. Wygjmek z časop. Gindy a nynj. seš. 8 kr.

14. Hyacinthy od Jana B. *Wladiky*. 16. (str. 76 s vinětkau) w Hr. Král., tiskem J. Pospjšila, 1825. seš. 12 kr.

15. Gitka Hraběnka z Toğenburku. Příběh z dwanáctého stoletj, (podlé skladatele Genovefy) od Tomáše *Kubelky*, atd. 8. (str. 168) w Praze 1830 tiskem arcib. kniht. seš. 12 kr.

16. Jarbor a Mjroslawa. Powjdka od M. Jos. *Pohořelého*. 12. (str. 48) w Hradci Králowé, tiskem J. H. Pospjšila, 1831, seš. 6 kr.

17. Jaronka, kněžna kokořinská. Zábawnj powjdka od Jos. *Pohořelého*. 8. (str. 56), w Litomyšli, tiskem J. Turečka, 1830. seš. 4 kr.

Prawopis a sloh nechwalný. Cens. 1836.

18. *Kaun* (Jos.). — Blahorod, aneb dobročinnost přinášj auroky. Powjdka původnj pro dospělegšj mládež. W Praze a w Hr. Králowé, tiskem J. H. Pospjšila, 1831. seš. 10 kr.

19. *Klauren*(owy) powjdky, přeložené od Fr. B. *Tomsy*. Djlek prwnj. M. 8. (str. 182 a 10 bez zn.) w Praze u Šollowé, wedenjm J. H. Pospjšila, 1826, seš. 20 kr. — Djlek druhý. Zelenoplášťnjk Benátský. Hrad laupežnický (prawdiwj příběho-

wé). 8. (str. 220) tamž wedenjm a nákladem téhož 1827, 20 kr. — Djlek třetj a čtwrtý. Obsah: Láska gi utrápila. 8. (str. 140 a 144) tamž 1827, seš. 40 kr. — Djlek p Obs. Jella, děwče chorwatské. Starý meč. Klášternj chr 8. (str. 212) tamž 1827, seš. 20 kr. — Djlek šestý. Knj lékař. Lizinka. M. 8. (str. 238) tamž 1828, seš. 20 kr. — lek sedmý. A. p. n. Děwče z Bezowa (djlek prwnj). M (str. 153 a 3) tamž 1829, seš. 20 kr. — Djlek osmý. A. Děwče z Bezowa (djlek druhý). M. 8. (str. 172) tamž 1 seš. 20 kr. — Djlek dewátý. Obs. Mimili. Pomeznj komm M. 8. (str. 224 a 4) tamž 1830, seš. 20 kr. — Djlek des A. p. n. Pawlowna. Holandský žid. Ztracené pacholátko. M (str. 190) tamž 1830. seš. 20 kr.

Předplatitelůw bylo na djlek 1. as 84, djl. druhý as 20, djl. třet tedy auhrnkem 117.

310. — — Hulda, aneb otcůw hřjch, matčina kletba. Romant powjdka ze spisů Klaurenowých, od F. B. *Tomsy*. 12. 204) w Praze, nákladem M. Neureutra, 1831. seš. 18 kr. Hraběnka Cherubimská. Zábawná powjdka ze spisů Kla nowých. Od F. B. *Tomsy*. Dwa djly. 12. (str. 128) w Pr tisk. Geř., nákl. M. Neureutra, 1833, seš. 24 kr. — Krw poklad. Truchliwá powjdka ze spisů Klaurenowých, od B. *Tomsy*. 12. (str. 202). tamž u téhož 1836, seš. 20 kr.

311. *(z Kocebue)*. — Přjběhowé pro Dcery České a Morawské loženj od Mag. Dobromily *Rettigowé*. 8. (str. 104) w Hr. K a w Praze, nákladem J. Posp. 1828. seš. 1

Též hodinky a mandlowý dort z Kocebue přelož. od Nowáčka (1. un. 1832).

312. *Lafontain*(ůw) Romulus, prwnj král Řjmský. Přeložen Joz. M. *Ludwjka*. Dwa swazky. 8. (str. 189 a 204 a ryt w Hr. Král., tiskem a nákladem J. H. Pospjšila, 1826. seš. 4

313, *Marek* (Jan Gindřich). — Konwalinky, aneb Sbjrka půw njch romantických powjdek z starobylých i nowěgšjch od atd. Djl prwnj. 8. (str. 131) w Praze, nákladem a kniht. 1824. — Djl druhý. 8. (str. 112) tamž, 1826. seš. oba 3

Obsah 2ho djlu: Meč pomsty. Růže na paušti. Podiwné shl Swětoběžná milenka.

314. *Marie Antonie*. — Keř rozmarynowý ze stjnu do weřegn hrady přesazen, od atd. 8. (str. 140) w Praze, w arcib. k 1830. seš. 2

Pos. w čas. p. kat. duch. 1830. IV. 622 od Winařického.

315. — — Myrrhowý wěneček, aneb utrpenjm přicházj se k ženosti. Od atd. 8. (str. 130 a obrázek) w Praze a Hr. Tiskem J. Posp. 1828. seš. 1

316. Morawské powjdky, aneb 7 přepodiwných obrazů sw. Cy 12. w Praze, tiskem a nákladem arcib. kniht. 1825.

37. Newjn, aneb: Následky z newědomosti. Příběh. Od T. *Kubelky.* 8. (str. 96) w Praze, arcib. kniht. (1824) 1825 seš. 12 kr.

38. Nowé léto, nebo odplata dobročinnosti. Obraz wenkowský od W. R. *Krameriusa.* 12. (str. 24) w Hr. Král. tiskem J. Posp. 1825. seš. 5 kr.

39. Owoce dobročinnosti. Dwě zábawné powjdky dle německého (Zschokke) sepsané od J. *Wáwry* Lomnického. 12. (str. 16 a 156 i obrázek) w Praze, tiskem J. Pospjšila, 1835. seš. 12, 18 kr.

Obsah: Djra w rukáwu. Něco z dennjku chudého pastora z Wiltshiru. — Kwěty, 1835. 132 a 230 »Bude-li se dobře s prwnjm djlkem dařiti, slibuge překladatel 2hý i 3tj a snad i wjce poskytnauti.« (srw. 1837 přjl. 40.)

40. **Pellico* (Silvio di Saluzzo). — Mentor, neboli šlechetný wůdce k blaženému žiwotu, od atd. Z wlaského přeložil J. *Černý.* atd. 12. (str. 118) w Praze, tiskem J. H. Posp. seš. 20 kr.

Tištěn pečj W. Pešiny k prospěchu ochranitelny djtek na Hradčanech. Pos. w čas. p. kat. duchowenstwo 1836. II. 349—353. Č. Wčela, 1835. 269, powěd na to w Kwětech. — Tamž 1836. 439. »Krátký newěda nic o přewodu o také přeložil geg.« — Polsky: O powinnościach człowieka. Przełożił z włogo M. W. W Krakowie, Czech 1835. — Rusky: O dolžnostäch čelowěka, ienie Silvio Pellico; perewedeno s Italianskago Nikolaem Chrustalewym. Odesw tip. Gorodskoj, 1835, w 12. str. 217. (Srw. Bibl. dlä čteniä w Sanktpetrb. f. fevral' st. 54.)

41. Potřebné a zbytečné, aneb čjm wjce kdo má, tjm po wjce tauží. Tichý hrad. Daddy dary. Negr. Tři powjdky, přeložené od W. R. *Krameriusa.* 8. (str. 86) w Táboře a Gindř. Hradci, tiskem J. Landfrasa, 1834. seš. 10 kr.

Z Wečernjho Wyraženj 1831 (cens. 1. čc. 1833).

42. Příběhowé Robinzona mladšjho. To gest: popsánj cesty geho do Otahaity a gižnowýchodnjch kragin. 8. (str. 100 a ryt.) w Hr. Králowé, tiskem J. Pospjšila, 1827, na pošt. p. 24 kr., tisk 20 kr.

43. Přjhody a cesty Martina Engelbrechta, z německého w češtinu uwedené od Frant. Xav. *Pohla.* 8. w Litomyšli, tiskem J. Turečka, 1829. Nowé wyd. (cens. 1. června 1837).

44. *Pohořelý* (J. M.). — Jarošjn a Swatawa. Powjdka (původnj) z minulých časů. 12. (str. 20) w Praze a Hr. Král. tiskem J. Pospjšila, 1828. seš. 4 kr.

45. Powjdačky pro ukrácenj chwjle. (Přelož.) od T. B. *Wewerky.* 8. (str. 52) w Praze a w Hr. Král. tiskem J. Pospjšila, 1829. 12. (str. 48) seš. 8 kr.

46. Polibius, aneb dobrá mysl se neztratj. Žertowný příběh od W. R. *Krameriusa.* W Hradci Král. tiskem J. Pospjšila, 1825. 12. (str. 48). seš. 7 kr.

47. *(Rittler* D.). — Robinzon Lerchenfeldský, aneb podiwnj osudowé a udalosti Šebestiana Ganthöfra, rozeného Wjdeňčana, na geho cestách po wodách a po zemi; kterak do otroctwj prodaný a přes moře zawezený w Brazylii štěstj došel, pozděgi od Flibustierů chycen byl, pak po stroskotánj korábu na pustém ostrowě dewatenácté let strávil, a posléz do Ewro-

py, do swé otčiny se nawrátil. Dwa djly. W češtinu u F. B. *Tomsa.* 8. (str. 69 a 120) w Praze, tiskem J. Geř nákladem M. Neureutra, 1831. seš. 3

(Srw. w ruském nářečj: Nowyj Robinson, ili Švejcarskoe sem preterpněwšee korablekrušenie, soč. Wissa; 3 čas. Spb. 1833—1834 [Sc cěna 12 rub.)

328. *Rettig* (M. D.). — Kwjtj, mágowé dcerkám českým a mo ským podáno od atd. 12. (str. 39) w Litomyšli, tiskem J. Turečka, 1835.

329. — — Narcisky. Sbjrka historického i mrawného obsa ponaučenj a obweselenj od atd. 18. (str. 153 a obráze Praze, tiskem a nákladem J. H. Posp. 1834. seš. 1

330. * *Saint Pierre* (de, Bernardin). — Pawel a Virginia, dle z francauzského přeložil Prok. *Ondrák.* 12. (str. VI a w Praze arcib. kniht. wedenjm W. Špinky 1836, seš. 20

331. *Selczény* (Ferdinand). — Wšelico pro mysli ctné rozwes Djl Inj. (Kal. Fejérp. 1834.)

332. Společnjk wěrný. Kniha pro gasný rozum, dobré srdce stou mysl. Sebránjm a sepsánjm Frant. *Trnky* (učitela g českoslowanského). 8. (str. 164) w Brně. u J. Gastla, 18

333. Statný Beneda, aneb založenj prowožtwj Wyšehradského storická powjdka z 11. stoletj od Mir. Kutnohorského (. 8. (str. 110) w Litomyšli, tiskem J. J. Turečka, 1830, seš.

Srw. č. Wčelu, 1837. 180. Beneda. Starožitná powjdka.

334. Stará powěst o Stogmjrowi a Brunswjkowi, knjžatech Čes Pro wýbornau wýtečnost gazyka dle starého rukopisu, k se w kr. bibliothece wysokých škol pražských chowá, w ná od W. *Hanky.* Připogená gest tu také powěst o V rowi a Griseldě. 12. (str. 54—72), w Praze, tiskem a J. Pospjšila, 1827. seš. 8 kr. Něm. w Linci 1837 za 10 k

335. Swět w činěnj, čili obweselugjcj a srdce lidská šlechtjc mluwy a wyprawowánj. Od Karla *Kysely.* Swazek prwn (str. 132) w Praze, arcib. kniht. 1830. seš.

336. *Sychra* (Matěg). — Kratochwilná wčelinka. Sbjrka mn powjdek. Sw. prwnj. 8, (str. 160) w Brně u Trasslera.

W proze a we werších (cens. 2. pros. 1826 we Wjd.) — Kratoc spis. W Pr. u Háze (cens. 1. srp. 1829).

337. *(Šope* Amalie, rozená Weise). — Šlechetná pomsta. Dw stegné sestry, aneb: Sljčnost nenj prawé štěstj. Dwě po pro šlechetnau mládež dle německého zčeštěné od Ant. *Kubišty,* atd. 18. (str. 54 a obrázek) w Praze a Hr. Krá skem J. Pospjšila, 1831. seš. 8 kr., 1

338. — — Wystěhowanci do Brasilie, aneb chatrč u Gigito hy. Dle atd. od Fr. Boh. *Tomsy.* 12. (str. — a 1 r Praze tiskem J. H. Pospjšila 1830. seš. 30 kr.,

Překlad též od W. R. Krameriusa, w Gindř. Hradci u Landfrasa 2. března 1830).

339. Šlépěge lwowa, aneb následkowé žárliwosti. Powjdka wý nj (od J. P. *Sušického),* w Hr. Kr. tiskem J. Posp. 1825, seš

0. Šťastný osud prw nešťastné princezky, od Fr. B. *Wewerky.* 12. w Hr. Král. Posp. 1825. seš. 5 kr.

1. *Swihljk* (Ant.). — Edmund a Bělinka, původnj mrawná powjdka od atd. 8. (str. 144 a obrázek) w Praze, tiskem J. Pospjšila, 1832. seš. 15 kr.

2. *Trnka* (Fr.). — Powjdač neb Wykladač. Knjžka ponaučná i zábawná we prospěch mladým a starým, sprostým a důstogným osobám. Sepsal atd. Částka prwnj. 8. (str. 47) w Holomauci, swým nákladem wydal knihtlačitel Alois Skarnicl, 1833. seš. 6 kr.

Pos. w Gindy a nynj. 1833. II. od Týla. Částka 2há cen. 1. září 1833.

3. *Tomsa* (F. B.). — Swatawa a Wogmil, neb Panenské wězenj na Hrubé Skále. Starožitná wlastenská powěst od atd. 8. w Praze (w české expedicý) 1831. seš. 6 kr.

Oznam w Rozl. praž. 1832. 12.

4. — — Wiz keř dcero má, a daufey! aneb Anna Mladěgowská a Bohuslaw Turowič. Původně dle starobylé powěsti od atd. 8. tamž 1832. seš. 8 kr.

5. *Trojan* (Frant. Boř.). — Wina lásky. Původnj powjdka z neynowěgšjch časů od atd. 12. (str. 150 a 2) w Praze, tiskem J. H. Pospjšila, 1837. seš. 24 kr.

6. Van der *Veld*(owy) Powjdky. Djlek prwnj a druhý. Obsahuge: Garwoda Zlatohwězda (přelož. od Jos. *Chmely*). 12. (str. 312) w Praze, tiskem a nákladem arcib. kniht. 1827. seš. 40 kr.

Polsky: Arwed Gyllenstierna, romans historyczny z dziejów szwedzkich początku 18. wieku, w Warszawie 1827. — Johanita, Maltez od v. d. Velde, złożen od Wetešnjka (cen. 2. list. 1827). — Dobywánj Mexika, přelož. od F. (cens. 2. ledna 1828). Polsky: Zdobycie Mexiku, romans historyczny 3 tomy, Warszawie 1827.

7. — — Zbjrka powjdek zábawných Karla F. van der Velde. Djl třetj. (Obs. Guido. Powjdka. Čarownice Hiorba. Bágе. Přeložil Jos. *Hollman.)* 12. (str. 144) tamž. 1828, seš. 20 kr.

8. — — Djl čtwrtý. A. p. n. Johannita. Powjdka z druhé polowice sedmnáctého stoletj. 12. (str. 192) (Přeložil Fr. *Wetešnjk*), tamž 1829. seš. 20 kr.

9. — — Djl pátý. Diwadlo z ochoty. Powjdka z dew. stoletj. 12. (str. 164) tamž 1830. seš. 20 kr.

10. — — Zbjrka powjdek zábawných. Djl šestý. (Obs. Djwčj bog. Přeložil Jar. *Kamcnický.* — Djl sedmý. Bitwa s Tatary. Powjdka z roku 1241. Gunima, powjdka z 18ho stoletj. 12. (str. 222 a 160) tamž 1832. seš. 40 kr.

Oznam w Roz. praž. 1832. 42. — Djwčj bog w Čechách w 5 kamenových listech ode mnohých umělcůw, u Bohmannowých dědicůw (cens. 1. kwětna 32). — W ruském nářečj: Gunima. Afrikanskaä powěst XVIII. stolětiä; soč. -der-Fel'da. Spb. 1833 (Smirdin) ěna 3 rub.

11. Učedlnjk a učitel w gedné osobě, aneb člowěk w bdjcjm snu na tomto pomjgegjcjm swětě atd. Od Jos. Fr. *Kociana* Peckowského, atd. 8. (str. 235) w Táb. a Gindř. Hradci, tiskem Al. Landfrasa, 1834.

352. Ušlechtilá Pawlinka, aneb prawá ctnost wšude štěstj dos přel. od J. H. *Pospjšila.* 12. (str. 107 a obráz.) w Praze Hradci Král., tiskem spisowatelowým, 1834. seš. 12

Pos. we Kwětech 1834. 82. od Wl. Pelikána.

353. *Weisflog* (C.). — Dobročinnost přinášj auroky. Prawdiwá wjdka z německého přečeštěná (od Jana *Kalíčky).* 8. w Čá wě u Reinharta 1832, (cens. 2. března 1831).

354. Wychowanec lásky. Hyšpanská nowotinka od J. P. *Sušick* 12. (str. 36) w Hradci Král., tiskem J. H. Pospjšila, 1825 seš. 6

355. Wěrná ryzka; aneb stálost lásky. Powjdka. Dárek krásenl českým od J. M. L**. 12. (str. —) w Hradci Král., u P 1825. seš. 5

356. Zábawné powjdky obsahu ponaučného i rozmanitého, (p od J. W. *Sommra.* 12. (str. 46) w Praze, tiskem J. H. Po 1830. Wyňatek z Gindy a Nynj. seš. 6

357. Zlatowič. Příběh z nyněgšjch časů. Sepsal Sam. *Godra,* Skalici, pjsmem a nákladem Fr. X. Skarnicla, 1830.

358. Zábawné čtenj. Sebráno z wýborněgšjch cizogazyčných sowatelů. Djl prwnj. Florianowy novelly. Přeloženjm F *H(ollma)na.* 12. (str. 192) w Gičjně, tiskem u Kastr., 1829. II. (str. 184). Djl III. a IV. seš. prwnj 3 ged. po 15, a 1V. 1

359. *(Zschokke).* — Mrtwý host. Powjdka z nowěgšjch časů. loženjm Františka Břet. *Trojana.* 12. (str. 152) w Praze, tis a nákl. J. H. Posp. atd. 1837, seš. pošt. p. 16 kr., tisk. 12

Překlady: »Wogenská dobrodružstwj pokoge milowného. Kněžna fenbüttelská. — Paša budinský. — Roztlučený džbán. — Strážmistr. — Milli — Stupňowé ženského stáří. — Malé přjčiny. — Bezděčné cestowánj. — W před swatbau« w rkp. (Kwěty, 1837. př. 40.) W ruském gazyku: Powěs části, obsahugjcj w sobě: Podarok na Nowyj god. Ženščina po stipenäm eä zrasta. Islandskiä pišma. Wečer pered swad'boü. Äsnowidänaä. Bob. No perwoe Maä. Tetuška ili wse na izworot. Noga. Spb. 1831. (Smirdin) za 10 — Roz. lwow. 1837. nro. 13. Bób. Dan. il. 1837.

Spisy censurowané a snad giž tištěné po různu:

1. Nowá a prawdiwá historie gistého kominického towaryše Jana Bělol Řezáka Lignického (cens. 1. čerwc. 1827). — 2. Podiwné gsau cesty Páně dwau powjdkách od J. W. Wlasáka. — 3. Wěž bjlá w Praze, do českého př Jan Sušický. (arcib. kniht. cens. 2. pros. 1827). — 4. Kometa, aneb strašný eh w lese, od Krameriusa, w Gind. Hr. (cens. 1. čc. 1828). — Ctnostná aneb wěrnost manželská. Nowé wyd. W Čáslawi u Reinh. (c. 1. září 1829 6. Engelmannowa knjžka od J. Rautenkrance. Nowé wyd. tamž (c. 1. list. 1 — 7. Krátké powjdky. Sw. I. a) Podiwná studánka. b) Oswobodliwý chleb b) Swržený s wěže. W Pr. arcib. kniht. (přel.) (c. 1. list. 1829). — 8. M harfenjk a starý fletmistr, aneb seznámenj se w krčmě v zlatého geljnka. W slawi u Reinharda 1830; w Litomyšli u Turečka (cens. 2. čc. 1831). — 9. G hraběnka z Togenburku, příběh z 12. stol., přel. od T. Kubelky. 8. l. 1819. wyd. w Praze arcib. kniht. (2. srp. 1830). — 10. Shromáždění pražských de njků k společné nápomoci w nemocech (něm. a česky. 2. září 1830). — 11. (S mer) Strašidlo w piwowáře, powjdka. W Pr. u Posp. (též). — 12. (Krame Stržení oblaků w Salcburku (česky a něm. 1830). — 13. Žert a prawda. Po ky k ušlechtenj mysli wedaucj. Nowé wyd. w Praze u Dworského (též). —

Výstraha opilců. W Pr. arc. tisk. »Chcešli aby se tobě zle wedlo na světě« 2) (Winařický) 2. břez. 1830. — 15. Popsánj powodnj od Krameriusa česky ěm. (2. dub. 1830). — 16. Wjtězstwj prawdy (Spurný) 1. dub. 1831. — 17. ý řetěz, anebo dobromyslný kupec. W Táb. Landf. 1831. w 8. — 18. Černý ic, anebo šťastné shledánj a smjrenj otce se synem. W Táboře u Landf. 1831 . — 19. (Nowáček) Hodinky a mandlowý dort, dle A. Kocebue (1. un. 1832). 20. Maran a Onýra. Amerikánský příběh. Druhé wyd. w Praze, arcib. kniht. čce. 1832). — 21. (Ripl) Diwoký lowec, aneb Rodenšteynowo taženj z hradu lertského, z něm. přel. W Gihlawi (1. list. 1832 w Br.). — 22. (Špinka W.) lrich Morton z Miliwodu. Romantická powjdka od W. Skota. Zčeštěná. W arcib. (1. bř. 1833). — 23. (Seleczny Ferd.). Wšelico pro mysli ctné obwe- nj. (Kal. Fejérp. 1832). — 24. Heicingowa skála. Staročeská powjdka. W Tá- , Landf. 1832 w 8. — 25. (Nečásek Fr.) Cestowánj na sněžku. Původnj wy- owánj pro ukrácenj chwjle. W Pr. u Kramer. (1. máge 1833). — 26. Chu- ý kuchtjk, z něm. dle Hölzla přel. a wyd. u A. Dworského (též). — 27. eliké milosti knjžete a krále Floria z hišpanské země a geho milé panně Bian- oře (1. čc. 1833). — 28. Wladimjr. Zlatý knofljk (do něm. přel.) z Weč. w Znoymě u Hofmana (též). — 29. Oleria. Nešťastné a znamenité příběhy eliká nebezpečenstwj Girjho Anderza a Folkwarda Iwerza na cestách do wý- lnj Indie. W Gind. Hr. Land. (1. řjg. 1833) tisk. 1834 w 8. — 30. Paleček, hu poučného, oprawdiwého, žertowného k užitečnému a obweselugjcjmu čtenj J. Hýbla). W Litomyšli u Turečka, 1834 w 8. — 31. Utěšené powjdky, ob- poučného atd. od J. Hýbla, w Lit. u Tur. 1834 w 8. — 32. Rozmanitj přj- wé, obsahu poučného, oprawdiwého atd. Sebráni od J. Hýbla. W Litom. t w 8. — 33. Ukradený střewjc, anebo, Prawý důkaz wěrnosti. Starodáwnj jdka, od P. Weselského (z Weč. wyr.) w Táb. u Landf. 1834 w 8. — 34. ýčnice prawdiwý. Nešťastná příhoda, genž se dne 19. pr. 1833 w Drážďanech . (něm. a česky, 1. un. 1834). — 35. Libuše, aneb poobědowánj na železném . Wlastenská báchorka dle starobylé powěsti wzdělaná od F. B. Tomsy. (1. 1834.) — 36. Rozárka sličná, děwče srdnaté, které w děsné noci koně i lau- ického wůdce zagalo (též). — 37. Obnošený kabát a stará wlásenka. Po- ka. W Chrud. u Košiny. (2. pr. 1834.) — 38. Pamětnj penjz. Powjdka, tamž,). — 39. a) Cikáni, anebo, Nešťastný Ferdinand. Pěkný příklad na výstrahu lým lidem. b) Ubohá Marye. Příběh pro utrpné čtenářky. c) Bůh dlauho wjwá, pak ale těžce tresce. Mrawnj příběh. d) Šlechetná wdowa. e) Amalie tonská. W Táboře, 1835 w 8. (Landf.). — 40. Kratochwjl na přástwě, nebo anité powjdky pro ukrácenj času při wečernjch schůzkách w zimě. Sebrané . Hýbla. W Lit. u Tur. 1835 w 8. — 41. (Galaš) Ema Bohuslawic a Wi- z Milanowa. Malý románek (2. bř. 1835 w Br.). — 42. (Týž) Zaklený zá- černotské slečny. Hranická powjdka (též). — 43. Welikomyslné zapřenj sebe, tagná láska. Powjdka dle Pichlerky, česky wydal J. Nowáček (2. srp. 1835.) 44. (Knagsl Mat.) Skalnj duch. Kratochwjlná pohádka z časop. *der Gesell- fter* (2. řjg. 1835 we Wjd.). — 45. (Šedivý) Mnislaw a Swětiwina, aneb Prj- wé prwnjch obywatelůw okořského zámku. Nowé wyd. (2. bř. 1836). — 46. zjček co paleček weliký s bradau loketnj. Zábawná powjdka, weselá. Zče- á od M. Knagsla (2. července 1836 we Wjdni). 47. Bjlá panj w Gindřich. lci. W Praze u wdowy Gintlowé (1. čce. 1836). — 48. Černý hrad, aneb ný nocleh (2 led. 1836 Wjd.). — 49. (Wáwra J. N.) Námluwy pana Řepky. lučený džbán. Dwě powjdky z něm. přel. u Posp. — 50. (Tomsa F. B.) tj lowci, přel. rkp. u Posp w 4. (str. 100.) — 51. (Galaš J. H. A.) Rodina albérku. djly 3 w 4. (str. 432) rkp. u Psp. — 52. (Týž) Sbjrka romantických ěhůw a powjdek. Djl 1nj obsahuge powjdky pauze morawské w 4. (str. 256) tamž. — Djl 2hý (Paraboly a paramythy) obsahuge powjdky a) biblické ho zákona, b) křesťanské, c) arabské, d) paramythie w 4. (str. 350) tamž. — (Trnka Frant.) Co se ljbj. Sbjrka maudrých, důwtipných a směšných prů- jdek, powěstj, dějepraw, památek, šprýmůw, přjslowj, bágek atd. welewlá- nu rozmaru obětowána l. 1823. w 4. — 54. (Kutenský J.) Klodyna neb edená newinnost. Příběh sawoyský. 4. — 55. (Týl J. K.) Wýhoň Dub, ro- z příběhů wlastenských. Prwnj částka: Swátky na Wyšehradě, č. druhá: né w Praze (srw. Kwěty 1835. 311). — 56. (Kráłký — a Pichl) Don Qui- e (srw. Kwěty, 1835. 440 a 458). — Rusky: Don Kižot Lamanchskij Soč. Ser-

vantesa; per. s fran. de Šanlem; 6 častej s kartinkami. Spb. 1831. (Sn
za 15 rublůw. [1])

---

[1]) Powjdky tištěné u. J. A. Landfrasa w Táboře a w Gindř. Hr. (k dostár
hu po 12 kr. [30 kr. w. č.]) a w Praze u Bayera knihaře w ceně zwý
dostánj: 1. Černý muž. 2. Lucydář. 3. Berthold. 4. Sedm mudrc
Ezop. 6. Apolon. 7. Kryzelda. 8. Harfenjk. 9. Gidáš. 10. Boha
kuchařka. 11. Eustachius. 12. Popelka. 13. Spogenj rozličných uměnj
Pranostyka. 15. Dwoge řeči. 16. Výborný kregčj. 17. Krásná. 18.
bratřj. 19. Eylenspiğl. 20. O newěrné lásce. 21. Koňský lékař. 22. J
23. Genovefa. 24. Meluzýna. 25. Kominjk. 26. Pěkná Uhljřka. 27. Ma
28. Zlatý prsten. 29. Herbář. 30. Háta a Barbora. 31. Wyprawowánj
brých ctnostj. 32. Albert z Limbachu. 33. Čaroděgný řetěz. 34. Duc
pohádky. 35. Otázky Krysta Pána. 36. Rytmownj knjžka. 37. Nykod
čtenj. 38. Abuchazan a Tardys. 39. Feisenburk. 40. Zrcadlo života. 4
cholek. 42. Stylfrýd. 43. Karel Devienzo. 44. Tři taškáři. 45. Repsýn
Ctnostná Albjna. 47. Připjgenj. 48. Kupec z Wenedigu. 49. Rupert. —
Kniha po 14⅔ kr. (36 kr. w. č.): 1. *Deutsch-böhmisches Sprac*
(patisk!) 2. Čelednj Wůdce. 3. Pobožnost k sw. Janu Nep. 4. Včedlnjk
tel. 5. Náš Bedřich. 6. Auplné vměnj kucharské. 7. Kuchařská knjžka. 8.
a Onyra. 9. Čjna a Kochinčjna popsánj. 10. Zrcadlo přjkladů. 11. Zrcac
šetilosti. 12. Bakona wypsánj nowého světa. 13. Hystorycké wypsánj
14. Dawid opatrný. 15. Jana Mandyvely cesta. 16. Jana Šmita cesta. 17.
zwěstowatel. 18. Král Wáclaw a krásná Zuzanna. 19. Hystorycké wypsár
yalské. 20. Zbjrka cest po moři. 21. Bitwa v Malplaketu. 22. Opatc
Poklad. 23. Zbjrka rozmanitých přjběhů. 24. Odplata za dětinskau
25. Potřebné a zbytečné. 26. Cykáni. 27. Cesta k domowu. 28. Kome
Znamenité přjběhy. 30. Vkradený střewjc. 31. Hrabě Polğočow. 32. Z
šlechetnosti. 33. Rozličné powjdačky. 34. Princezka z Pontje. 35. Čarod
Meğera. 36. Zdeněk z Zásmuku. 37. Rybrcol. 38. Zazděná Slečna. 39
sná Oliwie. 40. Přibuzenstwj. 41. Mladšj Spelhofen. 42. Strašidla. 43.
debnj smlauwy. 44. Hrabě Rožmberk. 45. Vmrlčj ruka. 46. Heilingowa
47. Černý Janáč. 48. Nešťastná Zuzanka. 49. Lizynka. 50. Krčma
51. Dworský blázen. 52. Wystěhowancy do Brazylie. 53. Zlatý řeťě
Železná košile. 55. Mořský laupežnjk. 56. Tagná láska. 57. Prowaznjk
trohradu. 58. Mnislaw a Świetiwina. 59. Moró, geho život. 60. Beráne
Eleonora Walesko. 62. Skalnj duchowé. 63. Vměnj pro ženy. 64.
Wratislaw. 65. Ildeğert. 66. Hystorycké wypsánj Indye. 67. Hystoryck
psánj Egypta. 68. Tankred. 69. Obleženj Prahy od Swédů. 70. Vdat
tjři plzenštj. 71. Mladšj Robinzon. 72. Kronyka světa. 73 Pražštj S
74. Flawia Jozefa Hystorye. 75. Letopisowé troganštj. 76. Wěnec 3 s
77. Červená krčma. 78. Kůň Hořimjrůw. 79. Chlupaté čepice. 80. D
sáte let trpěl. 81. Blaženost čistého srdce. 82. Dárek na cestu. 83.
aneb Božský život. 84. Odměna dobročinnosti. 85. Wiz keř dcero
daufey! 86. Cestowánj na sněžku. 87. Jaroslaw.

c) Literatura řecká a latinská.

360. * *Cicero*(na M. T.) čtwero řeči proti Katilinowi, přeložen
K. *Macháčka* atd. 8. (str. 190) w Praze, pjsmem arcib.
1834. Kronberger & Weber. seš. 4

Pos. w čas. mus. 1834. I. — Č. Wčela, 1835. 318. — Srw.
1834. 374. Tomášek w Uhřjch, spisowatel pamětj jelšawských, chystá p
wšech posud newydaných Ciceronowých řečj k tisku s přiloženým geho živ

361. * *Hesiod*(owy) nauky domácj českým hlaholem wydané
W(lčka). 12. (str. 34) w Praze, arcib. kniht. wedenjm a
W. Spinky, 1835. seš.

Pos. w č. Wčele, 1835. 72. od Čelakowského, a odpowěd na to w ětech. 1835. 130. od Wrťátka.

. * *Homerus* slavicis dialectis cognata lingua scripsit. Iliados liber I. Versus 1—303. Slavice et graece idem sonans et significans, adjecta nova versione latina et commentario graeco-slavico. Auctore G. *Dankowský*. 8. Viennae 1829—1831. (Posonii Schaiba). 1 zl. 20 kr.

. * *(Horac)*. — O básnictwj z Horáce, přeloženo od S. K. *Macháčka*, s půwodnjm textem, poznamenánjmi latinskými a německým přeloženjm. A. p. n. Quinti Horatii Flacci de arte poëtica liber, quem interpretatione atque notis criticis et aestheticis illustravit, et in linguam germanicam ac bohemicam metricam vertit &c. 8. (str. 191) w Praze, pjsmem Tábora, 1827, Kronberger & Weber. seš. 40 kr.

Polsky pod názwem: Wiersz Horacyusza Flakka. O sztuce rymotworzéj. kład X. Ant. *Moszyńskiego* z gromadzenie X. X. Pijarów (piaristůw) w Wil- w drukarni M. Romana, 1835. — Srbsky od M. *Svetiče* (cens. 2. led. 1827 Wjd,)

. *(Lucian)*. — Některé spisy Luciana Samosatenského, w češtinu uwedené pracj Ignacia *Hágka*, atd. Částka prwnj. 8. (str. 208) w Praze, arcib. kniht. 1832. seš. 20 kr.

. * *Sallust*(ii C. Crispi) bellum Catilinarium, to gest: Katilinowo spiknutj. Z latinského gazyka přeložil Norbert *Waněk*. Wl. 12. (str. 86) w Praze. arcib. kniht. řjzenjm W. Špinky, 1835. 12 kr.

Pos. w Kwětech 1835, 398.

. * — — bellum Jugurthinum, to gest wálka s Jugurthau. Z latinského gazyka přeložil Norbert *Waněk*. Ml. 8. (str. VI a 150) w Praze, pjsmem Táborow., nákladem Enderského knihkupectwj, 1834 (Neureuter) seš. 24 kr.

Pos. w čas. mus. 1834. I. 111. »Překladatel šel prostřednj cestau mezi mi a nowými Čechy.« — W Kwětech 1834. 116 od Filjpka, — w č. Wčele od W. Swobody. — Srw. C. Sallustii bellum Jugurthinum ad optimas edis collatum, s obsahem, poznamenánjmi, německo-českými wýznamy a zwlášt- grammatickými prawidly k prospěchu škol od I. Seibta. Druhé zlepšené a nožené wydánj. we wel. 8. w Praze (Neureuter) 1833, seš. 48 kr. wáz. 58 kr.

. * *Virgil*(ia P. Marona) Zpěwy pastýřské. W české werše uwedl a wyswětlil Karel *Winařický*. 8. (str. 116) w Praze, pjsmem arcib. kniht. 1828. seš. 12 kr.

Ljbezná práce w pěkných českých weršjch. Srw. Rozl. pr. 1828. 23. Čas. mus. 1828. II. 136.

. Wýbor ze spisowatelů řeckých. Djl I. Prostomluwa. 8. (str. 181) w Gičjně, pjsmem a nákladem F. J. Kastránka 1826. — Djl II. 8. (str. 190) tamž 1827. (Neureuter) seš. oba 1 zl. 20 kr.

Překladatel Fr. *Šjr*. Pos. o djlu I. w Pautnjku 1826. I. 163. »Ze sao aučelu: přistup wlastenské mládeži k gazyku řeckému usnadniti, wyplýwá, práwě takowéto přeloženj neylépe k wystawenému cjli směřuge, zwláště děge-li bez násilj a ukrácenj gazyka, do kterého se přewodj, čehož se w knize té *přečné* a *přewýborné* geště nenalezá.« Odmluwa tamž w sw. II. 92—104 od Šjra. na tato žákům českým na našjch gymnasijch weleužitečná gest. K přánj gest, se i mluwnice porownáwagjcj řecko-česká, ilirská, polská, ano i ruská, zkrát-

ka řecko-slowanská pro naše gymnasia w Rakausku co neyspjše sestawila Athenách ať se při nowořeckém též i slowanskému gazyku, gakožto gemu n buznègšjmu na tomto prwnjm za našeho wěku národnjm nowořeckém wše wyučuge! Srw. Ekonomida K. Opyt o bl. srodstwj gazyka slowano-rusk hřeckým. Spb. 1828. w řeckém a ruském gaz.

Rukopisy:

a) *Homer*(owa) Odyssea, gižto w newázané řeči přeložil Ant. *Liška*. Djl I. wy I—VIII u Posp. (Srw. Kwěty, 1836, přjl. 59). — Iliada přelož. Wlčka (Srw. Kwěty 1834. 318. — 1835. 72. 1836 přjl. 59. — Krok 1831. 202. Domněnka o zčeštěnj Homerowy Iliady. — Srw. Rozl. pr. 571. »Mik. Iwan Gnedič obdržel za ruský překlad Hom. Il. od cára rublůw za každoročnj přjgem!«

b) *Ovidia* Knjige žalostnicah (tristium) od censora Antona *Nagja* u prav novo-ilirskom. Prevod jest dobar, samo ovo, što nije u hexametrih, ritmih sočinjen (w tisku).

c) *Seneca* (L. Annaeus). O prozřetelnosti božské a spokogenosti mysle. losti maudrého. Přeložením Jana *Rettiga*. Wěnowáno p. Vikt. Slossaro Morawě. Rkp. u Posp. 1837.

d) *Sofokles*(owých) tragedij překladem objrá se A. J. *Wrtátko*, z nichž krále, Oidipa w Koloně a Antigonu weršem giž přewedl.

e) *Viktor*(a Sexta Aurelia) Děginy Řjmské od přjchodu Saturnowa do Ita do Theodosia cjsaře. Přeložil a wyswětlil Josef *Chmela*, atd. Spis te latiny přeložený a hognými gak starožitnými, tak země- i dègepisnými klady wyswětlený, wygde s přjpogeným po straně textem latinským r června 1837 w 8ce 27 ar. medianowých silný. Zápiska 1 zl. 20 kr. (1836). — Srw. S. A. Victor de viris illustribus urbis Romae, od S S německo-českým poznamenánjm k prospěchu škol, w Pr. u Posp. 1. řjg. 1828).

W časopisech:

a) *Čas. mus.* a) We weršjch. Nápisy: *Marcialowy* epigrammy, od Čelako ho. 1829. III. 15. 1836. II. 167. 1837. II. 142. — Nápisowé z básnj ských A. J. *Westonie*. 1832. II. 136. — Z anthologie řecké, od Pil 1829. III. 79. — Metrické básně lyrické: Albia *Tibulla* elegie (tři) od (Žáka?) 1827. II. 58. a téhož giné tři 1832. II. 143. — *Pindarůw* picky wjtězozpěw prwnj, od Macháčka. 1827. III. 98. — Zpěw W 1827. I. 21. — Z *Horacia* Flakka, od Winařického. 1831. I. 31. III. 2 Bohuslaw z *Lobkowic*, žalozpěw těšiwý ku králi Wladislawowi, od téhož. IV. 407. — Básně naučné a popisné: Z básnj latinských A. J. *Wes* Chwála hudby, od Čelakowského. 1832. III. 131. — Z *Boethia:* od Kin 1833. 255. — Básně rozprawné: Dacdalus a Ikarus, z *Ovida*, od Sušila. I. 71. — Epické: *Virgiliowy* Aeneydy zpěw prwnj, od Winařického. III. 237. Zpěw druhý. 1829. I. 107. II. 45. — Dramatické: Zlomky z ků *Aristofanes*owých, od Šafařjka. 1831. II 138. III. 254. — Idyllické: idylly *Bionowy*, od Winařického. 1830. III. 255. — b) W prostomluw *Platona*. Fedros, aneb o kráse, od Palackého. 1828. I. 107. III. 111.

b) *Čechoslaw.* 1831. V. 20. Antifon a Sokrates. Maudrost a mudrlanstwj, o Nowotného.

c) *Č. Wčela.* 1836. 2. sld. Panthia královna susk á (z historie *Xenofonto* žiwotu Cyrowě).

d) *Dan. il.* 1837. 76. Opis zlatnoga věka atd., iz Zlataričeva nepečatanoga voda pretvórah Ovidiovih.

e) *Hronka* 1836. I. 1. *Horacowých* ód. I. 3. od Nosáka. I. 4. od Hoznek 3. od Hroboně. — 1836. II. Z *Horáce* knihy II. oda 2. od B. Hrobon III. oda 8. od O. Durčeka. — 1836. III. 53. *Horáce.* kn. I. List 18. o Cochiusa. — 1837. I. 65—86. Faedon, aneb poslednj Sokratesowo o n tedlnosti duše rozmlauwánj, přeložil z řeckého K. Štúr. (Srw. w Libomuc od Černého.)

Krok Presl. 1831. sld. II. 6. Nápisowé dle *Martiala*, od Čelakowského. — 37. Dafnis (V. selanka *Virgilowa*) od Šjra. — 187. Hero Leandrowi (*Ovid.* Heroid. XIX.) od Sušila. — 193. Kyklops (*Theokritowa* selanka II.) od Šjra. — 332. Dido Aeneowi *Ovid.* heroid. VII.) od Sušila. — 481. Hypermnestra Lynceowi (*Ovid.* hor. XIV.) od téhož. — 1836. III. II. 321—337. *Homer*owy Iliady sklada VI., přeložen̄m J. Wlčka. (Pos. od A. Lišky w rkp. 1838.) — 1837. IV. 488—91. Z *Ovid.* Metam. IV. 55. Pyramus a Thisbe. — 492. *Ovid.* Met. X. 244. Pygmalion, od Sušila. 493. Z *Ovid.* Am. 2. 6. Na smrt papauška, od téhož.

Kwěty 1834. 259. sld. Žabomyšowálka. Swobodně z gazyka řeckého přeložená od Rožnayho. (Srw. nowořecky od G. Ostrobeka w Benátkách 1746. 1832.) — 329 a 337. Theokritowa selanka V. (Pocestnjci čili zpěwáci pastewnj) od Wlčka. — 1835. 72. Kwět z Homerowy Iliady, od Wlčka. — 1836. přjl. 59. 77. Theokritowa selanka IV. od Wlčka. — 1837. př. 57 sld. Smlauwa s rektorem universitatis a mistry o lectory rzieczkie, podle kssiaftu neboztika Jana Docthora Francze 1541 r., podal z prwopisu Wrťátko. (Šetrná to péče a láska předkůw našich pro učenj se wzorné slowesnosti.)

Pautnjk 1830. V. 43—63. Zlomky z přeoděnj *Homer*owy Iliady, ze zpěwu I. Ile Slolbergowa německého přeložen̄j we Wjdni 1789, od Štěpničky.

Plody. 1836. Rozchod Hektora s Andromache, od D. Štúra.

Přjtel mlád. 1828. IV. Otázky a odpowědi ze škol starobylosti.

Vatranka. 1832. II. Řeč Marka Tullia Cicerona pro Archiáše básnjka.

Več. wyražen̄j. 1832, 361. Daſnis a Menalkas (selanka).

II. Dějepis.

α. *Nowjwce politický.*

* *Dankowský* (G.). — *Urgeschichte der Völker slawischer Zunge.* 8. 1825. *(Pressburg, A. Schaiba).* 40 *kr.*

* Děginy české. Swazek druhý. To gest wyswětlenj děgin českých w kamenotisk. wyobrazenj u Bohmannowých dědiců wydáwaných. Text od W. *Hanky.* Každý sw. obrazůw s text. předpl. 2 zl.

Pos. w Kroku Presl. Djl I. č. III. 153—160. Oznam w Pautnjku 1826. 6. — Rozm. lwow. 1833 str. 15. »Wyszło w Pradze historycznych obrazów, przedstawiających sztuk 72, pieknie i w wielkim formacie litografowanych.«

* *Kollár* (Jan). — Rozprawy o gmenách, počátkách a starožitnostech národu slawského a geho kmenů. Od atd. Wl. 8. (str. 396 a 12 bez zn.) w Budjně w Král. univ. tiskárně, 1830, c. předpl.c. 2 zl., u spis. 1 zl. 30 kr. (w Praze, Kronberger & Weber, Neureuter). seš. 2 zl. 10 kr,

Pos. w Přjt. ml. 1831. I. 103. od Zieglera.

Pabst(a Františka Ant. atd.). — Neywěrněgšj kronyka a wěrná poselkyně starožitného a nowého národu českého, od počátku prwnjch knjžat českých až do panowánj Geho cjs. král. milosti Františka I., aneb sláwa, wěrnost a udatnost Čechů, Morawanů a Slowáků, se wšemi wálkami až do nyněgšjch

časů. Djl čtwrtý. Wl. 8. (str. 268) w Praze, pjsmem Jos. terlowé z Wildenbrunu, 1827. seš. 1 zl. 1

Přeloženjm J. Hýbla. Djl 1—3. tamž 1808—1812-3? za 3 zl. 36

373.† * *Palacký* (Frant.). — *Geschichte von Böhmen. Grösstent nach Urkunden und Handschriften. Von &c. Erster Band. Urgeschichte und die Zeit der Herzoge in Böhmen bis zum J* 1197. *Gr.* 8. *(S. XV und* 495 *und 4 ohne pag. u. erste Sta tafel der Přemysliden in fol.) Prag. Druck von G. Haase S* 1836 *(Kronberger & Weber) geh.* *Prän. Pr.* 1 *fl.* 3(

P. prawj na str. IX.: *„Die eigenthümlichen Schwierigkeiten einer stellung des alten Volkslebens der Böhmen rühren zunächst von der Verschied der Elemente her, welche sich darin abspiegeln: des allgemein slawischen ursprünglich vorherrschte, des deutschen, das vorzüglich seit dem* 10. *Jal derte immer grösseren Eingang fand, und endlich eines besonderen böhmis das sich zum Theil aus der Vermischung der beiden ersten erzeugte."* P *Gesch. u. Staatsk. Wien,* 1837. od Fr. Mailátha. — *Lit. Zeit. Berl.* 1837.

374. * — — Přehled saučasný neywyššjch důstognjků a auř ků zemských i dworských we králowstwj českém, od staršjch časů až do nyněgška. Sepsal a G. Excellencj wy urozenému p. Karlowi hraběti Chotkowi atd. pokorně ol wal Fr. *Palacký*. Nákladem matice české. Čjslo II. Fol. (w Praze, tisk a papjr ryt. z Schönfeldu 1832. (Kronberg Weber), obal.

Pos. w čas. mus. 1832. IV. 478. od Winařického.

375. — — *Würdigung der alten böhmischen Geschichtsschreiber. von der k. böhmischen Gesellschaft der Wissenschaften gek Preisschrift. Gr.* 8. *Prag* 1830 *(Mayregg).*

Srw. *Monats. d. vat. Mus.* 1829. *Juli. Ueber Geschichtsforschu Geschichtschreibung in Böhmen.*

376. Scriptorum Rerum Bohemicarum Tomus III. Staří letopi češtj od r. 1378 do 1527, čili pokračowánj w kronikách bjka Pulkawy a Beneše z Hořowic, z rukopisů starých wyc Pečj a nákladem král. české společnosti nauk. 8. (str.) a 524 a regstř. 56) w Praze, tiskem J. H. Pospjšila, 1829, 3 zl. (sklad w praž. arcib. konsistoři, za 1 zl. 30 kr.). To (Cosmas) Tom. II. (Beneš &c.) Prag 1783 a 1784 (latir oba seš. w konsist. praž.) 1 zl. 3(

Pos. w čas. p. kat. duch. 1830. IV. 620. — Oznam w Rozl. pr. 28. — *Monatsch. des vat. Mus.* 1829. *Apr. S.* 372. *„Als Quelle erschie Werk in der Ursprache der Verfasser seiner* 17 *in verschiedenen Archive Bibliotheken bewahrten Quellen, nämlich in der čechischen, wie sie damals war."* (Palacký).

377. Slawowé, Praotcowé Čechů a bytedlná sjdla gegich. (Přel J. M. *Krále.* 8. (str. 60) w Hradci Král. tisk. a nákl. J. I 1825. seš. 1

378. * *Smetana* (Frant. Jos.). — Obraz starého swěta, to gest obecná politická historie prwnjho wěku, od počátku sp nosti lidské až ku pádu západnj řjše Řjmské. Od atd. prwnj. Wl. 8. (str. XVI a 240) w Praze, arc. kniht. wed a nákladem W. Špinky, 1834. seš. 4

Pos. w čas. p. k. duchow. 1834. IV. 661—666. od Zahradnjka, — w čas. 1834. I. 108. od Palackého: »Spis we wšelikém ohledu zdařilý a výborný? jeho gest wesměs čistý, gasný a živý.« — Kwartalnik w Krakowě 1835. I. 385. — *Gesch. und Staatsk. Wien,* 1835. *Nro.* 64. od Wocela. — Djl w tisku.

Soltys (Ondřeg Florian). — Gádro historie wšeobecné pro školnj mládež i dospělý lid obecný, w kterémž se přemnohé znamenité, důležité a wjry hodné přjběhy na této zemi od stwořenj swěta až do našich časů zběhlé, k poučenj obsahugj. Po prwé wydané pracj atd. 8. w Prešpurku, pjsmem Karla Snjžka, 1829. seš. 1 zl. 12 kr.

Oznam w Přjt. mlád. 1829. I. 112. — Kwěty, 1834. 401. »S obzwláštnj tj gest sepsána historie uherská a česká. Kniha tato swau užitečnostj, obe-srozumitelnostj, přjgemnau češtinau a dobrým pořádkem wyniká.«

* *Šafařjk* (Jos. Pawel). — Slowanské starožitnosti. Sepsal atd. Swazek I. Arch 1—10. Swazek II. A. 11—20. Swazek III. A. 21—30. Swazek IV. A. 31—40. Sw. V. A. 41—50. Sw. VI. 51—64. Wl. 8. W Praze, tiskem Jana Spurného 1836. seš. každý sw. w předpl. c. 50 kr. (zakl. mat. 25 kr.)

Oznam w čas. mus. 1835. IV. 459. Palacký. 1836. 371. (Chmelenský). r, 1836. přjl. 5. — *Oest. Zusch. Wien* 1836. od Michla. — Prwnj sw. hned wnj dnj po swém wygjti byl zcela rozebrán (as 700 wýtisků) a znowa tištěn. to giž do ruštiny se překládá a w Moskwě tiskne (čas. mus. 1836 371) — Čela 1836. 64. — Roz. lw. 1836. nro. 14. 1837. — Dan. ilir. 1836. - Žurn. m. s. w Sanktpetrburgě 1836. 24. marta (Keppen). — Oglas a procěna u Serbčele, ili nowim cvětniku za god. 1837. izdane Pavlom Stamatovićem (parokom nskim) u Budimu. — Č. Wčela. 1837. 112. 152. od Chmelenského atd. — tky w čas. mus. 1834. I. 23. Myšlénky o starobylosti Slowanůw w Ewropě v w Danici, 1836 w Záhřebu od Gaje; něm. w *Mag. f. d. Lit. d. Ausl. Berl. Nr.* 92. *Slawische Alterthümer in E.*) 1832. II. 155. Přehled pramenůw historie slowanské. — O slavenskom i serbskom narodu i ězyku. Pregled istodrevne slavenske istorië ot P. J. Šaffarika w Serbském Lětopisu od Th. viće za god. 10 čast. 39, w Budinu 1834. IV. str. 1—20. sled. — Srw. *Ueber Abkunft der Slawen, nach Šafařjk, 1ter und 2ter Artikel, Monatschr. des Ins.* 1829. *Febr. Juni. Ost u. West* 1837.

W časopisech.

Čas. mus. 1827. I. 80. Slowau-li Slowané od sláwy, čili od slowa? — II. 3. Čech neb Čechowé, odkud tak slugj? — 123. Plawci u Dalimila, gaký to národ? Od Dobrowského. — III. 37. Dobytj Prahy skrze Girjho z Poděbrad l. 1448. jeho přjčiny (něm od A. Müllera w *Mon. d. vat. Mus.* 1828. *Febr. S.* 119—141). — IV. 9. Domácj rozbroge a wálky w Čechách po dobytj Prahy, od Palackého. — — 1828. I. 81. Wypsánj o dobytj Konstantinopole skrze Turky l. 1453. — II. 3. O wálečném uměnj Čechů w XV. stoletj. — IV. 14. Král Ludwjk a řeč česká od Palackého — III. 115. Wálečné taženj Taboritůw do Uher. — IV. 27. Wýpisy z paměti pána Mik. Dačického z Heslowa. — III. 59. IV. 23 Přjlohy k děginám wlastenským. — I. 39. II. 31. III. 25. (1828) II. 76. (1829). Dalšj wýpisy z pam. p. M. Dačického z H. — I. 101. Dalšj wýtah z knih M. Pawla z Prahy, řečeného Židka. — IV. 39. Wácl. Březana rosenberské kroniky krátký a summownj wýtah od r. 1609. — — 1829. II. 29. a IV. 433. (1830) Paměti p. Pawla Korky z Korkyně. — IV. 84. Wýpisy z paměti p. Karla z Žerotjna. — I. 100. Dobytj Prahy od Swédůw l. 1648, z rukp. J. Beckowského (srw. *Beiträge zur Gesch. der Belagerung Prags durch die Schweden im J.* 1648 *von M. M.* w *Mon. d. vat. Mus.* 1828 *Juni,* též 1827 *Apr. Juni. v. J. R. v. Rittersberg*). — IV. 11. O národech uherských, zwláště o Slowanech. — — 1830. IV. 443. Historia

aneb zpráwa o wogácjch pasowských a přjběžjch w Čechách r. 1611. 69. O národech polských, od Palackého. — — 1831. III. 284. Půtky nůw buděgowských s pány rosenberskými. — I. 55. O pánu Záwišowi senberka, okus historický, a III. 302. Pomůcka k poznánj řádůw zem královstwj českého w 2hé polowici XIII. stoletj. — IV. 359. O neys děginách a děgopisjch národůw asiatských, podlé J. Klaprotha, a II. 16 435. Sběrky ze starožitnosti česko-slowanské, od Palackého. — — 183 257. O rozličnosti národůw, zwláště w Europě a w Asii, od Palacké I. 70. O stawu Bulharůw (podlé dennjka odesského), od Josefowice. 1833. I. 92. 123. Krátké wypsánj 30leté wálky, z rkp. Wácl. Kozn Čáslawského wyňaté a doplněné od Zahradnjka. — IV. 371. Hrdinsk niknutj arciknjžete Maximiliana II. we španielské zemi. — IV. 412. O neystaršjm známém národu w české zemi, od Palackého. — IV. 402. horci (slowanský wálečnj obraz z Bulgarina) od Hanky. — — 1834. Krátký spis o porážce a zagetj Maximiliana, woleného krále polského knjžete rakauského. — III. 239. Pana Karla staršjho z Žerotjna apolog obrana ku panu Giřjkowi z Hodic r. 1606. — III. 257. Obležený Ma Turkůw r. 1565, od P. Skály ze Zhoře. — I. 67. Historické zprávy o tosti země české, od Palackého. — III. 305. O welikém stěhowánj rodůw z Asie do Europy (podlé J. Klaprotha), od téhož. — III. 325. 452 gmen šlechty české i morawské r. 1415, od téh. — IV. 404. etymologický mjstnjch gmen československých, od téhož. — — 1835. a) O národech kmene skytického. III. 292. b) kmene litewského. — IV Přehled národnjch gmen w gazyku slowanském, od Šafařjka. — II. 1 Bog Fridricha Barbarossy, s Milanskými. — IV. 358. b) Kleopatra od tany. — III. 316. O wálkách Karla Welikého se Slowany, zwláště z od Palackého. — — 1837. I. 23. O zemi gmenowané Bogky, od Šafař 53. Gazykozpytné rozmlauwánj o gménu Slowan, od Čelakowského. — Drobnůstky, od Slámy. Posudky.: I. Knjžete Lichnowského německý pis domu habsburského (1836), od Palackého. — Mučkowského Pauli vini 20 artium liber etc., od J. Jungmanna. — Glagolita Clozianus Kop od Šafařjka. — Bočkůw Codex epistolaris Mor., od Palackého.

b) *Čech.* 1832. 23—32. Půwod a gméno Bojůw, Morawanůw a Čechů Franty.

c) *Čechoslaw.* 1830. I. III. O Slowanech (z Karamzjna) toliko znamenité n ty, od Tomjčka. — II. O strawě, oděwu obydlj a náboženstwj národ kauských (z rukopisů statistiky české) od Wl. Pelikána. — O histor (*Pölitz, Weltg.* str. 4 a 17) od Tomjčka. — — 1831. VII. Obraz ud české, od A. Sembery. — Děgopisné wyswětlenj k rodokmenu Přemysl (podlé Diezenhofra) od Wl. Pelikána. Půtka mezi Čechy a Morawany stol. (z rkp.) od J. ze Swabenowa. — VIII. Česká wýsada 1372 w k Geras nedaleko Rohu. — VIII. Hallerowé (*Conv. Lex. Stuttg.* 1817. IV posud nepromišenj a wýtečnj národnjm krogem a řečj (němečtj Slowané Amerling.

d) *Česká Wčela.* 1834. 7 sld. Chronologický přehled wšech důležitěgšjch stj r. 1829 a 1830. — 371. O nowé době slowanské, (řeč p. Kuchar: Poslaupnost dosawadnjch neywyššjch zprawcůw sgednocených sewero rikanských obcj a (1835) počátek a wznik téhož saustatj. — 1835. turecké řjše. Machomet II. Přehled udalostj r. 1831 a 1832. — 183 Přehled žigjcjch, nynj panugjcjch knjžat ewropegských. 314. Wýčitky IV. činěné (z rkp. K.). Historické ohrazy.

e) *Gindy a Nynj.* 1831. II. 93. Francauzowé w Praze r. 1742. — 1833. 1 sld. Krátké wypsánj děgůw dubrownických, od Malého. — 150. Obr země před časy rágskými.

f) *Krok.* 1833. 9. O počátku země české, o gegjm nyněgšjm položenj a z (z Pelclowy Kronyky).

g) *Krok* Presl. 1831. II. 59. Paběrek historický, od A. Jungmanna. — samožonkách, od Šjra. — 448 a 485. O Slowanech (dle Karamzjna), od — 1833—35. III. 43. Slowané germanštj, od Šjra. — 82. Krátká zp královstwj marokanském.

Květy. 1834. 140. 205. sld. Výtah z kroniky ruské Karamzjnowy, Tapem udělaný a Jos. Orleským přeložený. — 200. Prohřešek proti Slowanům (w konvers. slow.). — 257. Morlaši, kmen Slowanův, od Krátkého. — — 1835. 39. O srbské národnj poesii. — — 1836. 102. Drobnůstky, a z Karamzjna, od J. S. P. — — 1837. 44. Rod pánův rosenberských, od P(rocházky). — 41. Zahynutj welikého krále Otakara, od Wl. Tomka.

Přítel mládeže, 1826. I. 58. III. 35. — 1828. I. 84. II. 105. III. 98. IV. 75. — 1829. I. 91. III. 14. — 1833. III. 28. atd. — 1835. I. 67. III. a 104. IV.

Dějopis český od Boleslawa II. (967) až do Bořiwoge II. atd. od Zieglera. — 1829. 14. Známost národův. — 1827. I. 49. II. 62. IV. 30. Amerika od Kolumbusa nalezena.

Rozl. pražské. 1826. 82. Mocnářowé rakauštj i králowé jerusalemštj. — 1828. 1. Poslaupnost tureckých sultánův. — 1833. 66. Prwnj křjžowá wálka. 100. O přjchodu Slowanův do nyněgšjch sjdel.

Samo. 1832. 10. Samo, od Franty.

Světozor. 1834—1835. Husitské wálky přehled. — Korunowace českých králiw. — Korytanského wéwody přigjmánj wlády.

b) *Cesty a wypsánj zemj.*

W časopisech:

Časop. mus. 1827. I. 40. Dennjk poslův krále Giřjho ku králi franckému Ludwjkowi XI. léta 1464 wyslaných (něm. w *Mon. d. vat. Mus.* 1827. *März* 7. 44.) — II. 91. III. 120. Zlomky z popsánj cesty do Řezna l. 1826 wykonané. — II. 100. Podiwné widěnj (fata Morgana) w Čechách, od Sedláčka. — II. 112. Ponaučné sbjrky o zemi, od W. S(wobody). — — 1829. III. 99. 1830. IV. 470). Učené sbjrky z ciziny (dle Humboldta). — 1830. I. 57. Wýročnj trh Čukecký w Ostrowném. — II. 157. O Wolhařjch (dle Angl. Walshe). — 1833. IV. 380. Cesta z Kopidlna na chlum Weliš, od Wacka.

Slechoslaw. 1830. III. Cesta K. Hilsenberka z Wjdně na Madagaskar, s průwodčjm Čechem, od Waňka. — V. 8. Cikáni (z Puškina) od Tomjčka.

Česká Wčela 1834. 11. sld. Putowánj wys. uroz. p. p. Jana z Lobkowic a na Hasišteyné l. p. 1493 z Kadaně do Gerusalema. — 240. Tmáňská hora u Beluna, od Michla. — 22. Červený palauček, památka na Rusy za cára Alexandra, od Picka (Eiselta). — 3. sld. Listy z Dalmacie od E. Griez de Ronge. — 58. Solnj dolowé we Wěličce. — Přjhody dwau morawských bratrův atd. — 1835. Procházky po gižných Čechách, od Slámy a Palackého (doplněk). Nekdoty o cjsaři Františku I. — Wýgimek z listu psaného z Petrohradu d 10. července. — Ruské poselstwj do Florencie r. 1658. — — 1836. 68. Putowánj knjžete Pükler Mužákowa na atlaské pohoří, od Hansgirga. — 279. Popis Čecha A. W . . . ka z Mediolanu. — 279. Wnitř ruské chalupy (obr.). — 283. Výtah z cestopisu ruskau řjšj. — — 1837. Slasti a strasti cestugjcjho Čecha (Karlowy wary, Liberec, Fridland, Lužicko), od Týla.

Hindy a Nynj. 1833. I. 62. Slowáci w Uhřjch. — 102. Vineta, Amsterdam Slowanský. — 110. Kó ne se osvěti, on se ne posvěti (o Černohorcjch) od J. Marka. — 133. Pěnj Morlachův, od téhož. — 142. Ukrutnost národu tureckého za předešlých stoletj k Slowanům, od Wetešnjka. — 150. Něco o Walachii. — 167. Čechův powěstné gméno w Ewropě, od Wiesnera. atd. — 1. 55. Zpěwawost Slowanův w Dalmacii, od Zápa. — 59. Slowané w Caroladě, od F. Š. — 77. Bendowé, mistři hudebnj, od Bačkory atd.

Hronka. 1836. II. 67. Den w Benátkách, od Zipsera. — 1837. I. 61. O Olšarně (wrchu), od S. Hojče.

Rok Pr. 1833—35. III. 61. Cesta na Elbruc, neywyššj horu kawkaskau, od w. Presla.

Květy. 1834. 54. Ruské osady wogenské (z Renouardowé cesty po Rusku). — 81. Z dennjku Poláka w Italii cestugjcjho (1825). — 148. Cesta na Peku (1833), od Lhoty. — 166. Tanec ruský. — 248. Popsánj cesty wykonané hrami do Bělohradu l. 1833. — 281. 289. Obrazy Srbska, od Kampeljka. — 305. 316. Listy z Brasilie . 1830—31, od Fr. Bernhausa, rodilého Čecha

z Brandeysa. — 298. Weyročnj trh w Saloně, městě dalmatském (z nowa), od Filjpka. — 350. Země česká (fantasie), od Patrčky. — 3 Dopisy z Haliče, od Jarosl. Pospjšila (Roz. lw. 1835. 95.) — 433. družstwj cestugjcjch, od J. E(rbena?). atd. — — 1835. 179. Cirkasc ochranau ruské wlády. — 1836. 37. Terst (od r. 1835) srw. přjl. gak psáti gména mjstnj). — 94. Z dennjku cestownjka (Praha r. 1730). sld. Procházky po Cechách, obrazy pocestnj (úwod, Hora kutná atd.), la. — 235. Wýročnj pauť na Loretě u Wlašjma, od Zápa. atd. — 1 Rusowé na Balkanu (z dennjku ruského dělostřelce).

h) Pautnjk. 1826. IV. 51. Helvecie saská, giž prošel J. Ludwjk r. 1824.

i) Přjtel mlád. 1831. II. III. IV. 1832. I.—IV. 1833. III. 47. Paměť wé aneb zprawy o našich wlastencjch w obogi Indii a giných zám kraginách.

k) Rozl. praž. 1826. 79. Znamenitý ohlas hor Krkonošůw. — 174. O Ru 194. Gjzda w Petrohradě. — 205. O Mainotech (Řecjch). — 219. král srbský (Lazar). — 354. Bezarabie, kragina pod ruskau a turec dau. — 426. Diwné gezero w Rusjch. — — 1828. 73. Zlomky z Prahy, přichozjho wlastence swému přjteli na wenšj od S—k. — a 8 geho po Čechách a po Morawě na cestě. — — 1833. 58. Dopis Rus stugjcjho Turnowana (bratra p. Marka) z Odessy 15. března 1833. at

l) Swětozor. 1834 a 1835. — *Tatranka.* 1832. II. Oswjcenj w Turcjcl

m) Wanderungen durch Mähren, Schles. u. Böhmen, von A. J. Kricke 1834. — *Der Gefährte auf Reisen in dem öster. Kaiserthume, vor Wien* 1834. 12. 3 *fl.* (obsah i literatury) atd.

c) *Mjstopisné popsánj.*

381. *Kořjnek* (Jan). — Staré paměti Kutnohorské. Z nowu J. *Devoty.* 8. (str. 268) w Praze, w arcib. kniht. 1831 1 zl.

Kutnáhora a gegj wůkolj. Mjstopisné a dějopisné popsánj od s rytinama (cens. 1. led. 1834).

382. *Král* (J. M.) — Průwodce po Biskupstwj Králowéhrad aneb topografické popsánj wšech měst, městeček, p hradů, klášterů, statků, sýdel rytjřských, wesnic a zbo hradů y s památnými wdalostmi gegich, w témž biskup nacházegjcých. Od atd. (sw. 1. str. . . , sw. 2. str. 1 3. str. 103), w Hradcy Král., tisk a náklad J. H. Po I. 1825, II. 1826, III. 1827. seš. 1 zl.

383. Paměti Gelšawské a Maraňské ku prospěchu pohořelců šawských. 8. (str. 147, obraz Fr. Weseliniho a hradu nu od Dunagského), w Pešti, pjsmem Tratnera a Kar 1830. C.

Oznam w Přjt. ml. Rozl. pr. 1830. 37.

384. *(Reitinger* Arn. a *Bayer* Jos.). — Obraz utrpenj, čili p zenj ku pomoci nešťastným Blatenčanům od Petra A a J. B. . . 8. w Pjsku, pjsmem Jos. Fetterle, 1835.

Popisuge se zde onen strašliwý oheň 1834 w řjg., kterým té Blatna w popel lehla.

385. *Sláma* (Fr. J.). — Slowo útěchy poslané Prachatičan nešťastném ohni, genž w gegich městě 13. dubna 1832 dinu sto a sedm třidcet domů w popel obrátil. Od (str. 24) w Praze, arcib. kniht. 1832. seš.

»Byw w Prachaticjch, sbjral gsem pilně, cokoliw pamětihodného gazyk, o i dlátko z časů minulých na wěk náš přenesly. Wšecko to hodlám swými / pode gmenem »Paměti města Prachatic« sděliti.«

6. *Šembera* (Jos.). — Přehled města Prahy z Petřjna. Obětowán G. Osw. p. Rud. knjž. Kinskému. Fol. (listy) welké 4, s wýklady w českém i německém gazyku, w Praze, 1833. Černé 6 zl.; malowané 18 zl.

Pos. w Gindy a Nynj 1833. II. 102.

7. *Wacek* (F. A.). — Hystorye farnj školy Kopidlenské, od atd. 8. (str. 51) w Praze, tiskárna norm. knih, 1831.

8. — — Mjstopis a hystorye městyse Gabloného nad Orličkau, w Chrudimském kragi, krátce složený od atd. 8. (str. 128) w Pr. a Hr. Král., u Posp. 1831. seš. 24 kr.

9. * *Zap* (Karel Ladisl.). — Popsánj král. hlawnjho města Prahy, pro cizince i domácj od atd. Wl. 18. (str. 360 a kamenopisný plán w listu, 2 ryté náhledy na Prahu s vignetkau) w Praze, w arcib. kniht., wedenjm a nákladem W. Špinky, 1835. ztuh. seš. 48 kr.

Přispěl k tomu i Amerling. »Sloh gest nazwjce plynný, ano někdy i nický.« Pos. w čas. mus. 1835. 113. — p. kat. duch. 1835. II. 307. od Zalnjka.

Rukopisy:

Hágek (Anton). — Popsánj kr. wěnného města Poličky a panstwj geho, od r. 1265—1835, z wšemožných pramenůw čerpané. 2 djly. Prwnj djl (44 rkp. archůw) wlastně popsánj; druhý (19 ar.), obsahuge listiny, památky, weysady téhož města. Djlo to důkladněgšj nežli německé wiz str. 125. p. W češtině prwnj to w takowém obleku, a přegeme, by některý nakladatel k wytištěnj geho se brzy wyskytl.

Král (J. M.). — Wlast Čechowa, neb popsánj památnjch wěcj českého králowstwj, u Posp. fol. (str. 222).

Weininger (K. W.) — Popsánj starobylých památek kostelůw w králowstwj českém w pořádku starobylého rozwrhu arciděkanstwj dle rukopisu Balbinowa od r. 1384 s wýtahy XIII. knih kostelnjch nadánj a s mnohými památnými udalostmi, spolu i s krátkým přehledem historie cjrkewnj na půwod, zwelebenj neb zkázu kostelůw se wztahugjcj, s připogeným obrazem Arnošta z Pardubic atd. Ohlášeno bylo předplacenj u Posp. po 1 zl. 30 kr. za 40 ar. tišt. — Čas. pro kat. duch. 1828. II. 297. 1829. II. 239. III. 376. Památná starobylost kostelůw w král. českém.

W časopisech:

Časop. mus. 1827. I. 113. Historie českého národnjho museum, a tak při každém swazku zprawy o geho zdokonalowánj (wiz též *Mon. d. vat. Mus.* 1827—1830, 1831, a *Prgr. Ztg.* 1827—1837). — III. 127. Staw společnosti l. 1827 při 5tém shromážděnj, a tak každý rok (něm.). — I. Historie c. k. wlastenské hospodárské společnosti w Čechách (z něm.). — 1828. I. 63. Přjgemné okolj staroboleslawské, od Horčice. — — 1829. III. 104. Historie starowěkého kostela w Drahorazjch, od Wacka. — IV. 109. Ustaw pražský pro lidi na rozum pomatené. — — 1830. III. 298. Historie statku Střewače, od Wacka. — III. 309. O pogmenowánj osad česko-slowanských. — III. 324. Dům pro neduživé na Karlowě w Praze. — 1831. Kámen pamětnj s nápisem postawený M. Kallinowi z Chotěřiny, od Ruffera. — 1833. I. 80. Smjšené zprawy historické o Náchodu, od Ludwjka. — 1835. II. 211. Pomůcky k topografii krage budějowského, od Palackého. — III. 269. Pana Wogtěcha z Pernšteyna zřjzenj o zprá-

wě hradu potenšteynského i litického. — — 1837. II. 202. Přjdawek storii pražské university, od A. Jungmanna.

b) *Časop. pro kat. duch.* 1828. I. 153. Obnowené zřjzenj ústawu pro chu Praze. — Ustaw pro wlastenské umělce. — Slawné swěcenj školy dol zanské. — — 1834. I. 170. Slawnost růži w olomauckém arcibiskupstv — 1836. II. 369. Popsanj krásného oltáře w zámecké kapli w Kunžwar.

c) *Česká Wčela.* 1834. 268. Wýgimky z pamětnj knihy soběslawské (1587 lené od Kamenického. — 42. Praha r. 1500 (z Lobkowice), od Winari — 294. Počátek města Nikolaewa. — — 1835. Mjstnj moralka. — — 9. Pitárna w Teplici (obr.). — 261. Wjdeň (obr.). — 293. Praha (obr 383. Brno (obr.). — — 1837. 185. Kostel sw. Basila w Moskwě (obr 242. sld. Praha r. 1837. Swetlo a stjn ze žiwota společenskeho, od T.

d) *Gindy a Nynj.* 1829. I. 65. Památnjk woráčůw u Raušowa na Morawě, obrazenjm, gakž u wšech sledugjcjch (srw. *Wien. Ztg.* 1837. *Nro.* 125 now.) s nápisem českým k Čechám r. 1835. — II. 3. Hluboká. — 5. — 9. Přjstaw swatopetrský. — 13. Čáslaw. — 17. Žatec. — 33. Kutná — 41. Ustaw pro slepé w Praze. — 61. Starý hrad chebský. — 81. gowice. — — 1830. I. 5. Spád wody u Adersbachu. — 37. Památnjk welikého, cjsaře ruskeho. — 57. Kumburk nedaleko Gičjna. — II. 3. K želiwský w Čechách. — 49. Hayda. — 57. Weliké aužlabj w Terstu. - Kaple sw. Antonjna w sol. doljch we Wělicce. — 77. Latinské a hlawn ly w Chebu. — 89. Budeč, hrad. — — 1831. 21. Prešpurk w Uhřjch. - Žátoka terstská. — 93. Památnjk pokoge na Františkowé hoře u Brn atd. — — 1833. II. 112. Praha r. 1484.

e) *Hronka.* 1836. Nitra, hrad a město w Uhřjch, od Kuzmányho (přidaná z od Langa we weršjch, mluwených při přjležitosti otewřenj školy r. 1835 žené pro dcerelky, w Prešpurku nádherně u Landera wytlačených). 18. Lipča (městečko zwolenské), od Chalúpky.

f) *Kal. Fejérp.* 1836. Zámek Lykawa w Liptowě, od Ludwjka Polugjaje d

g) *Kwěty.* 1834. 33. Založenj Pereslawy w pultawském wládarstwj w Rossi mnjk slowanskeho bohatýra (dle Kugušewa), od Bačkory. — 44. Helf u Lipnjka na Morawě, od Michla. — 238. Zwikowec, od Tomsy. — 36 stopis Skalice, od Mazura a Kobljška? — též Pešti a Budjna, od Godry wnice od Plačka? Trnawy od Grančáka?? — 1836. 368. Petrohrad, z Alexandrowa slaupu. — — 1837. 78. Staré přjběhy města Hradce nad L od W. Tomka. — 142. Brno, Olštýn w Polsku, od Zápa. — 61. M w Praze u Lexy, od Wrťátka.

h) *Pautnjk.* 1827. VI. 94. Památnjk wjtězstwj bljž Chlumu (obr.). — VI mátnjk uzawřeného mjru na Františkowě bljž Brna postawený (obr.).

i) *Přjtel mlád.* 1827. I. 1831. 26. II. 70 Historická zpráwa o národnjch lách wůbec, a o farnj škole kopidlanské zwlaště, od Wacka. — 1829. I Škola českobrodská. — 1832. III. Historický popis nowého stawenj tr školy slaupenské a gegjho slawného wyswěcenj 1831 s promluwau, od Š

k) *Rozl. pr.* 1826. 404. W Křiwokladu oheň. — 290. Národnj museum. — 8. Založenj Wilny. — 1833. 90. Daliborka na hradě pražském.

l) *Swětozor,* 1834. 117. Brandeyský zámek w Čechách. — 270. Karlowé 112. Karlův Teyn. — 378. Kokořjn, hrad český. — 261. Milohrádek, zahradě w Praze. — 241. Gestrábj, hrad český. — 301. Pernšteyn, hrad 196. Pešť w Uhřjch. — 97. Pomnjk ruského wogska u Chlumu. — Pražská cjs. zahrada. — 281. Pražský hl. chrám sw. Wjta. — 133. P teynský chrám. — 170. Trenčjnský hrad w Uhřjch. — 312. Trosky, český. — 149. Wěž Josefská w Krumlowě. — 210. Wjdeň — — 183 nátky. — Berljn. — Bělehrad srbský. — Budišjn w Lužici. — Huniad, sedmihradský. — Královec, hrad pruský. — Teplice atd.

m) *Weč. wyraž.* 1831. 119. Pražské konservatorium hudby. — 1832. 127. ská škola. — 252. Popsánj městečka Postupice w Kauřimsku, od Zapa

d) *Žiwoto- a rodopis.*

390. * *Šembera* (Aloys W.). — Historie Pánů z Bozkowic a h Bozkowa w Morawě s popsánjm panstwj a města, od atd.

8. (str. VIII a 152 a obraz hradu Bozkowa w 17. stol.), w Brně, tiskem Rudolfa Rohrera, 1836. seš. 56 kr.

Obět. p. Frant. hrab. z Dietrichšteina-Proskowa atd. Prameny wzaty orawských zemských desk, přjspěwkem J. Cibulky w dějepisu, a úřadův mjst- w statistice a topografii. Ukázaltě, že Morawa, gako swau historij wůbec, tak wůtnostj gednotliwých rodův od zbratřených Čech w ničem se neodězdá. Srw. ty 1836 přjl. 64. 95. »Řeč gest srozumitedlná, wydánj ozdobné.« Čas. mus. 5. 374. od Chmelenského. *Jurende's Vat. Pilger. Brünn* 1837. *S.* 291—2.

. *Palacký* (Fr.). — *Joseph Dobrowský's Leben und gelehrtes Wirken, geschildert von &c.* 8. *(S.* 64 *u.* 1 *Abb.) Prag,* 1834, *(Kron. und Weber).* *geh.* 10 *kr.*

Česky w č. Wčele 1837. — *Glückselig* (Dr. Legis). — * *Biographie des é Jos. Dobrowský. nebst D—ý's Portrait, Grabmahl u. dann Facsimile seiner dschrift. gr.* 4. *(4 B.) Prag, Medau, Obstm.* 1837. *kart.* 2 *fl. Das Portrait gemalt von Hořička, einzeln in Fol.* 12 *kr., in* 4. 6 *kr. Pgr. Ztg.* 1837, *N.* 150.

. *Tomsa* (Fr. B.). — Popsánj života ukrutné wražedlnice Markety Geše, w Praze, w české exp. (cens. 2. zářj 1831), a do německého přeloženo a wytištěno w Znoymě u Hofmanna. (1. Now. 1832 Br.)

. *(Weinolt).* — Krátká zpráwa o životu a blahočinném působenj Aloysia Klára, doktora we filosfioi a c. k. weřegného řádného professora. 8. (str. 40) w Praze, tiskem synův Boh. Háze, 1834.

Ku koncí gest připogen krátký přehled geho spisův, z nichž celými kni- i 13, a pak 11 gednotliwých pogednánj, (mezi nimiž 2 w čas. pro kat. duch. a IV.) tiskem wyšlo.

W časopisech:

Čas. mus. 1828. I. 104. K živototopisu kněze Jana Aupického, spis. českého w XVI. stol., od Ludwjka — II. 115. Posledng wůle p. Jana Mathiáše ze Sudetu, professora někdy akad. pražské. — II. 40. Život p. Bonaventury Pitra, prélata rayhradského, od Hawelky. — IV. 89. Adam Rodowský, rytjř z Hustiřan, od Wacka. — III. 53. Powahopisy od W. Irwinga, o powaze Indianův. — IV. 29. Kostel wesnj. — III. 71. Čtyři sprostnj bramjni, z indického. — — 1829. III. 19. Život J. A. Komenského; a — III. 113. poznamenánj geho spisův (něm. w *Mon des vat. Mus.* 1829. *Sep. Okt.*) od Palackého. — — 1830. III. 267. Charakteristika p. Bohuslawa z Šwamberka a panj Magd. Šwamberské. — — 1831. IV. 408. Charakteristiky od Pawla Skály ze Zhoře: 1) Alžběta královna anglická. 2) Gindřich IV., král franský. — II. 181. Jan N. Sedláček z Harkenfeldu, od Hawelky. — II. 189. Jan N. Paďaur, od Ludwjka. — 1834. II. 204. Poznamenánj spisův J. F. Hammeršmida, od Ruffera. — 1835. I. 78. Jan Šembera z Bozkowic, od Šembery. — II. 174. Život F. B. Štěpničky, od něho. — — 1836, I. Život J. W. Sedláčka, od G. Marka (obraz S—w za 20, 30 kr.). — II. 145. Jan Kolda staršj a mladšj, páni na Náchodsku 1437—1456.

Čas. pro kat. duch. 1828. II. 308. Kratická zpráwa o životu Lwa XII. — — 1836. I. 157. Na památku W. Sedláčka, žalozpěw od Smetany. — Nekrolog w. uč. p. T. Jos. Filcbauera, prémonstráta, od Weinholta.

Čech. 1832. T. Bulgarin, od Štorcha.

Čechoslaw. 1831. VII. S. Milutinowič, básnjk srbský, od Štorcha. — VIII. Pugačew, ruský, od Tomjčka. — VI. 55. Proroctwj Wernyhorowo (z pol. dennjku Wlastenec).

Česká Wčela. 1834. 111. J. U. rytjř ze Šwabenowa, od A. Šembery (Kampeljkowa báseň). — Slawjkův památnjk atd.

Gindy a Nynj. 1829. I. 5. Papež Leo XII. — 29. L. van Beethoven. — 73. Kolumbus. — 25. T. Hänke. — — 1830. I. 17. Pius VIII. papež. — 29. K.

Hauser. — 73. Lavater. — 81. Draske. — II. 81. Dürer. — 85. Shakesp
— — 1831. 49. František Karel, arciwéwoda rakauský. — 53. Žofie,
wéwodkyně rak., choť geho. — II. 3. Řehoř XVI. pap. — I. 97. Alex
I., cjs. ruský. — — 1833. I. 23. G. Rom. Deržawin. — 29. K. Jawůrk
herečka we zpěwohře w Paříži. — 71. Dobročinná Cecilie (Šolcowa z B
— 152. Heř. Černjn z Chudenic. — 53. Knjže Miloš (ze lw. roz.) —
J. Kupecký. — II. 7. Baz. Alexěvič Pawilščikow. — 175. Lubica, kněžna sr
(Danica il. 1835. br. 2. od Rakovca).

g) *Hronka.* 1836. II. Jak. Fried. Fries (rod. a literárná působenj gednoho z
trůw morawských pošlého filosofa), od Šuhagdy. — 1837. I. Mat. Blah
Fejérp. — 46. Hr. Štěp. Sečený, od Škorpjka.

h) *Kwěty.* 1834. 17. Jos. Slawjk, neywětšj hauslista slowanský, od Šember
52. Žlomky wlastenecké. — 154. Ant. Paladius, umělec hudebnj z Bran
nad Labem r. 1798 rozený. — 181. Knjže Miloš (powaha). — 183. K
— 254. ze Šwabenowa, od Kampeljka. — 353. Tesánek z Brandeysa n.
1728, prof. mat. w Praze, od Lhoty. — 374. Karpiński, polský básnj
400. Rodina Cilley w Uhřjch, od Lhoty. — — 1835. 65. 74. Kateřina I
Trojana. — 144. Al. Sennenfelder, wynalezce kamenotisku († 1834). —
Šneidr, od Jar. Pospjšila. — 322. Ferd. Hausa. — 354. Slownjk powěst
gmen (Ambrož, Anderle, Beneš, Bendowé, Bečwařowský atd.) — 417.
Gusikow, hudebnjk ruský na dřewěném a slaměném nástrogi, od Týla. —
Byron, Beer, Brandl. — 500. Linde, polský slownjkopisec. — 182. Alexe
trowič (1690). — — 1836. př. 1. Petenyi J. Šal., od Amerlinga. — 13
Sedláček, od J. Dundra. — 21. N. Waněk, od W. Štulce. — 261. O
znamenitých mužůw sauwěkých. — — 1837. 3. Hýbl J., od Lhoty. —
Al. Seg. Puškin, od Štulce. — 65. A. Jun. Rościšewski z Rościšewa.

i) *Pautnjk* 1826. III. 25. IV. 66. VI. 63. VI. 71. Krátké wyobrazenj někt
rekůw rakauských stoletj XVI., od Patrčky. — VI. 57. Powahy rozličnýcl
rodůw (Slowanůw atd.), od Krále.

k) *Plody.* 1836. 78. Žiwotopis Swatopluka, krále welkomorawského, od G
manna.

l) *Přjtel mlád.* 1827. III. 32. Jos. Štěpán z Kopidlna (Stefány). — 1829
29. Ign. z Mehoferu na Morawě atd.

m) *Rozl. pr.* 1826. Obrázky cjsařůw ruských, Alexandra a Mikuláše I. — 4
Máček, od Gauče atd. — 1828. 84. Hauser. — 1829. 64. Děbič u wogšt
Dobrowský, od Wlasáka. — 1830. 28. Sychra M. — 97. Dobrowský
Pešiny a Trnky. — Carpentier. — — 1831. 57. Paskewič Eriwanský. —
Slawjk a Paganini. — 1833. Kodeš z Náchoda atd.

n) *Swětozor.* 1834. Frant. I. — Petr weliký, cár ruský. — Zrjnský Mik. at
1835. Chotek, neywyššj purg. w Čechách (z encykl. rak.). — Göthe. —
holdt. — Šiller Fr. atd.

o) *Dan. il.* 1835—1837. wiz na zad literaturu nowo-ilirskau.

p) *Conv. Lex. Sept.* 23. u. 24. *H. Leipz. Brokh.* 1833. 8. *S.* 131. — 133. *P. J. Š*
farik. 18. u. 19. *Hf.* 1833. *S.* 433. *F. Palacký.* — *Schl. Schriftst.* 1836.
kyně. — *Oest. Nat. Encykl.* 1835—36. *I A.* Bernolák, Čelakowský, D
Mezeřický, Dankowský, Dlabač, Dobrowský, Hanka. *II.* Hágek z Lib
Hus Jan, Jungmann Jos., Kinský D., Negedlý W. i J., Palacký, Pall
Girj, Parjzek, Pelcl, Pešina (z Čechorodu Th.), F. Procházka, Puchn
Šafařjk, Sedláček, Stach, Štěpánek, B. Tablic, Trnka Fr., Wydra, Z
Žižka atd.

α) *Franta* (J. W.). — Žiwot Jana Augusty, pražského zprawce bratřj čes
sepsán (1759) od J. Blahoslawa, geho následownjka (cens. 1. čce. 1834 a 1

β) *Wlček* (J.). — Powahopisy Theofrastowy wyložil (cens. 2. řjg. 1834).

γ) Obraz: M. Jan Hus, narozen 6. čerwence 1373, upálen we Kostnici 6
1415. *Dresden* 1833. *Lith. v. E. Haydler.* Arch welký s tjmto českým
pisem za 30 kr. (Rkp. O žiwotu geho, péčj Felixa Wachtera, knihkup
Trnawě, 4. (str. 68) u Posp.

δ) (*Grus* Jan). — Nekrolog nešťastného smolnického faráře P. Jana K. Sén
(cens. 1. un. 1827).

ε) *Mon. des vat. Mus.* 1827. *März:* Máček. Dlabač (1790—1826), od Sc
— *Apr.* Beneš Krabice z W., od Dobrowského. — Chládek Egid (1743—1

— 1828. *Jan.* Durich Fort. (1730—1802).— Pelcl (1735—1801). — Procházka F. (1749—1809). — Wydra St. (1741—1804). — 1829. *März S.* 252. *Aus Dobrowsky's Korrespondenz (v. Hanka). Jan. Dob. Tod.*

e) *Národnj obyčege, slawnosti atd.*

**Amerling* (K.). — Sbjrka národnjch powěstj, wydaná F. Wrantewičem a S. Tomjčkem. Djlek prwnj. Kwětomluwa. Sebraná K. A—em. 8. (str. VIII a 102) w Praze, tiskem Tábora, nákl. Endersa, 1833. seš. 24 kr.

Pos. w Gindy a Nynj 1833. I. 6. 7. 14. 15. od Tomjčka. Čas mus. IV. 460.

Dworský (Ant.). — Koruna králowstwj Českého s ostatnjmi zemskými královskými klenoty, gakož i obyčegné slawnosti při holdowánj a korunowánj Krále a Královny, w obrazjch předstawené a wyswětlené od A. D. 8. (str. 38 a kamenopisné wyobr. koruny s něm. nápisem) w Praze, wytišt. w arcib. kniht. 1836 (u wydaw. 565/1, w celetné ulici). seš.

Kramerius (W. R.). — Slawnost korunowánj w Prešpurku (cens. 2. řjgna 1830). — *Beschreibung der Krönungsfeierlichkeiten der Könige von Böhmen. Wien u. Prag,* 1836, něm. a česky (cens. 2. čce. 1836 Wjd.)

Pešina (Wácl. M.) — Zprawy o korunowánj wěwodů a králů českých s cjrkewnjm obřadem Korunowánj Gegich Cjsařských Majestátů Ferdinanda I. za Krále Českého a Marie Anny Karoliny Piy za Královnu Českau. Wl. 8. (str. 100 a ryt. fol.) w Praze, arcib. kniht., řjzenjm W. Špinky, 1836. seš. 1 zl.

Wyňatek w čas. pro kat. duch. 1836. III. P. Pešina takto: »Kdokoliw pána a swau wlasť srdečně miluge, bude o tom wyprawowati: aby ale prawe dowěděl, rukowěť tuto mu podáwáme. Obsah celého sestawili gsme djlem tnj pracj, djlem přjspěwem swých přátel, genž we wěci této zkušeni, wěrně wšecko podali. Čistý wýnos tohoto wydánj obětugeme dědictwj swato-janské- Srw. Čas. pro kat. duchow. 1837. II. 343. Neywjce se odbyly w Buděgowa na Morawě z 1000 wýt. — Roz. lw. 1836. Nro. 46.

Obraz: Katafalk, aneb truchlolešenj, které postaweno bylo dne 26., 27. a 28. března 1835 w chrámu Páně we wsi Turssku w Rakownicku, při truchlopobožnostech za Geho Milost našeho w Pánu zesnulého cjsaře a krále Františka I. Kreslen od F. Hofbaura, w kámen ryto u Zwettlera. (c. 2. dub. 1835).

W časopise chr

Čas. mus. 1834. I. 58. III. 268. České prostonárodnj obyčege a pjsně, od Langera. — 1837. III. 221. České korunowačnj mince, od Hanky.

Čechoslaw, 1831. VI. Slawnost wýročnj w Jamnici na Morawě, od J. U. ze Swabenowa.

Česká Wčela. 1831. VI. Swatebnj obyčege ruských kupcůw a měšťanůw w gubernii jaroslawské, od Kamenického. — Národnj obyčege tatranských Slowanůw (w božj hod, hra mládeže na Lokeše) od Fejérpatakyho. — Zwyk pozdrawowánj při kýchuntj, od Staňka. — Starowěká mohyla u Prahy. — Tanec štyrských Slowanůw. — Obyčeg newěst kolem Petrowardjnu. — Obydlj Menžikowo w Berezowě. — 1836. 40. Slawnost w Plzni (Zauper a Sedláček), od G. Marka. — 388. Swatebnj slawnost Wjléma z Roženberka.

d) *Gindy a Nynj.* 1829. I. 29. 1830. II. 87. 1831. II. 17. 29. 53. atd. I. 1
nj powaha Indianůw w půlnočnj Americe. — 67. Něco o bywalém ryt
— 1833. I. 121. Národnj slawnosti w Praze, od Týla. — 165. Slowan (
chnutj) od Marka. — 175. Wzdechnutj Čecha, od Kopeckého. — II. 39
by ze živobytj w Hradci Králowé a slawnost w Sadowé, od Wl. Peliká
50. O přiwjtánj cjsaře a krále, od Týla. — 119. Zprávy o cjs. milosti
z Čech. — 139. O šestici, (hře národnj), od Kopeckého. — 143. Přjs
přebýwánj cjs. milosti w Brně, od Šembery. — 176. Udělenj měšťans
Klicperowi, od Chmely. — 196. Zastawenjčko u černé bránky w Pra
Týla. — 201. Redaktorůw štědrý wečer.

e) *Krok* Presl. 1831. II. 510. Hra w mič; Semel, na pračata, od Chmely.

f) *Kwěty.* 1834. 48. Nowý krog dám ruských. — 135. Půldwanáctá na Wyš
(zlomek nočnjch potulek po městách pražských), od Týla. — 235. Ol
ze života pražského. — 293. Wečer na ostrůwku barwjrském, od Tý
308. Hry Černochůw w Dalmacii. — 336. Kohauti z Čech do Angličan
kám. — 361. Knihař wlastenec (z potulek), od Týla. — 373. Pohřeb
gedůw (srw. Pautnjk 1827. VII. 31. z ruského). — 412. Sedláci slo
při wařenj, od Zápa. — — 1835. 34. 62. 76. 242. Powěsti a zwyky
konošjch; a) bog s kohautem, b) swatojanské ohně, c) ještěr, d) štědr
čer a gitrnj (ze sbjrky swé powěstj a obyčegůw po Krkonošjch, gakož
některých giných kraginách českých i morawských), od Lhoty. — 13
trohrad a národnj hry ruské. — 418. Markytská slawnost we Hwězdě, od
— — 1836. 139. 158. sld. Mody, od Kašky. — 154. Nástiny ze život
ského, od Filjpka. — 303. 311. Národnj slawnosti při korunowacj. —
55. Masopust pražský, — a mody, od Kašky.

g) *Přjtel mlád.* 1829. IV. 43. České klobauky. — 1831. II. 98. Slawnost
školy w Libeznicjch. — 1832. I. 6. Swěcenj školy w Lobosicjch (183
1833. I. Swěcenj nowé školy w Stěchowicjch, w Beraunsku. — 1834.
Slawnost školy židowské w Polné. — 78. Slawnost hlawnj školy polensk
III. 88. Garnj slawnost atd.

h) *Rozl. pr.* 1826. 269. Swěcenj školy lhotecké bljž Boleslawi. — 425. Wul
(powěra slowanská). — 451. Zwláštnj obyčege mezi Morawau a Slezske
495. Jubileum 50letých manželůw w Třebechowicjch. — 533. Nic. Enz
50letý učitel, piarist. — 546. Kopaničáři na Morawě w Hradišsku. —
62. Fašangy aneb masopustnj kratochwjle slowenského lidu w Uhřjch, o
jérpatakyho. — 1828. 9. Slawnost sekundicie w Jenikowě, kdež se též
nášely rozličné zdařilé některé české spisy (a báseň od T. Lichtenberk
— 11. Čech mezy Hotentoty. — 13. Mrawy a obyčege Wendůw neb lužic
Srbůw (přel. J. Č. sr. *Ost u. W.*). — 1830. 39. Garnj slawnost w Austj nad
od Paukerta. — 1831. 16. 26. Ruské swadby a křty. — 20. Kozáci. —
91. Podlužáci w Morawě, od Straďata. — 1833. 1. Slawnost w Branné,
náš J. M. Král se stal farářem, od Tomjčka. — 28. Obyčege pohřebnj
trech, od Fejérp.

i) *Swětozor.* 1834. Klauzánj na sanjch u Rusůw. — Slowanských her a
ostatky. — Horalé, obywatelé tatranštj. — Huculowé, horáci tatranštj. —
wonci (dle Čaplowiče). — 1835. Českého národu mrawy, staw, zwyky a
čege (do Wladislawa II.). — Hry a zábawy Starorusůw. — Ženské u
rorusůw.

k) *Weč. wyražen.* 1831. (161—188). — 207. Slawnost na střeleckém os
w Praze, od Tomsy. — 270. 314. 390. atd. — 1832. 126. Města W
slawnost 40letého panowánj Frant. I.

f) *Starožitnosti.*

399. *Kalina v. Jäthenstein* (Dr. M.). — *Böhmens heidnische Op
plätze, Gräber und Alterthümer von &c. Gr.* 8. (17¼ *Bog.*
35 *Steindrucktaf.*) *Prag* 1836, *Calve.*

W časopisech:

Čas. mus. 1827—1837. Zprávy o podaných nálezkůw, starobylosti. — 1833. III. 257. O Rusalkách, od Šafařjka (srw. Roz. lw. 1833, nro. 49 a 50, wyňatek od A. Bielowského. — *Ost und West* 1837, *Nro.* 3 od Trojana). — 1834. II. 183. Pozůstatky rusadelnjch swátkůw w Čechách, od Štěpána. — 1837. I. 37. Podobizna (slika) Černoboha w Bamberku, od Šafařjka (il. w Dan. 1837. 111. přel. od B[abukića]).

Česká Wčela. 1834. 37. Známky dáwné wzdělanosti národůw, od Tomjčka. — Hunské zbytky w Alpech atd.

Krok Pr. 1827—1831. II. 40. 627. Starobylý kámen náhrobnj, od Ludwjka. — II. 220. Hřecké náboženstwj. — 339. Krátký obsah náboženstwj pohanského u Slowanůw zwláště u Čechůw, od A. Jungmanna. — 1833—35. III. 207. Wýpadky neynowěgšjho zkaumánj egyptských pomnjkůw.

Rozl. pr. 1826. 356. Památka žertowné udalosti w městečku Sedlci w Beraunsku na džbán 1 wědro w sobě obsahugjcj. — 289. 570 atd.

Mon. des vat. Mus. 1827. *Aug.* 59. *Bemerkungen eines Böhmen* (*Dobrowský*) *über die Verwandtschaft der slawischen u. nordischen Mythologie.* — 61. *Das Siegel des Meisters J. Hus.* — 1828. *Sept. Kunstschätze in Obristwj.*

g) *Nowiny.*

R. 1825 sepsal a wydal W. R. Kramerius cjs. král. wlastenské nowiny. Až do 30. března 1826 wycházely: † „Pražské Nowiny. Rozličnosti s náwěštnjkem.“ Oboge týhodně na půl archu w 4., tedy 25 čjsel. Potom byly od wydawatelůw t. r. B. Háze zwětšeny pod názwem: Rozličnosti pražských nowin (zábawnjk w. t.) a Pražské Nowiny r. 1826 s náwěštnjkem na půl archu w 4. týdně gednau. Předpl. cena na čtwrt léta w Praze byla 1 zl. 12 kr., po poště 1 zl. (42) 54 kr. Wydawatelowé synowé B. Háze. Spisowatel J. Linda. Náwěštnjk obsahowal ljstek zemřelých w Praze, obilnj taxu a giné drobnosti. † Pražské Nowiny r. 1827 a Rozličnosti pražských nowin. Čjsel ročně 101. Cena, wydawatelé a spisowatel titéž, gakž swrchu. † Na rok 1828. Též; prawopisem obdobným. † Na rok 1829. Též. — † Na rok 1830. Též. — † Na rok 1831 též. — † Na rok 1832 též. Wšech předplatitelůw přes 307. — † 1833. Též. Předplatitelůw neywjce w Čechách přes 294. Léta 1834 změnily swau twárnost. — Pražské nowiny 1834 s oznamowatelem a „Česká Wčela“ (w. t.) 4. (52 ar. t. g. nowiny dwakráte týhodně na půl ar. a Wčely 52 čjsel t. g. archůw = 104 ar.) w Praze, tiskem a wydánjm synů B. Háze, čtwrtletně gen w Praze w expedicj 1 zl. 30 kr., na poště půlletně 4 zl. 30, a s nápisem 4 zl. 54 kr. po celém rakauském mocnárstwj. Redaktor Čelakowský. — † Na rok 1835 též. Wiz Alm. de Carro, Prague, 1836. 231. — † Na rok 1836 též. Redaktor ale giž J. N. Štěpánek (a Tomjček). — † Na rok 1837 též. Wýtiskůw a takéž odbjratelůw asi 250, w Praze neyweyš wšech 50, ostatnjch w kragjch českých, méně w morawských, a geště méně w uherských. Tato Nowinárna dáwá swé Nowiny za záhřebské ilirské od r. 1835. Odbjratelůw na německé: *Prager Zeitung* bywá přes 2000, proto že ge i

aurady bráti musegj. Nowiny pražské české wycházegj
děli a we čtwrtek a k dostánj gsau hned od 9. hod.
polednem na wýkaz ljstku.

401. *Ilirske narodne novine a Danice ilirska (w. t.). Předp
lůw přes 400.

402. *Gazeta lwowska, týhodně 3krát a Rozmaitości (w. g.).

Nowinky i w časopisech:

a) *Česká Wčela.* 1835. 93. 282. České nowiny w XVI. stoletj, od Čelako
podané.

b) *Hronka.* 1836. I—III. 1837. atd. Přehled dějin we světě (Rakausy,
Čechy, Rusko, Krakowsko atd.), od Kuzmányho.

c) *Kal. Fejérp.* 1836. 1837. Neynowějšj přjběhy w politickém světě. Palk

d) *Kwěty,* 1834. 48—368. Godra usiluge o nowiny a časopis českoslowens
1835. 68. (od Smetany). — 348. Zrcadlo časůw a ducha lidského na
archu asi 1 stránka. — 1836. Čas a duch lidský též. Připomjnky n
minulé, dle dnůw usrownané, w kterýchž Kwěty wycházely, od Lhoty
Z(apa). — 1837. Dennj kronika, na kteréž mnozj pracowali: Filjpek, Pr
ka, Rokos (oheň), Fejérpataky (slowenština a maďarština), Šmidek,
kowský (hr. Woronecká nad českým gazykem radost pocjtila) atd.
rawy a z Uher a z giných kragůw slowanských po knihkupectwj a
poště se mohau na tenkém papjře psané zprávy asi 1 tištěný slaupec
obnášegjcj — na útraty redakcj hezky často zasjlati, s nadpisem: »R
Kwětůw u J. H. Pospjšila w Praze.« (1837 str. 192).

e) *Pautnjk.* 1826. IV. 102. (Wěž lwowská) a *Rozl. pr.* 1826. 115. O čte
win. — *Weč. wyr.* 1831. 255. — 1832. 136. — 1833. 160 atd.

f) Wýpis beze wšeho přjkladu strašného lupežomordu w Pešti 8. zářj 183
wedeného (Kal. Fej. 1835).

h) *Dějepis cjrkewnj, náboženstwj atd.*

403. *Flavius* (Josef). — O válce židowské. Knihy sedmery,
wu wydány od Ladislawa *Bartolomeidesa* (Kal. Fejér. 1
w Gindř. Hradci A. Landfras 1837? Srw. Jung. lit. st
186. 551.

404. *Chalaupka* (A.). — Hodnowěrné Wypsánj Země Swaté
negské s ginými kraginkami dědictwj Izraelowa. Dwě
s mappau zemi židowské. (Wiz bohoslowj, wýkl.). C.

405. * *Lukaszewicz* (Jos.). — O kościolach braci czeskich w
nėj wielkėj Polsce atd. 8. w Poznaniu 1836.

406. Neypatrnějšj mjsta křesťanstwa Jerusalem, Betlem a Na
Přeložil F. *Slawjček.* 8. (str. IV a 5—98, a 5 (3) ryt.
nop. w 4.), w Gindř. Hradci u A. J. Landfrasa, 1836, (v
ze, knihař Bayer). seš.

Též J. N. Nováček podal do censury: Cesta do swaté země r. 1
A. Prokše, česky. (cens. 2. břez. 1836).

407. *Soltys* (O.). — Gádro Hystorye Cyrkewnj, Nowého Zá
(Kal. Fej. 1836.)

408. Paměti neyhodnějšj pro Křesťanstwo, totiž: Jeruzalém
tlém a Nazaret. Spis zčeštěný od M. *Knagsla,* a ozd
třemi w kameně wyrytými pohledy nynějšjho Jeruzalém
tléma a Nazaretu. 8. (str. 119 a 9), w Znogýmě (!) u M
Hofmanna (1835), c. 12 kr. bez obrázkůw, a 24 kr. s

Počet předpl. na to wyd. 1707. — Druhé wyd. tamž, 1836. — Tjmto wal-
odbytem powzbuzen Knagsl přeložiti: Popsánj Palestiny, t. g. zasljbené swaté
ké země, gakožto wlasti našeho swatého náboženstwj založitele Ježjše Krista,
času geho sw. obcowánj bylo, a za našjch časůw gest, s obzwláštnjm ob-
wyobrazenjm oněch wšech swatých mjst, kteráž se teď od pobožného kře-
va k poctě obcowánj, trápenj a smrti našeho wykupitele božského pečliwě
ncně nawštěwugj; pak s popsánjm tehdegšjch (za časůw Ježjšowých) oby-
w země této, židůw, gegich zřjzenj, gegich mrawůw, obyčegůw, uměnj a wě-
tj atd.; gak i s Palestinau hraničných kragin, a posléz cest oněch, kterýchž
al Ježjš w času swého zdegšjho swatého obcowánj w zemi této. Spis s mno-
kamenotisky a dřewořezy okrášlený atd. (cens. 2. led. 1836 we Wjdni). *Prg.*
837. w srp. oznam.

Katolická missionárnj knjžka, nebo uwedenj ku křesťanskému
žiwobytj (žiwotu). Wydána od shromážděnj neyswětěgšjho
wykupitele. W češtinu uwedena od Jana Křt. *Petráka*, (kněze
téhož shromážděnj). 12. (str. 409 a předml., a obráz. blah.
z Liguory), we Wjdni u Mechitaristůw. L. P. 1830. seš. 26 kr.

Pos. w čas. p. kat. duch. 1831. I. 127—131.

Katolická missionárnj knjžka atd. 8. (str. 198) w Praze, arc.
kniht., wedenjm a nákladem W. Spinky, 1834. seš. 26 kr.
— — Třetj wydánj. Tamž. 12. (str. 198) w Praze, arcib. kniht.
1837. seš. 30 kr.

Zpráwa o cýrkwi křesťanské katolické w půlnočnj Ameryce
y o gednotě Leopoldynské w cýsařstwj rakauském k rozšjřenj
králowstwj Božjho w onych kraginách w Krystu spogené. 8.
(str. 52), w Praze, tisk. J. H. Pospjšila, 1833. seš. 6 kr.

Zpráwa Založenj Leopoldinského w Cjsařstwj Rakauském, k
napomahánj katolickým Wyslancům (Missionářům) w Americe,
(ke wětšj cti a chwále božj, a toho, kterého on poslal, Pána
našeho Gežjše Krista, podáwá wděčným srdcem wlastenské-
mu národu swému kněz cjrkewnj). 8. (str. 130) w Praze, tamž,
1834. seš. 15 kr.

Cens. opět 2. dubna 1837 we Wjd. Pos. čili kritika knih wesměs, a
pisu zwláště w čas. p. kat. duch. 1835. I. 132—137.

W časopisech.

as. česk. mus. 1827. II. 121. Přehled rozličných národůw a náboženstwj na
emi, od P(alackého).

as. p. kat. duch. 1828. III. 405. IV. 563. Poslaupnost papežůw řjmských,
d Krále. — III. 385. Mučedlnjci sw. cjrkwe katolické, od Wacka. — IV.
54. Krwawá pomsta, zmjrněná křesťanským náboženstwjm. — — 1829. II.
04. Cj wěc gest cjrkewnj wyslanstwj čili missionárstwj, od Zimmermanna. —
. 226. Obrana některých památek w kat. cjrkwi, od Černého. — IV. 598.
1830) I. 72. Krátká zpráwa o ruské cjrkwi, dle Strahla a Karamzina, od Čer-
ého. — 1830. III. 332. Počátek a wýklad glagolského, od Zieglera. — IV. 519.
Maria Magdalenská, od Zahradnjka. — IV. 547. (1831) I. 89. Apologetika
řesťansko-katolická, od Wacka. — IV. 602. Krátká historie Mechitaristůw
d Přjhonského. — — 1831. I. 148. II. 311. Žiwotopis knjžete arcib. praž-
kého W. L. Chlumčanského atd. — II. 244. III. 402. O založenj biskup-
twj pražského atd., od Weiningra. — III. 453. O nowé franc. kat. cjrkwi p.
Chatele. — III. 462. Nowá sekta S. Simonianůw. — III. 465. Kapucjni we
wejcařjch. — III. 363. Žiwot G. S. P. Řehoře XVI. s historij o wolenj pa-
ežůw, se statistickým přehledem wšech europeyských obywatelůw z ohledu
áb. wyznánj. — — 1832. II. 268. Kdy a kde se začala slawnost nawštiwenj

panny Marie, od Zimmermanna. — III. 387. Welký díl Europy skrze
pohlawj na wjru Kristowu obrácen, od Wacka. — (1835) II. 315. Ž
ženského pohlawj o wjru křesťanskau, od Čelakowského. — III. 323.
moře, od Slámy. — IV. 530. Jerusalem, od Hlaváče. — — 1833. I.
207. III. 370. O prwotinách náboženstwj křesťanského w Čechách, o
mermanna. — II. 282. Přjspěwek k žiwotopisu Jana Rokycany, z r
Bartoše pjsaře. — III 453 O missionářjch a missionárském ústawu sw
cencia de Paula, od Holubáře. — IV. 585. Založenj biskupstwj králow
ckého, od Ruffera. — — 1834. I. 30. Swatj mučedlnjci prwnjch stoletj
čugj božstwj Kristowo, od Stárka. — I. 64. III. 379. IV. 548. Zpráw
ny rozbrogůw o Kalich, od Zimmermanna. — II. 109. III. 412. O r
Wetešnjka. — II. 227. Společnost Čechůw s Lutherem, od Zahradn
II. 241. O jahnech, od Richtra. — III. 437. Přjbuzenstwj cjrkwe české
rawskau, od Ruffera. — I. 104. Žiwotopis Jos. Fr. Hurdálka, od Zahr
— — 1835. II. 233. O upálenj třj osob původem kališných, od Zahr
II. 217. III. 416. Zdali oswěta lidu obecného nebezpečná gest cjrkwi a st
Smetany. — II. 317. Historie Mediolanského hlawnjho chrámu, od O
— III. 459. Obrácenj sw. Augustina, od Zimmermanna. — — 1836.
IV. 710. Historické wyobrazenj pražských biskupůw a arcibiskupůw, c
byla. — II. 303. Naděge cjrkwe katolické w Ewropě, od Horčice. — I
Zlomek žiwotopisu sw. Polykarpa, od J. Körnera. — IV. 807. Kostel s
pána we Wjdni, od Ondráka. — IV. 689. List cjrkwe Smyrnenské o
dlnictwj sw. Polykarpa, od Körnera. — IV. 740. Bitwa u Jarmuku, o
tešnjka. — — 1837. II. O swěceninách, od J. Nowáka. — II. 294. P
nost pražských biskupských suffraganůw až na naše doby, od M. A.
— I. 182. Jesuiti, od Breišla. — III. 349. Hod slawný božjho těla,
Černohauze. — 421. O missionárstwj (Neumann, Prachatičan z Čech)
z H. Dichtla.

i) *Dějepis slowesnosti (pjsmenictwa), umění.*

414. * *Jungmann* (Jos.). — Historie literatury české, aneb sa
ný přehled spisů českých, s krátkau historij národu, o
nj a gazyka. Pracj atd. 8. (str. IV a 703 a 11 bez znan
Praze, pjsmem Ant. Straširypky, 1825. seš. 2 zl. (

Pos. w *Wiener Jahrbücher d. Lit. Bd.* 37 *u.* 38 (od Dobrows
w čas. mus. 1827. I. 132—136. II. 144—147. IV. 137—139. od Palackého
po Winařickém Mučkowského o stanie lit. czes. 1834. 20—21. — *Gesch. de
Kais. von Mailáth.* 2. *Bd. Hamburg* 1837. 8. *S.* 382—83. *„Keines slawische
lekts mächtig, wendete ich mich an die beste mir bekannte Quelle, den Hr
pitar in Wien, um Nachweisungen über die böhmische Literatur in dem
sprochenen Zeitraume* (1527—1619). *Er verwies mich auf das eben citirte
und seiner gefälligen Verwendung danke ich es, dass ein junger gebildeter
Hr. J. Wusjn, angehender Beamter, das Vorliegende* (w historii geho) *üb
Ich achte mich verpflichtet, dies zu erwähnen, weil es meinen Dank mit Re
heischt, und ich mich nie mit fremden Federn schmücke."* — *Šaf. Geschich
S. VII.* — Podlé této literatury sestawil Michl swůg archowý přehled.

415. * *Kollár* (J.). — *Ueber die literarische Wechselseitigkeit zu
den verschiedenen Stämmen und Mundarten der slawischen
Von &c. Aus dem Slawischen in der — slowakischen —
schrift* Hronka *gedruckten, ins Deutsche übertragen un
mehrt vom Verfasser.* 8. *(S.* 132) *Pesth, Druck von Tratt
Karolyi,* 1837. *geh.*

Srw. Hronku 1836. II. 38—55. Kwěty, 1836. Dan. il. 1836 přelož.
1837. str. 108.

416. * *Schaffarik,* (Paul, Joseph atd.). — *Geschichte der slaw
Sprache und Literatur nach allen Mundarten. Von usw.*

XII und 524), *Ofen, mit k. ung. Universitätsschriften,* 1826. *Hartleben) geh.* 2 *Thl.* 16 *gr.; schön* 3 *Thl.* 16 *gr. (vgff.).*

Na str. VII prawj: „*Viele dürfte es befremden, dass ich mich bei Ab- dieser Schrift der teutschen Sprache, und nicht lieber einer slawischen, lich der angestammten Mundart bedient habe. Dazu bewogen mich zwei en. Die erste war ein blosser Zufall (alle Materialien deutsch), die zweite r Wunsch, das Buch allen Studirenden und Literaturfreunden der verschie- slawischen Stämme unserer Monarchie gleich lesbar zu machen. Nun aber ich aus Erfahrung, dass die Verschiedenheit der Mundarten, Buchsta- d Orthographien unter den Stämmen eine Scheidewand bilden, die selbst 00 von Gelehrten kaum 1 durchzubrechen Muth oder Lust genug hat.*" ge úwod (1—70), lit. staroslowanskau (81—119), ruskau (134—174), ilir- srbskau ŕeckého obřadu (191—223), lat. obř. a wendickau (226—275), če- owĕnskau a lužickau (289—357—379, 479—495) a polskau (399—449). — *Wiener Jahrb.* 37. *Bd.* 1827. — Rozl. pr. 1827. 58. Z této čerpal, a mj- přeložil:

Robinson (Eduard). — Historical view of the language in s varions dialects. From the biblical Repository, conducted y &c. Wl. 8. (str. 205) Andower, 1834, Flagg, Gould and ewman.

Obsah a pos. w čas. mus. 1834. IV. 456 od P(alackého). Kwartalnik, 1835. I. 199. — A z toho překlad:

E. v. O.). — Geschichtliche Uebersicht der Slawischen Sprache ihren verschiedenen Mundarten und der slawischen Literatur. ür das deutsche Publikum bearbeitet und herausgegeben von c. Gr. 8. *(S. XII und* 257 *und* 3 *ohne pag.) Leipzig, Verlag Joh. A. Barth.* 1 *Rthr.* 9 *gr.* (2 zl. 4 kr.)

Oznam a předběž. pos. we Kwětech, 1837, př. 53. od Michla. — Danica 37, br. 27. — obogj přeložili krásnau geho předmluwu. Spisowatel Olbrecht, prince Karla pruského.

Sartori (Franz). — *Historisch - ethnographische Uebersicht der issenschaftlichen Kultur, Geistesthätigkeit und Literatur des terreichischen Kaiserthums nach seinen mannigfaltigen Sprachen id deren Bildungsstufen. In skizzirten Umrissen bearbeitet von c. I. Theil. Gr.* 8. *(S. XX und* 440) *Wien* 1830. *Gerold.*

Podlé Šafařjka ohledem slowanských národůw (česko - slowanská str. — Srw. Rozl. pr. 1830. 4. — Pos. w *Austria. Zeitschr. für Oestr. und land, von Groff - Hoffinger.* 1. *Bd. Leipzig* 1833. *gr.* 8. *S.* 99—111. Wý- této literatury, a chwálj Jungmannowu literaturu *(S.* 102—111). „*Neueste r der Böhmen und Mährer von Kaiser Joseph II. bis auf unsere Zeiten.*"

Winarzyckiego (Karola) o stanie obecnym literatury czeskiéj niemieckiego przełożył Józef *Muczkowski.* 8. (str. 36), w rakowie 1834, tisk Jos. Czecha.

Srw. Almanach de Carlsbad . . . par Jean de Carro &c. Prague, impr. nfeld 1831. 16. mezi polskau a ruskau též českau literaturu: pag. 183— oup d'oeil sur la littérature bohème par Göthe à 191—222. Sur l'état pré- la littérature bohème par Charles Winařický (traduit de l'allemand). — Pra- 5 16. pag. 212—233. Second coup d'oeil sur la lit. boh. de 1831 à 1835 W. (traduit du manuscrit allemand). Kowáň le 18. février 1835. — Roz. 5. 199. — — Prag. VI. 1836. p. 153 sld. Troisième coup etc. de 1831 à la fin de 1837; par etc. Traduit etc. — — Srw. *Jahrb. d. vat. Mus.* 2. *Bd.* 4. *Hft. S.* 388—406, a o sobě: „*Ueber den gegenwärtigen Zu- er böhmischen Literatur von &c. Prag,* 1831. 8. *von Schönfeld verlegt und ut.* —

421. * r. *Keppen* (z, Peter). — Literatura slawänskich narodow. 1-e. 8. (str. 8). Piśmo 2-e k redaktoru žurnala. (m stwa narodnago proswěščeniä 1836 goda) ůl' Nro. Peterburg 24. marta 1836 g. 8. (str. 16). Na str. 11. „No ne podumajte, čto Čechi zanimaůtsä tol'ko äzykom i istorieů. Poéziä, zemleopisanie, estestwennyä, i drugi takže iměůt swoich počitatelej i mužej, poswäščaůšč swoi darowaniä i dosugi.“ — Taktéž piśmo 3-e i 4

Poznamenánj (katalogy), rukopisy.

a) * *Allg. Bibliogr. f. Deutschl. Leipz.* 1836. 1837. *in* 8. 4 zl. roč. od

b) † * Fettrl J. a W. Špinka. — Poznamenánj kněh, kteréž gsau gegi dem tištěné a k dostánj u Jos. Fetterlowé, w kn. arcib. kniht. w starém městě w seminarium, č. 190; gakož i we wšech kněhkupectwj ze; w Hradci Král. u J. H. Pospjšila, w Mikulowě u Jak. Bádra; Fr. Gastla a u F. L. Hallera; w Olomauci u Jana Neugebaura; w u Ondř. Šwaigra, kněhkupcůw. 8. (str. 32) tamž 1831. Katalog nými názwy knih. — Ohlášenj kněh, tamž 1835. 8. (str. 16).

c) *Haase* (*G., Söhne*). — *Verlagskatalog der Buchhandlung von &c.* —24, *dann* 8). *Prag*, 1831.

d) * † *Kronberger & Weber*, též 1827, 1831 a 1837.

e) *v. Mayregg* (*Caj.*). — *Verzeichniss der Verlags- und Commission der &c. Buchhandlung in Pr.* 1831—32. 8. (*S.* 43—46 *Böhm. und Literatur.*)

f) *Neureutter* (Martin). — Poznamenánj knih M. N., knihkupce w Pra zuitské ulici, na starém městě, čjslo 183, bez mjsta a bez roku (183 obsahugjcjch asi 160.

g) *Michaelis- und Oster-Messkatalog in Leipzig.* 1836, 2 *djly*, *za* 2 z

h) † *Pospjšil* (J. H.). — Poznamenánj českých kněh, kteréž nákladem J. H. P—a na swětlo wyšly, a gak w Praze, w liliowé ulici, čjslo 9 Hradci Králowé k dostánj gsau. 8. (str. 16) tamž 1829. — 8. (str. Obnášjť asi 274 prodagných spisůw.

i) *Wenediktowo* knihkupectwj we Wjdni wydáwá na žádost poznamená knih (*Hinrichsches Verzeichn. Leipz. I.*) 1835. *S.* 256.

k) (*Wengerski*). — *Verzeichniss der Bücher und Manuskripte, welche s Majoratsbibliothek in Pilhowic befinden, und am* 24. *Okt.* 1836 *werden.* Knihy hrab. Ant. z Wengerského, a mezi nimi české a ru dostánj u M. Kupiče, antiq. we Wjdni, za 10 kr.).

l) *Wohl* (Heřm.). — regstřjk potřebných knih. Rozl. pr. 1830. 41. stadtl, Rudolph, Šálek, Tauzjk. We Wjdni i Gräffer a Schmiedl nowinách staré knihy na prodeg.

α) *Dlabač* (Jos., roz. w Nimburce, bywalý prof. gym. w Pjsku). *Böh teratur*, w rkp. u učitele slanského p. Štiky.

β) *Dundr* (Giřj Wácl.). — Auplný a wšeobecný slownjk slowanskýc celém Slowansku od r. 1475, t. od wynalezenj knihtiskarstwj až d 1834 buď tištěných aneb sepsaných. Knihopisně sestawený we wšecl 1. a 2. sw. a) českau — 3. a 4. sw. b) ruskau, staroslowanska 6. c) polskau — 7. a 8. sw. d) srbskau a ilirskau literaturu má s poznamenánjmi. Po wygitj (r. 1836!) 1. sw. krámská cena 1 zl. *Th.* 6 *gr.*) na tisk. pap., 2 zl. (1 *Th.* 16 *gr.*) na psac. Předpl. sw. (12—15 ar.) na psac. 1 zl. 30 kr., na vel. 3 zl. — Srw. *Bäuer* 1835. Žurn. m. n. pros. od p. Keppena 1836 atd. Rok 1838 a ge

γ) *Negedlý* (Jan). — *Böhmische Literatur*, zwláště slowozpytná a ž w rukop. u prof. Wáwry.

W časopisech:

Čas. mus. 1827. I. 21. O klassičnosti w literatuře wůbec, a zwláště české, od J. Jungmanna. — I. 136. (140). II. 148. IV. 141. — 1828. I. 142. II. 143. III. 143. IV. 142. — 1829. I. 135. II. 136. III. 126. (II. 138 počet časopisůw w celém swětě). — 1830. I. 119. III. 360. IV. 475. — 1831. II. 221. — 1832. I. 123. III. 374. (umělecká djla česká). — 1833. II. 237. — 1835. II. 229. — 1837. I. atd. Nowé knihy české. — 1829. I. 119. II. 128. III. 121. Literní zprávy. — IV. 122. Zprávy z Dalmatska, od Kucharského. — 1830. Literní zprávy a) II. 231. z polednjch Uher, b) II. 234. IV 75. z Prahy, c) III. 357. z Polska. — 1831. I. 117. Matice česká. Lit. zprávy: wlastencům národnj literaturý našj milowným. O matici české (čas. p. kat. duch. 1831. II. 221—23). I. 155. Zpráwa o spolku pro wzdělánj řeči a lit. české, a o založenj pokladnice k wydáwánj knih českých pod gménem: »Matice česká.« (srw. Tatranku 1832). — 1832. (Od r. 1832—37 Aučty matičné k I. swazku každého ročn.) Lit. zpr. I. 115. IV. 478. z Prahy od českého museum. — I. 105. z Haliče a Polska, čas. naukowý lwowský. — I. 109. z Uher (polednjch, od Šafařjka). I. 113. z Pešti. IV. 478. Česká lit. — IV. 443. Ilirská lit. (kraginská, pos. čbelice krag.), od Čelakowského. — — 1833. I. 3. II. 164. Přehled neynowěgšj literatury illyrských Slowanůw, od Šafařjka. — IV. 445. Slowanské národnj pjsně (V. Stefan. 1833, Milutin. 1833, W. Oleska. 1833) pos. od Šafařjka. — IV. 452. Illyrská gram. Berliřowa 1833, pos. od téhož. — IV. 454. Demidowské odměny. — IV. 455. Národnj základ Ossolińskich we Lwowě. — IV. 457. Literní zprávy z Prahy (časopisy atd.). — V. 463. Náwěštj zakladatelům mat. české. — — 1834. I. 113. Lit. illyrských Slowanůw, od Šaf. — I. 116. Neystaršj rukopis kroniky trojanské. — III. 147. Neystaršj žaltář polský. — IV. 460. Časopisowé češtj. — — 1835. I. 98. Literatura česká od července 1833 do března 1835, od Chmelenského. — II. 229. Nowé knihy české. — IV. 453. Lit. česká na konci r. 1835. — II. 225. Polské časopisy 1835. — 1836. I. 98. Lit. česká od Chm. — I. 106. Náwětj zakl. matice české. — II. 207—224. Lit. česká r. 1836 od Chm. — 1837. I. Předmluwa od Palackého (wážná slowa to o stawu české lit. w tomto 10-letj) a nowé knihy české r. 1837. — III. 263. Slowo o kritice (užitečné pro mladé spisatele), od Chmelenského. — III. 362—382. Literní zprávy (psanj Palackého k Šaf. z Řjma, pos. Wojcickiego pieśni (wiz str. 104) V. St. Monenegro, Sacharowa Skazaniä, Bulgarina Rossiä. V. St. Nar. srb. pos., drobnosti o lit. ruské (z bib. dlä čten.) od Šaf, Čelakowského. — I. Pos. Sbornik Iuchanow 1836, od Šaf. — O choleře (Krombholz), od Ryby atd.

Čas. p. kat. duch. 1828—1837 wiz bohoslowj. — 1834. I. 160. O založenj ednoty pode gmenem: Děd. sw. Jana N. — I. 164. Prawidla těh. dědictwj. — II. 315. Zpráwa geho. — III. 486. 516. IV. 683. — 1835. I. 161. Sw. Ěd. staw geho od počátku až do 1. dub. 1835, tak též 343. 534. IV. 740. 745. — 1836. 182. (aučty) 400. IV. 813. — 1837. I. 186. od Pešiny. (srw. Swětozor 1835 a Wčelu 1835).

Čechoslaw 1830. I. 32. Staw gazyka slowanského w Němcjch před 300 lety, od A. Šembery. — Dopis ze Lwowa (diwadlo). — 1831. V 37—40 atd. od Šembery, Langera. — VI. 64. Knihkupectwj na Morawě, od J. H. Posp. — 1831. VII. Demid. odměny.

Česká Wčela. 1834, Nowosti z literatury české — ruské — srbské a kraginské V. Stefanowič, Magaraševič, Kastelič) — chorwatské (L. Gaj). — Staw lit. w Uhřjch (»Gak se mluwj w Uhřjch? — Nu, maďarsky, slowensky, německy.« »Řecky, latinsky, ži . . O tak mnoho to wše, a nic!««) Staw lit. w Slejch (»kdekoliw Slowané bydleli, anebo kde ještě bydlj, tam německá literatura nekwete, ani se nezmahá«). — Dr. Rumy, sbjratel nár. pjsnj slowanských. — Cenná otázka w Rusku na ruskau historii Alexandra I., za kterauž práci 100 letech (do 1925) spisowatel 1,439.220 rublůw obdržj. — — 1835. Lit. polská (Gorčinski, almanachy, časopisy a časopisectwj w Krakowě a nowosti, Maciejowski (též 1834. histor. pos. od Chmelenského a srw. čas. mus. 1832. I. 107). — Ruská (o nj od Greče. N. Kukolnjk. Petrohradská akademie. Maloruské spisy atd.) — Ilirská (román w Zádru. a now. chorw. Dan-

kowského slownjk). -- 1836. 334. Lit. něm. — — 1837. č. 18. Srbsl
(Urania alm. 1837, srw. Kwěty 1837. *Ost und West*) od Šaf.

e) *Gindy a Nynj.* 1833. I. 87. 135. Lit. zprávy z Haliče. — 152. Rusy.
47. Wyměsky některé z Kaubkowé po polsku napsané rozprawy: R
na wzajemność czeskiego i polskiego języka i stan ich literatury (srw
lw. 1833 431). — 63. z Morawy. — 38. z Čech. — 78. Češi w Polště
mjnka na český národ. — 101. Gazyk český we Wjdni, z *Mittheil.*
1833 *Studium und Kenntniss der Sprache.* 2. *Thl. S.* 99), podal Šembe
I. 134. (Wenzig).

f) *Hronka.* 1836. I—III. Lit. zprávy r. 1835, 1836 a 1837 z Uher a z
— II. 60. Slowo o čjtacjch knihownách slowenských w Uhrách, od G
— III. 93. (Kuzmány). — 1837. I. 19—46. Listy poslané od Kampeljk
nj neyhodněgšj obraz česko-slowanštiny). — 88. Slowo k p. Chmelen
atd. ohledem posudkůw w čas. mus., od Kuzmányho.

g) *Kal. Fejérp.* 1830 1838. Lit. zprávy. We sw. Mikuláši a Bystřici ba
půgčugj se k čjtánj knihy česko-slowanské za lewný plat. Palk. kal. 18

h) *Krok* Pr. 1831. II. 161. O literatuře wesměs a žádosti, od Bergnera.
O způsobu a užitku překládánj z cizjch gazykůw, od panj z Stael.
157. Pos. na spis: »Slawenj lho ročnjho examenu se školskau mládežj
slow. sw. cjrkwe Pešťansko-Budinské r. 1824 atd. — 314. Na Holého:
básně hrd., eleg. a lirické z Virgilia, Tukrita, Ovidia, Tirtea a Horacia, s
stawenú prosidiů ;« w Trnawě u Geljnka 1824 atd.

i) *Kwartalnik nauk.* 1835 a 1836 obnášel lit. zprávy z Čech, od Helcla.

k) *Kwěty.* 1834. 31. Gak by se knihy české ohlašowati měli. — 56. (
srbská) a 90 (polská) a 110 (česká: *Oelenschläger!*). — 130. Bibl. če
wanská (krátký pos. Šmidowých spisůw w českém gazyku). — 215.
od Štorcha. — 223. (Kačić). — 266. (Lit. ruská 1833). — 272. z N
od Kampeljka. — 297. Lit. ruská, od N. Krylowa, srw. 300. — 318. I
o lit. české, polské, ruské. — 342. Čeština u wydawatelůw časopisů
kancelářjch a saudech! — 357. z Morawy od K. — 368. 374. ze Slo
— 391. 403. z Haliče, od Posp. — 401. (Wl. Pelikán). — — 1835.
(lit. pol. a ruská; 51. pol. a srbská). — 71. Lit. pol. a rusinská.
Naše časopisectwj, od Týla, — 189. Lit. ruská (z dorp. letop.), od W
— 192. maloruská. (z lw. roz.). — 309. — 397. — 500. z Drážďan.
6. Přjspěwek k ruskému spisu Opisanie něskol'kich nowych widow ok
lostoj, w Stpb. 1834, od Amerlinga. — — 1836. Lit. ilir. 14. — G
— 24. Pohled na staw lit. polské r. 1835 a 1836 (lw. rozm.) — 35.
učenost, gazyk a pjsmo, od Zapa. — 32. (Lit. ilir.) od Michla. — 3
p. Pogodina ohledem české lit. (z lw. rozm.) — 57. 61. Pohled na li
nowěgšj (básně, Plody, Hasisteyn, mus. časop. časopisy a spisowatelé,
technologii, a hist. z Boz.) od Týla. — Polská lit. (Rakowěcki). 111.
Hradce, od Řečického. — př. 78. Společnosti učené (pražská, madars
ská) knihowna a mus. (w *Ost und West Nro.* 1 a 2), od Michla. —
Wšecky 14denny přjlohy gsauť: Slowesný (liternj) časopis (68. lit. ru

l) *Pautnjk.* 1826. I. 163. II. 92. III. 115. IV. 106. V. 110. 1827.
VII. 110.

m) *Plody.* 1836. Krátký přehled udalostj literatury, na oboru Slowenska
genym pogednánjm o společnosti učenců řeči česko-slowanské w Pr

n) *Přjtel mlád.* 1825—1826. I. 112. III. 111. 1827. II. 112. III.
1828. I. 112. — 1829. I. II. — 1831. I—IV. — 1832. I—IV. — 1833
— 1834. II. IV. — 1835. II. III. Oznámenj nowých knih.

o) *Rozl. pr.* 1826. 82. lit. pol. — 165. Odpowěd Palkowiče na slownjk v
ku« posauzený (srw. *Gesellschafter* 1822. *N.* 56). — 197. 571. Lit
— 428. Lit. ilir. (Talvj, manželka Robinsona [w. t.] preložila srbské p
německého). — 525. Lit. slow. (Igor od r. 1185 nalezen 1795). — 5
české oznamowánj. — — 1829. 21. (Schön o českém gazyku we Šw
chu w Rakausjch, srw. Kwěty 1836. 352. od Amerlinga). — 1831.
liba české lit. w Uhřjch (společnost prešpurská, kežmarská a w lipt.
také česko-slowanská čtenárna od r. 1829), od Fejérpatakyho. — 28.
din w Petrohradě 120 ruských spisow. na hostinu pozwal). — 1833.

ow. společ. w Prešowě na ew. lic. od 27. řjg. 1832. — 52. Knihowny w Ewro-, srw. Wčelu, 1834, w Rakausku.
Věč. wyr. 1831. I. 63. Mat. česká. — 104. Towarzystwo królewskie przyacioł uk atd.
Vzerunki i roztrząsania naukowe w Wilnie, obgjmagj literaturu zahraničnau awiańskich dyalektów a bibliografii dáwnau polskau (Roz. lw. 1837. o. 13.)
llg. Real-Enc. (Conv. Lex.) 2. *Bd.* (8te *O. Aufl.*) *Lpz. Brockh.* 1833 *gr.* *S.* 20—27. „*Böhmische Sprache und Literatur*" od Palackého. srw. *Conv. exikon Supplement* 3. *Hft. Leipz. Br.* 1832. *gr.* 8. *S.* 260—262 *auch* „*böhm. iteratur.*"
Zätt. f. lit. Unt. Leipz. Brockh. 1836. *Nr.* 133. *S.* 572. — *Blätter f. Lit. unst und Kritik v. Kaltenbäck, Wien* 1835. 28. 64. *Ueber den gegenwärti- n Zustand der čech. Lit., von J. E. Wocel.*
cykl. von Pierre. 21. *Bd. Altenburg* 1834. *gr.* 8. *S.* 240—242 „*Slawische prachen.*" 26. *Bd.* 1836. *S.* 85. „*Böhmische Sprache.*"
morist v. Saphir, Wien, 1837 *in* 4. *Nro.* 58. 59. 60. „*Skizzirte Uebersicht r neuesten čechischen schön. lit. Erscheinungen* (Wesna, Malý, Týl, diwa-, Mácha, Klácel) *v. Jul. Schätzer.*
hrb. f. Schull. Prag 1837. *S.* 176. Oznam knih českých za odměnu djtkám.
ag. f. Lit. des Ausl. Berlin 1836. *Nro.* 92. *Bewegungen u. Richtungen der i- böhm. Lit. von Dr. Pr. Purkyně.*
rgenblatt Wien 1836 *N.* 4. 5. *Blicke über die neu-böhmische Poesie v. t.* (Lhota).
str. Encykl. Wien 1835. 8. *I. Bd. S.* 287. — *dann* 338 (200 *Schriftsteller*)
ser Planet, Lpz. 1836. 4. *N.* 172 *flg.* „*Uebersicht der neuesten böhmischen letristischen Literatur*" což se Němcům ljbj (srw. *Bl. f. Lit. Dr. u. Lpz.* 1836. *August.*)
schenbuch f. d. vat. Gesch. Dr. u. Verlag v Hormayer III. Jahrg. 1832. *inchen S.* 443. O české řeči, o školách!
legraph. Wien. 1836. *Böhm. Zeitschriften v. Schätzer. Quart. Rewiew, ndon,* 1832 sld. a? 1837. leden. O Slowanech w Rakausku z polit. ohledu. *t und West* 1837. *Böhm. Bibliogr. etc.* A tak snáze i we francauzských, glických, italských atd. encyklopedijch.

III. Zeměpis.

Balbi (Hadrian). — Zeměpis čili auplné popsánj oboru zemské- o. Podlé poslednjch státnjch změn a neynowěgšjch zpráw, s orownánjm neydůležitěgšjch mincj, měr i wah, a s dokona- mi regstřjky slow i wěcj. Podlé francauzského: Abrégé de éographie pana atd. Djl I. wl. 8. sw. 1. (str. 96), sw. 2. (str. 7—192), sw. 3. (193—288), sw. 4. (289—384), sw. 5. (str. 85—480), sw. 6. (481—576), sw. 7. (577—672), sw. 8. (673 —768), w Praze, w arcib. kniht., wed. a nákl. Wácl. Špinky, 835 sw. 1—3, 1836 sw. 4—6, 1837 sw. 7—8.

Obsahuge předprawy zeměpisné, Europu: Britanii, Norweğo-Šwedsko, Holandsko, Francauzsko, Šweycary, Německo, Rakausko, (Rakausy, Štyri, Tyroly, Čechy, Morawu, Polsko, Uhry: Chorwaty, Slawonii, Sedmihrady, mezj, Wlachy), Prusy, Portugaly, Španiely atd. Dohromady 2 djly asi we arch. sw. Předpl. cena za 1 sw. 20 kr., trwá až do wygitj celého 1ho djlu, ½ zwýšená krámská cena nastaupj. Sběratelé předpl. 7mý wýtisk ná- Gména pp. předpl. budau přitištěna. Čas od času wydá se Ročnjk ze-

měpisný, w němž k doplněnj našeho zeměpisu neyposlednějšj změny, wšeck
winy a oprawy podame. — Pos. w čas. p. kat. duch. 1835. II. 303—7, w
tech 1835. 291., w č. Wčele 1835. 46. 53. 125. 319. Kwartalnik 1835 I. 3
Žur. m. n. pr. w S. Petrb. 1836. 24. břez. od Keppena: »Á dolžen odnako ž
zať, čto, kak nyně u nas w Rossii, tak i w Bogemii (Čechách) perewodit
otečestwennyj äzyk zemleopisanie A. B. Trud ëtom prinäl na sebä g. Storch, k
wměstě s g. Palackim izdaet i atlas Bogemii.« O sobě tištěn: Stručný, zem
obraz mocnárstwj rakauského dle neylepšjch pramenůw a neynowějšjch zpr
stawený od Karla L. *Zapa.* wl. 8. (str. 250 atd.) tamž 1837, seš. 1 zl.

423. * Zeměpisný atlas, čili auplná sbjrka map, we z
njm ohledu na wlast a země s nimi spřjzněné: Celý
bude obsahowati okolo 20 map (kragobrazůw), gichž
3 neb 4 wygdau: 1. Západnj polokaule (Amerika). I
ryl W. Merklas, polohopis Pluth, w Praze 1836. fol.
Wýchodnj polokaule (Europa, Asie, Afrika a Australie)
M. tamže, 1836. — 3. Europa, r. M. tamž, 1837. — 4.
Britanie a Iry, tamž 1837.

Cena 1né mapy gest 16 kr., na vel. 24 kr., předplatj-li se na 3 p
mapy napřed, což 48 kr. neb 1 zl. 12 kr. wynášj. Ginak po 20 kr., vel.
Sběratelé 7mý wýt. nádawkem. — Oznam w Kwětech 1835. 170. 419. (od
1837 př. 10; w č. Wčele 1835. 341. 1837. 102. — Al. de Carro. Pr. 18

Rukopisy:

a) *Michl* (J. W. J.). — Rakausko wůbec a Čechy s Morawau zwláště z
hlawnjho kragowého gazyka (slowanského a německého), zeměpisu, d
a uměloslowj (pěknoslowj). A. p. n. Česká mluwnice porownaná s 3
mí nářečjmi, čili saustawa gazyka slowanského, t. g. českého, polské
ského, a ruského dle Dobrowského náwodu. K powšechnému prospěc
ma i we škole, Slowanům i Němcům w Rakausku, Prusku, Rusku,
Turecku (wiz str. 80 *d*). Oddjl 1nj. Základy německého gazyka dle
zwláštnjm ohledem na češtinu. Oddjl 2hý. Osnowa slohu, též dle
přjklady slowanskými a německými. Oddjlu 3ho djl 1nj. Učenj w z
mocnárstwj rakauského a geho neybližšjho okolj wůbec a králowstwj
zwláště, se zwláštnjm ohledem na hospodárstwj, řemesla (promysl) a
spogeno s uměloslowjm a dějepisem oswěty národůw, w rakauském
wůbec a w Čechách zwláště w pragmatickém wyobrazenj stawu posuc
cházegjcjch národůw, gich wnitřnjho žiwota a konánj, gich pokrok
cauwnutj w uměnj a wědách. Djl 2hý w 3 oddělenjch. Wše česky
cky sestaweno dle školnjho wýměru pro powěcné učiliště w Rakownic
berce, a naučenj sebe pro nastáwagjcj státnj úřednjky. kameralnj a
předstawené, též pro hospodáře. kupce, towárnjky (záwodnjky či fab
řemeslnjky atd. *Oesterreich überhaupt und Böhmen insbesondere in
landessprachlicher (slawischer und deutscher) und in geographischer,
scher und technologischer Beziehung. O. u. d. T. Čechische Sprach
Vergleichung mit den 3 Hauptmundarten, oder Lehrgebäude der sl
Sprache, d. i. der čechischen, polnischen, illyrischen und russischen
nach dem Systeme des Dobrowský. Zum allg. Gebrauch für Haus u
le, Slawen und Deutsche in Oesterreich, Preussen, Russland, Sachsen u
keí. 1te Abth. — Grundlehren der deutschen Sprache nach Hurtel, m
derer Rücksicht auf die čechische Sprache. 2te Abth. Grundriss der
lehre, ebenfalls nach Hurtel mit slawischen und deutschen Beispielen.
1ter Theil. — Unterricht in der Geographie der österreichischen Monar
ihrer nächsten Umgebungen überhaupt, und des Königreichs Böhmen ins
re, mit besonderer Rücksicht auf die Oekonomie, die Gewerbe und den
und das in dieser Rücksicht Bemerkenswerthe nicht blos bei einzelnen C
ten zerstreut, sondern auch in Uebersichten des Gleichartigen zusamm
behandelt. Vereint mit der Gewerbskunde (Technologie) und Kulturg*

ler Völker des österreichischen Kaiserthums überhaupt, und des Königreichs Böhmen insbesondere in pragmatischer Darstellung des Zustandes der noch bestehenden Völker, ihres innern Lebens und Wirkens, ihres Vorwärtsschreitens und Zurückgehens in Kunst und Wissenschaft. 2ter Thl. in 3 Abth. Alles deutsch und čechisch verfasst nach dem Lehrplane für die Realschulen zu Ratonic und Reichenberg. (Cens. w září 1837). Žáci tamnjch powěcnjch škol ěj se *francauzsky*, aby nowěgšj spisy wědecké čjsti mohli, *italsky* (wlasky), protože se do Italie zbožj zawážj. Za nowěgšjch časůw potřebj gest také uměti *razyk slowanský* protože w nowinách čjtáme mezi požadky od nastáwagjcjch uřednjkůw i tyto: »*Kenntniss der böhmischen oder einer andern slawischen Sprache,*" taktéž „*der polnischen*" aneb *krainischen oder wendischen*" aneb zhola *der slawischen Sprache,*" aneb „*Kenntniss beider Landessprachen, Kenntniss der deutschen und böhm. Sprache, Kunde der landesüblichen Sprachen in Ungarn*" *Kenntniss wenigstens einer slaw. Sprache,*" aneb (*Wien Ztg.* 1837. *Nr.* 192. *Kenntniss der böhmischen Sprache mittelst des Zeugnisses eines öffentlichen Professors dieser Sprache, oder des mährisch-schlesischen Gubernial-Translators Kinský D.) nachzuweisen.*" Pak i tjm wjce, protože obchod se Slowany gak o Dunagi do černého moře na parochodě, tak po železné silnici z Wjdně o Bochnii, Wratislawi, Berlina, Petrohradu s Ruskem započjná. Za tau přjnau spis tento w obogjm, prawjm, gazyku ginochům wlastenským českým německým, neyprospěšnějšj gest. (Srw. *Allg. Ztg.* 1837. — *Preuss. Staatsztg.* 1837. 18. *Mai N.* 136.) — Journ. de Francfort pol. et lit. 1837. Nro. 44. — Bibl. dlä čt. 1836. apřel. lit. str. 42 1837. fevral' str. 52.

Pelikán (W.), — Státopis europeyský a rakauského mocnárstwj zwláště. 4.

W časopisech:

Čechoslaw 1831. VI. 22—27. Přehled přestupkůw kriminalnjch r. 1815, w českých, německých a polskych zemjch rak. cjsarstwj swedený ch, od Š(em ery). — VI. 59. Důležité zprávy statistické, od Nedomjra Weleňowského.

V. Včela. 1836. 118. Lidnatost země české i ginýchkragin rak. moc. — 837. 190. K statistice činské řjše a — porodůw w Čechách — pak i od torcha.

Wrok Pr. 1831. II. Baikal, nebo sw. gezero, od Wetešnjka. — 131. Přjdawek zeměpisným gmenům slowanským, od Tablice. — 606. Krátká zpráwa o mi Kongo w Africe (dle Barowa), od Sw. Presla. — — 1833—35. III. 109. ostrowu, genž nedáwno w moři středozemnjm powstal, od téhož. — 1836. I. 337—63. Nástin zeměpisný královstwj Emerriny u prostřed Madagaskaru strowu, za celoročnjho přebytj, od Hilsenburgra a Bojera (z bibl. univers. 833. *Nov. et Dec.* a to z Botanic. Misc. by Hooker).

Wěty. 1834. 64. (Lidnatost). — 97. (Filadelfia). — 1835. 300. Gelenj. — 06. Skalka, polohopis, od Přibjka. — 454. 391. — 1836. 70. České hory, Swětozoru 1835, od Borowičky.

Přjtel mlád. 1826. IV. 105. Počet Slow. z Šaf. — 1827. I. 80. Lidnatost w Čechách r. 1826. — II. 79. III. 91. IV. 17. (1828) I. 67. II. 47. III. 42. V. 44. (1829) I. 22. III. 63. Zeměpis cjsarstwj rakauského w otázkách a dpowědjch. — 1826. 46. — 1828. II. 43. — 1829. II. 109. III. 65. 109. V. 91. — 1831. I. 24. — 1833. I. 11. — 1834. I. 9. — 1835. I. Počet kol w biskupstwj královéhradeckém. — 83. — IV. 46. Zeměpisná známost rálowstwj českého. — 47. — — 1832. IV. 28. Pamětnosti řecké. — II. 20. ragůw českých lidnatost.

Rozl. pr. 1826. 257. Wzdálenost hlawněgšjch měst od Prahy. — 278. 423. 56. — 280. Aučet swadeb, narozenj a aumrtj w Čechách r. 1825, (srw. č. Včelu 1837). — 534. — — 1827. 64. Pro známost w rusko-turecké wogně. — 82. Šumla. — 1830. 33. Křiwan liptowský.

Věč. wyr. 1831. I. 69. Bechyně w Táborsku. Bertrámka, Čakowice. — 217. Město Waršawa. — 250. 254. — 256. (Praha, od Langw.) — 279. 334. — 53. Kaumarské gezero w Žatecku. — 377. — — 1833. 3. 117. — 182. Okoř, rad w Rakownicku atd.

Vatranka. 1832 II. Počet kat., evangelikůw atd. w Uhřjch.

i) *Monatsch. d. v. Mus.* 1827—1831. zwláště 1828. *Sept. Das Kgr. Böhm. öster. Kaiserstaat, v. Schnabel.*

) *Žižka* (Fr.) — *Kunst und Alterthum in d. öst. Kaiserstaat. Geographisch gestellt von Fr. Tschischka. Wien, Beck* 1836. *gr.* 8. (*S. VI. u.* 450) 3 *fl.* Obsáhuge Čechy (229—252), Morawu a Slezsko (252—265) a (265—271), atd.

IV. Libomudrctwj (filosofie).

a) *Dušeslowj, krásowěda atd.*

424. *Kampe* (J. G.). — Dušeslowj, neb krátké učenj o duši djtky, které sepsal atd., a zčeštil Norbert *Waněk*. 8. (str. a 16 ryt.) w Pr. tisk. J. Geř., nákl. M. Neureutra, 1826. seš.

Wýtisk w Přjt. mlád. 1825. III. 11. IV. 17. — 1826. I. II. III. — III. 53. IV. 60. — 1828. I. 35. Rozmlauwánj 14té.

Rukopis:

Zahradnjk (V.). — Dušeslowj obšjrné pro Čechy, u W. Špinky (1836).

W časopisech:

a) *Časop. mus.* 1827. I. 86. II. 9. — 1829. I. 82. Krásowěda, čili o k umënj, od Palackého. — II. 103. Okus české terminologie filosofické, ob ně krásowědné, od téhož. — 1837. I. II. 169. O duchownjm žiwotě i šjch časůw (též libomudrctwj), od Amerlinga.

b) *Hronka* 1836. III. 61—77. O kráse; o umně krásy, o krásném a geho ných spůsobjch uměleckého wytwořowánj; o básnictwj wůbec a geho tř o slohu a werši co úwod k dalšjm družněgšjm krásowědeckým poged od Kuzmányho.

c) *Krok* Pr. 1831. 553. O logice, od Šjra.

d) *Kwěty* 1834. 56. »Doslýcháme, že náš p. Ant. Marek metafysiku k chystá.«

e) *Rozl. pr.* 1826. 154. 177. 231. 426. 437. atd. i w giných spisech.

b) *Mrawné a naučné spisy.*

425. *(Franklin).* — Wýbor spisůw Frankljnowých, čili: Pokla Frankljnowa: přel. od Fr. *Kampeljka*. W b. Bystřici i cholda 1837, w tisku.

426. **Mendelsohn.* — Faedon, aneb Sokratesowo poslednj roz wánj o nesmrtelnosti duše s připogeným žiwotem téhož drce, dle atd. přeložil Jos. *Černý* atd. Wl. 12. (str. 2 Praze. w arcib. kniht., wedenjm a nákl. W. Špinky, 18 seš.

Pos. w čas. pro kat. duch. 1832. IV. 613, od Zahradnjka. Rusk don, ili O bezsmertii duši, Moiseä Mendel'zona, perewod s Německago, Myznikowa. Sp—burg, w tip. Praca, 1837, w 8. (str. 56 a 127). Srw. I čten. 1837. maj. Lit. lětopis. str. 36. ůn' 67.

427. *Der böhmische Cato. Eine auserlesene Sammlung lehrreiche ralischer Denksprüche und Lebens-, Erfahrungs- und Klu*

regeln, nach des berühmten Dyonisii Catonis disticha de moribus ad filium. 8. *Prag,* 1834 *(Mayregg).* 30 *kr.*
Wytaž. ze starobylého skládánj p. Hankowa.

* *Hus* (M. J.). — Dcerka aneb Poznánie cesty prawé k spasenj. Wydaná od W. *Hanky.* 18. (str. 82) w Pr. arcib. kniht. 1826. seš. 10 kr.

W časopisech:

Čas. mus. 1829. III. 96. Powahopisy (dle hrab. Gozzi). — 1829. IV. 39. Přjčeská (od Čerwenky). — 1837. III. 292. Přjslowj slowanská, od Čelakowského. — *Č. Wčela.* 1834—1837. Kwjtka sbjraná na rozličných cestách z klassi— *Pautnjk* 1826. II. Průpowjdky, od Krále. — *Přjt. mlád.* 1831. IV. 53 Angelowský, rychtář k pohledánj. — 1834. II. III. Gak ohawný obyčeg i zwjrata. — IV. 39. Prawá oswjcenost. — — *Rozl. pr.* 1826—1833. Rozpowjdky atd.

c) *Zprâwa a řád obecnj.*

Prawidlo opatrnosti, kterak se s máslem zacházeti má. W Hradci Král. 1825. 2. Též něm. Otisk w Přjt. ml. 1825. IV. 69—74.

* Přednešenj Geho Excell. Pana Newyššjho Purkrabjho, praesidenta c. k. Gubernium, welkokrjžnjka rakaus. cjs. Leopoldowa, rusk. cjs. Alexandr. Newského, a rytjře král. sardin. řádu sw. Maurice a Lazara, wrchnjho ochrance české spořitelnice, Karla Chotka, hraběte z Chotkowa a Wognjna, we shromážděnj welikého wýboru české spořitelnice dne 12. unora 1837. 4. (2 ar.) w Praze, tisk a papjr synůw B. Háze, 1837. Wycházjť od r. 1825 každočně, a wždy se w unoru k nowinám českým po česku, k německým po německu, přidáwá zdarma.

Ustaw liptowské stolice w Panonii, pod Tatrami, roku 1834 až do prwnj powice 1835, kdyžto G. c. k. gasnost Ferdinand I. na požádánj o pomoc liptowské stoličné wrchnosti swého kommissaře poslal, a skrze něho ubohému, s hladem se potýkagjcjmu lidu 14644 zl. stř. w měsjci červenci 1835 ku spomoženj propůgciti a rozděliti dal. Z protokolle král. kommissaře wytaženo a z lat. přel. od K. Fejérpatakyho (w Kwět. 1835 414.)

Wšeobecný zaopatřugjcj ústaw (cens. 1. list. 1826 Wjd.) Knjžka spořitelnj w Praze. 6 kr.

Wýtah z ustanowenj prwnj rak. společnosti we Wjdni, která ohněm učiněnau škodu nahražuge. 8. w Praze u Posp. 1826.

Základy německé společnosti náhrad škody krupobitjm swedené pogišťugjcj. Gotha (wlastně w Praze) 1835.

Ziegler (J. L.). — Pořádek k hašenj ohně w král. krag. a wěnném městě Chrudjmi a wesnicjch k němu patřjcjch. W Chrudjmi 1832.

W časopisech.

Gindy a nynj 1833. I. 24. Ustaw ku hljdánj djtek na Hrádku w (Praze). *Kwěty* 1835. 329. Ustaw pro hluchoněmé w Praze, od Lhoty. (Německým jem se wyučugj žáci. Než i na český se nezapomělo. Bylo gim to ponawzdaližby se někteřj w češtině cwičiti chtěli, a hlásilo se gich 5. P. učitel we Wjdni, z řádu pob. škol, we swém spisu: *Versinnlichte Sprachl. für st.* 1835—37. u wyobrazenj na české hlásky nezapomněl). — 1836. 47—78 v pro sirotky a nalezence w Moskwě a Petrohradě. — *Kal. Fej.* 1837. Spoice a opatrownice *(Spark. u. Versorg.)*, od Chalaupky. — *Přjt. ml.* 1829. (na r. 1827—28). 1831. I. 22. (na r. 1829). 1832. I. 4. (na r. 1830). (na r. 1831). 1834. I. 7. (r. 1832). 1835. (r. 1833). Wýtah z aučtůw u králowéhr. pro wdowy a sirotky po školnjch učiteljch. — 1838. 13. ročn. učenj, kterak opatrně s ohněm a swětlem se zacházeti a co činiti se má, aby ž oheň rychle uhasiti se mohl. Pro nedělnj a swátečnj školu, od Wacka. — ež při ohni dle J. Ceybka, far. sedlc., od A. Strán. — *Wčela* 1834. 181.

Ustawowé dobročinnosti a pokut w Moskwě. — *Rozl. pr.* 1827—33. Taxy. 1828. 54. Taxa w Praze od r. 1690. — 1832. O založenj ústawu pro slepce w chách atd. — *Mon. d. vat. Mus.* 1827. *Apr. Okt.* — 1829. *Febr.* — 1829. *Nachricht von der adelichen Ressource in Prag* (pro čtenj nowin) atd.

d) *Wychowánj dětj.*

1. Náwodstwj (methodika).

428. *Owrberk* (Bernard). — Nawedenj k školnjmu wyvčowánj včitele, pěstauny djtek, a školnj pomocnjky od atd. Přel a potřebnými ponawrženjmi a přjdawky rozmnožil Wend *Dušek*, koop. w Nowé Pace. 3 djly. 8. (str. 155, 143, 1 w Hradci Kr. 1825, 1826, seš. každý po 22 kr., = 1 zl. 6

Srw. Paut. 1826. IV. 107. — Michl J. sbjrá látky k sepsánj děge wychowánj a wyučowánj Slowanůw swým materským gazykem w Rakausku neydáwněgšjch časůw až do nyněgška. Wiz Kwěty 1837 př. 86.

2. Časopis:

429. Přjtel mládeže, aneb zásoba spisů ku prospěchu včitelů a chowatelů duchownjch y swětských, kterau s obzwláštnjm wolenjm wysoce slawné cýs. král. Wlády zemské pod dc ženjm cýs. král. wrchnjho školnjho dozorce w Králowé deckém biskupstwj, čtwrtletně wydáwá Jozef Liboslaw *Zie* atd. Třetjho ročnjho běhu swazky 4., každý sw. po 112 w 8. w Praze, pjsmem normalnj impressý, 1825. — Čtwrt r. b. sw. 4. též tamž, 1826. — Pátého r. b. sw. 4 též ta 1827. — Též 6ho 1828. — Též 7ho 1829. — Též 8ho 1 též 9ho 1832. — Též 10ho 1833. — Též 11ho 1834. — 12ho 1835, každý swazek po 16 kr., wšech (r. 1823, 1 1825) 48 sw. za 12 zl. 48 kr.

Ročn. 1823, 1824. 1825 tamž. Srw. Alm. de Carro 1835. str. 230 roč. 1832). — Kwěty 1834. 14. Drahým wlastencům ze strany Př. ml., od Pelikána. — 1835. 149. Naše časopisectwj, od Týla. — 270. od Petrowc Č. Wčela 1837. 207. Myšlénka o zlepšenj geho, pro Slowany w Rakausku, od chla. — Obsahowal w sobě: 1) neywyššj nařjzenj we školnjch důležitos 2) dějepisné zprávy zwláště českých národnjch škol; 3) oznamy rozlič ustanowenj k užitku škol; 4) powědomost dobrodinj; 5) powyšenosti, odp 6) náwěštj o školu zaslaužilých mužůw; 7) původnj spisy pro kázeň školnj skumné úlohy; 9) wykonné katechesj; 10) wýtahy z časopisůw giných; školnj přjhody; 12) pamětihodné wěci; 13) krásné powjdky; 14) užitečná widla; 15) oznámenj a posauzenj českých knih. — 1826. I. 28. (1827) II O wyučowánj mládeže ženské, od Wacka. II. 16. Nawedenj k wyučowánj semnostech, od Šádka. — 1827. I. 72. Rozmlauwánj djtek školnjch při weře zkaušenj. II. 61. Prospěšná rada, kterak si učitel lásky djtek zjskati může, listech. IV. 84. O domácjm wychowánj. — 1828. II. 29. Wychowánj dj Řekůw. III. 76. Rozprawky k rozwinowánj představ. IV. 62. O přánj now njm. — 1829. I. 56. Rozmlauwánj mezi duchownjm a učitelem. — 1831. (III.) Učitelský sněm (konferencj) držaný w Hostinném po 2hém čtwrtletj II. 35. Týhodnj přjběhy L. O., školnjho pomocnjka. III. 16. Hodnost a důle aurádu učitelskeho. III. 33. IV. 40. Kázeň mládeže mimo školy, kterauž u rodičům přjležitostně raditi mohau. — 1832. I. 52. Rozličnost spůsobu wych mládeže dle powahy, pohlawj a stawu. I. 90. Staročeská aritmetika z nábože pro djtky. II. 21. O djtěcj weselé mysli. III. Myšlénky při narozenj djtěte

td. Čtwero důležitých otázek wychowatelských dle nawržení slowutných spi-
telůw: geden katechismus, čili wjce? Zpěw we škole? atd. — 1833. I. 38.
wolagjcjho na paušti: Zprawte wšecko, co w národnjch školách wadného a
lného gest. I. 49. O lži. II. 6. Gakého nakládánj požaduge se strany učitele
ečné hlawy mezi geho žáky? IV. Chyby a nedostatky některých škol. —
. III. 39. Proč a gak se wychowánj djtek giž od kolébky počjnati má? atd.
ny prawopisu českého obsahuge 1831. II. 6. následugjcj wysoké gubernialnj na-
j, čjslo 47.279. »Královéhradecká biskupská konsistoři! Oprázdňugjce zprá-
22. června 1830 čjslem 372, w které bisk. královéhradecká konsistoř (uwo-
že nynj skoro každý český spis podlé nowého [obdobného] prawopisu složen
čjmž se učitelstwo meylj, ano takowé knihy kupowati se hrozj, pročež we své
lanosti se meská) o zawedenj pomocných prostředkůw prosj bisk. konsistoř
tahem na své nařjzenj 6ho dubna 1830, čjslo 291 poukazugeme [1]), aby dozor-
školnjch okresůw a pastýřům duchownjm kázala bdjti, by se wyučowánj če-
nu dobropisu w obecných školách podlé »Prawidel české dobropjsemnosti Al.
zka (w. str. 77 č. 27) 1819 wysokým dekretem dworské kommissj nad štu-
ni 3. srp. 1822 čjsl. 4867/1320 powolených [2]) s kterýmiž se také přednášenj
é řeči na pražské universitě srownáwá, udělowalo, gakož aby na to hleděla,
yučowánj gazyku českému na wyššjch ústawjch učitelských, královéhr. bisk.
istoři podřjzených podotknutým prawidlům podporowalo.« W Praze, 2. pros.
). Chotek.« — »Weškerému biskupstwj s tjm doložením se w známost uwádj,
páni dozorcowé školnjch okresůw nad geho náležitým ostřjhánjm přjsně bděli;
m, gezdjce po školách, se přeswědčili, a každé přestaupenj hned karali, anebo
s potřeby bez prodlenj zprawu sem dali. W Král. Hr. 7. bř. 1831. Hanl.« —
t. I. Rozkaz, »aby we školách toliko předepsané knihy se potřebowaly, a žádné
.« — 1835. I. »Dle nařjzenj dworské kommissj nad studiemi 16. unora 1822,
933 de § 95. politického zřjzenj školnjho připomjnáme wšechněm auřadům
sůw školnjch, aby auplný název, gméno spisowatelowo, mjsto a rok wydánj
ek za odměnu žákům odhodlaných biskupské konsistoři w čas ku prohljdnutj
ložili, poznamenánj wšak odměnných knih nákladem školnjch přátel zaopatře-
a rozdaných zpráwě školnj připogili, ostatně při školnj visitacj na to hleděli,
e neslušné obrázky za odměny newolily, nýbrž aby se předpisy §§. 95. a 414
. zřjz. náležitě zachowaly. Konsistoř Král. 15. pros. 1834. čjsl. 6135.« — 1829.
. 1832. II. Aučty z wýnosu čtwrtletnjho spisu toho, 1823 a 1824, 1825 a
5 atd. — 1835. II. sld. O trpkostech a radostech učitelůw; může-li učitel wá-
býti, od Řepky. — R. 1838. pod wedenjm A. Stránského ročnjk 13tý, w kte-
ž obledem prawopisu: »Starodáwnj prawopis gest zagisté newinná (časopisu
) winna. Wjmeť, že mu neywyššjm zákonem gest nařjzen. Neslušj-li tedy
ážiti, že nelze proti praudu? Neposwědčugeme-li tjm starobylosti, uznáwagjce
sté přednost obdobného psanj, ale nechtěgme genom násilně wymáhati, co se
chybně pro nemaudré a nedočkawé usilowánj hned z počátku samo zkazilo,
agjce, že od tamtud, odkud překážka wyšla, časem swým zas pomoc přigde.
m poslušni gsauce wrchnosti nerušené obapolné lásky, která nesočj, měgme před
a *obecné dobro*, a w *bohumilé swornosti se ho* dodělati snažme.« — »Nemy-
ež, že nečinjce rychlých pokroků, na témže mjstě zůstáwáme; ano zwolna
ečné kráčjme dále. A protož buďme maudřj, abychom žádagjce wěci prospěti,
i gj nepřekáželi; newystupugmež kwapně z oboru, w kterémž se dosawad učí-
wo s mládežj dosti newolné hýbá; newytrhugmež gich mocně z kolege, dokud
wznešeněgšj dráze choditi neuměgj, ale hleďmež gim opatrně na ni pomoci, aby
ywše wětšj schopnosti a umělosti, napotom tjm rychlegi wyššj wědy, kteréž by-

---

[1]) Přjt. mlád. 1829. III. 6. »Konsistoř zwěděla, že se mnoho školnjch učitelůw
netoliko tak nazwanau analogickau dobropjsnau nowotau w české řeči od
několika let zawedenau mate, nýbrž i této nowé prawopjsemnosti we školách
učj. Poněwadž bez toho gest neaučelná, neužitečná, žákům nesnadná a odstra-
šná, auřadowé školnjch okresůw přjsně budau stržci, aby we školách českých
děti dobropjsemnosti posud wůbec obyčegné byly wyučowány.« (Docela duch.
J. Negedlého, srw. str. 77. č. 24)

[2]) *Prov. Gesetzsammlung Böhm.* 1822. IV. 698. 699. — Přjtel mládeže 27. 6.
N. 153.

chom gim rádi podali, pochopili a gi zobecnili. W Cechách „*Schulfreund* nikl, a tudy slušno w Čechách *česky* psáti, a tak mnohočetnému učitelstwu č *mu* mluwiti *česky*, protož také nabyl hned wjce statných přispjwatelůw.« P o zawedenj obdobného prawopisu do škol se zadala r. 1837 w červenci. — we Waršawě u Glücksberga wycházj od r. 1835 Magazyn dla dzieci. W I wycházj dosti dětských spisůw wiz w Bibl. d. čten. 1834—1837. a w Žur. m.

3. Spisy pro mládež, smjšené a po různu.

430. Audolj almerianské. Powjdka pro mládež dospělegšj, w zčeštěná od W. *Filjpka*. 12. (str. 114) w Praze, tisk K. nákl. M. Neureuttra, 1838. seš. 1
431. Bazaličky. Obraz šlechetných, autlá srdce gjmagjcjch ge nj pro mládež obého pohlawj. Přeložil Wáclaw *Wáše* (str. 140) w Hr. Kr. u Posp. 1828. seš. 1
432. Beránek. Utěšená powjdka pro djtky. Přeloženjm J. *H* 1828. w Litomyšli u J. Turečka.
433. Bibliotheka mládeže; nebo: Zbjrka mrawných powjdek k chtěnj srdce a obweselenj mysli, gež sepsal i přeložil Jo *Wlasák*. 4 djlky. 8. (16 ar.) w Praze, knjž. arcib. kniht. —1832. seš. každý po 10 kr. = 4
434. *Dušek* (Wendeljn). — Naučné powjdky od atd. 12. (str. w Pr. a Hr. Král. u Posp. 1829. seš. 1
435. Dwě stě látek k předpisům při cwičenj se w krásopsanj. hau se též, obzwláště při saukromném wyučowánj mjsto hy k čtenj užjwati. Pro domownj y weřegné učitely seb Přelož. J. W. *Wlasákem*, něm. od Ant. E. Hübla. p. n. *hundert Stoffe zu Vorschriften als Schönschreibungsübungen sebuch für Privat- und öffentliche Lehrer, gesammelt und obigen Zwecke herausgegeben von etc. (Hauptschullehrer)*. 8 110). w Praze, arcib. kniht. 1830. seš. 1
436. *(Ebersberg)*. — Wšecka pomoc přichází s hůry. Šestero wjdek pro mládež šlechetnègšj dle atd. od Jos. P. *K* 8. (str. 105) w Hradci Král. nákl. Posp. 1828. seš. 1
437. *(Emerich)*. — Slowa rozlaučenj křesťanského otce k sw na weřegné školy se ubjragjcjmu synowi. Dle atd. od *Kauna* atd. 8. (str. 115) w Pr. a w Hr. Král. u Posp. 18 seš. 1
438. Eustachia. Powjdka pro mládež, na způsob Schmiedowy wjdky „Eustachius“ wolně zčeštěná od W. *Filjpka*. 12. 72) w Praze, tiskem K. Geřábk. nákladem Neureutra, 18 seš.
439. *Fryček* (Krist.). — Pjsně a průpowědi na celé učenj křesťa katolického náboženstwj dle pořádku katechismu pro š mládež i dospělé od atd. 8. (str. VI a 265) w Praze, w u J. N. Geřábka, 1834. seš. 4

Pos. w čas. p. kat. duch. 1834. I. 131–134.

440. Gehňátko. Powjdka pro djtky a gich milownjky, přel J. *Wlasáka*. 8. (str. 96) w Pr. arc. kn. 1827. 1838. seš.

Gellert (C. F.). — Wyraženj w dobách wečernjch. Dárek pro českau mládež, zčeštěná od Tomáše *Kubelky*. 12. w Plzni, tisk. Leop. Reinera 1831. 10 kr.

Geřábek (Ant. J.). — Prawidla křesťanského katolického wychowánj djtek, wšem rodičům pro gistěgšj a hogněgšj zdařenj gegich powinnostj k djtkám. 8. w Praze a Hr. Král. u Posp. 1833.

Geskyně, neb přjhody hrabat Sokolowských, pro rodiče a djtky gegich. Z německého *(Beatus-Höhle)* přeložil J. M. *Pohořelý*. 8. (str. 306 a ryt.) w Praze, tisk. K. Geř. Neur., 1836. seš. 24 kr.

Jirsjk (J. V.). — Škola nedělnj pro wyrostlau mládež, gakož také kniha wzděláwagjcj pro obecný lid od atd. 8. (str. 160) w Praze, arcib. kniht. 1826. seš. 15 kr.

Obsahuge přjrodopis, zeměpis a krátký děgepis český.

Hofmann (Jos.). — Katechysmus o zdrawj, obzwláštně pro dědinskau mládež. Sepsal atd., w češtinu uwedl Norbert *Wanèk*. 8. (str. 76) w Pr. pjsmem a nákl. Posp. seš. 10 kr.

Pos. w čas. p. kat. duch. 1830. IV. 623. — Polsky: katechizm zdrowia, n. we Warš. 1829.

Hosa (A.), — Prwnj přjprawa maličkých k sw. zpowědi a sw. přigjmánj w sokratických rozmluwách přednešená ku potřebě učitelů a rodičů. S připogenau pobožnostj pro dospělegšj mládež k přigetj obogj swátosti. Wydaná od atd. 12. (str. 196) w Hr. Kr. u Posp. 1826. seš. 20 kr.

Chudý kuchtjk. Powjdka pro šlechetnau mládež. Přel. Frant. *Linder*. 16. (str. 92) w Praze u Posp. 1831. seš. 8 kr.

* *Kamarýt* (J. W.). — Pomněnky, aneb rýmowané propowědi nábožnosti a maudrosti. Dárek milé mladeži a mládeže milownjkům od atd. 8. (str. 103) w Praze a w Hr. Král., tisk. a nákl. Posp. 1834. seš. 15 kr.

Pos. w čas. pro kat. duch. 1834. III. 485. Č. Wčela 1834. 232 a y (Posp.).

Kampe (J. G.). — Kolumbus, aneb wynalezenj západnj Indye, ke čtenj přjgemná a užitečná kniha pro djtky a mladé lidi od atd., do slowenského přeložená od Jana *Geguše*. 8. (str. 230 a mapa mexikánské zátoky), w baňské Bystřici wyt. u Zuzany Štefany 1825. Djl I. (Fej.) 36 kr. (djl II. a III. w rkp.). — — Robinson mladšj. Knjžka ušlechtilé mládeži české k poučenj a zábawě, giżto w německém gazyku sepsal atd. 8. (str. 329 a ryt.) w Praze, tisk. K. Geřábkowy, nákl. M. Neureuttra 1838. seš. 36 kr. ztuha wáz. 40 kr.

Přewoditel a oznamowatel w Kwětech 1837 60. Filjpek. Též přel. od eriusa, nowé wyd. w Gin. Hr. u Land. cens. 2. bř. 1836. — U Posp. »Přjběh Robinzona mladšjho. To gest: popsánj cesty geho do Otahaity a gižnowýjch kragin.« 8. (str. 100 a ryt.) w Hr. Král. 1827, seš. pošt. p. 24 kr., tisk.

Kaun (Jos. Pol.). — Blahorod, aneb dobročinnost přinášj auroky. Powjdka původnj pro dospělegšj mládež od atd. 18. (str. 92) w Praze a Hr. Král. u Posp. 1831. seš. 10 kr.

452. Kniha křesťanská učenj a mrawů k potřebě katechetů, u
lů a pomocnjků w nedělnjch školách. Od kněze cjrkew
w Morawě w německém gazyku r. 1818 wydaná, a ku
spěchu mládeže české a morawské od triviálnjho učite
Čechách přeložená. 8. w Hr. Král. 1829. 2
453. *Král* (J. M.). — Dokonalý žák, neb gak by žák w domá
sti, we škole, domě Božjm a při wyražengj se chowati
Dárek pilné mládeži od atd. 12. (str. 132) w Hr. Král. u
1827. seš. tisk. pap. 15 kr., pošt. 1
454. * *Kopecký* (Dal.) a *Tupý* (K.). — Slowa wděčnosti k swá
narozenj, gmenin a nowého roku, s připogenau sbjrkau
sů do listů památnjch. Wydal (K.) a. p. n. Slowa wděč
a lásky od rozličných spisowatelů. Sebral a rozmnožil
12. (str. 16, 17—120, pak 121—168 a 6 bez zn.) tiske
Geřábkowy, nákl. Neureutra, 1836. seš. 2
455. * † Listky pilnosti za odměnu pro školnj mládež, djlem
šj, djlem wětšj, tak že gich 12 druhůw gest, s českými
powědmi pro chlapce a děwčata. W Praze, tiskem ko
vem u B. Haase, wydánjm K. *Winařického* (w arcib. k
tucet po 12, 18, 24 a 36 kr. Na 6 tuctůw 7. nádawke
dostánj i u Posp. a Bohman. děd.
456. *Macháček* (S. K.). — Jarošjn a Swatawa. Powjdka z min
věků. 12. (str. 20) w Praze, u Posp. 1828.
457. *Marie Antonie.* — Serafka. Dárek dcerkám městským oc
(Dohrowlastky). 12. (str. 121) w Praze, w arcib. kniht.
seš. 12 kr. Druhé wyd. 1832. též 12 kr.

Srw. Pautnjk 1826 IV. 108. Čas. pro kat. duch. 1829. I. 135. N
spisy české pro mládež a lid (gako Myrrhowý wěneček u Posp. za 16 kr.
od Winařického.

458. *Negedlý* (Wogt.). — Ladislaw a djtky geho. Příběh pro
dež. Od atd. Druhé wydánj. 8. (str. 132 a podob. sp
Praze, tiskem Posp. 1837. seš.
459. Osmero Příběhů pro rodiče i o djtky pečliwé wychow
wzdělaných Mjrumilem Kutenským *(Pohořelým)*. Wl. 18
120) w Praze a Hr. Kr., pjsm. a nákl. Posp. 1835, seš.

Pos. w Kwětech 1836. př. 56.

460. Příběhowé pro syny a dcery wlastenské. Ku prospěch
spělegšj mládeže přeložen od A. Gif. *Suchánka.* Druh
naprawené wydánj. 8. (str. 136 a ryt.) w Hr. Král. u P
pošt. p. 20 kr., tisk.
461. † * Průpowědj 365 z učenj o mrawjch, powinnostech,
sti a náboženstwj; dále z historie a z učenj přjrody, z
zdářstwj a počjtánj času, ze zeměpisu wůbec, rakauskéh
cjsařstwj obzwláště, s připogenjm trefných weršů a nau
wtipných průpowjdek. Noworočnj neb zkušebný dar c
od 6. až do 9. roku obětowaný. Djl I. wl. 8. (str. 56)
wl. 8. (str. 96) pro djtky od 10. až do 15. roku, obs
též tolik průpowědj. W Lipt. sw. Mikuláši, tiskem W
w Lewoči, Fejerp. 1835. seš.

Dle Pawla Al. Jaise. Přel. od Fejérpatakyho s pomocj Jos. Plecha. Srw. Čelu 1836. 72. Kwěty 1837. př. 73 od Wl. Pelikána.

Rettigowa (M. D.). — Chudobičky. Dárek autlé mládeži w českém i německém gazyku původně sepsaný od atd. a. p. n. *Feldblümchen. Ein Geschenk für die Jugend, verf. etc.* seš. 20 kr.

Rokos (Fr. Al.). — Powjdky pro wlastenskau mládež a gegj milownjky. Sesbjrané od atd. 18. (str. 141) w Pr., w arcib. kniht. 1830. seš. 20 kr.

Rödlinger (J. M.). — Rodina Bohowěrných z Dolan. Aneb Obraz křesťanského obcowánj w přepodiwných přjpadnostech a strastech žiwota. Nákladem děd. swatoj. čjslo V. 8. (str. VI. 7—552, a 453—458 a 8 b. zn. obs. a obrázek) w Praze, arc. kniht. 1837. w t. ob. 30 kr.

Něm. *die Familie Traugott von Friedheim.* Oprawu na se wzal J. Franta.

Salcmann (Chr. Boh.). — Bohuslaw we swé rodině, neb dalšj cwičenj djtek w mrawnosti, w stářj od 10. až do 12. roku dle atd. sepsal Norb. *Waněk.* 8. (str. 218) w Praze, tisk. u Geřábka, Neureuter 1826. seš. 24 kr. (Pautnjk 1826. 115).

— — Karel Krasil, aneb úwod k rozumnému wychowánj dětj. Kniha pro lid. Sepsal atd., zčeštil Norbert *Waněk.* 8. (str. 218 a obraz a žiwotopis překladatele od Štulce) w Praze, K. Geř., nákl. Neureutra 1837. seš. 24 kr.

Swoboda (Fr. Jan). — Prwnj sto mrawných powjdek k prospěchu mládeže wlastenské. Pracý atd. 12. (str. 124). w Praze, u Pospjšila 1831. seš. 18 kr.

Str. 9 sld. »K nemalé dobrých mrawůw zkáze gest wyučowánj náboženstwj gažákům cizým, protože slowa božjho sjmě w autlém srdečku wkořeniti se nepadši na skálu necitedlnau, totiž w pauhau toliko paměť, kde gemu ugmauti možno; neb rozumu nelze slow obžiwiti, kterýchž nepochopil. Tak se několik jiná toliko paměť zaměstknáwá, mysl a wůle se nezděláwá a pak w mládeneckém wském wěku, kde zůřjcj náružiwosti nábožným rozumem krotiti gest potřeby, až ubohý člowěk, čehoby se přidržel, čjm by se řjdil, nemá; neboť slowa nátwj, kterým se nerozumně učil, dáwno giž zapomněl, a nynj bez wesla na blawe, bauři se uhágiti nemoha. Přeswědčil sem se o této prawdě padesáte ecko wůkol sebe s bedliwostj pozoruge, tedy i to, gak prwnj spolužáci a ičky, kteřj způsobem přirozeným w trivialnj škole sw. Gindřicha se mnau owáni, dobrými a ctnostnými muži a ženami se stali; přeswědčil sem se aké, že ginj spolužáci, s kterými gsem se později w německých školách a od swých rodičůw pauze českých, aby se prý tjm drjwe německy naučili, lo německých škol posjlání byli, kdež dwě, tři neb čtyry leta pobyli a nátwj prawidla, nerozumějce gim, toliko zpaměti odřjkáwali, a pak se k řeneb ginému zaměstknánj odebrali, dost bjdnj a politowánj hodnj lidé gsau nemagjce w srdci swém swatého náboženstwj, té pewné kotwice a stálé, ktege bauři a wlnobytj tohoto swěta byla uhágila, z nichžto pokud mně známo, nec welmi bjdný wzali; Kow. se zastřelil, Kra. otrávil, Dob. oběsil. Eyhle, přirozené nepřirozeného wychowánj! — Ani gediný z nich nedosáhl wěku o. Gá to ale gednau znamenaw, pokaždé, kdykoliw sem slyšel o mladých jch, nikda sem se optati neopomenul, coby tak časného gegich prowiněčinau bylo; a hle, wždy nedostatek u wyučowánj náboženstwj prawau jčinau osudu gegich nešťastného; což wýborný w. p. Matěg Šimák, farář nici provincialnj, nynj w pánu zemřelý, mně wyprawowal s bolestj srdečnau, ko schwalowal, co sem byl o tom powěděl w swém spisku, gegž nazwal Zlatodolem. — Ale i z giné přjčiny škodj nerozumné to a pošetilé zanenj ano i utlačowánj gazyka našeho ušlechtilého a libozwučného; gazyka ch a náboženských otců našjch, gazyka sw. Wáclawa, sw. Lidmily, swatého ěcha, a wšech Swatých a Swětic (též ss. Crhy a Strachoty, Štěpána atd.),

přerozkošné wlasti naši přemilých dědiců; gazyka, gehož sobě slawný k
wysoce wáží, a geg zachowati přikazuge: což ale že neljbj se nemotorným
rým a chrochtawým traupům, kteřj za mladých let swých se ničemuž nena
w staršjm wěku buď učiti se stydj, aneb pro lenost nechtj, tedy geg wšemož
skogj a utlačugj, což gegich rozumu, přičinliwosti a opatrnosti wěru hanbu činj
lau. Pozorug někdo na mapě mocnárstwj Rakauského položenj země našj če
poznáš že skoro ze wšech stran, gako něgaká strašliwá bašta, přewysokými
gest obkljčena, kteréž gi před wpády nepřátelskými po wšecky časy hágili, a
stném spogenj královstwj našeho s mocnárstwjm Rakauským gak našj tak
kauské země proti nepřátelům mocně chránily, čehož každý z nás w posledn
cauzské wogně shledal dostatečně. — Wšak silněgšj a mocněgšj ochrana, n
hory, gest náš milý gazyk mateřský; ten nás bezpečněgi od giných náro
a chránj. [3]) Gest ale k obhágenj těchto přirozených náspůw a walůw stat
udatného národu zapotřebj, který by spokogen gsa s tjm, čjm gemu od
přirozenosti popřáno gest býti, gazyka swého byl milowný, králi swému nad
cko wěrný, tedy i také od cizinců nezáwisný. — (Wiz str. 24) Nuže ted
telowé ctihodni, kterýchžto prozřetelnost božská k tomuto auřadu swatému
lati ráčila, gazyk swůg milugjce, a geho, gakožto neydražšjho pokladu, neyw
šjho dědictwj pradědůw swých, s wážnostj srdečnau šetřjce, učencům a pot
swým pozůstawiti, co swatau powinnost powažugme, a ge časně, gakožto
Boha, pána země a wlasti swěřené miláčky beze wšeho rozdjlu gměnj a staw
uměnj literngmu, tak bohabognosti a nábožnosti zřetedlně, horliwě, daným
přjkladem dobrým wyučugme.«

468. *Swoboda* (Fr. Jan). — Druhé sto mrawných powjdek a
(str. 208) w Praze, tisk. Geř., u M. Neureutra 1833. seš.

Str. 134. »Že náboženstwj nigakž zdařilé býti nemůže, leda w přiroze
materské přednášeno, nemožná gest zdrawému rozumu lidskému o tom pochy
totiž tau řečj přednešeno, kterau nám sám Bůh hospodin dal na cestu živ
šeho; tau řečj, prawjm, které nábožnj a statečnj předkowé našj nám co neyd
pokladu zanechali; kterau naši otcowé a matky mluwili, a kterauž proto při
otcowskau neb mateřskau řečj nazjwáme. — Gestiť swatá tisjcerými důwod
wněná prawda, žeby se mládež neyprwe a neydokonalegi swému wlastnjmu
naučiti měla, a že by se djtky obzwláště náboženstwj nikdá, *nikdá cizj*, nýl
rozenau řečj mateřskau wyučowati měli, gestli totiž chceme oprawdiwému a
lému djtek wychowánj. Každé slowo mateřské gest s našjm živobytjm spol
a našj zkušenostj zapuštěné; každá wýpowěd a každé přjslowj gšauť zrcadla, w
se neykrásněgšj chwjle a památky našj mladosti wyobrazugj; řeč mateřsk
widitelné tělo našeho rozumu. A proto nic tak hluboko do srdce nepadá,
trwanliwých aučinkůw w srdci nepůsobj, gako sladká *řeč mateřská:* čemu se
naučilo, to tak řjkage s mlékem mateřským do sebe wsálo, toho z geho dní
nikdo wjce newymaže a newyhladj. Geden weršjk z pjsma swatého, gedna m
gedna pjseň, kterauž sme z pobožných ust otcowých neb matčiných slyšel
radostná připamatowánj budj w srdci našem i w starém wěku, ba ještě i n
telném lůžku!« — »Řeč mateřská k našemu srdci, řeč cizj mluwj toliko k
wtipu a rozumu; řeč mateřská má swau wlast w celém člowěku, cizozem
swau hospodu toliko w paměti a na gazyku; mateřská zachowáwá w nás
newětšj wzdálenosti lásku k rodičům, k bratřjm a sestrám, lásku k přátelů
mladosti, lásku k wlasti wždy čerstwau a přjtomnau; ona napomáhá w
ctnosti, domácnosti, srdečnosti, upřjmnosti, cizj ale chladj lásku i k rodu i
rodu, i srdce wlasti odcizuge; a kde se nj wyučuge náboženstwj, ona ciz
ge swau nesrozumitelnostj dusj a snjžuge, činje ge otrokyni nepatrnau, swau
nici; kde ale náboženstwj neyswětěgšj a gako panj neymocněgšj za otroky
ženo bývá, tamť wjce ono nepanuge; a kde ono nepanuge, tam panugj
neprawosti, tam panuge newěra, zahálka, obžerstwj, chlipnost, smilstwj, zlod

[3]) Tak se stalo, že český gazyk národnj skoro docela s pjsemnjm se srov
neboť ginak to na Morawě, w Uhřjch, w Ilirii, w Styrsku a Haliči
Poněwadž i pobratřenci Slowané (Poláci a zwláště Iliři) se k nám
dlužnoť těmto bratrům našjm rekownym ochotnau podati ruku, gakož
činegj. Dan. il. 1837. br. 21.

wedlnost, neposlušnost, zpurnost a giné psoty, a ohawnosti wšecky. — Zde
wás odwoláwám, wy udatnj starcowé, wy mužowé zkušenj, kteřj gste w
trwagjcjch wognách dosti měli přjležitostj giným gazykům se naučiti; kterau
ste na bogišti, w newětšjm žiwota nebezpečenstwj Boha wzjwali, kterau ste
wěrněgi se modljwali, kterau se dosawád neyskraušeněgi modljwáte a ney-
ěgi zpjwáte? Bez pochyby každý tau, kterau gemu dal Bůh, ne kterau mu
ět! — Tedy náboženstwj a mateřština gsau dwě wěci tak tuhým swazkem
y, gako duše a tělo, gako stromu kořen a ratolesti; ony gsau ty dwě ney-
ssj přjtelkyně, kteréž člowěka prowázegj a potěšugj od kolébky až do hrobu.
kým tedy gazykem gediné má se wyučowati náboženstwj.« — Sr. Čechos.
VI. 61. — Pos. w čas. p. k. duch. 1831. I. 132—134.

Swoboda (Fr. Jan). — O trýzněnj howad. Katechetické řeči.
Pracý atd. (str. 72) w Praze u Neureutra 1833. seš. 8 kr.

— — Zlatodol, aneb zpustlá wesnice, obnowená farářem,
včitelem a manželkau geho. Pracý atd. m. 16. (str. 280) w
Praze, tisk J. Geřábka, nákl. M. Neureutra 1830. seš. 30 kr.

Pos. w čas. p. kat. duch. 1830. II. 299. od W(inařického).

Str. 60. sld. *P. komissař.* »Tedy k poslednjmu žaloby článku přikročjme;
j, že českým gazykem wyučugete náboženstwj, čehož prý předešlý učitel
nečinjwal. Co na to, pane učiteli, odpowjte?« — *Jaroslaw.* »Welmi mnoho.
howáwánj djtek má náboženstwj naše hlawnj základ býti, aby djtky Boha
čima a w swých srdcjch měli, aby widěli geho *newiditedlného* a poznali
daucjho a wšudypřjtomného; aby se warowali zlého a zachowáwali přiká-
cho. Magj tedy poznati Boha prawého, a kteréhož on poslal, Gežjše Krista.
ry živé, že Gežjšem Kristem wěčného blahoslawenstwj docházjme, nemůže
towaryšstwo ani šťastně powstati, ani trwati šťastně. Gediná k Gežjši Kri-
ka, gest spolu i také láska k bratřjm našim a duch wšeho s nimi sgedno-
Abych lidi mohl milowati, musjm milowati Boha; gak medle Boha milowati
kdežto gsem učenj o Bohu docela nerozuměl. Gak se může mládež gazy-
terému docela nerozumj, wyučowati náboženstwj? Kterak může takowé učenj
ozum oswjtiti, srdce wzdělati, zahřjti, obživiti, k wykonáwánj dobrého wolné
a po wšechen čas života mého w štěstj i w neštěstj kotwicj pewnau býti?
g předek toho nečinil, prawda ge; ale po owocjch gegich poznáte ge. Pohled-
rozpustilost mladjkůw, kteřj nedáwno z geho školy wystaupili, a přeswěd-
e, že mimo několik čjsel a definicj, kteréž se gim dost pracně do paměti
ly, a gež gako papauškowé bez rozumu odřkáwali, nic newědj o náboženstwj.
Má-li ale náboženstwj do hlubokosti srdce wloženo býti, státi se to musj
m mateřským; tjm gazykem, kterým otec na smrtelné posteli milé swé djtky
gegich srdce poslednj naučenj swé skládage; tjm gazykem, prawjm, kte-
ogownjci wlastenštj wespolek se k udatnosti rozpalugj, aby wzteklost nepřá-
přemohše, swau wlast drahau oswobodili, a trůnu milowaného panownjka
dliwého swau krwj ochránili.« — *P. komissař.* »Wždyť pak i w hlawnjm
wětšjm djlem se náboženstwj českým gazykem newyučuge.« — *Jaroslaw.*
že tam mnozj lidé gsau nemocni, z toho nenásleduge, žeby lidé wšudy, tedy i
našem Zlatodole na tauž nemoc měli stonati. Nahljdněme tam do káznice,
láme, že mnohý dwanáctiletý hoch těžkého prowiněnj se dopustiw, a od
tázán byw, zdali chodil do školy, odpowěděl: »Chodil gsem.« »A což ni-
eslyšel, co Bůh zapowjdá?« »Dost možná, že gsem to sleycháwal, nikdá
nu gsem nerozuměl, protože se mi to nikdá česky neřeklo.« — Newětšj
zločincůw tam i ginde nagdeme, že bez náboženstwj wychowánj, aneb, co
tegné gest, že gazykem cizjm gemu byli wyučowáni. I tam mnozj rodiče
j děti swé na břeh Wltawy dřjwj krast, mysljce, že djtě před sedmým ro-
idného hřjchu se nedopaušt, wšak djtě to, co činilo před sedmým rokem
swého, i po sedmém roce a, co živo ge, činj. Má-li to i w Zlatodole býti?«
komissař. »Odpusťte, pane učiteli, přjlišnau horliwostj zapomjnáte, toliko
zku odpowjdati. Wy tedy myslite, aby se Čech žádnému ginému gazyku
« — *Jaroslaw.* »To mysliti, byla by neywětšj pošetilost. Čech schopnostj
t magjcj lehce giným gazykům se naučj, nechť tedy, mage přjležitost, wše-
se učj. Posjlagj-li maudřj pomezngj Němci, wlastenci naši, swé syny a
do pauze českých měst; berau-li opatrnj Židé pauze českau čeládku proto,

aby děti gegich českému gazyku se naučili, a slušné weyslownosti nabyli; p
Čechowé naši (swým 3 hlawnjm slowanským nářečjm) německému, wla
francauzskému a giným gazykům se neučili? Mámeť (muže čtaucj a howo
slowansku) negednoho z neyšlechetněgšjch a neystaršjch rodůw českých pána
cestu do hišpanské země konage, gi w Čechách česky, w Němcjch němec
Wlašjch wlasky, we Francauzjch francauzsky, w Hišpánii hišpánsky se
mimo to latinsky a řecky rozprawěl. Co ale wěčnau prawdau zůstane, má-li
ženstwj do srdce hlubokosti skládáno býti, *nemůže a nedá se beze škody*
leč mateřským gazykem, který u nás Čechůw český gest, *wyučowati*;
giná činj, neb český gazyk utlačuge, škůdce ge dobrých mrawůw, kteréž
boženstwj powstáwagj, a zrádce wšeobecné bezpežnosti, kteráž z dobrých m
pocházj; a neškodj toliko nyněgšjm země obywatelům, nýbrž i budaucjm
ale starý učitel česky neučil náboženstwj, toho ge prawá přjčina, která
hlawnjm městě a ginde walně nacházj, totiž ta, že gako tam oni, tak i
neuměl česky. Pročež on tak w Zlatodole, gako tam oni dle neywyššj m
swé činj, we wlasti usilowal wychowáwati cizozemce, čemuž, že toho déle
smrt časně překazila.« — *P. komissař.* »Tedy ten, kdo učj německy, wych
cizozemce?« — *Jaroslaw.* »Nikoli bez rozdjlu. Kdo w Čechách Čechy u
zyk německý na český štěpuge, aby, když roste geden, i druhý rosta n
gedná gakožto prozřetelný a opatrný wlastenec: kdo ale zcela zanedbáwage č
cizjm gazykům wyučuge, wychowáwá cizozemce, kterj ne k wlasti, ani
země swému, nýbrž přes hranice po cizincjch hledj, gegichž gazyku toliko
naučili.« — Tak mluwiw Jaroslaw ledacos geště powjdal, co, gakožto wog
procházege, w Čechách byl pozorowal; pak i také rok 1744 slawné komissj p
nul, w kterém bogowný král pruský skrz Peterswalde a Litoměřicko ku
byl přitáhl. Gak se ale dowěděl, že lotrinský princ Karel proti němu s
a sedláci čeští i také w Litoměřicku, kteréž tehdáž z wětšjho djlu pauze
bylo, proti němu bauřiti se počjnagj: s neywětšj rychlostj Prahu opus
Slezka pospjchal, nařjkage si, gak těžko prý cizjmu w Čechách ge bogow
magjcjmu wyzwědačům neb průwodčj, s kterými by mohl mluwiti. Kdy
z mrtwých wstaw, opět gednau chtjti ráčil králowstwj naše nawštjwiti,
telnj wlastenci wšj starosti ho zbawili; našel by nynj bohužel množstwj tak
s kterými by mluwiti mohl tam, kdež gich ginda nebýwalo.« — Slawná
ničehož wjce wěděti nežádagjc, geho s pochwalau gakožto dobrého a horliwého
propustila.

471. *Sychra* (Mat.). — Připodobněnj, nimiž mnohau spatite
prawdu dospělegšj mládeži w rozmlauwánj přednášj at
(str. —) w Hradci Král. u Posp. 1825. seš.

472. *Šmid* (Krištof). — Antonjn a Anežka, aneb osud dobréh
tra a sestry. Powjdka dle atd. přel. od Tom. *Kubelk*
(str. 120) w Pr., w arcib. kn., nákl. Špinky, 1834. seš.
Kubelka přeložil: Dobrá dcera a šťastné sledánj atd. přeložené p
děž českau w Pr. arcib.-kn. (cens. 2. srp. 1832). Powjdky kwětné mládeži
wané od Šmida. Sw. 1. (cens. 1. srp. 1836).

473. — — Bohomjr, mladý paustewnjk. Powjdka pro djtky
tely gegich, od skladatele Růženky gedlohradské. Přelo
Pelikán. 12. (str. 88 a ryt.) w Praze, u Posp. 1830. seš.

474. — — Bohomjr, mladý paustewnjk. Štěstj dobrého wyc
nj. Dwě powjdky dle atd. od Jos. *Wlasáka.* 12. (str. 84
w Praze, arcib. kniht. 1830. seš.

475. — — Dobrý Miroslaw a zlý Dětřich. Přjběh ponauči
pro rodiče a djtky od atd., zčeštěn od Fr. *Jáchima.* 1
192) w Praze, arcib. kniht., nákl. W. Špinky, 1834. seš.

476. — — Dřewěný křjž. Powjdka pro djtky a gegich přáte
atd.. od J. W. *Wlasáka.* 12. (str. 48) w Praze, arcib.
wed. W. Špinky, 1832, seš. 6 kr. — Dřewěný křjž. Nov

wjdka. Dárek pilným djtkám od Šmida. 12. w Plzni, 1828, Reiner a Šmid. seš. 6 kr.

Šmid (Krištof). — Eustachius. Příběh z dáwnowěkosti křesťanské znowu wyprawowán pro dobré křesťany od skladatele Genowefy. Přeloženjm J. W. *Wlasáka.* 8. (str. 175 a obráz.) w Praze, arc. kniht. 1828. seš. 12 kr.

— — Ferdinand, neb příběhy mladého hraběte ze Španěl, powjdka dle atd., od Jos. M. *Pohořelého.* m. 8. (str. 206 a ryt. w oceli), w Pr., tiskem Geř., u M. Neur. 1835. seš. 20 kr.

Pohořelý přel. Naučné pow. pro wzd. ml. Chlubič. Lhář. Cesta. (c. 2. bř. 1831).

— — Gindřich z Dubjnowa, kterak k poznánj Boha přišel. Příběh pro djtky a rodiče laskawé (podlé skladatele Genowefy), od Tom. *Kubelky.* Druhé wydánj. 12. (str. 102) w Praze, arcib. kniht. 1830. seš. 8 kr.

— — Hodný Fridoljn a bezbožný Getřich. Příběh poučný pro rodiče i djtky dle atd., od J. *Hýbla.* 12. (str. 274) w Praze, u M. Neureutra, 1834. seš. 18 kr.

— — Holaubek. Powjdka pro djtky a gegich přátely. Přeložena od F. J. *Slámy.* 12. (str. 59) w Pjsku, u Jos. Feterle z Wild. 1827, seš. 8 kr. Přel. též *Hýbl.* Holubička. Nowé wyd. w Litomyšli, u Turečkowých (cens. 1. čerw. 1837). Polsky: Gołąbek, w Waršawě 1831. — Holubička. Obraz w lese. Powjdky pro djtky a gegich přátely dle Šmidta přel. od Josefa W. *Wlasáka.* 8. (str. 58) w Praze, w Šollowské tiskárně, wed. J. H. Pospjšila, 1828, seš. 12 kr. Srw. Pautnjk 1826. I. 108—134. Obraz atd.

— — Husárek, nebo Bůh gest nápomocen ctitelům swým. Naučná powjdka pro dospělegšj mládež. Dle atd. wzdělal J. M. *Pohořelý.* 8. (str. 120 a ryt.) w Praze, u K. Geř. tišt., nákl. Neureut. 1834. seš. 20 kr.

— — Kanárek. Swatojanská muška. Lesnj kaple. Powjdky pro mládež a přátely gegj. Přeloženjm Ant. Wogt. *Hnogka.* 8. (str. 56) w Praze, u Posp. 1827, seš. 12 kr. Druhé opr. wydánj 1836, tamž. Polsky z francauzského we Wilnie 1835.

— — Kwět chmelowý. Příběh wyprawowaný djtkám a mi-lownjkům gegich od Krištofa Šmida, zčeštěný od J. *Hýbla.* S žiwotopisem spisowatelowým. 12. (str. 108) w Praze, tisk K. Geřábk., u Neureutra 1833. seš. 12 kr.

— — Kwětný košjček. Powjdka pro kwětaucj wěk. Přeloženjm Ant. Wogt. *Hnogka.* Druhé naskrz oprawené wydánj. 8. (str. 128 a ryt.) w Praze, pjsmem a nákl. Posp. 1836. seš. 24 kr.

— — Ludwjk, malý wystěhowanec. Powjdka pro djtky a gegich přátely dle atd. přel. od W. *Filjpka.* 12. (str. 102) w Pr., tisk K. Geř., u Neureutra 1835. seš. 12 kr.

— — Powjdky pro kwetaucj stářj, od atd. Přeloženjm Jos. *Procházky.* (Sr. Kw. 1836 př. 30) w tisku u K. Geř., nákl. Neur.

— — Růženka Gedlohradská. Starobylá powjdka pro rodiče a djtky. Zčeštěná od překladatele „Kwětného košjčku". 8. (str. 156 a obr.) wedenjm a nákl. Posp. 1827. seš. 24 kr.

489. *Šmid* (Krištof). — Růženka z Gedlowa, dle pana Schmieda J. *Wotýpky.* 8. (str. 187) w Praze, arc. kniht. 1825. seš. 1
490. — — Sedmero powjdek pro djtky a milownjky gich, toti 1. Třešně. 2. Sedmikrása. 3. Nezapoměnka. 4. Koláče Raci. 6. Čermáček a 7. Ptáčj hnjzdo. 12. (str. 118) w P tisk Kat. Geř., nákl. M. Neureutra 1834. seš. 1
491. — — Štedrý wečer. Powjdka dárkem štědrého wečera kám. Od skladatele Krásliček. Přeložením F. J. *Swobody* 12. (str. 144) w Praze, tisk K. Geřábk. w 8. 1827, Neure 2hé wyd. 1835. 12. (str. 102 a ryt). seš. 1
492. — — Štědrý wečer, powjdka k wánočnjmu obdarowán tek od Schmida. přel. od Fr. *Slámy.* 12. (str. 132) w P u Josefa Fetterle, 1827. seš. 1
493. — — též přel. od J. W. *Wlasáka.* 12. w Praze, tisk nákl arcib. kniht. 1830. seš. 1

W Táboře u Landfrasa 1831. w 8. »Odplata za lásku dětinskau, dar štědrého wečera.«

494. — — Wjtězstwj a odměna ctnosti, nebo: Příběhowé s Genovefy, hraběnky, k oživenj mrawných a nábožných pro mládež, w 16 rytinách představeni a wyswětleni oc sefa Hölzla, zčeštěni od Jana *Hýbla.* 16. (str. 64) w P arcib. kniht. 1829. seš. 1
495. — — Ztracené djtě. Powjdka pro djtky a gich přátely. psaná od Skladatele „Kwětnjho košjčku," přel. od F *Slámy.* 12. (str. 41) w Pjsku, u Jos. Fetterle, 1827, seš.

Ztracený syn. Utěšená powjdka pro děti. Přeloženjm J. *Hýbla.* Litomyšli, u J. Tureček 1828. Nowé wyd. c. 1. června 1837. — Kwěty 18. 130. Biblioteka českoslowanská (pos. Šmidowých spisůw w českém gazyku), oc

496. *Schopp* (owa, Amalie, roz. Weiss.) — Gindřich a Marie, osiřelé djtky. Pohnutliwá a ponaučná powjdka pro djtky ho pohlawj od 8 až do 12 let. Dle atd., od F. B. *T* 12. (str. 113 a 5 ryt.) w Praze, tisk a nákl, Posp. 1835. seš. 48 kr., s 1 ryt. 2
497. Wěnec wyprawowánjm příjběhů uwitý, ku wdělánj ctnosti habognosti, zwlášť k ušlechtěnj a utwrzenj nábožnosti dj aneb ohlas k powjdkám p. t. Christopha Schmida, kan ka augsburgského. Swazek 1. W gazyk český uwede Jana Tomáše *Nowáčka.* (kapl. strmilowského). A. p. n. brá Frydoljna a zlá Dorota. Wzor pro mladé djwky. k spisu p. K. w A.: „Dobrý Frydoljn a zlý Dytrych." 8. X a 11—104 a ryt. 1) w Táb. a Gind. Hr., tiskem Al. Landfrasa 1836 (w Praze knihař Bayer). seš. 1

Wyšel i swazek 2hý a 3tj.

498. *Wlasák* (J. W.) — Gitřenka, neb sebránj zábawných po a básnj pro ginochy a djwky wlastenské. Pracj atd. 12. 108) w Praze, u Posp. 1831, seš 1
499. *Žjtek* (A. W.) — Odměna mrawným a pilným djtkám k lánj, prospěchu y wyražení od atd., s pjsněmi w hudbu denými. 8. (str. 124 a přjl. hudebnj) w Slaném, tiskem Fr řábka (w kom. Neureuter), 1825. seš. 2

Dodawek.

). Pytláci. Powjdka wýstražná a poučná pro mládež wlastenskau. Přeložením J. W. *Sommra*. 12. (str. 72) w Praze arcib. kniht. 1838. seš. 8 kr.

. *Soltys* (O.). — Mladý Gratulant, čili Winšownjk pro školskau mládež. 8. (str. 64) w Prešpurku u Belnayho dědicůw. 1834. seš. 9 kr.

owj w obrazjch u Pachmayera w Praze (1830) s nápisy českými a německými. 4. (48 listůw), též obrázky u Hofmanna a Bohm. dědicůw.

kopisy: 1) (Mnohoslaw J. A.). Čjtánka dějopisná k prospěchu učitelům a wšem rodičům (cens. w čci. 1827). — 2) Česká trivialnj škola (cens. 1. un. 1825). — 3) *Bačkora* (M.). Škola malodětská a dějopis škol malodětských, dokončen 1837. — 4) (*Bělecký* K.). Otče náš, pohnutliwý příběh pro djtky, z ruského 1837. — 5) Živobytj a osudy dwau wěznůw w káznici. Wypracowané w besedách francauzských od L. P. de Jussieu, pak w německých od J. B. Nistelhuebra, a nynj w českých od *Michla* 1837. — 6) (*Galaš*). Gádro příjběžnosti morawské k prospěchu mládeže a těch, genž wědomosti té dychtiwi gsau. Z gazyka německého do morawského přel. 4. (str. 302) u Posp. — 7) (*Dundr* J. A.), Maudrá zřjzenj božská, čili podiwnj osudowé dětj, genž zde a onde se přihodili. Pro rodiče i djtky wšech stawůw i powolanj ze porauěegjcj, psané w Hlinsku. 4. (str. 102). — 8) *Mrtka* (Wogt.). *a*) Neywětšj původ pokaženj mrawůw. Zrcadlo nerozumného wychowánj djtek k ponaučenj wenkowským neb selským rodičům sepsal. 4. (str. 83). — 6) Výtraha kwapné lásky ženského pohlawj pro dcerky české. Příběh o podwedené Medee, dceři královské. 4. (str. 50) u Posp. 9) Leopold, neb odměněná nutrpnost. Příběh pro djtky školnj, zčeštěný od Karla Keykljcka. — 10) Čenu se djtky w dětinstwj cwičiti magj, od Fr. Wl. Heka. 4. (str. 54) u Posp.

a spisech: 1) *Čas. mus.* 1827. III. 111. Prosba wychowatelům (z angl. Benj. Franklina). 1831. III. 277. Staročeský Fridolin (z katechismu s nowými obrazy, na mjstě daru nowého léta 1684 w nowě na swětlo wydaného). — 2) *Čas. p. k. duch.* 1829. III. 393. Proč náboženské wzdělánj mládeže našj we školách národnjch i gymnasialnjch nemá wždy žádaného zniku? od Waka. 1830. I. 54. Slowo o škole, od Zahradnjka. I. 63. Rozmlauwánj při zkaušce weřegné o ústawu pro chudé mezi děwčaty školnjmi. 1831. III. 394. Jak se djtky slowům učiti magj, od Kostky. IV. 559. sld. O škodách z německého wychowánj české mládeže, od Slámy. 1832. II. 273. Může-li tykánj dičům a wychowánj prospěšno byti, od Wrány. 1834. I. 82. II. 277. Wychowánj mládeže zwláštnj pramen nenábožnosti nyněgšjho wěku, od Zeidlera. II. 396. O spořádánj starých škol z ohledu na nowé, od Wacka. 1835 I. 41. O národnjch školách we Francauzsku, od Wacka. I. 94. O dědictwj w. Jana N. od Slámy (w č. Wčele a we Swět. též). — 3) *Čechoslaw* 1831. V. List český z Ameriky, 2000 mil od Čech r. 1816. — 4) *Č. Wčela* 1835.) české trivialnj škole w Plzni, kdež děti ze zeměpisu Balbiho a Smetanowy istorie hbitě odpowjdali, od Sedláčka, a ochránitelna malých djtek, tamže od r. Marka. — 5) *Gindy*. 1831. II. 72. Nyněgšj wychowánj dcerušek. — 6) *Swěty*. 1834. 56. 89. 100. (Stránský A., Chmela). 307. 368. 374. — 1835. 31. Slowo o zkaušákch djtek na tak nazwaných opatrownách (na Hrádku w raze), od Bačkory. — 1836. př. 44. Kollár hotuge Řečňowánku pro mládež e škole a při weřegných zkauškách. 1837. — 7) *Rozl. pr.* 1830. 69. Škola a Slowanech čili Emauzjch w Praze od Franty. Now. pr. 1836. č. 43. Zkauka 260 malých djtek českých na Hrádku. 47. w Karoljně. 87. na Hradanech atd. — 8) Dan. il. 1837.

V. Počtářstwj.

1. *Počjtánj z hlawy a pjsemné.*

502. *Beichl* (J. B.). — Prawidla k počjtánj z hlawy, s hoj zásobau rozmanitých přjkladů ku prospěchu školnjch uče pomocnjků a učitelů. W německém gazyku sepsaná od přeložená od Jana *Makše*. Druhé wydánj. 8. (str. 220 Hr. Kr. u Posp. 1829. seš. 16

503. *Filcýk* (J. J.). — Rychlý počtář, aneb krátce obsažené čty z hlawy pro mládež dospělegšj od atd. Druhé w rozmnožené wydánj. 12. (str. 140) w Praze, tiskem a J. H. Pospjšila, 1833. seš. 1

504. *Hyna* (Karel Ferd.). — Uwedenj k počitánj na trivialnjch lách od atd. 8. (str. 112) w Praze, arcib. kniht. 1835.

505. *Kukla* (Frant.). — Uměnj počtářské s obzwláštnjm ohle na řemesla prostonárodně přednešeno od atd. Djl p Obsahuge počtářstwj a měřictwj. Wl. 8. (str. 220 a tab w ½ ar. s 138. obrazci) w Praze, arc. kniht. 1836. seš. p. 54 kr. pošt. p.

Německy od téhož: *Rechenkunde mit besonderer Anwendung auf Ge gemeinverständlich aufgesetzt von &c. 1ter Theil Rechen- und Messkunst (. metik und Geometrie). 2ter Theil. (Naturlehre, Mechanik, Chemie).* 8. *Pr* 1837. Pos. w Kwětech 1836, př. 49 od Franty. (Předml.) »Kniha ta uspořádána, aby gi žáctwo z triviálnjch škol wystauplé pochopiti mohlo.«

506. * Prawidla k počjtánj z hlawy. Ze zpaměti počtáře A. lera wytažená a ku prospěchu žáků německy a česky ná od Josefa Justina *Michla* atd. A. p. n. *Regeln zum rechnen. Ausgezogen aus A. Köhlers Kopfrechner und zun brauche der Schüler deutsch und böhmisch herausgegebe &c.* 8. (8 *Bog.*) w Praze, nákladem wydawatele, pjsmem Geřábka, 1836. seš. (u wyd. 5tý wýtisk nádawkem) u K a Webra.

Obět. gako Přjbjkowo p. J. Rauchowi, národnjch škol po arcibisk pražském newyššjmu dozorci. Wýtiskůw bylo 2000. K rozdánj mezi žáky a učitele p. Rauchowi 200 wýt. »Měl gsem za to, že wyučowánj gichžto wjce českých nežli německých se nacházj, w obogjch gazycjch musj, chtěge, aby djtky wšemu tomu, čemuž se učiti magj, rozuměli. T 1835 na hlawnj nowoměstské škole w Praze přes 220 žákůw w počtech waw, z prospěchu gich gsem se sice: adowal, než wše bylo perné a dlauha žádné nebylo pomocnj knjžky k tomuto cjli přjhodné. K tomu pohnul mne genknechtem podaný katalog (gsaucj od 1. čce. 1834) wčech wydaných nor knih we Wjdni, kteréž gak w německé tak w slowanské řeči (české, ili polské) tištěny gsau: *a*) Malý katechismus, n. a český 4 ar. nes. 5 kr. n. a 3 ar. nes. 6 kr. atd ; *b*)Kniha k čtenj *(Lesebuch)*, katech. wětšj, n. a č. za 18 kr., n. a ilir. r. 1821 za 24 kr.; *c*) ewangelia, n. a ilir. 28 ar. za 3 *d)* Slabikář n. a český, 6 ar. za 8 kr. (též w Praze 1836 powzbuzenjm p genknechta a přjčinau p. J. Raucha) n. a ilir. 5 ar. 7 kr.; *e*) Kratka pripo *(Kl. Erzähl.)* we Wjdni 1834 za 12 kr. něm. a ilir. atd. i w italské řeči: chismo piccolo, početnj kniha, n. a it. 20 ar. za 25 kr. Německau mluwn ložil J. Michl pro slowanskau mládež se slowanskými poznamenánjmi. S Wčelu 1836. 158. Kwěty 1836. př. 49.

Přibjk (Jan Prawd.). — Počjtánj pjsemná s hognau zásobau rozmanitých přjkladů. Od atd. Swazek prwnj. 8. (str. 137) w Praze, tiskem u Posp. 1837, seš. w tuhé ob. 30 kr. pošt. p. 40 kr.

Srw. č. Wčelu 1836. 302. Kwěty 1836. 49. Zápiska na sw. 2hý a 3tj.

Rádl (Jan). — Uwedenj k snadnému, rychlému gistému zpaměti počjtánj. Od atd. 12. (str. 28) w Praze, u Posp. 1827, seš. 4 kr. — Druhé wyd. 12. (str. 24) tamž 1832. seš. 4 kr. — — Prospěšný a potřebný přjdawek k zpaměti počjtánj s prawidly uwedenému od atd. 12. (str. 31) tamž 1833. seš 4 kr.

Zindl (Giřj, ředitel na c. k. norm. hlaw. škole w Praze). — Jwod theoreticko - praktický w počjtánj z hlawy, gakož základ k počjtánj z ciframi. Pomůcka pro ty, kteřj se zaměstnáwagj s wyučowánjm mládeže w počátcjch arithmetiky. Sepsal atd., zčeštil Norb. *Waněk* atd. 8. (str. 218) w Praze u Tom. Tábora, 1835. seš. 30 kr.

Pos. w Kwětech 1835. 69. od Franty.

pis: Okus obšjrného učenj w rownostech 1ho z 2ho stupňu . . . od Jos. chtmanna, přelož. od A. J. Tesaře (cens. 1. pros. 1826).

sop.: 1) *Kwěty* 1836. 72. 1837. Uloha od Suldowského. 1837. 20. od ěl)eck(ého). — 2) *Přjt. ml.* 1826. III. 59. 65. Přjspěwek k snadněgšjmu čjtánj z hlawy, od Wotýpky. — IV. 93. 1827, I. Rychlý způsob wypočjj střjbrných peněz na papjrowé a naopak, od Gerstnera. IV. 111. Ulohy. 1827. II. 103. Přjkladowé k počjtánj z hlawy. IV. Spočjtánj picj mjry auské, aneb malé, a 1829. I. pak mjry české neboli welké. II. 104. Wyčjtánj české obilnj mjry. — IV. 17. — 1831. III. 106. Ulohy. — 1832. I. z hlawy. II. III. 1833. — I.—IV. 1834. I. II. Počty zlomečné. — 3) *zl. pr.* 1826. 150. — 4) *Č. Wčela* 1837. atd.

2. *Měřictwj.*

njžka o Měrách zemských. Od kterého času mjry a měřenj emské w Králowstwj českém swůg začátek magj, též kdy aré mjry proměněné a naprawené byly, a tyto, gichž se řed y po shořenj desk zemských užjwalo, a posawád užjwá, ařjzené gsau, a gak gim od každého rozumjno býti má, likéž o zlém a škodném užjwánj měr zemských s pilnostj l. 1617. sepsaná od S. Podolského z Podolj . . . pak wyná . . . 1683, nynj pak do tisku daná a s wyswětlenjm ěřických slow opatřená od Jos. Fr. *Devotyho* atd. 8. (str.) w Hr. Kr. u Posp. 1828. seš. 15 kr.

sopisech: 1) *Krok* 1827—1831. II. Sahowánj kostkowé, od Fähnricha. 2) *Přjt. ml.* 1829. I. 49. Wyswětlenj několika pogemůw a rozhodnutj ěřictwj, od Sedláčka.

3. *Hwězdárstwj.*

braz gasných nebes s krátkým popsánjm nebeských těles, i krátké poučenj o hwězdách a gegich běhu od Norb. *Waňka.* 8. (str. 40 a kamenopisná tabule: Přehled neygas-

nějšjch hwězd, stálic na sewernj polokauli nebes wyrey
Matěg Waněk, wyryl Fr. Řehula, pro začátečnjky a milo
hwězdářstwj atd.) w Praze, wytištěno u Tom. Tábora
seš. 2

Gest to skoro na slowo podlé Bartákowa: *Gemeinfassliche Anleitu leichten Kenntniss des gestirnten Himmels &c. Wien* 1827. Tak dj J. Fr předmluwě. — Kwěty 1834. 318.

513. * *Smetana* (Frant. Josef). — Základowé hwězdoslowj astronomie. Od atd. Wel. 8. (str. 189 a 7 bez zn. se bulemi obrazců hwězdoslownjch w půl přjčném fol.) w tisk a papjr od Reinera a Šmida 1837. seš. 1 zl. 30 kr bjratelé přjsně wědeckých knih č. I. za 1 zl. 10 kr.

Litrow, Schubert a Bode gsau neyhlawnějšj zdroge, gichž S. tom použil; šetřiltě wýznamůw buď giž powědomých, nebo nepowědomé aspoň dosti wyswětleny gsau. Srw. čas. mus. 1837. IV.

W časopisech: 1) *Čas. mus.* 1832. IV. 412. Zpráwa o cestě do mě Litrowa. — 2) *C. Wčela.* 1834. 211. Sestawenj swětůw. 79. Řjše t atd. — 3) *Gindy a nynj.* 1830. I. 41. Saustawa slunce. 45. Slunce, dlowý dalekohled s ryt. II. 93. Měsjc. Achromatický dalekohled. *Kwěty* 1835. 28. Boguslawski. — 5) *Krok* 1831. II. 240. Domněnk dářská, od Bergnera. 631. Kterau hwězdau tři sw. králowé za času Páně do Gerusalema wedeni byli? 1833—35. III. 181. O powětrno 1834, od Smetany. — 6) *Přjt. ml.* 1833. IV. O wlasatejch čili k od Lhoty. — 7) *Swětozor* 1834. — 8) *Weč wyr.* 1831. I. 57. O k 214. Hospodářské hwězdářstwj.

4. *Kalendáře.*

514. †* *(Fejérpataky* Kašpar, knihař we sw. Mikuláši). — Nowý i Starý Wl Kalendář na rok Páně 1838, genž gest rok obecný, 365 dnů magjc wysokosti uhlu nebeského na 48mý stupeň spořádaný, rozmanité, u kratochwilné wěci, spolu s naynowějšjmi Europeyskými udalostmi, obsahugjcj. NB. . . . Dewátý ročnj běh. Malá 8. (5½ ar.) pjsm Werthmüllera w Lewoči (1838) (w Praze u Pospjšila a Neureutra štempl. asi 10krát tolik.

Wýtiskůw asi 3—5000. R. 1829 obsahowal gen 5 ar. — českých kalendářůw na r. 1836 od Wl. Pelikána w Kwětech 1836, 183 Amerlinga, pak w č. Wčele 1836. 72. 1837. 72. od Michla. — W čas. m Kromě toho wycházegj w Uhrjch ještě tři slowenské kalendáře. Peštský bernolačině neywjce se bljžj, a prešpurský spisownj řeč neyčistěgi zacho tento mezi oběma na wážkách stogj. Srow. Dan. ilir. 1837. 201.

515. (*Háze*, Bohumila synowé w Praze). — Nowý Kalendář hospodářsk 1838, w kterémž mimo potřebné rubriky a oznámenj powětrnosti dugjcj gednánj se obsahugj: . . . Wydaný od cjs. král. wlast. hos společnosti w králowstwj českém. Dle neywyššjho dw. nařjzenj od 1820 čjslem 6485 od štemple oswobozený. 4. (asi 10 ar. s přilo psanj papjrem) wytištěn u swrchu dotčených, seš. 7 kr. — Now (menšj kalendář). 12. (as 6 ar.) tamž, seš. 8 kr. w. č.

Překlady na mnoze z německého, a ge mezi wšemi neystaršj. ročně 55.000 wýtiskůw.

516. (*Kramerius*, W. R. w Praze). — Wlastenský pautnjk. Wšeobecn slowanský kalendář na r. 1828 (?) w Gind. Hradci (cens. 2. list. řjg. 1828). — Wěrný společnjk neynowějšj a wšeobecně prospěšný na rok Páně 1829 pro Čechy, Morawce, Slowáky a Slezáky (cens. 1830 we Wjd.). Na rok 1831. Zřjzený pro katoljky a ewangeljk

kalendářem židowským a tureckým (cens. 2. srp. 1830). Na rok 1833. Domownj přjtel, zřjzený pro 5tero náboženstwj (1. pr. 1832). Na r. 1834 (cen. 1. čce. 1833). w 4. — Kalendář na obyčegný r. 1826 w Praze, w Somrowské impressj w 12. Srw. Weč. wyr.

(*Medau* Karel Wiljm, knihtiskař w Litoměřicjch). — Litoměřický wšeobecný hospodárský Kalendář na obyčegný rok 1838. Pro duchownj, auředlnjci, hospodáři, kupci, obchodnjci (!), kapitalisty, a wšecky, kteřj něgaké řjzenj neb gednánj magj. Začatý od prof. Aloyzia *Dawida*, dál wedený od Dr. *Legis-Glückselig*. 4. (12½ ar. a 2 tab. ryté) tamž a w Praze w krásné obálce za 18 kr. Přispěl k němu F. B. Tomsa. Od r. 1832—1836 Nowý kalendář na . . . rok 1832. . . . Složený od A. Dawida. . .

(*Palkowič* Giřj w Prešpurku). — Wětšj a zwláštněgšj Nowý y Starý Kalendář na rok Páně 1838, genž gest rok obecný 365 dnů magjcý; podlé wysokosti whlu nebeského o 48 stupnjch, na Wherskau a z částky na sausednj kraginy s skutečným ponaprawenjm a rozmnoženjm garmarků Wherských y některých Sedmihradských a Morawských co neylépe spořádaný a rozličné pěkné wěcy k oswjcenj a k obweselenj mysli w sobě zdržugjcý. Sepsaný a wydaný od atd. 8. (3⅗ ar. a 38 str.) tamž, pjsmem Belnayho dědiců.

. Wycházj neustále po 36 let. Oznam we Wěcle 1837. 355. od Michla.

(*Pospjšil* J. H. w Praze a Hr. Král.). — Kapesnj kalendář na r. 1833. . . 1836.. 24. (asi 2 ar.), ztuha wáz. s pauzdrem 10 kr., se zrcádkem krásně 30 kr. Pro nedostatek odbjratelůw k wyplacenj taxy 6 zl. za powolenj a náklad zaniknauti musel.

(*Rohrer* Rudolf w Brně). — Rozumný Rolnjk, aneb nowý morawsko-slezský něstský a sedlský Kalendář na rok po narozenj Páně 1837, genž gest obyegný rok, magjcj 365 dnů. Wydaný od atd. 4. (48 str. a 1 ryt.) tamž i iištěn 1837 wáz. 18 kr. (nes. 36 kr. w. č.) w Praze Neureuter, 20 kr.

Pos. w Kwět. 1837. č. 2, od Amerlinga. »Překlady špatné; naskrze zá korektura a interpunktacj. Brno má mužůw statečných: Kinského, Kláemberu, Žáka, Jodla, Ohérala a giných. U Gastla w Brně wycházel i: Malý árský kalendář na r. 1832 (c. 2. řjg. 1831), na r. 1834 a 1835 (1. srp. 1833 g. 1834. 1837. 1. řjg. w Br.). Posel z Morawy na r. 1837 (c. 2. září 1836).

(*Spurný* J. w Praze). — Wšeobecný domácj a hospodárský Kalendář na byčegný rok 1838. 4. (10½ ar.) u téhož tiskem a nákladem, seš. 16 kr.

Wedenjm Fr. B. Tomsy od r. 1831. . . . Srw. Kwěty 1836. 40. od a 1837. 7. od Amerlinga.

sopisech: 1) *Čas. mus.* 1829. I. 33. O pranostikách a kalendářjch čeých, zwláště w 16. stoletj. II. 105. Wšeobecný staročeský kalendář (poička k diplomatice české). — 2) *Rozl. pr.* 1826. 15. 66. 92. 101. 193. 241 . 40. Prognostika ra r. 1826. — 1830. 10. Odkud powstálo gméno kalenř. — 1833. 100. Pranostika slowanských sedlákůw. — — 3) *Swětozor.* 35. Pranostika rozumná i krátká.

5. *Wogenstwj.*

Cwičenj a užjwánj Zbraně, gegj částky, gegj čistotné chowáj, a o některých giných wogáku potřebných wěcech w c. k. ogsku. 12. (str. 32) w Praze u Kronb. a Webra 1826.

Cwičenj se we zbrani gednotliwých wogáků, řád a zdělka js. král. pěchoty. W češtinu přeložil T. *Burian*, atd. 12. tr. 103) w Praze u Pospjšila, 1835. seš. 20 kr.

Předpis služby sprostého wogáka, desátnjka, sedláře, kořáře a trubače při cjs. král. gjzdě. Od T. *Buriana*. 12. (str. 6) w Praze u Pospjšila 1836. seš. 16 kr.

525. * Služebný předpis pro sprostého wogáka, swobodnjka a benjka cjs. král. pěchoty; pak částky ručnice pěchoty měřenj a trefenj. W češtinu přeložil T. *Burian*, atd. 12. 64) w Praze u Pospjšila 1834. seš. 1

526. Zachowánj sprostého wogáka c. k. pěchoty, z německ přeloženo od *Fraňka*, praporečnjka a pobočnjka temu (pl barona z Palombini N. 36. 8. (str. 51) w Hradci Kr Posp. 1829. Druhé oprawené wydánj tamž, 1829.

W časopisech: 1) *Čas. mus.* 1828. I. 29. Hágka z Hodětjna neystaršj zřjzenj wogenské od r. 1413. — II. 12. Pana Wácl. Wlčka naučenj ku Wladislawowi, kterak se magj šikowati gjzdnj, pěšj i wozy. — 1836. Obgasněnj zastaralých názwůw we válečném uměnj Čechůw 15ho stole Buriana. — — 2) *Rozl. pr.* 1826. 484. 559. — — 3) *Wčela* 1837.

Důwěrná slowa upřjmného otce k poslušnému synowi na wognu p nému. W Olomauci. Škarnicl (cens. 2. kwět. 1834).

VI. Wědy přjrodné.

1. *Přjrodopis* (historia naturalis).

527. * (*Amerling* K.). — Knjžka o hmyzech, neboliž naučn prawowánj o motýlcjch, wčelách, chraustech, komářjch ných, s přjklady paměti neyhodněgšjmi pro djtky česl wanské, od wraucjho gich přjtele A. K. 16. (str. 102 a w Praze, arc. kniht. 1836. seš. s čer. ryt. 20 kr., s mal.

Kwěty 1836 př. 56. Roz. lw. 1836. 337. *Mnemosyne* 1836. *S.* 518. — W rkp. Knihy Bridgewaterské: Přjroda, gegj zázrakowé a tage člowěčj ruka, dle Karla Bella (cens. 1. čce. 1836). — »O podiwu hodném ruky wydáme we 2 swazcjch 6tiarchowých s připogeným atlaskem obrazůw hem četněgšjch nežli anglická a německá wydánj magj. Celé djlo as 30 swa (Kwěty 1836. 29.)

528. * *Cuvier*(a, barona Giřjho) Rozprawa o přewratech zemnj a o proměnách w živočišstwu gimi způsobený ohledu přjrodopisném a děgopisném od J. S. *Presla* atd 8. (str. 318 a 4 obrazci) w Praze arcib. kniht. nákl. W. Š 1834. seš.

Předml. w Kwět. 1834. 230. Dan. ilir. 1837; pos. w č. Wčel od Amerlinga.

529. * *Presl* (Jan Sw.). — Nerostopis čili mineralogia. Ru saustawná k poučenj wlastnjmu. Wydal atd. Wel. 8 XVI a 628; s 1677 wykresami na 41 obrazu představ w přjč ½ fol., w kámen ryté od Merklasa), w Praze (Spurného) 1837 (Kronb. a Weber), seš. 6 zl. 40 kr. (u we 4 swaz., každý po 1 zl. 20 kr. = 5 zl. 20 kr.).

W předmluwě dj: »Gistý spisowatel přiměřeně položil, že knihy s wagj pro zisk, z marnosti, z powinnosti, anebo k poučenj giných, gá ještě wám z lásky, která zase gest buď pauhá k předmětu, o němž se píše, buď tak národ a gazyk obsahuge. Powinen gsem wyznati se, že mně toliko láska

ei byla neymocněgšj pohnůtkau k wydánj toho spisu. W lásce obsažena gest
aha wědu, o njžto se pjše, co gen možná přistupněgšj učiniti, rozšjřiti, co
wjce gj přjzniwcům a horlitelům zjskati. W lásce zawřená gest i powinnost,
é co milowný cjtj, čjm geho prsy se nadýmagj, to powinen i řečj i
kem dokázati, nechce-li za pauhého sobce gmjn býti. Nyněgšjho času ne-
házj národům čest a sláwa pauze mnohočjselnostj a mohutnostj tělesnau;
n každý powinen gest wynikati oswětau a wzdělanostj, kteréž zase nesměgj
njm býti toliko mohowitých a učených, nobrž po celém národa stegně roz-
ti se magj. Slowem národowé powinni gsau snažiti se, aby člowěckými
tali. — Každý člowěk tedy, chce-li toho gména zaslaužiti, powinen gest,
ké prostředky wynaložiti, aby k dosažen přjzuwedeného cjle podlé hřjwny ge-
dělené přispjwal. Žádná obět nemá mu býti drahá; gměnj, pohodlj a žiwot
ád má nasazowati, sebe zapjrati, ausměšky trpěliwě snášeti, autrpnostj hrdě
jtati. — Ačkoli w státech rakauského cjsařstwj skoro osmnácte milionů Slo
tw přebýwá, newyniklo spisowatelstwj na ten stupeň, aby kdosi pro zisk se
zanášel. Kdy by při tom nebylo swědomj, že wlasti a národu i gazyku po-
j, zagisté by nikdo se nechopil péra. A hle ty rozličné oběti, kteréž spiso-
é a čtenářowé přinesli, nebyli bez owoce. Kdoby medle před 30 lety byl
slil na wšeligaká podniknutj, gimiž Čechoslowané swé národnj žiwobytj a ne-
telnau lásku sweho přirozeného gazyku na gewo dáwagj? Se wšemi milow-
národu našeho tau sladkau se kogjm naděgj, že ta roznjcenost giž nikdá ne-
e, nobrž že co denně wjce a wjce šjřiti se bude, že hluboké kořeny hnáti, u
au široko daleko občerstwugjcj korunu rozkládati, že i neyskwělegšj kwěty
lahodněgšj owoce přinášeti bude. — Nynj ale promluwjm o tomto spisu, genž
nům milým podáwáme. Některý snad pomyslil si a řekl, že gest, alespoň pro
gšj čas, zbytečný. Takowého hlasu nemohl gsem si wážiti, protože geg pronesti
toliko gednostranný saudce, který zapomněl na okamženj, co slowce, literatura,
ě obnášj, toliko od swého předmětu spásu národa očekáwá, třebas by on
n gednal způsobem, genž geho wlastenectwj do pochybnosti zaplétá. Ani sa-
ý přjrodopis, ani samotná mathematika, historia, krásowěda, ani samotné
ictwj, básnictwj atd. nečinj literaturu, nobrž wšecky wědy wespolek. Hodla-
Čechoslowané založiti literaturu podlé stawu, w gakowém u giných národůw
nesměgj takowý bjdný a spolu zpupný saud pronášeti, nobrž raděgi w těch
ostech, w nichž se nalezagj, k pracowánj powzbuzowati, raditi, napomahati,
wánj knih usnadňowati a wděčně, co se gjm upřjmuau myslj podáwá, přjgj-
— Sami Němci sotwa magj takowý spis. Dodawky a oprawy tisku udány
. 620—27. — Srw. ruskau »Glawniä osnowaniä mineralogii,« w S. Petrb.

* *Presl* (Jan Sw.). — Ssawectwo. Rukowět saustawná k po-
učenj wlastnjmu. Podlé neylepšjch pramenůw wydal atd. Wl.
8. (str. XII a 388) w Praze, tisk Posp. 1834 (Kr. a Weber)
seš. 1 zl. 40 kr.

»Gazyk český« — prawj Palacký w čas. mus. 1837. I. 3. — »w ná-
našem zanedbaný, opowržený, z weřegného žiwota, z obcowánj oswěcencůw,
l a z *kancelářůw* wylaučený, — celá wzdělanost naše, celý oběh myšlének,
wýměna žiwota duchownjho, ba i wšecka zpráwa občanská konána i zpro-
owána gazykem giným, — čtyry pětiny našich spisowatelůw pracugj na poli
gedni ze zwyku aneho z potřeby, ginj ze zaufánj nad materštinau.« Náš p.
wydáwage tento spis měl několikerý ohled: 1. (dj on) »žádám literaturu naši
titi spisem, gakowý w nj dosawád nenacházj se. Přjčina toho nedostatku ne-
lá se na neschopnosti Čechůw, nobrž pauze na tom, že učitel a školák sáhá
ize německé, která oběma gest pohodlněgšj. Proč gsi tedy mařil čas, bude
do tázati? Tomu odpowjdám: Čech gsa zbawen přjležitosti ducha okřjwa-
u wzděláwánj se austným wyučowánjm we swém gazyku národnjm, měg
ň knihy, kterými mu možno domácj pilnostj celý poklad učenosti wyčerpati.
m způsobu owšem mnoho překážek. Cizému gazyku uwyklý těžko wprawj
swého původnjho, gehož prwnjm základům toliko w dětských letech se při-
djky geniusu národnjmu, že ho docela nezapomněl, ani že nebylo možná lá-
němu přirozenau wytlačiti, w něm prospjwá, začjná ho sobě oblibowati a
k němu roste w mjře, we které prospěchy přibýwagj. — Za 2hé gsem toho
j, že každá kniha gest památnjkem, který bude dokazowati žiwot národu,

ač potlačený, geho snaženj chwalitebné, geho tauženj po wzdělanosti, třeba gazyk geho z pořádku živých nebyl wylaučen. — Za 3tj chtěl gsem dáti d některým Čechům gazyk swůg neznagjcjm, že njm wšecko, co w latině, fran štině, angličině a němčině napsáno, také česky se řjci může, a nestranný i u saudce snadno nahljdne, čjmž čeština nadřečené gazyky, překonáwá, a čjm nedosahuge; trwám ale, že poslednj z ohledu gazyků naduwedených se nen . . . Za 4té snažil gsem se poskytnauti obraz celého ssawectwa.« — Pos. w mus. 1834. I. 108. »Ssawectwo toto psáno gest směrem a duchem wědeckým a hem swým wyrownáwá se neylepšjm toho způsobu spisům w cizině kdy wyš

531.* O přjrozenosti rostlin aneb Rostlinář pro lékaře, hoş hospodáře, lesnjky, umělce, řemeslnjky, a wychowatele. dáwán Bedřichem Wšemjrem hrabětem *Berchtoldem* a Ja Swat. *Presłem*, . . . Oddělenj třetj. Swazek 1—49. Tisk u w Praze, 1821—1835, wl. 4. každý swazek obsahuge 4 ob na vel. a text (4 ar.) na psac. pap. Každý djl má 20 swaz a hlawnj titul. Předplacenj na swazek s obrazy černým kr., na wytisk malowaný 1 zl. 18 kr. Mimo předplacenj tisk swazku s černými obrazy 48 kr., s malow. 1 zl. 3 (u spis.)

Spis k tomu welmi potřebný. »Oddělenj prwnj« od týchž tamž za 2 zl. Srw. Jungm. lit. 1825. — P. chce i r. 1838 s Rostlinářem pokrač a »Cestu skrze Sicilii a Italii« wydati. Z gazyčných *ně* kladl snad aumyslně

532.* Přjrodopis co kratochwilnjk školnj pro dospělegšj ml českoslowanskau. Od J. N. *Filcýka* atd. Wel. 8. (str. 2 26 kamenopisn. obr.) w Praze, arc. kniht. 1834. seš.

Podlé *Funke's Naturgeschichte und Technologie für Lehrer und S Wien u. Pr.* 1800. Pos. od Hanla w Kwětech 1835. 29 a 49. — Č. Wčela 166. »F. dal tento spis na swé autraty tisknauti, a tudy se, neměw hogných porowatelův, zadlužil.« Wýtiskův 3000.

533. Přjrodopis, čili poučenj o wěcech w přjrozenosti se na zegjcjch, gakož o živocjch, rostlinách a nerostech, a krátké popsánj. Od Fr. *Šjra*, atd. 8. (str. 152 a obrá w Gičjně, pjsmem a nákl. F. J. Kastránka 1835, (w P Kr. a Weber). seš. 2

Pos. od A(merlinga) w Kwětech 1834, 375. 385. 395. Odpow Šjra, tamž 1835. 9.

Rkp.: *Raffe* (M. G. Ch.). — Přjrodopis pro djtky, přeložil J. A. Dundr ryt. (cens. 1. un. 1834).

W časopisech: 1) *Čechoslaw.* 1831. V. VII. Umělecké schopnosti něk hmyzův. VIII. Hmyzowé co přjčina rozličných neduhův u lidj a zwjř Amerlinga. *Sámo.* 1832. Polewnjci (infusoria). *Krok* 1833. od Amerlin 2) *Č. Wčela* 1834. Na mnoze od Amerlinga, Malého a giných. 1835 sobenj pokroků wěd na mrawy a charakteristiky lidské (z angl.) od Š cha. 1836. z přjrodopisu obrazy. 1837. č. 22. — 3) *Gindy.* 1829. 49. 57. 1831. I. 25. 73. II. 69. 77. 92. 81. 1833. II. 8. 47. — 4) 1831. II. 65. (1833—35. III. 259. 1836, III. 452.) Přjrodopis o ner od S. Presla. 113. Popsánj hlati tyčkowce. 479. Něco o platyně. 123 515 Ponawrženj saustawy živočichův dle třid, řádův a rodu. 123. w brauku, kraginjk zlatý nazwaném. 117. Popsánj a wyobrazenj n zkamenělých koreyšův. 578. O potážném stárj pohoří ewropegský Beaumonta. 625. Obzwláštnj kámen. 626. Neywětšj teplo a zima. 62 přirozené. 628. Přjdawek ku kwěteně české od Staňka. 631. Geček. Meteor. 1833—35. III. 235. 1836. 401. Ewropa w nástinu přjrodop dle Schauva, od S. Presla. 160. Widlořep, nowé pokolenj hlist, od S.

363. Zlomky z cesty do Terstu, od K. Friče. 624. Ohlášenj Purkyňowa spisu phoenom. gen. od Amerlinga. — 5) *Kwěty* 1834. 189. 324. 374. zprávy z Uher. 1836. př. 17. Dwogj ponětj o přjrodě, od Rozsypala. — 6) *Přjt. ml.* 1827. I. 84. Bylinářská abeceda. II. 99. III. 102 IV. 52. — 1828. II, 52. 56. — 1832. IV. Sopky. 1834. IV. 1835. I. Hmyzowé od Strnada atd. — 7) *Rozl. pr.* 1826. 82. 195. 219. 245. 375. 509. — 1828. 25. Čechy. — 8) *Swětozor.* 1834. 1835. — 9) *Weč. wyr.* 1831. 109. 1832. 23. atd. Hospodářský živočichopis od Amerlinga.

2. *Člowěkoslowj.*

Časopisech: 1) *Čech* 1832. O letorách (temperamentum) od Amerlinga. — 2) *Gindy* 1831. I. 3. — 3) *Krok* 1831. II. Člowěkoslowj od A. Jungmanna. 476. O lidech země požjwagjcych. — 4) *Kwěty* 1835. 206. Znamenitá pamět u 55letého muže we Lhotě blјž Čelakowic, který, ač sprostý, gen $^5/_4$ léta do školy chodil, celá ewangelia, ano i kázanj česká nazpamět uměl. — 5) *Rozl. pr.* 1829. 38.

3. *Přjrodnictwj* (physica &c.).

Sedláček (Wogtěch) a *Presl* (J. S.). — Základowé přjrodnictwj aneb Fyzyky a Mathematyky potažné neboli smjšené. Z mnohých ginogazyčných na slowo wzatých spisowatelů wybral a sepsal *Sedláček*. 8. (str. 144) w Pr. arcib. kniht. (. .) 1825. 1828. seš. 48 kr. Přjrodnictwj, část chemická. Lučba čili chemie zkušná od J. S. *Presla*. 8. (str. 278) tamž, 1828. seš. 1 zl. (Lučba čili chemie zkušná). Djl 2hý (cens. 2. pros. 1834).

Čas. mus. 1828. II. pos. — Obsahuge swětloznatstwj (optiku), ku kteréž swau lučbu připogil. Terminologie nowá opatrně zwolená, důsledná i zře- Ale málo kupcůw! O kterých Sedláček dj: »Rozličnost we smeyšlenj, yslnost, předsudkowé a mnohé giné newčasné a literatuře našj nepřjzniwé okol- z gedné strany, z druhé strany tjhota času, nedostatek, neodwážliwost na- telůw, neywjce wšak necitliwost a newšjmawost wšeho, což wlastenského a ho gest, při těch, kteřj by neywjce pomahati mohli a měli, zkwetnutj a roz- gazyka welice překážegj. Bez obětj nelze žádného pokroku wjce w slowes- (pjsmenictwj) nadjti se. Galowá láska nespomahá nic; gediné oblibowánj, inká pochwala geště nižádné knihy newywedly — zde *peněz* potřebj. *Kau-* usj knihu prawý wlastenec, třebať gj ani nečetl, aspoň pro podporu slowes- a nemčže-li sám, aspoň giné ku kaupenj nabjzeti. Gest to w skutku ku po- a k politowánj, že mezi 5 (nynj 7) milliony česky mluwjcych Slowanůw sot-)0 wýtiskůw wážněgšjho spisu možná odprodati.« Za tau přjčinau náš Amer- ginj powzbudili l. 1837 učeněgšj Čechy k zápisce k odbjránj přjsně wě- ch knih w lewněgšj ceně; zjskali gich do zářj 150 gen po Praze, kteřjž z knihtiskárny u W. Špinky s nápisem tisknutým swým tyto knihy odebj- nohau.

Šádek (Karel). — Hyboměřstwj neb strognictwj, čili Mechanika s 57 obrazci. Ku prospěchu umělcům, řemeslnjkům, gakož i mládeži. Od atd. 8. (str. 96 a obsah) w Praze, tisk. Posp. 1830 (Kr. a Weber). seš. 36 kr.

— — Přjrodoskum neb Fyzyka, čili včenj o přirozených wěcech, (s rytinau, kterauž) pro učitele (w češtině) wdělal a na swůg náklad wydal atd. 8. (str. 178) Posp. 1825. seš. 32 kr.

Šimko. — Fysika národnj (z Čechoslawu wýnimek. — Kwěty. 1834. 401.)

Tedeschi (A.). — Důkladné a mnohau skušcuostj ztwrzeňé ponaučenj, kterak se dle Dolardowa způsobu obrany proti hromo- a krupobitj stawěti magj. W Praze 1825 u ryt. z Šenfeldu (cens. 1. června 1825. Jnng. lit. 1825. 577.)

W časopisech: 1) *Čas. mus.* 1837. II. 191. O idealnosti prostoru zrakow
od Purkyně. 1837. IV. 318. a 1838. I. Silozpyt (fysika) a lučba, od An
linga. 1837. IV. Zpráwa o shromážděnj německých přjrodozpytcůw w P
t. I., od Smetany. — 2) *Gindy* 1831. II. 25. 35. 57. s ryt. — 3) *Krok* 18
II. 137. O stepech a pustinách, dle Humboldta, od Puchmjra. 155—6.
které znamenitosti w zemi řecké, gezero kamenotworné w Persii, o mez
w kterých na wysokých horách ryby přestáwagj, od S. P. — 136. Přj
zemětřesenj dle Biota, od S. P. 136. Aučinky zemětřesenj na gisté řjdlo.
4) *Přjt. ml.* 1828. IV. 44. 1829. I. 27. II. III. IV. Nebe se swými di
5) *Weč. wyr.* 1831. I. 68. Bjlinský kysljk. — 6) *Světozor* 1834. 1835.

4. *Hospodářstwj.*

a) Wůbec.

537. Časopis, wedenjm cjs. král. wlastenské hospodářské spol
nosti w Praze roku 1838 wydáwaný: Listy ponaučné i
bawné pro polnj hospodáře a řemeslnjky w Čechách.

Na konec každého měsjce 2 archy w čisté obálce po 6 kr. Takow
12 swazečkůw čili měsičnjkůw w 8. činj 1. ročnj djl. Tisk u s. B. Háze. Ob
polnj a domownj hospodárstwj, hospodárská technika, wědomost o řemeslech, u
o powinnostech wenkowákůw k státu, k wrchnosti, k duchownjmu, učiteli
přjklady o wýtečných hospodářjch a řemeslnjcjch, nešťastné přjhody, dobrá
zenj obcj, zábawné mrávné anekdoty, obzwláštnj mjstnj ukazy w přjrodě, n
ceny owoce, zbožj, obylj atd. Přjspěwky franko zaslané dotčené společnos
Praze, do Karoljna, s přjpisem »pro časopis« w 4. do půl stran a zřetelně
buď pauze česky anebo i w obogj české a německé řeči. Při českém bude
i německý časopis wycházeti. W ohlášenj Nowinám pr. 1837. č. 89. zawěš
w obogjm gazyku na 1 archu znj: »Také hospodář našj krásné wlasti nap
taužj, aby se wždy rozumněgšjm a dokonalegšjm stal; takéť on uznáwá w
blahočinněnj škol, kdežto se byl čjsti a psáti naučil, a w srdci swém děkuge z
pánu za *stálé oprawowánj i nowé zřjzowánj těchto naneyweyš potřebných*
wůw, kdykoliw čtenjm dobré knihy wědomosti swé rozmnožj.« Po mnohá
látky pilně sbjrali pp. Sláma, Winařický a ginj.

538. *Blaha* (Joz.). — Naučenj pro mladé sedlské hospodáře,
magj hodnost stawu swého poznati, maudrosti z přjrozen
wěcj nabýti, domownj pořádek držeti, zkušenostj se sprawow
a cjl, ku kterému člowěk od Boha na swět postawen g
znáti, aby mohli bohatj, šťastnj, spokogenj a blaženj při s
powolánj býti. Sebrané a w gedno uwedené od atd. 8.
124) w Praze Kr. a Web. 1829. (Neureuter). seš. 20

539. *Jawornický* (Jan). — Lucyán, syn Fortunatůw, a obec
lenská, aneb kniha o powěrách, w které se obšjrně wy
wuge, kterak to Lucyánowi prospjwalo, že na duchy a
šidla giž newěřil; po wyloženj powěr pjsmem swatým, r
mem a zkušenostj gedná se o powěrečném chowánj w
mocech, o můře, snech, sympatyi, zažehnáwánj, při ho
dárstwj, dobytku, prodáwánj a kupowánj, při malých dě
kmotrowstwj, sňatku manželském, smrti člowěka, na št
wečer, o wolenj dnů. 3 djly. wl. 8. (str. —) w Praze,
synůw B. Háze, 1827. seš. 1 zl. 4

540. *Kauble* (Jos. Fr.). — Hospodárská kniha k čtenj pro
obecné naučenj. Od atd. 8. (str. 288) w Praze, arc. k
wed. a nákl. W. Špinky, 1833. seš. 3

1. *Kopecki* (M.). — Udáňí základu k hloub vzděláváňí zemje, jak ho Čecha řeč a jeho pluch vijevuje. Od atd. 8. (str. 20) v Praze vitišťeno u Jana Spurniho 1834.

Spisowatel wzal sobě za heslo: »Piš gak mluwjš (anebo gak umjš), a y prawopis a řeč kalil. Pos. w Kwětech 1834. 141. od Jana z Hwězdy (G. rka) a Týla.

2. *Puteany* (Karel, baron). — Ponawrženj pro nižšj hospodárské služebnjky. 8. w Praze u Házůw 1826.

3. *Rettig*owa (M. D.). — Dobrá rada Slowanským wesničankám, aneb pogednánj, kterak by pokrmy ony sprosté, lacině i chutně připrawowati, a tak se buď pro budaucj swau domácnost, neb pro službu cwičiti mohly, podaná od atd. 8. (ar. 6) w Pr. u Posp. 1838. seš. 12 kr.

Též německy.

4. *(Šulek).* — Kunšt, živé ploty dělati, z mléka wjce másla wywésti, a wůbec bohatěgšjm se státi atd. (Kal. Fej. 1835).

5. *Swippl* (Wogtěch, áučtownj u knjžete Fürstenberka). — Giřj Wolný, anebo přjklad, gak mnoho dobrého rozumný muž w obci způsobiti může, hospodáři wůbec, zwláště ale k užitku milého stawu sedlského. Sepsáno (po německu) od atd., nawrženo a wydáno od cjs. král. wl. hospodárské společnosti w Čechách. (Překladatel do českého N. Waněk). Wl. 8. (str. 350 a 11 ryt.) w Praze 1835 (1836), tisk a papjr synůw Bohumila Háze. seš. 1 zl. 12 kr.

Srw. Kal. hosp. u Háze w 4ce r. 1837. Odebjrá se také skrze kragské dy. Nowé wyd. (1837). má býti přes 2000 wýtiskůw, wiz čas. mus. 1836.

rkp. atd. 1) *Král* (J. M.). Polabský hospodář, djlo, genž ale stěžj uwidj světlo božj. — 2) *Limbek* (Eugen, wrchnj na panstwj kosteckém). *Der Getreidebau ohne Anwendang der Egge.* Něm. a česky w ml. Boleslawi 1837 wytišteno. — 3) *Weinrych.* Krátké ponaučenj, gak řepa načerwená, nazwaná cukrawka (burák, cwika i také kwaka, *Runkelrübe, Burgunderrübe*), pro cukrárny w Čechách sázeti, opatrowati, kljditi a schowáwati se má. Sepsal atd. zčeštil N. Waněk (cens. 2. un. 1835). — 4) *Sychra* (M.). Weleslawjn, aneb naučná kniha pro lid za přjčinau cenné otázky české hosp. společnosti, w gižto spisowánj w Pánu zesnul. — 5) *z Šenku.* Hlohowý plot od šlechtice atd. Přeloženjm J. Nywelta. s 15 ryt. (cens. 2. čce. 1837). — Diwnost, užitek, krása stébla slaměného. w 4. (str. 17) u Posp.

asopisech: 1) *Čas. mus.* 1829. II. 62. Něco o pohořenj a o gednotě w Čechách, která nahražuge škody ohněm způsobené, od Slámy. — 1832. IV. 403. Pliwnjk, od J. Jungmanna (o sobě k dostánj u Posp.) 1835. I. 43. Pana Floriana Griespeka z Griespachu, naučenj auřednjkům hospodárským dané r. 1588. — 2) *Čechoslaw* 1831. V. 50. Ruchadlo, nowý pluh český. — 3) *Č. Wčela* 1834—1835. — Hospodárská instrukcj od r. 1651 dle rkp. podaná od Michla. — 4) *Gindy* 1833. I. 30. 189. — 5) *Hrnka* 1836. Nawrženj některých prostředkůw, gimiž by wenkowský lid čitánjm hospodárských knih zdokonalowati se mohl, od Amerlinga. — 6) *Kwěty* 1834. 64. atd. — 7) *Pautnjk* 1826. I. 49—64. II. 46—52 III. 73—79. Pluh na sanjch (wlakách s wyobr.) IV. 97—104. V. 105—108, VI. 103—106. — 7) *Přjt. ml.* 1831. III. 63. Ponawržený školnj (1. štěparstwj. 2. wčelarstwj). 1834. III. — 8) *Rozl. pr.* 1826 140. 177. 403. 520. 523. 572. — 1830. 45. Rozhled hospodárstwj w letošnjm zaře u střednj Wltawy, od Slámy. — 9) *Světozor* 1834. — 1835. Rolnictwj w Čechách. — 10) *Tatranka* 1832. II. Hospodárské a kupecké wěci, mezi nimiž 3 wýtahy z herbáře z Welcslawjna. — 11) *Weč. wyr.* 1831. I. 78.

123. 215. 236. 263. 378. — 1832. 30. od Amerlinga a Waňka. — w kalendářjch.

b) Wčelařstwj.

W čas. *Rozl. pr.* 1825—1833 a w *Pautnjku* 1826. I. 63. atd.

c) Owčáctwj.

546. *Elsner* (J. G.). — Owčácký katechysmus, gakožto nauč pro owčáky. Zčeštěný od Jana *Hýbla*. Wl. 12. (5 ar.) w Pr 1831 (Calve) wáz. 30

Srw. polsky: Elsnera Nauka owczarska, w Wrocławiu u Korna 18

W rkp. atd. 1) Instrukcý pro mistry owčácké dle weytahu J. Brože obdarowa cenopisu, gednagjc o záwrati neb wrtohlawosti owčj (cens. 1. led. 1837) 2) O pauštěnj žily owcjm a o chowánj owocnjch stromůw (cens. 2. list. 1 w Br. Gastl snad pro kalendář). — 3) *Rozl. pr.* 1833. 42. Gednánj o šenj owcj. — 4) w kalendářjch.

d) Chowánj dobytka.

1) W rkp., w kalendářjch (cens. 1. září 1825). Některé neyweyš potřebné kázanj s strany mnohých zachowánj zdrawj howězjho dobytka. 2) *Rozl* 1831. č. 24. Odměny za hrjbata. 3) *Now. pr.*

e) Zahradnictwj, štěpařstwj.

547. *Bamberg* (Jakub). — O štěpowánj stromů. Knjžka ku spěchu a užitku wenkowské mládeže české, kterau sepsal Wydaná od sadařské gednoty nákladem c. k. hospodá společnosti české. 8. (str. 102 a 2 obs. a 4 listy wyobr. Praze, tiskem s. B. Háze, 1835. wáz. 12

548. *Hradecký* (Karel). — Sto a pět otázek o štěparstwj pro dež školnj od atd. 12. (str. 48) w Praze, tisk. a nákl. P 1835. seš. 10

Sem náležj: Komůrka zahradnická, neb shromážděnj od (!) 642 druhů staroče gmen od wšelikých zdeyšjch neb cizozemských kuchyňských a lékař kořenj, zahradnjch kwětin a gegich potřebné teplosti; též polnjch gete pokrmných bylin, wšelikého druhu obylj a lesnjch stromů, které w čes německém a pro wšechen národ i w botanském wyslowenj dle Linné, hina, Müllera, Spielmanna a Wildenowa spořádané gsau. Wzdělaná a daná od Josefa Fr. Konvaliny atd. w Pr. za 24 kr. Něm. *Garten-Kan* (Oznam geho zbožj r. 1835 a 1838. za 4 kr.)

549. *Koydl* (Jos.). — Krátké naučenj o štěparstwj od atd., loženjm Frant. *Slawjčka*. 8. (str. X a 62 s obrázky) w dřichowě Hradci, pjsmem Al. Jos. Landfrasa 1835 (w Háze) w barewné obálce 2

Tato powzbuzenjm p. biskupa buděg. Růžičky sepsaná kniha co ne se schwaluge, a gest w české i německé řeči k dostánj za 15 kr., wýnos gest odhodlán pensiowskému ústawu pro učitele tamnj diecese. (Nař. od 20. řjg

550. *Pixa* (Frant.). — Krátké wwedenj k chowánj, šlechtěnj a třowánj owocných stromů, obzwláštnjm wzhledem na přjh šj kraginy w Čechách. Wydané od Pat. atd. Na okol wenkowského hospodáře, též wzhledem na wyučowánj š

mládeže. S 17 (13 wyobr. w 8.) kamenopisnými obrazy. Wl. 8. (str. 40 a 2 obs.) w Pjsku, tiskem Jos. Jana Fetterla (1837). seš. — kr.

W předmluwě dj: »Piše pro školnj mládež, psal gsem slohem rozumu skému přiměřeným. Z mnohých gak českých, tak německých spisowatelůw pal,« a chce co neymožněgi w češtině pokračowati (21. pros. 1835).

1. Přátelům štěparstwj. Tabulka tato kraganům našjm slaužiž: 1) K neustálému upamatowánj na neydůležitěgšj práce štěparské, a podeyž 2) neykratšj, předc ale auplné poučenj, gež gsme k tomu cjli i z ohledu méně zámožných milownjků obrázky wůkol této tabulky postawenými opatřili. Dle Stutgartského wydánj od dra. K A(merlinga). fol. w Brně, tisk R. Rohrera 1836. za 6, 8 kr.

Čas. mus. 1836. II. »Wydánj lepšj nežli následugjcj « Kwěty 1836 př. 100.

2. Tabelárnj obraz wychowánj owocných stromů. Zhotowen od H. N. Dieckra (zahradnjka a spoluauda české pomologické společnosti). fol. w Praze. tisk a papjr s. B. Háze, 1836, 9 kr. Wytiskůw asi 4000.

V rkp. atd.: 1) Ponaučenj k wychowánj stromůw owocných pro lid zemčanský (1825). 2) *Diebl.* Krátké naučenj o stromu chowánj, u Rohrera (cens. 2. řjg. 1834 w Br.). 3) Ochotný štěpař k wyučowánj každého, kdo snadným způsobem sázenj a chowánj owocných stromůw se naučiti chce. W češtině sepsal a wydal (?) N. *Waněk* (cens. 2. srp. 1835). — 2) Hlohowý plot, neb auplné ponaučeuj, gak se při malých wylohách wywesti dá živý, 150 a wjce let trwagjcj plot ze sazenic hlohowých k ohraženj zahrad, polj, obor. . původně sepsané od Giřjho šlechtice z Šenku, přelož. Jana *Nywelta.* 4. (str. 36) u Posp.

V časopisech: 1) *Čas. mus.* 1830. II. 165—184. Slowo srdečné o štěpnictwj w Čechách, od Slámy. — 2) *Čechoslaw* 1831. VII. — 3) *Kwěty* 1834. 114. 1835. 119. Kwětinárstwj (Turek w Dašicjch). 1834. 368. Langendorfer, farář w Holiči w Uhrjch má hotowý spis Owocenu. — 4) *Pautnjk* 1826 I. O owocném stromowj. — 5) *Přjt. ml.* 1829. II. 17—66. Stromkůw sázenj. 1835. II. III. Stromarstwj měsjce unora. 1838 roč. 13. Užitky owocného stromowj, powzbuzugjcj k wzdeláwánj a zwelebowánj zahrad, na Filcjka dle Reynera, od A. Stránského. Krátké nwedenj k zahradnictwj pro národnj školy, od J. S. Repky. — 6) *Rozl. pr.* 1826. 569. Štěparstwj. 1830. 35. Štěpnictwj w českých školách od Slámy. 37. 39. Důznam o štěpnictwj a zahradnictwj od Pelikanowa (w kr. hradeckém biskupstwj učitelům školnjm narjzeno, by mládež také w hospodárstwj wyučowali dle »2ho djlu knihy k čtenj« a »Rozumného hospodáře od Waňka.« 1831. 49. Na panstwj litomyšlském zaopatřenj škol zahrádkami a owocnými školkami, od Nowáka. 1836. č. 43. Pr. now. Owocnj zahrada w ml. Boleslawi (u Šamala.) — 7) *Swětozor* 1834. 1835.

f) O l n u.

V časopisech: 1) *Krok* 1833—35. III. 129—135, 282—306. O lnu, od Chmely. — 2) *Pautnjk* 1826. I. 57—62. O lnu.

g) L e s n i c t w j.

V rkp. atd. 1) Ponaučenj o službě hagných na statcjch knjžat Šwarcenberských. 4. w Praze u Posp. 1834. — 2) Wšeobecné, srozumitedlné a kratické poučenj o drewnictwj (cens. 1. září 1825). — 3) w Rozl. pr. 1826. 558. Wážnost a šetrnost lesůw.

h) Kuchařstwj.

553. *Pacowský* (Wáclaw, kuchař gegj excellencý, hraběnky z O
ko). — Auplné Vměnj Kucharské, aneb pochopitedlný pov
kterak rozličné pokrmy, gak masyté, tak postnj dobře
prawowati, neb strogiti se magj, a gichžto poznamenánj
siéz stogicý regstřjk vkáže. Od atd. sepsané a po třetj
dané. 8. (str. 7—274 a 14 regstřjku. 1 ryt.) w Gindřich
Hradcy, 1827, wytištěno u Al. J. Landfrasa (w Praze kn
Bayer). váz. 12
554. *Rettig*owa (Magd. Dobr.). — Domácj kuchařka, aneb po
nánj o masytých a postnjch pokrmech pro dcerky česk
morawské od atd. Třetj welmi rozmnožené wydánj. S
dobiznau spisowatelky. 8. (str. 344) w Hradci Králowé, tis
a nákl. J. H. Pospjšila. seš. 48

Prwnj wyd. po dwakráte (3kráte?) wytištěno w Gin. Hr. omylem u I
frasa; pak u Pospjšila 8. (str. 160) r. 1826. — Druhé rozmnožené wydánj
Kr. u Posp. r. 1831. 8. (str. 320 a podobizna spis.) za 40 kr. Německy:
köchin &c. 2te vermehrte und vielseitig verbesserte Auflage. 1833 *geb.*
u téhož. Srw. ilirskau: Kuharske bukve od Val. Vodnika w Lublaně 1834.

555. *Slawomilská* (G). — Co hrdlo ráčj, neb 500 rozličných
krmů, pochoutek, rosolu, zawařenin, naložením atd. Ne
wěgšj Brněnská knjžka kuchařská, kterauž podlé swé mn
roké zkušenosti sepsala atd. 8. w Brně, tiskem Rohrera
neseš. 36 kr., váz. 4

i) Řemeslnictwj a obchodnictwj.

556. Časopis technologický Gednoty ku powzbuzenj promys
Čechách, k rozšjřenj užitečných wědomostj w řemeslech,
lostech, obchodu a hospodárstwj domácjm. Djlu prw
swazek prwnj. (S 8 wtištěnými obrazci). Redaktor Jan
Presl atd. Wel. 8. (str. 96) w Praze, arcib. kniht. 1837.
seš. 2

6 sw. w nenucené době činj 1 djl. Honorář se bude platit 14
wytištěnj. Za řádek náwěštj do něg 1½ kr. se platj. Přjspěwky na sl. G
neb na redaktora. W ohlášenj se prawj: »Nesmjme (Čechoslowané) bohuže
giti, že chwalitebné horlenj (gako w cizozemsku) u nás nenj dosti wšeo
Mnozj řemeslnjci magj tu wadu do sebe, že toho, čemu se od mistra swé
učili, co i po dlauhá léta wykonáwali, pewně i twrdošigně se držj, nepomey
sobě práci usnadniti a wýrobek pěknějšj a lacinějšj postawiti. Snad to p
i tjm, že newynikli na ten stupeň wzdělanosti, že neměli přjležitosti gj so
opatřiti, která člowěka popuzuge ku zdokonalowánj sebe a swého djla. To o
štně platj u nás Čechoslowanům. Čechoslowané dosawad opuštěni od swý
wšjmawých kraganům byli sami sobě zůstaweni, swými přirozenými dary
wynikli. Medle gaká to náhoda? Gaký to diw? Co ginde promyslnjkům (tak
řemeslnjci a umělci dohromady) na mnoze se podáwá prostředkům ku zdok
gich a práce gegich, co se wydáwagj knihy (neylepšj), u nás wšecko z
při starém, a nikomu na mysl ani netane, aby o něco podobného se p
Co ginde mladým umělcům se otwjragj školy, aby austnj wyučowánj dobrý
položilo, u nás takowé ústawy gsau pro Čechoslowana zawřeny, pokud on
řiw mnoho drahého času nenaučil se německému gazyku. Přemjtagjce na
čemu člowěk každý newyhnutelně potřebnému k žiwobytj počestnému a
člowéckému naučiti se musj, snadno nahljdneme, gak neswědomitě čas s

o přiučowánjm se cizjmu gazyku, té pauhé formě, tomu prostředku, gakowého mnohem lepšjho a wýborněgšjho Čechoslowan od swých rodičůw giž od dětin- nabyl, a toliko potřebuge, aby w něm se zdokonalil. Kogjmeť se ale tau kau nadějj, že to wšecko ginák bude.« (Čas. mus. 1837. IV. 487.) Srw. pol- čas. Tyhodnjk rolnično - technologičný od J. N. Kurowského we Waršawě –1837. a ruské mnohé.

Balassi (ritmistr). — Kowánj konj bez násilj, aneb nowý způsob lektiwé, zlé a docela zkažené koně, genž posud gen násiljm kowáni býti mohli, za hodinu tak daleko přiwesti, aby se dobrowolně kowati nechali, a odbugnost swau na wždycky odložili. (Přelož.) 8. (str. 43 a 6 welk. ryt.) w Praze u Posp. 1831. seš. 36 kr.

Hawljček (J. N., mistr kreyčowský w Lipsku). — Krátké nawedenj ku zhotowowánj mužských šatů dle prawidelného rozdělenj mjry; z něhož se každý sám učiti může. Od atd. (přel. J. W. *Sommra.*) Wl. 8. (str. 24 a $^1/_2$ fol. na přjč ryté) w Pr. arc. kniht. 1838. seš. 1 zl.

Německy od toho Čecha H. wydáno r. 1834 a 1836.

Poppe (dr. J. M., dw. rada a prof. w Tubinku, aud mnoh. uč. spol.). — Obšjrné prostonárodnj naučenj o řemeslech a umělostech čili Technologia wšeobecná a obzwláštnj k poučenj a prospěchu wšelikých stawůw, kterauž sepsal podlé neynowěgšjho stawu řemesel, umělostj a wěd nápomocných atd., a přeložil i rozmnožil Jan Swatopluk *Presl,* atd. Djl prwnj. Technologia wšeobecná. (S 116 wytištěnými obrazci). Nákladem gednoty ku powzbuzenj promyslu w Čechách. Wl. 8. (str. XII a 419 a 3 bez zn.) w Praze, arcib. kniht. 1836. Djl druhý. Technologia obzwláštnj. Swazek prwnj. (S wytištěnými obrazci od čjsla 117 až 251) wel. 8. (str. 421 a 3 bez zn.) tamž 1837. Djl třetj. Technologia obzwláštnj. Swazek druhý. (S wytištěnými obrazci od čjsla 252 až 323) wel. 8. (str. 541 a 5 bez zn. s regstřjkem) tamž 1837. (Eggenberger) seš. 1 zl. 40 kr.

W předmluwě (VI.) »Nemohu tagiti strach, že naši řemeslnjci, pro něž nto ustanowen gest, gemu wšude neporozuměgj. Prjčina toho snad ležj we amé, gednák a hlawně ale na řemeslnjcjch a umělcjch. We školách, w by základy k budaucjmu živobytj swému položiti měli, nenaučili se mimo a psanj, gemuž neporozuměli, praničemu. To obzwláště řjci se může o mlá- enž w tak nazwaných normalnjch školách wyučowána byla. Tady mysliti aučila, nobrž papauškowati, totiž nazpamět se učiti a ničemu nerozuměti, ci- neporozumjc se diwiti, a wlastnj domácj zawrhowati. Gakého diwu, když člowěk po celé živobytj zůstáwá wždy gen polowičným, nemotorným, ne- jm gest, čjm býti má.« (Str. XI.) »Mnozj autrpně se usmjwagj, když mjsto pokaženého a nesmyslného se řekne lepšj; mnozj i hledagj w tom čest, mj- cizj slowa do řeči české. Ptáš-li se gich, proč tak zmateně a pokaženě odpowěd neočekáwaná: »My gsme zkažený Čechowé, pancharti.« Gaké to até hanění a tupenj sebe? Co mysljš, co tjm wšjm na gewo dáwagj? Gistě swau hlaupost, swé sprostáctwj, swau negápnost, swau otrockau mysl. Au- ausměch a opowržený gest odměnau takowých spletenců. Co gsem tady egsau galowá slowa; wšecko mohu dokázati, anobrž gedenkaždý může se dčiti. Než milý kragane! neohljžeg se na tupiče, spjlagjcjho tobě Čecha. gméno nenj třeba se styděti. Slawnj cjsařowé, králowé a knjžata gjm se ho- a hrdými na ně byli. Ty, mage hrdosti národnj, slušným způsobem ta-

kowé hance odbudeš a přeswědčjš, gak křiwě saudj. Naučiw se leda bylo
cky nedomnjwey se, že gsi giž se sebe swlekl a zul Čecha, gjmž zůstaneš,
dýchati budeš. Přišed do cizjch kragin, nezapjrey, že gsi Čech, nawrátiw
otčiny, nepřetwařug cizince. To dělagj newděčnjci, zrádcowé. Dosti wšak
nárku.« Pro spisowatele nacházj se tam: Papjrnictwj (djl 3. str. 128—138
lánj kowopisůw a tištěnj gich, kamenotisk a knihotiskařstwj (tamž 385—4
Srw. Kwěty 1836. př. 62. 1837. 277. od J. Procházky. Now. 1836. č. 72.
lu 1837. 240. sld. Pos. od Amerlinga. »Popowých 79 archůw w češtině š
na 46, k čemuž náš Presl 47 z ginogazyčných spisůw a z wlastnjho zkušenj
Řeč wšude zewrubná, stručná a určitá s dobrým názwoslowjm.« — *Mitth. f.*
u. Handel. Prag 1837. *II. Bd.* 6. *Heft S.* 223. Drjwe nežli se djl druhý
sw. tiskl, rozprodáno z 1. djlu 200 wyt. R. 1836 za prodané wýtisky str
67 zl. 50 kr. Za tisk atd. I. djlu dáno 476 zl. 30 kr., za IIhý djl 1. sw.
W skladu pozůstalo 954 wyt. I. djlu à 33⅓ kr. = 530 zl.

W rkp. a porůznu: 1) Amerling na žádost přeložil gednomu do Mezříče
rawě prodagné wěci (1837) a Faedišowi a Hankowi w Praze ohlášenj:
a kremy, genž 1820 a 1831 od kommissj pro posauzenj čestnych prů
wých wýrobkůw wereguě pochwáleny byly a se we fabrice na zdokona
wšech silično-ljhowých nápogůw atd. zhotowugj (¼ ar.) r. 1837. — 2
likán Wl.) O žiwnostnictwj, sbjrka narjzenj politických pro sbory neb
s připogenjm prawnjcké terminologie, w fol. u Posp.

W časopisech: 1) *Čas. mus.* 1828. III. 3. Rada králi Girjmu o zlepše
pectwj w Čechách. — 1831. II. 175. Bywalá škola inžinirská a ústa
nický w Praze, od Šembery. — 1833. I. 113. Průmyslowa gednota w Č
od J. Jnngm. II. 206. III. 299. O powětronjch, od S. Presla. — 18
180. O školách realnjch a technických (w Rakownice a Liberce) w Č
(w. Kwěty 1837, 302. a přjl. pr. now. 1837. č. 74. *Bohemia* 1836. *I*
něm. now.) od Michla. — 1836. I. 72. O malbě, od Amerlinga. I. 8
která gednánj gednoty průmyslowé w Čechách, od Štrobacha. — 18
183. Krátká zpráwa o wynalezenj uměnj knihtiskařského, od Malého
Čechoslaw 1831. IV. Něco o wzduchu a wzdušnjch mjcech čili balon
Franty. — 3) *Gindy* 1829. I. 21. Loď párau hnaná. II. 77. Daleko
ryt. — 1831. II. 41. Způsob k spomoženj lodjm k břehu přiraženým
1833. II. 85. Čeští umělci. Udánj a posauzenj gednotliwých strogi
browých, od Amerlinga. — 4) *Kwěty* 1834. 100. Karel Sádek pra
spisu: České stawitelstwj s předcházegjcjm děgepisem téhož českoslowa
118. Cesta do Chodowic, kde Jan Černý (w. t.) má swět w malém p
hnaný hodinami, a mjsto slunce lampau ozářený. 221. 374. (Hoje —
w Uhřjch). 1835. 48. (Langweilowa Praha). 209. Wystawenj umě
děl w Praze r. 1835, od Týla. 459. Malby některé Brandlowé. 18
atd. — 5) *Rozl. pr.* 1826. 185. 281. 318. 342. 427. 522.; 405. (18
O železné dráze budějowické. 1827. č. 52. 1830. 51. Společnost přj
uměnj. 1831. 14. 43 — 6) *Wčela* 1834 a 1835.; 1836. 35. O potřebě a
nj robitelůw, od Štrobacha. 389. Nálezowé. 1837. č. 17. Wystawen
ckých děl r. 1837, od Týla. — 7) *Swětozor* 1834. Hornictwj. 1835.
potřebná rozgjmánj o krásowědeckých uměnjch pro obecenstwo česko-
ské: Uwod, stawitelstwj, ponawrhnutj některá z ohledn zdokonalow
wenských stawitelůw. Řemeslnická učenost a zkušenost. — 8) *W*
1831. 287. O korkostawitelstwj, od Amerlinga. 345. 410. atd.

VII. Lékarstwj.

a) *Pytwa. Ljk domácj, porodnictwj, léčenj dobytka.*

W rkp. *Staněk* (Wácl.) — Auplná pytwa čili anatomie saustawně předt

560. *Paulický* (dr. Gindřich Felix). — Domácj lékař, aneb
o šetřenj zdrawj, zwláště pro lid wenkowský, w njž

zuge, gak obyčegné nemoce snadně a lehkými léky, přede wšjm pak dobrým chowánjm odwráceny a léčeny býti mohau. Zčeštěnjm Ant. Jana *Jungmanna,* atd. Nákladem českého Museum, čjslo III. Wel. 8. (str. X a 633) w Praze, tisk ryt. z Šenfeldu (w kom. Kronb. a Webra) 1833, seš. 1 zl. 36 kr.

Pos. w Gindy 1833. I. 47. — Polsky: Medycyna dla ludu wiejskiego atd. wo przerobiona i pomnożona przez Fryd. K. Paulickiego, Tlumaczona z niego przez Valentego Szacfeira, w Wilnie 1828.

Jungmann (Ant. J.). — Uměnj porodnické k užitku ženám při porodu obsluhugjcjm wydané. Od atd. Třetj oprawené wydánj. 8. (str. 312) w Pr., pjsmem Šollowským 1827, seš. 2 zl.

Diaeteticná poučenj pro těhotné rodičky a šestinedělky . . přeloženo z örgowa spisu od dra. Jos. Jar. *Štětky.* W rkp.

— — O sedmeru dobytka domácjho, geho chowánj a nemocech. Od atd. 8. (str. VIII a 158) w Praze, arcib. kniht. 1826. seš. 24 kr.

Kreitl (Jan Jos.) — Krátké wypsánj přjčin, z kterých nákaza pljc a giné nákazy a nemoce howězjho dobytka pocházegj. 3. w Plzni, u Reinera a Šmida 1835.

Lékař koňský, aneb základné poučenj, poznánj, přjčiny a léčenj koňských nemocý. Česky a německy. 4. (str. 329) w Pjsku u Jos. Fetterle 1835. seš. 2 zl.

Mošner (Frant. Jan). — Babictwj, gež we prospěch swých kraganek sepsal a wydal atd. Wl. 8. (str. XII a 452) w Olomauci tisk a papjr Aloyzia Škarnicla 1837, (w Pr. w kom. Kr. a Weber). seš. 2 zl. 30 kr. Sepsáno dle A. Jungmanna, Horna, Schwarzera atd.

b) *Léčenj auplawice.*

1. Cholera morbus, čili krátké popsánj původu a běhu indické nákažliwé auplawice, a poučenj, gak by se gj měl každý wystrjhati. W Gičjně, Kránka (c. 2. čce. 1831). — 2. Katechyzmus o cholerе, čili dawiwé úplawici. ero pochwjljch. Pro milé kragany české, zwláště pak pro ušlechtilau mládlnj. Od Jana Jawornického. 12. (str. 27) w Praze u Posp. 1832. seš. 6 kr. *Mikeš* M. dr. w lék.). — Naučné přednášenj, gak se na choleru nemocný ati a hljdati má, od atd. 8. (str. 120) w Praze u M. Neureutra 1831, seš. — 4. Ponaučenj proti nákaze azyatycké, nemocy tak nazwané cholery, wyd ustanowené c. kr. české zemské zdrawotnj kommisse pro obywatele země W Praze, u Šenfelda. (Oznam w Rozl. pr. 1831. 58.) — 5. Prowolánj Česwým kraganům w čas hrozýcýho nebezpečenstwj azyatycké wrhawé auplaw českém a německém gazyku. U ryt. z Šenfeldu. (Rozl. pr. 1831. 96.) — šené lékarstwj proti morowému nakaženj, aneb obzwláštnj pobožnost ku ohu wšemohaucýmu. W Praze 1649. Nowé wydánj w Plzni u Reinera cens. 2. zář 1832). — 7. *(Winkler). Kurzer Unterricht, die epidemische hr zu erkennen. Olmüc* 1832 (německy a česky) (cens. 1. ledna 1832 — 8. Zpráwa o morowé, nákažliwé, nazwané nemocy Cholera z Weč. wyr. 286) wytažená (cens. 2. srp. 1831).

sopisech: 1) *Čas. mus.* 1831. I. 80—114. České wody mineralnj a lázně mapau kamenopisnau), od A. Jungmanna (do francauzského přeloženo w m. de Carro, Prague. 1835. 46—64. Cataloque alphabetique des eaux minales connues en Bohème, k čemuž dr. Eiselt i lázně we Waldě u Poličky psal (cens. 2. září 1836) a ginj wjce. III. 297—301 Popis kyselky Kysiské nedaleko Karlowých Warůw, od S. Presla. — 1832. I. 82. O nemoci

choleře orientalnj, od Ryby. — 1833. II. 228. Chřipka, čili hromadný
od Gwotha. — 1837. III. 340. O spogenj lékarstwj se swobodnými na
od A. Jungmanna. II. Pos. na Krombholcůw spis o choleře w Praz
Ryby. — 2) *Krok* 1831. II. 616. Zewrubněgšj shledánj soli bruské,
Berchtolda. 625. Aučinky střjdmosti. 626. Zdali chudoba živobytj zkra
630. Lék proti hadjmu gedu. — 1833—35. III. 87. O přjčinách n
prostředcjch k geho wyplemenénj, od S. Presla. 136. 307. 547—623. P
gmen neduhůw, w abecednjm pořádku k ustanowenj gich wýznamu řá
djlem ze starých wzatých, djlem nowě nawržených, od A. Jungmanna
gednánj o drobnohledné powaze mozku a nerwůw, gakož o tráwenj ústr
podá Purkyně snad 1838. — 3) *Kwěty* 1834. 200. — 4) *Rozl. pr.*
379. Wýpodoba moru u Srbůw. — 5) *Wčela* 1834. 1835 atd. — 6)
tozor 1834.

VIII. Práwnictwj.

a) *Náwod.*

566. *Fail* (Ant. Em.) — Práwnj sekretář, čili nawedenj, gak by s
trhownj, nágemnj, dlužnj a postaupnj, pak smlauwy swa
kwitancj a kšafty podlé neynowěgšjch zákonů a práw zd
sepsati měly. Wěnowáno wšem a každému, kdož se
wahách nadřečených listin poučiti a s kurialnjm slohe
sky seznámiti chce. Od atd. Wl. 8. (str. XVI a 332=21
w Praze, tiskem J. H. Pospjšila 1838. seš.

Tisk zřetelný. Kwěty 1837. 96.

567. *Kaspar* (Joh. Dominik, bywalý auřednjk w Čechách, n
rawě a nynj w Štýrsku). — *Der Amtsschreiber in den Sc
Rechnungs-, Wirthschafts-, Amts-, Gerichts- und Grun
führungsgeschäften, von den bestehenden Gesetzen geleite
deutschen und böhmischen Mustern aller nöthigen Aufsätz
kunden, Protokolle für die sämmtlichen k. k. österr. Pro
Von etc. Iter Bd. gr. 8. Wien* 1828 (též české wzory, al
mi chybně tištěné) *II. Bd. in 2. Thl. 2te ganz umgea
und verbesserte Auflage. gr. 8. (S.* 548) *Grätz* 1837, *gedru
J. G. Kienreich, (Prag Dirnböck 3 fl.).*

České wzory od str. 411—456. křiwopisné.

W rkp. 1) Notule pjsemnostj pro práwnjky dle rady Mašeidy, wzdělané N
kem. — 2) Směnné právo dle přednášenj prof. Fišera, i téhož přjklad
dimjrem Pelikánem obgasněné za přednášenj geho na pražském Karolj
též wzdělané od N. Waňka. (Srw. Kwěty 1836. 42.) — 3) Zásady
ného práwa dle Kopce od Jana Wácl. Zlocha (cens. 1. srp. 1836.
we Wčele 1836. 302. 358.) — 4) (*Pelikán* Wl.) *a*) Wšeobecná a
politika rakauského mocnárstwj. w 4. u Posp. — *b*) Též Komentár dle
šenj dra. Šustra k wšeobecným zákonům zemským.

b) *Zákony.*

568. Řád celnj a statnjho monopolu. 8. (str. 188) w Praz
a papjr s. B. Háze 1835. seš.

Trestnj zákon w přestupcjch aupadkowých. Wl. 8. (str. LI a 561) w Pr. tisk a papjr s. B. Háze 1835. seš.

Přeložen urbáře a zákonüw neynowěgšjch welmi sprosté. (Kal. Palk. 38.)

asopisech: 1) *Čas. mus.* 1830. III. 275. Z paměti p. Karla z Žerotjna. řjklad wedenj pře u saudu zemského w Morawě. — 1831. III. 326—433. lawrženj práwnické čcské terminologie, od Wl. Pelikána. 1832. II. 182. lanstwj česká, od Chmelenského. 1833. IV. 375. Akta léta 1571 w Praze, r přjčině zapowězených knih u knihkupcüw. 1835. II. 153. Pana Floriana rriespeka z Griespachu řád selský, čili artikulowé saudnj r. 1588. IV. 413. lomek o půhonech, z knihy Radoslawowy. IV. 399. Pomůcky ku poznánj aročeského práwa i řádu saudnjho: *a)* předběžná, liternj a děgepisná přilomenutj. 413. *b)* Zlomek o půhonech podlé neystaršjho práwa českého. 32. *c)* Otázky páně Oldřichowy z Rosenberka, od Palackého. III. 255. Karleinské práwo, od Chm. — 1836. I. 13. Viktorina Kornelia ze Wšehrd o rawjch země české kniha čtwrtá (ze starého rukopisu). 1837. I. 68—111. rownánj zákonüw cára Stefana Dušana srbského s neystaršjmi řády zemskýi w Čechách, od Palackého. (Srw. Maciejowskiego: Hisrorya prawodawstw owańskich, 4 tomi we Waršawě 1834—35. n. 9 tol. ř. 16 gr. — něm. od ussa a Nawrockého w Stutgartě 1835. 1836. I. 1 tol. 6 gr. II. 1 tol. 12 gr. atd. an. il. 1837. ozn. K polskému [V. djl] sepsal we Waršawě Kucharski: Poniky prawodawstwa słowiańskiego, w kterémž i »práwa země české« po sku, s dáwným překladem latinským, a Ondřege z Dubé wýklad na práwa mě české a řád zemského práwa, čili řád saudnj, česky s latinským dáwným rekladem, z rukopisüw W. Hankau wybraná a srownaná se slowano-polským ownjčkem [Kwartalnik 1835. II. 268—283. Kwěty 1837. př. 75.]). — 2) *zs. p. k. duch.* 1828. II. 303—307. III. 472—73. IV. 643. 1829. I. 148. V. 644. 1831. III. 619. 1832. 1833. IV, 1834. IV. 1835. IV. 1836. I. 22. II. 366 atd. Zákony pro duch. od ř. 1828—1837. — — 3) *Přjt. ml.* 826. I—IV. 1827. I—IV. 1828. I—III. 1829. I. III. IV. 1831. I—IV. 1832. III. IV. 1833. I—IV. 1834. I—IV. 1835. I. II. atd. Neywyššj a wysoká nařjzenj r. 1822—1833 pro učitele. — — 4) *Rozl. pr.* 1828. Některá předpowowánj (*Vorrufung*) a cirkuláře; škoda, že se zákony w českých nowinách ohlašugj! — — 5) *Wčela* 1835. 358. Powinná-li wláda oswětu a literaturu dporowati, od Štrobacha. 1836. 331. Oswěta národu gest aučinný proredek k docjlenj státnjho záměru, od Zlocha. — — 6) *List aur.* 1835. Něerá ohlášenj. — 7) *Kwěty* 1834. 206. — 1837. 93. Myšlénky o zlepšenj knih áwnických pro lid, od Pelikána (Katechismus od Ruljka 1803). — 8) *Jahrb. vat. Mus.* 1831. *Ueber die neue Literatur der Böhmen, insbesondere im iche der Jurisprudenz und der eigentlichen Staatswissenschaft* (cens. 2. rwna 1831).

c) *Sněmy (Landtage), gazyk český.*

Sněmy w Praze, w Brně, we Lwowě snad i po Ilirii w slowanském a něka gazyka ročně se držjwagj. Tak *Wien. Ztg.* 1837. *Nr.* 218. „*Die allerhöchsten ute wurden (in Prag) in der böhmischen und deutschen Sprache bei offeüren vorgelesen. Der Hr. Oberstburggraf (äusserte) in einer böhmischen die Gefühle des ehrerbiethigsten Dankes, dass Se. Majestät (Ferdinand I.) nessung der Grundsteuer die Verhältnisse der Kontribuenten auch diessmahl ädigst zu würdigen geruht haben.*" Tak též Gazeta lw. 1837 a *Wien. Ztg.* Brně a we Lwowě w těchto dwau gazycjch byly censurowány a snad i — Náš milostiwý zeměpán posud uděluge w české řeči dekrcty kragským kům; tak n. p. pan Hykyš, bywalý censor českých i německých nowin, se 1837 do Žatce za kragského dostal, obdržel geg w českém gazyku. Na ceho dostal se za censora náš kragan pan Živna.

IX. Bohoslowj.

1. *Pjsmo swaté (biblj).*

a) Celé.

570. *Draský* (Tomáš). — Wýklad český wšech pjsem swatýc
ré y nowé vmluwy z původnjch gazyků, osprawedlnug
wyswětlugjcý obecný od swaté cýrkwe schwálený a zw
text latinské biblj, ano i wšeliké učenj sw. katolické a ap
ské řjmské cýrkwe, kterýž oddáwá Wlastenskému národu
mu atd. Djl prwnj. 8. w Praze, w Šollowské impressý.
Djl 2hý. 8. (str. XIV y 1438) tamž 1827. (Kronb. i V
seš. 2 zl. (w sem. praž. 1 zl.)

Pos. w čas. p. k. duch. 1828. I. 131—138. od J. N. Zimmerman
se powahy wnitřnj dotýče, tak o tom držjm, že wydánj toto mezi wšemi
původnjmu textu neybližšj gest.«

Směs a rukopisy:

1. Celá biblj slowenská katolická wyšla w Ostřihomě, wydaná oc
Palkowiče, kanownjka ostřihomského, za 4 zl. — 2. Slowenská biblj cela,
slowenštině bosňácké prwnj, přelož. od nebož. P. M. P. Katančiće, františk
smem latinským, s krátkými poznamenanjmi a s textem vulgaty po bol
nákladem G. Palkowiče (Tatr. 1832). — 3. Nowý zákon pána a spasitel
Gežjše Krista, opět s welkau pilnostj přehljdnutý a w nowě wydaný
purku 1814 u Belnayho (k přetisku cens. 1 un. 1835 we Wjd.). — 4
Wácl. Kozelka pracuge na překladu pjsem swatých. — 5. Starožitná bib
nalezená od p. M. R. Šaškéwica dne 29. lip. 1834. Listy počátečnj schá
biblj, w sobě zawjragjcj starý i nowý zákon, snad od l. 1527. Gestiť
tato biblj zaplněná po stranách (in margine) přjpisky w gazyku staroslo
cjrkewnjm, někde též i w gazyku polském. Gsauť to neywjce porownán
staroslowanrkého s tekstem českým, i gest widěti ze wšeho, že prwnj
wé této biblj byli dobrými znatěli gazyka českého. Z toho možná sa
netoliko dáwnj Poláci, gakž prawj Lélewel, než i Rusjni dosti pilně kni
za těchto časův čjtali, dokawád ještě málo polských a ruských b
tlačeno (Kwěty 1834. 419). — 6. Slowo biblické w čas k Čechům c
pronešené od A. F. Gerábka (cens. 1. břez. 1832). — 7. Ptegte se na
Jana S. V. 39. (bez roku, zapowězeno). — 8. (*Král* J. M.) Kwětiny sw
sma a pjsem swatých otcův, gež sebral a w kytky swázal, w rkp. 1837.
list (str. 120). — 8. Knjžka žalmův atd. Wydaná k prawému užjwánj
máždénj neyswětějšjho Wykupitele (redemtoristův) pro weškerau Čechy
rawu (cens. 1. břez. 1832).

b) Nowý zákon.

571. Nowý zákon Pána a Spasytele našeho Gežjše Krysta
s welikau pilnostj přehlidnutý, ponaprawený a nowě v
Léta Páně MDCCCXXX. Wl. 8. (str. 316).

Gest to stereotyp, w Lipsku u Tauchnice, od biblické společno
ho za několik kregcarův, neb darem dáwá. Negen londonská ale i berljnsk
nost wydala pjsma swatá, gako l. 1807, 1813, 1824 a dále bez roku a m
se ale we wšem ginák srownáwá s poslednjm.

c) Ewangelia.

Epištoly a Ewangelia, která času postnjho při Mši swaté čtena bywagj. K rozmnožen domácý pobožnosti. Patřjcý ustawu Budějowskému k zaopatřenj wdow a syrotků včitelských. 8. (str. 90) w Gindřichowu Hradcy, tiskem Aloyzya Joz. Landfrasa 1836. seš. — kr.

Hanl (J. A. Karel). — (Gežjš spasitel swěta, anebo) Ewangelia swatá nedělnj (a swátečnj) s wyswětlenjm obraznjm a slownjm. K weřegné a školnj potřebě, pro kazately, hospodáře, a komu slowo Božj na srdci ležj. Dle atd., sepsaná od Jana *Hýbla*. Djl prwnj. 8. (str. 110 a obr. 61) w Praze, tiskem Posp. 1828 (Rudl). Neureuter w plátně wáz. 1 zl. 20 kr.

Djl 2. cens. 1. čce. 1833.

Komen(ia Amosa) Srownánj a w pořádek uwedenj čtyr Ewangelistů, wypisugjcých utrpenj Páně w XV. rozwrženj a toliko powyučugjcých a k horliwé pobožnosti wzbuzugjcých modliteb, které po částce na wšechny středy a pátky postnj k pobožnému rozgjmánj neb na mjstě křjžowé cesty užjwati se mohau. 12. (str. 116) w Praze, tisk Geřáb. 1832, nákl. Neureutra. seš. 12 kr.

Řeči a Epištoly a Ewangelia na wšecky něděle a swátky přes celý rok, y wmučenj našeho Spasytele též spogený obsah ewangelij. S neymilostiwěgšj swobodau cýs. král. apošt. Miostj. též s potwrzenjm duchownj wrchnosti. 8. (str. 238 a obs. X) w Praze, w cýs. k. skladu knih školnjch, 1825—1837, neseš. 20 kr., seš. 25 kr.

Polsky: Ewangelie i epistoły atd. przez X. Jakoba Wuyka, soc. jesu, one. 1827. We Lwowie, Piller 1836. — Ilirsky (krainsky): Listi i(n) evannedelje i(n) praznike celiga léta i(n) vse dni svetiga posta. W Lublaně Čtenia i evangeliumi (ilirsky a německy) w 8. (28 ar.) v Beču za 35 kr. llirsky posud prawopisem, rci křiwopisem. — Postilla Lutheri, w českém ga- v rkp. (M. S.) u Kupiče we Wjdni, k prodegi ohlášená za 10 zl. (*Wien.* 837. *Nr.* 286).

2. *Dogmatika i polemika.*

Bomontu (Marie la Prince). — Katechismus w rozmluwách spasitelnému poučenj a potěšenj lidu wenkowského. Dle rancauzského panj atd. od Šimona *Wrány* atd. Čjslo IV. ákladem dědictwj swatojanského. 12. (str. 448) w Praze, arc. niht. 1837, wáz. 24 kr. (člen. sw. děd. zdarma).

Pos. w čas. p. k. duch. 1837. II. 305—311 od Slámy. »Přál bych, též powinnosti k wlasti, k zeměpánu, ano i k materskému gazyku, o nichž prostým lidem wůbec gen šeré anebo do konce žádné ponětj neobjhá.« 1837. 80. Obsah wýborný, mluwa plynná a srozumitelná, a od r. 1816 né přepracowaná, kniha latinská, wydánj čisté, wýtiskůw 4000.

Devoty (J. F.). — Pořádek, gak se wyznánj wjry katolické djti ná. Wydal atd. 8. (str. 13) w Praze, arcib. tisk. 1828.

Řeřábek (Ant. Fr.). — Nawrženj náboženská wšem křesťanům, teřj krom cýrkwe křesťansko-katolické se nacházegj, k po-

zornému, nestrannému a spasytedlnému rozgjmánj p
Od atd. 12. (str. 88) w Pr. a Hr. Král. u Pospjšila 18
seš.

579. *Jawornický* (Jan). — Včenj o pěti cýrkewnjch přikázan
sedmi swátostech; wyložené sokratyckým a katechetyckým
sobem, dle cýs. král. norm. katechysmu. Djl IV. 8. w
u B. Háze 1825, seš. 24 kr. — Včenj o křesťanské spr
nosti, o čtyr poslednjch wěcech člowěka. Djl V. 8. tam
seš.

Djl I. tamž 1823 za 24 kr., djl II. za 42 kr., djl III. r. 1824
— Desatero božjch přikázanj k rozgjmanj wšechněm, kdož se Boha bogj
swědomj milugj, s 10 obrázky, 8. tamž 1827, 1 zl. Wiz čjslo 609.

580. **(Jeronym)* Swatého Jeronyma kagjcj rozgjmánj o neys
swátosti oltářnj a řeči o ctnostech (ze starobylého ru
od *Nowáčka)*. 8. (str. 56) w Praze arc. kniht. 1835. (Př
k čas. p. kat. duch.)

581. *Jirsjk* (Jan Val.). — Bohomil, zpráwa gednoho upř
ewangelického křesťana w důležitostech prawé wjry K
Čtenj prospěšné a chwalitebné, kteréž wydal atd. Č
Nákladem swatojanského dědictwj. Wel. 12. (str. 416
arc. kniht. 1835, wáz. 24 kr., nynj za 36 kr., kdo
odebere, dostane 1 wýt. po 30 kr.

Wyt. bylo 3000, z kterých as 600 na pěkněgšjm papjře. Po
p. k. duch. 1835. IV. 673—679.

582. — — Proč gsem katoljkem? Slowo k sprostému k
gak by z wjry swé počet dáti měl. Od atd. Čjslo I.
dem swat. dědictwj. 8. (str. 30) w Praze, arc. kniht. 183
w tuhém pap. 4 kr. Wýtiskůw 3000. — Druhé rozm
wydánj. 8. (str. 24) tamž 1836, wáz. 4 kr. Wýt. 200

Srw. čas. p. k. duch. 1835. II. 183. 1836. IV. 785 od Pešin

583. *Hyna* (Karel). — Malý katechysmus od atd. 8. (str.
Praze, arc. kniht. 1835.

584. Gruntowé křesťanské wjry hlawnjch článků, neb ma
chysmus heidelberský pro mládež cýrk. w ewangelick
ských školách helvetského wyznánj, po znowu wyd
w Praze 1828, pak 1830.

585. *Král* (J. M.). — Geden Owčinec a geden Pastýř,
Řjmská, neomylná, stále trwagjcj, widitedlná, gedna
cká, swatá, Apoštolská Cjrkew Kristowa. Od atd. Dj
8. (str. 432), w Praze a Hr. Král., tiskem a nákl. P
1829. Djl druhý. 8. (str. 463) tamž 1830. Djl třetj.
386) tamž 1830. Djl čtwrtý. 8. (str. 332) a obsah
na předpl. 3 ar. a 4 str., seš. každý po 43 kr, tedy
52 kr.

Pos. w čas. p. k. duch. 1830. III. 450—452. 1828. II. 163.
nosti sw. Petra mezi Apoštoly, wygimek. Předplatitelůw bylo w Čech
na Morawě as 60, tedy dohromady asi přes 806.

586. Křesťanský katechysmus, totiž krátká, sprostá a swětl
učenj prorockého, apoštolského w otázky a odpowě

dena, a k schopnosti malých djtek přirownalá. 8. w Praze u Háze 1828.

Langsfeld (Dan.). — Summa Auğšpurského wyznánj, učenjm z Pjsma Swatého wzatým wyswětlená, s připogenau kratičkau historij cýrkewnj o žiwotě Luthera a o přjběžých tého Auğš. Wyznánj, zwláště w Uhřjch. 8. (str. 170) w Košicých u Karla Werfera 1831, za 20 kr. (Kal. Fej. 1834. Tatr.).

Leonhard (J. M., katedrálnjho kostela sw. Štěpána we Wjdni scholaster a infulowaný prelát). — Katolické učenj w náboženstwj, w otázkách a odpowědjch, k zwláštnjmu užjwánj pp. katechetů a učitelů, gakožto kniha ke čtenj ku w c. k. rakauských zemjch předepsanému welkému katechysmu od atd. 8. (str. 223) w Brně u Traslera 1827 (w Praze Neureuter). — Kniha k čtenj k malému katechysmusu od atd. 8. (str. 98) w Brně, tamž 1827, seš. 20 kr.

Ilirsky: * Veliki katekizam s pitanji i odgovori, privedjen Antonem Mučićem. 8. u Zagrebu tiskom Župana. 1836 cversto vezan 25 kr. s prawop. českým.

Luther (Dr. M.). — Katechysmus s pěknými figurami ozdobený. 12. (3 ar.) w Lipt. sw. Mikuláši 1834. za 5 kr.

Prwotnj katolická, původně ew. apoštolská wjra křesťanská. 8. (str. 76) w Berljně u Trowiša a syna. 1829. (Pos. w čas. p. k. duch. 1831. I. 131, zapowězená).

Rolegček (Fr.). — Swátost swatého biřmowánj. Dárek pro ty, kteřj tuto swátost přigjmagj, též rodičům, učitelům a kmotrům. Od atd. 12. (str. 146) w Praze K. Geř., u Neureutra 1832. seš. 12 kr.

Ruffer (Wogt.). — Cesta k prawé a samospasytedlné wjře w Boha a Spasytele našeho Gežjše Krysta. 12. (str. 108) w Pr. K. Geř., u Neureutra 1831. seš. 8 kr.

Salatnay (Josef). — Zahrádka djtek dobrých, obsahugjcj w sobě: Nowý katechismus náboženstwj křesťanského ewangelicky reformowaného a některé nowé modlitby a pjsně. Od atd. 8, (str. 112) w Praze u Házowcůw 1832. (Pos. w čas. p. k. duch. 1834. IV. 651—653).

Soltys (O.). — Prwnj Počátkowé Křesťansko-Ewangelického Včenj, ku prospěchu školské mládeže. 8. (str. 16) w Prešpurku u Beln. děd. 1834. za 4 kr.

Sulek (J.). — Katechysmus náboženstwj křesťanského ewangelického pro wětšj mládež sepsaný skrze atd., wydaný nákladem G. Palkowiče atd. Nowé wyd. w Gind. Hr. u Landfr. (cens. 2. srp. 1835).

Tomek (Mikuláš, katecheta na c. k. hlawnj wzornj škole pražské a nynj kanownjk). — Krátké wyswětlenj katechysmu k prospěchu včitelům a djtkám, kteréž wydáwá atd. 8. (str. 192) w Praze arc. kniht. 1828, seš. 24 kr. Druhé wydánj w Praze s. B. Háze 1837. 8. 45 kr.

Zahradnjk (Vinc.). — Krátký katechysmus k utwrzenj katoljků u wjře gegich, zwláště pro ty, genž katolickau wjru přigjmag

neb opaustěgj. Od atd. 8. (str. 203) w Praze arcib. k
1830. seš. 3(

Pos. w čas. p. k. duch. 1830. IV. 613—617.

598. *Zahradnjk* (Vinc.). — Doštěpná zahrádka djtek dobrých,
sahugjcj w sobě wyswětlenj některých článků prawé a d
nalé wjry Kristowy. Od atd. 12. (str. 48) w Praze, arc. k
nákl. W. Špinky, 1836. seš.

Pos. w čas. p. k. duch. 1836. II. 353—355.

599. Zdrawé, prawé a čisté učenj Lutherowo, Kalwinowo a m
giných maudrých protestantů. (Sepsal *Jirsjk).* 8. (sr. 5
Praze arc. kniht. nákl. Špinky, 1836. seš. 1

Pos. w čas. p. k. duch. 1837. I. 141—145.

W rkp. (Windyš Jos. H.), Řjmský katechysmus. Swazek prwnj a druhý.
u Neureutra (cens. 1. dub. 1834 we Wjd.).

W časopisech: *a) Čas. p. k. duch.* 1. *Beer:* Náboženstwj počestného toliko
(přel. Hawránek) 1836 II. a III. 187. — 2. *Černohauz* F.: Hod slawný
ho těla 1837. III. 349. — 3. *Černý* J.: Zdaliž učenj o samospasitelsk
kwi katolické tak nedůwodné gest, gak se protestanti domnjwagj. 18
163. — O prawém wýznamu kržže. 1832. IV. 483. — 4. *Jirsjk:* O wz
těl. 1837. I. 1—24. — 5. *Hlawáč* J.: Na gakých základech spočjwá w
Swatých. 1836. IV. 606. — 6. *Hron:* O neporušeném panenstwj panny
1837. IV. 537. — 7. *Klár:* Zdali náboženstwj toliko gest prostředek
šenosti, čili sám aučel a powolánj člověka; aneb spjše gedno i druhé
(přel. Čelakowský). 1828. IV. 499. — 8. *Körner:* O bohoslowj. 18
339. — 9. *Krbec:* O bratrjch páně. 1837. II. 246. — 10. *Lukeš:* O
swatých ostatků. 1836. I. 82. O přjdawku w Otče náši 1836. IV. 7
11. *Nowotný:* Nedostatečnost přirozeného čili pauhorozumného nábož
1828. III. 339. O pjsmu swatém a učenj poslaupném. 1830. II 171.
Raiš: O spogenj Kristowa z mrtwých wstánj s celau saustawau božské
wenj. 1834. III. 347. IV. 617. — 13. *Rennert:* Wjra Kristowa 1836.
— 14. *Růžička:* O wjře, gelikož gest důležitau ctnostj. 1835. III. 3
15. *Stárek:* O gednotě cjrkwe sw. Cypriana. 1835. IV. 541. — 16.
Katechisacj o sw. biřmowánj. — 17. *Wacek:* Rozgjmánj o obřadech
bolice cjrkwe katolické (pogedn. dogmaticko-historické). 1832. I. 67.
Václawjček: O nerozlučitedlnosti swazku manželského. 1828. I. 39.
primatu, neboli papežské přednosti w cjrkwi. 1829. III. 345. — 19. Z
njk: O očistci. 1829. II. 169. Wýbornost učenj o angeljch. 1829. I
O zázracjch Ježjšowých. 1830. I. 22. Ludwjk Blosius o cjrkwi. 18
325. O cjrkewnjch odpustcjch. 1831. IV. 483. O poctě Swatých. 1
39. O welké ceně zgewenj božjho. 1832. 359. O ceně a užjwánj bibl
II. 169. O wtělenj syna Božjho. 1833. IV. 519. O určitelnosti a s
wůle lidské. 1835. I. 3. O racionalismu, čili zlém užjwánj rozumu u
wjry. 1836. II. 227. — 20. *Zeidler:* O praktickém užjwánj katolickýc
wjry. 1836. I. 3. (přel.) — 21. *Zimmermann* J. N.: O přjdawku »
filioque.« 1830. I. 3. — *b) Přjt. ml.* 1829. III. 18. IV. 18. O přjpraw
k sw. zpowědi (wychowatelsko-dogmatické pog.). — *Kučera* Jos.: K
tické rozebjránj prwnj definicj normálnjho katechysmu (pro školy tr
Co gest křesťansky katolicky wěřit? 1838. 13. ročn. — *Stránský* A
školnj katechysmus, aneb nestranné uwážen geho nedostatků i p
wzhledem mnohostranné žádosti po nowém. 1838.

3. *Práwo cjrkewnj.*

Čas. p. k. duch. 1. *Helfert* Jos. (dr. prof. cjrk. p. w Praze): O sw
pectwj (zčešt. Sedláček). 1828. I. 75. Přjpady z cjrkewnjho práwa. 1829.
III. 389. 1831. I. 72. O překážce w manželstwj přjbuzenstwjm a šwagro

manželského zplozenj. 1832. II. 163. Muželi katolický kněz osobu rozwedenau a oddati? 1832. IV. 515. Čeho pozorowati slušj při ohláškách a oddawkách h osob, kteréž dwogj domow magj? 1832. IV. 523. — 2. *Karljk:* O kšaftech ownjch osob 1835. I. 43. — 3. *Jiršjk:* Přjpad z církewnjho práwa 1836. 701. — 4. *Waclawjček:* O bezženstwj kat. duchowenstwa, 1829. I. 29. — 5. nowenj papežské strany překážek stawu manželského z pokrewnosti a přjbuwj pocházegjcjch. 1837. I. 151.

4. *Historie biblická.*

Hřebeský. — Biblické přjběhy. 8. w Gind. Hr. u Landf. 6 kr. ps. 8 kr.

Hybner (Jan). — Biblická hystorye w počtu sto a čtyry we dwau djlech, po padesáti a dwau, ze stareho a noweho zákona wybraná. 8. w Litomyšli u Jana Turečka 1833.

(*Karafiat,* W.: Wybraná bibl. hist, ze stareho i noweho zák. podlé Hib- wydaná, djl 1nj a 2hý (cens. 1. čce. 1833.).

Langhoffer (Jan A.). — Gádro Biblické Hystorye z Pjsem sw. wybrané (pro mládež Ewangelickau). 8. (str. 103) w Skalici u Fr. X. Škarnicla, 1825. za 12 kr.

Smid (Kr.). — Biblické přjběhy stareho i noweho zákona pro djtky od atd., zčeštěné od J. W. *Wlasáka.* Dwa djly. 8. (str. X a 138 a ryt.) w Praze, tisk K. Geř., u Neureutra 1833. seš. 20 kr.

Polsky: Historya biblijna dla dzieci. Dwie części, w Wilnie, Lwow 1836.

Wrána (Šim. Bernard). — Hystorye biblická pro odrostlegšj mládež, gakož y pro dospělé, kteřj biblických přjběhů k powčenj a wzdělánj wžjwati chtj. Pracý atd. Druhé oprawené a rozmnožené wydánj. Dwa djly, starý a nowý zákon obsahugjcý. 8. (str. XXVI a 323, a 355 a ryt.) w Praze, tisk. K. Geř., u Neureutra 1832. wáz. 1 zl. 36 kr.

Do německého přeložená od J. Ruperta *Trinkse*, piaristy w Budčgowi- 1832, u Neureutra za 1. zl. 40 kr.

s: *Přjt. ml.* 1827. IV. 106. Biblická abeceda.

5. *Výklady.*

Chalúpky Hodnowěrné wypsánj země swaté kananegské s ginými kraginkami dědictwj Izraelowa: k lepšjmu wyrozuměnj pjsmům sw. Dwě částky. Č. I. 1829. 8. (str. 103) č. II. 1831, (str. 263 s mapau země židowské) seš obě 36 kr., s přjdawkem (str. 8) wypsánj města Jer. 46 kr. W baňské Stáwnici u Štěpána Michaljpka 1831.

Srw. Kwěty 1834. 401. od Wl. Pelikána. »Ch. prowádj čtenáře přes uherskau (Pešť) až do Jerusaléma, a mjsta, gak se o nich w biblj zmjnka inj, s uwedenjm kapitol a weršůw sw. pjsma wypisuge.«

Fryč (Frant.). — Homilie aneb Wyučowánj lidu křesťanského při rannjch službách Božjch dle wykladu sw. ewangelium na neděli a slawnosti Páně. Od atd. Djl prwnj. 8 (str. 253) w Praze, arc. kniht. 1828. Djl druhý. 8. (str. 257) tamž 1828.

seš. oba za 1 zl. 20 kr. Po druhé. Dwa djly. 8. (str. a 336) tamž 1831, seš. 1 zl. 20 kr.

Pos. w čas. p. k. duch. 1831. IV. 617—619.

607. *Medljn* (Jan). — Duchownj Weykladowé na Epištoly a E gelia nedělnj a swátečnj celého roku. Od atd. Djl prwn (str. 336). Djl druhý. 8. (str. —). Djl třetj. 8. (str. Djl čtwrtý. 8. (str. 303) w Praze a Hr. Král., tiskem a Pospjšila 1828, seš. 2 zl. 2

608. *Parjzek* (Aleš). — Wýklad na nedělnj epištoly we školá prospěchu katechetů. Zčeštěný od J. *Hýbla*. Dwa djl (str. 831 = 53 ar.) w Praze, tisk K. Geř., u Neureutra seš. 2 zl., wáz. 2 zl. 2

609. *(Rittler)*. — Desatero Božjch přikázanj. K rozgjmánj w něm, kdož se Boha bogj a dobré swědomj milugj. Dle wyložené, a w kamenotisku wyobrazené od Jana *Jawornj* atd. 8. (str. 99 a 10 rytin) w Praze, pjsmem s. B. Háze seš.

610. *Schönbek* (M. Fr.). — Krátká kázanj a homilie na nedě swátečnj epištoly celého cýrkewnjho roku. Sepsal atd. prwnj. 8. (str. 308). Djl druhý (str. 414) w Praze, ti Geřábk. nákl. Neureutra 1834. seš.

Pos. w čas. pro kat. duch. 1834. I. 135—136. — Wyňatek tamž III. 430. IV. 602.

611. *Stápf* (Frant.). — Přjprawy ku kázanjm pro obecný li nedělnj Ewangelia katolického cýrkewnjho roku, s ustawi wzhledem na geho obšjrné rozwrhy kazatelské. (Přel. J *blem)*. Dwa djly. 8. (str. II a 440, a 349) w Praze u Neur 1825. seš. 1 zl. 36 kr., wáz. 1 zl. 5

K tomu náležegj: Obšjrnj rozwrhowé kazatelštj ku potřebě wšem lům náboženstwj w každém biskupstwj. 2 djly. 8. (str. 306 a 494) tamž 1824 36 kr. wáz. 1 zl. 56 kr. Ručnj kniha ku katechysmusu, přede wšjm pro kat pak také ku powzbuzenj každého. 8. (str. IV a 356) tamž 1824 48 kr. wáz. Pozn. Tyto spisy se gednotliwě neprodáwagj, nýbrž celý spis w 5 djlech. sky wyšla: Materye do kazań na nedziele całego roku, stosownie do ro Ewangelii. 2 tomi, w Wrocławiu 1829.

612. *Wiršink* (L. F.). — Wýkladowé neb exhorty rannj n a některj swátečnj. Od atd. Dwa djly. 8. (42 ar.) w tisk K. Geř., u Neureutra, 1827, seš. 2 zl., wáz. 2 zl. 2

613. *Wacek* (Frant.). — Homilie postnj dle sw. Marka. K wz křesťanského lidu wšech stawů w swatopostnjm kagjcjm Od atd. 8. (str. 114) w Praze u Weronyky wdowy Šc 1826 (Pospjšil). seš.

614. *Zahradnjk* (Vinc.). — Homiletické řeči na neděle a s celého roku, od atd. Djl prwnj. 8. (str. 370) w Hr. K Posp. 1832. Djl druhý. 8. (str. 374) tamž 1833, seš. 1 zl. Něm. *Homiletische Erbauungsvorträge &c.* 8. *(S.* 324) *Pr. bei Neureutter* 1832, *geh.* 1 *fl.*

Pos. w čas. p. k. duch. 1833. I. 137—141. 1834. I. 135.

615. — — Rozwrhowé kázanj na neděle a swátky celého Od atd. Djl prwnj. 8. (str. IV a 262 a 2 oznamůw). Djl

8. (str. II a 206) w Praze, tisk. K. Geř. nákl. Neureutra, 1836. wáz. oba 1 zl. 20 kr.

Pos. w čas. p. k. duch. 1836. IV. 766—771. od Jirsjka.

V časopisech: *a) Čas. p. k. duch.* 1. *Černý:* O slowech: mysterium fidei. 1833. II. 192. — 2. *Jawornický:* O přednášenj katechetickém. 1829. I. 103. — 3. *Hawránek:* Wýklad modlitby cjrkewnj: Zdráwas královno. — 4. *Holubář:* Co bywala biblj prwnjm křesťanům. 1835. I. 73. — 5. *Kamarýt* Jos: Řeč sw. Basilia o postu, přel. 1833. IV. 604. — 6. *Körner:* Uwod w knihy biblické nowého zákona. 1829. I. 5. Parafrastický wýklad. 1829. IV. 565. Parafrastický wýklad mjsta u sw. Matauše. kap. V. 17—24. 1832. I. 18. Saustawa učenj w Ewangeliám sw. Marka. 1833. II. 223. Kanon knih nowozákonnjch za wěku apoštolského. 1833. IV. 575. List sw. Polikarpa k Filipenským. — 7. *Kostka:* Gaký gest smysl slow I. Kor. XV. 29. 30? 1829. II. 185. Co znamenagj slowa I. Petr. III. 18—21? 1829. IV. 553. O třikrát čtrnácti rodech u sw. Matauše I. 17. 1831. IV. 521. 8. *Kozelka:* Wýklad na Eusebia caesaregského historie cjrkewnj knihy III. kap. 25. s ohledem na ustanowenj sněmu cjrk. tridentského o pjsmech swatých. 1836. I. 28. II. 256. III. 562. (Něm. w *Plec's Ztschr. Wien* 1837.) — 9. *Ondrák:* Dwa aforismy dwau slowutných mužůw o biblj (přel.). 1835. I. 90. — 10. *Rais:* Slowo o žalmjch mesiášských. 1833. I. 94. Přeložen žalmůw z půw. textu. 1837. II. 229. — 11. *(Scheiner* J.): Wýklad na II. k Tim. kap. 3, 14—16 o nadšenj sw. pjsem st. z. 1837. IV. 586. — 12. *Wáclawjček:* Dwogj katolický a geden protestantský wýklad čtenj u sw. Lukáše 23 (43). 1828. III. 367. List sw. Pawla k Filemonowi. 1832. I. 3. Trogj kázanj o stawu člowěka po smrti, totiž o nebi, o pekle, o očistci. 1832. II. 280. III. 405. IV. 573. — 13. *Zahradnjk:* O hlawnjch ctnostech kázanj. 1829. I. 59. O přjprawě na kázanj. 1833. III. 349. — 14. *Ziegler:* Pogednánj wykladosudebné o staroslowenském přeloženj pjsma sw. 1828. I. 67. II. 192. — 15. *Zimmermann* J. N.: Pogednánj wýkladosudebné na zatmělé čtenj sw. Pawla w psanj k Židům XI. 3. 1829. III. 384. Kněžj dwogj cti hodni I. Tim. V. 17. 1830. I. 47. Na čtenj Jeremiáše II. 31. 1831. II. 231. — *b) Přjt. ml.* 1827. II. 10. III. 10. IV. 6. 1828. I. 4. II. 7. Desatero božjch přikázanj, kteráž děd wnukům swým w rozmlauwánjch wykládá a skrze přjběhy wyswětluge. — 1833. I. 78. II. 31. 1834. I—III. 1835. II—IV. Analitické rozebjránj neb wýklad normalnjho katechysmusu, a sice Vté kap. O křesťanské sprawedlnosti: sedmero hlawnjch hřjchůw, šestero hřjchůw proti duchu swat., dewatero hřjchůw.

udky: *Čas. p. k. duch. Baworowského:* Zrcadlo wěčného a blahoslaweného . . . swatých r. 1561, wydané poznowu od J. Dytrycha, w Praze arc. kniht. 1822, za 24 kr., pos. od Winařického. 1828. I. 146—153. — *Megstřjka* J. Izidor, sedlák Lhotský, zčešt. atd. w Praze arc. kniht. 1822 za 48 kr. 1828. III. 469. — *Jawůrek:* Rozl. poučowánj křesťanská, tamž 1819, za 1 zl. 36 kr. 1828. III. 471. — *Fryčag:* kat. kancional (w. str. 89) w Brně 1822, 6té wyd. za 1 zl. 12 kr. (wáz. 1 zl. 46 kr.) 1828. IV. 623—632. — Literatura swatojanská, čili posudek spisůw o sw. Janě gak českých tak německých (žiwotopis sw. Jana. Pobožnost od Kubelky atd.) 1829. I. 135. — R. 1828 bylo posauzeno 5, r. 1829 bylo 6, r. 1830 bylo 8, r. 1831 bylo 13, r. 1832 bylo 10, r. 1833 bylo 11, r. 1834 bylo 7, r. 1835 bylo 15, r. 1836 bylo 8 a r. 1837 bylo wjce 11 knih w gazycjch německých, latinských a w francauzském wydaných posauzeno od Hawránka, Jirsjka, Slámy, Přihonského, Zahradnjka, Zimmermanna, z ginoslowanských genom 1 časopis polský.

6. *Kázanj.*

a) We sbjrkách.

. *Bláhy* (Mat.) Nábožná kázanj na wšecky neděle a swátky celého cýrkewnjho roku. Djl prwnj 1828. 8. (str. 400). Djl dru-

hý. 1829. 8. (str. 331) w Lewoči, tiskem Werthmüllerow
seš. 1 zl. 36

Sr. Rozl. pr. 1829. 50. od Wl. Pelikána: »Gak welmi Slowané w Uh
našeho gazyka si wážegj, gemu prednost we swých swatynjch dáwagjce, důw
toho nowým gsau také tato pauze cesky sepsané kázanj na něž před gich wyd
giž se nacházelo zápisnjkůw w Uhřjch 1104, z nichž w Čechách gen 80 a na M
wě 25. Z toho patrno, že w Uhřjch dosti čjtatelůw ceskoslowanských se nac
a že gen na nás to záležj, k nim bratrsky se winauti, by naši spisowatelé
ginych s libostj čjtáni byli.«

617. *Čeněk* (Jos. z Wartenberku). — Kázanj nedělnj. Od atd.
djly. 8. (str. 292 a 224) w Praze a Hr. Kr. u Pospjšila 1
seš. 1 zl. 20

Pos. w čas. p. k. duch. 1834. III. 482—485.

618. — — Kázanj postnj. Od atd. 8. (str. 240) w Hr. Kr. u
spjšila 1834. seš. 4(

Pos. w čas. p. k. duch. 1835. IV. 683—686.

619. *Čermák* (Ant.). — Nedělnj kázanj. Djl prwnj. 8. (str. 367).
druhý. 8. (str. 292) w Pr. a Hr. Král. u Posp. 1828. seš.

620. — — Kázanj na swátky zaswěcené. Od atd. 8. (str.
w Praze a Hr. Král., pjsmem a nákl. J. H. Pospjšila 182
seš.

621. — — Kázanj na dny rozličných Swatých a slawnostj.
atd. 8. (str. 268) w Praze u Pospjšila 1831. seš.

W rkp. Nedělnj a swátečnj kázanj. Druhý ročnj běh. U Pos
Ned. 2 djly w 4. (str. 208 a 168) a swát. w 4. (str. 200) (cens. 2. srp. 18

622. *Feigerle* (Ignác, prof. w Hr. Král.). — Sedmnáctero ká
djlem postnjch, djlem swátečnjch y přjležitostných. Od
8. (str. VI a 284) w Hr. Král. u Pospjšila 1832. ses.

Pos. w čas. p. k. duch. 1832. III. 453—456.

623. *Fryč* (Frant). — Nedělnj, swátečnj a přjležitostnj kázanj.
atd. Djl prwnj. 8. (str. 356) w Praze, arcib. kniht. 1826,
1 zl. Djl druhý. 8. (str. 314) tamž 1827, seš. 1 zl.

624. — — Cesta utrpenj, neb spasitedlná rozgjmánj posled
dob Pána a Spasitele Ježjše Krista w sedmeru postnjch
zánjch přednešená od atd. 8. (str. 149) w Praze arc. k
1827. seš. 2

625. *Jakaubek* (Petr). — Řeči pastýřské předmětů mrawnjch i
matických; spořádané na neděle roku celého od atd.
prwnj. 8. (str. 395) w Hr. Kr. nákladem Pospjšila 1827,
1 zl. Djl druhý. 8. (str. 432) tamž 1831, seš. 1 zl.

626. *Jedlina* (Fr. X.). — Přewrácenost křesťanů mnohých. W
dmeru kázanj postnjch připomjná atd. 8. (str. 192) w I
u Pospjšila 1830. seš. 2

627. — — Škola Krystowa. Kázanj postnj, kteráž r. 1824 c
swé přednesl atd. 8. (str. 120) w Praze, arc. kniht. 182
seš. 2

628. *Kautský* (Fr. Ser.). — Kázanj postnj o sedmeru slow u
gjcjho Pána Gežjše, kteráž osadě swé roku 1828 pře
atd. 8. (str. 95) w Praze arc. kniht. 1829. seš. 1

Kautský (Fr. Ser.). — Dwognásobnj kázanj postnj, totiž o sedmeru smrtedlných hřjchů, a o sedmeru hlawnjch ctnostj, těm křjchům na odpor stogjcjch. Od atd. 8. (str. 237) tamž 1831. seš. 30 kr.

— — Přjležitostná kázanj, kteráž při wšeligakých slawnostech na rozličných mjstech přednesl atd. 8. (str. 356) w Praze, u Posp. 1831. seš. 1 zl.

— — Krátká kázanj na wšecky neděle a swátky celého roku, k wzdělánj obecného lidu a gegich duchownjmu prospěchu, kteréž swým osadnjkům přednesl atd. Dwa djly. 8. (str. 234 a 242) w Praze, arcib. kniht. nákl. W. Špinky 1833. seš. 1 zl. 12 kr.

* *Kollár* (Jan). — Nedělnj, swátečné i přjležitostné kázně a řeči od atd. Wel. 8. (str. VIII a 636) w Pešti, u Trattnera 1831. seš. 1 zl. 36 kr.

Kosec (M.). — Dwě kázně, aneb Řeči při přjležitosti dáwánj mladých Wogáků a po wystálé nemoci Choleře w chrámu ew. Pojnickém držané, gegichž wýnos ku welmi chwalitebnému cjli určen (Kal. Fejer. 1833.).

Kučera (Prokop M.). — Nedělnj a swátečnj kázanj atd. Djl prwnj. 8. (str. 385) w Praze arc. kniht. nákl. W. Špinky, 1834, seš. 1 zl. Djl druhý. 8. (str. 480) tamž, seš. 1 zl.

Pos. w čas. p. k. duch. 1835. IV. 680—683.

Macan (Jan). — Gežjš Krystus w čtrnáctero nedělnjch kázanj za přjklad ctnostj wytawený, gichž se také co postnjch powžjti může. Od atd. 8. (str. 286) w Praze, tisk K. Geř., nákl. Neureutra 1827. seš. 1 zl. wáz. 1 zl. 10 kr.

Marek (Anton). — Šestero kázanj postnjch o hřjšjch proti Duchu swatému. Přeložil z Khýnlowých atd. 8. (str. 102) w Gičjně, tiskem a nákladem Jana Kastránka 1831.

Pos. w čas. p. kat. duch. 1832. I. 136—138.

Rautenkranc (Josef). — Kázanj postnj atd. atd. Na tři ročnj běhy rozdělená a w geden swazek wwedená a wydaná od Mikuláše *Rautenkrance*, faráře Lanžowského. 8. (str. 218) w Hr. Král. u Posp. 1825. seš. 39 kr.

Kázanj swátečnj . . . Wydaná od Mik. Rautenkrance, faráře Lanžowé, u Posp. w rkp.

Řešetka (Michal). — Kazně přihodné od rozličnich ňekdi Kazatelow powedené a na Swětlo widané, které pozbíral a poznowu witlačiti dal atd. Nákladem istého Literaturi slowenskég Milowňika (G. Palkowiče). Sw. I. 8. (str. 718) w Trnawe, tiskem Gelinkowým 1831.

»Wšeckých kázni ge 33, neywjce Mesarošowých; gdau od r. 1734 do Následowat bude 2hý swazek kázni nebohého (nebožtjka) arcib. Rudnayho.« ánka 1832).

Rokos (Frant. Alex.). — Kázanj na wšecky neděle a swátky připadagjcj. Od atd. Djl prwnj. Prwnj polowice nedělnjch kázanj. 8. (str. 269) w Praze, pjsmem a nákl. Pospjšila 1836.

seš. 40 kr. Djl druhý. (Druhá polowice nedělnjch káza
8. (str. 258) tamž 1837. seš. 40

Pos. w čas. p. kat. duch. 1836. III. 619. od Zahradnjka. »Obět. p. šinowi. Rokos gest geden z těch, genž otcowský gazyk swůg znagj, a česky uměgj. Řeč geho kromě některých poklesek gest čistá a ušlechtilá.« K 1837. př. 76.

640. *Rychlowský* (Jan). — Čtwero kázanj ze zbytků atd. 8. (77) w Praze arc. kniht. 1830. seš. 12

641. *Procházka* (Wogt. Frant.). — Šestero postnjch, nedělnjch zanj o božské prozřetedlnosti, držaných od atd. 8. (str. 1 w Praze, arc. kniht. 1829. seš. 24

Pos. w čas. p. kat. duch. 1830. I. 154. — Kázanj na welikonočnj (cens. 1. června 1828).

642. *Puchmayer* (Ant. Jar.). — Swátečnj kázanj. Od atd. 8. 201) w Praze, arc. kniht. 1826. seš. 30

643. — — Nedělnj kázanj. Od atd. 8. (str. 372) w Praze, t 1825. seš. 48

644. Samowražda co gest? W pěti kazatelských promluvách žených w postě r. 1836 při c. k. wogsku. 8. (str. 40) w Pr wytišt. u Jana Spurného 1836, seš. — kr. Spisowatel *Heinrich.*

645. *Stránský* (Jos. Giřj). — Postnj kázanj držaná 1828 od 8. (str. 128) w Hr. Král. u Pospjšila 1829. seš. 36

Pos. w čas. p. k. duch. 1829. IV. 641.

646. *Šedivý* (Šebest.). — Křjž Ježjše Krista w šesteru postnjch zánj s připogenými takořka řečmi o slawnostech. Od at (str. 174) w Praze a Hr. Kr. u Pospjšila 1835. seš. 3

Pos. w čas. p. k. duch. 1835. IV. 686—703.

647. *Wacek* (Frant. Alois). — Nowé přjležitostné řeči ducho Od atd. 8. (str. 280) w Praze a Hr. Kr. tiskem a nákl Pospjšila 18 .

648. *Wáclawjček* (Wácl.). — Biblická kázanj na wšecky ne slawnosti a swátky celého roku, s několika řečmi, od Djl čtwrtý. 8. (str. 345) w Praze, arc. kniht. 1825, seš. 4

Djl 1nj 8. (str. 248) tamž 1823, djl 2hý 8. (str. 271) t. 1824, 8. (str. 292) t. 1824, wšecky 4 za 3 zl. 12 kr.

649. * — — Sedmero swátostj cjrkwe sw. katolické wyswětle w sedmeru postnjch kázanj . . atd. 8. (str. 126 spolu s řeč prawugjcj o swátostech wesměs) w Pr. arc. kn. 1830. seš. 3

Srw. čas. p. k. duch. 1830. II. 249—66. III. 411—29. IV. 1831. I. 107. II. 263. III. 417. Kázanj o duchownjch prostředcjch pro kaze choleře. IV. 587.

650. — — Sedmero swatopostnjch kázanj o sedmeru tak n ných smrtedlných, neboli hlawnjch hřjchů. Od atd. 8. —) w Praze, tamž 1832. seš.

651. * *Wambera* (Frant.). — Kázanj přjležitostná, pautnj, pohř na weliký pátek, na den dušiček a některá nedělnj. Od K tisku podany od Jana *Trnky* (kněze cjrkewnjho w Kr Hradci), a wydany k prospěchu časopisu pro katolick

chowenstwo. Djl prwnj. Wl. 8. (str. 240 a 2 bez zn.) w Pr. arc. kniht. 1835. Djl druhý wl. 8. (str. 190 a 2 bez znam.) tamž 1836. seš. oba za 1 zl. 12 kr.

Tato wyborná kázanj poneyprw ze wšech českých wyšla pjsmem latin-. Pos. w čas. p. kat. duch. 1837. III. 481 od Jirsjka: »Náklad 600 zl. ta! Nenj odběratele a zásoba w skladě pro prach a moly ležj.« (Pešina).

Wiršink (F. L.). — Kázanj nedělnj, postnj a některá swátečnj od atd. 1—3 djl. 8. (str. 320, 317, 328 a spisowat. wyobr.) w Praze, tisk Geř., u Neureutra 1827—29, seš. 3 zl., wáz. 3 zl. 30 kr.

— — Kázanj swátečnj, postnj a některá nedělnj dle Bourdala a Masiliona wypracowaná od atd. 2. djl. 8. (str. 338, 334, 478) w Praze, tamž 1826, seš. 3 zl,, wáz. 3 zl. 30 kr.

Zahradnjk (Vinc.). — Sedmmecjtma swátečnjch kázanj atd. 8. (str. 320) w Pr. arc. kniht. nákl. W. Špinky 1833, seš. 1 zl.

Pochwalný pos. w čas. p. k. duch. 1833. II. 308—312.

b) Gednotliwá.

Blaho (Mat.). — Nábožné kázanj při poswěcenj nowého chrámu Cjrkwe Kybské ewangelické, artikulárské dne 15. Řjgna 1826. 8. (str. 25) w Lewoči u Jana Werthmüllera 1827.

Cybulka (Jos.). — Kázanj na den radostného prohlášenj obnoweného půlnočnjho Wánočnjho Gitřnj. 8. (str. 22) w Pr. arc. kniht. 1827. seš. 6 kr.

Hawelka (Jan). — Přjležitostná řeč duchownj o znowu stawenj chrámu Božjho Těla na Winici, ginak na hoře Oreb w Třebechowicjch, kterau složil a w tamnjm chrámě farnjm o weyročnj pauti na prwnj neděli adventnj r. 1827 wlastenčům swým přednesl atd. W. 8. (str. 31 a wyobrazenj téhož tawěti se magjcjho chrámu) w Praze, arcib. kniht. 1828. seš. 12 kr.

— — Přjležitostná řeč duchownj při slawném poswěcenj znowu wystaweného chrámu Božjho Těla na Winici, ginak Oreb w Třebechowicjch, kterau složil a w tom chrámu dne 20. září 1835 přednesl atd. Připogena k tomu pjseň při wyswěcowánj téhož chrámu od K. *Winařického* atd. s hudbau od J. T. *Helda*. 8. (str. 24) w Praze arc. kniht. 1835.

Pos. w čas. p. kat. duch. 1836. II. 347.

Jakaubek (Petr). — Řeč duchownj o Odpustcjch, držená od atd. w osadě sarské. 8. (str. 24) w Hr. Kr. 1826, u Posp. seš. 6 kr.

Jegus (J.). — O některých posud málo známých důwodech nesmrtedlnosti. Kázeň. W Pešti 1836.

Kautský (Fr.). — Kázanj postnj o swátosti sw. pokánj (kteréž sadě swé roku 1829) přednesl atd. 8. (str. 96) w Praze arc. kniht. 1831. seš. 16 kr.

Kollár (Jan). — Gako my tuto naši ewangelicko-slowenkau Cjrkew rozmnožowati můžeme a máme? Kázeň při wýročnj památce poswěcenj chrámu ewangelického Pešťanského

w druhau slawnost letnic roku 1833. Od atd. 8. (str. 16) Pešti, tiskem J. M. Trattnera a Štěp. Karolyiho 6

Obsah výborný a prostředky podáwá 1) usazowánjm přjchozjch r Ewangeljky, 2) rozhognowánjm manželských swazkůw, 3) zaugjmánjm se o c štěné djtky, 4) *milowánjm našj wlastnj řeči*, a 5) držením pěkného pořá we chrámě i we škole.

663.* *Kollár* (Jan). — Nábožný pohled na tu kraginu, která g matka ewangelické wjry. Kázeň při náwratu odtud, drž od atd. Wypracowaná na utěšeneg plawbě Dunagskég n Řeznem a Widňou. 4. (str. 10 s wyobrazenjm Černobo w Pešti, tiskem Tratnerowým a Karolyim 1835, seš. 10

664. — — Řeč při slawném poswěcenj nowě woleného super tendenta p. Jana Seberiniho we chrámě cjrkwe ewangeli pešťansko-budinské dne 28. května 1834 w přjtomnosti ewangelických kněžj držána od atd. W Budině 1834.

Pos. w čas. p. k. duch. 1834. 654—661. Připrawowacj kázanj (K 1837. 368).

665. *Kuzmány* (Karel). — Dwě kázně w chrámu ew. b. Bystřic držané. 8. (str. 32) tamž, u Macholda 1832. 5

666. — — Obrácenj předků našich na wjru stalo se působe Ducha swatého od atd. w banské Bystřici 1836.

667. — — O požehnaném působenj prawého swěcenj slawn dne narozenj G. S. cjs. kr. našeho neymilostiwěgšjho P a krále Ferdinanda V. w neděli 5té po welikonoci dne dub. 1837 w chrámě ew. w. bansko-bystrickém držel atd (str. 24) w b. Bystřici, tiskem Fil. Macholda, nákladem g nowaných w řeči na zadu 1837.

668. *Labler* (Wáclaw Karel). — Kázanj, když dne 23. zář pan Frant. Xav. Obstzierer, arciděkan, padesátiletau pam kněžstwj swého konal. 8. W Praze 1827.

669. *Marek* (Jan Gindřich). — O důstogenstwj kněžském. Ká na den Početj blahoslawené Panny Marie, držané w král. k ském městě Plzni dne 8. Prosince 1835, w kterýžto den stogný pán, pan Antonjn Hlawan, infulowaný arciděkan P ský atd. od předchůdce swého wysoce důstogného pána na Josefa Lindauera, kapitoly pražské kanownjka atd., w a pastýřský slawně uweden byl. Od atd. W prospěch opat ny malých djtek w Plzni. 8. (str. 24) w Praze, arcib. k 1836, seš. 1

670. *Melcer*. — Že i wzdělanj lidé chrám Páně nawštěwowati r Kázeň. 1836.

671. *Mogžišowič* (Jan). — Moc Božj nad žiwotem y smrtj Moc při žalostné památce smrti G. c. k. Gasnosti Františka chrámě ew. Přjbowském r. 1835 dne 5. dubna předlo 8. (str. 15) w b. Bystřici 1835. za

672. *Peteny*(ho) Kázeň laučjwá, kterau se od cjrkwe ewange Augs. Wyz. Cinkotské odebjral, dne 19. května 1833. 4. 16) w Pešti u Tratnera a Karolyiho 1834. seš.

673. *Seberini* (Jan). — Bůh mluwj k lidem až po dnes. Nábožná řeč, kterauž u oltáře ew. sarwašském dne 1. července 1836 při přjležitosti kanonické visitacj držel atd. Na wlastnj žádost téže cjrkwe gj poslaná. 4. (str. 12) w Pešti u Tratnera 1837.

674. — — Weliké cjrkwe, weliké powinnosti. Oltářnj řeč, kterauž we chrámě cjrkwe ew. b. čabanské dne 5. července 1836 při přjležitosti kanonické visitacie k nj držel atd. 4. (str. 11) tamž 1837.

675. *Sedláček* (Wogt.). — Kázanj držané dne 13. srpna 1826 w kom. městě Žebráce, u přjtomnosti slawné installacý za děkana G. Weleb. p. Wogtěcha Negedlého, rodem Žebráckého. Přiložena gest řeč latinská od g. důst. p. Neumanna, a slawozpěw složený Š. Hněwkowským. 8. (str. 48) w Praze arc. kniht. 1826. seš. 10 kr.

676. *Sidon* (J. M.). — Cjrkew řjmská katolická prawau gest cjrkwj. Kázanj, kteréž w pražském loretanském chrámu Páně konal, a rozšjřené nynj s přehledem poslaupnosti papežů a biskupů českých, též tohoto králowstwj weškerého duchowenstwa, i kostelů, kaplj a klášterů ku prospěchu gitčinského ústawu chudých wydáwá atd. 8. (str. 48 a přehled 49—52, a str. we 4ce) w Praze, tisk Tom. Tábora 1836. seš. 20 kr.

Kázanj na pondělek swatodušnj. Pos. w čas. p. k. duch. 1836. II. 345. W rkp.? Dwě probatiky, kteréž w pražském loretanském chrámu páně držel ens. 1. kwět. 1833).

677. *Šindelář* (Arnold Oldřich). — Kázanj na nowý swátek w Plzni, držané od atd.; a ku prospěchu ochranitelny malých djtek w Plzni, tiskem wydané od Ant. Hlawana, arciděkana plzeňského. Wl. 8. (str. 24 a oprawy chyb) w Praze arc. kniht. 1836.

Pos. w čas. p. kat. duch. 1836. III. 622. od Jirsjka. »Pěkná gadrná č w celém kázanj.«

678. *Wacek* (Fr. Al.). — Řeč duchownj a školnj držená na slawnost sw. Wáclawa, knjžete a patrona českého. Od atd. 8. (sr. 26) w Hr. Kr. u Pospjšila 1825. seš. 6 kr.

679. — — Ponaučenj o milostiwém létě, přednešené dne 9. dubna 1826, krátké historické zprávy a duchownj řeč. 8. w Praze u Neureutra 1826, (rzbr.)

680. *Wáclawjček* (Dr. Wácl.). — Co gsau cjrkewnj odpustky? co aučinkugj? a kterak a gakým způsobem ge sobě získati můžeme a máme? Okazuge w jubilárnjm kázanj atd., 8. w Praze arc. kniht. 1826, seš. 12 kr. (rzbr.).

681. *Windyš* (J.). — Řeč w čas cholery, s potahem na bludné i škodné smýšlenj mnohých. Přednešená w chrámu Páně městečku Nechánicjch nad Bystřicj na 14. neděli po sw. Duchu. Spolupobožnosť za času nebezpečenstwj morowé nemoci. 8 (str. 46) w Hr. Král. u Posp. 1831 za 8 kr. (Rozl. pr. 1832. 16.).

682. *Wiršink* (L. F.). — Potěšenj pohořelých, wyřčená wykladem a kázanjm rannjm po welkém ohni, který nešťastné město

Selčany dne 21. dubna léta 1828 w popel a prach obrát
8. w Praze u Neureutra 1828.

W rkp. 1. *Herman* J., Řeč pastýřská na den poslednj r. 1833. W Pr. u Po
(cens. 1. března 1834). — 2. *Opočenský* Giřj, Řeč duchownj . . . přel.
něm. *„Trauerrede, gesprochen am Sarge I. kais. Hoheit der durchlauchtigs
Erzherzogin Henriette v. Oesterreich, geb. Prinzessin von Nassau-We
burg, am* 31. *Dec.* 1829 *von J. Hausknecht."* W Praze u Háze (cens. 2. d
1830). — 3. *Nešpor* Jos.: Postilla, aneb sbjrka kázanj na ewangelia wš
dnůw nedělnjch a swátečnjch roku cjrkewnjho. Djl 5tý—7mý (cens. 2. z
1830. 1831. 2. dub. 1832. 2. srp. 1833). — 4. *Sláma* J. Fr., Šestero káz
o ustawu pro chudé, u Posp. (cens. 1. pros. 1834). — 5. *Wolný* Jan:
Kázanj při weřegné slawnosti smutku nad smrtj arciwéwody rakauského
J. Rudolfa. W Holomauci (cens. 2. řjg. 1831 w Brně). *b*) Řeč držaná
15. neděli po sw. duchu při slawnosti 50letého kněžstwj přeweleb. wys. u
zeného pána Augustina Kocha, benediktinského řádu raghradského inful. p
láta w markrabstwj morawském. W Brně u Gastla (cens. 1. list. 1829 w B
— 6. *Tardý* (S.): Kázanj tolerančnj r. 1836. (cens. 2. srp. 1837). —
Dwořák (J. N.): Biblická kázanj na zaswěcené swátky celého roku. I.
(cens. též). — Několikero duchownjch řečj k visitacjm auřednjm wyšly
Uhřjch 1838. (Kwěty 1837. 384.). — 8. (*Kuranda*). Kázanj na neděli 6tau
sw. Duchu, w Olomauci (cens. 1. list. 1837 w Br.).

W časopisech: 1. *Čas. p. k. duch. Marek:* Řeč k popelečnj středě 1828
120. Kázanj na den wstaupenj Páně. 1834. III. 453. — *Wacek:* Promluw
k w. p. J. Müllerowi, faráři slatinskému atd. 22. list. 1835. 1836. IV. 787
Kázanj jubilárnj sw. Jana Nep. 1837. IV. 558. — *Wáclawjček:* Troge ká
jub. sw. J. N. 1837. I. 97. II. 219. III. 401. — — 2. *Přjt. ml. Wac*
Duchownj promluwa při swěcenj školy střewacké w osadě welišské 1827
9. Řeč duchownj při s wěcenj farnj školy w Gabloném nad Orličkau w Cl
dimsku 29. srp. 1831. 1832. I. 17.

c) Pohřebnj.

683. *Daubrowský* (Jan). — Řeč při pohřbu pana Ant. Šlech
Zpěw k tomu od J. Kauna. W Gičjně u Kastránka. (cens
srp. 1832.).

684. *Jakaubek* (P.). — Řeč při pohřbu dwogjctihodného wel. p
duchownjho pastýře osady Činoweské, držená atd. 8. (str.
w Hr. Král. 1825. seš. 6

685. *Grus* (Jan). — Řeč při truchliwém pohřbu D. Jana Ka
Sermanna, faráře w Solnici na panstwj taužetjnském tu
po slawnosti wšech swatých od lotrowských zlosynůw
wražděného. S krátkým popsánjm geho žiwota. 8. w Pr
1827.

686. *Kareš* (Wácl.). — Truchlořeč přednešená u hrobu zprá
Klecanského, kterýž při wyhořenj tamnjho zámku dne
dub. 1827 ohněm při wynášenj nábytku popálený dne
t. m. bolestně w Pánu skonal. (cens. 1. čce. 1827.).

687. *Kollár* (Jan). — Sláwa a wznešenost úřadu kazatelského w
hřebnjm kázanj dw. p. Pawla Bartholomaeidesa předneš
(Fej. kal. 1836.).

688. *Kuzmány* (K.). — Truchlořeč při swěcenj počestné smrti Fr
tiška I., držaná w chrámu sw. bystřickém 22. bř. 1835,
(str. 12) w Bystřici u Mach. 6 kr.

389. *Richter* (Benedikt). — Řeč při pohřebnj slawnosti Geho Milosti cjsaře Františka I., kterauž atd. držel. Wydaná od Viktora Šlosara, preláta markrabstwj morawského, opata kláštera roghradského atd. K prospěchu nemocných posluchačůw filosofie. 8. (str. 18) w Brně, tiskem R. Rohnera 1835.

390. *Salatnay.* — Truchlořeč na swého zemřelého otce, (cens. 2. kwět. 1829).

391. *Weininger* (Kašp. Val.). — Řeč na poprawnjm mjstě u wsi Doges na panstwj sečenském po odprawenj k prowazu wšjm práwem odsauzeného paliče či žháře Frant. N. . . dne 21. řjg. 1827. W Slaném u Fr. Geřábka 1827.

392. *Wegh* (J.). — Truchlořeč u hrobu swé Matky Judity Wegowé dne 17. zářj 1819. W Praze u Somra (cens. 2. un. 1828.).

as. p. k. duch. 1. *Hochman:* Řeč při pohřbu gegj oswjcenosti Antonie, kněžny z Lobkowic, konaná w Raudnici 8. ledna 1836. 1836. II. 378—384. IV. 795—797. — 2. *Marek* A.: Pohřebnj řeč nad rakwj Josefa Hály, děkana w Turnowě, dne 23. ledna 1828 držaná. 1829. III. 455. — 3. *Pohořelý:* Řeč držená 3. zářj při pohřbu w. p. Zahradnjka. 1836. . . . — 4. *Wacek:* Truchlořeč držaná při hlawnjch exequijch za g. m. cjsaře a krále Františka I. 1835. II. 345. — 5. *Luman:* Řeč při pohřbu p. Jana Pawljka. 1835. III. 478.

7. *Swatj otcowé.*

393. *(Augustin.).* — Knjžka sw. Augustina, giž titul dal: Soliloquia animæ ad Deum, to gest: samotné rozmlauwánj duše křesťanského člowěka s Bohem, o wěcech každému pobožnému k spasenj potřebných. Z gazyka latinského w Český, což newlastněgi býti mohlo, přeložená a wydaná od M. D. A. z *Welcslawjna.* Nynj znowa wydaná od Knjžecj arcikiskupské Pražské Konsistoře. Wl. 8. (str. 82) w Praze, arc. kniht. 1828. (k čas. p. k. duch.), gednotl. za 1 zl. (r. 1837 za 15 kr.)

394. — — Knjžka sw. Augustina, kterauž nazwal: Manuale, to gest: Rukowět o spatřowánj Pána Krista, aneb o Slowu Božjm, gjmžby se utuchlá pamět žádosti nebeské obnowowala. Z gazyku atd. Wl. 8. (str. 132) tamž 1828.

395. — — Sw. Augustina o městě Božjm, kněh dwamecjtma. Z latinského gazyka podlé Maurinského wydánj přeložil Fr. Lad. *Čelakowský.* Djl prwnj. (Kniha I—V). Wl. 8. (str. 300) w Praze, arc. kniht. 1829. Djl druhý. (Kniha VI—X). Wl. 8. (str. 291) tamž 1830 (přjdawek k čas. p. k. duch.). Djl třetj. (Kniha XI—XIV). 8. (str. 244) tamž 1831 (přjdawek). — Djl čtwrtý. (Kniha XV—XVIII) 8. (str. 352) tamž 1832 (přjd.) — Djl pátý (Kniha XIX—XXII). 8. (str. 352) tamž 1833 (přjd.). — Wšech 5 djlůw (w 7 částjch) w pražské konsistoři nynj za 4 zl., gednotl. sw. za 36 kr. (dřjwe po 1 zl.).

396. *Cyprian.* Kniha sw. Cypriana, kterau psal k Donatowi o potupenj Swěta. Od Wiktorina ze Wšehrd přeložená, a l. 1501 poneyprw, a nynj pak poznowu wydaná od Knjž. arcib. pr. Konsistoře. Wl. 8. (str. 62) tamž 1828. — Kniha sw. Cypri-

ana, w které se wypisuge prawý a gruntownj wýklad n neyswětěgšj modlitbu Páně. Od Wiktorina ze Wšehrd pře ložená, a l. 1501 poneyprw, a nynj pak poznowu wydaná o Kn. arc. pr. kons., wl. 8. (str. 94) tamž 1828. — Přjdawek.

697. *(Chrysostomus).* Kniha sw. Jana Zlatoustého, že žádný n může uražen býti od giného než sám od sebe. Od Řehoř *Hrubého z Gelenj* přeložená a l. 1501 poneyprw wydar od atd. a nynj pak poznowu wydaná od knjž. arc. pra. kon Wl. 8. (str. 42) w Praze, arc. kniht. 1828, (přjd. k čas. k. duch.).

Srw. rusky »Swätago otca Ivanna zlatoustago . . . od I. Kolokolowa. Sp 1836. w 8. str. VIII i 211. (Bibl. d. čt. 1836. X. 47.)

698.* Spisy swatých Otců apoštolských. Přeložil, wyswětlil úwody opatřil Frant. *Sušil*, atd. Wl. 8. (str. 164 a 4 ob w Brně, tiskem R. Rohrera 1837, seš. 1

Obsah: Klement, Ignác, Polykarp. Pos. p. kat. duch. 1837. IV. 652. Hawránka. »Shledáwáme, gak spanilá (Sušilowa) duše, gak čistá geho mysl, g swatým ohněm zanjceno geho srdce, ohněm prawé křesťanské lásky ke wšemu c brému a k blahu drahé wlasti. — Geho mluwa gest čistá, přesná, krásná, gen se někde na morawčinu wáže. O kéž by úplná shoda a nerozdjlná zpjzněn mezi našimi spisowateli se gewila! Ta zagisté nemálo přispěge k šťastnému p spěchu wlastenské literatury.«

8. *Pastýřské bohoslowj.*

699. *Dewoty* (J. Fr.). — Způsob posluhowánj swátosti stawu ma želského s předcházegjcjm ponaučenjm ženicha a newě při oddawkách. Od atd. 8. (str. 40) w Hr. Kr. a Pra u Pospjšila, 1832, seš. 8

700. *Köhler* (Řehoř). — Poučenj pro pastýře duchownj u post nemocných a umjragjcjch od atd. Dle šestého německé wydánj zčeštěné a dwogjm přjdawkem rozmnožené od Ja *Hýbla*. 8. (str. 272) w Praze, tisk Geřáb. u Neureutra 18 seš. 48 kr., wáz. 58

701. — — Poučenj pro pastýře duchownj we zpowědnici. I *Brandowa* německého šestého wydánj zčeštěné péčj a nák dem J. H. Pospjšila od J. *Hýbla*. 8. (str. XVI a 332) w Pra u Pospjšila 1832. seš. 1

702. *Kuzmány* (K.). — Funebral ewangelický, aneb sbjrka pj nábožných, starých z nowu pooprawených a mnohých r wých ku pohřebům křesťanů ewang. rozličného stawu a wěk s připogeným přjdawkem, obsahugjcjm modlitby pro n mocné a zemjragjcj, i pro přistogjcj při nemocných a mjragjcj. Wl. 12. (15 ar.). w b. Bistřici 1838, předpl. $14^1/_2$ kr., krám. c. 18 kr. Djl 2hý sepsal *Seberini:* Agen funebria, w předpl. 24 kr.

703. *Michálek.* Způsob pytánj a oddáwánj mladých newěst. (K Fej. 1836).

704. Poswěcenj chrámu cjrkwe Ew. Tisowské dne 30. září, w r. 1832, (Kal. Fej. 1834).

705. Poswátnosti katolické. Přeložil Jan Tomáš *Nowáček* atd., 8. (str. 87) w Gindř. Hradci 1834 u Landfrasa.

706. Uplná knjžka pro nemocny (é), gjžto netoliko správcowé duchownj, ale i každý přjtel nemocných, k gegich spasitedlnému wzdělánj a potěšenj užjwati mohau. Druhé nezměněné wydánj. Dwa djly, 8. (str. 405 a 156) w Brně 1836. (Seidl), seš., 1 zl. 20 kr.

Pos. w čas. p. k. duch. 1836. II. 360. — Welmi užitečná k utěše nemocných a umjragjcjch, knjžka k wšeobecné potřebě na winici Páně pracugjcjch, d Hrona. Třetj wyd. (cens. 1. srp. 1826). — W rkp. *Körner* Jan: Kniha ručnj nawštěwowánj a zaopatřowánj nemocných, (cens. 1. září 1836). — W češtině latině: *Devoty* (Jos.): Ordo baptismi adultorum in lingua bohemica adhibendus. . w Praze, u Pospjšila 18 . ., seš. 8 kr. — Ordo baptismi parvulorum in lingua .c. 8. tamž 1828, za 8 kr. — (Weselý Jan): Ceremonie při mši sw. pro dostlau katolickau mládež i pro dospělé katolické křesťany, gegjžto wýklad sepsal 1827. (str. 94) w rkp.

V časop.: a) *Čas. p. k. duch.* 1. *Černý:* O obecné neb liturgické zpowědi (přel.) 1833. I. 46. Krátká historie zpěwu a hudby při službách božjch. 1833. II. 259 a III. 379. — Gaké opatrnosti šetřiti má katecheta u 6ho přikázanj. 1837. IV. 636. — 2. *Fučjk:* Zdali a gak by mohl duchownj pastýř k přetrženj nočnjho taulánj napomáhati. 1828. III. 420. — 3. *Hausman:* Události ze žiwota duchownjho pastýře.. 1835. IV. 616. — 4. Hille (biskup litom.): Obraz dokonalého kněze z pastýřského listu (přel. Zahradnjk) 1833. I. 28. — List pastýřský, 1837. I—III. — 5. *Hnogek:* O latinské řeči při službách božjch. 1833. IV. 573. — Spogenj čtyř částek mše sw. 1834. IV. 559. — Poswatnj obřadowé našich služeb božjch, porůzné pozorowánj. 1837. I. 45. — 6. *Hořický:* O společném klečenj při službách božjch. 1833. III. 408. — 7. *Chotek* (arc. olom.): Pastýřský list geho knjžecj milosti, (přel. Jungmann). — 8. *Jawornický:* O přednášenj katechetickém. 1830. III. 349. 1831. II. 235. — 9. *Jirsjk:* O powinnosti weřegné a společné modlitby. 1837. IV. 604. — 10. *Kamaryt* J.: Proč má duchownj na české osadě ustanowený uměti dobře česky. 1832. IV. 590. 11. *Kurka:* O potřebě zwláštnjho cwičenj osadnjkůw w náboženstwj času welikonočnjho. 1837. II. 28. III. 381. — 12. *Kyselo:* O přigjmánj, cwičenj a křtěnj Jsraelitůw. 1828. II. 269. — 13. *Labler:* Ponaučenj pro ženichy a newěsty. 1837. I. 72 — 14. *Nowáček:* Přjpadnosti u zaopatřowánj nemocných. 1830. III. 318. — O swěceninách. 1837. II. 255. — 15. *Řehoř* XVI. (papež): List pastýřský. 1833. I. 146. — 16. *Sailer* Mich.: Dwa listy k mladému katolickému knězi, od Krbce. — 17. *Sláma:* O mši sw. J. Nep. 1835. III. 427. — O literatských společnostech wůbec, zwláště pak o literatech města Prachatic, (kdež i Němci česky zpjwagj). 1837. III. 446. — 18. *Sychra:* Rozmlauwánj o swětle oltářnjm a kadénj. 1828. I. 94. II. 235. — 19. *Šindelář:* Odpowěd na konkursnj otázku. 1834. II. 295. — 20. *Šönbek:* Drobnůstky z pastýřského žiwota. 1835. II. 311. — 21. *Wacek:* Aforismy z rozličných bohoslownjch spisůw sebrané. 1833. III. 46. — 22. *Wáclawjček:* O způsobu přigmánj wěřegného wyznánj wjry od nawrácence do cjrkwe katolické. 1828. IV. 581. — 23. *Wendr:* W gakém pořádku má se cwičenj náboženské pro školnj mládež stáwati. 1831. IV. 527. — 24. *Wotýpka:* Rozmlauwánj mezi duchownjm a nemocným. 1829. IV. 594. — Slowo o zpěwu obecném při službách božjch. 1829. III. 423. (srw. slowo o nyněgšj cjrk. hudbě. 1831. II. 280). — Rozmlauwánj s manželkau po swaru s manželem od něho odegjti chtěgjcj. 1832. I. 106. — O nawštěwowánj školy. 1834. IV. 586. — O přjčinách působjcjch, že se w osadě duchu prawé zbožnosti nedostáwá; i co přjčinau toho, činiti třeba. 1835. IV. 569. — 25. *Zahradnjk:* O rozdjlu mezi duchownjm a světským auřadem. 1834. I. 46. — O prawém nakládánj duch. pastýře s nekatoljky. 1836. I. 48. — Aforismy o liturgii. 1834. III. 453. — 26. *Ziegler:* Oděw kněžský při mši sw. 1831. III. 381. — Opatrnost duchownjho pastýře wzhledem posledng wůle nemocného. 1832. III. 374. — Důkladná známost gazyka

českého duchowenstwu potřebná. 1833. IV. 545. — — 27. Rozličné pastý
ské přjhody. 1830. IV. 532. — Pastýřská opatrnost w čas moru. 1831. I
471. — Slowo o nekatolických kmotrjch. 1833. IV. 596. — Proč prá
cjrkew katolická protiwenstwj trpj. 1833. IV. 551. — Obřady wšech řeh
(latinsky) dle abecedy. 1837. I. atd. b) Přjt. ml.: Dobrá rada pro učí
le. 1829. IV. 65. Gak se magj duchownj pastýřowé ke školnjm učiteli
rozličné powahy chowati? tamž 69. Gak gest škodliwé zanedbánj weřegný
služeb božjch, 1834. III.

9. a) *Swaté obrazy a popsánj gich.*

707. *Devoty* (Jos.). — Wyobrazenj a popsánj chrámu Swatob
borského . . . w král. swob. hornjm městě Hoře Kutné, př
časy od Hornjků nesmjrným nákladem mistrně postawenél
k umjněné wšak welikosti nedohnaného. . . Pro delšj památ
wydal atd. 8. (str. 64 a ryt. wel.) w Praze, Šol. kni
1828. seš. 30

708.* *Horčice* (Josef). — Historické popsánj milostného obra
a pautnického chrámu blahoslawené panny Marie w St
Boleslawi, s přidanými modlitbami rannjmi, ke mši sw., k
zpowědi, k sw. přigjmánj, s pjsněmi a ostatnj pobožno
kteráž se na tom sw. mjstě wykonáwá. Od atd. Wl. 12 (
252 a obrázek) w Praze, arc. kniht. 1837. neseš. 20

709. *Jirsjk* (J. V.) — Řip a geho chrám. Popsánj obého, g
při přjležitosti slawnosti sedmistoletého obnowenj téhož ch
mu w české i německé řeči wydal. 8. w Praze, arcib. kn
1826.

710. *Rudl* (J. J.). — Popsánj a wyobrazenj sochy sw. Wácla
na koňském trhu. 8. s ryt., w Praze w Somerowské kn
1827.

711. *Ruljk* (Jan). — Swatá Hora, nebo: Hystorické wypsánj H
swaté nad Přjbramj s přiloženými modlitbami, s pokra
wánjm od J. *Palety*. 8. w Přjbramě nákladem Fr. Landf. k
stánj 1832, seš. 8—21 kr., něm. 12—30 kr. (Rozl. pr. 18
42). — Též u A. Dworského w Praze: Katolické popsán
sw. Hoře a tam se nacházegjcjm obrazu Marie Panny rodi
božj, (cens. 2. čer. 1831).

Drobnosti: 1) *Abbildung u. kurze Erinnerung an die merkwür
Statue Mariens auf dem altstädter Ring*, (něm. a česky), *Prag* 1831. u A. D
ského (cens. 2. srp. 1831). — 2) Historie pautnického mjsta Wranowa k p
Marii od Antonjna Hornšteyna. W Brně u Traslera (cens. 2. srp. 1831, w Br.)
3) Krátký přjběh někdegšjho knjžecjho opatstwj a kostela sw. Giřjho na h
pražském. 8. W Praze, u Geřábka 1825. — 4) Morawské powjdky, aneb s
přepodiwných obrazů sw. Cirila, zčeštěných od Fr. Budislawa (Wewerky).
W Praze, arc. kniht. 1825. (Mus. lit.). — 5) Původ obrazu boleslawského M
matky páně s modlitbau, (cens. 1. srp. 1825). — 6) Obraz Marie zwěsto
s názwem »Památnjk zaswěcenj kaple zwěstowánj panny Marie na náwršku p
při městu Náchodu w měsjci srp. 1834« w Praze u Hofmanna. — 8) Ostatk
swaté wolenectwj w knjžecj Meternichském kostele plaském. 8. w Praze u Enc
1829. — 9) (Wewerka Fr. B.). Drobňaunká obět daná na oltář Boha ney
šjho za přjležitosti stoleté památky J. Nep. prohlášenj za swatého. 12. w P
1829. — 10) Wyobrazenj a krátké žiwota wypsánj slawných služebnjků
přátel božjch. 8. w Praze u Petra Bohmanna 1817—1825. 10 djlůw.

N Časop. p. k. duch. 1837. I. Základopis chrámu páně sw. Wjta w Praze. II. Wyobrazenj nyněgšj wýstawnosti. III. Základopis kauplnému postawenj geho, a IV. wyobrazenj, gak by wyhljžel, kdyby dostawen byl. (Kwěty 1837. př. 19.) O sobě tištěno w české i německé řeči od W. Pešiny. IV. 662. Krátký popis hlaw. chrámu sienského, od Ondráka. — *Gindy a Nynj.* 1829. II. 37. Socha sw. Jana N. na mostě pražském (ryt.) 41. Hrob J. N. — 45. Okrášlenj welikého oltáře w hlawnjm chrámu páně. — 49. Wjtězná brána ke cti sw. Jana atd.

b) *Ze žiwota Krista Pána.*

12. Dwa drazj ostatkowé našeho neyswětěgšjho Wykupitele Ježjše Krista, totiž: Psanj od Pána a Spasitele našeho (to gediné, které psal). 2. Popsánj a wyobrazenj sw. obličege geho. Přeloženjm Jana *Hýbla.* W Praze u Endersa 1828? za 10 kr.
13. Žiwot Ježjše Nazaretského. 8. w G. Hr. u Landfrasa, (36 kr. w. č.).

10. *Žiwoty Swatých.*

14. *Černý* (Jos.). — Žiwot sw. Panny Terezie s připogenau krátkau historij řádu bosých Karmelitánek w Čechách. Od atd. 8. (str. 183) w Praze, arc. kniht. 1830. seš. 15 kr.

Pos. w čas. p. k. duch. 1830. III. 455. — Ilirsky: Terezie promišlevanja preserčni pogovori s Bogom, v Lublani 1834. — Žiwot sw. Františka Xaverého, apoštola indyckého, přeložena (od Černého) a nábožným ctitelům geho nowaný. 8. w Gičjně, pjsm. a nákl. F. Kastránka 1827.

15. *Král* (J. M.). — Wypsánj žiwota swatých dwau bratřj biskupů a apoštolů Crhy a Strachoty od atd. 8. (str. — a ryt.) w Hr. Kr. u Pospjšila 1825. seš. 10 kr.
16. *Weleba* (W. T.). — Hlawnj doby z žiwota sw. Jana Nepomuckého k slawnosti po sto letech slawené památky geho za swatého wyhlášenj, představené za pobožnost w dewateru wyobrazenj, popsánj, rozgjmánj, w modlitbách a zpěwjch od atd., zčeštěné od Fr. B. *Tomsy.* 18. (str. 81) w Praze, tisk. Pospjšil., nákladem J. Fr. Marouška, obchodnjka uměleckých wěcj, 1829.
17. Wěrné popsánj žiwota a smrti swatého Wáclawa, Mučedlnjka Božjho a Patrona českého. Dle čtrnácti obrázků této knjžce připogených a wyswětlených, při nichž wždy kratičká modlitba gest (od T. Kubelky). 12. (str. 48) w Praze, arc. kniht. 1831. seš. 12 kr.
18. *Zimmermann* (J. N.). — Žiwotopis sw. Jana Nepomuckého, zpowědlnjka královny Johanny, když roku 1829 stoletá památka geho w počet Swatých wnešenj se slawila. S připogenjm služeb božjch a modliteb wůbec wydáwá atd. 12. (str. 132 s ryt.) w Praze, tiskem a nákl. Pospjšilowým 1829. seš. 10 kr.

Drobnosti: 1. Historická zprawa o původu . . . nowé památky mince, erá ke cti nepoškwrněného početj panny Marie bita byla. Z německého přel-

T. Kubelka. W Litom. u Turečka 1836. — 2. Děge..is krátký swatých: Albi Damian, Maur, Perpetua, Kazimjr, Fridoljn, Koleta, Simplicius, Josef, Jan Ne Patricia, Longin, Kastulus, Kateřina, Gertruda, Otto, Eufrasia, Ciril, Augusta, Si Terezie, Alžběta, Frant. Seraf., Barbora, Marie Egyptská, Justin, Celestin, Le Joachim, Robert atd. Česky a německy u Bohmanowých dědičůw (cens. w 1825). — 3. Hrdina. Popis žiwota sw. Barbory (cens. 1. čerw. 1832). — (Kubelka) Alžběta swatá, landhraběnka durinská. . . Powjdka o třešnjch dle Šm da, tamž (cens. 1. čna. 1832).

11. *Wzdělawatelné a nábožné, slawnosti.*

a) Časopis.

719.* Časopis pro katolické duchowenstwo. Wydáwán přisp wánjm mnoha duchownjch a učených mužů od knjžecj arc biskupské pražské Konsistoře. Prwnj ročnj běh. Swazek 1r Wl. 8. (str. 168), sw. 2hý (str. 163—336), sw. 3tj (str. 336- 496), sw. 4tý (str. 497—664), w Praze, w knjžecj arcibisku ské knihtiskárně 1828, seš. mjsto 2 zl. gen 1 zl. 45 kr. (Pi daw. k němu: Swatj Otcowé, wiz čjslo 693—697).

Napomahá k wyššjmu wzdělánj česko-slowanského duchowenstwa pogedr njmi we wšech oddjlech bohoslowj, podáwá přjklady obecné a učené mluwy oboru bohoslownjm, přispjwá k uwedenj slušných, duchownjm potřebám lidu p měřených, nábožných pjsnj; náwěštj dáwá o znamenitých spisech bohoslownj we wlasti a w cizině wyšlých, zwláště o stawu neynowěgšj literatury české w c dělenjch wzdělawatelných, bohoslownjch a wychowatelských, s uwáženjm wnit ceny gednotných spisůw, a poskytuge důležité zprávy, náboženstwj a cjrkwe týkagjcj. Srw. *Relig. u. Kirchenfr. Würzb.* 1829 *K. B. S.* 5. 279. 1830. *S.* 604—7.

720.* — — Druhý ročnj běh. Sw. 1nj. Wl. 8. (str. 116), s 2hý (str. 167—342), sw. 3tj (str. 343—502), sw. 4tý (str. 64 tamž 1829, seš. m. 2 zl. gen 1 zl. 45 kr.

Spoluredaktoři: Tomek a Wáclawjček, kanownjci. Předplatitelůw 86

721.* — — Třetj ročnj běh. Sw. 1nj. Wl. 8. (str. 162), sw. 2 (str. 163—322), sw. 3tj (str. 323—484), sw. 4tý (str. 485- 656), tamž 1830, seš. m. 2 zl. gen 1 zl. 45 kr. Redakt toliko Wáclawjček.

722.* — — Čtwrtý ročnj běh. Sw. 1nj. Wl. 8. (str. 158), s 2hý (str. 159—320), sw. 3tj (str. 321—480), sw. 4tý (s 481—640) tamž 1831, seš. m. 2 zl. gen 1 zl. 45 kr.

Oznam w *Zeitschr. f. d. Geistl. Bonn* 1834. *S.* 246.

723.* — — Pátý ročnj běh. Sw. 1nj. Wl. 8. (str. 160), s 2hý (str. 161—300), sw. 3tj (str. 301—480), sw. 4tý (s 481—640) tamž 1832, seš. m. 2 zl. gen 1 zl. 45 kr. Red. Pešina.

724.* — — Wydáwán od knjžecj arcibiskupské konsistoře pra ské. Šestý ročnj běh. Sw. 1nj. Wl. 8. (str. 168), sw. 2 (str. 169—346), sw. 3tj (str. 347—506), sw. 4tý (str. 507- 675 s obsahem), tamž 1833. (Přjdawek: Sw. Augustina k XVIII. a XIX).

Srw. Rozl. pr. 1833. 78.

25.* Čas. atd. Sedmý ročnj běh. Sw. 1. wel. 8. (str. 176 a str. 6 básně od Sedláčka ke cti (p. t.) p. arc. pražsk. Škarbeka atd. Sw. 2. (str. 177—344), sw. 3. (345—516), sw. 4. (str. 517 — 690, 1 tab. w 4. a 1 arch gmen předpl. t.), tamž 1834. seš. (wiz čjslo 723).

Srw. č. Wčelu 1834 od Čelakowského. Alm. de Carro 1835. p. 228. — dplatitelůw w Čechách 700, na Morawě 126, w Uhřjch 37, w Haliči a Slezku 6, cjsařstwj po různu 11, a w cizjch zemjch 5, tedy auhrnkem 885. Spisowatelůw Praze 17, w praž. arcid. 11, w litom. diéc. 7, w král. 6, w buděg. 3, w olom. id. 1, w brn. 3, w cjs. Slezku 2, w Haliči 1, w Řjmě 1. = 52.

26.* — — Osmý ročnj běh. Sw. 1nj. Wl. 8. (str. 180 a 14 str. básnj na cjsaře), sw. 2hý (str. 181—360, 1 tab. w ½ přjčném listu), sw. 3tj (str. 361—534 a str. 22 básnj na cjsaře, 1 tab. w 4.), sw. 4tý (str. 539—742, str. 6 básně na p. bisk. Růžičku, 1¼ arch. gmen spis., předpl. &c.), tamž 1835. seš. (wiz čjslo 723).

Srw. č. Wčelu 1835. 126 atd. — Předplatitelůw w Čechách 708, na rawě 150, w Uhřjch 26, w Haliči 3, w cjsařstwj po různu 9, w cizjch zemjch tedy auhrnkem 900. Spisowatelůw w Praze 15, w arc. pr. 10, w lit. 6, w l. 7, w bud. 3, w arc. olom. 3, w brn. 1, w arc. wjd. 1, w Koblenci n. h. = 47.

27.* — — Dewátý r. běh. Sw. 1nj. Wl. 8. (str. 184 a ryt.), sw. 2hý (str. 185—400), sw. 3tj (str. 403—646 a 20 a obraz), sw. 4tý (str. 747—822, a 42 bez znam. a ryt. w 4.), tamž 1836. seš. 2 zl.

Srw. *Mag. f. d. Lit. Berl.* 1836. *S.* 130. *von Purkyně.* Čas. II. 398. — mus. 1836. 372. — Přispělo 47 spisowatelůw, a odbjratelůw bylo 978, chž w Čechách 744, na Morawě 173, w Uhřjch 35, w Haliči 4, w cjsarstwj různu 17, a w cizých zemjch 5. Přjdawek k časopisu wyšel: «Obrana časo- pro katolické duchowenstwo od Fr. Bogenického (Slámy). Wl. 8. (str. 74) 1835. W celém časopisu od r. 1828 — 1835 toliko gest 8 překladůw a 172 odnjch prácj; mezi překlady neywjce básně.

28.* — — Desátý ročnj běh. Sw. 1nj. Wl. 8. (str. 192 a 3 ryt. kamenop. w fol. a obraz hl. chrámu páně sw. Wjta w Praze w 4.), sw. 2hý (str. 193—346 a I—XXXVIII.). Krátké popsánj chrámu praž. sw. Wjta od W. Pešiny, a plán kostelnj od Jana Küglera a rytý od Řehuly w fol., hudebnj přjloha od Kropila w 4. (str. 41 a 1 ryt. stawu kat. cjrkwe w 4.), sw. 3tj (str. 349—531 a 6 bez znám. a 1 tab. kamenop. w 4ce), sw. 4tý (str. 532—714 a 34 bez znam. a přehled škol w Čechách r. 1835 w ½ fol. přjčném kamenot.), tamž 1837, seš. předpl. cena 2 zl.

Wšech 10 wýtiskůw w konsistoři pražské za 15 zl., swazek, když se wygmutjm ročnjk pokazj, po 1 zl. Počtau «franco» čtwrtletně zaslané až na dnj mjsto, třebas až do Lwowa nebo do Kotara po celém Rakausku ročně Odbjratelům 10 wýtiskůw 11tý zdarma, a při 20 wýtiscjch i zaslánj bude ma. — Pogednánj gsau důkladná, nerku-li klasická, původnj, wydánj sna- redaktora W. Pešiny od r. 1832 gest čisté, auhledné. Časopisowé zahraničnj: uský, lipský, wirceburský, ašafenburský, špeyrský a bonský negen ten spis nj, ano i z něg samy čerpaly. Korekturu toho časopisu má Čelakowský. W ysli w Haliči a w Gnězdně w Prusjch nalezl i následownjky. Slowenské (ewan- ké) duchowenstwo w Uhřjch mjnj též následowati. Srw. Kwěty 1837. př. R. 1837. k časop. přispělo spisowánjm w Praze 10, w praž. arcid. 15, w

diec. lit. 3. w hrad. 4, w budĕg. 6, w brněn. 1, w olom. arcib. 1, w Wjdni, S
nohradě a Turecku 5, tedy wšech 45. Od r. 1828—1837 bylo spisowatelůw
z nichž asi 7 w národnjm českém gazyku nepřispěli. Pogednánj wšech 327. Po
předplatitelůw r. 1837 w Čechách 854, (w praž. arcid. 464, w diec. lit. 81,
králowéhr. 125, w bud. 184), na Morawě 171, (w arc. olom. 52, w diec. brn. 1
w Uhřjch 21, w Haliči 2, w cjsarstwj po různu 16, w cizjch zemjch 5, t
1069. «Tož důkazem stogj, že české, morawské a slowácké (katolické) duc
wenstwo, které giž odbjránjm četných německých časopisůw wzdělanost swau r
množuge, u wřelosti a w lásce k gazyku mateřskému pokročilo, a rozmnoženěg
nezištnjm (bez honoráru 5 zl. za arch) spisowatelům našim oswědčilo, že w r
uložených gádrných prácj gich wděčně přigjmá a si wážj." Gak přeužitečný r
střjk odbjratelůw! k gemuž udánj gmen atd. wždy co neyspjše zasláno býti
R. 1838 přidá se k časopisu: Rukopis kapitolnjho děkana Hilaria, o přigjmánj
obogj, proti Rokycanowi, od r. 1464 pocházegjcj, a tak i připogowánjm krat
rukopisůw dále.

b) Gednotliwé.

729. *Galura* (Bernard, biskup antedonský). — Naučenj křest
ské mrawopočestnosti k wšeobecnému wzdělánj národu.
atd. Nařjzenjm wysoce slawné c. k. wlády zemské. 8. (
VIII a 184), w Praze, u Veroniky Šolowé, wedenjm J.
Pospjšila 1826. seš. 16

Srw. Pautnjk 1826. II. 104.

730. *Geřábek* (Ant. F.). — Nawrženj náboženská wšem křesťan
kteřj krom cýrkwe křesťansko-katolické se nacházegj, k
zornému, nestrannému a spasytedlnému rozgjmánj pod
Od atd. 8. (str. 88), w Hr. Kr. u Pospjšila 1831, seš. 12

731. *Görres* (G.).— Panna Orleanská dle atd., od Josefa Zimn
manna, atd. Čjslo III. Nákladem Dědictwj swatojanské
mal. 8. (str. 90) w Praze, arc. kniht. 1836, w tuhé ob
(pražská konsistoř) 10 kr.

Wýtiskůw 2000. Něm. *Die Jungfrau von Orleans. Regensb.* 1834

732.* (Sw. *Isidor*, biskup hispalský). Kniha utěšená a lidem
chněm na tomto swětě zarmauceným prospěšná i užite
Rozmlauwánj rozumu s člowěkem. Z latinského gazyk
český gazyk přeložena od Sixla *z Ottensdorfu*. Nynj
čtwrté na swětlo wydaná nákladem J. H. Pospjšila. 12.
100) w Praze a Hr. Kr. 1830. seš. 18

Pos. w čas. p. k. duch. 1829. IV. 639.

733. *Kubelka* (Tomáš). — Pobožnost při Jubileum, čili při
leté památce Swatowyhlášenj sw. Jana Nepomuckého, m
dlnjka Kristowa a patrona českého. Od atd. 12. (str. 1
obrázek) w Praze, arc. kniht. 1829. seš. 12

734. — — Wzdělánj člowěka, gaký býti má, aby mu dle s
i dle duše blaze bylo. (Pro dospělé) sepsal atd. 1. čá
12. (str. 311). 2. č. (str. 342) w Praze, arc. kniht. 1
seš.

735. — — Způsobné rozwažowánj člowěka w důležitých wě
s rozumem se srownáwagjcjch. Pro wzdělánj člowěka w
tech přirůstáwagjcjho; w njž opět mnoho potěšitelnýc

poučugjcjch prawd se nacházý. Sepsaná od atd. 12. (str. 320) w Praze, arc. kniht. 1831. seš. 30 kr.

36. Nábožná cwičenj k slawnosti Božjho Těla při slawném Obchozu aneb (čili) Processj, též i gindy při nawštěwowánj neyswětěgšj swátosti oltářnj. Spořádaná od gistého kněze řádu sw. Benedikta z kláštera Braunowského. 24. (str. 70) w Praze a Hr. Kr. u Pospjšila 1828. seš. 6 kr.

Tak též sepsal Jos. Ant. *Swoboda* atd. Pobožnost při slawném průwodu processj na den Božjho Těla; s připogeným wyswětlenjm průwodu a spasitedlch obyčegjch při této starožitné slawnosti. 16. (str. 60 a obr.) w Praze, w Sorowské kniht. 1834. — (Tallaya) Pobožnost při slawné processý na den Božjho la (cens. 2. března 1837 w Br.)

37. *Neumann* (Wáclaw Fr. kanownjk w Praze). — Slawná stoletá památka wyhlášenj za Swatého blahoslaweného Jana Nepomuckého, mučedlnjka páně a patrona české země. Knjžka k modlenj a wzdělánj pro katolické křesťany, zwláště pro ctitely tohoto wywoleného Božjho. Wydané nařjzenjm geho knjžecj milosti neydůstogněgšjho a neymilostiwěgšjho pána, pana Wácl. Leopolda, z božj milosti arcibiskupa pražského . . . od atd. 8. (str. 167 a ryt. 3 a 3 melodie) w Praze, arc. kniht. 1829, seš. 20 kr. Něm. za 24 kr.

Modl. k sw. Janu w Pr. u Geřábka (1. kw. 1828).

38. Památka swěcenj třetj jubilegnj slawnosti, cjsaři Karlowi pátému w Augšpurku na sněmu, podané ewangelické konfessj léta Páně 1530, 25. čerwna. Pracj Jana *Borota*, zpráwce cjrkwe ewangelické ostatků českých exulantůw. 8. (str. 32) w Žitawě u Sayferta (1830). Pos. w čas. p. k. duch. 1832. III. 460.

39. *Rokos* (Frant. Alexandr). — Pastwa duchownj pro owce z prawého owčince Kristowa. To gest: Křesťanská cwičenj k wyučowánj wenkowského lidu we swatém náboženstwj, buď we wesnicjch, nebo w chrámu Páně. Podlé našeho katechismu spořádaná od atd. Dwa djly. 8. (str. 318 a 344) w Praze, arc. kniht. 1831. seš. 1 zl.

Pos. w čas. p. k. duch. 1832. I. 143—149.

40. *Ruffer* (Wogtěch). — Perle pokladu maudrosti obětowané dceři w Krystu do let panenských wstupugjcý. Wydané od atd. 12. (str. 112) w Praze, u K. Geř. nákl. Neureutra 1828, seš. 10 kr.

41. Sto otcowských navčenj. Amulet pro cestugjcý řemeslnické towaryše. Wydaná od Jana Kř. *Noska*, atd., (dle německého). 8. (str. 40) w Gičjně, pjsmem Fr. J. Kastránka 1836.

42. *Šimek* (J. W.). — Nábožnost domownj we zpěwjch. 12. (str. 148) w Skalici, u Fr. X. Škarnicla 1828. za 18 kr.

43. *Šulek*. — Nábožná rozgjmánj o utrpenj Krista, w Prešpurku.

44. *Sch* . . (Dr.). — Swatodennj Pořádek a prawidla žiwota nábožného katoljka; aneb základowé prawé pobožnosti. Z německého p. Dr. Sch...a přeložil Frant. Dobromil Kamarýt.

Nákladem Dědictwj Swatojanského. Čjslo VI. 8. (str. 33)
Praze, arc. kniht. 1838, w tuhé obálce 5 kr. Wýtisků 40

745. Umučenj Páně na 21. rozgjmánj rozwržené, w němž t
křjžowá cesta se 14 mjsty se obsahuge, spolu s modlitb
mešnjmi — —. Sebrané od Tom. *Kubelky*. 12. (str. 192
Praze, arc. kniht. 1830. seš. 10 kr., z tuha wáz. 15 kr.

746. *Weininger* (Kašpar). — Ctitel sw. Jana Nepomuckého. K
stelnj památce geho swatowyhlášenj. Od atd. 8. (str. 31
Praze, arc. kniht. 1829.

Drobnosti: 1) Auplné wyswětlenj nyněgšjho (1826) milostiwého
kteréž g. sw. papežská Lew II. na weškeré křesťanstwo rozšjřiti ráčil. Připogen
též pořádek, wedlé kteréhož milostiwé léto w Praze a w pr. arcibiskupstwj
witi se bude, a posléz zásoba modliteb, na tento čas přislušných. 8. bez ro
mjsta (w Praze) tisk. p. 6 kr. ps. 10 kr. — 2) Pobožnost při procesý k
wenj wšeobecného milostiwého léta we Wjdeňském arcibiskupstwj ustanowe
gakož y při prywátnjch kostelů — nawštěwowánj k dosáhnutj těch milostiv
odpustků. Mimo krátkého ponaučenj o odpustkách. Z německého w český g
uwedená od gednoho kněze w shromážděnj neyswětěgšjho Wykupitele. 8. (str
we Wjdni 1826. Prawopis: au = ou; é = e atd. čeština podlá. — 3) P
učenj o přjtomném milostiwém létu, kteréž Geho Swatost papežská Pius
wšem prawowěrjcjm křesťanům uděliti ráčila. S připogenými přiměřenými mo
bami. 12. w Hr. Kr. 1830. — 4) Slawnost Milostiwého Léta, kterauž Swatý
Pius, papež téhož gména Osmý, brzy po dosednutj na stolici apoštolskau k
žádánj pomoci Božj listem apoštolským w Řjmě dne 18. června 1829 proh
ráčil, w Čechách, slawená w měsjcjch mági a červnu l. P. 1830. 18. (str. 7
obrázek papeže a krátký žiwotopis geho), w Praze, arc. kniht. — 5) Wšeob
milostiwé léto od Geho Swátosti Papeže Leo XII. na rok Páně 1826 pro we
kat. Křesťanstwo powolené. 8. w Budégowicjch (1826). — 6) Pobožnost v
milostiwého léta od Geho Swátosti papežské Lwa XII. na rok 1826 wůbec
psaného. W Chrudimi, pjsmem Jos. Košiny. Sepsal J. L. *Ziegler*, pak
Pia VIII. na r. 1830. — 7) Krátké ponaučenj o odpustkách milostiwého
které Geho Swátost papežská Leo XII. na rok Páně 1826 pro weškeré katc
křesťanstwo powoliti ráčil. Obsahuge také litanie a některé výborné k to
swatému času přiměřené modlitby a pjsně. 8. w Gindř. Hradci u Landfrasa 182
8) Rozgjmánj a modlitby na čas milostiwého léta od Geho Swátosti Pap
Lwa XII. nařjzeného. 12. w Litoměřicjch u Medaua 1826. — 9) Obšjrné v
učenj k přjtomnému milostiwému létu, gegž Geho Swátost papežská Lew XII.
liti ráčil. 8. w Praze u Fr. Geřábka. — 10) Stoletá slawná památka wyhl
za swatého Jana Nepomuckého. Knjžka modljcj při této slawnosti. Přeložená
A. C. F. Eichlera, c. k. raddy, od J. W. Wlasáka. 12. w Praze u Fr. Ger
1829. — 11) (Hanl J. A. Karel). Pobožnost k stoleté slawnosti sw. Jana N
muckého. S wyobrazenjm geho žiwota od narozenj až k smrti . . od Tomsy
w Praze 1829. — 12) Duchownj poklad země české . . (s nebeskými klen
(cens. 2. čna. 1825). — 13) (Jawornický T.). *Das heil. Jubiläum in seinen
samen Wirkungen, mit den dazu vorgeschriebenen Gebethen, nach einer der
sten theologischen Schrift in bündiger Kürze dargestellt*, (cens. 1. červ. 182
14) (Wacek F. A.). Ponaučenj o milostiwém létě . . . w Praze, (cens. 1.
1826). — 15) Powinnosti manželůw, rodičůw, hospodářůw a podaných kře
ských, powinnosti mládeže, djtek k rodičům, swobodného pohlawj ženského,
sma sw. wytažené. Podlé wydánj Šwerdlingowa, (cens. 2. čce. 1826 w Brně.
16) (Ratay Jos.). Krátká historie některých pautnjch mjst, gako Marie Celly
Marianských obrazůw w Klatowech a staré Boleslawi, (česky a něm., cen
kwět. 1829). — 17) (Opočenský). Po poswěcenj kandidata k auřadu kazate
mu, (2. list. 1831 w Br.). — 18) (Dewoty). Popsánj konané slawnosti we
slawném chrámu páně Sedleckém dne 1. břez. 1832, při držané památce 40
panowánj geho c. k. gasnosti krále českého Františka I., (cens. 1. kwět. 183
19) Slawná stoletá památka poswěcenj chrámu páně Sepekowského ke
chwále blah. rodičky božj Marie panny w starožitném a milostném obraze tu

wných let wůkol nábožně ctěné, 1833. — 20) Rozgjmánj sw. Bernarda, opata.. ložil z latiny Galaš, (2. list. 1834 w Br.). — 21) (Mogžišowič). Moc božj nad otem y smrtj mocnáře při žal. památce Františka I., přeložená (Kal. Fej. 36). — 22) (*Šimko* J. W.) Nábožnost domownj we zpěwjch. (K. Fej. 1836). 23) Pobožnost k uctěnj sw. Gotharda, opata a biskupa, od Wácl. Zahradnjka, srp. 1826). — 24) Pořádek, w kterémž se při každém gak klášternjm, tak jm chrámu Páně k. pražského města celoročně wykonáwagj. Wydán ku pro- chu opatrowen pražských, k dostánj gest w každé faře a klášteru za 8 kr., ž se wšak nekladau meze dobročinnosti. 8. (str. 28) w Praze, u T. Tábora 6. — Společná pobožnost w křjžowých dnech, rkp. u Posp. 4. (str. 32).

W časopisech o bohoslowj wůbec a o wzdělánj zwláště.

. p. k. duch.: 1. *Galura* (Bern., knjže-biskup brixinský): Ponawrženj k bo- homluweckým studijm dle základnjho učenj křesťanského. 1830. II. 167. — 2. *Jirsjk:* O spálenj mrtwých. 1837. I. 170. — 3. *Ondrák:* O katolictwj z franc. 1837. I. 157. — 4. *Sláma*: Proč a gak by se měla láska ke čtenj a samočinnému studowánj u mladého duchowenstwa zbuditi a zachowati. 1831. III. 323. — 5. *Wacek:* O methodách panugjcjch při wyučowánj. 1833. I. 74. — 6. *Wendr:* W gakém pořádku má se státi přiměřené cwičenj ná- boženské pro školnj mládež. 1832. II. 240. — 7. *Zahradnjk:* O spogenj dogmatiky s mrawoučenjm. 1832. IV. 501. O pozdrawenj andělském. 1832. IV. 559. *Přjt. ml.:* Znamenitosti z křesťanstwj. 1828. III. 111. — O wedenj djtek k náboženstwj. 1829. II. 94. III. 46. — Myšlenj kněze z Granady o tom, co horliwý otec činiti má, aby děti swé dobře a počestně wychowal. 1829. IV. 4. Máli se křesťanskému náboženstwj neyautlegšj mládež wyučowati? 1831. I. 6. Historická a obrazná methoda při náboženském a mrawném wyučowánj. 1831. II. 7. Wjtezná moc milosti Kristowy. 1833. IV. 1834. I. 82. *Gündy a Nynj:* 1829. II. 53. Ctitel sw. Jana N. II. 49. Popsánj slawnosti sw. J. N. r.

12. *Mrawoučenj (moralka).*

p. k. duch. 1. *Černý:* Proč newydáwá náboženstwj Kristowo tak hognych užitkůw gako za prwnjch časůw? (dějopisno-mrawnj). 1834. I. 1. — 2. *Ha- wránek:* O užitku, kterého maudré a nábožné wykládánj snůw křesťanu po- skytuge. 1837. II. 195. — 3. *Jirsjk:* O přjsaze, (snad wygimek ze spisů V. Zahradnjka, kterýž pilowal). 1836. II. 280. — 4. *Klár:* Zrcadlo ctnosti, aneb památnj slawnost swatých, (přel.). 1830. IV. 487. 1831. I. 3. — 5. *Sláma:* Pauti, gegich původ, zrůst a mrawnj cena. 1830. II. 205. Zásluhy křesťanského náboženstwj o zaopatřenj nuzných, (dějopisno-mrawnj), 1831. I. 33. II. 187. Bůh k nám mluwj také dopuštěnjm nemocj. 1836. IV. 665. — 5. *Ullmann:* Sada, kterauž se dowozuge, že w morálce, má-li křesťanskau slauti, důwodný wýklad wjry w Krista . . . obsažen býti musj. 1835. III. 403. — 7. *Zahradnjk:* O mrawnj powaze p. Ježjše. 1833. IV. 509. O wnitř- nj powaze ctnosti. 1836. III. 532. O cestách ku poznánj mrawnjho dobra wedaucjch. 1837. I. 25. — 8. *Ziegler:* O mrawném citu. 1829. II. 215. — O pohřbu swatých. 1832. IV. 547. O životé duchownjm. 1835. I. 25. III. 479. Sedmero radostj Marie panny (ze starého rukopisu), 1835. IV. 641. — *Přjt. ml.:* Sokratická rozmlauwánj w důležitěgšjch předmětech mrawnosti od Windiše. 1825. 1826. I—IV. — Neyhlawněgšj wěc, gak we wšech školách wůbec, tak zwláště w národnjch školách, od Wacka. 1826. IV. — Prwnj powinnost člowěka k sobě samému, od Nowáka. 1835. I—II.

13. *Směs w čas. p. k. duch.*

1828. II. 312—331. Řjm, Salcburk, (pastýřský list). Drážďany. Tomáš ndra. Benešow. III. 474—95. Nadánj dwau poenitentianů w Praze. Gene- visitacj w arcibiskupstwj pražském. Slawnost w Plasjch. Řeč arcib. k no-

wowyswěcencům. Škola w Záděře. IV. 643—64. Wácl. Talský. Pražská ge
ta k zwelebenj hudby kostelnj. Řjm. Wáclawjček atd. — — 1829. I. 149.
Lew XII. Wolenj papeže. (II. 325). Stoletá slawnost za sw. wyhlášenj bl.
N. II. 317. sld. Řjm. III. 488. O společnosti k rozšjřenj křesťansko-kato
wjry. Praha. IV. 646. Powýšenj a úmrtj. — — 1830. I—IV. 1831 I—IV. 1
I—IV. Cjrkewnj zprávy a udělená důstogenstwj. — — 1832. II. 303. List
pr. Krakowského z Kolowrat. III. 470. List biskupa královradeckého Hanla.
619. List bisk. turnowského, Pištěka. — — 1833. I—IV. Cjrkewnj zpráw
List pastýřský papeže Řehoře XVI. ke wšem katolickým biskupům. — — 1
I. 145. Rozlaučenj se arc. našeho praž. (hr. Sk. Ank. z Poslawice) s arcidi
lwowskau a slawnost geho w Praze. Řehoř XVI. dennj zaměstnánj. II. 317.
stýřský list olom. diecesj na r. 1834. Staw katolické cjrkwe w Rakausku r.
(1833. IV. 1835. I. r. 1834 1836. I. atd.), — — 1835. I. 146. Řjm. Augš
II. Mediolán. Madrid. Slezko. Anglicko. W královstwj českém w roce 1833
widelnj školy. Připodobněnj od Retiga. III. Oddawky, zrozenj, úmrtj w
1833tém w Čechách. IV. 721. Nowý vikariát kopidlnský od r. 1824, od W
— — 1836. I. Řjm, Pisa. (Moor Tomáš). Wýgimek z pauti irského šlecht
wypátránj gakéhosi náboženstwj (přel. Fr. Daucha). Salcburk. Linec. II. Zd
rozum a nábožnost předků našich. Moc a sjla wjry. Salcburk. Lwow. -
1837. List pastýřský bisk. litoměřického atd. atd. (Tatranka 1832. II Cir
papeže řjmského.).

14. *Modlitby.*

747. Auplná modljcý kniha pro křesťany. 8. w Gindř. Hr. u L
frasa s ryt. 18 kr. tisk., 24 kr. psacj a 36 velin.

748. Bolestná cesta, křjže wykupitele našeho Gežjše Krista. W
wěrným Křesťanům horliwým k rozgjmánj wydaná. 12. v
slawi 1827. —

749. *Brand* (J. biskup limburský). — Bůh gest Otec náš, Po
nost má od atd., podlé 5tého něm. wyd. zčeštil Hýbl, s
ryt. 12. w G. Hr. 1833, neseš. tis. p. 12 kr., ps. 18 kr

750. Bůh gest neyčistšj láska, s 1 ryt. 12. w G. Hr. tisk. p.
(18 kr. w. č.), ps. (24 kr. w. č.). Též w 18. s ryt.
8 kr., ps. 12 kr. — — Bůh gest neyčistšj láska. Mod
má a mé rozgjmánj. Kniha modljcj. 8. w Praze u M.
reutra 1826. — — Tu samau znowa zčeštil Daniel Ko
12. w Praze u Fr. Geřábka 1825. — Též 12. w Pra
Somrowské knihtiskárně 1825. (Spisowatel z Ekartshausen

W rkp. u Posp. 4. (str. 104). Bůh, naděge má. Knjžka modljcj
sťanům katolickým, od Jos. Pospjšila.

751. Celý nebe Kljč, aneb wraucné katolické modlitby w šest
djlů rozwržené. 8. W Gindř. Hr. u Landf. 1827. 1832.
s 4 ryt. 42 kr., ps. 50 kr. — W Praze u Jana N. Ge
1831. — Auplný zlatý Nebe Kljč od Jawornického (ce
řjg. 1837).

752. Cesta Swato-Cellenská —. 12. w G. Hr. u Landf. (1
w. č.) — Radostná cesta do Marye Cell, w 8.

753. *Dewoty* (Jozef Fr.). — Wraucý modlenj a zpěwy nábož
lidu křesťanskéhо, gimiž welebj s srdečnau důwěrnostj
Boha swého w swatém Janu Nepomuckém, Patronu čes
Pro horliwé swatojanské ctitele a pautnjky sebral a n

dost takowých do tisku podal atd. 12. (str. 96 w Praze u Pospjšila 1831, seš. pošt. p. 8 kr., tisk. 6 kr. — R. 1826. w 8. w Praze u Straširypky.

4. *Dewoty* atd. Auwod šestinedělky s některými přiměřenými modlitbami matky křesťanské k pobožnému rozgjmánj a na důkaz wděčnosti k Bohu. Wydal atd. 8. (str. 34) w Praze u Pospjšila 1834. seš. 8 kr.

5. — — Gežjš, Maria, Josef! Katolická modlitebnj kniha obsahugjcj pobožnost mešnj, zpowědnj a na rozličné slawnosti a swátky, zwlášť k swatým čtrnácti w nebi oslaweným Pomocnjkům, gakožto našjm u dobrotiwého Boha, wěrným orodownjkům; k kterýmž kdo se důwěrně utjká, swau auzkost, sauženj, zármutek, nauzi, bjdu a protiwenstwj přednášj, gich za přjmluwu a za pomoc u Slitownjka nebeského žádá, oslyšán nebywá. Wydal atd. 8. (str. 228 a obrázek) w Praze u Pospjšila 1834, seš. pošt. p. 30 kr., tisk. 20 kr.

W Praze u Straširypky 1826 w 8. wydal: Modlenj k swatým čtrnácti ocnjkům, kteřjž mocnj orodownjci u Boha w bywalém starožitném kláštere Sekém od horliwých křesťanů wctěni bywagj.

— — Pobožné a wraucých žádostj plné rozgjmánj w sedm proseb wzdělané. Wydané od atd. 8. w Praze, arc. kniht. 1827. seš. 8 kr.

. Dobrota Božj, má útěcha a má důwěra. Knjžka nábožná pro nábožné Křesťany. W češtinu uwedena od Karla *Horskýho*. 8. w Litomyšli u Jana Turečka (I. wyd. 1823), II. 1830.

. Duchownj křesťanské katolické gádro wšech modliteb pro wšecky lidi . . . W Praze w Somrowské knihtiskárně 1832 — 12. w Gindř. Hradci u Landfrasa 1825. 1827. 1831. 1832. 1833. 1835. (12 kr. w. č.) W Litomyšli u Turečka 1826.

. Duchownj rágská růže spasytedlné wůně. 12. w Gind. Hr. u Landfrasa, IV. wyd. 1827. 1834., neseš. 6 kr., w Praze u Somra., N. wyd. 1832.

. Duchownj lůžko spasytedlné wůně, tamž 12., nes. 6 kr.

. Duchownj poklad, tamž 12. (neseš. 12. kr. w. č.). Též tamž: Duchownj poklad duše křesťanské, w 18. za 7 kr. w. č. Gádro. Též 12. (nes. 12. kr. w. č.)

. Dwau swatých sester Kytka wonného Kwjtj. 8. w Gind. Hr. nes. tisk. p. 12 kr.

. *Grolmus* (Wácl.). — Swětlo žiwota. Kniha modljcj pro katolické křesťany od atd. . . 8. (str. 192) w Praze, pjsmem a nákl. Pospjšil. 1830, seš. 20 kr., w kůži wáz. 30 kr. — 2 zl.

* *Hanka* (Wáclaw). — Modlitby při službách božjch. W Praze u Háze 1833. Pro osobu mužskau s obrázkem červeným 45 kr., s obrázkem malowaným 1 zl. 15 kr. Pro osobu ženskau s čer. obr. 45 kr., s mal. 1 zl. 15 kr.

. *Hauber* (Michal, k. baworský dwor. kazatel a kaplan.). — Křesťanská katolická modlitebnj kniha od atd., zčeštěná od J. *Hýbla*. 8. (str. 400 a ryt.) w Praze, tisk. Geř., nákl. M.

Neureutra 1830, seš. 40 kr. (Pos. w čas. p. k. duch. 18
III. 453). — Druhé auplné a welmi rozmnožené wydánj
(str. 489 a ryt.) tamž 1835, tisk. p. 48 kr., w kůži wáz. 1
12 kr., ps. 1 zl. 12 kr., w saf. se zl. obř. 2 zl., se střjbrn
křjžkem a záponau na vel. p. 5 zl.

766. *Hauber.* — Modlitby pro katolické křesťany. Wzdělal dle
Jan *Solc*, atd. 18. (str. 216) w Praze a Hr. Kr. u Posp
1831, seš. kanc. p. 16 kr., pošt. 24 kr., wáz. w kůži 30
— 2

767. *Hermann* (Michal Kajetan). — Modlitby pro mladé lidi,
ložené dle atd. od Jos. Rautenkrance. 12. w Praze u ss.
Háze 1828.

768. *Hohenlohe* (Alex.). — Nábožný křesťan, modljcj se dle d
katolické cjrkwe dle atd. z německého od Jana N. *Hřebes*
8. s ryt. w Gindř. Hr. u Landf. 1827. 1832. tisk. p. (27
w. č.), psacj (36 kr. w. č.), vel. 36 kr. — 18. tamž, s
tisk. (18 kr. w. č.), ps. (24 kr. w. č.) — Polsky: Modły
wowiernego Chrześciana według ducha kościola.. pomnož
w Lwowie 1834.

769. *Holásek* (Jos.). — Cesta křjžowá, aneb poważowánj umu
a smrti Pána a Spasitele našeho Gežjše Krista. Sepsa
pjsněmi opatřená od atd. Druhé wydánj. 8. (str. 48 a
w Praze u Pospjšila (I. 1829) 1832. seš.

770. Horliwý křesťan katolický. 18. w Gind. Hr. u Landf.,
(6 kr. w. č.), ps. (9 kr. w. č.).

771. Hora Kalwárská s 35 obrázky. N. wyd. 18. w G. Hr. uL
frasa 1831. 1833. tisk. (4 kr. w. č.). — N. wyd. u Sc
w Praze 1831.

772. Horliwé modlitby obzwláštnjch pobožnostj k božské pr
tedlnosti . . N. wyd. 8. w Litomyšli u Jana Jos. Tur
1830. — 8. w G. Hr. u Ldfr. 1827. 1834. »Prospěšná k
atd. 6 kr. Též: Horliwé a nábožné modlitby křesťanské p
prawidla neypřiměřeněgšjho slowa božjho . . od Jana W
(cens. 1. pros. 1831).

773. *Hýbr* (Fr.). — Cesta křjžowá, aneb připomjnánj utrpe
smrti Spasitele našeho. Od atd. 12. (str. 40) w Hr. Kr
Pospjšila. 1828. seš. 4 kr.

774. *Jaís* (P. Gilgj). — Ježjš, přjtel djtek, knjžka wyučowacj,
dlitby a zpěwy obsahugjcj. Pro mládež, též y dosp
wžitečná dle atd. Pracý *F. J. Swobody* atd. 12. (str. 24
Praze, tisk. Geř., nákladem M. Neureutra 1828., seš. 2
w kůži 30 kr., w saf. se zl. obřjzkau 54 kr.

775. — — Modljcj knjžka pro malé djtky, gižto y dospělj
třebowati mohau. Na česko wyložena od *Rautenkrance*. D
wydánj. 12. w Praze u ss. B. Háze, 1831, tisk. p. 8 kr.
1

776. — — Naučenj a Modlitby pro malé djtky, sepsané od
přeložené a oprawené od P. Ant. *Stranského*. 12. (str.
w Pr. a w Hr. Král. u Pospjšila 1836. tis. p. 10 kr. ps. p.

77. *Jais.* — Dobré sýmě w dobrau zem. Kniha vtěšená, obsahugjcý modlitby k domácý y weřegné pobožnosti, nábožná a mrawnj včenj, a domácý prostředky pro dobromyslné katolické křesťany obzwláštně pro milý sedlský lid, nynj ale k duchownjmu wzdělánj ohecného lidu českého w gazyk wlastenský přeložená, oprawená a rozmnožená od P. Jos. *Rautenkrance.* 8. w Praze u Háze 1831, na ps. p. 20 kr.

W Gindř. Hradci u Landf. (1831. 1833. 2. řjg. cens.). Gádro dobrého mě, s 4. ryt. tisk. (24 kř. w. č.), ps. (36 kr. w. č.). — W Praze u Sommra ky, a též německy (cens. 2. června 1832.)

78. Katoljk slowy swé cjrkwe se modljcj, aneb modlitby cjrkewnj, gež w řád a češtinu uwedl M. A. *Přibil* atd. 8. (str. 264) w Praze u K. Senfta knihaře (1831).

79. *(Kempenský).* — Zlatá kniha Tomáše Kempenského o následowánj Pána Krista. Wydánj s hrubau literau. S připogenými modlitbami od knjžete Alex. z Hohenlohe, w Praze u Posp. seš. 26 kr. — Přeložená od Ant. *Stranského.* Druhé předělané wydánj, kterémuž též nowé modlitby pro weřegnau i domácj pobožnost přidány gsau. 8. (str. 232 a ryt.) w Hr. Král. u Pospjšila 1828., seš. 45 kr., z tuha 48 kr.

80. — Modlitby katolické w duchu zlaté knihy Tomáše Kempenského, od Vinc. *Zahradnjka* atd. 8. (str. 212 a ryt.) w Praze nákl. M. Neureutra 1835, seš. 36 kr., wáz. 1 zl., pěkný p. 40 kr., w saf. 1 zl. 30 kr. (Pos. w čas. p. k. duch. 1834. IV. 647—650.)

81. *Král* (J. M.). — Rozmlauwánj s Bohem, aneb modlitby křesťanky katolické. Pracj atd. 8. (str. 192) w Praze a Hr. Kr. u Pospjšila 1826. — Druhé rozmnožené wydánj. 8. (str. 253 a ryt.) tamž 1836., seš. pošt. 30 kr., tisk. 20 kr.

Pos. w čas. p. k. duch. 1836. II. 362. — W rkp. u Posp. Wečer ži-a, neb 31tero rozgjmánj o smrti a wěčnosti, k upokogenj, k útěše a ku po-uzenj letitých lidj, gegichž wečer života se nachylil. fol. (str. 232) a 4. 165).

82. Krátké modlitby w čas rannj, wečernj, při mši swaté a některé giné. 16. w Litomyšli u Turečka 1827.

83. *Kregčj* (Jos.). — Nowá ručnj knjžka, obsahugjcý w sobě modlitby nábožné pro ewangelické křesťany z modlitebnjch kněh wybrané a nynj w nowě wydané. 12. (str. . . .) w Praze arc. kniht. 1830.

84. †* *Kuzmány* (Karel). — Modlitby, k nábožnému wzdělánj wěřjcjch Křesťanů we wjře, w lásce, w naděgi, w původnjch harfoznělnjch složil atd. 8. (str. 304 a regstř.), w Báňské Bystřici, pjsmem Fil. Macholda, 1835, wáz. 1 zl. 10 kr.

Gsautě tyto modlitby překrásné psané weršem a duchem střednjm, ani estantským ani katolickým. Mezi nimi nacházj se též gedna modlitba polská, přjdawku dwě modlitby dle Mahlmanna od J. Kolára. Wiz Kwěty 1834. 368.

85. *Liguory* (Alfons Maria, bywalý biskup u sw. Háty atd.). — Nawštěwowánj Pána Gežjše w neyswětěgšj swátosti oltářnj na každý den měsjce. Složena od blahoslaweného služebnjka

Božjho atd. Spolu s cwičenjm se w pobožnosti w čas ra
a wečernj, ke mši swaté atd. Wl. 18. (str. 369) w Praze a
kniht. 1837.

786. *(Marie Antonie).* — Chlebowé poswátnj, aneb swaté pro
a wzdychánj hospodinu Bohu we gménu Pána Gežjše.
brané od gedné klášternj panny řádu sw. Alžběty. Knj
modljcj pro ženskau osobu. Druhé rozmnožené wydánj.
(str. 232 a ryt. obr.) w Praze arc. kniht. 1826, seš. 12
ps. 20 kr. (I. wyd. 1820).

787. Modlitba má a potěšenj mé we wšech přjpadnostech živ
Modlitebnj knjžka pro katolické křesťany. 24. (str. 215
Chrudimi, tiskem u Jos. J. Košiny 1833.

788. Modlitby ke mši swaté do starých kněh. 8. w G. Hr. u La
frasa, 2 kr.

789. Můg obchod s Bohem. Kniha modlitebnj . . . Nowé wyd
12. w Gindř. Hr. u Landf. (1824) . . . 1827. 1830. 1
1834. s ryt. 4 kr. z psacjho pjsma s ryt. (18 kr. w. č.),
(24 kr. w. č.), z latinského pjsma s ryt. (18 kr. w. č),
(24 kr. w. č.).

790. *Münster* (Renát). — Maria matka Božj, a nebes královna, r
ka milosti plná. Modlitebnj kniha pro wycwičené ženy a pa
we wšeligakých potřebách života. Wydaná podlé atd.
Jana *Jawornického*. 12. w Praze u ss. B. Háze 1826, seš. p
36 kr., tisk. 24 kr. — Druhé wydánj 1832.

791. *Natter* (J. J.). — Katolické Modlitby a rozgjmánj w du
náboženstwj Gežjše Krista. Dle sedmého německého w
nj zčeštěné od Jana *Hýbla*. S rytým tit. a obrázkem.
12. (9½ ar.) w Praze, tisk Posp. nákl. knihk. Kalve 1
seš. velin. 48 kr.. tisk. 36 kr.

792. Nebeský Budjček. Duše křesťanská w mrákotách hřjchů
boce spěgjcý hřjšnjky budjcý, z nich ku powstánj wzbuz
cý, s následugjcými rannjmi modlitbami, k sw. pokánj a
tlu wěčnému pro gednu každau osobu hřjšnau wydaný.
w Praze, k dostánj w Somrowské knihtiskárně 1832. — W
dřich. Hradci u Landfr. 12. roku 1827. 1830. 1832. (7
w. č.). — W Praze tiskem u Somra, nákladem knihaře B
1832. neseš. 4

793. *Nowák* (Jan). — Nowá křjžowá cesta, aneb powažowánj u
čenj a smrti Pána a Spasitele našeho Gežjše Krista. Od
. . 8. w Hr. Kr. u Pospjšila 1830. seš. 6

794. Obět božské chwály w rozlíčných modlitbách, žalmjch a
nijch k Pánu Bohu a geho wywoleným. Nowé wydánj.
w Gind. Hr. u Landf. 1832 (9 kr. w. č.) z hrubého pjs

795. *Oppelt* (B.). — Bolestná křjžowá cesta Pána našeho G
Krista . . . w češtinu uwedená od A. L. *Bišického*. 12. w P
u Somra 1826.

796. *Parjzek* (Aleš). — Katolické modlitby dle šestého něm. v
přeložené od J. *Hýbla*. 12. (str. 192) w Praze u M. Neure

1827, seš. 12 kr., w kůži 24 kr., pošt. 20 kr. w safianu se zlatau obřjzkau wáz. 1 zl. — Modlitby pro djtky. W Praze Dworský. N. wyd. 1833.

97. Pautnjk Maryanský. 8. w Gind. Hr. u Ldf. 1827. 6 kr.

98. Pautnické modlitby k sw. obrazu Panny Marye. 18. w G. Hr. u Landf. (3 kr. w. č.) — Pautnjček na hrad pražský k hrobu sw. Jana Nep. N. wyd. w Praze, arc. k. 1833. Tábor 1838? Dychtiwý p. w Praze u Fr. Geřábka (2. dub. 1834).

99. Pět čerwených Korálů, aneb srdečné a litostné rozgjmánj pěti ran Krista Pána ukřjžowaného. K njmžto připogeny gsau modlitby rannj, wečernj, při mši swaté, před i po zpowědi a přigjmánj welebné swátosti oltářnj. Na obzwláštnj wýročnj swátky. Litanye a modl. k blahosl. Panně Maryi, k swat. patronům, a giné wraucné modlitby ku potěšenj horlwých dušj wydadné. Pro osobu ženskau. S powolenjm c. k. censury. 8. Gind. Hr. u Landf. 1826. 1830. 1833. 1834. 1836. (str. 192) (12 kr. w. č.)

W Litomyšli u Turečka w 8. 1826. 1829. též i pod dalšjm názwem: č. K. aneb nábožné rozgjmánj o přehořkém wmučenj Pána Gežjše Krista. Kdež aké giné mnohé modlitby obsažené gsau. Pro obogj pohlawj. — W Praze u Spurného 1834. — Též w Somrowské kniht. 8. r. 1832. »Modlitby k pěti ra- i Krista Pána.« — Cens. 1. list. 1837 — Dle wyřčenj knihaře Bayera tiskne Landf. Koralůw gednau anebo 2kráte za rok asi 15 tisjc wýtiskůw; z Kljče 10 tisjc wýt.

0. *Pfeiffer* (B. N.). — Katolická modlitebnj kniha pro djtky k domácj potřebě i při službách božjch. Po smrti spisowatele wydaná od Jaroljma Zeidlera. 12. w Praze, tisk a nákl. J. Spurného 1834.

1. *Pfeiffer* (Benedikt J. N. opat kan. řádu premonst.). — Uwedenj k wnitřnj modlitbě w mnohých modlitbách dle potřeby katolických křesťanů představené od atd. Přeložil z německého Gothard W. *Holubář* atd. Wel. 18. (str. VIII a 356) w Praze, arc. kniht. nákl. W. Špinky 1833. seš. 24 kr.

Srw. Čas. p. k. duch. 1832. IV. 607.

2. Pobožnost k sw. Janu Nep. 18. w G. Hr. u Landf. 2 kr.

3. Pobožnost k uctěnj wšj lásky neyhodněgšjho srdce Pána Gežjše . . . w kteréž modlitby se wynacházegj. 12. w Čáslawi 1827. 12. W Gind. Hr. u Landfr. 1826. 1828. 1831. (6 kr. w. č.) 12. w Litomyšli u Turečka 1828. Přeložil *Hýbl.* — W Praze u Somra (Landau) 1830. 1832. — W Pjsku u Feterle 1832 „Modlitby katolické k uctěnj Pána našeho Gežjše Krista a blah. Marie panny z pob. knih sebrané.“

4. . . . Pobožný pautnjk u hrobu swatého Jana Nepomuckého při dewitidennj slawnosti stoletj památky geho za swatého wyhlášenj. W češtinu přel. od Jos. *Jetmara.* 8. w Pr. 1829.

5. Polowičnj Nebe Kljč, obsahugjcý pobožné modlitby křesťanského katolického náboženstwj . . . . Nowé pooprawené wydánj. 8. s obr. w Gindř. Hr. u Landfr. 1826. 1827. 1831. 1833. 1834. 12 kr., ps. 30 kr.; 12. s ryt. 18 kr., ps. 30 kr. —

Malý Nebe Kljč . . aneb náb. modlitby. W Chrud. u Koši
1830. (Pohl Fr. X.) — W Somrow. kniht. 1831.

806. Přemýšlowánj na křjžowé cestě s obrázky. 8. w Gind. 1
u Ldfr. 2

807. Radostný wěnec Marianský, aneb růženec ke cti sedmero
dostj neyblahoslaw. panny a nebes královny Marie. 8. (str. 1
w Praze arc. kniht. 1834. Druhé oprawené a rozmnožené
dánj (cens. 1. řjg. 1837), podáno od *Chladta* (E. F.).

808. *Retikowa* (Magd. D.). — Křesťanka důwěřugjcj se w Bol
to gest: modlitby katolické pro nábožné pohlawj ženské
atd. 12. (str. 240 a ryt.) w Hr. Král. u Pospjšila 1827, s
pošt 30 kr. tisk. 20 kr.

809. Ručnj knjžka ke mši swaté. Nowé wyd. 32. w Gind. Hr
Landf. . . . 1831. 1833. 1838. (2 kr. w. č.)

810. *Šediwý* (Šebest.). — Důstognost a sláwa neypožehnaněgšj
dičky Božj w modlitbách i pjsnjch wšem Marianským ctitel
představená od atd. 8. (str. 166) w Praze, tisk K. Geř. n
M. Neureutra 1835, seš. 30 kr. wáz. 48 kr.

Cens. 1. ledna 1830. Katolické modlitby . . . též i pjsně k wraucn
uctěnj blah. Marie panny.

811. *(Seibt).* — Wyučugjcj modlitebnj kniha katolická pro mlá
kterauž sepsal atd. zčeštil N. *Wanèk.* . . 12. s obr. w Pr
tiskem a nákl. Jana Spurného (1834?). seš. 20

Srw. Kwěty 1834. 336. — W Praze u Somra (cens. 1. kw. 1831):
tolická kniha obsahugjcj poučenj a modlitby. Zčeštěná od J. Hýbla. — »D
čistého důwěra w Boha. Katolická modlitebnj kniha pro nábožné křesťany
list. 1831. W. R. Kramerius?).

812. Šestinedělnj pobožnost k uctěnj newinného swatého mláde
Aloysia Gonzagy z towaryšstwa Gežjšowa, patróna čist
srdcj. (Wydal *Křbec).* 16. (str. 84 a ryt. sw. Aloys.) w Pr
u Kat. Geřábkowé 1838.

813. *Silbert* (J. P.). — Otče náš. Modlitba neyswětěgšj, aneb ch
la Božj w Modlitbách a chwálozpěwjch pro katolické kře
ny . . . dle atd. 12. w Gindř. Hr. u Landf. 1832. s 5
24 kr. psacj 36 kr. vel. 48 kr.

814. *Šjr* (Frant.). — Obět nowozákonná pobožného křesťana
braná od atd. . . mal. 8. (str. 243 a ryt. náz.) w Gičjně r
a tiskem Fr. Kastránka (bez roku: 1830) seš. 3

Neywjce podlé Missálu a giných latinských modliteb; též tam 3
od A. Marka. Šjr wydá nynj i modlicj knihu a zpěwnjk pro mládež gymna
w českém, latinském a německém gazyku. W Gičjně neywjce česky zpjwag
denti w chrámu páně.

815. Skreyš duchownjch pokladů, aneb wraucné modlitby z
bokosti ducha k Bohu wždy wolagjcjho katoljka. 12. w P
arcib. kniht. 1832. seš. pošt. 36

816. *Šmid* (Krištof). — Knjžka k čtenj a k modlenj pro křes
skau mládež. Podlé atd. od Jos. Ferd. *Kulhánka* atd.
(str. 310) w Praze, arcib. kniht. nákld. W. Špinky. 1833
seš. 20

17. *Šneider* (Jan Alôys . . .). — Modlicj kniha pro katolické křesťany. Přeložil z německé W. Gothard *Holubář* atd. . . . 8. (str. VIII a 344) w Praze, nákl. Konrada Senfta a syna w jesuitské ulici, čjsle 184, 1832. tisk u J. Spurného. 1 zl. 36 kr. Druhé wyd. u Posp. 1838. a Wýtah z téhož w 12. tamž.

Pos. w čas. p. kat. duch. 1832. IV. 605. Rozl. pr. 1832. 33.

18. Štěpná zahrádka, aneb katolické modlitby a pjsničky z rozličných pobožných knjžek sebrané. Nowé wyd. W Praze u J. Spurného (cens. 2. září 1834). 12. w Gind. Hradci u Ldf. . . . (12 kr. w. č.) 18. (7 kr. w. č.)

Též u Landf. 8. »Welká štěpná zahrada« s ryt. 42 kr. ps. 50., 8. »Malá štěpná zahrada« 12 kr. ps. 30 kr.

19. *Stránský* (Antonjn). — Panna křesťanská. Knjžka wyučowacj a modlicj pro panny, kteréž se ještě, světu na odpor, Krista držj. Pracj atd. 12. (str. 268) w Hr. Král. u Posp. 1828. . . . Druhé rozmnožené wydánj s názwem: Panna Křesťanská, neb knjžka modlicj pro panny, od atd. 8. (str. —) tamž 1836. neseš. pošt. p. 36 kr., na bjlém 24 kr., w kůži wáz. se zl. obřjzkau 1 zl. 30 kr. atd.

20. *Šturm* (K. K.). — Kochánj s Bohem w rannjch hodinách na každý den w Roku, s přjdawkem: „Životopis Dra. M. Luthera“ obsahugjcjm. (72½ ar.) (Kal. Fej. 1833).

21. Swatý Týden před welikonocj, obsahugjcj wšecky modlitby a obřadů wygasnénj dle předpisů cjrkwe swaté řjmské katolické. Do češtiny uwedený od Stanislawa *Wobornjka* atd. 8. (str. 280) w Praze arc. kniht. 1830. (Kr. a Weber) seš. 30 kr.

Pos. w čas. p. k. duch. 1830. III. 456.

22. *Świhljk* (J.). — Křižowá cesta od atd. 8. (str. 32) w Praze arc. kniht. 1836. (kons. pražská). seš. 3 kr.

23. Včenj křesťanského katolického náboženstwj. 8. G. Hr. u Ldf. 6 kr. ps. 8 kr.

24. *Wencl* (B. J.). — Libý pokrm duše, neb kniha nábožnosti pro wzdělané a citelné křesťany. Od atd., zčeštěná od J. P. *Kauna* atd. 12. (str. 212 a ryt.) w Praze a Hr. Kr. u Posp. 1831, seš., pošt. 24 kr. kanc. 16 kr., w kůži wáz. 30 kr. — 1 zl. — W Čáslawi w 12. r. 1827. Ljbý pokrm duše w prawém slowě božjm. To gest: Horliwé modlitby katolické při službách božjch y w ginčjch potřebách duchownjch. — W Gind. Hr. (bez roku) w 12. s ryt. 4 kr.; z psacjho pjsma s ryt. (18 kr. w. č.) ps. p. (24 kr. w. č.), z latinského pjsma w též ceně.

25. *Werunáč* (Wácl.). — Rozgjmánj. Modlitby Páně. Dárek pro djtky Libuňské osady. Od atd. mal. 8. w Gičjně, u Kastránka 1836. seš. 6 kr.

26. *Weselý* (Jan). — Modlicj knjžka. Bůh má gediná naděge a mé gediné autočiště, pro odrostlau oswjcenau katolickau mládež i pro dospělé katolické křesťany. 16. we Wjdni u Haikula s 2 ryt. a rytým titulem, 1826. seš. 24 kr.

827. Wýborné duchownj cwičenj w prawém křesťanském obc
wánj dle nawržený Missionis . . . W Praze, w Somrows
kniht. 1832. U J. Spurného 1834. 12. w Gind. Hr. u L
(12 kr. w.

828. Zápal lásky Božj dušj wywolených, aneb modlitby katolick
12. w Gind. Hr. u Landf. 1827. 1831. 1834. (4 kr. w.
— 12. U Pospjšila 1828? seš. 3 kr. — W Čáslawi 1826 (p
tisk). — W Praze w Somrowské kniht. bez roku: Z. l. B.
aneb modlitby k prawému užjwánj ráno i wečer. w 12.
W Litomyšli w 12. r. 1829. 1832. — W Praze u Spurné
1834. (Weber Fridr.). — Cens. 1. list. 1837.

829. *Zimmermann* (Jan Nep.). — Palma swatojanská, neb modli
pši mši swaté, před zprawau i po zprawě Božj a při wše
důležitostech . . . s připogenjm žiwotopisu swatého Jana
pomuckého. Pozůstawuge atd. (str. 178) w Praze u Posp
seš. pošt. 30 kr., kanc. 20 kr., w kůži wáz. 36 kr. — 2 zl.

830. Zlatý Nebe Kljč křesťana katolického, obsahugjc pobož
modlitby rannj, wečernj, při službách božjch a giné rozli
pjsně. 8. w Litomyšli u Jana N. Turečka 1830, pak 1833.
Z. N. K. Duše křesťanská Boha wěrně a dokonale milug
To gest: wraucné katolické modlitby na dwanáct djlů
wržené. Pro pobožné pohlawj ženské. 8. W Hradci Krá
Posp. 1830. seš. 18

831. Zlatý wěneček aneb pobožné modlitby. 32. w Gind. H
Landf. 1834. (2 kr. w.

832. Zřenj důwěrnosti k nebi w sedmi modlitbách za odwrá
epidemické nemoci Cholery. Přeložil P. Ferd. *Rieger*. 8.
16) w Praze tisk Geřábk. u z Mayreggu 1831. — Cens
list. 1837.

Drobnosti: 1. W Preces et hymni in usum studiosae juventutis. Pragae
T. Tábor 1836. wel. 12. gazykem latinským, českým (str. 80—87 Otče n
žalm 69 s modlitbami) a německým. — 2. Modlitby k milostiwému létu od
swatosti papežské Lwa XII milostiwě udělenému. W Praze u Somra 1826. 1
3. Křesťanské katolické modlitby při mil. létu s předeslanau zprawau, co gest
lostiwé léto. 8. w Čičjně 1826. — 4. Modlitby k slawnosti z mrtwých ws
kteréž každoročně na staro- i nowoměstském swatém poli na Wolšanech sla
bude. S předeslaným pořádkem té pobožnosti. 8. w Praze 1826. — (Hölcl) I
Náboženské rozgjmánj 8. (str. 8 a 2 ryt.) w Praze u J. Rudla 1828. přel. Hýb
5. Modlitba k neybl. p. Marii, rodičce božj, na sw. kopci při Holomauci . .
w Litomyšli 1833. — 6. Modlitby pro ewangelické křesťany. 12. w Praze,
1835. (přeloženy z něm. od Wácl. Karafiata, pastora w Telecjm). — 7. † C
čátku a ustanowenj třech zlatých sobotnjch nocj s některými modlitbami a p
nostmi k hodnému a užitečnému swěcenj gich. Od Jana Wichtlhubra, vik
katechety w Halleině, roku milostiwého 1826. W Salcburgu, u Frant. Duyle,
tiskaře a knihkupce. w 12. (str. 16). — 8. Obět lásky, to gest: Modlitby pro
autlegšj mládež, w Praze, u Somra 1825. — 9. Pobožná modlitba k milostiv
obrazu Marie Panny, který od Marianských ctitelůw w městě Austj nad Orli
ctj. (c. 1. dub. 1825). — 10. Rozgjmánj a modlitby pro swatý pašigowý
den (též). — 11 Zdrawý pramen preyštjcj se k žiwotu wěčnému (přetisk 1.
1825). — 12. Katolická modlitebnj kniha od Čecha pro Čechy. (1. led. 1
Obgasněnj modlitby Páně s ang. pozdr. od Wogt. Čecha (česky a něm.) (1.
1827). (Sailer J. M.) též. Pro děti wyhotowené w gegich řeči a gim sroz
tedlné, gekožto dárek pilným žákům. Sedmero swátostj wyobrazených s w
dem (1. led. 1831 we Wjd.). Přeložil w morawskau řeč K. A. Geleč (2

332. we Wjd.) — 13. Kratičké a náb. rozgjmánj a uctěnj patnáctero tagemstwj wota i smrti pána a spasitele našeho Gež. Krista (1. bř. 1826 w Br.) — 14. odlitba k neysw. trogici. Modlitba k matce G. Krista (česky a něm. 1. zářj 826). — 15. Též k matce božj od Ant. Liebzeita (též a 2. d. 1830.). — 16. odlitby při mši swaté u Pospjšila (1. řjgna 1826). — 17. Krátké modlitby při ěti mše swaté a některé giné. Nowé wyd. w Litomyšli u Turečka (1. list. 826). — 18. Modlitba welmi spasitedlná, kterau swatý Ignacius, zakl. towaryšwa Gežjšowa, se modliti obyčeg gest měl. (1. pros. 1826). — 19. Knjžka ke ši sw. . . . w Čáslawě u Reinharta (přetisk 1. un. 1827). — 20. Žaltář Dawida ále, přetisk (též). — 21. Nowá každodennj řeč k Bohu. Modlicj knjžka u Koš. Chrudimi (1. čce. 1827). — 22. Modlitba k sw. J. Nep. (č. a n. též). — 23. Požnost krátká k dwaum wywoleným přátelům božjm ... sw. Janu a Pawlu. N w. Pr. u Strašir. (1. srp. 1827). — 24. Knjžka srdečné pobožnosti, w Pjsku u Fet. . zářj 1827). — 25. (Weininger) Teyden trpný, w Pr., arc. kn. (2. řjg. 1827). — . Swatá křjžowá cesta hranická. Složená a wydaná od gednoho hranického ctitele alaše?) (2. řjg, 1827). — 27. Litanie k sw. Valentinu (2. pros. 1827). — 28. dečné a bol. rozgjmánj 5 ran Krista pána ukřjžowaného. N. wýd. w G. Hr. u ndf. (2. pros. 1827). — 29. Památka sw. Jana (přet. 1. ledna 1827). — 30. vičenj w pobožnosti posledni tři dni w pustě (1. dubna 1828). — 31. (Maulini) Dwě modlitby k neysw. p. Marii s obrázky, w Praze u Háze (č. a n. 1. dub. 28). — 32. Modl. k p. Marii: »O Maria královno nebes« (přel. též). — 33. odl. k matce božj Marii (č. a n. 2. čce. 1828) na nebewzetj p. M. u Geřábka ž). — 34. Wraucná modlitba k sw. J. Nep. w Pr. arc. kniht. (1. č. 1829). 35. Modlitba *a*) Každodennj dobrý aumysl rannj, *b*) horliwé wolánj k p. Ma- *c*) důwěrné autočiště k p. Marii, *d*) pět náb. modliteb k neysw. osobám: jš, Maria, Josef, *e*) náb. m. k blah. panně loretanské, *f*) horliwá m. k sw. tonjnu paduanskému, *g*) Ministrance. W Čáslawi. — Pobožné modl. *a*) na . porciunkuly (č. a n.). *b*) m. k p. Marii, *c*) k sw. Salvatoru, *d*) pjseň k sw. ent. W Praze u A. Dworského. — Modl. a pjseň o sw. Prokopu. W Praze Spurného: »Prokope sw. wlastenče!« — Pautnické modlitby k zázračnému obrazu Marii. N. wyd. w Čásl. (1. zářj 1829). — 36. Modlitba na portiunkuli přel. Kuka (1. list. 1829). — Každodennj obět Bohu. Modlicj knjžka, w Čásl. (též i. 37. Modlitby *a*) sprostičká oběť p. Bohu od T. Kubelky; *b*) M. k wykupiteli ěta; *c*) dewjtnjk, neb dewitidennj pobožnost k dosáhnutj milosti; *d*) Letanie, dlitby a pjsně k bl. p. Anežce; *e*) letanie o sw. božjch mučedlnicjch Jana a wla; *f*) sw. Valentin proti padaucj nemoci, w Praze arc. kniht. (2. list. 1829). 38. Wraucná modlitba w čas. mil. léta. M. k sw. J. N. Nábožná m. k sw. Barboře. Wzdechnutj k bl. p. Marii, w Praze u A. Dworského (2. dub. 1830). 39. Pobožnost, kteráž se konati může na tak nazwaných sw. schodech w cjs. il. chrámu páně na Karlowě (*Karlshof*). W Pr. u A. Dworského. N. w. (2. 1830). — 40. (Kurka Fr.) Zwláštnj pobožnost k sw. Florianu, w Pr. u Neur. kw. 1830). — 41. Pautnjk náb., aneb pautnický kancional, w Pr. arc. kniht. č. 1830). — Hodinky o bolestné bl. p. Marie na gitřnj, w Pr. u Posp. (též) 42. (Devoty) Wraucj modlenj a zpěwy náb. lidu křesťanského, gimiž welebj ečnau důwěrnostj p. Boha w sw. Janu N. patronu českém (2. zářj 1830). — Žalostné laučenj, kterak se sirotek se sw. Janem laučj »Neydobrotiwěgšj« w u Gintla w Plateyze (1. kw. 1831). — 44. Pob. na den slawnosti božjho , u Gintla (2. č. 1831). — 45. M. k p. Marii, spomocnici hřjšnjka kagjcjho šťastnau hodinku smrti prosjcjho: »Sláwa« (2. srp. 1831). — Modlitby *a*) ženy auwodu, *b*) k sw. Salvatoru, *c*) »Kde gsi můg Gežjši« w Chrudimi u Koy (též). — Pautnjk k obrazu sw. Salvatora w Chrud. u Koš. (též). — 46. Poznost loretanská k neysw. rod. b. Marii, sepsaná od Kubelky (2. zářj 1831). — Pane zachowey nás, w Brně u Gastla (2. řjg. 1831). — 48. Bůh, naděge . Knjžka modlicj křesťanům kat. u Posp. (2. řjgna 1831). — 49. (Fričag) dlitba a pjseň k Marii p. za odwrácenj mornj nákazy ták řečené Cholery, w ié u Gastla. — Horliwá modl. k neybl. p. Marii: »Pod ochranau.« — Modl. wšeobecných potřebách: »Wšemohaucj« (2. list. 1831). — 50. Swatá křjžowá ta p. našeho Gežjše Krista na 14 zastawenj. N. w. w Pr. u Somra (1. pr. 1831). uhé nowé wyd. w Plzni u Reinera a Šmida (1. un. 1837). — 51. (Devoty) atická pobožnost za odpuštěnj hřjchůw, odwrácenj nákažliwé nemoci a zachowánj awj . . . . w Pr. arc. kn. (1. pros. 1831). — 52. Modlitby při mši swaté za

odwracenj morowé we wzdálených kraginách panugjcj nemoci a giných strastj, Bože, milosrdný, 2) O sladká matko, 3) swatj patronowé (1. pr. 1831). — Náb. modlitba k neybl. p. Marii, která se we farnjm chrámu páně družeckém kragi rakownickém od nepamětliwých časůw sobotnjho dne wykonáwá. N. w. led. 1832). — 54. O wjře a náboženstwj křesťanském, n. wyd. w Pr. arc. (1. ledna 1832). — 55. Litanie o umučenj p. Gežjše Krista, w Opawě u Tras (1. un. 1832 w Br.). — 56. (Kozlowský K.) Dewitidennj wečernj pobožnos neysw. gmenu Gežjši, w G. Hr. u Ldf. (1. un. 1832). — (Kubišta A. P.) Slu božj kat., aneb o oběti mše sw., ceremonij při té oběti obyčegných, i o tom, k oběti přináležj (též). — 57. Modl. k Marii (přel.) (1. března 1832). — w čas 100leté památky korunowánj gegjho zázračného obrazu na sw. Hoře »I slawná královno« (též) — a »Budiž pozdrawena«. — Náb. modlitba ke cti a c neys. trogice božj na hoře Skřemešnjku: 1. »O neyswětěgšj« 2. »Požehnaná« w u Gintla (též). — Wraucná žádost k Bohu za odwrácenj těžkých nemocj oc F. Kautského: »Powstaň giž«, djtek za swé rodiče: »Sem pospěšte školáčkowé. 58. (Hágek W.) Modlitby při službách božjch (1. kw. 1832). — 59. (Hrdina) dlitba k p. Marii a Gežjši (2. zář 1832 w Br.). — 60. (Kubelka T.) Katol modlitby pro wěrné křesťané . . . sebrané a wydané od .. Druhé wyd. (též w — 61. (Nowáček J. T.) Poswátnosti katolické . . w Praze u Gintla (1. pros. 18 — 62. Pobožnost sw. růženečku blahosl. Johanny, u téhož. — 63. Krátký w tah pobož. k p. Ježjši na dřewě kříže umjragjcjmu zwláště při nawštěwowánj nowiště w Řjmowě (1. čc. 1833). — 64. Modlicj knjžka o sw. Janu N. N w. w Pr. u Somra (2. dub. 1834). Modlitba k témuž sw. »Wěčný« N. Dworsk. — K sw. Josefu »O neyčistotněgšj«, k sw. Wáclawu »Propůgč«. — 65. božnost postnj o přehořkém umučenj . . Gežjše, přel. w Pr. arc. — Poswátná sl božj prawého katoljka. N. w u Spur. — k Marii »Neyswětěgšj« u Dworského — »O Maria«. N. w. — 66. Katolická modlitebnj knjžka pro djtky k domácj potř i při službách božjch, w Pr. u Spur. 1834. — 67. Modlitby k n. trogici božj: » mně« — k 5 ranám K. P. »O pane« N. w. — K p. Barboře »Milosrdný« — Alžb N. w. — k Prokopu — Anně — Tekle. — 68. Modlitby k neysw. rod. b. M na každý den w týh., u Ldfr. (též). — 69. Modlitba k matce božj w Sado (něm. a č. s obrázkem), u Posp. přetisk (1. srp. 1834), a pobožnost k sw. tr tamž (1. zář 1834). — 70. Horl. modl. hřjšného pautnjka . . . k obrazu p. rie w Chrudimi (2. řjg. 1834). — 71. Krátké cwičenj pob. sw. křjžowé c přel. (1. bř. 1835). — 72. Pobožnost cesty sw. křjže w Táboře (též). — 72. muel. Mládeneček nábožný. Kniha modlitebnj ku potřebě mladého lidu . . J. Jawornického, w Pr. u Háze (2. dub. 1835). — 73. M. k sw. Marii, přct k geslem (2. srp.). — 74. M. k sw. Mikuláši bisk. (1. led. 1836). — 75 ler J. M.) Obšjrná modlitebnj kniha pro kat. křesťany od atd. přeložil s přip njm starobylých pjsnj z československých kancionalůw Jos. Zimmermann, rkj Posp. 4. (str. 279) (cens. 2. un. 1836). — 76. (Liguori A. M.) Nawštěwo p. Gežjše u neysw. sw. oltářnj na každý den měsjce (2. bř. 1836). — 77. Oc na pro panny, aneb m. a naučenj, kteréž ctnostná panna a každá stydliwá že osoba sobě často k srdci wzýti má (též). — 78. (Tallaya) Pob. k sw. Jan bř. 1836 w Br.). — 79. Náb. m. k . . trogici, troge náb. uctěnj 5 sw. ran p. žjše K., wraucná m. k p. Marii swatohorské, w Pr. arc. k. (2. kw. 1836). — (Kaun J.) Pautnjk náb. aneb prawé uctěnj p. Gežjše na hoře Tábor (1. čce 1 — 81. Sedmnáctero přemýšlowánj. Užitečná knjžka z englické řeči w češtinu ložená a wydaná od wysoce oswjceného P. Antonjna Ulrycha, knjžete sw. řjc řjše z Brunšwiku a Lineburku, u Posp. 4. (str. 205). — 82. Oycze nasz z manitych rękopismów i druków starożytnych w języku polskiém i w innych lektach słowiańskich, w Wrocławiu 1826. (Srw. Kwartalnik Kraków 1835. II.

☞ Kromě těchto zde poznamenaných ge wjce geště slowanských modlitek zpěwnjch a nábožných knih katolických i ewangelických w skladě, že tyto wšudy w celém uherském králowstwj se nalezagj, tedy ge z pozn nanj wynecháme (Fejérp. 1837 w zář).

Dodawek.

Str. 30. řád. 2. do poznamenánj přidey: Nahljdněme do protokolůw wychanych Čechůw a Morawanůw, kteréž, gak wůbec známo, z Čech a Morawy naopak w gazyku českém s připogeným německým překladem k prawnjm aurám zasiláni byti musj. »Nedáwno — pjše gistý — od 18. list. 1837 — gsem opět nahljdl do takowého protokolu (neboť měl přjležitost ode mnoha k tomu přišedšjmu z Čech z Budějowska z města S * *, gsa podepsán radnjm pánem téhož města. Gak gsem ale trnul žalostj nad tauto češtinau a gegjm nepra-pisem! Ať o němčině tohoto protokolu nic nedjm, čeština wšak byla pode kritikau, nebyl zagisté ani český ani německý, ač oba gazykowé na témže stě se stŕjdali, ale žwatlaninau psán, gaká se nikde nemluwj; prawopisu pak žádného neměl. A takowau neswáru našj mluwy nestydj se radnj pán čeho města podepsati! ! ! — Totě potupa gazyka českého! — Ani neysprostěgšj lennjk český by tak ničemně (třebas by tak psáti musel, gak wyslýchaný odwjdá) nepsal. Takowým spisem sype se hanba Čechůw w cizině žigjcjmu gako do očj, a to tjm wjce, an zdegšj translator zprawně česky pjše i prawidelně wj, a gsa předce rozený Wjdeňan, syn powěstného a wůbec rozhlášeného pána — — — . ůw, kteryž bol tento Čechůw laskawě snášeti sto gest. Co řjci om, kdy by takowý spis do rukau něgakého posměwáčka při swém auskultantj přišel? Zagisté by hned hluk s tjm po hospodách udělal. Měli by se ti owé giž předce gednau stydět za swau ničemnost, a když sami nic neuměgj, sobě alespoň schopného k tomu pjsaře wezmau, který by gich hanbu swým nim zakrywal.«

Str. 33. w pozn. srw. *Telegraph. Wien* 1837. *Nr.* 148. *v. Ig. Kuranda.*

Str. 43. w pozn. 10 řád. od zdola přidey: „*Für den Soldaten der k. k. staaten würde unmittelbar die slawische Sprache — ein oder anderer Zweig elben, nämlich als Nothwendigkeit; jede andere europäische Sprache als Zier-* (*Entwurf literar. Vorlesung f. d. k. k. Militärkadetenhaus W. Neustadt* 8. 2. *Thl.*)

Str. 44. řád. 7. přidey: W měsjci unoru r. 1838 od slawné c. k. wlády o na weškeré učitelstwo nařjzenj, aby swé mjněnj o národnjch školách pronesli, ré nauky by wynechány a které opraweny byti měli, z hledistě aby mládež bogně dle wšech potřebné oswěty stupňůw wychowána byla. (W. str. 256. 178.)

Str. 46 řád. 26 přidey: *IV. Bd. Königgrätzer Kreis.* 1836 *S. XXXIX: ide Landessprachen herrschen im Kreise; die böhmische, mit den in . . . . egebenen Dialektseigenthümlichkeiten, hauptsächlich im Flachlande und im südn Theile des Kreises, bis an den Fuss des hohen Mittelgebirges von Grulich an den westlichen Fuss des Adlergebirgs und im Mensegebirge selbst bis über Landesgränze, dann in einem grossen Theile des nördlichen Mittelgebirges und policer Gebirgs; die deutsche in den nördlichen und östlichen höheren Gesgegenden . . . Von den* 128 *Kirchsprengeln sind* 67 *mit* 186.788 *Einwohnern ız böhmisch,* 44 *mit* 102.948 *E. ganz deutsch, und in* 17 *mit* 49.042 *E. die Sprache gemischt. — V. Bd. Chrudimer Kreis.* 1837. *S. XXXIV.* „*Die nische Sprache ist die vorherrschende. Die deutsche herrscht blos in den östen Theilen des Kreises, mit allen den Eigenthümlichkeiten, wie im ganzen Sunzuge, welcher fast durchaus von deutsch sprechenden Einwohnern bevölkert Von den* 112 *Kirchsprengeln des Kreises sind* 20 *mit* 37.806 *Einwoh. ganz utsch, in* 15 *mit* 61.197 *E. ist die Sprache gemischt. Die böhmische Sprache t auch hier die Eigenthümlichkeiten in der Aussprache mancher Leute, welche königgr. Kreise bemerkt wird; sie wird übrigens mit vorzüglicher Reinheit rochen.*"

Str. 46. řád. 10 od zdola přidey: „*III. Bd. Znaimer Kreis.* 1837. *S. IX.* „*In* 85 *Schulen wird der Unterricht deutsch und in* 104 *Schulen slach ertheilt.*" — *S. XXXIII:* „*Die Bewohner slawischer Zunge sind zahlher, als die der deutschen. Sie sind allgemein unter dem Namen: böhmiMährer, auch Horáken und Podhoráken bekannt. Jene Benennung wird ihnen en der Sprache, diese wegen ihrer Wohnplätze beigelegt. . . . Ihre Sprache slawisch und von dem böhmischen Dialekte fast gar nicht unterschieden.*"

Str. 50. řád. 15 od zdola přidey: R. 1836 bylo 54, r. 1837 46, wšech do 234 zakladatelůw. — Řád. 10. srw. str. 139 čjslo 250. a čas. mus. 1838 I.

Str. 52 ku konci přidey: 1837 č. V. Rodina Bohowěrných w ceně 30 — č. VI. Swatý pořádek w c. 5 kr. (wýtiskůw 4000); od r. 1835—1837 s luaudům dáno w ceně 1 zl. 37 kr. a wšeho tištěno 25.900 kusůw.

Str. 53 řád. 14. přidey: r. 1837 bylo 280 spoluaudůw.

Str. 53 řád. 21 wěz: »W pražské arcidiecesi bylo tedy dle následugj sčjtánj, w Kauřimsku 121 farnjch mjst, z nichž 3 podřjzené zámecké kaplj, mjsta s českým a německým gazykem; w Beraunsku 89 farnjch mjst, z nich podřjzené kostely, a 1 mjsto s českým a německým gazykem; w Rakownicku 99 f. m., z nichž 13 w obogjm gazyku; w Plzeňsku 43 f. m., z nichž 10 w gaz.; w Táborsku 1 f. m.; w Litoměřicku 6 f. m.; w Boleslawsku 1 f. w Praze 29 f. m.; z nichž 9 podřjzených chrámůw. Bylo tedy obywate w Kauřimsku Čechůw 182.300, s obogjm gazykem 6280 a tedy wšech 188.5 w Beraunsku Čechůw 175.195, obogjch 40, dohromady 175.235; w Rakown Čechůw 126.152, w obogjch 31.581, dohr. 93.166; w Plzeňsku Čechůw 62. ob. 30.526, dohr. 93.166; w Táborsku Čechůw 1032; w Litoměřicku Čec 8146; w Bol. Č. 3503; w Praze ob. 92.436. Auhrnkem w té arcidiecesi Čec 558.968, obogjch (Č. a N.) 160.863 = 719.831 a odtrhnauc to od 1,078. = pauhých Němcůw 358.736.

Str. 55 řád. 10 od zd. mjsto Budjna čti Budyně. ř. 5. mjsto Němec Červeney čti Německá Čerma.

Str. 56 w 3 slaupu přidey u sw. Trogice 4604. W Praze bylo r. 183 *Prag. Ztg.* 1837 *Nr.* 139 kromě Wyšehradu a cizinců 107.353 dušj. — —

Str. 56 w diecesi litoměřické přidey takowé napodobné sčjtánj gako w j ské, wýsledek odtáhni od počtu dušj těchto kragůw a takto dobudeš se p Čechůw atd.

Str. 57 w Hradecku m. Boesig čti *Bezděkow*, m. Jasany č. Jasena, — Kunwalda hornj č. Kunwald. — m. Nowohradec, Nowohrádek č. Nowý Hra Nowý Hrádek, — Rechberg č. Rehberg čili Liberk. — Liebenthal čti Dolnj brauč. — Weipersdorf č. Wýprachtice — (str. 59) Sopota č. Sopoty. (str. 5 Chrud. m. Lauterbach č. Literbachy.

Str. 61, ku konci žádám, abys čtenaři laskawý gména těchto měst se sem Sommra a Balbiho zeměpisem porownal pro weliké chyby w tom katalogu chownjm.

Str. 61. po Plzensku přidey: w Čechách bylo r. 1835 dle *Prg. Ztg.* *Nr.* 140 obywatelůw 4,059.483, tedy o mnohem wjc nežli r. 1786, w kterémž 2,716.084 bylo. Dle čas. pro kat. duch. 1837. IV. bylo r. 1835 w arcid *pražské* w Praze 17 n-č. a 13 německých škol, w Kauřimsku 169 českých, 4 gj a 5 německých; w Beraunsku 118 českých, 2 obogj a 1 německá; w Lok 325 německých; w Plzeňsku 53 české, 11 obog., 192 německé; w Rakow 125 českých, 7 ob. a 8 něm.; tedy auhrnkem 465 českých, 41 ob. a 544 n ckých. W *litoměřické* diecesi, w Boleslawsku 134 české, 14 ob. a 152 něm w Litoměřicku 26 českých, 5 ob. a 294 něm.; w Žatecku 4 české, 9 ob. a německé, tedy auhrnkem 164 české, 28 ob. a 620 německých škol. W *krá hradecké* diecesi, w Bidžowsku 152 české, 12 ob., 44 německé; w Chrudi 159 českých, 18 ob., 38 německých; w Časlawsku 158 českých, 17 ob., 17 n ckých; w Králowéhradecku 151 českých, 17 ob., 102 německé. Auhrnkem 620 českých, 64 ob., 201 německých. W *budějowické* diecesi: w Budějowicl českých, 16 ob., 74 něm.; w Klatowsku 66 českých, 15 ob., 41 něm.; w chynsku 121 česká, 25 ob., 40 něm.; w Táborsku 108 českých, 20 ob., 39 n ckých škol. Auhrnkem 371 českých, 76 ob., 194 něm. Wšeho auhrnkem diecesj: 1630 českých, 209 obogjch, 1559 německých škol, a bylo r. 1835 nežli r. 1834 českých škol o 67 a méně obogjch o 2, a německých o 73.

Str. 62. před »Proměnau« přidey: Čechowé gsau po celém cjsařstwj r ském rozptýleni: we Wjdni magj služby božj české u Redemtoristůw. Češtj třj gsau w Draždanech a Žitawě, w Berlině a w (*Rückersdorfu*), srw. *Lex. Stuttgart* 1818. *I. S.* 504 — pak *Preuss. Staatsz.* 1837. *N.* 288 *S.* „*Mit einer seit Jahren hier* (w Draždanech) *bestehenden mystischen Sekte, die ihrem Führer, dem Pastor an der hiesigen böhmischen Kirche, Stephan, Si nianer genannt zu werden pflegen, dürfte nächstens eine Veränderung vor*

ubhafte Nachrichten von nächtlichen Zusammenkünften beider Geschlechter an legenen Orten zu religiösen Zwecken gab die Veranlassung zu vielseitigen An- gen, theils auf Schliessung der böhmischen Kirche, theils auf Abhaltung des ttesdienstes nicht in deutscher, sondern bloss in der böhmischen Spra- e." Sie haben ein Kapital v. 49.057 Thal.; sie sind Exulanten während des ährigen Kriegs. „Es wird abwechselnd in böhmischer und in deutscher Sprache redigt und auch in einer Schule Unterricht in der böhmischen Spra- ertheilt." — W „Ost und West," 1837. S. 3. von Alexis aus Berlin: „In nem Garten gräbt eben zu meinen Füssen eine rüstige alte Bauersfrau. Sie nen sich böhmisch mit ihr unterhalten. Sie ist aus dem nahe gelegenen böh- schen Dorfe Nixdorf. Die Glocken einer benachbarten Kirche tönen eben dem Nordostwinde in meine Thurmstube. In dieser Kirche, inmitten der Stadt, d noch zuweilen böhmisch gepredigt. Ein weitläufiger Verwandter ttrit in n Haus, und sein Name mit einem „k" am Ende klingt noch böhmisch, wie st sein schwarzes Haar, seine slavische Gesichtszüge an seine Abkunft erinnern. r aber denkt noch an die blutigen Ereignisse, die seine Vorfahrer von den rn der Moldau an die Spree führten!".

Str. 70. řád. 20 přidey: Od 9. dub. — pros. 1837 dány 2 quodlibety (wše- huti) (kus z Roberta ďábla a Jessondy, a potpouri), 2 přel. romantické bágky: konoše a newljdnjka přel. Filjpek; Marnotratnjka přel. Štěpánek), činohry přel. Chmely a Hýbla; dramatická báseň Jan Sachs, přel. opakowána, a 1 činohra rodnj (Břetislaw od Štěpánka); weseloher a frašek 9, z nichž 2 původnj od ánka: Hastroš 2krát, a Piwowár, Wáclaw, Faust druhý; od Filjpka přel. Ná- njk Kmjnek z Ploškowic. Seznámenj se na Barwjře, Unos we Hwězdě, za- benj w Chuchlech. Přel. od. Pünera: Žárliwá panička z Kocebue, — 2 tru- hry, z nichž 1 původnj Wocelowa Harfa, a přel. z Grillparcera od Špota Pra- i, 1 pantomie (Arlekinův kauzelnj pistolet od Rába). Srw. C. Wčelu, ty. — *Boh.* 1837. *N.* 148 od prof. Müllera: „*So weit meine eigene Erfahrung ht, liebt das Publikum des böhmischen Theaters vor Allem Opern, dann uer- oder (Rührspiele), endlich Possen, bei denen es herzlich lachen , ohne durch moralische Allegorien und Vorlesungen aus der Stimmung des erzes zu fallen.*" — R. 1838 6. led. zpěwohra Josef. 7. led. pantomie a Čech a ušanka na kauzelném ostrowě, komická scena se zpěwy od S—a. 14. led. pův. , Obležen Prahy. 21. led. Enšpigl, aneb každau chwjlku nějaké čtweráctwj, a se zpěwy we 3 jed. dle Nestroge od Týla.

Str. 71 řád. 12 zdola mjsto 2krát týh. čti 6krát.

Str. 71 řád. 10 zdola po slowě »Wčelu« přidey 6krát týh.

Str. 71 řad. 9 zdola po slowě »Invalid« přidey 6krát týh.

Str. 72 řád. 7 zdola, Gaz. warszawska 6kráte půlletně 20 zl. mjsto 4krát dně — Ku konci přidey: Političkoslovstvene novine serbske w Bělegradě (Kra- vcu) svake neděle od 1. sěčnja 1838 (sw. Ilirske nar. nov. 1837 br. 98).

Str. 73 ř. 13 přidey: *Sollen wir Magyaren werden? Sechs Briefe. Dritte ehrte u. verbesserte Ausgabe.* 8. (102 *S.*) *Karlstadt bei Joh. Prettner* 1833. 30 *kr.*

Str. 73 k *h*) přidey: z Uher od Fejerp. 1837. 192.

Str. 73 ke konci: *Oek. Neuigk.* 1837. *S.* 551. od Mašata.

Str. 75 k čjslu 15. přidey: † * a dále čti: Povkázanj k základnému pona- j českého y . . . praktyckė . . . neypotřebněgšjch gmenowánj y . . cýl gest, navčiti. Sepsáno od . . . *Jugend, deren Zweck es ist, die deutsche Sprache t und gründlich zu erlernen. Bearbeitet von &c.* Nákl. Špinky.

Str. 76 ku konci přidey: Dan. ilir. 1837. br. 23 přel.

Str. 77 řád. 23. přidey: Čas. duch. 1837. IV. 651.

Str. 77 řád. 28 přidey: II. 79—98. IV. od Nowáka.

Str. 77 řád. 29 k c) přidey: *Wolny's Mähren III. Bd.* 1838. *Bohemia, u. West &c.*

Str. 77 řád. 4 zdola přidey: Kampeljk Fr.

Str. 78 řád. 12 přidey: Pěknopjsemnost slowenská 6 listin w přjčnjm listu na mědi rytých za 15 kr.

Str. 78 řád. 15 přidey: *Melcer* (Ludwjk). Maďarská praktická mluwnice Slowáky od ... Tiskem w Pešti 1838. Předpl. 36 kr.

Str. 78 řád. 11 zdola přid.: Liber II. Conjugutid. Wel. 8. (str. 171) tamž 1

Str. 79 k č. 39 přidey: přitiskl asi ½ ar.

Str. 80 č. 42 přidey: Pos. w *Oest. Zuschauer Wien* 1838 *N.* 3. *S.* od Lüttwitze z uhers. Brodu (nedůwodně a nestaudně).

Str. 80 řád. 9 přidey: *Sissler* (Ign. Jan). Praktická grammatika (r. 1 znowu k wytištěnj do censury podána).

Str. 81 k č. 44 přidey: *

Str. 81 před č. 45 přidey: Cwičenj se w mluwenj českým i němec gazykem. *Uebungen im Deutsch- und Böhmisch-Sprechen.* Wel. 8. (str. 53) *meritz, Medau* (bez roku, w. 1832) seš. 8 kr.

Str. 84 před č. 62 přidey: Gmenoslow čili Slownjk osobných gmen seb od *Pačice*, rozmnožený od J. *Kollára:* Wel. 8. (str. 113) w Budjně, tiskem wšeučiliště peštanského, 1828 seš. 36 kr.

Str. 84 do čjsla 66 přidey: — Djl IV. S—U. w Praze 1838. Swazek Rozpěstiti — Skutek. Každý sw. po 2 zl. = 30 zl. K poznamenánj přidey: vue du Nord. Paris 1837. Mars. pag. 506. »L'execution materielle ne laisse ri desirer, ni sons le rapport de la richesse, ni sons le rapport de la perfection graphique« (Hanka). — Rozm. lw. 1837. str. 311: »Szkoda tylko, że szan wydawca nie poszedł torem Lindego i nie umieścił znaczenia słów we wszyt sławiańskich narzeczach, bo tém do wzajemnego zrozumienia się był by wiele wianom dopomógł.« (A.).

Str. 86. k čjslu 68: *Deut. böhm. 2te Aufl. Iter Th.* 16. (str. 616) *Ite böh. d. Prag* 1837 *bei C. W. Enders. 2 Thle. geh. 5 fl. 12 kr.*

Str. 86 k čjslu 70: cena 3 zl. 24 kr.

Str. 87 k č. 71 čti: Listář slowenský ... Druhé ponaprawené a roz žené wydánj s přjdawkem ... w Bystřici u Štěp. Michálka. 8. (str. 82). za 3

Str. 87 po č. 73 přidey rusky: *Bodänskij* (Josif. na stupeň Magistra sofskago Fakul'teta perwago Otděleniä, kandidat moskowskago universiteta O poëzii slawänskich plemen. Razsuždenie. Wel. 8. (str. 154) Moskwa 1837, pografii Nikolaï Stepanowa 1837. W českém museum. Pos. w bibl. dlä w Spb. 1837. jul' VI. 15. »Skažem odnakož, čto w dissertaci g. Bod. est' n častnych děl'nych zaměčanij i lůbopytnych podrobnostej, kotoryä pokazywaût šuů načitannost iblizkoc znakomstwo s Slawänskimi äzykami.« Od str. 5 gedná o českém básnictwj, od str. 70—71 o morawském, od 71—80 o slowá (slowenském), od 80—95 o polském, od 95—114 o ilirském (srbském), 114 o sewernoruském (welikoruském, maloruském). Wšady wzory básnj ponecha wodně, ruské s ruskau literau.

Str. 88 k *e*) přidey: *f*) *Česká Wčela* 1838. Básnictwj (poesie) u S nůw až do XIV. wěku, od W. A. Maciejowského w Magaz. powšech. 183 26—28, přel. Michl.

Str. 89. k *f*) přidey Wčela 1837. 356. O hudbě a powzbuzenj k st pragmatické děgeprawy o hudbě w Čechách, od Amerlinga (dle Kroka).

Str. 89 č. 85 čti: Katolický kancyonal . . . skutečné wěřegné i dom . . Wel. 8. (str. 547 a 4 a podob. spisowatele). Wydánj 8mé.

Str. 89 č. 89 přidey: *

Str. 90 č. 97 Předmluwa w čas. p. k. duch. 1837. III. 518.

Str. 90 č. 98 přidey: Pos. w čas. p. k. duch. 1837 IV. 650 od Zahra

Str. 91. před č. 102 posaď: *Roman* (D.) Nábožné Aryé k Wýr Slawnostem a památkám s melodyemi. 4. (str. 34) w b. Bystřici u Zuzan fany 1829, za 24 kr.

Str. 91 po č. 106. Kuzmány. Funebral (Kwěty 1837. 384. 1838 př.)

Str. 91 ku konci dole přidey: II. 303. Swoboda báseň.

Str. 99 řád. 38 přidey: Dichtiwý pautnjček na hrad pražský k hrob Jana Nep. — Pjseň ke cti sw. Ant. Pad. »Pad. Antonine« (cens. 1. června — Kwěty 1837. 368.

Str. 99 k č. 107 čti Belika ... 4. (str. 7) w Lew. u Werthm. 1830. z

Str. 100 k č. 109 na konec: Do něm. přel. w *Ost u. West* 1837 1838 *N.* 6. od Wenziga.

Str. 100 k č. 113 přidey: Do něm. přelož. od F. A. Mäckera w *Dio II. Berlin* 1837.

Str. 101 k č. 121 wěz za 2 toliko knihy 4 zl.

Str. 102 k č. 123 přidey: Swazek 2hý. Wel. 8. (str. 96) tamž 1837, seš. kr. Srw. *Oest. Morgenblatt Wien* 1837. *N.* 102 *S.* 424 od Fr. Wanjčka. mus. 1837. 11. od Malého řkaucjho: »Kl. nenj básnjkem.« Odpowěd na w Kwětech 1837 př. 101. od milownjkůw Kl. w Brně.

Str. 102 k č. 124 přidey: překlad do něm. w *Ost und West* 1838 *S.* 6. Sabiny. Wiz zprawu w Kwětech 1837 př. 102 od Kolára.

Str. 102 k č. 125 a 126 přidey: 3 znělky na J. Jungmanna, Waldsteina od ára we Wesně 1838. — Přel. zn. 499 od Kaz. Joz. Turowskiego w Sławia-i, Lwów 1837, o kterémž překladu Mag. powszechny we Warszawie 1837 str. dj: »W całe byśmy niežyczyli spotykać się z podobnymi.« Do srbského přel. znělka w Now. srb. lětopise w Pešti 1837. I. str. 65.

Str. 103 k 128 o zprawě zdokonalenj rkp. wiz w *Ost und West* 1837.

Str. 103 k č. 130 přidey: — na rok 1838 atd. 16. (str. 116) tamž 1838. 30 kr. Básně od Čelakowského 2, od Kaménického 4, od G. Marka 7, od ka 15, od Trojana 3, od Chmelenského 19. — Srw. Kwěty 1838 př. 12. Hulakowského.

Str. 103 k č. 136 wiz: *Hollmann*: Rozličné české pjsně (c. 1. list. 1837).

Str. 103 k č. 138 přidey: Tom. II. arch 1—5.

Str. 103 k č. 139 přidey. * †

Str. 105 k č. 142 přidey: mládež rolnickau. 16 (str. 112) w Pešti u Trat- 1829, za 6 kr.

Str. 106 k č. 151 přidey: w Budjně w kr. universitnj knihtiskárně seš. — pak: *Boileau* (Despreaux). — Uměnj básnické z francauzského přeložil B. *lic.* Wel. 8. (str. 43) w Budjně w kr. un. kniht. 1832 za 12 kr.

Str. 106 k č. 153 přidey: Gindy 1833 I. 134. — *Volksharfe. Sammlung schönsten Volkslieder aller Nationen.* 6 *Bd. Stuttg.* 1837—8, w kterýchž se 13 ých, 3 morawské, 4 slowenské, 6 polských, ilirských 15 (6 krainských, 7 srb- h, 2 wendicko-slowenské) a 15 ruských pjsnj nacházj.

Str. 109 po čjsle 31) přidey: 32) City při sl. korunowacj Gegich cjs. král. estatnostj Ferdinanda I. a Marie Anny pronešené we gmenu knjžecjch arc. alu- 4. (½ ar.) w Praze, pjsmem Pospjšila 1836. »Chwěgte struny«. — 33) * čnj citowé audů arcibiskupské knihtiskárny, u přjležitosti slawných gmenowin orodého a welectěného pana, pana Wáclawa *Špinky*, auda musegnjho ústawu ydáwánj knih českých, ředitele a zwelebitele tétěž knihtiskárny, horliwého orowatele a wraucjho ctitele gazyka českého, progeweni dne 28. září 1837. Praze 4. (½ ar) »Nowý we wlasti.« — 34) Radost s láskau spogená při ná- slawnosti Swatého Wáclawa, spolu také slawnosti gmenowin Wys. důst., we- ného Pána, pana Wáclawa M. *Pešiny* . . . progewugj kostelnj posluchači Geho. ½ ar.) w Pr. 1837. arc. kniht. »Plesem zwučné«. — 35) * Upřjmnj citowé o nosti gmenowin Wys. důstogného Pána Pana Wáclawa M. Pešiny . . . roku progeweni od Geho wraucjch ctitelů. 4. (½ ar.) w Pr. arc. kniht. 1837 ykoli wycházj« (od Štulce). — 36) * Sboru německých přjrody zpytatelů a ů u gegich přjtomnosti w Praze. Dne 26. měs. září r. 1837. *An die deut. Na- rscher und Aerzte bei ihrer Versammlung in Prag* . . česky od Týla, něm. od enziga. 4. (1 ar.) w Pr. arc. kn. 1837. — 37) * *Koška* (Wácl.., auř. i hosp. el panstwj Horno-Beřkowského). Plesánj wěrných poddaných Horno-Beřkow- o panstwj u slawném a obšťastnugjcjm přjgezdu Wysoce Urozeného Pána, Hraběte Adofa Ledebur z Wicheln, Pána na Horno-Beřkowicjch a Geho wy- né choti neymilostiwěgšj Panj, Panj Johanny hraběnky Ledebur z Wicheln, ro- Hraběnky z Nosticu Rhinek, dne 23. Led. 1838. W neyhlubšj uctiwosti wy- ge atd. W Praze tisk a pap. u ss. B. Háze. 4. (½ ar.) — 38) * (Du- a mládež sěmeništa Zagrebskoga): Prečastnomu gospodinu Ivanu *Vahtariću*, e cerkve zagrebske kanoniku . . . ka godovnomu danu 24. Lipnja 1837. 4. ar.) u Zagrebu, tiskom Fr. Župana. *NB.* O pjsmě latinském a cirilském sluge: Slavonci, ne Horvati . . . Ne ostali — ne Šokci — Vlasi, ... Već Iliri davni . . . Tu dělaju svi skupa si.« — 39) * Tatéž mládež: Prečastnomu gosp. lju Klementu, stolne cerkve zagrebske kanoniku . . . . na godovni dan 29. a 1837. 4. (1 arch) u Zagrebu u téhož. — 40) * *Draškovič* (grof Janko). leži ilirskoj spěva atd. 1836. Antiquam exquirite matrem. Virg. Iz Danice ilir- 8. (½ ar.) u Zagrebu 1836 pri Suppanu.

Str. 109 Smaž Rukopis a čti: Konrad Wallenrod. Powěst dějepisná gůw litewských a pruských. Přeložená od . . . . *Štulce.* Wel. 12. (str. w Praze, arc. kniht. 1837. seš. 15 kr. Pos. w čas. Mus. 1837. IV. 490. *West* 1838. Recensent ani snad nečetl original polský.

Str. 109 přidey rukopis: Tomjček (J. S.) Básně (cens. 1. břez. 1837

Str. 109 řád. 22. zdola po IV. 359. přidey: 1837. IV.

Str. 121 k č. 166 přidey po Rosenkrance: Fr. J. Karasa, J. Fr. Heřm. Skřiwana, J. N. Škraupa, A. B. Štorcha. K básnjm G. Marka, Mach Theresie Lichtenberkowé, Týla. — Čtwrtý ročnjk. Redaktor Frant. Jan Š tamž 1838.

Str. 121 k č. 168 přidey: Čas. p. kat. duch. 1837. IV. 675. O ro a kancionalech w Jaroměři, a náwrh nowého od *Wotýpky.* Přidey: *Nowáček* Nowý Mrawnj kancional neb mrawnj zpěwowé o křesť. sprawedlnosti (ce řjg. 1837).

Str. 122 k *f)* přidey: Kwěty: 1837. př. 54 od Štulce.

Str. 122 řád. 14 zdola k *b)* přidey: 221 Lubor a Krasoň, od Lange

Str. 122 k č. 171 přidey: Od atd. 12. (str. 154) w Skalici, tisk. Fr. nicla, 1830. Předplatitelůw bylo 86, seš. 18 kr.

Str. 126 k č. 178 přidey: Časop. mus. 1837. IV. — *Bäuerle's Th* 1837. *N.* 170 *S.* 687 *von Fil. Weil: „Die slawische Sprache mit ihren kla len Suffixen, der Natur nach für jedes Metrum geeignet, steht gegenwär dramatischer Poesie ungefähr im Verhältnisse, wie die teutsche zur Zeit der stersänger zu selber gestanden."* — *Ost u. West* 1837. *Nro.* 9.

Str. 126 k č. 182 Točnjk přeložen do něm. od Jana H. Miraniho vellist v. *A. Schmidt Wien* 1838. *I. B.* — Též *„Das Lustspiel auf der B übers. v. J. N. Mirani in Taschenb. f. d. Theater in der Leopoldstadt Wien*

Str. 128 řád. 21 zdola přidey od »Pünera« ještě Filjpka, Jar. Pospjš

Str. 128 rád. 31 zdola přidey k Přibjku 1837. 368.

Str. 131 w. str. 251 (70) a porůznu přjdawky.

Str. 132 též.

Str. 135 k č. 231. polsky: Wallenstein od J. N. Kamińskiego. Lwów

Str. 135 řád. 8. † *Rubeš.* Deklamowánky a pjsně od atd. Swaze za 8 kr.

Str. 137 k č. 240 giž přidey: Alhambra. Swazek 7. A. p. n. Alh z Washingtona Irvinga přel. J. B. *Malý.* Swazek I. (str. 154) tamž 183 20 kr. — Takž swazek 8. aneb sw. 2. wel. 12. (str. 120) předp. c. 20 kr. swazek 9tý aneb sw. 3tj. wel. 12. (str. 135 a ½ ar.) tamž 1837. seš. 20 sobě 24 kr. Se gmeny předplatitelůw nowých as 110.

Str. 139 k č. 251 přidey sw. 4. (387—502 a 4 ryt.) Srw. *Adler* 1838 *N.* 28. *S.* 116 od Sabiny. Přidey: * Dwanáctý ročnjk. Sw. 1. (str. 140 tisk u Háze. Wýtah z aučtů česk. mus. r. 1837. 7mý roč. str. 16. w Pr. u Š

Str. 141 k č. 258 w. Gaje.

Str. 134 před č. 229 přidey: *Körner* (Karel Theod.). — Mikuláš Zrinský. Truchlohra w pěti gednánjch dle atd. přeloženjm Frant. Boh. Wel. 12. (5 ar.) w Praze arc. kniht. nákladem W. Špinky 1838. seš. 20 kr.

Str. 135 k rkp. přidey: *Wlček* Jan, Jeftowna, aneb slib wewody. T w 5 děgstwjch (cens. 1837).

Str. 142 k č. 266 přidey: Swazek II. 8. (str. 97—192 a ryt.) Obs Znělky od P. Slobody, ody od D. Slobody, básně od Sabinského, od Jon. ského, nápisy od Jeseńského. — Básně polské od A. (Rościšewského? z čes Kolumbia od Mortinyho, Špielberg od Škorpjka, Fedon (pokr.) od K. Štú cian Mušický od Mich. Hodže a lit. zprawy. Srw. Rozm. lw. 1837. 303. – mus. 1837. IV. 490. — *Ost u. West* 1837.

Str. 143 k č. 272 přidey: Hlaťopisec od Wocela . . . R. 1837 bylo spjwatelůw pro archowé wydánj, a 34 pro přjlohu, z nichž 17 z prwnjch 5 ležj. — Srw. Roz. lw. 1837. 263. 375. 367. — R. 1838. se pokračuge.

Str. 144 k č. 275 přidey: R. 1837 přispělo 33 spisowatelůw, z ni básnjkůw, a ze wšech 3 němečtj. Na r. 1838 dán lepšj běleglj papjr. — přeložen w *Morgenblatt Wien* 1837 *N.* 133 od Sig. Jelena.

Str. 145 k č. 292 přidey: . . . Ročnjk druhý. Se 2 ryt. Wel. 16. (st tamž 1838. seš. 1 zl.

Str. 146 k č. 293 přidey: R. 1838 w tisku sw. 4tý.

Str. 146 k č. 295 přidey: 16. (str. 286 a ryt.)

Str. 147 k č. 302 přidey: Djlek čtwrtý. 18. (str. 222) tamž 1837 seš. 16 kr. *Tausend und eine Nacht.*

Str. 150 k č. 334 do něm. přel. w Linci 1837 za 10 kr.

Str. 151 k č. 341 přidey: Jan Bohomysl, původnj mrawná powjdka, w Pr. 1825.

Str. 154 řád. 2 zhora přidey: Pokračowánj drobnostj w cens. katalogu.

Str. 158 k č. 373: Pos. w *Jahrb. der Lit. Wien* 1837. *III.* (79 *Bd.*) For- Qu. Rev. Lond. 1837. Oct. N. 39. — *Ein Versuch, die Verschiedenheit der Sinungen über das Reich des Slawenfürsten zu beseitigen.* W *Jahrb. d. Lit.* en 1837. 80 *Bd. Anzeigebl.*

Str. 158 k č. 375 přidey: Pos. w čas. p. k. duch.

Str. 159 k č. 380 přidey: Celé děgepisné oddělenj za 5 zl. — Srw. Novi ski lětopis národni I. Nakl. matice serbske od učrednika Pavloviče (god XI a 40) v Pešti w 8. pimem J. Bajruta 1837 str. 1—23. »O zeml'i Bojki« přel. Revue du Nord. Paris 1837. Mars p. 507 od Hanky. »Ces antiquités slaves, Mr. Š—k a étudiées avec une *critique saine* et une *immense érudition*, combe- unegran de lacune dans l'ancienne histoire européenne, car elles traitent du *peu- le plus nombreux de l'Europe.*" — Přeložen do ruského pod nápisem: Slawän- drevnosti. Sočinenie P. J. Š—ka. Perevod s Českago J. *Bodänskago.* Izdano Pogodinym. Čast istoriskaä. Tom perwyj, kniga perwaä, w 8. (str. VIII i , Moskwa w tip. Uniwersitskoj 1838. Pos. na ruské přel. w Bibl. dlä čteniä ob. 1837. Awgust VI. 32—64. (neuwážliwě). — For. Quarterly Review. Lond. . Oct. N. 39. — Žurn. min. n. pros. Sktpet. 1837. jůl' str. 146. (Kwěty 1838 3 od Purkyně): »Š—k daleko za sebau zanechal předchůdcůw swých. Se m saustawným a wšepronikagjcjm slučuge on obsáhlau učenost a horaucj lá- k národu oži wuge wše geho gednánj. Š—k, genž by wšechny wýhody živo- obětowati bezzištně wysoké lásce k wědě, w nj gen samé widauce cjl a ná- swých podnikánj — málo dogista se nagde za našeho promyslného wěku.« ival. ruskij w lit. prib. Sktp. 1837.

Str. 160 řád. 28 přidey: O umučenj sw. Wáclawa podlé legendy slowanské, a kritická, od Palackého. 473. — Zprávy ze Wlach i z Čech k Chmelen- u od Pal.

Str. 161 po *m*) přidey: Rkp. *Kornowa* (Hynek). Historie světa, 3tj roz- j. Z německého od Jana Nywelta r. 1818. 4. (st. 97), 4té (st. 100), 5té , 6té (87), 7mé (85), 8mé (97).

Str. 161 k *a*) přidey: Cesta na Tatry (z pol.) od Zapa 1838. I.

Str. 163 k rkp. po *a*) přidey: (*Jeljnek* Fr. radnj): Historye města Litomy- djly, dohromady 48 tišt. archůw, w Litomyšli u Turečkowých dědiců 1838 zl. 36 kr. (cens. 1. pros. 1837). — Po *b*): *Štembera.* Popsánj města Rakow- dle německého originalu rukopisného.

Str. 165 k *a*) přid.: 1837 IV. 442. Hrabě Leop. Berchtold, Howard západnjch nůw dle R. U. od Kampeljka. — 460. Puškin (z Bibl. dlä čteniä 1837. od oje) přel. Hansgirg. — 452. Rodinné mince a medalie domu rožmberského chách.

Str. 167 řád. k *b*) přidey k slowu ze Švabenowa: do něm. přel. w *Pano- Prag* 1837 *S.* 364.

Str. 169 po *e*) přidey: *f*) Mag. powsz. w Warszawiu 1837 N. 30. 32. Re- pobożność i zatrudnienia domowe dawnych Słowian przez Maciejowskiego.

Str. 170 k č. 407 přidey: pro školskau mládež. 8. (st. 46) w Prešpurku, nayho dědicůw 1834 za 12 kr. — Přidey rkp. (*Chalaupka* Adam), Historie ew. březanské k 50leté památce poswěcenj chrámu ew. břez. w tisku (Kwěty 384. Č. Wčela 1838.)

Str. 171 řád. 12 přidey: Wyšel r. 1837—8 w 8. se 2 kamenotisky a 12 tisky w Znoymě, k dostánj w Praze u ss. B. Háze za 48 kr.

Str. 172 před *i*) přidey: IV. 618. Poslaupnost proboštůw při k. kollegialnj le s. ap. Petra a P. na Wyšehradě, od Ruffera.

Str. 173 k č. 417 přidey po of the slavic language and Litterature.

Str. 173 k č. 418 přidey: Srw. *Lit. Ztg. Berlin* 1837. *S.* 834.

Str. 173 k č. 420 přidey; Sur la littérature nationale de la Bohême
Michel Czaykowski w Revue du Nord. N. 7—8. Paris 1837. pag. 29—38 (p
Winařického 3: „Quand deux Bohêmes parlent entre eux un étranger croirait q
chantent . . . Langue bohême se rapproche particulièrement du polonais; les
peuples peuvent s'entendre sans étude . . . Le progrès de la litterature et
langue bohême est rapide; les Slaves de tous les pays bénissent les efforts
hommes, qui se *consacrent* à ce grand oeuvre, et qui repètent aux jeunes
travailler, la patrie sera reconnaissante. Gména česká gsau chybně tištěna.
Čajkowský pp. Hanku, Jungmanna, Puchmjra, Kollára atd.)

Str. 174 k č. 421. Pjsmo 1. a 2. přel. do polského w čas. Wizer
Wilno 1837. tom. 14.

Str. 177 k *w) N.* 161—2. *Neuböhmische Journalistik v. Hr. Freyersl*
ilirsky w Dan. il. 1837. br. 46.

Str. 177 po *ee)* přidey *ff)* Pamiętnik Naukowy. Kraków 1837 předpl.
na ¼ leta 18 zl. p. (wiz Kwěty 1837), obsahuge bibliografii polskau i »pob
mczau.« — *gg)* Tygodnik Literacki w Poznaniu od welikonoc 1838 i liter
ginoslowanskau.

Str. 178 k *a*) wěz: * Slowo o českých wěcnicech w Rakownice a Lil
(se skrownym podánjm o wyučowánj národnjm w cjsarstwj rakauském.) K u
powšechnému. Slowansky (česky) a německy sestawené a wydané J. W. Jus
Michlem, atd. *Einige Worte über die böhmischen Realschulen zu Rakonic*
Reichenberg, (*mit unmassgeblichen Andeutungen über den Volksunterricht in*
österreichischen Monarchie). *Zum allgemeinen Gebrauche deutsch und slawisch*
gestellt und herausgegegeben von &c. Wel. 8. (as 6 archů s tab.) w Praze, t
K. Geřábkowé 1839 (w kommissj u Kr. wd. a Webra) seš. 20 kr.

Str. 179 řád. 17 přidey: Pro lékaře w Dalmacii »la connos
perfetta delle lingue italiana e *dalmata-illirica* e tedesca *(Wien. Ztg.* 1837 *N.*
Pro aktuara w kriminale w Praze „*Kenntniss beider Landessprachen . . . im*
Sprechen und Schreiben (Prg. Ztg. 1838 *N.* 1.) Pro kragského inžinira w
blani: „*Mit Rüchsicht auf d. h. Hofkanzleidekret vom* 20. *März* 1820 *Z.* 752
doknmentirten Gesuche, worin sie auch über die Kenntniss der Krainerischen,
einer nahe verwandten Slawischen Sprache auszuweisen. . . Pro kancelár
w Stáwnici w Uhřjch: „*Kenntnisse . . der deutschen, Slawischen, Lateinische*
wo möglich auch Ungarischen Sprache. (Wien. Ztg. 1838 *S.* 145.)

Str. 181 po *g)* přidey: * Wýtah ze statut Lipské společnosti na pog
dobytka. 4. (½ ar.) w Pr. u K. Geřáb. 1836.

Str. 184 řád. 4 přidey: W roč. 1838 mjsto *v* na začátku tištěno *u.*
Kwěty 1838. př. 11.

Str. 185 k č. 449 přidey: Obgewenj Ameriky od W. W. (Kw. 183

Str. 187 k č. 464 přid. Pos. w čas. p. kat. duch. 1837 IV. 655 od J

Str. 193 k rkp. přidey: (*Pohan* Alex. Wácl.) Lahodný wěneček šk
djtkám ku slawnostem uwitý. (cens. 1. list. 1837.)

Str. 195 k č. 507 přidey: Pos. w Kwětech 1837.

Str. 199 přidey: Oznam w Kwětech 1838.

Str. 201 přidey k č. 534 * *Presl* (J. Sw.) Lučba, čili chemie zkusná.
lepšjch spisowatelůw wybral a prostonárodně přednesl atd. Djl druhý. Wel.
318 a 8 bez str. a 1 dřewot.) w Pr. arc. kn. nák. W. Špinky 1835(38). seš
20 kr. (odbjr. wěd. knih c. 2 za 1 zl.)

Str. 202 k č. 537 smaž posledni 2 řádky a wěz, překladatel z něm
do českého gest J. N. Štěpánek.

Str. 206 k č. 556 přidey: Djlu prwnjho swazek druhý. (S 13ti
wtištěnými od čjsla 9 až 21). Redakcj Jana Sw. Presla, doktora a c. k. prof
Wel. 8. (str. 97—192) tamž 1838, seš. 28 kr. Přjspěwky i od p. Tichého
ljře a Fr. Kukly, Čechůw. — D. I. sw. třetj. (S 28 wtišt. a příl. obrazci
22—49). Wel. 8. (str. 193—288) tamž 1838 seš. 28 kr.

Str. 210 k č. 566. Sr. od Pelikána w Kw. 1838. *Adler W.* 1838 *S.* 114 od

Str. 211 k *c*) přidey: *Die Allerhöchsten Reskripte und Postulate*
auf den Postulat-Landtag (*in Galicien sammt Bukowina*) *den* 18. *Septembe*
von den Landtagsaktuaren in deutscher und polnischer Sprache abgelesen
23. *Sept. d. J. Am feierlichen Schlusse des Landtags wurden die Landtagsbes*
in beiden Sprachen abgelesen. (*Wien. Ztg.* 1837 *N.* 228.)

Str. 214 k č. 581 přidey: Přeložen do německého: *Der Gottlieb. Nachricht es aufrichtigen evangelischen Christen von der Wichtigkeit der wahren christlichen Religion. Ein nützliches und heilsames Lehrbuch von &c. Aus dem Böhmischen nach der ersten im J. 1835 zu Prag erschienenen Auflage von G. Anton, Operator zu Maria Schartern.* 8. *Linc* 1838, 30 *kr. steif geb.* 40 *kr.*

Str. 223. k č. 654 přidey: Kázanj nedělnj. 2 djly. wel. 8. (36 ar.) tamže 1838. seš. 1 zl. 12 kr.

Str. 226 k řád. 12 přidey: 9) *Wlček* (Jan): Kázanj celého roku na neděle svátky, 3 ročnjky. — 10. *Dworák* (J. N.) Biblická kázanj na zaswěcené dni celého roku od atd.

Str. 226 po 2. řád. přidey: † * Řeči, Modlitby a Básně, wztahugjcj se k swěcenau r. 1837 dne 5., 11. a 12. Listopadu padesátročnj jubilegnj Slawnost Milostiwé Léto cjrkwe ewang. Pešťansko-Budinské, zwláště slowenského Zboru s krátkau historij gegich počátku a přjběhů. (K rozmnožení fundácie na chrám.) wel. 8. (str. 51), w Pešti, tiskem Trattner-Karolyiho (1838) seš. 15 kr. — Reči J. Kollára a Jana Melcera; básně od Jakubowiče, Kuzmányho, M. Hodžy, Chaky, Karla Bende, Jančowiče, Straky, Dan. Slobody, a (polsky) Nik. Bętkowského. Rozwopis analogický, docela český. Srw. č. Wčelu 1838. od Michla.

Str. 234 před č. 729 přidey: (*Blum* S.) Pane zůstaň s námi, neboť se přidjwá dle atd. přeloženjm *Mrchala*, kněze. Nákl. děd. sw. č. VII. wel. 12. 1 ar. we 2 djlech) w Praze u Špinky 1838, as za 40 kr.

Str. 235 po č. 738 přidey: Pobožnost ku stoleté slawnosti založenj řádu Woršily od swaté Angely. Wel. 12. (str. 40) w Praze, arc. kniht. 1837. (J. Štulc? přeložil).

Str. 208 po čjsle 541 přidey: Poučenj o pitj kořalky. Podlé německého wydáno a ku prospěchu národu československého w Čechách, w Morawě a Uhřjch na swětlo wydáno. (Cena 6 kr. w stř.) Wel. 8. (str. 92) w Praze 1838. Tiskem c. k. J Spurného, seš. — Dle Čokke přeložil *Krbec?* a korrigowal J. Malý. — Nový překlad toho spisu: Mor kořalečnj atd. od W. *Filjpka*, w tisku má J. H. wyjšil.

VI. Gména a životopisy

spisatelův a umělcův česko-slowenských a ilirských i giných některých gim přizniwých Slowanův.

Mnohá wýborná hlawa posawáde tone w literatuře cizj; na wlast gi žiwjcj matugjc, k oslawě swého rodu ničjm přispěti nedbagjc, s uměnjm swým do hrobu klesne, neželená od wděčného potomstwa. Giný má plno dobré wůle, mnohé ale chwjle k skutku wedaucj; ginj slawau syti, trávj z žiwobytj. Giný, prawého a přiměřeného se spustě, w nepřiměřeném slávy a dokonalosti nemnc. Mnohý konečně pobjdnutj potřebuge, by začal tjm býti, čjm by nám spěl, a tak se nám poznenáhla nahradilo hlaw těch, gichž pro dobrau wěc tak mě oplakáwáme. (*Kwěty* 1837 př. 18.).

Některá zkracenj: *Čm.* = Časopis musegnj. — *Čpkd.* = Časopis pro duchowenstwo. — *Čw.* = Česká wčela. — *Čch.* — *Čchsl.* = Čechoslaw, = Gindy a Nynj. — *Hr.* — *Hce.* = Hronka, w Hronce. — *Kw.* — *Kwt.* Kwěty. — *Kr. Krk.* = Krok. — *Ptn.* = Pautnjk. — *Pld.* = Plody. — *Přml.* = Přjtel mládeže. — *Rzl. pr.* = Rozličnosti pražské. — *Swt.* = tozor. — *Ww.* = Wečernj wyražení. — Přspl. = přispěl. — *w.* = wiz. *gm.* = Jungmanowa historie literatury české, w Praze 1825. — č. = čjslo.

1. *Adam* J., hudec, w č. 152.

2. *Amerling* (Strnad někdy podepsán) Karel, narozen dne 18. zář 1807 w L
towech (= Klatowský), študowal we swé otčině, pak filosofii we Wjdni, kd
i češtině učil pod Hromádkem, a w Praze. R. 1836 byl na doktorstwj w lé
stwj powýšen, a po 4 léta až do r. 1837 w unoru byl assistentem u J. Sw. *Pr*
(w. t.), na to se stal w témž měsjci tagemnjkem u hrab. Kašp. Šternberka.
1836 o ferijch cestowal po Rakausku. W Kwětech 1836. 352 dj: »Cestugen
z Buděgowic po železné dráze, neopustj nás češtj dráhaři, wozičí, a ginj do Li
ano až do Gmundu, kdežto se Iselská a Hallainská sůl pro Čechy, Morawu
nakládá. Wracjme-li se druhau stranau, totiž wýchodnj z gihu do seweru,
3—5 mil před Wjdnj u cesty množstwj weliké cihelnic widěti gest, w nichž p
gen *české* ruce pracugj. We Wjdni náramné opět gest množstwj *Čechůw* (a
tisjc) a giných Slowanůw tam neustále usjdlugjcjch se; za Wjdnj k Stukraw
silnice nádherná, a gen *české tváře* a *česká řeč* z ust dělnjkůw se ozýwá.
tudy sauhlasj s Sönem (w. t.), prawjcjm: Český gazyk powolný a ustupný necha
od hranic, mjstem i daleko po wlasti zatisknaut. Gen na gednom mjstě n
zmužile ostal státi, nýbrž i wládu swau kausek přes hranice české rozšjřil —
Swarcenbachu, na dělané silnici z Wjdně k Buděgowicům, kdežto giž w Rakau
mnohý tamnj rozenec ani slowa německy neumj. — A. gest znatel slowanšt
Gaké pogemy o slowanské filosofii má, podal w čas. mus. 1837. IV. 422—
Zakladatel matice české. A. přispěl k Ww. Kw. Čw. Čm. Přm. Kr.
Srw. č. 394. 527. 551. str. 208.

3. *Atanacković* P. přspl. k Dn. il. r. 1835.

4. *Augezdecký* W. přisp. k Ww.

5. *Babylon* Samoslaw, Slowák ze slowenské stolice, přisp. k Pl.

6. *Babukić* Wěkoslav, Ilir iz Slavonie, přspl. k Dn. il. r. 1835, 1836, 1
1838, pilný překladatel z českého, w. č. 23.

7. *Bačkora* Množisław, nar. 13. unora 1803 w Maljně (psal se i Kutno
ský), zkaušený učitel pro hlawnj školy, řádný učitel nynj opatrowny, zakl. ma
přsp. k GN. a Kw. — W str. 193. 1)

8. *Bayer* Jos. přspl. k č. 384.

9. *Bajza* Josef Ignác, farář dolnodubowský, pak kanownjk prešpur
umřel w noci 30. list. 1836 w prešpurské kollegialnj kapitole w 82 letech v
swého. Swé spisy wydal r. 1783, 1795. Nov. ilir. 1836. br. 99: »On biaše
liki priatelj znanostih, i obogatil je slavensko književestvo s mnogimi pěsničkimi c
i moralnimi pismi.« Srw. Jgm.

10. *Balaš* Sam. slowa bož. kazatel w Krupjně, nar. 1806 we Zwoleně,
konal študia we Wjdni, učiw se předtjm w Prešpurku, wydal kázeň.

11. *Baliğowič* K. w č. 107.

12. * *Bartoš* pjsař z 16. wěku (w. u Jgm.) w Čpkd.

13. *Bartholomeides* Ladislaw, nar. w Klenowci w Uhřjch r. 1754, † 21
1825 w Ochtině, kdež dlauho knězem ew. byl. (w. u Jgm.) č. 403.

14. * *Beckowský* Jan, křjžownjk, nar. 1658. † 26. pros. 1725 (
Jgm.) w Čm.

15. *Beránek* Wáclaw, nar. 23. ledna 1785 w Aucně, knězem 17. března 1
farář we Wosenicjch w Boleslawsku, přsp. k Čpkd.

16. *Bernhaus* Fr. přsp. k Kw.

17. *Berlić* A. přsp. k Dn. il. 1835.

18. * *Bernolák* Ant., nar. w orawské stolici, byl katolickým farářem w
klěszu (Landschütz), umřel 15. ledna 1813 w Ersek Ujwaru w nitranské st
Geho spisy od r. 1787 wiz u Jgm. Srw. *Allg. Lit. Ztg. Wien* 1813 *Nr.* 2
351. — *Oest. Zusch. ib.* 1838. *S.* 72. W. č. 61.

19. *Bezděka* Anselm Ant., nar. w Přjbrami 13. čerwna 1782, wstaupi
řádu sw. Benedikta w Emauzjch, w kterémž roku 15. čerwna 1806 slib slož

srpna t. r. knězem se stal, wyslaužilý professor humanitatnj na gymnasium
wském, nynj kooperator w Lidicjch w Rakownicku, přsp. k Čpkd.

20. *Bezděka* František, nar. 7. dubna 1798 w Březnowě w Čechách, knězem
rpna 1825, gymnasialnj katecheta w Pjsku, zakl. matice české, přsp. k Prpu.
3—17) a Čw.

21. *Bělecký (Bieleczky)* Cornelius (křtěný Xaver, Ser. E. A. Stanislaw, M.)
en w Chrudimi dne 9. prosince r. 1778, nawštěwowal neyprwé školy domácj
ské, kde ale podlé tehdegšjho zřjzenj, *ani slowu českému se neučil;* pak štu-
l w Litomyšli, a r. 1796 humaniora skončil. Přigat do řádu piaristského,
pil tohož samého r. 1796 do noviciatu w Lipnjku na Morawě, kdežto se, gak
o, ku prospěchu powolánj swého, čjsť, psáť, reysowať, počitářstwj, zeměměřic-
istorii, paedagogii, methodice, sokratice, katechetice, a mimo opakowánj škol
asialnjch, latinské a řecké řeči, i francauské a wlaské učil. Odbyw noviciat
študowal nepřetrženě mluwozpyt (filologii) w Bjlé-Wodě, filosofii w Lito-
a Mikulowě, a bohoslowj w Kroměřjži, kde i také r. 1802 dne 25. čce. pro-
složiw, dne 12. zářj na kněžstwj wyswěcen byl. Tjm samým časem ale, totiž
1797 až 1802 pořád při študijch swých wyučowal podlé tehdegšjho způsobu
eré školy od 3. třjdy německé až do grammatiky. Pro r. 1803 poslán do
, učil 1nj třjdu hlawnj, spolu opakowal u slowutného p. Wáclawa Tomáška
l-bass, gemuž se giž gak chlapec doma u Hynka Fingra učil, a připrawowal
přjsné zkaušky z mathematiky čisté, gimžto se na konci roku podrobil, zkau-
d newidomého slawné paměti Stanislawa Wydry. R. 1804 byl w Morawské
wy, pro 3. třjdu hlawnj školy, a se připrawuge pro přjsné zkaušky z mathe-
smjšené, z njžto na konci roku geště od Wydry přjsně zkaušen byl. Po-
se těmto zkauškám z toho ohledu, co i také gemu wygewil, by gedenkráte
y řádu piaristského (neb tenkrát geště žádné ústawy weřegné libomudrcké
egijch našich nestáwaly) mathematice čisté a smjšené učiti mohl. — Z té
poslán byl pro r. 1805 do Bjlé-Wody we Slezku, kdežto až ku konci r.
střjdawě wždy dwě třjdy grammatikalnj neb humanitnj w gymnasium, a při
lerikům téhož rádu mathematiku čistau a smjšenau, a fysiku (přirodozpyt);
809 až ku konci 1811 třjdy toliko humanitnj, a klerikům libomudrctwj a ma-
iku neb fysiku přednášel a spolu při faře wšeligak pomahal. Na wzdor tolik
ale předce tolik gestě času sobě wzal, že se u p. hraběte Ottona z Haug-
nglické řeči učiti mohl. Pro r. 1812 poslán byl do Mikulowa, kdež při we-
ústawu libomudrckém auřad učitele mathematiky a fysiky zastáwal. Zwo-
b toho roku držána byla konğreğacj) za rektora bjlo-wodského, odgel w mě-
nu zas do Bjlé-Wody, kdežto až ku konci r. 1818 přebýwal, weda spolu
rektora, faráře, vice-direktora a praefekta gymnasialnjho, direktora hlawnj
a professora skrze 3 léta libomudrctwj a mathematiky neb fysiky, skrze dwě
storie a práw cjrkewnjch, a poslednj rok filologie. — Odtud powolán do
řjže, na Morawě meškal tuto až do 25. listopadu 1827, a zastáwal celý ten
řad rektora, direktora škol normalnjch, a bibliothekáře arcibiskupského, přitom
d 1819—1822 auřad praefekta, 1822—1823 vice-direktora, 1824—1827 zas
ta gymnasialnjho. — Přesazen pro r. 1828 do mladé Boleslawi nad Gizerau,
uřad rektora, prefekta gymnasialnjho, direktora wzornjho a katechety škol měst-
wsak ale ne dlauho zde přebýwal; neb pro ustawičnau churawost wymohl
azenj do Morawské Třebowy, kdežto r. 1829 trochu odpočjwage, zastáwal
tele 2. třjdy humanitnj. W Boleslawi byl uctěn od ředitelstwa prwnj rakaus-
řitelnice a administrace zaopatřugjcjho ústawu diplomem čestného kuratora
wau ústawůw. Gelikož pro r. 1830 gymnasium Morawsko-Třebowské za-
, a počet duchownjch w kollegi gen na tolik osob obmezen byl, kolik gich
bj bylo, by školy wzornj učiteli zaopatřeny byly, nemohl tam zůstati. Pročež
od Geho důstognosti provinciala do akademie theresianské we Wjdni, byl
praefektem filosofůw 2ho roku; r. 1831 juristůw 4ho roku. Při tom *učil*
kému nářečj, a wywolen od wýboru spořitelnice a zaopatřugjcjho ústawu za
orowého, pracowal w gistých dnech při spořitelnici. — Potom dostal se
auna za představeného residence tamnj a spoluředitele hlawnj školy, kdežto
2 až ku konci 1835 přebýwal. A tu se teprw stalo, že dostaw známost
urau českau, a powzbuzen přjkladem přidaného sobě učitele, býwalého žáka
(spisowatele této literatury české, gakž sám se wyznal) *češtinu študowati*
pracowati začal. Geště gedenkráte dostal od důst. provinciala wyzwánj

přigmauti w Mikulowě rektorát, a spolu vice-direktorát ústawůw libomudr
a gymnasialnjho, genžto mu giž roku 1818 od kapitoly obětowány byly.
ge tenkráte, ale pro churawost ge ne déle než ten r. 1836 wedl. Pro rok
se zas do Berauna nawrátil, kde se i o *nářečj ruské* pokusil. Gako professor
ligaké wěci sepsal, ale wšecko buď německy, buď latinsky, gak to študia,
přednášel, žádaly. Tjm způsobem, leč by budaucnost geště přjznìwěgšj byla,
dotud w gazyku mateřském neposlaužil, coby wlasti a wlastencům našim k
wzdělánj bylo přispjwati mohlo. Nicméně nemoha to nynj we swém letitém
wjce nahraditi, chce aspoň na giný způsob k wydáwánj, rozmnoženj a ro
dobrých českých knih dle možnosti pomahati. Přistaupil totiž k matici
k dědictwj swato-janskému a k národnjmu českému museum gako přispjwagjc
(W. str. 193. 4)

22. *Bělecký* přsp. k Čch. 1831. V. 26.

23. *Bišický* Antonjn, dřjwe učitel školnj na Karlowě Teyně (1825)
na hlawnj škole w Gindřichowě Hradci. Geho práce počjná r. 1823 (Jgm.),
k Přm. — W. č. 43.

24. *Blaha* Josef, mistr owčácký, † 19. ledna 1831, stár 77 let.
mysl byla čistá a beze lsti.« (Rozl. pr., 1831. č. 10) přsp. k Rozl. pr. W.
25. *Blaho* Matauš, narodil se w bystřické turčanské stolici w Uhřjch
18. srpna 1772 pokřestěn byl. Chodil do školy tamněgšj až do roku 1784,
w Kremnici po 1787 rok, a w báňské Bystřici do r. 1789. Skončiw w
sijch bohoslownj wědy, na wys. školách witenberských bawil se až do l.
Nawrátiw se do swé wlasti, gako domownj učitel mladých pánůw až do 2
r. 1798 byl, kteréhožto dne na úřad kazatelský w Modré poswěcen do
ewangelické A. W. wrbicko swato-mikulášské za kaplana powolán i dne 15.
r. t. uweden byl. Po 2 měsjcjch za řádného přednjho sl. bož. kazatele
tétýž zwolen byl. Po celý čas, gak úřad swůg nastaupil, i sám českoslo
spisy a knihy nadobýwal i giným wšemožně poraučel, tak že w rukác
k geho cjrkwi přináležegjcjho, mnoho se gich nalezá. R. 1819 dne 29.
staršjho cjrkwj ew. liptowských zwolen, kterýžto úřad spolu i s kazatelsk
stáwal. Že wšak giž přjliš slabý byl, w chrámě slowo božj kázati; t
wlastnj útratry náměstnjka držel. Tento přjkladný muž, celý swůg žiwot
a powolánj i prospěchu člowěčenstwa obětowaw, we swobodném stawu
bližšjch přjbuzných neměl, tedy swé asi 13000 zl. stř. obnášegjcj gměnj,
skrownostj wyziskal, celé k dobročinným účelům odkázal. Na *řeč* a *lit*
československau 1000 zl. stř. odporučil, kteréžto summy úroky hned p
smrti k cjli určenému se wynaložili; odkázalť i 400 zl. stř. na wydánj w
wypracowatelnau: Zpěwnj knihu pro cjrkew ewangelickau. Umřel dne 21.
1837 po předcházegjcj nemoci něgaký čas na záduch (asthma) w prs
na přigitj dne 8. března chřipky a posléz po zanjcenj podžebernj blán
25. března na hřbitowě wrbickém pohřben; tisjcowé sprowázeli tohoto lid
otce a rádce ke hrobu. Na hrobě postawen pomnjk. (Kwěty 1837 . . P
1837. č. 27.) Ilir. n. nov. 1837. br. 29: »On ne samo kao govornik ve
pisaoc za sadašnja vrěmena i za potomstvo děloval.« — Geho spisy gsau:
zanj nábožné, které po swém z dlauho trwanliwé nemoci kolkem tolken
neočekáwaném wzkřjšenj w neděli II. postnj držel léta p. 1816. 2. Prosb
štolská (též kázanj) 1819 w b. Bystřici tišt. W. č. 655. 616.

26. *Blahodský* Jan, přsp. k. Ww.

27. *Blažek* Frant., nar. 15. list. 1795 w Litomyšli, knězem 21. pro
duchownj pastýř w Krchlebjch a nynj w Radbořj w Čáslawsku, přspl. k
(1830). W. Jgm.

28. *Blažek* Tomo, Ilir iz Horvatske, přspl. k Dn. il. r. 1835, 18
a 1838 některými básněmi.

29. *Boboka*, w. č. 31.

30. *Boček* Antonjn, Morawan, od r. 1832? professor řeči a literatur
na akademii olomaucké, člen c. k. učené společnosti w Praze, čestný aud
národnjho museum, dopisugjcj člen k. pruské společnosti wlastenského wzd
Wratislawi. Přsp. do něm. časop. učené společnosti české, wydal: Code

icus et epistolaris Moraviae. Tomus I. Facsimile 1—4. ab ac. 396—1199, za
l. Wygdauť geště 4 tomy. — Geho choť gest z Litomyšle rodem. On sám
Olomauci, ač se přičiňuge, nenj s to, samogedině wywoditi naděgných kláskůw
oli ladem ležjcj. Hodlá nám podati českoslowanské auplné gmenoslowj. (Kw.
4. 391. Čas. mus. 1838. I. 101.)

31. *Bodjanski* (Boďanský) Josef, nar. w Malorusku, obdržel powolenj od
é wlády na 2 léta cestowati po západnj Europě pro známost slowanštiny, r.
3 zdržowal se w Praze s Iwanišewem (w. t.) a Kastorskim (w. t.), přeložil
rjkowy (w.t.) starožitnosti: »Překlad, ačkoliw newýborně, wšak wěrně nám ori-
l podáwá; a cože se může wjce požadowati od překladatele učeného djla, kde
odnost a určitost ani blýskawost slohu stanowj hlawnj powahu. (Kwěty 1838
14. z Žur. m. n. pr. Sktp. 1837. jul' 146) w. str. 252.

32. *Bohuš* M. přspl. k Kwt. 1838.

33. *Borota* Jan, zprávce cjrkwe ewangelické ostatků českých exulantůw,
. 738.

34. *Borowička* Jan Ant., přspl. k GN. a Kw.

35. *Bosý* Michal, přeložil Shakespearowa Makbeta (w rukp.).

36. *Bošani* Ondřeg de Eadem, professor řeči řecké při kr. akademii we
ém Warádě, přeložil Luciana Samosatského do slowenčiny, gakáž w nitr. a
. stolici. (Nar. Zpěw. 1835. II. 502).

37. *Brandeys* Wáclaw, nar. 3. kwětna 1807 w Petrowicjch, knězem 24.
na 1832, kaplan w Třebechowicjch, přspl. k Čpkd. Kw.

38. *Braxatoris* Karel, sl. bož. kazatel w Tesařech w Uhřjch, zdramatisowal
stora wyňatau látku Puškynowy básně: Pěsň ob Olegie wěščem w Hr. 1838.
ěty 1837. 384).

39. *Breišl* Jos., knězem 1837 w pros., kaplan w Klecanech w Kaušimsku,
mat. české, přspl. k Čpkd.

40. *Brož* Frant., magistratualnj kancelista hrdelnjho práwa a policeynj ad-
. kr. města Pelhřimowa, přspl. k Ww.

41. *Burián* Tomáš, narozen dne 5. čerwna léta 1802 w Praze. Wychowán
před očima wysoce ctěného a wáženého wlastence p. Jana Jenjka, rytjře z Bra-
a wšeliké školy nawštěwowaw, obral 26. listopadu l. 1816 dobrowolně staw
nský, a sice při 5tém pluku dělostřeleckém, práwě tenkráte pro Uhry znowa
weném. Přišed l. 1819 do plukownj školy w Pešti a wyučiw se tam arit-
e a geometrii s ostatnjmi, dělostřelci potřebnými naukami, stal se 1. kwětna
21 půmownjkem (bombardýrem), pročež do Wjdně ke sboru odebrati se
l. We wýborných školách tohoto sboru naučiw se wšem naukám čisté nižšj
ššj matematiky, mechaniky, fysiky, chemie, wogenského stawitelstwj, reyso-
a ostatnjm zwláště dělostřelci wyššj hodnosti potřebným wědám, stal se 24.
a l. 1825 ohněstrůgcem (Feuerwerker), pak 20. zářj l. 1830 nadohněstrůgcem
émž sboru. Wedle swých wogenských študij objral se wšak wždy s literatu-
vlastenskau, což přjčinu podalo slawnému ředitelstwj c. kr. wogenské akademie
owém městě za Wjdnj *(Wienerisch-Neustadt)* ku pozwánj, zdali přigjti chce
ssuru gazyka českého na téže akademii wystaupenjm nyněgšjho majora M.
ka (w. t.) oprázdněnau, kterauž on přigal, načež 10. dubna l. 1831 za poru-
při 11. pluku pěšjm arciknjžete Rainera powýšen byw, do Nowého města za
ni se odebral. Na tomto wýborném ústawu učiw mladjky chowance po 6 let
ku českému, byl 10. kwětna l. 1837 za nadporučjka *(Oberlieutenant)* při 21.
u pěšjm barona z Paumgarten powýšen a w geho auřadě učitelském dále geště
rzen. (Srw. Hronku 1837 I.) W. č. 523, 524, 525 a str. 80 a) přspl.
n. a Kwt.

42. *Buriánek* František, nar. 16. řjgna 1788 w Postupicjch, knězem 17. srp.
, zpowědnjk při metropolit. chrámu páně sw. Wjta w Praze, přsp. k Čpkd.

43. *Bürgermeister* Josef, nar. 23. čerwence 1798 w Lise, knězem 7. zářj
, duchownj w Luštěnicjch, nynj farář w Brodci čili Horce w Litoměřicku,
. k Čpkd.

44. *Cink* Al. Sudimjr, nar. w Raudnici, kdež mu r. 1836 rodičowé na
leru zemřeli, chodil do tamnj české? — německé trivialnj školy, gymnasium
dowal w Litoměřicjch, kdež nazwjce němčina panuge, a kde se to skoro
žákům pokládalo, když materským gazykem howořili, filosofii študuge nynj w
kdež geho prsa wlastenskými city se rozplamenily. Chudj, sprostj geho rod
byli, nemá ni statku, by bez starosti žjti mohl, a při swé chorobě neme
w mluwnici české cwičiti, což teprwa w Praze při universitě učinil, objraw
tánjm wznešených spisowatelůw, kteréž knihy při swých skrownych přig
předce sobě kaupil. (Kwěty 1837 př.) Přspl. ke Kwt.

45. *Cybulka* (Cibulka) Jos., nar. 27. máge 1796 w Praze, knězem 12.
1818, děkan w Diwišowě w Kaurimsku, w. č. 656.

46. *Cwik* Jan, přspl. k Ww.

47. *Čelakowský* František Ladislaw, nar. dne 7. března 1794 w Strako
študowal w Budějowicjch grammatikalnj školy a humaniora r. 1816—17 w
pod *Uhlem* (w. t.), filosofii w Praze, w Linci a w Budějowicjch. Otec geh
tesařem w Strakonicjch. Č. byl privatnjm wychowatelem nato, a byl podpo
od knjžete Kinského, o kterémž Revue du Nord, Paris 1837. Nro. 7—8.
prawj: »En 1833, le prince Kinsky a fait le fonds d'une rente annuele de
francs destinée au poète qui en sera jugé digne par un joures formé à P
jusqu'à ce qu'il ait été pourvu d'un emploi.« R. 1834—5 rediģowal až do
wicky měsjce prosince Čw. a PN., redaktorstwj wšak toho časopisu na zado
nějnj musel složiti, gako i professuru řeči a literatury české na universitě pr
gižto prozatjm as 3 měsjce od řjgna — pros. 1835 zastáwal. On gest korrektorem
p. k. duch. a zakladatel matice české. Geho práce wyšly na swět giž r.
Oest. Nat. Encykl. Wien 1835. *I. S.* 490 o něm dj: *„Sein Dichtertalent is
so kräftig als gebildet; er verbindet Originalität mit echt vaterländischem*
P. Bowring na geho sláwu pjseň sepsal. Náš zpěwec Sláwy Dcery (1832) w
414 o něm:

— W tom zřjm hocha, an si práwě klestil
Přes myrty sem chodnjk Parnasem,
Nowým ruských pjsnj Ohlasem
Sladce nástrog w ruce geho chřestil:
I hned, zpěwem ochlácholená tjm,
Šla sem ginochowi w ústrety
Pak s njm spolu tam se zase wrátjm.
Sotwy že sme přišli před mistrowský
Spolek ten, už slano pro kwěty,
A zbor celý wolal: *Čelakowský.*

Č. přsp. k Čm. Čpkd.! Hodlá wydati žiwotopis knjžete R. Kinského, swého
půrce. Srw. u Jgm. W. č. 108. 109. 110. 143. 146. 208. 568. 569. 694. 695

48. *Čeněk* z Wartenberku Josef, nar. 11. července 1765 w Nowém
džowě, knězem 15. června 1788, swobodných uměnj a filosofie doktor, w
wawřina (laurey) bohoslownjho čekanec, bywalý kanownjk a děkan králowél
cký a infulowaný dozorce školnj, nynj děkan kapitoly chrámu hlawnjho w
burgu. Geho práce bohoslownj od r. 1821. Přspl. k Čpd. Wiz č. 617.

49. *Čermák* Antonjn, nar. 31. máge 1776 w Litomyšli, farář w če
Hermanicjch, pak w Augezdě dolnjm. Přispjwal giž ke sbjrkám na začátku
stoletj a ke Přm. (Jgm.) w. č. 619—21.

50. *Čermák* Frant., nar. 1. června 1799 w Kralupech, knězem 14.
1826, farář w Klomině w Kaurimsku, w. str. 118 (90).

51. *Černohauz* (Czernohaus) Frant., nar. 1. ledna 1810 w Turnowě, k
4. srpna 1834, kaplan w Reyšicjch w Boleslawsku, přspl. k GN. Kw. Čpkd

52. *Černohauz* (Czernohaus) Wáclaw, nar. 13. nnora 1798 w Tu
knězem 24. srp. 1821, kaplan w Libáni w Boleslawsku, zakl. mat. č. Přsp. k
W. č. 186.

53. *Černohlávek* Hynek (A?), přspl. k GN. w. str. 96. (176).

54. *Černý* Frant., nar. 30. června 1808 w Jabloni, knězem 25. cer

33, přebývá w otčině swé w Chrudimsku, co bohoslow 4ho roku w Kr. Hr. spl. k Přm.

55. *Černý* Jan, nar. 13. dubna 1788 w Hořicjch, knězem 12. srpna 1811 talista w Chodowicjch w Bydžowsku (w. u Jgm.) zabývá se hwězdárstwjm, č. 32.

56. *Černý* Josef (Přjtel i psán), nar. 3. září 1785 w Hořicjch (= Hořiý), w kragi bydžowském, od otce swého, poctiwého stawkáře w Hořicjch, málo ha býti podporowán, odbyl swá gymnasialnj študia w Křesawě w Slezku; řjgna 1804 studowal filosofii a po té theologii w Praze. Dne 22. srpna r. 1810 kněžstwj byw poswěcen, do Žehuně, w březnu pak r. 1815 do Hořic, a konečně dožádánj p. hraběte Leopolda Kinského do Chlumce nad Cidlinau za kaplana dostal. Horliwost w auřadu kazatelském, a nemjrné namahánj w privatnjm wyuwánj mládeže, gednák u generala, p. hrab. Karla Kinského, gednák u měšťanůw lumeckých, působily naň tak škodně, že sauchotiny w dychawici dostal a r. 1821 ensi žádati přinucen byl, kterauž obdržew, 26. března 1822 do Hořic, a pozdĕgi Gičjna co fundatista Trägerowský, a w září r. 1826 do Prahy gakožto fundaa u anglických panen, se odebral. Cjtiw se pak o něco zdrawĕgšjm, odřeknul dobrowolně swé dosawádnj pensi, a přewzal w unoru 1829 administratorstwj Karmelitánek na Hradčanech, kterýžto auřad až do skonánj swého wěrně zastáV. Zahradnjk (w. t.), přjtel a ctitel geho o něm napsal: »Tělo geho bylo tatečno a churawo, ale gako wůbec některý neduhowé těla duši bystřegšj a staněgšj činj, tak i w geho autlém tĕle spanilá duše obywala. Mnoho měl rozeo domyslu a wtipu, zwláštnj ale a wýtečné dary ducha swého den po dni e wzdělawal. Neb gakož wšickni přátelé geho wědj, nikoli nebyl z počtu těch, jj se w dospělegšjm wěku učiti přestáwagj, nýbrž co mu koli od úřednjch ponostj a zaměstknánj času zbywalo, wynaložil k zpytowánj, čtenj a spisowánj. likau měl zásobu wšelikého umĕnj, zwláště theologického, a známosti geho ne powrchnj a lecgakés, nýbrž nacházela se w nich důkladnost a při hogném tle hlubokost. Geho saud byl nad obyčeg ostrý, a protož mu důwĕrnj přátelé o rádi literárnj práce ku posauzenj dáwali, na tom, což on wyřkl, z wětšjho přestáwagjce. S obzwláštnj a téměř podiwenj hodnau milostj *k české literase* se nesl, a *milowánjm wlasti*, a nápadně i milowánjm *českého gazyka* duše wšecka byla gako opogena. Wše, což se tklo *české wlasti*, wšecko gjmalo geho. Tau přjčinau wýborným byl znatelem češtiny; staré knihy, w nichž rawý, wlastnj a čistý duch češtiny neyzřetedlněgi progewuge, bedliwě prowal, a staročeskau wýbornau češtinu i w skutku psal. Na důkaz toho slauží y od něho na swětlo wydané, a negedno pogednánj geho w Čpkd. bylo wtě. Byltě pak muž tento wýborně wzdělaného srdce. Na osobnj zisk swůg ani yslil, a newyhledáwal marné cti marného swěta, aniž také po bohatstwj a pohom žiwotu netaužil. Pracowitost nicméně byla gedna z neypřednĕgšjch ctnostj o, a skoro se řjci může, že se w službě wlasti a cjrkwe obětowal, nepomysliw na kého lékaře Tissota prawjcjho, že by se wšickni učenj, hlawau pracugjcj lidé co den alespoň gednu aneb dwě hodiny w swobodném, čerstwém powětřj powati měli, což on zanedbáwal. »Z této pilné práce nastalo náhlé zanjcenj, hož pak mrtwice pogiti musela. Umřel 18. pros. 1834. Spisy geho w. č. 320. 714. Přspl. k Čpkd. Zanechal wýborné přeložený Faedona z Mendelsohna, terém okrasy gak wědeckého, tak i populárnjho slohu českého spogiti uměl a okonalé zanechal djlo: Rozgjmánj o přjrodě dle wzoru Sandra a Sturma (Wický w čas. p. kat. duch. 1835 sw. 4. str. 735—740). — Scupuli z wlaského, u Pelikána. (Kwěty, 1837. př. č. V. str. 18.)

57. *Černický* Jos., školnj pomocnjk we Zruči, přspl. k Přm.

58. * *Červenka* Matěg, starší w gednotě bratrské, † 1569 (w. u Jgm.) w Čm.

59. *Češka* František Mat., nar. 2. dubna 1799 w Strmilowě, knězem 24. a 1828, kaplan fundačnj w Chotowinách w Táborsku. Přjčinau Jana Nádhero, pána panstwj Chotowin atd. spis Češkau w češtinu uweden 16. čna. 1837 též pauho českým wlastencům sedlského stawu do ruky k powžjwánj dostati nohl,« pod názwem: »Babenj dobytčj. Kniha pro každý staw hospodářský saná od Josefa *Henkla*, ran. porodnjho a dobytčjho hogiče, a w gazyk český dená od Frantjška Mat. *Česky*, kaplana Chottowinského. (Druhé rozmnožené

wydánj německé.) Mal. 8. (str. 59 a 5 obsahu = 4 ar.), w Praze 1838. T
a papjr Synů Bohumila Háze, seš. 24 kr.«

60. *Čevapović* G.. přspl. k Dn. il. r. 1836.

61. *Čochius* (Czochius) Ctiboh, Slowák z orawské stol. přspl. k Pld. Hr

62. * *Dačický* z Heslowa Mikuláš, rytjř, † 1626 (w. u Jgm.) w Čm.

63. *Dankowský* Giřj, prof. řeckého gazyka na kr. akademie w Prešpu
nar. 16. unora 1784 w Telči na Morawě, malé školy prošel we wlasti, latinské
w Gjhlawi. R. 1801 odebral se do Wjdně, kdež filosofii slyšel. Obětowav
pak bohoslowj, gal se wýchodnjm gazykům, starožitnostem biblickým a kri
učiti, byw k tomu powzbuzen slowutným Jánem. Seznámiw se s proboštem
woměstským na Wáhu, Ant. baronem z Gabethofenu, opustil r. 1805 wjdei
wšeučiliště a wyprowodil tohoto ctného kněze na některých cestách po Uher
Rakausku, Morawě a Štajersku. R. 1806 podrobiw se konkursnj zkaušce pro
lici w nowě zaraženau řeči řecké na wšeučilišti w Pešti, obdržel násl. roku 1
král. rozhodnutjm učitelnu též řeči na kr. akademii prešpurské, kdež posud mr
dobrého aučinkuge.. Wiz č. 33. 34. 362. 369. Geho spis též: *Kritisch-etym
gisches Wörterbuch der magyarischen Sprache, aus welchem hervorgeht, we
Wörter die Magyaren aus ihrer kaukasischen alten Mundart beibehalten, und
che sie von den Slaven, als Böhmen, Krainern, Kroaten, Illyriern, Polen, Ru
Serben, Slovaken, Wenden, Wallachen, ferner Griechen, Deutschen, Italiener
s. w. angenommen haben. Ein Hilfsbuch für die Slaven, insbesondere, welche
gyarisch schnell zu erlernen wünschen. Gr.* 8. *bei Felix Wachter in Tirnau,* 1
10 *fl.* 12 *kr.* (6 *Rth.* 20 *gg.*) (*Auf fest. Rechg.*) Nynj pracuge na slownjku
mero-pindarickém, kdežto z kořenůw zpřjzněnost řeči slowanské dokazuge. (
Oest. Nat. E. 1837.)

64. *Daucha* Frant., nar. 31. srpna 1810 w Praze, knězem 6. dubna 1
kaplan w Petrowicjch w Beraunsku, zakl. mat. české a aud swatoj. děd., znán
řeči české z ust mateřských sice došel, w počátečnjch školách wšak pauze něm
wyučen, gymnasium na malé straně, filosofii a bohoslowj na universitě pražské o
Cizjm školnjm wychowánjm o české literatuře ani newěda, w semináři bohosl
ckém hned za 1. roku prwnj došel přjležitosti, obeznati se bljže s půwaby a pj
njmi plody gazyka mateřského. I zamilowal geg přede wšemi tak, že prawi
geho od prwnjch počátkůw se učil, při čemž porada několika saudruhůw, pak
minářská česká knihowna t. r. 1830 wšelikými přjspěwky práwě zaražená, w
mu napomahaly. Dotčené kaplanstwj po wyswěcenj zastáwal do r. 1838, w k
čas se do Prahy na odpočinutj odebral. Přspl. k Cpkd. Kwt. a k Čw.

65. *Daucha* Wáclaw, w. str. 95 (132), 98 (268).

66. *Devoty* čili Dewoty Josef František, nar. 19. unora 1780 w Krá
Hradci, knězem 19. září 1803, děkan w Sedleci, čestný notář biskupský, a k
gialnjho chrámu wyšehradského w Praze kanownjk, činný aud národnjho česl
museum, zakladatel matice české a člen swatojanského dědictwj. Geho práce
čjná stawopisem poswátným r. 1822 a 1823. Wiz č. 381. 577. 699. 707. 7
756. a str. 98 (272) 236. 18).

67. *Děak* M., přspl. k Dn. il. r. 1837.

68. *Diecker,* w. č. 552.

69. *Dlabač* Jan, pšspl. k Ww, W. str. 174 a). *NB.* prof. u Jgm.

70. *Dobicer* (Dobitzer) Josef, nar. w Launech, posluchač bohoslowj
roku w Litoměřicjch, zaslal spisowateli této literatury odpowěd na geho otá
w Kwětech 1837 podanau: »Zdaž dokonalá známost češtiny Čechu, cjrkwi a s
prospěšná a užitečná gest, čili nic; a má-li Čechoslowan slowanským literatu
(polské, ilirské a ruské) se přiučowati?«, z kteréž posledek na ukážku našim
telům tuto podáwáme: »Za nyněgška, an ku wzdělánj powěcnému pořád wjc
množjcjmu tak *mnoho času a sjly* potřebuge se, a člowěk má co, aby toliko
co hlawně potřebné gest, wěděl, tato otázka podiwná zdáti se může mnohým.
šetřjme-li toho, gak za dnů našich oswjcených mnoho práce se wynakládá
naučenj se řečem cizjm, a to sice co do času a kragin od nás wzdálených, g
smcyšleti počnem. Owšem počjnánj to samo w sobě chwalitebné, *nečinj-li*

řiwda mimo wzdělánj powěcné gazyku mljkem mateřčinym wsatému zanedbáwá-
m geho, ano i tupenjm zrádců geho, wlasti a spolubratrů. Ale ten, kdož *rozumně*
přirozeně sobě počjná, hledj djwe řeči matčiné a otcowé a tudiž drahé mateř-
ny, pak nj se wzdělaw oddáwá se na giné, genž časem i kraginau gsau mu ney-
ižšj (tak přirozeně sobě počjnage) a zwláště na ty, genž státu, w němž žige, wětšj
st občanů mluwj (tak rozumně sobě počjnage), a posléz na giné ještě, kteréž
státu uměti třeba, aby pospolité živobytj a obchod s njmi wésti byl w stawu.
a tau tedy přjčinau *Čech wzdělaný* slowanštině, totiž polské řeči, ilirské a rusin-
é, němčině owšem a pak wlaské řeči přiučiti se opominauti nesmj. Gá djm wzdě-
ý; protože sprostý nemá k tomu času i prostředků. Sprostý gen tenkráte té
b oné, když obchod má buď s Poláky buď s ginými. Ginau měrau žádalo by se
nemožného na něm a mu neplatného. Wzdělanec ale může a má, pokudž možná
wanštiny wětwe tyto gmenowané na swůg strom (gazyk) štěpiť usilowati. A
yby to nebylo potřebau, aspoň *oblibau*. A wšak nemůže nás w cizině to tě-
i wjce, než když kragana w nj nagdem. Také i řečmi slowanskými; neb ge
dugjce nacházjme w nich swau řeč gen s proměnami přjpadnými a s udalostmi
bratřenců se objragjce nacházjme naše w nich, an u nich ten duch samý, ta
ná národnost pučj, ty samé zwyky a obyčege, gaké u nás, spatřugeme u nich.
dno zřjdlo, gedna řeka. Nicméně slowanštině se přiučiti gest *potřebau*. Že tau
t, hlubokých důwodů a mudrowánj netřeba. Žádnému, gen dost málo potahy
j znagjcjmu ugjti nemůže, že gedna řeč druhau, gako dwě k sobě přirownané
ci, oswětluge, třeba by se od sebe přjliš různily; a gak tjm wjce oswětlowati
sj řeč gedna druhau, když w zárodku, w začátku a wzrůstu byly sobě družkami.
oho tedy pochodj, že kdo řeč swau zdokonalowati a w ducha gegjho zcela se
awiti žádá, a znáti chce, gi negen *w domě gegjm* pozorowati má, alebrž *i za hu-*
r. A pak *státnj swazek*, aby záměna myšlének (communicatio idiomatum) se
sobila, tomu chce, gakož mnoho ginych ještě přjčin. Začneme ge znáti se.

Czego nieznamy, tego nie żądamy.

71. *Dobranovič* Miloe, iz Bosne přspl. k Dn. il. r. 1837.

72. *Dobrohlaw* Matěg, nar. 27. zářj 1781 w Gičjně, kněžem 30. srpna 1806,
hownj pastýř žerckých a nynj farář we Wšehaně w Bolesl., přsp. k Rzl. pr. 1830.

73. *Dobrawský* (Daubrawský) Jan, nar. 8. ledna 1786 w Lomnici, kněžem
rpna 1808, farář w Lomnici w Bydžowsku w králohr. diecesi, u kteréhož ka-
iem gest Jos. Kaun (w. t.), w. č. 683.

74. *Dobrowský* Josef, od Göthe nazwaný patriarcha slowanské literatury,
zen 17. srpna 1753 u Gjermetu nedaleko Rábu. Otec geho Jakub Daubrawský
rálowé-hradeckém kragi narozený, byl wogenským strážmistrem, a tudy se do
r dostal. Když se mu tam prwnj geho djtě narodilo, byl náš Dobrowský od
enského duchownjho, w gazyku nepochybně nezběhlého, neprávě do křtjcj
y »Dobrowský« zapsán, kteréžto gméno pro uwarowánj omylůw i podržel.
otom dostal se co 6nedělnj djtě do Klatowska w Čechách. W Horšowě Teyně
pacholjk zcela německy wychowán, a českému gazyku se teprwa později w ně-
kém Brodě naučil. Maďaři si geg pro rodiště a Němci pro spisy geho při-
tňowali. On ale sám wždy se k Čechům přiznáwal a češtinu wýslowně swým
rským gazykem gmenowal. W neyděwěrněgšjch listech se dle starého spů-
nazýwal »Daubrawský ze Solnice«, ačkoli málo kdy česky psáwal. Psaltě
jce německy a latinsky o slowanské slowesnosti, mysle, že se česká slowesnost
owznesti nebude moci, gjžto rozkwětu předce wšak před swau smrtj se dočkal.
au přjčinau ho některj ani za národnjho spisowatele nepokládagj. Než o geho
tu dále. Otec geho dobrý hospodář, dal ho do něm. Brodu do latinských
a když D. 4 školy tam odbyl, přišel do Klatow do řečnické a básnické školy,
potom r. 1768 na wšeučiliště pražské, a wýžiwu si učenjm djtek zaopatřowal.
swau wýtečnau schopnost, dne 7. řjgna 1772 w Brně do noviciatu Jesuitůw
apil. Po wyzdwiženj toho řádu (21. čce. 1773) odebral se do Prahy, oddal
hoslowj až do r. 1777. Od přjrody gsa obdarowán negen silným, ale i přj-
ým tělem, a ozdoben nadobyčegnými dary *ducha* a *srdce*, sgednocowal giž
tlé mladosti ušlechtilau ctižádost s nadobyčegnau činnostj a horliwau zwěda-
. On tjm, co giž wěděl, nikdy se nespokogowal, nýbrž hlauběgi wždy ještě
l, což kdo nečinj, ducha swého gen mrtwj, a pauze marné powrchnj wzděla-
nabýwá. R. 1773 giž co ginoch hodiny odpočinutj nazwjce w knihownách

trávjwal, pozorliw gsa na wšecko, gakých pokrokůw we mudrctwj, w cjrkew
dĕgepisu a bohoslownj slowesnosti po Europĕ se událo, četl wždycky zrakem zl
magjcjm s perem w ruce. W gazycjch wýchodnjch: arabském, chaldeyské
syrském wyučowati mohl. R. 1776–1787 pobyl co domownj učitel u hrabĕte
stice. Pro slowesnost slowanskau zjskal geg náš M. Kožjšek (Pelzel), dĕgepisec če
a Durich; dĕgepis, spogen s bohoslowjm, milowal, a r. 1778 wydal prwnj pokus s
ný: »Fragmentum pragense evang. st. Marci vulgo authographi.« R. 1779 odh
se wydáwati časopis, kterýžto obsahowati měl, saučasnau českau a morawskau
wesnost weškeré třjdy. W prwnjm ročnjku musil kromĕ chwály i neytrpčjho
žowánj zakusiti. Potom byl prostřednjkem w hádce mezi Ungarem a Kandi
wydaw spisek: Corrigenda in Bohemia docta Balbini, juxta edit. P. R. Ungar.
1779, w kterémž D. sotwa 26letý welkau obsáhlost, důkladnost a prawdiwost
domostj wlastnjm objránjm se s památnjky slowesnosti české giž dobyl. Že p
s Ungarem měl, snadno gest se domysliti. Cizj spisowatelé požádali geg o
spĕwky. Mĕlť přátele i nepřátele. R. 1783 psal dissertacj de antiquis He
orum characteribus, a stal se, přebýwage ještě w Nostickéw domĕ, bohoslo
censorem; pak 17. pros. 1786 w Hradci na kněžstwj wyswĕcen a 23. srpna
vicerektorstwj w generalnjm semináři hradišském u Olomauce obdržel. W
časně (1778—1785) prohlásil se k náhledu, že slowenská liturgie w Čechách
se newkořenila a nedařila, leda w kragi sázawském; že cjrkewnj i pjsemnj z
tosti české ode dáwna pauze aučinkowánjm západnj cjrkwe se wzdĕlały; že r
slowanská giž před 9. stoletjm na sobĕ známky měla, gimiž se od sebe patrn
a že na wšeobecné slowanské nářečj w čase dĕgepisném ani pomyšlenj nenj;
cirilská abeceda dle zemj, w nichžto se potřebowala, rozličných změn utrpĕla
ǧolitska wšak že wynalezek 11—13. stoletj gest atd. Gak daleko si w zřjdl
českém giž tenkráte cestu byl proklestil, poznati gest z ostrowtipného rozel
gmen »Čech« a »Slowan« w letech 1782—84; a gakého aučastenstwj wžd
wšem bral, co se týkalo stawu a změny kněžstwa w našj wlasti, dokazuge d
ná geho obrana polnjho hospodárstwj duchownjch wenkowských (1781); — g
to dĕgepisný sestawený spis. Nespokogenost s časopisem slowesným (1787
dala gemu přjčiny rozmrzenj se, tak že nic wjce pro tisk psáti a gen pro w
požitek s wĕdami objrati se zamýšlel. Z toho však následowalo, že od toh
wždy wjce pauze česko-slowanské slowesnosti, dĕgepisu a mluwozpytu se od
Dne 20. srpna 1789 byl skutečným ředitelem semeniště hradišského, a r.
w červenci, když se powšechnj semenišťata wyzdwihla, utekl se opět do Pr
ledna 1791 a u Nosticůw swé autočiště nalezl. Žil od skrowného platu. R
a r. 1790 česká král. wědecká společnost geg za člena přitowaryšila. Po k
wánj cjsaře Leopolda 25. zářj 1791 wolil sobĕ D. u přjtomnosti cjsařowĕ za
mĕt přednášenj swého w tom spolku: Oddanost a wĕrnost slowanských ná
arciwéwodskému domu rakauskému. (*„Ueber die Ergebenheit und Anhängl
der slawischen Völker an das Erzhaus Oesterreich"*). Cjsař schwáliw to, a
zl. gemu darował, pohnut byw slowy: »aby g. c. kr. gasnost český nár
strany materského gazyka geho, tohoto drahého dědictwj po předcjch, př
zbedným gednánjm a neskromným nucenjm zachrániti ráčil.« Společnost
z toho obrátila na wědeckau cestu do Šwéd a D. k tomu wywolen, wy
spisy r. 1648 tam zaslané. S hr. Sternberkem nastaupil cestu z Radnice pře
(15. kwĕtna 1792). Na cestĕ učinil známosti w Jeně, w Gotingu se Schlc
přes Hamburk a Lubek, pak sám přes Kadaň, kdež se s památnjky Runůw
mil, 5. ccc. do Stokholmu. Nenašed tu toho, čehož sobĕ přál, a naw
Upsalu a giná města a hrady, odgel odtud 3. srpna a 8. srpna do Abo se o
kdežto také některá Bohemica a Morawica z kořisti šwedské nalezl, pozd
po 2 měsjce w Petrohradĕ (17. srp. — 17. řjg.) a w Moskwĕ (25. řjg. —
1793) a naučil se tu objránjm se se wšemi knihownami a listownami staros
ské slowesnosti, stĕžowal si, že tamnĕgšj učenj přjliš malého aučastenstwj
wanských wědách brali, a mage zwláště gazyky národůw pokolenj finského
wesnost georgickau w oku, nawrátil se přes Waršawu a Krakow 4. un. 1
Olomauce, a wydal spis: *Literarische Nachrichten von einer auf Veranlass
k. b. Ges. der Wiss.* 1792 *unternommenen Reise nach Schweden und R
nebst einer Vergleichung der russischen und böhm. Sprache, nach dem Peter
Vergleichungswörterbuch aller Sprachen*, w Pr. 1796. S wychowancem
hr. Bedř. Nosticem cestował r. 1794 D. po německé řjši, až k Rýnu, byli w

uhe, u gezera bodenského, u wodopadu Rýna we Šweycařjch, šli skrze Tiroly do
Benátek a pozdrželi se nějaký čas w láznjch albanských, odkud pak nuceně přes
Terst a Lublaň k domowu pospjchali. I na této cestě neopominul D. učiti se
památkám slowanské řeči a slowesnosti, kdekoliw ge nalezl, což zwláště w Benát-
kách činil, w tomto prasjdle gižnoslowanského knihtiskarstwj, a tudjž někdegšjho
hlawnjho skladu knih, hlaholických, cirilských a dalmatských. Toť dwě w slowan-
ském ohledu deydůležitěgšj cesty D. Menšj cesty a řjkage pauhé wylety do Mnicho-
wa a Stutgartu (2kráte s Fr. ze Šternberku) do Drážďan a Lipska, do Lužice, do
ořegšjch Uher a do Wjdně pozděgi několikráte konáwal. Po Čechách a Morawě
estowal na wše strany, často pěšky, a seznámil se se wšemi děge-, národo- a mj-
topisnými pamětnostmi, kde se gakých dopátrati mohl. Mělť i také swé boly a
emoc, kteráž počjnagjc r. 1795, 1801 a 1802 zwláště, nemoc toliko neprawidel-
jm zažjwánjm a zanicowánjm w hlawě wznikala — následek dlauhotrwagjcjch
wláště nočnjho hlubokého učenj a ustawičného sezenj s njm spogeného. Karlowy
ary zlehčili gi. Od r. 1803 žil D. we wlastnjm nagatém přjbytku a w letě zdr-
wal se w kragi (na statcjch hrab. z Nostic, hrab. Černjna w Chudenicjch). Uče-
i geho djla času tohoto, mezi nimiž Slawin (započat r. 1804) a Slowanka (zap.
1806) na způsob časopisu pro slowanský slowozpyt, starožitnosti a děgepis,
yznamenati slušj, pohnula několik učených spolků cizozemských gemu se přito-
aryšiti. Počátek učinila waršawská král. společnost milownjkůw wěd r. 1803, a
nowila diplom swůg též r. 1811; gi následowala w červenci 1812 k. akad. ber-
ská; 1816 cjs. univ. wilenská; 1820 cjs. ruská akademie petrohradská; 1821
obodná společnost petrohradská milownjkůw literatury ruské a m. g. D. w ce-
u Slowanstwu s to byl, pomocj děge — posaudné mluwnice staroslowanského
zyka cjrkewnjho u Bulgarůw a morawských Slowanůw neyprwé užjwaného, a
ak w ruských wydánjch, gedině nynj panugjcjch i co do látky i co do twaru
rmy) mnohonásobně změněného a s gegich nářečjm pomjchaného, celý slowan-
ý gazykozpyt na pewný základ uwésti. Protože nedostatek takowé knihy negen
telům wyššjch učilišť četných k řecké wjře se přiznáwagjcjch Slowanůw a Gla-
itůw mocnárstwj rakauského, nýbrž i wědám wždy patrněgšj byl, gelikož teprw
takowém položenj základu porownánj nowěgšjch nářečj slowanských a ostatnjch
imi spřjzněných europegských i asiatských: tedy na přjmluwu swých přátel,
zwláště B. Kopitára konečně roku 1820 do Wjdně se odebraw, tam 18
sjcůw swé »Institutiones linguae slavicae dialecti veteris« psal a tisknauti dal.
ed po wygitj tohoto spisu byl pro bohoslowecké semeniště w Rusjch wýtah z
o udělán, kterýžto od toho času několika wydánj se giž dočkal. Napotom
Praze byl D. sborowým gednatelem českého museum. R. 1827 přispěl několika
nky teprwa do časopisu mus. českého, a posud toho mjnění byl, že se na ney-
yš česká slowesnost gakožto literatura obecného lidu wzdělati může. Toho času
ohé okolnosti na nowé wznikánj české národnj slowesnosti přjzniwě působily, a
k také mnohé slowesné hádky strany purismu a neologismu, české prosodie,
wopisu atd. powzbudily. D. na tom wlastně žádného aučastenstwj neměl, ačko-
prawidla od něho pronešená prwnj přjčinu k tomu dala. Naproti tomu za-
al sám prudkau hádku strany: »Libušina saudu«. R. 1828 pobyl w Chudeni-
h w Klatowsku, kdež se s Jordánem objral, a odgel pak do Wjdně w list. Na
chtěge odsud do Prahy dne 17. pros. přišel do Brna, a zahostil se u milosrd-
ch bratřj we swé churawosti. Učiniw tuto několika náwštěw, duch geho aupl-
n skljčenjm plic z tělesné schránky dne 6. ledna 1829 o $10\frac{3}{4}$ hodin ráno zmi-
a 8. ledna pohřben. Hrabě Hugo Salm-Reiferscheid na geho hrob čestný
ožil památnjk, gehlatec z litého železa, skoro dwa sáhy wysoký, a w Blan-
litý s tjmto od prof. Meinerta zhotoweným latinským nápisem: (Na přednj
ně) Jos. Dobrowský. annorum LXXV. ex. itinere. | obit. Brunae. VIII. Id.
uarii. anno. | MDCCCXXIX. | (Na zadnj straně) Hungaria. me. genuit. |
emia. sibi. literisque. vindicavit. | Moravia. regendis. sacrorum. alumnis. quon-
a. | adhibuit. | nunc. pia. composuit. | Slavica. qua patet. terra. non. igno-
| amici lugent. | e. queis. Hugo. comes. de. Salm. hoc. monum. p. | . —
položil základ w slowanštině na slowozpytnj učenj, w kterémž geg welmi pod-
owaly známost gazyků wýchodnjch a tjm nabytá zběhlost, kořen slowa od
cowých slowek (slabik) oddělowati. Též přjklad Adelunga a Fuldy naň pů-
il. Ačkoli we swých prácech geště i gednoduššj základy gazyka uznáwal, předce
to neopominul napomjnati, aby se při udáwánj gich přjliš swobodně nepočjnalo

(Slowanka I. 52.), a osmělil se nestwůrám Póla, Šimka a Tháma na odpor p stawiti. On ohyčegně dlauho a wšestranně zkaušel, nežli se k určitému mjně o něgakém předmětu wědeckém odhodlal. Podobizna geho r. 1821 od F. Kadlj malowaná w českém museum. Srw. *Oest. N. Enc. Wien* 1835. — u Jgm. w. 35. 69. 70. w. Hanku. Přspl. k Čm.

75. *Doležal* Josef, nar. 10. list. 1794 w Třebechowicjch, knězem 24. srp 1819, kaplan w Nechánicjch nad Bystřicj w Bydžowsku, přspl. k Přm.

76. *Doležálek*, přspl. k Čw.

77. *Dolinski* Bratomir iz Kornyke, přspl. k Dn. il. 1837.

78. *Domoradčević* Radislav Savo, přspl. k Dn. il. 1836.

79. *Dostal* František Bořita, nar. 22. un. 1795 we Wysokém Meytě, kn zem 24. srpna 1819, exposita we Wraclawě w Chrudimsku, pak w pensi. Umř 28. řjgna 1836 w Meytě. Přspl. k Rozl. pr. (1831) a Přm.

80. *Dlabač* Jos. (w. u Jgm.)

81. *Draský* Tomáš, nar. 4. listop. 1791 w Praze, knězem 13. dubna 181 duchownj zpráwce, notář arcibiskupský w Hluboši w Beraunsku. Geho prác modlitby a z Isaiaše proroka počjná giž r. 1816. Wiz č. 570.

82. *Draškowić* Janko grof, přspl. k Dn. il. 1835 a 1836.

83. *Drbal* Jan Nep., přspl. k GN. w. str. 116 (46).

84. *Drbohlaw* Jan, nar. 28. března 1811 w Rowensku, knězem 4. srp. 18 kaplan w Libochowicjch w Litoměřicku, přspl. ke Kw.

85. *Dřewěný* František, nar. 6. pros. 1787 w Běle w Čechách, knězem dubna 1811, theologie kandidat, kanownjk kapitolnj a eklesiastes na Wyšehra W. č. 36.

86. *Dunda* W. A. (Nowoknjnský?), posl. filosofie w Praze, přspl. k Kw.

87. *Dundr* Josef Alex, ginúče psal se i *Keladruh*, narozen 1. dubna 18 w Strašeci, byl při hlawnj škole u křižownjkůw w Praze pomocnjkem, potom u telem w Hlinsku w Chrudimsku, a nynj městský kancelista w Blowicjch. G práce zeměpisná a wychowatelská počjná se od r. 1823 a 1824. Přspl. k Č Přm. a Kw. W. č. 45. a str. 193. 7) a 200. W listu z Blowic ode 23. un 1838. »Každý z wlaštenců wučinkuge podlé swé hřiwny, než gá hřiwnu s swěřenau sem zakopal . . . Má schopnost, mé mrawy, mé gednánj a celá pow směřowaly na učitele djtek. Učitelem sem i skutečně byl a mnoho zkusil hl bjdy a nauze. W těch strastech daufal sem w uznalost lidskau a w lásku bližnj pak o pomoc nebo o wýhost žádage, opuštěný sem zůstal. Ohljžel sem se krátkém čase na wšechny strany, ale nikde žádný se neustrnul, žádnému ne padlo, gak by welice srdce mé tjhotau skličeno bylo, a hřjwnu mau ani žá newážil. . . . Uslyšjm nagednau zwučnau ránu od Šumawy pocházegicj: »Práz kancelistwj!« Dogda do městečka Blowic, giné sem powolánj přigal. . . . Slau při magistratě za kancelistu, sem též i apelatorně zkaušen z wedenj gruntown knih, swobodný, mám ročnjch přjgmůw 120 zl. stř. a z toho gdau wšechny p meny mého žiwobytj.« Ráčby nynj opět k něgakému učitelstwj, kdež hudby potřebj nenj, přišel. Srw. Čw. 1838. 124.

88. *Dundr* Giřj Wěnceslaw, gak se pjše Nowostrašecký, djrwe byl w slu knihkupecké u Kr. a Webra w Praze, a nynj gest wedaucjm w knihkupectwj V nediktowském we Wjdni. Znám co wydawatel č. 121. a nawrhowatel w. str. β), o čemž se p. Kepen w Sanktpeterburgě w žurn. m. nar. pros. 1836 ta zmjňuge: »Polučiw w koncě 1834 goda D...rowo ob-äwlenie, či, priznaůc, to že usomnitsä w uspěchě sego děla. Stoilo toľko wzglänuť na plan g. D..., čt dať město nedowěrčiwosti. Obratimsä k tomu, čto dlä nas bliže wsäkago druga k russkoj slowesnosti. O polnotě w otnošenii k russkoj bibliografii i goworit čego; polnota mogla byť toľko otnositeľnaä: ibo my sami ne wse ešče znaem, bylo pečatano na äzykě russkom i cerkowno-slowenskom. Uže Sopikow isč sliškom 13.000 raznych sočinenij, a bibliografiä ego prodolžaetsä toľko po 1813 (i eśli w poslědnej časti w stréčaůtsä knigi 1817 i 1818 godow, to on zdeś stroeny ne k mestu). Meždu těm Rossiä s 1813 goda živet nowuů žizń. P

m, čto s onago wremeni po 1835 g. wychodilo ežegodno srednim čislom ne bolše 00 knig. Eto w 21 god opäť sostawilo by 10.500 numerow, — a wsego okolo 4,000, kotorych zaglawiä, rawno kak imena, činy, wremä roždeniä i končiny aw- row, dolžny by sostawit ne bolše 2—ch častej! I gdě by g. D—r počerpnul věděniä o knigach, izdannych poslě 1832 goda, kokda my sami ne iměem pol- ych sistematičeskich rozpisej onym? — No naměrenie g. D—ra bylo pochwalno - ni slowa! uaša Rossijskaä akademiä nagradila ego za to serebronou medalii...« éž *Mag. f. d. Lit. Berlin* 1836 *Nro.* 128 o wydánj tomto pochybuge. W. č. 21. a str. 174.

89. *Durček* Ondřeg, nar. 1819 w Gelšawě w ğem. stol., oddal se slowenčině 1834 náwodem Hlawáčka (w. t.) a Tomáška (w. t.), zná maďarsky, študowal Prešowě a Lewoči. Přspl. k Hrc.

90. *Durgali,* w. č. 31.

91. *Dušek* Wendeljn, nar. 18. ledna 1784 w Dobrauči (*Liebenthal*), knězem 3. srpna 1812, byl kooperatorem w Nowé Pace, nynj gest farářem a čestným kanem w Pecce w Bydžowsku. Geho wychowatelská práce padá na rok 1821. spl. k Rozm. Hyl. Dobzw. Přm. GN. Wiz č. 428. 434.

92. *Dytrych* Petr, w. str. 91.

93. * *Dworský* Mikuláš, kaplan w Zbjroze, potom děkan w Přjbrami, kwětl 91 (w. u Jgm.) w Čm.

94. *Dworský* Antonjn, měšťan w Praze, w celetné ulici, w. č. 395, dal mno- pjsniček tisknaut.

95. *Dvořák* Jan, nar. 9. list. 1793 w Králowé Hradci, knězem 17. ledna 19, učitel náboženstwj na hlawnj škole německo-brodské. w. str. 257 (226).

96. *Dvořák* Matiáš, we Wysokém Meytě, přspl. k Rozl. pr.

97. *Engelthaler* Petr (Karel?), Rakownický, nar. 17. řjg. 1784 w Rakownice, ězem 21. srpna 1808, farář w Hostomni w Rakownicku, přspl. (w. u Jgm.) Rozl. pr. (1830).

98. *Erben* K. Jarmil, nar. r. 1811 w Miteljně, študowal gymnasium w Král. adci, filosofii a práwa w Praze, nynj praktikuge při kriminale w Praze, přspl. Ww. Kw. Wěsně, w. str. 133 *d*).

99. *Esop,* nar. w Dašicjch, kand. lékar. w Praze, přsp. ke Kw.

100. *Estergaly* M., w. č. 84.

101. *Fayl* (Feil) Antonjn Em. Dražkowecký, sudj w Miroticjch a nynj ěšťanosta čili purkmistr w Domažlicjch w Čechách. Wiz č. 566.

102. *Feigerle* Ignác, professor w Hr. Králowé nynj we Wjdni, w. č. 662.

103. *Fejérpataky* Kašpar z Klačan. Předkowé geho zwali a psali se Bělo- točtj, ale snad už tehdáž duchem wšecko pomaďarčiti chtěgjcjm nadchnuti, libo- vučné slowanské gméno: *Bělopotocký* na maďarské slownì »Fejérpataky« přeložili. stiny staré gsau toho důkazem. Narodil se roku 1794 dne 1. ledna we welké luzi w liptowské stolici w Uhřjch, Chodil do školy welko-palucké, pak do gy- nasium kežmarského, kdež syntaxim roku 1807 dokončil. Potom wyučil se uměnj uhařskému, byl r. 1812—3 w Pešti, pak 1813—4 a 1815 po 2 léta we Wjdni, lež se s čjtánjm německých klassikůw a reysowánjm, w hodinách od pracj swo- dných objral. Nawrátiw se cele poněmčilý dne 15. května 1815 do swé otčiny, ky k materčině nabýwal, k čemuž ještě spogenj a dopisowánj s učenými Slo- ny přispjwalo. R. 1821 dne 4. čce přestěhowal se do swat. Mikuláše liptow- ého, tam se i roku 1828 oženil. Při knihařstwj a knihkupectwj každoročně astenský kalendář a při tom i giné spisy slowenské, ač ne bez mnohých přjkořj obtjžnostj, kteréž se mu w cestu kladau, wydáwá. Od r. 1829 držj otewřenau ěgnosti, za swé wlastnj penjze nadobytau českoslowenskau knihownu, z niž knihy čjtánj wypůğčuge, a kteráž po dnes 55 čtenářůw měla. R. 1830 w srpnu zřjdil m i slowenské diwadlo z ochoty, na němž se už několik kusůw pod geho dohle- njm a působenjm prowozowalo. R. 1834 dne 13. řjgna zwolen gest za notáře kewnjho a mjstnjho školy dozorce. Má předsewzetj i českoslowanskau knihti- árnu (Kw. 1834 374.) tamto zaraziti. Mluwj slowensky, německy, latinsky i ma-

ďarsky. Od r. 1825 československé spisy po Panonii všemožně rozšiřuge, sl
wanskau národnost wzbuzuge, pjše wšecko prawopisem analogickým českým a w
swém způsobu psanj neywětšj ohled na pospolitý lid béře, an šlechta w Panon
wesměs slowenčinu tupj, hanj, a na ni newražj. Měšťané pak buď němčiny, bu
maďarčiny se lapagj, a o slowenskau negen nedbagj, ale i gj se gaksi štjtj, pro
aby w tom ohledu nic s pospolitostj obecného, společného neměli. Gest zakladat
matice české. Wiz Wýkl. Sl. Dcery 1832 str. 348 a znělku 461:

»Duše geho z Liptowa sem wletla,
Umění kde konal knihařské,
A ač gméno nosil maďarské,
Sláwa předce k synům swým geg četla.
Gedno — dwě — tři! abys dlauho swého
Wtipu hledánjm si netraudil,
Už tjm powjm: *Bělopotockého!*
Knihwazače titul wšeslawského
Má zde muž ten, genž swau probudil
Snahau Tatry ze sna hlubokého.«

B. Hroboň w Hronce 1837. I. 18. pěge:

»Kdož nebo záře ta byl? *Kašpar* ge to *Bělopotocký*,
Genž weselým Wálem zpjwati pjsně začal;
Genžto oheň wljwá w uprjmná ňádra Slowáka,
A plápol slawský šjre po wlasti budj.«

Srw. Nár. zpěw. 1835 II. 503. Přsp. (w. u Jgm.) k Čch. a Rzl. pr. Čm. K
Hr. Wydal swým nákladem, sám přehledal, korrigowal od giného sepsané knih
wiz č. 461. 514.

104. *Fenzel* Jos., w. str. 95 (161).

105. *Fibiger* Jan, nar. 5 září 1796 w Bakowě, kněžem 15. srpna 1822, k
operator a katecheta libeznický, pak kaplan w Zbraslawi a nynj w Modřane
w Beraunsku, přspl. k Rzl. pr., Přm. Čw.

106. *Filek* Gilgj Augustin, nar. 24. srp. 1777 w Třeboni, kněžem 8. za
1802, djrwe děkan cheynowský, nynj chrámu kathedralnjho w českých Budějow
cjch děkan kapitularnj infulowaný, c. kr. vicedirektor gymnasium budějowskéh
kandidat doktoratu bohoslownjho, hiskupský notář a konsistornj assessor a spole
nostj aud, přspl. k Přm.

107. *Filejk* Jan Nep., narodil se w Kopidlně w Bydžowsku dne 19. listo
1785. Otec geho byl wrchnostenským mistrem tesařským. Giž w neyautlegš
wěku gewily se schopnosti ducha geho. Chodiw do tamnj farnj školy, kde
literngmu umění, později zpěwu a hudbě s nemalým prospěchem wyučowal, w
nikl nad wšecky ostatnj spolužáky. Mage zwláštnj náklonnost k stawu učitelském
slyšel r. 1803 kurs praeperandůw na hlawnj škole gičjnské, a giž r. 1804 wzal
sebe auřad pomocnjka při škole w Koljně, kdež po zwelebenj umění swého tauž
počal. Wypowěděw službu tu, šel r. 1805 do Prahy, aby tam kurs pro hlaw
školu na wzornj školc slyšel. Když byl dwě léta tam setrwal a při strahows
škole byl wyučowal, nawrátil se opět do swé otčiny a přigal r. 1807 službu pomo
nickau we Wostružnu na bljzku; r. 1808 stal se pak pomocnjkem w Hrocho
Teynici, kdež si lásku představených a rodičůw zjskaw, co pomocnjk do Chra
powolán byl. Po úmrtj tamnjho učitele potwrzen náš F. r. 1812 za skutečné
učitele. Negednau pochwalau od biskupa Trautmannsdorfa, ale i častěgi s 20 zl
sklenku wjna obdařen byl. Neywětšj potěšenj poskytowalo mu práce u wzdělá
sobě swěřených djtek; co prawý syn wlasti pečowal i o prospěch djtek na giný
osadách, usilowaw o to, gakby swé wůbec schwálené wyučowánj rozšjřil. Z to
ohledu stal se spisowatelem, a prwnj geho kniha wyšla r. 1822. Pilnost geho g
od zemského gubernium 2. července 1816 pochwalným dekretem, tak též od ko
sistoře královhradecké r. 1830, 1833 a 1834, a od kragského auřadu pro wynaložen
prospěch we štěparstwj odměněna. O zdokonalenj kostelnj hudby a nábožný
pjsnj, které se při službách božjch přednášeli, welmi se staral. R. 1833 zabýv
se štěparstwjm, obdržew od p. biskupa kausek zcela pusté ohrádky, sázel gadýr
a plaňata, a prospěch ukázal se hned w prwnjch letech, w kterých djtky w šk
powánj a očkowánj nabyli. Mezi tjm zanášel se také wčelarstwjm. Gako se
mnohému poctiwému muži giž wedlo, potkaly i našeho kragana w poslednjch tře

ch mnohé nehody, které gako hmyz na kwjtku tak na geho zdrawj hlodaly. Osu-
a trpkým proná sledowán gsa počal zponenáhla churawiti a upadal často w těžko-
lnost, že nikdež mu utěchy nebylo. Wychowánj stromkůw bylo po škole geho
awau a neywětšjm wyraženjm. Na gaře r. 1836 počal plywati krew a byl při-
en se školau se rozlaučiti. Za podletnjho powětrj wycházel do štěpnice a ku
lám; když ale bylo chladněgi, pletl ze slámy na uherský způsob wčelnj auly,
ž 7 dohotowil. Gak ale podzimek nastal, newycházel giž. Wětšjm djlem leže
l o přednášenj gazyka německého pro 3 třjdy, kterau knihu as 3 týdni před
ti dokončil a Chrastečanům darował. Obmeyšlel ještě něco sepsati, což ale ne-
vedl. Smrt swau předwjdage, zesnul w pánu dne 25. ledna 1837. Pozůsta-
po sobě manželku a 2 nezaopatřené syny. F. zanechal památku nesmrtedlnau
dnjm školám a wšemu učitelstwu. Knihy geho wyšly tiskem neywjce u Po-
ila w r. 1822. 1824. Ostatnj wiz č. 18. 46. 74. 75. 503. 532, W rukopisu:
enerulbas, aneb: prawidla warhanická. 2. Čjtánka čili starožitnosti. 3. Mladý
adnjček s připogeným wčelařem. 4. Kniha početnj, přjklady rozmnožená. 5.
na hoře. (Č. Wčela 1837. č. 21. od F. Fischera).

108. *Filjpek* Wáclaw, nar. 28. srpna 1812 na Weselj nad Lužnicj w Buděj-
icku, študowal w Gindřichowě Hradci, kdež se i s češtinau zprwu seznámil, a
raze, kdež i filosofii slyšel. Na diwadle pražském hrál pode gmenem: Ljp.
al mnohé kusy diwadelnj a powjdky wiz c. 191. 430. 438. 486 a str. 131.
) a 134 *o*). Přspl. ke Kw., zač i platu docházel, k ČW. bibl. záb.

109. *Fingerhut* Fr., přsp. ke Kw.

110. *Fišer* (Fischer) Frant., učitel na hl. škole w Kr. Hradci, přsp. k Přm.

111. *Fizele* Jan, w. č. 12.

112. *Formánek* Jan Čechomil, B. Činowský J. E. F., přspl. k Ww. Kw. GN.

113. *Franěk*, praporečnjk a pobočnjk pluku barona z Palombini Nr. 36,
526.

114. *Franta* Josef (ginák podepsán *Wrantewič*) nar. w listop. 1796 w Po-
bljže Klatow, študowal gymnasium w Klatowech pod benediktiny, filosofii
aze, přispěl Swobodowi Fr. Wl. (w. t.) we škole, a od r. 1835 gest korrek-
a wedaucjm u Špinky (w. t.), byl redaktorem Čechoslawu s Tomjčkem
.) a Langrem (w. t.), w. č. 37. 42. 464. a str. 75 *a*) atd. přspl. ke Kw. Čw.
pr. Co Šumawský: * Zatčenj, uwěznénj a propuštěnj Jana Augusty staršjho
áwce gednoty bratrské w Čechách. Sepsáno od Jana Blahoslawa, wydáno
W. F. wel. 8. (str. 124 a podob.) w Pr. arc. kniht. 1838. seš. za 30 kr.

115. *Fryc*, přspl. k GN. 1833.

116. *Fryč* František, nar. 2. un. 1786 w Bohdánči, knězem 3. srpna 1808,
kaplan w Záboři, nynj farář habrský w Čáslawsku. Wiz Jgm. w. č. 606.
624. R. 1837. 1. pros. do censury dal: »Hlas wolagjcjho.«

117. *Fryč* (Fritsch) Josef, nar. 2. břez. 1804, študowal w Slaném, pak na
ilišti pražském filosofii a práwa, zastáwal r. 1826 J. Negedlého (w. t.) w před-
j řeči české pro Němce as 9 měsjcůw, za doktora práw 25. čce. 1827 po-
t, a 26. čna. 1837 stal se přjsežným advokatem zemským w Čechách. Co
gjcj se cwičenjm w řeči české zanášel, maličkosti beze gména do Čechoslawu
wal, nynj co milownjk literatury dle možnosti w okresu práwnickém pracuge.

118. *Fryčag* Tomáš, nar. 1. čce. 1759 w Kelči na Morawě, knězem 1783,
w Obřanech w Brněnsku, bywalý c. k. translator (1817) u m. sl. gubernium,
or slawné biskupské konsistoře w Brně, spoluaud c. kr. towaryšstwa k uwe-
wydařeněgšjho polnjho hospodárstwj a seznalosti přjrody i powahy krage
vy a Slezka, jubilárnj konsistornj rada a kněz. Geho práce slowozpytné, ho-
rské a nábožné počjnagj r. 1788. 1801. 1803. 1805. 1808— (w. Jgm.) a č. 85.
morawsky smeyšlj a do psanj i »oni (*Sie*)« zawedl! Neywjce odcházela geho
pjsnj, gež roku 1788 w 13 aršjch w 8. w Olomauci wydal. Na to byw
kausjch nemocen, gich patisk roku 1795, po chybách poznal. Po roze-
i toho patisku wydal r. 1801 w 8. ge tiskem 3000 exempl. w Brně u Tras-
r. 1803 wyšlo 2hé wydánj u 4000 expl.; r. 1805 3tj wyd. u 5000 expl.; r.
4té wyd. u 6000 expl.; r. 1816 5té wyd. Tedy w 15 letech 18000 expl. a

6000 exp. znowa. Takž i 6té a 7mé wyd. W *Chronik d. öster. Lit. Wien* 1
N. 68 prawj o nich: „*Der reine Geist der Moral, der in diesem Erbauungsb*
herrscht, musste von der einen Seite, von der andern aber der religiöse Sinn,
cher die slawische Nation auszeichnet, eine so bedeutende Abnahme hervorbrüng
Wyobrazenj Fryčage od Želiska shotowené při kancionálu 1835. Srw. život
geho w *Czikan's Lebende Schriftsteller Mährens. Brünn* 1812 *S.* 55 *flg.* — *K*
ny's Mähr. Brünn 1835. *I. Bd. S.* 205.

119. *Fryček* Kristian, nar. 22. unora 1788 w Lhotě na Morawě, knězen
srpna 1813, farář dublowský, vikarnj sekretář w Beraunsku, zaslaužilý muž o
spěch učitelův, přspl. k Přm.

120. *Fučjk* Matěg Fr., nar. 25. ledna 1795 w Teyně nad Wltawau, kn
22. srpna 1819, kaplan w Prachaticjch, přsp. Čkpd. 1828.

121. *Gabulka* Frant., nar. 30. března 1793 w Příbrami, knězem 31. b
1817, kaplan příbramský, nynj duchownj zpráwce w Konogedech w Kauřin
přspl. k Čpkd. 1837: »Gak může duchownj wlasti prospěti.« — »O čtenj a
kladánj pjsma sw.« — k Čchsl. 1825, Rzl. pr. 1830. Přml.

122. *Gedlička* Augustin, nar. 23. června 1795 w Kosowicjch, knězen
srpna 1819, farář w Záboři w Prachynsku, má w rkp. z něm. »Poučenj, g
magj tmelowé uzpůsobiti.«

123. *Geğuše* Jan, sl. b. kazatel w Očawě bljže Bystřice w Uhřjch, do
študia w Tubingu, wydal několik káznj. W. č. 449. 660.

124. *Gelen* (Jellen) Alois Jan, kancelista při aučetnictwj na c. kr. g
archivu, přspl k Čchsl. 1825, Rzl. pr. a Kw. Wiz č. 86. 153.

125. *Geřábek* Antonjn J. F., nar. 20. řjgna 1780 w Lukawci, knězen
srpna 1804, farář, biskupský notář, biskupský vikář, čestný konsistornj rada a
národnjch škol dozorce a aud činný společnosti k powzbuzenj kostelnj hudby.
442. 578. 730.

126. *Gestřábek* František, nar. 10. řjgna 1789 w Linsdorfě w Čechách,
zem 13. pros. 1812, farář w dolnjm Augezdě w Chrudimsku, přspl.

127. *Geš* J. H. Frant., práwnjk absol., přspl. k Rozl. pr.

128. *Gezdinský* Jaroljm Wjtoslaw, školnj učitel w Kalné w Bydžowsku
u Jgm.) přspl. k Rozl. pr.

129. *Gežowský* Román, nar. 3. dubna 1796 w Poličce, kdež geho ote
dáž ranhogičem byl, složil w řádě pobožných škol slib swůg 14. zář 1817, k
1. list. 1820, dřjwe humanitnj prof. a nynj rektor kollege, prefekt gymnasialn
rektor normalnj školy w Rychnowě w Králowéhradecku, w. č. 157.

130. *Gaj* Juliana, přispěla k Dn. il. r. 1835.

131. *Gaj* Ljudevit, doktor, nar. 1810, redaktor Dan. ilir., znatel slowa
a češtiny, a t. d. Sladké to owoce sgednocenj (slogu) gižných Slowanůw
kausku negen pro ně samé i prawopisně (w latině a cirilštině) i gazyčně,
i pro Čechoslowany bylo započetjm Gaje se swými pomocnjky pilně okop
a štěpowáno, tak že potomci naši krásných zahrad a winic nabydau při radc
prozpěwowánj hudby. K tomu aučelu užil Gaj krásných, tkliwých podob
we swém časopise Danice ilirské r. 1836 a 1837. Kdo prawdu a rozwrh
podobenstwj probere, o potřebnosti gednoho pro celau *Iliriü* wzdělaného pj
ctwj (knjižestwa), zagistě předewšjm uwěřj. Než někteřj dobřj lidé toho n
se laskawě ugjmali, a někteřj prawili: »Ovdé se sve měša, ovdě se samc
kvari« (zde se wše mjsj, zde se gen gazyk kazj). Geho wážná slowa nemoh
aučinku býti. We swém listu »Danici« zprwu r. 1835 zwané »horvatské, s
ské, dalmatinské« a napotom t. r. změněné »ilirské« s powšechným gmenem
naskrz plno gest wšecko horliwosti a zlata. List tento zaswěcen »Slozi il
(gednotě ilirské) s náslowem (mottem) »Národ bez národnosti, gest tělo bez
Od 1838 wydáwá Gaj 2kráte týhodně po 1 archu u welkém listu (fol.)
narodne novine« s poznamenánjm: Novine naše zovu se *ilirske*, jerbi se ina
rale zvati najkratje ovako: »Dalmatinsko-horvatsko-slavonsko-dubrovačko-istri
rkouško - krainsko - štirsko - medjumursko - podunavsko - bačko - banatsko - se

sansko-hercegovačko-černogorsko-bugarske Novine.« Oglasitelj čili oznamo-tel přicházj wždy w nowinách na zadnj stranu, w řeči buď ilirské, aneb dle ile německé, wlaské atd. Na bělegšjm nežli Nowiny papjru wycházj od t r. ko dřjwe, Danica ilirska s obrázkem, obnášegjcjm w sobě lyru s dennicj, s pe-n a knihau a nápisem: »Sloga«. Okolo nacházj se kotwice, hrábě, cep, kosa, ben, kaule, meč atd. Pjsmo od r. 1838 gest takowé, gako w tomto literaturnjm opisu, protože ge w Praze u ss. B. Háze lito. Cena půlletnj nynj 6 zl. 12 kr. poště w Praze, w Záhřebě ale gako dřjwe. Odbjratelůw přes 400. Hodlá wy-i chrestomathii slowanskau, a do r. 1840 slownjk ilirský. Srw. Čm. 1833. 38. I. *Ost und West* 1838. W. č. 258.

132. *Gallaš* Josef Herman Agapit, nar. 7. dub. 1756 w Hranicjch w Pře-wsku na Morawě, c. kr. pensowaný wrchnj wogenský lékař. Geho práce z r. 13 tiskem wyšlé a rukopisné wiz u Jgm. Srw. *Wolny's Mähren, Brünn I. Bd.* 22. Přspl. k GN., Ww., w. č. 301. 729. a str. 135 *b*), 153 (41. 42. 51. 52) 7 (20), 246 (12), 247 (26).

133. *Gelb* Wolfgang, přspl.

134. *Čerstner* Karel, přspl. k Přm.

135. *Čintl* knihař, † nedáwno. Geho wdowa w Praze w Plateyse, dáwá oho českých pjsniček a modliteb i giných drobotin u J. N. Geřábka tisknauti.

136. *Gjorg* Ignác, přspl. k Dn. il. 1837.

137. *Godra* Samuel, Slowák, študuge we Wjdni, přspl. k Čm. a wiz č. 1. 171. 357.

138. *Godra* Michal, rodilý z Bohunic w Uhřjch, dokonal studia w Prešpurku e Wjdni, byl pěstaunem u hr. Steinleina we welkohontské stolici, nynj prof. Werbásu, wydal Zoru, w. č. 148.

139. *Griez de Ronse* Eduard, c. k. politický praetor, nynj »okolišski komi-druge verstі« w Zádru, přjbuzný Chmelenského (w. t.), zaklad. matice české, pl. k Čw.

140. * *Griespek* z Griespachu Florian, rytjř, † 1589 (w. u Jgm.), Čm.

141. *Grolmus* či *Krolmus* Wáclaw, nar. 27. září 1785 w Březinkách, kně-3. srpna 1815, farář na Zwikowci w Plzensku, horliwý sbjratel národnjch pa-ek, zakl. mat. české, činný člen společnosti owocnj při c. k. hosp. spol. (w. .), w. č. 763. a str. 116 (39. 47. 50.).

142. *Grossmann* Gustaw, Slowák z orawské stolice, přspl. k Pl.

143. *Gruber* Jan, nar. 9. ledna 1783 w Praze, knězem 16. srp. 1807, arc. sekretář, notář arcib. a děkan čestný w Meytě w Beraunsku, přspl. k Čpkd.

144. *Grus* (Gruss) Jan, nar. 2. máge 1793 we wyš. Meytě, knězem 15. srp. 7, kaplan w Peruci w Rakownicku, w. č. 685.

145. *Gübic* Jos., nar. 5. června 1791 w Chotěšowě, knězem 13. dub. 1814, vik. sek. a farář we Wořechu w Beraunsku, přspl. k Čpkd.

146. * *Gundulič* Jan, w Dn. il. 1836, báseň epická do wlaského přeložená Nov. il. 1838 br. 13).

147. *Gwoth* z Gwothowan Jonáš Bohumil, študowal w Pešti, doktor w lé-twj w Uhřjch, přspl. k Čm. Hr. Nar. zp. 1835. II. 502.

148. *Hágek* (Hájek) Antonjn, nar. 14. června 1791 w Poličce w Chrudim-knězem 15. srp. 1815, byl kaplanem w Poličce, od r. 1833 duchownj správce welké Řetowé, zakl. mat. č., aud sw. děd. Geden wážný muž o polických mi jcjch češtiny takto se pronesl: »Ač polické měšťanstwo rádo čte z wětšjho předce djlem pro chudobu swau, djlem pro obmezenost dušewnj, gakož ne-pro haužewné své smeyšlenj newj a nezná, co gest to: obět na oltář wlasti ti. Gsem toho po tolika let wědom. Mezi ginými, co ode mně knihy české ůgčowali, byl i P . . . . ., muž bohatý, který také taužil, Hágkowu Kroniku . Tato žádost může býti wyplněna, prawil gsem, celý spis, an dřjwe tak drahý nynj gest za 4 zl. k dostánj. Myslel gsem, že mu udělám radost, ale měl ho widěti, kterak se titworil, až konečně doložil: To že tak nemyslj, tolik owat že škoda, že myslel toliko wypůgčit. A takowých chlupáčůw nalezáte

i ginde w každém stawu . . . . . Ani si představiti nemůžete, na gakém o wrženém stupni toto stogj, aspoň w tomto kautě nenj ku žádné cti.« Z toho ohl milý čtenáři dáti dlužno našemu H. ratolest wjtěznau. Wygjmage čelednskau a uličnickau mluwu za mládj swého H. ničehož z ubohé mateřčiny neznal, ano přjkladu a namluwenj swých učitelův tělem i dušj Němcem byl, a nemálo ma ským gazykem opowrhowal, až — tenkráte gsa bohoslowcem — dostal grammat Negedlého do rukau a z wšetečnosti nahljdnuw do nj, přišel i na geho selanl četl ge, a čjm dále tjm většjm zaljbenjm, a čtenj toto tak ho zagalo, že u s zwolal: »Zagisté! ta řeč, která tak plyne sladce a lahodně, nemůže býti tak p a otrocká, gak o nj učitelowé mluwili, a od té doby snažil se poněkud býti ským Čechem. Čas však k neylepšjmu se zdokonalenj we swém gazyku byl tam, a on přišel za kaplana do Poličky; při wšj swé lásce předce nemalých kostj, gak w zpowědnici, tak na kazatelně a we školách zakusil, a negedenk přál, aby čeština tak aspoň wzděláwána byla na gymnasium a we filosofii, g řečtina, a to negen ljbostně, ale z powinnosti; neb we swém auřadě češtiny po bowal, ne pak mrtwé řeči. Přál sobě, aby každého professora byla swatá po nost: Nemůžeš-li pomoci — aspoň neškoď, nehaň, netup, neodgjmey chuti. sowatel téhož, gakožto kragan geho, shledal w něm horliwého a rozumného, a tom welmi skromného pastýře a mnohých českých knih odbjratele. Wiz 163 *a*). Šepsal i »Pogednánj o ohni pro školnj mládež« r. 1837.

149. **Hágek* z Hodětina Wáclaw, podkomořj králowstwj českého 1413– (w. u Jgm.) w Čm.

150. *Hágek* Ignác, nar. 4. září 1770 w Hradišti, prof. humanitnj w Lito řicjch, přspl. k Čchsl. 1825, w. č. 364. a u Jgm.

151. *Hágek* W., w. str. 248 (58).

152. *Hagniš* František. študugjcj práwa, přspl. ke Kw. i k Wesné.

153. *Haladi* Eduard, přsp. k Dn. il. 1837.

154. * *Hammeršmid* Jan Florian, nar. 1652, † 1737 (u Jgm.). Čm.

155. *Hampeys* František, nar. 2. pros. 1810 w Slaném, kněžem 3. s 1834, kaplan w Mšeně w Rakownicku, přspl. k Čpkd.

156. *Hamuljak* Martin, rodilý z Gosenice, bydlj w Budjně, na swých t každoročnjch cestách do Orawy sbjral a přinášel zpěwanky (Nar. zpěw. 1 II. 503).

157. *Hanka* Wáclaw, rytjř řádu sw. Wladimjra, bibliothekář českého rodnjho Museum, člen mnoha učených společnostj, slawný nálezce královdworsl rukopisu, narodil se w Hořeňowsi dne 10. července 1791. Prwnj wychowánj tak gako wůbec wesnických dětj bylo prosté, beze wšech přjpraw, a směřo zcela k rolnickým zaměstnánjm až do 16ho roku; neboť od gara až pozdě w zim pásáwal owce otce swého, tak že gen w zimě farnj školu nawštěwowati n Neylepšj zábawa geho byly knihy a pjsmo, na které proti wůli rodičům k uspořený groš obracel, a wždy ge s sebau po poli nosil. (Bowring 1832: father [he tells me] was a farmer, whom ap to his 16th year, he assisted in labours of the field, and had no time for study but the wintry hours, which he c dedicate to the village school. From the spring to the autumn he kept his fat sheep.) Gen oswobozenj študentům od náboru w tehdegšjch francauzkých nách pohnulo otce geho, že ho do bljzké wsi kaplana, gehož lásku sobě Wá sám zjskal, k učenj se od něho počátkům gymnasialnjm, nawštěwowati dow w tom aumyslu, že při nawrácenj pokoge i syn k prácem swým se wrátj. wogna, sotwa poutichši, prudčegi znowu wyrážela. Zkaušky grammatikalnj dobře se podařily, a ač neznalost gazyka německého welmi překážela, př se do Hradce do wořegných škol wstaupiti muselo. Professorowé, gimž au otcům powědom byl, prohlédagjce tu wadu z strany německé řeči, přigjmal Wáclawa úlohy a wypracowánj *české*, což geg tjm wjce rozněcowalo, aspoň w teřčině giné předčiti; ano geho horlenj skloňowalo pomalu i druhé žáky k mat řeči, a to tjm wjce, když zjskaw prwnjho premianta wyššj školy (Františka peru, † 1820), že se též české wypracowánj na kathedru podati odwážil. P střed králowstwj českého, zdála se těmto mladjkům neyžádaucněgšjm přjstaw ale gak užásli, shledagjce, že co gen trochu lepšj sukni, kabát na sobě má, za zyk wlastenský se stydj. »Gsme Čechowé, setrwegme!« — mluwil Wáclaw k

ckým přišelcům — »spolužákůw wysokých škol gest na tisjce, rozumněgšj se
ám připogj, mně powinnost gest, ge k wlastenstwj powzbuzowati;« k čemuž i
degšj čas wogny přjzniwěgšj byl. Cwičenj w grammatice české nastaupilo, pra-
cwány rozličné básně dle wzoru Puchmayerowské sbjrky, cwičeno se w předná-
šj, a aby se s hůry češtině něgaká wážnost způsobila, dáwána w universitnjch po-
chárnách weřegná, dosti skwostná řečněnj (declamacie), (w nichž Wáclaw Swo-
tla [w. t.] swau wýmluwnostj neywjce wynikal), ku kterýmž se i wládař krá-
stwj i wysoká šlechta zwala, a, což k gegich cti řečeno buď, i wždy nagjti dala,
emuž zwláště newyrownaný přjklad G. O. Isidora knjžete z Lobkowic k ná-
slowánj wábil. Mladé šlechtictwo začalo se česky učiti, z nichž neywýtečněgšj
mu Wáclawu k wedenj se dostali. Slowanské nářečj giž časně pozornost mla-
do Hanky na se táhlo; přjležitost k tomu poskytowali negen slowenštj drátenjci
otaři) a kraginštj citronáři, kteřjž u otce geho noclehowáwali, ale i delšj pobyt
českých ulánůw a srbských hraničanůw, gešto po wsech geho dědiny rozloženi
l. U každého něčemu se přiučiti, a aspoň knjžku na naučenj čtenjm zjskati, bylo
o neodwratitelnau snahau. Slawného Dobrowského (w. t.), o gehož důkladné
nosti slowanských nářečj gako chlapec byl slyšel, poznati, byla geho nepře-
ená žádost, a ta se wyplnila nedlauho po přjchodu do Prahy na wyššj školy.
žto geg zpomenutý přjtel Klicpera (w. t.), seznámiw se s njm u dokt. Iwana,
awě uwedl. Nestor náš pracowal tehdáž právě na Slowance, přehlédage přj-
j srbské, a stěžowal sobě na neauplnost srbských slownjkůw, že w nich mnohá
a nagjti nemůže. Žádal Wáclaw slyšeti ta slowa, a na štěstj byla mu známa
raničanůw srbských. Dobrowskému se to ljbilo; a od té doby nawštěwowal
Wáclaw pilně s ginými spolužáky negen pokud se do Wjdně k redakcj če-
ch Nowin a Prwotin, kdež druhý rok práw spolu studowal, neodebral, ale i
nawrácenj se z Wjdně ještě sám a tjm pilněgi, we wšech slowanských náře-
j se utwrzuge. Cwičjwal Dobrowský hornolužické Srby w gich seminári na
straně, aby nářečj swého nezapomněli, a tjm hbitěgi někdy kraganům swým
ti mohli. Též sem poslauchat chodjwal náš Hanka, dožádán byw w nepřjto-
sti mistra geg zastáwati, což on konati nepřestal i po Dobrowského smrti.
ka byl prwnj, který Dobrowským nawrženého analogického prawopisu se ugal,
wšecko proti němu bylo, negen Nowiny a Prwotiny wjdeňské a swé pjsně
ěm wydáwati se osmělil, nýbrž přednášel po dwě léta mládeži wysokých škol
gně Dobrowského analogickau mluwnici, a když mu to konečně (1817) zame-
bylo, wydal na rozlaučenau žákům swým Prawopis tiskem, i překonal proti
u w Prešpurku zdwihlau wálku setrwalostj a statnými důwody. W ten čas
čil též studia práw; a připrawuge se k budaucjmu auřadu, w společné poradě
átely swými (J. Jungmannem, J. S. Preslem, hr. Berchtoldem, Janderaú) pra-
l s Purkynj na plánu k založenj národnjho museum, kterýž wládě zemské
depsanau společnau wšech žádostj podán byl. K podobnému podniknutj pra-
l arci mnohem djrwe we wšj tichosti mnohostrannau zkušenostj a mocnými
tředky opatřen, wysoce učený hrabě Kašpar Sternberg, kterémuž wygewená
a ta gako z geho mysli wstřjc wyšla, že co wšickni wlastenci srdečně sobě
li, on welikomyslně, mocně gsa podporowán tehdegšjm wládařem králowstwj,
ěgi na wlastnjch pewných základech w skutek uwedl. Gest zakl. mat. české.
ech létech ustanowen Hanka přjsežným slowanským translatorem w Čechách,
ch létech, po wydánj starobylých skládánj a po wynalezenj králodworského
pisu, přigat gest za člena wilenské, waršawské a krakowské učené společnosti,
. ruská akademie odměnila snažnost geho welikau medalij. Gaký wplyw tyto
bylé poesie, zwlášť rukopisu králodworského na mladé básnjky měly, a že
ské literatuře wyššj a spanilegšj básnickau mluwu založily, gest wůbec známo.
aubo na to powolán byl též za prwnjho knihownjka národnjho museum; od
Alexandra poctěn prstenem briliantowým; pozděgi přigat též w společnost
ických starožitnostj, šleswicko-holsteinsko-lauenburskau, pomorských děgin,
olek welehradsko-swerinský, w společnost lužicko-hořelickau, oswěty slezké
král. českau společnost wěd; nynj pak panugjcj cjsař Mikuláš ozdobil geg
n sw. Wladimjra *), a w Hradišti i opět později w Praze briliantowými pr-

*Mince ke cti geho rážena. Wrchnj strana: Poprsj a nápis: »Wáclaw Hanka,
f. s. wl. Rytjr národ. mus. knih.« dole: »MDCCCXXXIV.« Spodnj strana we

steny **). Geho práce w neydáwněgšjch práwech českých, z nichž Maciejowsk
pro geho historii Prawodawstw slowanských důležité přjspěwky sdělil, nenj
dokončena, a neynowěgšj mluwnice česko-polská připrawena gest k tisku. (
spisy od r. 1815 wiz u Jgm. přspl. k Čchsl. Krk. GN. Kwt. Čm. Čpkd. K
Wiz č. 19. 20. 25. 29. 35. 65. 69. 70. 104. 112—14. 127—28. 334. 370.
764. a str. 80 *b*), 116 (43). Za Igora Swatoslawiče hrdinskau báseň XII w
starorusky, česky a německy, w Praze 1821, od někdy Geho Maj. cjsaře Ale
dra brilantowým prstenem poctěn byl. Ke cti geho polská báseň w Hronce 1
I. od Rościšewského (w. t.). — Srw. *Oest. Nat. Enc. Wien* 1835 2. *Bd. S.*
kdež se mu známost 18 gazyků připisuge. — Revue du Nord. Paris 1837
»Le celebre H. continue à fouiller les vieux manuscrits. Avec son ardeur a
tůmée, il brave intrepidement la poussière des bibliothêques de Bohème, pé
avec courage dans les profondeurs de la science, et bientôt il donnera son ou
sur l'origine et les embrochiments des peuples slaves.« (Sl. starož. 1836. 18.)
N. 7—8. p. 37. »H. qui chaque jour deterre et éclairoit quelque nouveau
ment.« U H. se učil r. 1837—38 Iwanišew (w. t.).

158. *Hanl* Jan Miloslaw, doktor w lékarstwj w Trebiči na Morawě,
mat. české, přispl. ke Kw.

159. *Hansgirg* Ant., nar. 1806 dne 20. kwětna w Hradci Králowé, kan
professury. Přspl. k Swt. Čw. měl podjl. na zeměpisu Balbiho; geho pře
w Malého bibliotéce zábawného čtenj. (Č. Wčela 1837 str. 144.) »My nez
mnoho tak swědomitých překladatelův, gako gest p. H—g. Ctnost tato a zná
geho i ostatnjch gazyků slowanských, spogená s welikau pilnostj, gsau
přičinau geho wůbec čistého a gadrného slohu, dle čehož se té naděgi podati
žeme, že se k přeloženjm i neytěžšjch pracj odwážiti smj, a tak naši literaturu
nými spisy obohatj. Dle přeloženj Abenceraga saudil bych, že p. H—g zv
k překládánjm klassikův schopným se buď giž stal, anebo w krátce st
(Chmelenský.) Přspl. k Ost.

160. *Hausmann* Karel, nar. 30. dubna 1812 w Postřižině, knězem 2.
1835, kaplan w Kwilici w Rakownicku, přspl. k Čpkd. 1835, w. č. 186.

161. *Hawelka* Jan E. Bohuslaw, nar. 27. pros. 1799 w Třebechow
knězem 24. srpna 1823, kaplan w Dobrušce, zakl. mat. české, přspl. k Č
w. č. 657—58.

162. *Hawljček* Jan N., kregčj w Lipsku, byl r. 1837 w Praze.

163. *Hawljček* Fr., přspl. k Ptn.

164. *Hawljk* Karel, naroz. w Žebráce, zakl. matice české, študugjcj
w Praze, přspl. k Ww. a Kw.

165. *Hawránek* František, nar. 27. září 1805 w Králowé Hradci, štu
tamže a w Praze, složil slib w řádu wogenském křjžownjkův s čerwenau hw
u sw. Františka w Praze 3. pros. 1829, knězem 24. čce. 1831, kaplan ta
kazatel český, čjtal pilně Jgm. slownjk, přspl. k Čpkd. 1835—37.

166. *Hawránek* Giřj, přspl. k Rzl. pr.

167. *Heinrich* Jan, nar. 5. června 1802 w Praze, knězem 15. srpna
wogenský kaplan c. k. pluku pěchoty hraběte z Baillot-Latour, čjsla 28. w
w. č. 644.

---

wěnci Wladimjrským řádem ozdobeném na palmowé a lawrowé ratolés
kniha ozářená hwězdau, nad nj se wznášegjcj kolem heslo Wladimi
řádu: »Čest, sláwa, pol'za« a dole: »z wděčnosti« a podpis: J. Lerch z
chenawi) A. R.

**) Skrze adjutanta cjsařského Konstantina Wladimirowiče Čewkina obdržel
čestnau medalii s wyobrazenjm cjsařowým a nápisem ruským: »Nikolaj, iz
milosti samoderžec wserossijskij.« Na hřbetě widěti gest ozbrogenau Mi
kteráž před sebau stogjcjmu rytjři, w staroslowanském brněnj, wěnec po
pod kterýmž nápis: »Dostojnomu w naukach.« (Roz. lw. 1837. 135.)

168. *Hek* František Wladislaw, kupec w Dobrušce, nynj w Litomyšli bytjcj. Geho práce před r. 1814 (wiz u Jgm.), přspl. k Čchsl. Ww. Kw. Čpkd. s. 193 10)

169. *Herbek* Emanuel, práwnj čekanec w Praze, w. č. 87.

170. *Hercoğ* (Herzog) Jan, nar. w Gilemnici, a tudy Gilemnický aneb Wlacka. Geho práce wiz u Jgm. od r. 1822, l. 1836 byl w Praze a na to wydal na taulačku, přsp. k Čchsl. Čw.

171. *Herkel* Jan, rodilý z Orawy, advokát w Pešti (Nar. zpěw. 1835. II. 5), přspl. k Zoře 1836, w. č. 38.

172. *Heřman* (Herschmann) Frant., nar. 11. pros. 1799 w Plzni, knězem 3 pros. 1822, dřjwe kooperator, a nynj farář u sw. ducha w Praze, přspl. k Čpkd. w č. 767 a str. 226.

173. *Hilmar* František, učitel w Střewaci, sepsal odpowěď na uloženau otázku při učitelské konferencj w okresu welišském w Injm půlletj na r. 1836 (wiz Pl. 1838).

174. *Hirth* Jan, hospodářský auřednjk, přsp. k Rzl. pr. 1833.

175. *Hybner* Jan, w. č. 86. 601.

176. *Hybr* Fr., w. č. 773.

177. *Hýbl* Jan, nar. 3. zářj 1786 w české Třebowé bljže Litomyšle, kdež 6tém roce wěku swého do školy choditi počal. Spolužáci geho wyprawugj něm, že we čtweračenj nebylo rowného k nalezenj, což pjseň o něm —kým ena newj se — doswědčuge. Ač geg školnj wěci welmi nebawily, předce doma čjtal knihy obsahugjcj pohádky a žertowné nápady. Otec pak krupař na radu afnýcli mužůw přiwedl geg w 13tém roce na hlawnj školu do Litomyšle, kdež pilnostj a uměnjm nad spolužáky wynikl. Wystaupiw z normalnjch škol štual tamže gymnasium, a odtamtud z lásky k matce mjsto meče sáhnuw po lyře, Prahy se odebral a na tamnjch wysokých školách filosofický běh dokončil. té doby obětowal žiwot swůg úplně wlastenské literatuře. Znalť on národ náš, ť také pro něg psáti. Negen že H. wydáwánjm spisůw swých při swjtánj na oru literatury české negednoho milownjka mateřčině zjskal: i geho spisy tehdáž iwaly přjležitosti mladým spisowatelům ke zkaušenj swých sil, uwáděgjce gewýtwory u weřegnost. I gegich shromážděnj se okolo H. nebylo bez náku. Známo, gaké působenj měl spolek mladých spisowatelůw w Němcjch za Höltowých i Vossowých na literaturu německau; i tato, ač skrowná společwlastimilowných přátel nezůstala bez aučinku. Skwěgj se nynj někteřj z nich tarci w slowesnosti české, denně si wětšjch zásluh o ni dobýwagjce. Sepsalť eložilť knih množstwj druhu rozmanitého. Sloh we spisech geho gest plinný, méně wzdělanému čtenáři srozumitedlný. Bylť muž dobrosrdečný, přjwětiwý jdný. Sázeči Házowštj o něm spisowateli této literatury wyprawowali, že nad nebylo lepšjho korrektora. Dokonal aučinný žiwot swůg dne 14. kwětna 1834. is malý hrobowý na Wolšanech u Prahy má: »Jan Hýbl, český spisowatel a ektor w Praze, umřel dne 14. kwětna w 48 roce wěku swého. Truchli wlasti, gest w hrobě — Genž tě wěrně milowal — Žiwot obětowal tobě — Za to odměnu wzal (1834)«. Nepláče sice u geho hrobu opuštěná wdowa ani osisirotkowé, ale wlast a přátelé geho po něm truchlj. (Srw. Jungm. — Kwěty 7. př. 4. od Kw. Lhoty). Wiz č. 175. 219. 259. 299. 372. 432. 480. 484. 515. 546. 573. 611. 712. 765. 791. 796. 803 a str. 95 (146. 147.), 99 (277), (30. 44. 48.), 117 (56.), 153 (30 31. 32. 40.), 246 (4.).

178. *Hyna* Karel, nar. 3. srpna 1802 w Kawa-Lhotě, knězem 28. břez. 1828, an fundačnj zámecký staršj w Njžboru w Rakownicku, w. č. 504. 583.

179. *Hlawáč* přspl. k Zoře.

180. *Hlawáč* Jan. N., nar. 5. ledna 1781 w Praze, knězem 20. srpna 1806, vik. sekretář a farář w Postupicjch w Kauřimsku, přspl. k Ww. Čpkd.

181. *Hlawáček* Michal, nar. dne 17. čerwence r. 1803 w uherské Skalici tolici nitranské na pomezj morawském, z otce Pawla Hlawáčka, měštěnjna skalického. Prwnj swé wychowánj obdržel we škole wlasti swé, kdež grammatikalnj ky wychodiw, na přjmluwu welmi zaslaužilého učitele swého Martina Durgaly,

wydawatele slowensko-německé grammatiky, do prešpurských škol se odeb
Zde se pod správau pánův professorův Fridr. Badera w syntaxi, Daniele Stanis
desa, Jana Grossa, Gabriele Kovács-Martinyho, Samuele Žigmodyho a C. M.
thazara Duleka a Pawla Bilnice, w uměnj humanitátnjm gakož i mudřectwj, li
řectwj a bohoslowj cwičil, zcela od r. 1819 až do 1826 se cwičil a swé wyživ
mimo konviktu Škarzcagjho sám na se wedl. Examen kandidatický složiw
Debrecina na geden rok gakožto wychowatel mladého Londýnčana odšel a w z
mosti řeči uherské se zwelebowal. Nawrátiw se do Prešpurka w akademii,
wám uherským se wyučil. Mezi tjm swoboda nawštěwowánj wysokých škol
německé, protestantům byla zase darowana, kteraužto obdržew w gaře 1829, do
se odebral, kdež mezi ginými slawné professory zwláště Bezeniusa, Wegšag
a Franka za swé učitele wywolil. Pobyw zde za geden rok do Gotiňgu se pře
howal, a mezi ginými slawných prof. Blumenbacha, Mayera, Heerena, Hausma
a Potta posluchačem byl, bohatau knihownu obzwláště sobě zamilowaw a z nj
kolik času postačilo, známosti čerpaw. W geseni téhož roku 1830 do wlasti
se nawrátil a i hned w Prešpurku za diakona distriktualnjho ku straně p. supe
tendenta Pawla Bilnice cjrkwe slowensko-uherské kazatele byw zwolen, skrze
hož na auřad kazatelský byl poswěcen. Zde za času swého přebywánj hodn
přednosty společnosti českoslowanské byw poctěn, na kolik sil stačilo, horli
mládež k lásce k mateřčině wedl. W břez. r. 1832 obdržew powolánj do Lev
za prof. a sl. b. kazatele cjrkwe slowenské, bez meškánj na cestu se chystal
toho času z M. B. na tamnějšjm ewangelickém lyceum mathematiku, fysiku,
řeckau a hebregskau, wýklad pjsem sw., homiletiku a historii učj, milownjky
anglické ku známosti této řeči wede a Slowáky zwláště k auřadu učitelském
hotugjcj w známosti mateřčiny cwičj. (Srw. Kwěty 1834. 374. 1838. 32.) w. č.

182. *Hlawatý* Jan, nar. 25. září 1811 w Miletjně, kdež i z mládj do š
chodil, na to pak se odebral na studia do Gičjna, kde po 6 let setrwal a pil
i schopnostj nad giné wynikal. Geho prof. Macháček (w. t.) na libozwuč
mateřštiny geg pozorna učinil a s literaturau českau seznámil. Několika b
sepsaných podal do Ww. a Kw. Filosofická studia dokončil w Praze a theo
cká w Kr. Hradci, a byl 15. srpna 1837 na kněze poswěcen.

183. *Hněwkowský* Šebestian, nar. 19. března 1770 w městě Žebráce. (
rodičowé živili se obchodem koželužským, pak polnostj a dobýwánjm kamen
uhlj. Geho otec byl spolupřjsedjcj při tamnj radě a wyznamenal se mnohau
hlostj a horliwau láskau k wlasti. Z 10 djtek byl náš básnjk předposledn
Geho wychowánj bylo, gak to wenkowský způsob sebau nese, naučit se česky
psáti, počjtati a Boha znáti. Byl určen k řemeslu, a tedy wykonáwal wšeli
domácj práce. Dni mladosti trávil w utěšeném údolj u Točnjka a blizkých
gjch. Přjčinau wyhořenj swých rodičův stalo se, že staršj geho bratr k stu
odhodlaný, přerostl, a náš Šebestian, kterýž se studij bál, nepochopiw, gak m
kněžjm z paměti hodinu dlauhé řeči přednášeti, přemluwen l. 1781 do Berau
piaristův do školy chodil. Latina mu přicházela hračkau, tam w gedné p
chárně se učili českým gazykem čtyry třjdy latině, a tak w této řeči hned pr
rokem nemalau znalost si přisobil. Když geg matka na prázdniny z Berauna
wážela, oznámil gj geho professor, že tam studie zcela přestáwagj, a že by
škoda, geg z nich wytrhnauti, a že nastáwá nařjzenj, že žádný bez známosti
činy do latinských škol přigat býti nesmj. Dostaw pak wyswědčenj z tohc
žadku w Praze u piaristův druhau školu nawštěwowal a w němčině se ztwrz
W 3tj škole stonal na horkau nemoc, puštěna mu krew z obau rukau. Od
času byla powaha geho mjrnějšj, a do swého stárj auplného požjwal zd
W čtwrté škole, w druhém půlletj počal Virgila a Ovida čjsti, gewil náklo
k básnictwj. W mládj čjtáwal legendy, nawštěwowal s matkau zázračné mjs
on byl pln náboženských wytrženj. W páté a šesté škole se giž obíral s českým
snictwjm. Napotom přešel do filosofie, 3 léta trwagjcj. Professoři Seibt a W
genž posledni matematiku z katedry česky přednesl, Kornowa, Šmid, Meisner.
wštěwowal knihownu wereguj, wěci w původnjm gazyku čjtal, dobré gádro
mal a zkaumal. W tom čase se také wlaštině učil, a w češtině se ztwrzowal
že, pro nedostatek podpory od swých rodičův, w nj priwatnj wyučowánj
ných wznešených osob předsewzal, mezi kterými p. Rakušan Hofmann, appel.
a ginj byli. K spolku ginochův pro wzkrjšenj našj literatury, mezi nimiž Puc
(w. t.), Pišelj, W. Negedlý (w. t.) atd. i náš Hněwkowský se přidal. N

jbil sobě národnj básnictwj a snažil se původně pracowati, domeyšlege se, že ice původnj, když se podarj, gedině oslawu národu a náklonnost k materské řeči izincům způsobiti může, což i W. Negedlý činil. Potom nastaupil prawnictwj, éta trwagjcj, pak přjsné zkaušky u appellacj a u gub. podstaupil, a na to we nešjcjch t. w unoru 1795 za radnjho do města Planice dosazen byl. Zde se wědách dokonalil, w Klatowech a w mnohých ještě okolnjch mjstech se semil s wlastensky smeyšlegjcjmi muži. Tam geho práce Děwjn (což přjčinau a, že se w Praze prowozowala Wlasta, truchlohra; tenkráte diwadlo české nikdy ypustil na konském trhu). Djlo to w čas francké revolucj. Pak drobné bá- ; wše gen ochotnostj, nikdy ale záwodem o palmu. Cesty konal we Klatow-, w Plzensku a Prachynsku. L. 1805 do swé wlasti Žebráku přesazen, kdež se ženil. I tady co možná pracowal. L. 1820 počátkowé českého básnictwj, kte- arci whod wšem nepřišli. Básně pilowal až do l. 1824. Léta 1826 přišel za fanostu do Poličky, města literatuře nepřjzniwého. Zde práce geho Jaromjr, tnohra. Druhý djl zlomků z literatury české. Pak: Námluwy w Koloděgi w 3 nánjch. Léta 1836 na podzim odešel na pensj do Prahy, kdež na zlomcjch, na smutnohře Ottokar a na českém Dru. Faustu pracowal. W známosti se s Dobrowským, Puchmjrem, oběma Negedlýma, Sedláčkem, Rautenkrancem, pničkau, Klicperau, dopisowal s Jungmannem, Čelakowským, Palkowičem a Zieg- m i ginými. Syny geho 4 a 2 dcery. Ač mu nynj paměť ucházj, předce rád wšťwuge čtenárny, kdež se časopisy nacházegj. Přspl. k Čm. Kwt. w. č. 118. . a str. 134 *f*).

184. *Hnogek* Antonjn Wogtěch, nar. 4. pros. 1799 w Brandeyse nad La- , študowal w Litoměřicjch, knězem 24. srp. 1822, byl kooperatorem w českém ě, pak professorem pastýřského bohoslowj w Litoměřicjch, nynj děkan w Měl- od r. 1831; kromě bohoslownjho spisu w němčině wiz č. 483. 485. 488. l. k Čpkd. 1833—34. 37.

185. *Hodža* Michal Miloslaw, narodil se r. 1811 dne 22. září w Rakši, dě- tak řečené w turčanské stolici w Uhřjch, i prwnj počátky liternjho uměnj ž učinil, pak w Mošowcech dále w nich pokračowal. Od r. 1822 po 1826 lil do školy w baňské Bystřici; potom w Rožnawě po rok 1829; pak w Pre- ě po rok 1832; w Prešpurku po rok 1834. Láskau k bratrowi mladšjmu , kterýž doma při rodičech byl a gehož otec od škol grammatických odtr- l, odešel z Prešpurka domů a téhož bratra w liternjm uměnj wynaučowal a cwi- pak w Podřečí u Jana Töröka též přes celý školský rok 1835—6 domow- učitelem byl. W témž roce zwolila ho cjrkew swato-martinská w turčanské ici za kaplana, kterélhož však powolánj proto nepřigal, že si umjnil wjdeň- ewangelický bohoslownj ústaw a berlinské wysoké školy nawštjwiti, a za pro- ora se hotowil. Skončiw we Wjdni 1836—7 bohoslownj wědy, když se odtud Prešpurka w prazdninách nawrátil, na poručenj Jana *Kollára* (w t.) a super- ndenta Stromskyho za přednjho slowa božjho kazatele zwolen, wywolán a dne srpna 1837 uweden gest. Gest naděge plný pro slowanskau řeč zanjcený dý muž, gehož práce w Hr. W rkp. má paměti o Sokratesowi a národnj roz- wky (báchorky) slowenské. Gest knihownjkem seniorálnjm knihowny liptow- M. Blahem (w. t.) weřegnosti k užjwánj odkázané.

186. *Hofmann* Fr. Jos., mlynářský mistr w zeleném mleyně u Welwar, přsp. zl. pr.

187. *Hochmann* Josef, nar. 22. unora 1803 w Nadžeraci, knězem 20. srpna 7, kaplan w Raudnici w Rakownicku, zakl. matice české, přsp ke Kw. Čpkd.

188. *Hojč* (Hojič) Sam., nar. 15. list. 1806 w Březně w Uhřjch, študowal Prešowě a w Tubinku, přspl. k Hrce. atd.

189. *Holásek* Josef, nar. 1787 w Dědici w Brněnsku, knězem 1809, farář lansku na Morawě, člen swatoj. děd., přisp. k zwelebenj kostelnj hudby w Če- ch, přsp. k Čm. Čpkd. Wiz č. 88. 89. 769. a str. 95 (155), 96 (179).

190. *Holeček* Jan, přspl. k Ww.

191. *Holman* či *Hollmann* Josef, nar. 1. dubna 1800 w Gičjně, prawnjk u ského auřadu tamže. Wiz č. 136. 147. 347. 358. přspl. k Čchsl. (1825).

192. *Holub*, w. str. 95 (152).

193. *Holubář* Gothard, nar. 1. řjgna 1803 w Třebnici, složil slib w ř. premonstrátském na Strahowě w Praze 19. března 1828, knězem 15. srpna 18 kazatel. W. č. 801 817. přs. k Čpkd. Sepsal: »Prosby .. při korunowacj« 1836, u Gi

194. *Holý* či *Hollý* Jan, Slowák, kněz katolický, »arcibiskupstwa ostřih ského kňaz w Madunicech« w Uhřjch. W prawopisu a řeči držj se bernolač Tudy prawj Žurnal min. nar. pros. w Spb. 1836. 24. marta: »Sožaléã odnako čto on pišet ne obščim piśmennym českim ázykom, no na naréčii obitamoj strany (sočineniã ego izdawaliś w Tirnawě).« (Kepen). Srw. Jgm. w. č. 119— Slawroda na žádost wznešených osob wydaná. Báseň w Hronce 1837. I. od borského:

»Wjtaný neywjc posawáde wěrným wlasti Slowákům
Čist budeš trosek mnoho wjtaněgšj;
Lépe giž w částkách stwořený okrauhlit
Swět budeš w zešlém věku, než nowotným
Půwodu dáwat!«

Na ukážku geho prawopisu z Virgilowy pastyrky r. 1824. Klade *j* = *í*; *au* = *ni* = *ňi*; *nj* = *ňí*; *ť*, *ň* = *t*, *n*; *s'* = *ś*, (ſſ); *ů* = *ow*; *sa* = *se*; *té* = 3 p. pl. *dj* = *ďa*; zkracowánj slow, a statné gméno gako w němčině welkau smenau; *ř* = *r*. atd. Pjsmo šwabachské.

M. Titire, pod s'irokím ti Bukem we Stínu ležící
Pastírské na malég rozmís'lás' Důčeři Písňe:
Gá Krage Wlasti, a tak mňe milé ti Pasinki opús'čám;
Z Wlasti sa gá sťehugem i ti pokogní Titire w Chládku
Prekrásnú rozléhať učis' Amarillidu Háge.
T. O Boh nám takowé doprál Melibegko Zahálku.
Neb ti mi on buďte wždicki Bohem; geho často zamáčá.
Oltár útlínké od Stáda nas'ého Baranča.
On sa mogím, gak zres', Galowičkám tělať, a mňe hráť,
Ws'ecko na sedlácskú, čo chcem, Pís'čalku dopustil.

W. č. 119. a opraw: * S žiwotopisem Cirilla a Metóda, gako též Bagoslowem hanských Slowaków a wiswetlením ňekterích slow. 8. k dostánj u Felixa W tera w Trnawě 1835, swáz. 54 kr. (14 gr. netto, na gisté aučty).

195. *Horáček* Ant., kaplan, w rkp. »Řeč u přležitosti slawného poswě korauhwe« (cens. 1. list. 1837 w Brně).

196. *Horáček* Wáclaw, nar. 8. září 1780 w Benešowě, knězem 26. s 1804, farář w Ondřegowě w Kaušimsku, aud swatoj. děd. přsp. k Čpkd. 1 »Řeč při wyswěcenj kostelu.«

197. *Horčice* Josef, nar. 28. břez. 1797 w Chotěšowě, knězem 6. srpna duchownj správce a bohoslownj čekanec w Rosinowě, nynj kanownjk sjdeh staré Boleslawi, aud swat. děd. Wiz č. 708. a str. 115 (9). Přsp. k Čm. a Č

198. *Horský* Karel, nar. 4. list. 1792 we wysokém Meytě, knězem 24. 1818, zám. kaplan w Litomyšli, přspl. k Čchsl. 1825 a Rozl. pr. W. č. 757

199. *Horvatića* Jela, w Dn. il. 1835.

200. *Hosa* A., w. č. 446.

201. *Hoznek* Jan, nar. 1817 w njžné Pokoradi, oddal se slowenčině náwodem Hlawáčka (w. t.), zná maďarsky, študowal prwe w Kežmarku, pak w Le

202. *Hradecký* Josef, nar. 10. řjg. 1787 w Laukowě, farář w Semile 1829? študowal w Křešowě (*Grüssau*) w Prusku, w Praze libomudrctwj a b slowj w Litoměřicjch (w. u Jgm.), w rkp. Agathokles český u křjžownjka stýrce Macháčky w Praze.

203. *Hradecký* Josef, V. P. přsp. k Ww.

204. *Hradecký* Karel, nar. 19. unora 1798 w Litomyšli, knězem 24. s 1822, kaplan w dolnjm Augezdě, mage snad bratra faráře w Sebranicjch w C dimsku, přspl. ke Kw. W. č. 548.

205. *Hrásky* Ladislaw W., přspl. k Čw, 1838.

206. *Hřebeský* Jan, nar. 6. řjgna 1786 w Planici, knězem 3. září 1809

el a katecheta na hlawnj škole w Gindřichowě Hradci, přeložil trefně několik olnjch knjžek. (Kwěty 1836. 111.) w. č. 600. 768.

207. *Hrdina*, w. str. 248 (59).

208. *Hrobecký*, přspl. k Ww.

209. *Hroboň* Adolf, nar. we Wýchodné w lipt. stolici 1814. Oddal se slončině w Lewoči 1831, byl tagemnjkem prwnjm a zakladatelem společnosti lečské nabjdnutjm Hlawáčka (w. t.). W Bystřici dlj co absolv. praktikant ze wnice.

210. *Hroboň* Bohudar Samuel, nar. 24. srpna 1820 w Sělnici w Liptowě. ec geho Jakub, sl. b. kazatel. Začal se učiti slowenčině r. 1834, byw pohnut ým bratrem Adolfem (w. t.) a Fejérpatakym (w. t.). Študowal w Gemeri a Lewoči. Mimo obyčegné gazyky zná i maďarsky a polsky, přspl. do Hr.

211. *Hron* Wogtěch, nar. 22. dubna 1804 w Solopiskách, knězem 9. dubna 29, kooperator we wšeobecné nemocnici w Praze, člen swatoj. dědict., přspl. Čpkd. 1837.

212. *Hroš* Tomáš, Slowák z trenč. stol. přispl. k Hr.

213. **Hrubý* z Gelenj neb Gelenský Řehoř, w Praze † 7. března 1514 (w. gm.) a č. 697.

214. *Hulakowský* Jan, narozen w Německém Brodě 8. dubna 1804. Ački po ztrátě otce swého (r. 1814) upadšj w těžkau nemoc, w kteréž mu žiwobytj odepřeno bylo, ohluchl, študowal předce na gymnasium tamněgšjm, a l. 1824 bral se do Prahy, kdež filosofii slyšel i skončil studia práw. Nemoha pak pro zmjněný nedostatek wstaupiti k auřadu k geho studijm přiměřenému, přigat z ohledu geho známosti čtenj starých pjsemnostj w službu napřed (l. 1830) českém národnjm museum k opisowánj expedicj a starých rukopisůw, pak přjštjho též při archiwu c. k. zemské wlády králowstwj českého, a l. 1834 řeno mu od wýboru společnosti českého museum též pořádánj musegnjho arvu, při čemž i pro bibliotéku pracuge. Ano když náš Palacký (w. t.) archiv onský, kde mnoho pamětihodného složeno gest, probjral, bylť Hulakowský geho wodčjm a pjsařem. Pozděgi sám na útraty hraběte Šternberga do archivu kutorského, kde stará práwa hornická w latině psaná prohledáwal a pro spis pana nberga opisowal. Což geg náramně těšilo, an neustále po starobylostech taul — a wždy, že snad opět něco staročeského pamětného nagde, daufáwal. Giž mládj lásku k wlasti a k mateřské řeči gewil; na geho náwrh a snažné wyhleánj u tehdegšjho purkmistra německobrodského *Josefa Rokosa*, nyněgšjho rad w Praze, gest w Německém Brodě založená česká bibliotéka, na kteraužto pěwky do pokladnice musegnj pro řeč a literaturu českau skládagj se pode nem »Někteřj ctitelowé češtiny w Německém Brodě.« Sám gest zákl. mat. é. On a Dr. Lešanowský gsau též půwodowé, že Hanka (w. t.) uwolil se wyowati dle Dobrowského (w. t.) mluwnici polskau pro Čechy, kteráž se giž ne. Přispěl sbjrkau slow do českého slownjka Jungmannowa, podáwá zpráwy ském museum w časopise téhož ústawu (od konce r. 1833) a překlady někte gednánj společnosti musegnj (počátkem r. b.), též některé drobnůstky do tůw. W rukopisu má, owšem geště nedokončenau auplněgšj mluwnici gazyka ého, w kteréž gmenowité obšjrněgšj pogednánj o twořenj slow.

215. *Hunger* Ondřeg, nar. 20. března 1797 w Plzni, knězem 15. srpna 1822, perator w Plané w Plzeńsku, přspl. k Rzl. pr. 1830.

216. *Hurban* Miloslaw Jos., přspl. ke Kw. 1838.

217. *Chalúpka* Jan, narodil se 28. řjgna 1791 na hornj Mičině při baňské řici, kde otec geho Adam, nynj na hornj Lehotě sl. b. kazatel, byl školnjm elem *). Počátkům liternjho uměnj wyučiw se u otce, r. 1799 poslán byl do enské Lipči, a r. 1800 do Března, odkudž se po dwau letech do Ožďán přeowal, aby se uherčině naučil. Dokonaw zde školy grammatikalnj, šel w 14.

Wydalť kázanj; wiz w knihopisu. Má w rkp. žiwot dra. M. Luthera, wyšly:
* Historické paměti cjrkwe ew. březňanské k stoleté památce poswěcenj chrámu w. březňanského. W b. Šťáwnici, pjs. F. Lorbera 1837. 18. (str. 80) za 18 kr. Srw. Kwt. 1838 40.

roce věku svého (1805) do Lewoče, kde w rhetorice dwě, a we filosofii též
léta strávil i němčině se naučiw. Jan Sam. Fuchs, který co superintendent
Lwowě zemřel, a Marcin Liedemann, později sl. b. kazatel w Kološwářě w Sed
hradsku, byli w ten čas professorowé geho we filosofii. Zde w 16. roce w
svého se počal wynaučowánjm některých mladjkůw objrati, a od toho času po
až do r. 1824, w němž auřad swůg professorský složil, w tom powolánj praco
R. 1809 šel do Prešowa; na tamněgšjm kollegium pod správau Ondřege May
na slowo wzatého bohoslowce, běh bohoslownj dokonal. R. 1812 šel co priv
wychowatel dwau prešowských mladjkůw do Potoku, a na tamněgšjm kalvins
kollegium znamenitého professora Josefa Rožgoniho we filosofii poslauchal. Zd
seznámil s gednjm Čechem, s ginými Čechy bohoslowj študugjcjm, Josefem T
ňajem, welikým gazykoslowcem. Geho přjklad Chalúpku pobjdnul, w řeči
cauzské, které se w Oidanech od swého professora Sam. Stecha učiti p
pokračowati, a wlaské i anglické řeči učiti. Kromě toho přečjtal celého čes
Hlasatele, gehož mu Tokoňaj (Tokonyay) půgčil, básně Puchmjrowy, smrt Ab
wu a Dafnise od Negedlého. I mjwal ten obyčeg, že každého těhodně něg
báseň složil. Prwnj ale ponět k tomu byla mu geště w 15. roku věku s
zawdala Palkowičowa »Muza ze slowanských hor«, ano i geho kalendáře, tak
čtenjm weršůw Palkowičem složených nemohl nasytiti. Co pachole rád čjtá
»Knihu bjdy a pomoci«. R. 1813 nawrátiw se z Posoku do Prešowa, tam
za geden rok pobyw, a tak školský žiwot dokonaw od welikomožného pána
z Radwaně za učitele privatnjho powolán byl. R. 1815 byl we Wjdni w
Eman. Gjika wychowatelem, pak se r. 1816 do Jeny odebral, kdežto strávi
den rok, do wlasti se nawrátil, brzo do Oidán a r. 1818 na lyceum kežmarsk
professor rhetoriky powolán, sám auřad za 6 let přisluhowal, až ho r. 1824 c
ew. březňanská za sl. b. kazatele powolala, do nj 1. srpna w neděli VII. trog
uweden byl, kde až posawád setrwává. Kromě geho práce w latinském ga
z roku 1818, 1819 a 1826 psal w češtině, wiz č. 217. 224—226. 404. 6
*„Durch welche Mittel lässt sich die Verbreitung der magyarischen Sprache
den Einwohnern Ungarns am sichersten erzielen. Basel* 1834. Tahle práce
Kocaurkowo gemu se připisuge. Starauš i w maďarčině tištěn. Knihkupec K
ml. w Pešti zawázal se za maďarský rukopis Ch—owi Jungmannůw slownjk
a za maďarský plod dostal slowenský dar. Ch. we 4 gazycjch (gak známo)
tinském, w německém, uherském (1835, 1837) i slowenském knihy wydal, al
zwjce slowensky pjše. (Srw. Nar. zpěw. 1835. II. 304). Přsp. k Hrce. Kal.
Kw. Pl. Psal? Kocaurkowiady, kterěž mu nemalau mrzutost od takowých půs
kterjž ge na sebe wztahowali.

218. *Chladt* Emanuel Frant., nar. 8. řjgna 1802 w Přestici, zasliben
kapucjnskému 5. srpna 1828, knězem 4. září 1829, kazatel u sw. Josefa w
na Nowém Městě, w. č. 807. a opraw: »Radostný wěnec Marianský, neb Rů
ke cti sedmera radostj neyblahoslaweněgšj Panny s nebes kralowny Marie,
raužto pobožnostj marianšt ctitelowé po sedm sobot a neděl mezi Welikor
swatodušnjmi swátky w chrámu Páně welebných P. P. kapucinůw u sw.
na Nowém Městě odpoledne o čtyrech hodinách i giným časem dle ljbosti r
nau rodičku Božj uctiti mohau. Druhé oprawené a rozmnožené wydánj p
E. . . Ch. . . atd. Wel. 12. (str. 192) w Praze, arc. kniht. 1838, seš. 20 k

219. *Chmela* Josef, zakl. mat. české, narodil se w Morawě, w městě Ti
dne 18. unora 1793. Otec geho Martin, tkadlec a saused tamněgšj, mu
mnohé poctiwý a spolu o dobré wychowánj dětj swých nad mjru starostliwý,
pilně do školy posjlal, který gsa ostatnjm časem doma k řemeslu přidržowán,
děnj to do školy za gediné potěšenj a wyražený swé pokládal. Tu dobře p
wage od učitele, Frant. Saukupa, rozeného Čecha, pro swůg obzwláště pě
silný hlas we zpěwu wyučowán byl, při čemž tolik hudebnjho sluchu a wtip
wil, že w několika nedělјch, ačkoli gen asi půl hodinky denně při hausljch s
čjwal, celé mše a giné zpěwy latinské doma při saukadle a taktéž i w kost
zpamět bez chyby zpjwáwal. Wystaupiw ze školy šarky, šátky, plátna
djla s takowau rychlostj dělal že co chlapec 14letý i sebe hodněgšjho to
přeštekowal. To samé wšak bylo přjčinau, že w 15tém roce z welké praco
krew počal wyhazowati, kdežto dobrý a chudičký otec geho, obáwage se, a
synek na prsau docela neztrhal, na giné zaopatřenj geho pomýšlel. Wida p
chlapec pěkně zpjwá, psal on do Prahy strýcowi swému, frateru Erhardowi

cjnu a kuchaři na Hradčanech, s tau prosbau, aby Josefowi w některém klášteře sto za zpěwáka wynagjti ráčil. Ten dobrý a upřjmný stařec uwolil se tomu, a sef dán k Frant. Antonjnowi, kwardianowi kapuc. w Třebjči, genžto synky sau-lské do latinských škol připrawowal, na rok na zkušenau. O wtipu a pilnosti ka swého ubezpečený otec poslal geg r. 1808 na podzim, bez mala 16 let stárého, wozy právě do Prahy gedaucjmi ku strýci swému na Hradčany, který geg la-wě přigal, a konečně, když Josef přerostage a hlas tratě, nikam za zpěwáka stati se nemohl, s přiwolenjm swé wrchnosti u sebe w klášteře podržel. Ačkoli Josef sebe menšjho ponětu o německé mluwnici neměl, nercilič aby se gakým wyswěd-jm ze 3tj třjdy německé byl wykázati mohl, předce na wýborné wyswědčenj, to z Třebjče od kwardiana s sebau přinesl, gako něgakým zázrakem božjm od olrába, staroměstského praefekta, do 1nj školy latinské přigat byl. Chodil do ly pilně a bedliwý tam na wyučowánj pozor dáwal; než že pauhý byl Mora-, a předmětům pro nedostatek německé řeči hrubě nerozuměl, doma k opako-ij školnjch wěcj žádné chuti neměl, nobrž odbyw si, co měl z latiny uloženo, ě a dobře (neboť to bylo gediné, čemu *dobře* rozuměl!) ostatnj čas raděgi ře-jm a štjpánjm dřjwj, pletjm a poljwánjm, owoce česánjm a stromůw čištěnjm rořezáwánjm se zabýwal. Že wšak Josef w 1njm půlletj z latiny šestým byl, geho we škole pozornost a dobré chowánj od ostatnjch professorůw examen dobrotiwě odpuštěn, takže tudy 3tjm akcedentem, za 2ho wšak půlletj 2hým, e 2hé škole 1njm praemiantem se stal. W 2hé škole na přjmluwu nebožtjka rce swého dostal fundacj na 50 zl. ročně, a 5 obědůw týdně u p. Františka Wa-ra, zámečnjka a sauseda pražského, gemuž synáčka, nyněgšjho professora Isfrie-Wagnera w Žatci, w prwnjch počátcjch wyučowal; a seznámiw se i dobře s fem Dessauerem, spolužákem swým, téhož roku od milostiwého otce geho do u přigat a mimo ostatnj obědy, snjdanj a wečeři, mnohým giným dobrodinjm od něho tak i od geho rodiny po celý čas podporowán gsa, přemnoho tu rého i přeslechl i zwěděl, co k geho ušlechtěnj a wzdělánj napomáhalo. Ne-e wšak od rodičůw, kromě kausku oděwu, ničehož wjce, pro swé ošacenj a ké to studentské wyražen, mnoho času dáwánjm hodin po domjch ztrawil, onečně 21. list. 1818 za professora latinského a řeckého gazyka do Gičjna rzen byl, kdežto dwě léta potrwaw, na to do Hradce Králowé přesaditi se dal. Co chlapec čjtáwal Krameriusowy pražské nowiny a přikládaného k nim Ro-ona, Josefa Flavia a giné knihy české, gež otec, welký gsa čtenj milownjk, kolika sausedy držjwal. Tato djlem už přirozená láska k gazyku otcowskému nepochybně spolu přičinau, že Josef, dostaw se do Prahy, roku 1810 přičině-W. A. Swobody (w. t.), Fr. Klicpery, W. Hanky (w. t.), Jos. Dlabače (w. t.) a ch mladých wlastencůw w jesuitkém kollegium dawané české deklamacj sobě nal, a přišed i skrze W. Klicperu, spolužáka a přjtele swého (w. t.), s bra-geho Františkem do známosti, i přjstupu tam dostal, kdež mnoho wzácnych ených osob sezwáno a pěkně deklamowáno bylo. Když na to roku 1812 po i prof. M. Majobera čestný kanownjk Trottmann, bywalý jesuita, mjsto geho puge, to zwláštnj powolenj žákům dal, aby kdo a gakým chce gazykem iny překládal, Josef gediný o české přeloženj několika kratičkých psanj Cice-wých se pokusil, takže přečetw ge weřegně we škole, od laskawých spolužá-swých kdo wj za gakého giž Čecha wyhlašowán byl. Tjmto powzbuzen Jo-o české mluwnici sáhl, a seznámiw se s nj w čtenj, překládánj a skládánj ček se cwičil, až konečně roku 1815, gsa w logice, k J. Negedlému (w. t.) ginými, mezi nimiž i přjtel a každodennj společnjk W. Klicpera byl, na české ny chodil, kdežto nadřečený J. Negedlý, dostaw pro swau chůrawost od zeniského j dowolenj k getj do lázně, a negsa nikým na ten čas zastáwán, toho roku chačům swých ani nezkaušel, tak že gediný Chmela a Klicpera, gimž na tom elo, dowěděwše o geho přigetj domů a brzkém zase odgetj, k němu do přj-u šli a ze wšeho zkaušeti se dali, tak že se podobá, že mimo ty dwa toho žádný giný z gazyka českého zkaušen nebyl. Toho času scházelo se několik jkůw, a mezi nimi také Chmela, každau neděli odpoledne, zprwu do české chárny, potom ale do fysiky, zwláště w krásořečněnj se cwičjcjch a to s tako-prospěchem, že roku 1816 Karel Payer, prawnjk a horliwý ctitel otcowského ka, na swé wlastnj útraty s mnohými ochotnjky českau deklamacj a spolu bnj akademii wyprawil, kdežto pět básnj a to gediné českých deklamowáno chžto J. Negedlého *Pautujk* od Chmely se wšj pochwalau se přednášel) a mezi

tjm wlasky, německy a česky (Wjtáskowo *Zdráwas*) wýborně zpjwáno. T
podniknutj že dobře wypadlo, pohnulo prof. B. Bolzano, že posluchače swé w dek
macj německé každau neděli odpoledne cwičiti počal; načež i sbjrka pro gedno
nešťastného spolužáka, který po dlauhé bolestj končenč w nemocnici o nohu
přišel, Chmelau we škole s dobrým prospěchem učiněná, zawdala prof. Fr. Něm
kowi přjležitosti k založenj ústawu na podporowánj chudých filosofůw, takže
potom netoliko od spolužáctwa přjspěwky peněžité po Praze sbjrány, ale i po něl
lik let spoluwedenjm prof. Al. Klára, který po prof. Bolzanowi nedělnjch deklam
dobrotiwě se ugal, podobné hudebnj a deklamačnj akademie ku prospěchu nuzn
filosofůw w logice dáwány byly, kdež i česky se deklamowalo. Toho času t
několikkráte do roka na stawowském diwadle česky od ochotnjkůw hráwáno, k
i Chmelowi patrné osoby swěřeny bywaly: gako: *Sklepnjk* w Unosu z hrob
Dornbusch w Krewnjm prawu; *Kostinský* w Laupežnjcjch; *Dobřenský* w Jarosl
a Blažené; *Walentjn* w Bělaušjch; *Fallström* w Karlu dwanáctém, w kterém
poslednjm zwláštnj chwály došel. — Nastaupiw úřad učitelský zprwu w Gic
pak i w Hradci Králowé po 20 téměř let, obyčegně dwě hodiny za týden, ž
swé gazyku českému wyučuge. Neyznamenitěgšj žáky geho w ohledu tom stal
Jan Wlček (w. t.) a J. Langer (w. t.). Wyučowánj toto mělo sice ten prosp
že žáci geho poznawše gazyk otcowský a přednosti geho před ginými, giž
njm *nepohrdali* a zaň se *nestyděli*, nobrž naučiwše se česky čjsti a trochu ps
gazyka českého aspoň wjce, nežli by se ginak bylo stalo, sobě wšjmali. Než
se neywyššj a neymilostiwěgšj wůli cjsařské a hlasité a newyhnutelné potřebě
rodu tjmto wyučowánjm bylo snad wyhowělo, či zadost učinilo neb zadost uči
bylo mohlo, o tom ani neymenšjho nenj pomyšlenj. — Přjčinau toho a prostře
k dosaženj tak důležitého cjle ukázal w ponawržen swém: *Gakby mládež na*
mnasijch československých gazyku otcowskému s prospěchem wyučowati se m
i měla. Geho a Klicperowým powzbuzenjm také se stalo, že 100 zl. we
k matici pro gymnasium králowéhradecké složeno a to zwláštnj podporau p
Fridr. Sokola, který dobrau polowici na to ze swého dobrotiwě poskytnul a p
na doplatky Slownjka a Starožitnostj Slowanských poskytowati nepřestáwá. T
založil Chmela na témže gymnasium českau knihownu pro české žáky, zatjm, m
přišlé od matice knihy, 60 swazkůw silnau, na nižto při prwnjm sbjránj ochot
přispěnjm prof. Ant. Reisicha 10 zl., od žáků geho 16 zl., od Pospjšila knil
12 zl. a nádawku z Aurelia Viktora 24 zl., a to sice we stříbře se shledalo. K
ty bez platu žákům půgčowati se budau. Roku 1833 wydal k prospěchu w
a sirotků učitelských Komenského Orbis pictus, takže přemilostiwau podp
geho wznešenosti neywyššjho purkrabjho, hraběte Karla Chotka, k témuž úst
pauze pro Čechy a Morawu 1311 zl. 18 kr. we stř. čistého užitku odwedl. M
to také o zdokonalenj učitelstwa wenkowského srdečnau péči mage, roku 1834
muž neywyššjmu purkrabjmu neyponjženěgšj žádost podal, aby Jungmannůw S
njk český, genž toho času právě do tisku se chystal, gakožto při každém ú
potřebný, geho přemilostiwým pokynutjm ode wšech wšudy úřadůw městsk
a wrchnostenských a knihowen u škol zawedených se odbjral, tak žeby snadn
2000 wýtiskůw pauze po Čechách bylo se odbyti mohlo. Z toho měla čtw
odpadnauti k založenj wzornj školy pro učitele wenkowské, milostj cjsařskau
toho giž od kolika let powolené, z nedostatku ale gistiny posud ještě nezalož
takže by čtwrtina ta gediné z českoněmeckého djlu w pěti letech 20.000 zla
we stříbře byla wynesla, nečjtagjc toho, coby mimo to z německočeského
bylo se pozýskati mohlo. I bylo se co nadáti, že umysl ten se podařj;
wyšlé právě toho času neywyššj dworský zákaz, že totiž úřadowé zápiskam
knihy zanášeti se nesměgj, dalšjmu w té wěci gednánj konec učinil, a dobra
wěc zarazil. — Kýž by, oč wlastenská horliwost Chmelowa darmo se snažila, sl
stawowé čestj, chtjce nesmrtelné paměti zesnulému cjsaři a králi swému, Fr
škowi Imu památku oslawiti, školu tuto učitelskau, neywyššj milostj Geho p
lenau, gakožto památnjk nadewšecek mramor a kow daleko wznešeněgšj, stále
swrchowaných zásluh geho neyhodněgšj ku zwelebenj wlasti a oblaze člowě
milostiwě založiti, a posluchače dostatečnau při tom podporau obmysliti ráčili
likož i sám neylaskawěgšj a neymilostiwěgšj Pán a Otec náš o zwelebenj a
konalenj národnjch škol právě této doby maudré rady a snažné podpory w
dáwá. — Geho spisy počjnagj z r. 1818 (w. Jgm.) přspl. k Čchsl. 1825, Rz
GN. a Čm. Wiz č. 44. 62—4. 214. 300. 346. a str. 118 (118) a 156.

220. *Chmelenský* Josef Kalasanc Kajetán, narodil se 7. srpna 1800 w městeč- *Baworowě,* krage prachynského. (Otec geho František Ch. byl tam učitelem, cen byw, študuge právě prwnj humanitnj třjdu na gymnasium w Linci, auřad to po smrti otce svého Wáclawa, též učitele baworowského z té přičiny na w šestnáctém roce wěku svého přigmauti, aby matku swau, mladšjho bratra a try obživiti mohl. Dwamecjtmaletý pogal za manželku Kordulu, dceru usedlého šťana baworowského Wogtěcha Hutara, která dne 1. ledna 1803, magjc wěku ého 24 let, umřela. I choť gegj giž za půl druhého léta po nj, totiž 26. čer- nce 1804 w 28. roce wěku swého na wěčnost se odebral.) Osiřelé dwě djtky *sef Chmelenký* a geho mladšj sestra *Aloysie* dány gsau k wychowánj gegjm, o času as padesát let starým babičkám, z nichž sobě *Josefa Ch.* bába z mat- y strany wywolila. U nástupce swého, prw geho pomocnjka, Wáclawa Máchy, l se Josef Ch. od 5. roku negen čtenj, psanj a počtům, ale i zpěwu, hausljm varhanám až do toho času, kde w listopadu 1812 od swého stýce a poručnjka, a Chmelenského, nyněgšjho purkmistra w Baworowě, do Krumlowa dowezen byl, se tam w třetj třjdě německé řeči naučil. W listopadu 1813 poslán gest na blěgowické gymnasium piaristské, kde se giž s *Čelakowským* (w. t.) a Jos. W. *Marýtem* (w. t.) seznámil, a kdežto gymnasialnj studia za 5 let odbyl. Na to bral se w listopadu 1818 do Prahy, aby tam studia filosofická, toho času tři trwagjcj, slyšel. Po těchto skončenj, mage sobě staw budaucj woliti, wáhal ho mezi medicinau a právnictwjm, až se konečně pro právnictwj rozhodnuw, dopsané čtyry ročnjky roku 1825 w červenci dokonal. Za celý téměř čas ho študowánj musil se wychowánjm djtek zaměstknáwati, a geho dědictwj po ě z matčiny strany — polowice hezkého hospodárstwj w Baworowě — nestačila k zaprawenj wšech autrat doktorátu právnického dne 27. unora 1828 dosaže- o, gežto giž dřjwe znamenitá část k giným důležitým wěcem upotřebowána musila. Giž w srpnu 1824 wstaupiw do kanceláře wytečného doktora a ad- áta Jana Fr. *Ljpy,* kmeta giž tehdáž 70 let starého, stal se r. 1826 plnomoc- ředitelem téhož kanceláře, kdež i toho času pobyl, když na celý rok, a sice 13. června 1829 až do 13. června 1830 do praxi ku kriminalnjmu saudu praž- nu byl wstaupil, a do bureau slowútného raddy Josefa *Müllera* (nynj c. k. ap- ačnjho raddy a supplugjcjho purkmistra pražského) přidělen byl. Poněwadž dvokatstwj zwláštnjho powolánj w sobě necjtil, a u c. k. fiskalnjho auřadu toliko orům práw mjsta auřednická při konceptu se udělugj, umjnil sobě zde do nj služby wtaupiti, kamž na předloženj slawného gub. raddy a komornjho pro- tora Leopolda *Hasnera z Arty* dekretem zemské wlády od 21. ledna 1831 at gest. Ještě toho roku, a sice giž dekretem zemské wlády od 14. července na předloženj tagného raddy a sudj dworského Leopolda hraběte *Sporka* ta téměř 60 let při zemském saudu, při appellacj gakožto radda a vice-presi- , a při dworském saudu gako president slaužjcjho), substitutem sekretáře len- , a po uprázdněném mjstě tomto giž rokem budaucjm dekretem zemské wlády 0. pr. 1832 skutečným lennjm sekretářem se stal. — Hodnost mjstosudj dworského rálowstwj českém a uřednjka králowé byla až do roku 1829 wždy s důstog- guberniálnjho raddy a českého komornjho prokuratora, gakož i komornj pro- tura (čili fiskalnj auřad) se saudem dworským spogena. Že však komornj rator pro rozlehlost a množstwj fiskalnjch pracj manstwj česká w Čechách, rawě a Slezku ležjcj ročně sgjžděti, a častá kommissj bez ugmy fiskalnj služby dati nemohl: uzawřel Geho Majestát cjsař a král *František* dworský saud od lnjho auřadu zcela odděliti, a zwláštnjho mjstosudj dworského ustanowiti; což gšj náš zeměpán G. M. král *Ferdinand V.* we skutek uwedw, dne 5. června rozkázal, aby konkurs pro dosazenj toho mjsta wypsán byl, na čež dne 22. 1835 J. K. Ch. *mjstosudjm dworským a. auřednjkem králowé* gmenowán gest. e giž a sice dekretem cjs. kr. appellacj od 26. zárj 1832 po přestálé zkaušce ilnjch a kriminálnjch zákonůw právo k zastáwánj saudcowstwj w českých a ckých mjstech obdržel. Ku konci snad poznamenati nezbytečno nenj, že se 22. máge 1830 audem gednoty při pražské fakultě k zaopatřenj gegich wdow otkůw, dne 29. bř. 1835 auřinkugjcjm členem při opatrowně malých djtek w Plzni a že dne 18. dubna 1830 s *Ludowjkau* dcerau po Adrianowi *Griez de Ronse,* eynjm direktoru w městě Monsu w Njzozemjch, sestrau milowaného přjtele mladosti Edwarda *Griez de Ronse,* c. k. komissara kragského w Zádru .) w sňatek manželský wstaupil, a otcem třj dětj: *Ladislawa, Marie a Zdenky*

se stal. — Ch. sepsal tři původnj opery, a přeložil — kromě mnohých zlomk ze zpěwoher wšelikých — dewět oper a těm podobných básnj se zpěwem. Osta se rozcházegj od něho některé přeložené básně z polského, německého a latinsk po různu. Geho práce počjná r. 1820 (w. Jgm.), krom toho přspl. k Čchsl. 18 Ptn. GN. Kwt. Čm. Čpkd. Čw. byl po mnoha leta recensentem diwadla české w Praze. Wiz č. 91. 129—30. 164—65. 194—97. 201. 202. 206 a str. 131 133 *c*). Nynj chystá *Knihu českého manského práwa*, k čemuž mu dobře slaužily materialie na neywyššj rozkaz k docjlenj zwláštnjho zákonjku lennjho wlády zemské české i morawsko-slezké, od c. k. české appellacj, od fiskaln auřadu a dworského saudu sebrané, gešto mu na rozkaz c. k. dworského kancel od 26. řjgna 1835 a zemské wlády české od 13. listopadu 1835 přikázáno b aby tyto materialie obsahugjcj zákony, statuta a obyčege manské spořádal, dop a se swým zdánjm české wládě předložil. — Okres *Kytky*, posud gen pjsně sahugjcj hodlá pro budaucnost tjm způsobem rozšjřiti, že do tohoto almana každý druh pěkného básnictwj přigjmán bude. — J. Ch. meška nynj a sice 8. července 1837 — s wýminkau měsjcůw zimnjch — djlem w Morawě a Sle gešto mu od c. kr. dworského kancelář a c. k. wlády české inventura, separa likwidacj olomuckého knjžectwj a arcibiskupstwj, a wšech lennjch panstwjch L tenšteinských w Morawě a Slezku ležjcjch poručena gest. — W Kytce 1838 o F měrjži na Morawě pěge:

Panno, kdo činj zde tobě
Tolik powyků!
Či máš, panno sama w sobě
Tolik gazyků?
Zde *walašsky*, tu *slowácky*,
Tamto *polština*,
Zde se *němčina* ozýwá,
Tam se zdá, že *Češka* zpjwá,
Odtud znj to *podhorácky*,
Tam *i francina*.
Morawa se uzardjwá
Gako garnj den;
Důkaz dj, to mě mladosti,
Hle wzdor *řeči rozdjlnosti*
Předce w těle mém přebýwá
České srdce gen.

Francina u Hodonjna (*Göding*) w Brněnsku panuge mezi kolonij. O Praze wš

»Pleše Praha, a s newěstau
Růžowau krá'jcj cestau,
Pleše každý, kdo zná zpěw,
Wjte giž, kdo gsau ti hosté?
Gsau to pjsně krásy prosté —
Českých mládců, českých děw.«

221. *Jachim* Frant. Wlastimil, wychowatel u barona z Mundi na Mor zakladatel matice české, přspl. k GN. Krk. 1833, w. č. 475.

222. *Jakaubek* Petr, lokalista w Sanech w Králowéhradecku, † 1827? 625. 659. 684.

223. *Jakubowič* Pawel, sl. b. kazatel w Uhřjch, přspl. k básnjm.

224. *Janauškowa* Anna, přspla. k GN.

225. *Jánl* (Jahnl) Josef, nar. 25. čce. 1807 w Slaném, knězem 25. 1832, kaplan dřjwe w Nowém Strašecjm, nynj kaplanem mladšjm w Njžbo Rakownicku, zakl. mat. české, aud swatoj. děd., přspl. k Čpkd. »Slawnosti w mu p. třtinském.«

226. *Jančura* Jan, nar. 19. máge 1798 w Chrudimi, knězem 24. srpna kaplan w Králowé Hradci, přspl. k Přm.

227. *Janeček* Hynek, správce panstwj budinského, přspl. k Rzl. pr.

228. *Jawornický* Jan, nar. 24. června 1785 we Wysokém Meytě, kr 1808, farář a notář biskupský, zlatým penjzem ozdoben w Cirkwici w Čásla bywalý katecheta, pak ředitel hlawnj školy w Nowých Dworjch. Geho práce literny počjnagj giž snad r. 1808 (w. Jgm.) a posud neunawen na děts spisech pracuge, Prspl. k Čpkd. Přm. Wiz č. 47. 263—65. 535. 575. 609. a str. 209 2), 236 13), 248 (72).

229. *Jedlina* Frant., nar. 2. pros. 1779 w Mimonicjch, knězem 28. 1802, arcib. wikář, čestný konsistorny rada, okrsnj národnjch škol dozorce, arcib., děkan čestný, kandidat doktorátu bohoslownjho a infulowaný předsta ná sw. Poli w Beraunsku. Na hlawnj tam pauť scházjwá se as 20.000 lidj,

lá se tam neustále i w zimě: adventě, na wšecky swátky Marie a w postě, ždau neděli a swátek káže se česky a německy a w 11 hodin držj se česká horta, a co ještě mimořádných kázanj gako n. p. na ostatky. J. držjwal každau ději německé kázanj. Geho spisy od r. 1821 w. u Jgm. Přspl. k Čpkd. w. č. 6—27.

230. *Jeseňský* (Jeszenszky) Ladislaw, bywalý učitel školy ewangelické A. V. slowenské w Pešti, přsp. k Hrce. Kwt.

231. *Jetmar* (Jettmar) Bernard, nar. 16. března 1798 we Wysokém Meytě v Chrudimsku, slib řádu premonstratskému na Strahowě w Praze složil 25. list. 1821, knězem 10. dubna 1823, doktor bohoslowj a professor humanitnj w Žatci, zušený a potwrzený učitel gazyka českého od r. 1837 w létě gako Sjr (w. t.), nádel žáky k deklamowánj. přspl. k Čpkd.

232. *Jetmar* Jos., w. č. 804.

233. *Jirsjk* (Jiřjk?) Jan Valerian, nar. 19. ledna 1798 w Kácowě, knězem 2. pros. 1820, držwe kaplan w Raudnici, nynj farář w Minici w Rakownicku, psěl do časopisůw (w. Jgm.) r. 1820, k Čchsl. 1825, Čpkd. w. č. 444. 582. 58. 709.

234. *Jöndl* Jan Filip, ředitel stawitelstwa knjžete Ditrichsteina a mnoha ostwj w Čechách, člen c. k. wlast. hospodárské společnosti, str. 97 (238). Sepsal a wydal česky a německy 1838: Nawedenj o stawbě privatnjch a obecnjch staww we 2 djlech, w předpl. c. 6 zl. Srw. Kwěty 1838.

235. *Isailović* D. přspl. k Dn. il. 1836.

236. *Jungmann* Antonjn, narozen 19. máge 1775 w Hudlicjch bljž Berauna v Rakownicku, študowal gymnasium pod piaristy w Praze, wstaupil do řádu piaského a byl w Lipnjku na Morawě w noviciatě; wystaupiw pak z něho, oddal se lékarstwj, a gest doktor w lékarstwj, professor babictwj a porodnictwj na wyších školách pražských giž od r. 1808, w kterémž až do 1811 auřad ten zastával, a na to r. 1811 za professora řádného zwolen. On prwnj se učil w Čechách sanskrtu. Spisy geho od r. 1804 wiz u J. Jgm. Přspl. ku Krk. Čm. w. 60—62.

237. *Jungmann* Josef, bratr předešlého, nar. tamž 16. června 1773, doktor filosofie a děkan filosofické fakulty r. 1828, držwe c. k. professor, nynj prefekt na c. k. akad. staroměstském gymnasium w Praze (Pr. Now. 1836, č. 13). aud společnosti pražské, činný aud českého národnjho museum a sborowý aud wědecké wzdělánj řeči a literatury české při témž museum, aud swatoj. dědicpřispjwagjcj člen k powzbuzenj hudby w Čechách. Prwnj počátky učenj w hudlické wesnj škole, pak nawštěwowal k naučenj se němčině a latině piaristskau w Berauně, w Praze pak študowal humaniora, filosofii a práwj. Roku 1799 přišel za supplugjcjho professora na litoměřické gymnasium, 1800 za řádného učitele. Učiltě grammatice, a od r. 1803 humanitnjm stuwyučowal zdarma gak alumny w biskupském tamnjm semináři, tak i gymnažáky w české řeči a literatuře, začež i od magistrátu města Litoměřic dolně za čestného měšťana zwolen byl. R. 1816 učil humanitnjm študijm na tém akademickém gymnasium až do r. 1835, kdež i též češtině zdarma wyl. Z rodiny swé ztratil syna Josefa (Josefowiče) giž as 30letého, auřadugjk Čm. GN. přispěwšjho r. 1833, na gehož aumrtj želozpěwy wytištěni. 2 dcery gsau w češtině nemálo zběhlé. Zasnauben po druhé a bytuge we domě (wiz str. 49). Gak welice učený a pilný, laskawý a skromný gest, ugj geho obrowské spisy, geho žiwot obgasňugj spoludruhowé geho: Negedlý njr, A. Marek (w. t.) atd. Geho žáci giž co spisowatelé wystaupili. J. P. Kaw. t.) w Rozl. pr. 1828 č. 27. pronášj o něm:

Tu gen gednu tužbu duše měla,
Tu gen: aby wšecka mladota
Z celé wlasti sem tu slychať spěla.

wy práce tištěny r. 1805, w kterýchž známost francziny dokazuge, pak r. w kteréž zase známost angličiny doswědčuge, pak r. 1820 a 1825, w kteréž wědury české a 1836, w kterémžto plodu europegské wědy se spatřugj. Želánj pena w Sanktpetrburgě w žur. m. u. pr. 1836: »Čto by mnogoletnyj trud nagražden uspěchom i udostoen zaslužanych nagrad« uskutečnilo se. Sankturská akademie poslala mu r. 1835 50 dukátůw těžkau zlatau medalii; náš

zeměpán *Ferdinand* I. na důkaz uznánj geho působenj pro českau literaturu il
uděliti prsten briliantowý se začátečnj Geho Majestátu literau (Now. pr. 183
30. Rzm. lw. 1837. 135). Od gednoho negmenowaného (Poličanského, učitele i-
vialnjho w Gilemnici) dostal z Krkonošůw krásnau čjši sklennau s nápisem: »V
sti miláčku — Mladoni drahý! — Ctjt Tebe wraucně — Čechie wděčná a
»I w Krkonošjch srdce wřelé«. (Srw. Wesnu 1838 str. 158. — Kwěty 183
— Geho zásluhy opěwali někteřj, mezi nimiž J. H. Tichý (w. t.) w Č. V le
1837. č. 49:

Muži slawný, chlaubo země české!
Djka Tobě, že si obohatil
Řečj, kteraužnárod skoro ztratil,
Opět w Čechách hrad i chyše weské.
Muži, genž dal slawské žiwot wlasti.

(Srw. *Oest. Nat. Encykl. Wien* 1835, 3. *Bd. S.* 120.) Přspl. k Čm. Čpk w.
č. 21. 66. 205. 414.

238. *Iwanišew* nar w Malorusku, učil se co Bodänskij (w. t.) češt a
opisowal a zrušil práwa staročeská u Hanky (w. t.).

239. *Kačer* Josef, sl. b. kazatel we welikém Táboře Fridrichowě w
ském Slezště, zakl. mat. české, horliwý zakladatel slowanštiny w této zemi. (V
Sl. Dcery 1832 str. 344 we znělce 456) přspl. k Čm. 1836.

240. **Kačić* Andrea, Miosić, Dalmat iz Briste, cvětal 1759 w. u Šaf.
il. 1835. a č. 121.

241. *Kalička* Jan, w. č. 353.

242. *Kalina* Jaroslaw Fr., nar. 8. list. 1816 w Haydě w Litoměřicku
dil do školy do Nehwizd, w Praze na piaristské gymnasium, humaniora slyšel w
i filosofii, práwa w Praze a we Wjdni, zakl. mat. české. Přspl. k Čw.

243. *Kamarýt* Fr. Dobroslaw, bohoslow IV. roku (1838) w Buděgov
zakl. mat. české, bratr následugjcjho, přspl. k GN. Čw., w. č. 744.

244. *Kamarýt* Josef Wlastimil, nar. 21. led. 1797 we Welešjně,
w Táboře, a pak duchownj správce w Klokotech bljž Tábora, umřel 19.
1833 tamže. Spisowatel to národnj, čjtáwal slowanské knihy, zwláště i
gakž z ust knihkupcůw spisowateli toho wědomo. Cjrkew ztratila tjmto
horliwého, schopného, wůbec milowaného učitele a pastýře duchownjho;
wlast naše milá znamenitého spisowatele a wraucjho milownjka swého gazyk
teratury. (Čpkd. 1833. II. 329). Geho práce (w. u Jgm.) giž před r. 1820,
k Ptn. Krk. Čm. Čpkd. a z rkp. k Kw. W. č. 90. 448.

245. *Kamenický* (wlastně *Wacek*) František Jaroslaw, nar. 24. červn
w Kamenici (odtuď *Kamenický* k rozeznánj), knězem 25. čce. 1831, zámeč
plan w Březnici w Prachynsku, aud swatoj. děd., přspl. k Ptn. Kwt. Čw
w. č. 122. 350.

246. *Kampeljk* Frant. Welislaw, nar. 1806 w Sirenowě w Bydžowsk
dowal gymnasium w Gičjně, pak odešel do Wjdně do filosofie a polytech
odtud šel do Prahy. Když roku 1828 w Praze študowati nemohl, pro cl
w Plaňanech až do roku 1830 děti učil, názwy české sbjral, a wydělav
několik zlatých, odebral se odtud do Brna, kdež filosofii a 2 léta theologii
Učilť česky w semináři. Na to w r. 1836 šel do Wjdně, kdež posud lé
slyšj. Srw. Wýkl. Slawy Dcery 1832 str. 343. Přspl. ke Kwt. Hr. Č
W rkp. Prawopis český s ráznau předmluwau u Posp., w. č. 425. 520.

247. *Karafiat* Wáclaw, pastor w Telecjm w Chrudimsku, w. str. 24

248. *Kareš* Wáclaw, nar. 26. srp. 1792 w Neweklowě, knězem 11
1816, farář w Arnoštowicjch w Beraunsku, w. č. 686., přspl. k GN.

249. *Karljk* Hugo Jan, nar. 25. června 1807 w Soběslawi, člen řá
monstratského w Teplé, slib složil 30. zář 1832, kněžem gest 25. čce. 183
fessor historie na domácjm ústawu bohoslownjm w Teplé w Plzensku,
k Čpkd. 1835.

250. *Kaška*, kregčj, ochotnj herec na diwadle pražském, přspl. ke K

251. *Kaubek* Jan Prawoslaw, nar. 9. června 1807 w Blatně w Prachynsku, dowal w Praze 1826 pod J. Jungmannem (w. t.), w Plzni pod Sedláčkem (w. r. 1829, odešel do Haliče 1832, kdež byl pěstaunem u gednoho hraběte, byl pl. na akad. gymnasium we Lwowě, r. 1837 a 1838 zdržuge se w Praze a we é otčiné. Znatel slowančiny wůbec, polštiny a ruštiny zwláště, sbjral národnj ně maloruské a mnoho gich na gazyk český přeložil a přispěl do Mnemosyne mb. 1836, sbjral z historie polské materialy do historie české, přeložil některé my polské a něco z Puškina, přeložil Libušin saud w polský a ruský gazyk, poslal do č. museum; má snad w rkp. Ritus slawo-graeci monumenta, přispěl Čchsl. 1825, Roz. pr. GN. Kw. Čm. Srw. Sláwy Dceru 1832. zněl. 456., přispěl Sławianinu 1837: »Braniec polski w Czechach, powieśc z XI. wieku.« Přspl. Ost 1837—38.

252. *Kauble* Jos., nar. 1785 w Boskowě, † 1824, prof. mathematiky, potom mmatiky na gymnasium w Litoměřicjch, w. u Jgm., geho rukopisy podal r. 7 J. Jgm. do českého museum, wiz Čm. 1838. I., w. č. 540.

253. *Kaun* Josef Polemjr, nar. 19. led. 1795 w Rychnowě, kněžem 24. srp. 19, kooperator w Lomnici nad Popelkau u hory Tábor w Bydžowsku, zakl. mat. é. Wiz č. 209. 308. 436—37. 451. 824 a str. 248 (80), přspl. k Čchsl. 1825, P. GN. Kw. W rkp. Gířenky, dárek w 6tero powjdkách mrawným a pilným ům. (Rodina Dobromanowa. Čiň dobře) 2 ročnj běhy we 8 sw.

254. *Kautský* Frant., nar. 14. září 1769 w Dašicjch, kněžem 26. září 1802, ař a notář arcib. w Hostiwařjch w Kauřimsku, †18. led. 1834 tamže, w č. —31. a str. 96. (177), 248 (57).

255. *Keil* Ant., nar. 9. pros. 1804 w Konopišti, kněžem 15. srp. 1829 w lčanech, nynj administrator na Kosowé Hoře w Beraunsku, přspl. k Čpkd.

256. *Keyklíček* Karel, učitel w Náchodě, přspl., w. str. 193. 8)

257. *Kemmel* Wogt., z řehole minoritůw, bywalý prozatimnj professor dogky w Brně, přspl. k Čpkd.

258. *Keppen* (Köppen, Kepen) Petr Iwanowič, čestný člen českého museum, g. radda a adjunkt akademie nauk, učený a pilný skaumatel starobylostj náiw, znatel a milownjk ginoslowanštiny i češtiny (w Sanktpetrburku), w. č. a w Čas. mus. 1838. I. str. 112.

259. *Kerber* J. W., přspl. k Ww.

260. * *Kerman* (Krman) Daniel, superintendent, nar. we Mšeně w Uhřjch , † 1740 (w. u Jgm.), w. č. 94.

261. *Kesner* Frant., mistr kowářský w Batelowě w Gjhlawsku, přspl. k pr. 1828.

262. *Kincl* Jaroslaw, kapitulár w Nowé Říši na Morawě, přspl. k Čpkd.

263. *Kinský* Dominik, nar. 4. řjg. 1777 w Slaném, kdež do normálnj školy il, potom študowal gymnasium w Mostu a w Praze, r. 1794 wstaupil do řádu žných škol, skončil studia filosofická a theologická v Kroměřiži. R. 1801 byl něžstwj poswěcen, složiw slib w Slaném, kdež i grammatikálnj třjdy učil. R. učil na pražské nowoměstské hlawnj škole a r. 1805 přišel za humanitnjho ssora do mladé Boleslawi, kdež až do r. 1809 auřad ten chwalně zastáwal, nato stal do Brna za professora powšechné historie a řecké literatury, a když pia na tom ústawu filosofickém učiti přestali, byl K. za c. k translatora gub. ském gazyku, a od řádu stal se gednatelem provincie. Gest čestný člen čeo národnjho museum a zakl. matice české. Práce geho liternj počjnagj r. (w. u Jgm.), přspl. k Čpkd.

264. *Klácel* (Klatzel) Matauš František, nar. 7. dubna 1808 w České Tře w Chrudimsku, študowal gymnasium a filosofii w Litomyšli, wstaupil r. 1828 ádu sw. Augustina na starém Brně, kdež i r. 1830 slib složil, r. 1833 stal se em, nato knihownjkem a ředitelem choru, r. 1835 wefegným professorem filona ústawu brněnském. R. 1836 při korunowacj nawštiwil Prahu a r. 1837 wal po Krkonošjch. Geho básně, gak se Kuzmány (w. t.) wygádřil, gsau a pobožně mrawné. Malý (w. t.) o tom našem pěwci rce: Klácel nenj a

nebude básnjkem (w čas. mus. 1837. IV.). Načež milownjci Klácelowi w K- tech 1837, 101.: «Klácela Kollárowi (w. t.) po boku stawjme a to právem sice proto, že bychom tyto dwa muži k neywýtečněgšjm básnickým geniům čjtali, nikoli — ale proto si gich wážjme, že oni přede wšemi ginými znagj rozněcowati, šlechtiti, do wyšin nebeských powznášeti, proto si gich nadew wážjme, že nám podáwagj hognost myšlének, učjce nás daufati: Kollár an Slowanstwa co zdokonalowánj člowěka i člowěčenstwa předstawuge, Klácel nám welj opowrhowati wšjm, což by našemu se zdokonalowánj a powytkn cjli dychtěnj překáželo, neustawně nás odkazuge k wěčným ideám prawdy, d a krásy.« K—l sám o sobě pěge:

Ať se básnjkůw nehodjm do počtu,
Gméno w pjsařském cechu mám nezwučné;
Gen kdy přjspěwkem podanau Slowanstwu úlohu zmenšjm . .
Němci pjsařskau zanechámě chwálu.

O Slowanech pěge:

Slawia gest šjrá, četné gsau národy slawské:
Rusia dlauhowěká, prudkau krew Polsko cedjcj.
Čech bystrý s Morawau, Slowensko
Wedlé Maďarstwa
Wšechny porownám
Wolně we srdci mogjm . . .
— — —
Gen pýcha gednych, zotročilost ginych
Wlastnjch zde bratrůw gest blaha záhubau,
To půdu ráge zděláwá
Nám semenem gedowým posjwá . . .
. . . Matka Slawie
Dcery drahé láskau spiaté
Tiskla, tiskla w sňatek swatý
Až ge w gednu stiskla osobu . . . (Wzbuzuge Morawu)
Tuť gest Dobrowský (w. t.) . . . . . .
Zkři tedy o Morawo plodnost ducha odpočatého,
Krásněgšj založjš pyramidu činem,
Zde slawský genie k zdařilosti swé syny zaswěť,
Šat tudy zprachniwělý lásky ku wlasti, wědám!

Wiz č. 123., přspl. k Čpkd.

265. *Klicpera* Wáclaw, nar. 23. listopadu 1792 w Chlumci nad Cid professor humanitnj w Králowé Hradci, čestný měšťan tamnj (Rzl. pr. 1833 č otec 5ti djtek (Kwěty 1837. 112), původnj básnjk dramatický. Geho prwnj tištěny r. 1820 (w. u Jgm.), w. č. 179—185. 228. a str. 134 i) k) a 13 *Morgbl. Wien* 1838, *S.* 197. Kwěty 1838. 35. Fr. A. Werner wydá geho německy s wyobrazenjm geho.

266. *Klimáček* Jan, přspl. k Pld.

267. *Knaysl* (Kneyssl) M., učitel na ústawu chlapcůw wychowate pluku pěšjho 8. lin. E. H. Ludwjka. *(Lehrer am E. H. Ludwig 8. Lin. I Regiments-Knabenerziehungs-Institute)*, zkaušený učitel gazyka českého, tran u c. k kragského auřadu w Gihlawi. — W. č. 408 a str. 153 (46) a 1) W wánj službě polnj pro cjs. král. pěchotu. W češtinu přeložil M. K., zka učitel gazyka českého. Mal. 8. (str. 118). W Gihlawě, wytištěno u Jana R (bez roku, wzadu na obálce 1838), seš. 24 kr. Německy od Jos. Mayera: «*richt über den Felddienst der k. k. Infanterie.*» Pos. w Kwětech 1838. př. 2 Buriana. — 2) *Der schnelle Wanderer durch ganz Europa, oder: Beschreibu der (Oerter), deren Namen in der deutschen und böhmischen Sprache verscl sind . . . mit besonderer Rücksichtnahme auf Mähren und Böhmen.* Wel. 8. 145 a 5 se gmeny předpl.), *Iglau* 1838, *ged. bei Joh. Rippl, geh.* 1 *fl.*

268. *Knjžek* Jan Fr., učitel na filialnj škole drahorazské w Bydž., w cowal úlohu konferenčnj dne 22. řjg. 1835, obsahugjcj: Některá myšlenj o denj djtek k dobro- a krásomluwě, w Přml. 1838.

269. *Knop* Jos., pomocnjk školnj w Přepeřjch na panstwj Swiganském w leslawsku, přspl. k Rzl. pr. 1828.

270. *Kocian* (Kocyan) Jos. Fr. Peckowský, wzornj učitel a měšťan hořepký. Upadl nešťastně po tmě do studně, kdež se i utopil 1837. Pro nástupce o tamže w *Prag. Ztg.* 1837. *N.* 195 ohlášen konkurs pro městskau školu dle sj od r. 1831 nesauc přjgmu 153 zl. 31¾ kr. stř. s podánjm schopnosti „*in utscher und böhmischer Sprache*" (w učenj českém a německém) známosti řeči *rachkenntnisse*), hudby. W. č. 351 a str. 134 h), 135 b). — Přspl. k Rzl. pr. 30, GN. Ww.

271. *Kočj* Frant., pjsař w Hostjmě na Morawě, přpl. (w. u Jgm.), k GN. t. Čm.

272. *Kočj* Jan W., hudec, w. č. 154.

273. *Kohaut* Josef, přspl. ku Kwt. 1834.

274. *Köhler* Jan, přspl. k GN.

275. *Kolár* G.. K., wystaupil r. 1837 co ochotnjk na diwadle pražském čem a podal wýgimek románu swého w Čw. 1837 »Idealistowé hudebnj«, přspl. 1838. Saudruh J. Malého (w. t.), s kterýmž se počal češtině učiti.

276. *Kollár* Jan, učené společnosti krakowské úd a zakladatel matice české , narodil se roku 1793 dne 29. července w městečku Mošowcjch w turčanské ci. Otec geho Matěg byl po mnoha rokůw městečka tohoto saudcem, hned pjsařem obecným (notářem), matka pak geho byla z rodiny Irenda gmenowé, přjgměnjm Katarina z osady Jahodnjka. Otec geho byl muž pobožný, zwětiwý, způsobný než přjsný a prudký, matka naproti tomu ale upřjmná, milá, otiwá a tichá osoba. Když se Jan z útlého dětinstwj wywjgeti počal, rodiwé pečliwj bywše i o duchownj geho se wywjgenj asi w 7 roku oddali geg ně gen tamněgšjm mládeže wychowatelům: Giřjmu Hruzowi, Janu Šulekowi a mu Burianowi; poněwadž ale zwláštnj způsobnost a wýborné znaky ducha o ku wědám hned w chlapectwj okazowal; rodičowé, an gim wzdělanost geho rdci tkliwě ležela, zawedli geg k dálšjmu učenj do Kremnice města baňského, se pod Štěp. Komárem latinčině i němčině přes 3 roky učil. »Už w mladosti ošowcjch a w Kremnici sbjral národnj pjsně: pak na cestách do Prešporku aneb kem do Turca přes nitranskau stolici, slyšew Slowenky w poli zpjwagjcj, skoče ozu aneb zmize z towaryšstwa ginýchpodobným wěcem se posmjwagjcjch w, skryl se tytýž za strom.« (Nar. zpěw. 1835. II. 502). Z Kremnice přešel baňské Bystřice, kde se pod Pawlem Magdau w slowesnosti za dwě léta cwičil, rwnjch počátkůw libomudřectwj okusil. Z Bystřice oddal se do Prešporku, 5 let stráwil a učenj bohoslowné dokonal. Učitelé geho zde byli: Dan. Stides, Štěpán Fabry, Pawel Bilnica, Jan Gros a Sam. Žigmundy. Po složené slowné zkaušce odebral se do Německa na wysoké školy, gmenowitě do Saska, a Jeny, kde půl druhého léta zustáwal. Slawnj oni mužowé, gegichž maudrá j zdařile zde slyšel, gsau: Gabler, Luden, Oken, Fries, Danz, Reisinger, Stand, stadt a ginj. Tu se stal údem řecko-latinské společnosti, a pogednánjm laným o 1 odě Horácowě, w němž gegj záwjrku proti Eichstadtowi a Wolfowi awal, hodnau důmyslu swého dosáhl odměnu. W Sasku slyšenjm a widěnjm dly slawských, nynj ale už změmčených wesnic, měst a kragůw, ona giskra dnosti, kterau od mladosti we swém prawoslawském srdci složenau tkliwě wznikla we žhaucj plamen, gehož rozželený plápol následugjcj přjhoda rozila. W městečku Lobdě, asj hodinu od Jeny wzdáleném měl právě podiwným sobem wyměřenau přjležitost se s ušlechtilau pannau Wilhelmjnau Friderikau ltowau seznámiti, gegjž otec, taměgšj ewangelický kazatel Giřj Fridřich, pozel dle podánj w rodině dědičného, z předkůw někdy slowanských, ale násilně do řeči, i co do gmen, podlé tam panugjcjho obyčege změmčených, w staroské od Jeny asi tři hodiny wzdálené wesnici Roslawa řečené bydljcjch. Tato kostogičnost a samé lásky hodné wlastnosti ctnostné panny Mjny wedly K—a k bámwj, w němž on swé radosti i žalosti, swé cesty, gež konal po těch krajcjch, ichž Slowané zanikli, pozděgi pod názwem «Slawy Dcera» na světlo wyšlých, kuplně opěwal. Wrátiw se zpátkem do Uher, powolán byl do Peště za ka- ku taměgšj ewangelické cjrkwe slowensko-německému kazateli Janu Molwi. (R. 1819 dne 12. řjgna byl poswěcen na auřad kněžský w Bystřici a po i Molnárowě byl řádným kazatelem.) Než brzi potom powolali si Němci pau-

hého Němce za kazatele, chtěwše Slowany pomalu zněmčiti. K—r wida t
nelidský záměr, aniž byw w stawu swau zmužilau účinliwostj geho záhubyplné
řeny wypleniti, chtěl swůg úřad složiti, a wšak ani od swých posluchačůw, ani
cjrkewnj wrchnosti propuštěn nebyl, (wiz Čas. mus. 1828. III. 137.). Roz
odtud mezi Slowany a Němci powstalé celých 13 let trwaly a welikých ú
slowenské newinné straně způsobily, až konečně od Františka cjsaře zwlášt
danými nařjzenjmi sprawedliwě rozsauzeny byly, podlé nichž Slowané dostali
wnopráwnost we wšech cjrkewnjch wěcech, we faře, we školách, a úplnau swob
wlastujho kazatele mjti, i we wlastnj řeči pocty božj wykonáwati. K. byl
opřawdowým mučedlnjkem swého národu; zgewné křiwdy, útržky, úškleby,
lestné pronásledowánj, které tu musil za tak dlauhý čas z gedné strany od N
cůw, z druhé od Maďarůw newinně snášeti, gsau swětu dosti známé. — Do
wánj s Mjnau trwalo několik let, ale gednjm gemu doručeným psanjm, w r
mu oznámeno bylo, že zemřela, přetrženo gest; až opět po smrti owdowělé ma
kterau Mjna wěrně až do konce opatrowala, znowu se započalo. Při dostánj
njho psanj dožil K. oprawdowého swé Mjny wzkřjšenj. Oddal se i hned na
a dne 23. zářj we Winařjch sesobášen byl. Se swogj předrahau chotj (kt
wýše 15 let stále milowanau za manželku pogati osudem překažen byl) kon
předce zasnaubeného a po sedmitýdňowé cestě do swé cjrkwe se nawratiwšjho
wjtali w Pešti dne 18. list. 1835 geho o slowanskau slowesnost welké zás
sobě šetřjcj a nad geho šťastným manželským swazkem plesagjcj Slowané t
w srbském, chorwatském a tatransko-slowáckém nářečj wytlačenými básně
(Sw. hl. 1835. Pr. Now. 1836). Teď žige s nj wšťastném manželstwj. Ostatně
menáme. Wiz Jgm. Geho práce prwnj padagj na rok 1820, w kterémž na s
wyšly. Přspl. k tehdegšjm časopisům: R. 1823 k Kr., k Čw. Čm. Hr. Kw.
Zř. Básně geho w Pr. 1821 w 8. (str. 88), pak pode gménem Sláwy Dcer
3 zpěwjch w Budjně, w 12. (7 ar. s 150 znělky) atd. (Srw. Žurn. min. nar.
w Spl. pros. 1836.). W. č. 5. 424—126. 371. 415. 632. 662—64. 687. — R
du Nord. Paris 1837 N. 7—8 p. 35 prawj o něm: »Ses vers ressemblent
poésie russe. C' est un talent éminent.« — Šafařjk w čas. mus. 1837. I. 4
«Horliteli slowanské sláwy, muži u wšech wzdělaných Slowanůw slowútného
na a wděčného připomjnánj J. K—owi bylo sauzeno, by obgewil památku
weškeré Slowanstwo předůležitau, podobiznu (sliku) Černoboha s nápisem run
u hlawnjho chrámu w Bamberku. Byltě nad giné hoden wznešený zpěwec S
dcery tohoto štěstj, aby matka Sláwa w neuwadlý wěnec zásluh swěcence s
i tuto přiložila nezabudku. Na té odslowaněné zemi, na njž někdy mrtwé
kůw hrobowce welikého ducha geho nachowaly city a slowy prorockými, m
cjmi wzkřjsiti umjragjcj národy k nowému žiwotu, na té zemi nalezly po 1
tech wěrná láska a horliwé wlastenectwj geho zároweň swau odměnu. Když
to wznešený náš wlastenec na podzim léta 1835 nawracuge se s milowanau a
12 let za mrtwau oplakanau chotj swau z Wojmiru přes Bawory do Uher,
městě Bamberku ohodil zde nenadále bystrý zrak Slowana na pomnjk, pozo
tisjcerých mnohowědůw germanských až potud ušedšj.« — R. 1836. 18.
obdržel od c. sanktpeterburské akademie za odměnu swých prácj slowans
zlatau medalii 70 dukátůw (čerwonych) těžkau s listem sledugjcjm: »Gosp
K—ru, swäščeniku ewangeličeskago prihoda w Peště . . Imperatorskaä Ross
Akademiä obratiw wnimanie swoe na poleznoe trudy waše po časti Slowe
filologii i Slowenskago äzyka w osobenosti že na sočinenie wašę pod zagla
»Sláwy Dcera« prispěchu sprawelíwo nagradiť was za nie zolotoû medaliû,
čerwonnych i rozložila na menä presprowodiť . . k wam milostiwyj Gosudař.
stwitel'nyj člen i nepreměnyj sekretař Imperatorskoj Rossijskoj Akademii dě
tel'nyj statskij sowětnik i kawaler Dmitrij Äzykow. — Sanktpetrburg Oktäbr
dnä 1836.« — (Srw. Ziebonia, almanach polský w Praze u Spurného 1838,
žiwot geho od Zapa se nacházj.) K—r má swůg žiwotopis w rkp. asi 2
archůw silný. Obraz geho u welikosti žiwotné, sedjcjho za stolem, prawau
na sw. biblj podepřeného, lewici na srdce držjcjho w rauchu knězském, k d
w Pešti za 5 zl.

277. *Kolény* (Kolený) Samuel, kněz myǧawský přes 23 léta, tu zro
dlauho střádal, muž učenostj i mrawy znamenitý, i dopisowatel a před tjm
žák G. Palkowiče (w. t.), Slowák wýborný. Přspl. k Týd. Palkow., p
Xenof. Herkules na rozcestj. Umřel 19. led. 1837. (Kal. Palk. 1838. 33.)

278. * *Komenský* (Comenius) Jan Amos, nar. 1592 w Komně na Morawě w Amsterodamě 1672. (Geho žiwotopis w. Čm. a w předmluwě w. č. 44.) ž č. 574.

279. *Kompit* Jakub, přspl. k GN. Ww.

280. *Konopásek* Prokop, přspl. k Přm.

281. *Konwalina* Jos. Frant., kupec a obchodnjk pražský w barwách a wše- kých nádobjch pro techniky a akademiky, realky a hlawnj školy a pro maljře, str. 204.

282. *Kopa* (Koppa) Wáclaw, nar. 7. zář 1778 we Wysokém Meytě, kně- 11. list. 1805, zámecký kaplan w Malešowě w Čáslawsku, přspl. k Přm.

283. *Kopecký* Jan Dalibor, nar. 31. března 1815 w Poličce w Chrudimsku, dil do tamnj hlawnj školy, študowal gymnasium w Litomyšli a Rychnowě a Kr. dci; kdež známosti wlastenského gazyka nabyl, pak filosofii a medicinu w Praze. wodem neywjce geho na diwadle w Pol. r. 1835—6 česky hráno a ke cti prof. išla s Lŏblem česky přáno. W. č. 454. Přspl. do Kwt. Čw. a *Ost* 1838. browský.) Přeložil powjdky z nowé romantiky, w Praze 1839.

284. *Kopecký* Martin, purkmistr (měšťanosta) a ředitel opatrowny malých k w Plzni, w. č. 541.

285. *Kopecký* Nath., w. str. 116 (33).

286. *Kopf* Josef, učitel w Choltic̆jch, přspl. k Přm.

287. *Kopydlňanský* A. P., přspl. k Ww.

288. * *Kořjnek* Jan, jesuita, nar. 1626 w Čáslawě, † 1680 (w. u Jgm.) č. 381.

289. * *Korka* z Korkyně Pawel, rytjř 1593 (w. u Jgm.) w Čm.

290. *Kŏrner* Jan, nar. 10. května 1788 w Třeboni, knězem 13. dub. 1811, tor bohoslowj, professor biblického učenj nowého zákona, examinator synodálnj, tel bisk. semináře, bohoslowcůw externitsůw dozorce, zakl. mat. české a swat. ., učj bohoslowce w 2hém roce gazyku a slohu českému i deklamacjm, pečuge pzšjřenj knih českých (Čpkd. 1837. I. 187), přspl. k Čpkd. s 9 přjspěwky, str. 229.

291. *Korý* J., přspl. ke Kwt.

292. *Kosec* M., w. č. 633,

293. *Kostka* Frant., nar, 2. un. 1793 w Nowé wsi, kněžem 25. března 1820, tor ss. bohoslowj a hlawnj školy ředitel, děkan w Přjbrami w Beraunsku, pl. k Čpkd.

294. *Košatecký* Fr., přspl. k Ww.

295. *Koška* (Koške) Wáclaw, auřednj a hospodárský ředitel panstwj hor- beřkowského w Rakownicku, dáwá i některá nařjzenj w Slaném w českém a německém gazyku tisknauti, w. str. 253.

296. *Kořara* Wogtěch, náležegjcj k troglistu Wolného G., owčáka w Krá- hách († 1745, básnjka přirozeného) a Fr. Wawáka, sedláka w Miličicjch (w. ot geho německy od prof. Němečka 1796), krásil luhy české, sobě a stawu kowskému k oslawě, bratřjm ku powzbuzenj. L. 1831, brzo před úmrtj, žiwo- s swůg, na žádost mnohých přjzniwcůw swogjch wlastnj rukau napsal, pod wem: »Sprosté a wšak prawdiwé powjdačky, sepsané w 89 roce wěku swého.« wj: »Gá K., žiwobytný we wsi *Proseči*, na panstwj habrském, stawu swého ák, narozen gsem roku 1742, dne 1. dubna. Mogi rodičowé byli gsau lidé sti, pjsemného uměnj málo powědomi. Otec gsa rychtářem, sotwa co psaného nat mohl; předce ale o učenj swé rodiny gak možná starostliwý a k dobrému enj pilný. Byli gsme tři synowé a gedna dcera na žiwě, gá z nich neystaršj. d gak mně bylo pět let, giž mne otcowa matka naučila čjst na knihách. Na hý rok začal gsem se učit psát w bljzké wesnici u tkalce; pro wzdálenost byl n wšjm u přátel zaopatřený. Ten člowěk co uměl, učil dobře, pochopitelně a liwě; když ale také žák tolik uměl, co učitel, byl gsem uweden do *Habru* do ly. Pro špatnau horliwost učitele tamnjho, přidrželi kmotr a otec můg mne, ch se učil doma, a do školy gsem wjc nešel. Gistý pjsař učil mne psát i po-

čty dělat. Sotwa že gsem se naučil srozumitedlně psát, a počty do »regule de otec wjce na mne náklad westi nechtěl, a byl rád, když gsem se tolik naučil. těch časův byl wzácný k nalezenj wesnický občan, ba i w mnohých mjs měšťan, který by w čas potřeby byl mohl své gméno k podpisu naškrábat. 1749 giž gsem byl ze školy doma. Otec ale předce abych nezapomněl, co g se tak brzi naučil, kde gakau cedulku od auřadu měl, za předpisy mi snášel. (k učenj mi se přálo; mohl gsem škrábat, co gsem chtěl. Neywzácněgšj mně z tisknutých obrázkův pjsmenky se učit dělat, neb gsem po frakturce neywjc ta nebylo však lze wždycky čeho dosáhnaut. Neyprw gsem začal frakturkau gednomu nábožnému zpěwáku pohřebnj shledáwané pjsně. Když gsem se giž trochu utwrdil, psal gsem pro sebe modljcj knjžku; že pak byla auhledněg konce, nežli z počátku, psal gsem i druhau, a tu poněkud k modlenj potřebo Kdo mne toho času pozorowal, zwláště mnozj učenj, každý rodiče nabjzel k wedenj mne do wětšj školy. A gá se také dlauho těšil naděgj k dosažen wět umělnj. Však když pomoc wězela, naděge se zmizela; — neb scházely prostře pro potřebné následky. Gá musel mjsto školy, — být pohunkem, past woly Citedlné mi bywalo patřenj na učence s knihami se objrat, a do nich nahljže gsem také gá nemohl wědět. co ge w nich, a musel giž Umky oželet! — Osn ctitelý gnoch oženil gsem se. Pro swau schopnost se stawy urozenými w gsem w známost. Na žádost mnohých pánův duchownjch psal gsem i latin tabulky na oltáře. Léta 1782 w čas rozhlášené milostiwé tolerance, když gsem w gednom městečku na wýročnjm trhu, zaslechnul gsem bludné pjsně weř zpjwat, a sice pichlawé na wzdory katoljkům. Gedna z nich měla nápis: »P o prawdě Kristowě« s pěknau melodij. Citedlné bylo mně takowé prozpěwow byl gsem welice žádostiw, abych tu melodii mohl dobře pochopit a pamato přecházel gsem z mjsta na mjsto, kde zpjwali, až gsem se gj naučil. Potom gser snažil také pjseň o prawdě Kristowě na tutéž melodii, ale ze samých slow p swatého složit. Neohljžel gsem se arci na prawidla w skládánj, protože gsem neznal a se gim byl neučil, gen toliko na samau prawdu, abych gj neubljžil, a s sté a přirozené myšlénky do wersůw položil. K wyhledánj gich neywjce mně přjčinu geden saused, který ke mně začasté přicházjwal, a o náboženstwj atd. semnau rozmlauwal. L. 1784 pjseň tato w Kutné Hoře na můg náklad poney k wytlačenj přišla, která se mému sausedu také zaljbila. Pročež několik gich mne požádal a roznes mezi své od bludařův zawáděné přátelé, kteřj wšickni swůg i poznali. Pjseň ta k welikému rozmnožen přišla a daleko se dostala. G horliwý duchownj dal gi na swůg náklad poznowu w Kutné Hoře tisknaut, staw i panstwj přiložil. Na to se tiskla w Králowé Hradci a Litomyšli. Do rawy, do Telče a do Želetawy přes 1000 gich ode mne požádali, mimo geště co gsem později složil, a které se až do Uher a do Sedmihradska dostaly. — 1785 při měřenj wšeobecném wšeho swrška země české, od samých obywat k té práci dle patentu poučených, zkauška se mně i tu powedla, že gsem byl wyklý s pérem tenké čárky dělat, a s cirklem pozorně mjru brát, a protož i hned začal lesy měřit, a geden welký rybnjk. Na to l. 1785 byl gsem obd od p. kragského památnjm stříbrným penjzem. Od toho pak času až po b 1830. rok wždy gsem plány k wrchnostenskému auřadu a do obce odewzd L. 1788 rychtářstwj se na mně dostalo. Potom l. 1806 musel gsem se na žádos hraběte dát malowat. Na obraze za znamenj přimalował maljř do gedné cirkl a do druhé papjr. L. 1808 na rozlaučenj se s p. hrabětem (kterýžto par prodal) podal gsem na mjstě wšech gemu pjsemné, w rýmech ode mne slo sprosté sice, však z dobrého srdce, upřjmné poděkowanj. Potom t. r. nabjdn složil gsem opět do rýmův zpěw k přiwjtánj nowé wrchnosti. Byl na ½ a psán a kolem okrášlen, na wršku pak znak pérem reysowaný. Zpěw tento dne 9. června t. r. při slawném představenj milostiwé wrchnosti s uctiwostj daný. Ku konci toho roku byl gsem od p. inšpektora za wrchnjho rychtáře nowen, a na znamenj mnoha mně prokázaných dobrodinj, odewzdal mně rákosc hůl s postříbřeným kowánjm. R. 1809 složil gsem winš k geho swátku rýmov s začátečnjmi pjsmeny »Norbert Fridrich Schmelzern«, kterýž se mu zalj mně obětowal čtyrrohý památnj penjz. — Od l. 1811—1825 měl gsem školu w mě zdarma, učitele na strawě zdarma; do školy posjlali gen z dobré wůle, a bylo málo. Na stawenj školy se čekalo každý rok, a to trwalo 14 let. — Po nůstky z počátku měl gsem giž za celau dokonalost křesťanskau! — Až te

zorněgšjm poslauchánjm slowa božjho a *čjtánjm dobrých, nábožných kněh, i astnjm rozwažowánjm* poznal gsem, gak ještě mnoho scházj na sprawedlnosti ho žiwota.« (Kwěty 1834. 183 sl.) W. str. 96 (190).

297. *Kotjk* Jan Jaroslaw, nar. 8. června 1818 w Knčžowsi nedaleko Rakowa, kdež poprwe do školy chodil. Otec geho gest kostelnjkem. Půgčowánjm h českých od tamnjho tehdegšjho kaplana Jos. Djka, nyng kooperatora we Zdich, wzrostla w K—u láska k dalšjmu čtenj. Třetj třjdu w Žatci slyšel, chtěge přiučiti němčině. Na to wystaupil tam do gymnasium, w Praze študowal filosii a oddal se lékařstwj, přspl. k Čw. 1837.

298. *Kotil* K., w. str. 135 *c*).

299. *Kozelka* Wáclaw, nar. 6. pros. 1795 w Přelauči, knězem 15. srpna 19, z řádu křjžownjkůw s čerwenau hwězdau, w kterémž slib 28. listop. 1818 zil, doktor. w bohoslowj, děkan fakulty bohoslownj w Praze wyslaužilý, c. k. fessor biblického učenj w Praze do r. 1836, nyng we Wjdni, přspl. k Čpkp. str. 212.

300. *Kozlowský* K., w. str. 248 (56).

301. * *Kozmanečius* Čáslawský Wáclaw, kw. 1660 w Čm.

302. *Kožár* Jan, farář a administrator w Těšjně, přspl. k Čpkd.

303. *Král* Josef Mirowjt, — gak se domnjwá, pošlý z pánůw z Dobré wo — syn bohatého a napotom processem zchudlého mlynáře, narozen 16. unora 9 w Opočně, študowal gymnasium w Litomyšli welmi pochwalně, filosofii Litomyšli a w Praze, bohoslowj w Králowé Hradci. We 22tém roce wěku ho byl 12. srpna 1811 na knězstwj poswěcen. Byl kaplanem w Gilemnici a Branné po 21 let a od r. 1831 gest farářem brannským w Bydžowsku. K. se Puchmjrowým (w. t.) náwodem gazyku ruskému a tudy mohl w prwnjch letech swého knězstwj zpowěd w slowansko-ruském nářečj wyslechnauti a absolucj. Snad i polštině se učil, aby tjmž způsobem někdy whod přišel. Wycházege pole na procházku, njwá wždy sebau něgakau knjžku k čtenj. Seznámil se nohými spisowateli, zwláště u hraběte Deyma na zámku se *Sedláčkem* (w. t.), kž gak sám wyprawowal, s njm o záwod básnil, pak s *Rettigowau* (w. t.), *Ludwem* (w. t.) atd., ano i od *Marie Antonie* (w. t.), rymowané listy dostáwal. *Tonek* (w. t.) a ginj mladjci neywjce k němu měli autočiště. Třebas by geho spisy, r. 1816 (w. w Jgm.) nebyly naskrz půwodnj, předce zaslaužilým se stal o literu českau, gižto milowati snad nepřestane, kdy by i nepřátelé geho geg snjali. Wiz č. 377. 382. 453. 585. 715. 781. a str. 116 (41), 163 *b*), 203 1). pl. k Čchsl. Ptn. Čpkd.

304. *Kramerius* (Kraméryus) Wáclaw Rodomil, syn proslulého Wácl. Mat., ýwal w Praze a počal r. 1808 w češtině pracowati. W poslednj léta žiwil ak z českých tak německých spisečkůw, kteréžto kdosi w časopise kregcaroliteraturu pogmenowal. Srw. Jgm., w. č. 318. 321. 326. 396. 516 a str. 117 (8), 152 (4). Od r. 1836 přebýwá we Wjdni, kdež posud powjdky české a německé tlačiti dáwá.

305. *Krátký* Eduard Wěnceslaw, kapitulár řádu sw. Norberta w Nowé Řjši (Laureusch), nar. w Janowě (Johnsdorf) 1813 w Čechách, složil slib 1835, r. 1837 diakonem a absolv. theolog., študowal bohoslowj w Brně, přisp. člen českého museum, objrá se překladem španielského románu — srownáwagjcj mluwnicj gůw latinského kmene (latiny, španielštiny, portugalštiny, wlaštiny, francštiny a ičiny), přspl. ke Kwt. Čpkd. w. str. 153 (56).

306. *Kratochwjle* Jos., prspl. k GN.

307. *Krbec* Jan, nar. 10. řjgna 1791 w Mačici, knězem 11. srpna 1815, nitentiář, nyng ředitel u sw. Giřj w Praze, člen swatoj. děd. Přspl. k Čpkd. č. 812. a str.

308. *Kreilhuber* Jos., přspl. k GN.

309. *Kregčj* Ant., nar. 20. řjgna 1812 w starém Smoliwci, knězem 25. čerce 1836, študowal pod Körnerem (w. t.) a Šönbikem (w. t.), nyng kaplan w Budějowicjch, pilně pracuge w českém.

310. *Kregčj* Don., farář, w. str. 96 (178).

311. *Kregčj* (Kreyčj) Josef, narozen 23. unora 1773 w hornjch Dubenk w Gjhlawsku na panstwj telèském, chodil do školy do welké Lhoty, pak uč w baňké Bystřici a w Prešpurku w Uhřjch. R. 1797 přišel za kazatele cj ewangelické českého do Humpolce, odtud r. 1804 do Kruzburku, a pak r. odtud do Prahy w témž auřadě, načež pak r. 1829 za superintendenta w Čec zwolen. W. č. 783.

312. *Křičenský* Jaroslaw, přspl. ke Kwt.

313. *Krištof* (Christof) Ignác, kněz z řádu redemptoristůw, kazatel č we Wjdni, aud sw. děd. přspl. k Čpkd. 1837.

314. *Křižák* Bohuslaw, přeložil Shakespearův »Hamlet« z původnjho t tak výborne gako Šafařjk (w. t.) Aristofanesowy Oblaky z řeckého (Kw. př. 15).

315. *Kropil* Jos., farář na Blučině w Morawě, přspl. k Čpkd.

316. *Krtek* František, učitel hlawnj školy w Táboře, pak na wzornj w Praze, wiz u Jgm. † 1836. w. č. 73.

317. *Kubelka* Tomáš, nar. 14. pros. 1768 w Zbraslawi, byl w gednom chownjm řádě, z kteréhož pak wystaupil, stal se faktorem po mnohá léta w k tiskárně J. Fetterlowé z Wildenbrunu a W. Špinky (w. t.), umřel 29. pros. na nerwnj ochrlenj (Now. pr. 1837 č. 7.). Geho počátečnj literny práce gsa r. 1804 . . . w. Jgm. Wiz č. 223. 232. 317. 441. 472. 717. 733—735. 74 str. 96 (180), 97 (210, 225), 152 (9), 248 (60).

318. *Kubišta* Ant. P., nar. 10. kwětna 1799 w Ronowě, knězem 24. s 1822, admin. expos. w Zbeyšowě w Čáslawsku, přspl. k Čpkd. w. č. 337. a 96 (163), 117 (59), 248 (56).

319. *Kučera* Josef, nar. 23. ledna 1792 w Přelauči, knězem 5. unora 1 kooperator, administrator mljkosrbský w Bydžowsku, přspl. k Přml.

320. *Kučera* Kornel M., nar. 5. pros. 1802 w Plzni, složil slib u Prer stratům na Strahowě w Praze 24. řjgna 1824, knězem 14. srp. 1826, kaplan v ticjch, nynj duchownj správce w Grüně w Plzensku, přspl. k Čpkd.

321. *Kučera* M. Prokop, kněz řádu premonstratského na Strahowě a walý kazatel w hlawnjm chrámu páně sw. Jakuba w Gihlawě, w. č. 634.

322. *Kucharsky* Ondřeg, prof. we Waršawě, Polák, přspl. k Čm.

323. *Kügler* Jan, nar. 15. kwětna 1793 w Elhenicjch w Prachynsku, p tikant při stawitelstwj na zemi a wodě, študowal techniku po 3 léta w Pr zůstawil po sobě wdowu. Umřel 6. zářj 1836 w Praze. Srw. Jgm., zůs zlomky rkp. o stawitelstwj.

324. *Kulhánek* Jos., nar. 16. un. 1791 w dolnjm Ročowě, knězem 17. 1814, kaplan exp. w Litoměřicku, přspl k Čpkd. w. č. 816.

325. *Kukla* František, učitel na průmyslowé škole nedělnj a swátečnj w Z slawi u Prahy, přspl. ke Kwt. w. č. 505.

326. *Kuranda*, w. str. 226.

327. *Kurka* Frant., nar. 21. řjgna 1802 w Teynici nad Labem, knězem srpna 1829, byl kaplanem w Kladně, pak w Kaušjmě, a nynj gest prozatjn duch. správcem we Wolešnici w Kauřimsku, přspl. k Čpkd. w str. 247 (40).

328. *Kuzmány* Karel. nar. 15. list. 1806 w městě Březně w stolici zw ské w Uhřjch. Nawštiwil gymnasia: dopšinské, kdež se němčině, a gömö kdež se maďarštině učil. Mudrolubectwj a bohoslowj študowal na lyceum prešporském za 5 let, kdež se i pjsemnjmu gazyku československému začal Studia dokonal na akademii jenenské. Byl kaplanem u superintendenta Lov w b. Bystřici od 19. srpna 1830, do Zwolena odtud byl powolán za řádnéh b. kazatele 12. list. t. r., a odtud opět do b. Bystřice za takového 1. dub. se nawrátil. W rukp. má: Wladislaw, mudrolubecký román. Přspl. ke k Wesně 1838, Zoře, wede Hronku, w č. 266. 665—68. 784. Oprawowal: Ewa lický Funebral, aneb: Sbjrka pjsnj náboženských starých znowu ponaprawený mnohých nowých k pohřebům křesťanů ewangelických rozličného wěku a st s připogeným přjdawkem, obsahugjcjm modlitby pro nemocné a zemjragjcj i

stogjcj při nemocných a zemjragjcjch. Wel. 12. (str. 348) W Baňské Bystřici
kem Filipa Macholda 1838, 18 kr. — Druhý djl: Agenda funebria, sepsaná od
Seriniho (w. t.).

329. *Kyselo* Karel, narozen 28. července 1794 w Budislawě, kaplan u sw.
ogtěcha w Praze, umřel 8. řjgna 1831 na stráwenj pljc co duchownj správ-
e we wšeobecné nemocnici w Praze. Zásluhy geho o zachowánj našeho milého
yka gsau na stářj geho dosti hogné. Mimo walné odkupowánj spisůw českých,
niž mládež českau obdarowáwal, a austnjm šjřenjm šetrnosti a wážnosti pro ná-
nost českau přispěl, obohatil nás spisem w. č. 39. a 335. a str. 96 (169), 116
(') a množstwjm básnj po různu tištěných a snad i rukopisy. Pelikán (w. t.)
vlozl. pr. 1831 č. 83: »Časně-s owšem zesnul naši wlasti! — Aspoň duch twůg
mně též rozmjtj — Čechy ať magjce w ctnosti slasti — Tobě roweň myslj, horlj,
c.« Přspl. k Čpkd. 1828.

330. *Labler* Vincenc, nar. 28. ledna 1791 w Unhošti, knězem 27. pros.
14, byl duchownjm správcem w Stodůlkách w Rakownicku, nynj od r. 1837
pros. gest děkanem w Berauně (srw. Čw. 1838. 31), přspl. k Čpkd. w. č. 668.
r. 116 (32).

331. *Lalič* J., přspl. k Dn. il. 1835.

332. *Langer* Jaroslaw, nar. 1806? w Bohdanči, kdež nynj otci swému
uřadě důchodnjm napomahá, študowal gymnasium w Králowé Hradci, kdež i tu
swé mateřštině básnil, pak w Praze filosofii, kdež s Tomjčkem (w. t.) a Fran-
(w. t.), spoluredaktorstwj Čechoslawa (1830—31) wedl, Co študugjcj gako
Mháček (w. t.) r. 1827. 29. čce. »České slowo od Šjra,« a r. 1828. 27. čce.
horu Radošť od Palackého« weřegně deklamowal. Přspl. k GN. Kwt. Čm.
č. 170. 177. a str. 135 *d*).

333. *Langsfeld* Daniel, w. č. 587.

334. *Langhoffer* Jan Augustin, sl. b. kazatel w Holiči od r. 1824, »učený
brý muž i dobrý Slowák« pohřben 19. čce. 1836. Wiz u Jgm. Stromař
e newyšel. W. č. 602.

335. *Laudil* Ant., přspl. k GN., přeložil *den Kreuzweg* z něm. mus. do
ého, dáwá často modlitby do censury.

336. *Laušman* (Lauschmann) J. Frant., kancelárský w Stěžerách, nynj
itoměřicku kdesi, zakl. mat. české, přspl k GN. Kwt.

337. *Laznowský* Frant. A., kněz cjrkewnj, přspl. k Rzl. pr.

338. *Lenc* H. O., přspl. k Rzl. pr. a w. str. 95 (157)?

339. *Lichardus* Daniel, Slowák, přspl. k Pld. Hrc.

340. *Lichtenberğowa* Theresie we Wilimowě, básnice, přispěla k Rzl. pr.

341. *Linda* Josef, nar. w Mitrowicjch, absolv. jurista, praktikant při kni-
ně universitnj, spisowatel Rozl. pr. (1825 –33), umřel w mladém wěku 10. unora
8. Práce geho od r. 1818 wiz u Jgm.

342. *Lindauer* Josef, ss. bohoslowj čekanec, kanownjk ekklesiastes, konsi-
ej radda činný w Praze, wikář arcib. a škol národnjch po okršku plzeňském
ojžitel wyslaužilý, společnosti k zwelebenj kostelnj hudby člen, nar. 29. listop.
7. w Plzni, knězem 15. srp. 1807, podal w lednu 1838 do censury: »Kázanj na
e slawnosti třistaleté památky založenj řádu sw. Woršily.«

343. *Linder* František, bywalý sazeč u Pospjšila (w. t.), bytuge nynj w ml.
Boslawi w knihtiskárně Geřábkowě, přspl. k GN. w. č. 447.

344. *Liška* Antonjn, narodil se w Hrádku při Sušicech w prachynském kra-
ji 7. března 1791, z otce Josefa i matky Anny, pekařstwjm se živjcjch. Ledwa
nic na světě s rodiči cestowal do Uher, kam ge strýc přiwábil. Tam, w *Že-
zém městě* (Eisenstadt, Kis-marton) prwnj swůg dětinský wěk stráwil. Roze-
přmezi otcem a strýcem saudowně prohraná, přinutila rodiče pryč z Uher se
wěhowati. Usadili se w Bubenči u Prahy 1798. Tonjček, neymladšj z tří
rj, mezi Němci w Uhřjch byw wychowán, kteřjžto také gméno bratřj tam do
ch chodiwšjch, poněmčili, tak že se *Fuchs* do Čech nawrátil, i až do r. 1812 psal,
Tonjček tehdy neuměl nic česky; tu teprwé se pomalu naučil. W Bubenči chodil
do koly do r. 1800; pak běhal pěšky do Prahy do farnj školy u s. Tomáše; r. 1802

posléz přešel do hlawnj školy na malé straně pod řjzenjm Al. *Pařjzka* (w
(1803, 1804). Tam náležel wtipnostj swau mezi tak nazwaný wýbor určenj
zkaušce čekanců. R. 1804—5 přestaupil do latinských škol na malé straně
prof. Fr. Scholarem, který mu také 1806 opatřil ročnj přjspěwek 60 zl. teh
cennosti, neb dosti bjdně se musel strawowati, a učenjm po domech živiti.
geho dobrodince toho wěku náležegj — gichžto památka budiž blahoslawen
professorowé Scholar i Hesler, Grünwald, Dr. Gareis a Gindřich hrabě Mar
genž ho welmi podporowal, a takořka přinutil, aby se wědám oddal. Neb
rodičům den ode dne rostaucj pohnut, udal se L. r. 1805 bez wědomj rodič
professorům k gistému prowaznjku, který čiperného chlapce ochotně přigal.
se 6 neděl tagil; rodiče posléz, nemagjce prostředkům, swolili; ale mladý p.
dal ho k sobě přiwesti, a domlauwánjm i podporowánjm ho zase wědám naw
R. 1809—10 wstaupil do filosofie. Známost geho tu s Hankau (w. t.), k
dennj skoro s njm schůzky neyprwé ho pozorna na gazyk český a přjchylna
nily. Tehdáž se teprw stal Čechem, gen gmenem gsa geště Němec. Profess
byli L. Jandera, B. Bolzano, Fr. Němeček, Titze, Klár, Schmidt a w liter
české J. Negedlý (w. t.). Po skončené logice udal se na cestu pro křestn
chtě tehdáž 2hý a 3tj rok — odhodlaw se ke stawu duchownjmu — na g
odbýti. Byla tě to daleká pauť do Zbinic, ke kteréžto faře Hrádek náležj
neyprw rodow widěl. Dotud dobře newěděl, které geho prawdiwé gest gmě,
ka či Fuchs. Dostaw ale křestný list na gméno *Liška*, nechtěl hned w posl
swém takořka putowánj swětském gméno své přeginačiti, teprw když od te
šjho direktora i opata strahowského Milona Grüna, namluwen, do řádu kan
ckého premonstráckého 24. řjgna 1811 wstaupil, začal se psáti *Liška*, aby s
i gménem byl Čech. Proti řeholnjmu obyčegi opat mu ponechal křestné g
Antonjn. — Potud L. nic česky nepsal. Nynj však prázdné hodiny k tom
užil, by se w spisowánj českém cwičil. *Dlabač* nazwal ty wěci sic tintěrky,
ale geho *Wáclaw*, truchlohra w 5 gednánjch rkp., prwotiny geho práce r. 1
1812 později (1815), na stawowském diwadle byl prowozowán. Nabjzel geg
k literatuře české proslaulý *Prokop Kučera* († 25. unora 1812). — Skon
bohoslowj 1814 na domácjm ústawu; téhož roku 27. prosince byl na kněz
swěcen; w Baušowicjch prwnj mši sw. slawně odprawil, prwnj pak kázanj při
tinách swého spolužáka a bratra Ambrože Honcjka w Sadce 15. ledna 1815
Osud mu ale nědopřál mezi Čechy pracowati, neb giž w dubnu 1815 dostal
Gihlawy za neymladšjho německého kaplana, odkud geg ale w listopadu
nemoc Praze nawrátila. Zotawiw se trochu, zastáwal w klášteře auřad doh
nad sklepem a wečeřadlem, kazatele německého a farnjho pomocnjka. Sepsal
čase *Ethiku* česky, ne však celau. K slawnosti, při které arcibiskup Chlumč
16. unora 1817, opata Beneše Pfeiffera infulj ozdobil, složil a tiskem wydal
Wjtánj. W zářj t. r. dostal se do Žatce za professora, tam dwě léta ztrá
w *mimořádných hodinách* německau mládež *české řeči* učil, začež mu nař
gub. 16. dubna 1818 č. 4624 pochwala dána. R. 1819 do Hradce Gindřicho
professor humanitnj třjdy přišel w společnost *A. W. Swobody* (w. t.). I tu
wolenjm wyššjm české hodiny zarazil, a ku wýhodě lepšj mluwnici českau
připůsobenau 1821 wydal. Nakladatel z nepowědomých mu přjčin knihu
chodem knihkupeckým rozprodati a rozšjřiti liknuge, gest tedy málo učenému
známá; pročež nenj diwno, že se také nikdo, pokud gemu wědomo, s pos
o gegj cennosti geště newytasil. R. 1824 dne 5. listopadu byl po skonč
přjsných zkauškách slawně na doktora filosofie poswěcen. W ta léta mimo
nezralý okus prwnjho zpěwu Iliady w časoměru z geho prácj nic nepadá. R.
w listopadu wydal se na swé nyněgšj mjsto, netuše, že na tak dlauhá léta
opaušťj. Ochotně a wljdně geg do swého domu přigal Dr. Jos. *Prchal*,
tehdáž w Bochnii, nynj w Slaném kragský fysik, a laskawě mu w té cizj k
we wšem byl nápomocen. Zde se tehdy w překlad Homéra dal, a šťastně
častým zastáwánjm nemocných a chyběgjcjch professorůw, též wlastnj nem
dlauhý někdy čas zatrudněn a překažen — Iliadu i Odysseu w newázané ře
končil. R. 1828 složil také weselau hru dramatickau pro zdegšj študugjcj
napřed w německém gazyku, pak česky pod názwem: Wysoké školy, we
hra we 2 ged. rkp. — Zabral se také do polské literatury. Polské knihy
newj z gaké přjčiny, hledjme-li také na auprawu, třikráte dražšj, nežli
auhledněgšj. Tak se literatura nepomnožuge! R. 1832 po tom překonaném

tj polském složil a wydal řeč w německém i polském gazyku na slawnost naroj cjsaře pána Františka I., chtě halickau mládež na dobročinnau wládu domu kauského pozorna učiniti. »Mówa na prześwietną 64. uroczystość urodzin Nayniejszego Cesarza Pana Franciszka I. dnia 12. Lutego (unora) 1832. 8. w Boch- u Ant. Sonek. Nynj k tisku chystá Homérowu Odysseu. Wiz u Jgm. přspl. Krk. d. II. č. 2. W rukp. chowá, drobnůstky nepočjtage: Wesmjr a náš svět, Bode, Rambacha, Walcha a giných, s obrazci. 2 swazky. Z roku 1820. *Böhmisches Lesebuch für Anfänger, enthält die lateinischen Lekcionen der lat. Sprachre als 2ter Theil zum Elementarunterrichte — in der böhmischen Sprache.* Z roku 21. Několika nástinůw her dramatických. W. č. 67. a str. 115 (10) a 156 *a*).

345. *Litnénský* Jaromjr (wlastně *Štětka*), dr. lékařstwj, zaklad. mat. české, pl. k Ww.

346. *Lhota* Jan Kwětoslaw, Bystřický, nar. 16. kwětna 1811 w Miletjně, lowal w Gičjně, pod Šjrem (w. t.) učil se češtině, pak w Praze filosofii a wa, nynj akcesista w Královéhradci, přspl. k Přm. GN. Ww. Kwt. Čw.

347. *Lucić* Hanibal, přspl. k Dn. il. 1836.

348. *Lukeš* František, nar. 6. června 1809 w Gestřábi, knězem 25. čce. 13, prozatimnj kooperator w Harašdorfě w Bydžowsku, byl zámeckým proboštem ajnu nad Rýnem, nynj wychowatelem w Praze, študowal w Gičjně, w Litomyši a w Hr. Králowé, přspl. k Čpkd. Dal r. 1837 1. pros. do censury: »Mladý árek, aneb newiděl gsem sprawedliwého a opuštěného . . . Dárek pro djtky Rieda.« — Hodlá se Stárkem (w. t.) Bohoslownj mrawnj časopis wydáwati.

349. *Lukeš* Jos., školnj pomocnjk we Zbinicjch, přspl. k Rozl. pr.

350. *Ludwjk* Josef Mislimjr Ant., nar. 22. dub. 1796 w Dolanech bljže Jaměře, knězem 24. srpna 1819, bywalý kaplan w Náchodě, a nynj duchownj rwce w Studnici od r. 1833 w Královéhradecku, zakl. mat. české, člen swatoj. Geho prwotnj práce w r. 1820 (w. u Jgm.), přspl. k Čchsl. Krk. Přm. Ptn. pr. Čw. Čm. Kwt. w. č. 312. 355.

351. *Lukašewič* Jos., w. č. 405.

352. *Macan* Jakub Rafael, nar. 25. řjgna 1794 w Radnici, knězem 15. srp., byl kaplanem w Mirešowě a nynj gest farářem w Slabci w Rakownicku. ce geho od r. 1823 (w. u Jgm.), přspl. k Přm. w. č. 635.

353. *Maďurský*, přspl. k Zře.

354. *Mácha* Karel Hynek, narodil se dne 15. listopadu r. 1810 w Praze. lady, na nichžto geho wychowánj spočjwalo, nebyly wolnému wywinutj se geho na na odporu, ani walně mu nenapomáhaly. Počátkům učil se po něgaký čas farnj škole swatého Petra, odkud se do hlawnj školy piaristské dostal, kdežto mnasialnj studia r. 1824 nastaupil. Giž na gymnasium počal básniti, a plody e doby nesau w poměru k geho mládj ráz hlubokomyslnosti na sobě. W tenže wešel s Goethowými spisy w známost, a gak důrazně tyto M. dogaly, gewj se wšech geho potomnjch pracech. — R. 1830 nastaupil M. filos. studia, byl pilposluchačem J. Jungmanna (w. t.), tehdáž na staroměstském gymnasium českau gazyku učiwšjho, od kterézto doby *českým* básnil *gazykem*, slyšel pak skoro cky, mimořádně na filosofickém ústawě přednášené wědy, zamilowal sobě náně Lichtenfelsowu filosofii, a hluboké přemeyšlenj, gemuž obzwláště tato filo- přjčinu zawdáwala, činilo M. mystice náchylna, pročež obzwláštnjm zaljbenjm Zhariáše Wernera spisy čjtal. Počal také w těchto létech po wlasti cestowati, a obzwláště zřjceniny českých hradůw nawštěwowati, z nichž neymnožšj sobě nakreslil, takže po sobě do 70 obrazůw českých hradůw zůstawil. R. 1832 napil právnická študia, w nichž se bystrostj mysli wyznamenáwal, čjtal toho času wjce Byronowy spisy a neopomenul po celé čtyry roky, gak mile gen prázdná dle se naskytla, cestowati, za kterauž přjčinau se skoro se wšemi krásněgšjmi *wlasti* kraginami oznámil, a swau obrazotwornost živými a neyrozmanitěgšjmi jrody a poměrůw lidského života wzatými, obrazy obohatil. Popisy kragin, eho prácech zhusta se naskytugjcj, magj nazwjce w skutku stáwagjcj *české* iny za základ. Kraginy a hrady, genž dějištěm geho powjdek býti měly, nawowal třikráte, čtyrykráte po sobě, nakreslil ge sobě zewrubně, aby u skládánj ch básnj aneb powjdek působiště živě před očima měl. We wšech geho bás-

nických prácech gewj se tato *přjrody* milownost a snaha, wšude, kde ger
úkazy w přjrodě a kraginy malowati; pročež lidé, genž rownym nadchnutjm
rody nemilugj, aneb gj z názoru neznagj, na geho prácech zwláštnjho zaljben
nacházegj. R. 1834 podnikl s A. Strobachem (w. t.) cestu do Wlach, wid
té pauti Šumawu, Rakausko, Salcburgsko, Tyrolsko, Benátsko, adriatické
gež gedině we swém životě spatřiti si žádáwal, a na němž náramně námo
nemocj trpěl, Terst, Krainsko, Štyrsko a Wjdeň. R. 1836 skončil swá
na wysokých školách pražských, nawštjwil o prázdninách po druhé krkon
hory, odebral se pak do Litoměřic do praxi, kdež se k appellačnjm zkaušk
k rigorosům připrawowati zameyšleł. Dne 5. list. r. 1836 ukončil po krátk
moci swau pozemskau pauť, pohřben byw dne 8. listop. ke kterémuž dni geh
snaubenj položeno bylo. (Srw. Kwěty, 1836. 367. — Roz. lw. 1836 N. 52.
sknuté geho práce nacházegj se we Ww. Kwt. a wiz č. 131. a sw. II. má
dem Hindla w Hradišti, wygjti.

355. *Mácha* Jan, dr. prof. wýchodnjch řečj w Holomauci, přspl. k Čp

356. *Macháček* Šimon K., nar. w pros. 1799 w Praze. Co poslucha
roku w prwnj na wšeučilišti pražském držané deklamacj wedenjm Al. Klára,
nesl r. 1821 24. čna. něco z řeckého (*Πινδαρος*). Nynj gest professorem hu
njm w Gičjně. Geho horliwým přičiněnjm dána r. 1824 prwnj zpěwohra
wadle pražském. M. gest básnjk lyrický a dramatický. Geho práce od r. 1
1825 wiz u Jgm. přspl. k GN. Čm. Čpkd. (srw. The foreign Quart. Rev. L
1827), a č. 48. 198—99. 200. 220. 230. 360. 363. 456. a str. 131. *e*).

357. *Machek* Alois Daniel, školnj pomocnjk, přspl. k Přml. Kwt. w. č
str. 77 a 80 *c*).

358. *Makeš* Jan, nar. 16. břez. 1786 w Král. Hradci, kněžem 3. srp.
byl kaplanem w Kopidlně (wiz u Jgm.), pak farářem w Slatinách, nynj we
stružně w Bydžowsku hr. hr. diecesi, w. č. 502.

359. *Mayer* Josip, iz Banata, přspl. k Dn. il. 1835—37.

360. *Malý* Jakub Budislaw, nar. 4. srpna 1811 w Praze, studowal
absolv. jurista. Přspl. k GN. Kwt. Čw. Čm. Wiz č. 235—36.

361. *Marek* Antonjn (Bolemjr Izborský), světlo života spatřil dne 1
1785 w Turnowě, knězem 30. srpna 1808, děkan čestný a farář w Libuni
leslawsku, člen sw. děd., zakladatel matice české, člen přispjwagjcj českéh
museum. Geho životopis gest: »Dům w kterémž sem narodil se nazýwa
zboře — a nás děti, — *zborské*, odtud přišlo že sem se druhdy tak i pode
Otec mne 5letého odemřel, zůstawiw mne s ginými třemi starosti owdowělé
kteráž na moge wychowánj wšemožnau snažnost wynakládala. Prwnj swé
wánj odbýwal sem w turnowské owšem české škole. Gakkoli chudé se
zwáti učenj co do prawopisu, gednak tolik sem zjskal, že sem uměl rozezna
od *ž*, *d* od *t*. a t. d., čehož, gak sem pozděgi na ginýchh shledal, mnoz
měli, genž w německých normalkách dětská léta ztrávili. — Pospjcháno se
když sem rok mezi Němci pobyl, na gymnasium a sice do Slezska, do K
k cisterciákům, kdež wětšj počet študujcjch tehdáž w klášteře obžiwován
Roku 1801 překročil sem z činy do wlasti — z humanitatnj třjdy do
w Praze. Widra, Meisner, Poklet, stáli w čele tomuto učilišti. Gsa giž w
sti, nepogal sem důstogné ceny gegj. Omámen neobyčegem předmětůw, n
a nezkušený, obmezený tjm, co se w sjnjch filosofických přednášelo, neum
prohlednauti za obrobu swého těsného žitj. Ačkoli giž tehdáž literatura *čes*
swé dělnjky, gakkoli J. Negedlý (w. t.) ohlašowal přeloženj Iliady a
(w. t.) prwotnjmi kwěty českého básnictwj ozdobowal Čecha *gméno* — k
srdci nepřišlo tak bljzko, aby bylo wšjm tjm dogato. — Že Negedlý české
zyku učj, buď sem úplně newěděl, anebo se domeyšlel, že gen některých
lených, a wýhradně Němcůw se to učenj týká. Bez pochyby, kdy by
čtenj o českém gazyku J. Negedlého wšem wěregně bylo ohlásilo a pozwá
nilo, že bych horliwě hodiny české byl nawštěwowal. — Toť důkaz, gak
mladjci w mrákotné slepotě a newědomosti o wšem tom, co se wlastenského
lánj týká, mohau trwati, pakli nenj toho, kdo by ge probudil a zraky gim
— Náhodau mi tehdáž Český pautnjk přišel do ruky, a to byla *prwnj* čes

, genž zaňala mysl mau, že sem, wida w nj pogednány rozličné předměty, gakby dě zradowal se. — Nesrozuměl sem w uj wšemu — práwě ale zatemnělost tato obudila moge usilj, a dodala cenu wyššj knize, že sem o gazyku českém lepšjho byl ponětj, an sem se domnjwal, že toliko wšednj prosté wěci njm se wygádřiti gj, nikoli pak umělecké neb wědecké. — Prawý wůdce a oswěcowatel můg ge se mi nezgewil. Teprwa když sem roku 1805 do bohoslowj w Litoměřicjch staupil, našel se tento blahowěst slowanský. — J. Jungmann (w. t.) tehdáž prosorem gsa humanitatnj třjdy na gymnasium litoměřickém, obětowal se bohoslowm litoměřickým w prázdných dnech učiti ge češtině. Kauzelná spanilomyslnost prostosrdečnost tohoto muže, gehožto gméno po stech letech w Slowanstwu slyuti bude, okauzlila také mne, že sem geho citem cjtiti, w geho wědách žjti, ho okem w šjř i hlaub slowanské národnosti gakž Čechowi mé wrstwy lzelo, ědět započal. — Razil sobě cestu, a mne učil po ni kráčeti. — Seznámiw ne swými prácemi, sdělil se mnau co se gen sděliti dalo. — Swých slowských wýtahůw učinil mne účastnjkem, a tjm se mi nawedenj stalo, gakýmůsobem by se knihy neyužitečněgi čjsti daly. — Z těchto dob počjtá se naše átelstwj nezrušitedlnau sponau upewněné! kteréž mne blažilo giž i odlaučeného, eréž mně umdlewagjcjho malomyslně sjly dodáwalo, kteréž až podnes pramenem gich potěch gest. A gestli slabá schopnost druhdy šťastně perem trhla a slonské literatuře w něčem poslaužila, ginak se řjci nedá, než že on byl k tomu nukagjcj pružinau. Powolánj mého kněžského úřadu wedlo mne skrze osady: ďalowskau, libunskau, tatobskau, hruboskalskau, teynskau a opět konečně libun- au — a s wýhodau mi bylo, že sem se *gazyka* poněkud *zmocnil*, w němž *proseti se lidu* kázal mi *posawadnj úkol můg.*« Wiz Jgm. lit. Geho práce počjgj w r. 1806. W. č. 636. . . . . Přspl. k Rzl. pr. GN. Čpkd. Krk. W Kytce 38 79 hágj ducha národnjho.

362. *Marek* Jan Gindřich (podepsán i Jan z Hwězdy), nar. 4. listop. 1801 Libljně, knězem 14. srpna 1826, farář kozogedský w Plzeňsku, zakl. mat. české, pl. (u Jgm.) r. 1820, k Čchsl. Rozl. pr. Ptn. Čw. Čm. Kwt. Čpkd., w. č. 313. O. a snad str. 119 (130).

363. *Maretić* (B. M. R. A.), iz stare plemenite ilirske kuće i obiteli Vojvić-Maretič de Klokoč, c. k. oberstar baron, přspl. k Dn. il. 1838.

364. *Marchal* Jan, nar. 9. list. 1797 we Welešjně, knězem 20. list. 1820, kaplanem tamže, nynj farářem w Řjmowě w Budégowicku, přspl. (u Jgm.) Čpkd. a sw. děd.

365. *Maria Antonia*, od dětinstwj Gežjše *(von der Kindheit Jesu)* (psaná i M a Dobrowlastka) rozená a křtěná *Pedál* Josefa, dne 18. un. 1780 na Wyšehradě, gjc otce, gehož neywjce obraz byla, mistra hrnčjřského, čtenj milowného, 6 se- r, 1 bratra. W Serafce, r. 1826 wydané, o sobě takto pjše: »Serafka (pod už rozumjš Josefu) byla prworozenka náboženských rodičůw. Otec gegj byl muž rozšafný než mohowitý. Gsa gen řemeslnjk, živil se a swé pracj rukau swých ětiwě, mage čistý, prostranný dosti, wlastnj přjbytek s krásnau zahradau. W té wal swé neylepšj potěšenj, i matka Serafčina swé uprázdněné chwjlky gj obě- wala, sázenjm, opatrowánjm a zaljwánjm wěcj potřebných ke kuchyni domácj se bywagjc. Otec pak rád čistil stromky a kwětinky. Spokogenost, swornost, ka panowala mezi nimi, proto také požehnal gim Bůh, že nemuseli cjtit nedotku, byť gim i málo bylo zbýwalo. Celý skoro dům potřebowal otec k pohoněmu wedenj řemesla swého.« Nicméně když řehole sw. Kláry rozptýlena byla, gal swau neybližšj přjbuznau Bohu oddanau pannu Anežku do swého obydlj, kte- naši spisowatelku od 4 až do 6 let wyučowawši, tamže w Pánu skonala. Natom po welké přestálé nemoci nastaupila 6letá Josefa školu wyšehradskau, w kte- s Viktorinem předmluwu českau při zkauškách držjwala. Powyrostauc ráda zahradě *české* náboženské pjsně zpjwala (str. 24). W 17. 18. wěku gegjm měla prowdati, než tu opowrhla záštiwým »Stanislawem«, opustila sice wěrného ale anislawem oklamaného »Bohumjra«, a rozžehnala se s wrtkawým ale napotom nj ráceným »Viktorinem«, swým dotčeným spolužákem, kterýž napotom i do řádu hoho wstaupil. Po smrti gedné hraběnky geptišky (str. 97) dostala powolenj z wěna do řádu sw. Alžběty w Praze wstaupiti, kamž giž 17leté děwče přigjti přálo. Dne 21. listopadu r. 1803 stala se na wzdor wšeho přemlauwánj geptiau (klášternj pannau) tamže, a dne 9. září 1805 slib panenstwj složila. Gméno

»*Maria*« (kteréž gest wšem těmto geptiškám obecné) »*Antonie*« zde obdržela. C
dwě sestry M. Františka a M. Theresia též dō téhož řádu napotom wstaupily, s ni
w sesterském pobýwala do swé smrti spogenj. Dle wýroků těchto duchowr
panen co čekanka řádu *pjsně* a přánj (winše) *české* skládáwala. Dopisy s m
hými wlastenskými smeyšlegjcjmi duchownjmi, zwláště r. 1817 se Sedláčkem (w.
Šindelářem (w. t.), Kamarýtem Klokotským (w. t.), Smetanau (w. t.) Ton
(w. t.) atd. učinili gi na české nauky wjce pozornau. Kázanj Rychlowského (w.
biblj česká a giné české spisy, mezi kterýmiž i české nowiny a časopisy byly
gjm blaženým čtenjm. Kde gen něčeho českého se dopjditi mohla, hleděla s
opatřiti. W nemocnici we dne i w noci přjležitostně knihu, zwláště kázanj, w
magjc, nemocným předřjkáwala, w celi (swětničce) swé wšak, dokud tamž os
mohla, péro w ruce magjc, pobyla a spisowala. W kuchyni při wařenj d
nápady i hned na papjr po práci uwésti hleděla, aby tjmto způsobem wlastensk
dceruškám negen nemocným na bljzku, ale i wzdálj zdrawým po slowanských
gjch poslaužiti a »nábožnost a trpěliwost do srdcj lépe weprawiti« mohla. Při
sowánj swém byla skromná a spokogena, neboť w Keři 1830 pjše: »Slabost
gest mi dobře známá, ... žádám toliko, by ste mně dobrotiwě strpěti rá
když w *nedospělosti* swé za Wámi (učenými) kulhagjc, Waše pozorugjc pr
ge obdiwugi.« A ginde: »Za zděmi, kde slyšet těžké oddychánj, — Předce rad
předce zkwetá blaženost, — Aniž tichau odegjmá pokognost — Pohled na hasn
oči w umjránj.« Wšeho tiskem 5 knjžek wydala, 31 archůw obsahugjcjch, naz
nábožné. Prwnj djlo gegj gest překlad žiwota sw. Alžběty z německého od W
Dornauta r. 1829. Původnj Myrrhowý wéneček r. 1828 a Keř 1830 wěno
tehdegšjmu p. biskupu pražskému, a nyněgšjmu arcibiskupu lwowskému Pišt
kterýž poslednj knjžku na swůg náklad tisknauti dal w prospěch tamnjch nen
ných žen. Při swých prácech požjwala stálého zdrawj, než pro své powolánj
daucj wjce sedacj žiwot, byla mrtwicj raněna. Dotčený biskup a ginj češtj sp
watelé a dobrodinci složiwše se, postawili gj na Wolšanech kamenný náhrc
s nápisem českým od Čelakowského (w. t.) složeným: »Twá *láska k Bohu*
ctnosti — Giž sáhla z času do wěčnosti — Newadnaucj tam pod wěnec; — *Tw*
spisů ljbých hlas srdečný, — Twau *láskau k wlasti bude wděčný* — *Wždy w*
ctě mjti wlastenec. — Ač slza kane Twému prachu w hrobě, — O sestro w Kr
zwěčněná! — Duch předce sladce taužj k nebi k Tobě!« Pod tjm: »Marii
tonii z řádu sw. Alžběty w Pánu zesnulé dne 4. Března l. Páně 1831« Wiz u J
w. č. 314—15. 457. 786. Přspl. k Čchsl. Čm.

366. *Maria* Čacká, přspla. ke Kwt. Wčele 1838.

367. *Marić* Josip, iz Horvatske banske krajine, přspl. k Dn. il. 1835. 1

368. *Marothy* Jan z Maškowa z nowohradské stolice, Slowák, přspl. k
Zř. Hrce.

369. * *Martinius* Samuel, farář u sw. Haštala a sw. křjže w Praze, w
w roce 1620 Roráte, čili zpěwy adwentnj we formě 18., následuge w tom o
nalu při témž kostele na weliký náklad zpraweného. Rkp. u J. Wlčka (w. t.

370. *Martiny* Dan., sl. b. kazatel, nar. w b. Bystřici 1805, študowal w P
purku a pak w Jeně, wydal 1 kázeň, a přspl. k Hrce. 1837. II.

371. *Martinowský* Michal, nar. 12. dnb. 1808 na Mělnice, zaslibil se
premonstratskému na Strahowě w Praze 1. list. 1835, bohoslow 4. roku w P
w. č. 155—56.

372. *Mažuranić* Anton, professor u Zagrebu, přspl. přspl. k Dn. il. 18

373. *Mažuranić* Ivan, iz primorja horvatskoga, přpl. též pilně od r. 1835

374. *Medljn* Jan N., nar. 13. kwětna 1759 w Radomyšli, kněžem 24.
1782, kandidat bohoslowj, kapitoly pražské představený, královstwj českého pr
arcib. konsistornj rada wyslaužilý, člen činný k powzbuzenj hudby, držwe ka
w Soběnowě, farář w dolnjm Sliwně, katecheta w sirotčjm domě, až pak r.
kanownjkem učiněn. Slowanské literatuře ničehož neodporučiw umřel 16. un.
w Praze, w. u Jgm. a č. 607.

375. *Melcer* (Meltzer) Jos., nar. na Ostré, študowal posléz we Wjdni
b. kazatel w Kerestuře, Garamsegu, wiz č. 670., přspl. k Hrce.

376. *Merklas* W. J., nar. 1809 w Praze, štud. práwa, rytec wýborný, w. č.

377. *Meyerijk* Jos., nar. 22. čce. 1765 w Kopidlně w Bydžowsku, kněžem . pros. 1790, co pensiowaný děkan, notář bisk. a sekret. b. wik. wereg. a wyužilý škol. okršku lipnického dozorce, žige we Swětlé w Čáslawsku, w rkp. laudrý Nathan z Lessinga« r. 1830. (w. u Jgm.)

378. *Michl* (Michel) křtěn *Josef Wáclaw*, a řádowně *Justin*, narozen dne . září 1810 w městě Poličce (= Polický) w Chrudimsku. (Otec geho *Antonjn*, nj 70 let stár, autlého gsa těla, posud zdrawý hospodář, gest syn z 12 dětj dědičho rychtáře w Korauhwi u Poličky. Geho 2 bratřj byli kněžmi, geden *Jan* děkan Polné († 1813), a druhý *František*, farář w Branné († 1832 as 70 let stár). tonjn pogal Veroniku w Poličce za manželku, s nǰž zplodil 3 dětj, z kterýchž vnj zemřelo, druhé r. 1796 Johanna, a třetj teprwa tento J. W.). Otec zawedl w 6. roce wěku geho do tamnj hlawnj školy, gjžto letnj dobau, při hospodářsj k ruce swého otce, pod wlastenským katechetem Fr. Čermákem nawštěwowati ohl; a tudy to, co w ten čas zanedbal, opět w zimě we škole i doma prospěšně raditi se snažil. Skončiw 4. třjdu tamnj odebral se r. 1823 w zář̌j na powzbuzj otcowo na litomyšlské gymnasium. Pobyw w Litomyšli 4 léta odešel r. 1827/8 Morawské Třebowy k wětšjmu se zdokonalenj w humaniorech a w gazyku něckém. Tu, gako w Litomyšli, skrowně byl žiw (neboť rodiče geho byli křiwým cessem welice stjsněni), a wyučowánjm mládeže se wětil. Nawrátiw se r. 1829/30 t do Litomyšle, študowal tu logiku, a w tom roce, mage tauhu po oswětě, to k práwnictwj, odhodlal se k Piaristům (otcům škol pobožných), do gichžto u přigat byl. Po skončeném 1njm filosofickém běhu odebral se w zář̌j 1830 Lipnjka na Morawě do noviciátu kdež 4. řjgna t. r. w duchownj raucho oblečˇ, gméno řádowé: »Justinus« obdržel. Tu se učil předmětům řádu potřebným, gazyku francauzskému a wlaskému. R. 1831 ztratiw 60letau matku Veroniku tal se odtud zase do Litomyšle, kdež 2hý filosofický běh skončil. W ten čas 832 umřel geho podporugicj strýc František, w Bydžowsku, gehož a Krále t.) od swého 13letj o každých ferijch nawštěwowal. Na to poslán (ordino) do českých Budějowic r. 1833/4, kdež 1nj rok bohoslownj odbyl a s literau českau wjce a wjce se seznamowal. Odtud po Wltawě přišed nawštiwil Prahu hostil se w Berauně 1833/4 pod správau Běleckého (w. t.), geho bywalého učia s Wagenknechtem (w. t.) se seznámil. Tu učil III. třjdu hlawnj školy. ten čas stal se zakladatelem matice české. Dne 1. ledna 1834 složil slib řádu Praze, a w červnu t. r., mage aumysl se pro realnj školy w Rakownjce a Liše připrawiti, podrobil se w Praze privatně celoročnj zkaušce, z řeči a literatury é pod J. Negedlým (w. t.). Na to poslán gako dřjwe dobrotiwým provincialem *Hlusákem* do Prahy. Dřjwe než tam auřad učitelský přegal, nawštiwil swau mu, w kteréž we spisech otcowých hledage, našel starodáwnj hospodárskau inkcj rukopisnau (otištěná w Čw. 1834) a na zadu gegjm tyto we swém as 10. wěku swého napsané wlastnoručnj slowa: »Nápodobnau knihu také gá sepišu.« plněnj toho dětinského wýroku, gakožto známky wyššjho wňuknutj a kywnutj wa, počal w Praze r. 1834/5 a 5/6 se i bibliografij powšechnau zabýwati při auřadučitelském I. třjdy na hlawnj nowoměstské škole, kterýž auřad každoročnjm wywánjm as 220—230 žáčkůw zdráw zastáwal. Zde gakož i w Berauně při šce žáčky i česky promluwiti nechal, a o školách našich toto pronesl přánj: gste naši školu — ach na křehkém ještě ležjcj Základu! — we zwláštnjm rámjti zřenj.« W ten čas stal se přispjwagjcjm členem českého národnjho muna a audem sw. děd. R. 1836/7 a 7/8 študowal na pražském wšeučilišti 2hý a 3tj boslownj rok a byl 6. května 1838 na jálna poswěcen. Cjs. kr. kommissj rská nad študiemi potwrzenjm od 22. čce. 1837, č. 4357 a české gubernium o 1. čce. 1837, č. 38031, za přjčinau geho učiněné dne 8. řjgna 1835 na pražském wučilišti konkursu nápodobné zkaušky gemu powolenj dala český gazyk na realjkole (wěcnici) přednášeti a dle školnjho toho wýměru nařjzeno měl, budaucně ně slowanštiny i němčině, země-, děge- a řemeslopisu učiti. — O Slowanech hládi swém ruských, polských a t. d. mnoho newěděl, leč to že *ruské* wogáky ho rodičůw přenocowati a zase odtáhnauti widěl. W Třebowi německé, kdež n *Polák* auřadu žádost swau přednesl, co Čech k wýslechu napomahal, ale wadž wšemu auplně neporozuměl, nutil se napotom k učenj slowanštiny. Wytiskem 40 archůw w 3750 wýtiscjch, nákladem swým as 1000 zl. stř., při nikterak na zisk nehleděl, nýbrž raděgi škodu měl. Wiz č. 22. 28. 506. a 80 *d*), 178 *a*), 193 5.; přspl. k GN. (1833), Kwt. Čw. Čm. Čpkd.

379. *Mikeš,* w. str. 209.

380. *Mikola* Jak., w. str. 117 (75).

381. *Milakovič* Mitro, přspl. k Dn. il. 1835.

382. *Mikšjček* Matěg, žák druhé třjdy humanitnj w Litomyšli, prispě Kw. 1838.

383. *Miloglasavić* Slavodrug iz Slavonie přspl. k Dn. il. 1836—37.

384. *Millauer* Maximilian Xav., poswátného řádu cisterciákůw w opat wyšňobrodském diecese českobuděgowické kněz kapitulárnj, ss. boh. doktor, n denj pastýřského c. k. weřegný řádný professor, usaditedlných na obroky cjrk čekanců c. k. zkaušce, fakulty bohoslownj děgepisec a wyslaužilý děkan, české společnosti nauk člen řádný a wyslaužilý ředitel, c. k. společnosti a mosti přjrody wlastenské po Morawě a Slezku rakauský člen dopisugjcj, sl společnosti českého museum člen wýborowý zwolený a gednánj ředitel, a wšeuč Karlo-Ferdinandského ředitel slawný wyslaužilý, nar. 17. pros. 1784 w Budě cjch, knězem 25. list. 1807, přspl. k Přm.

385. *Milostjn,* přspl. k Rzl. pr.

386. *Müller* Jan, nar. 30. řjgna 1792 w Hořicjch, knězem 24. srpna 1 byl kaplanem na Weliši, nynj gest farářem w Slatině w Bydžowsku, w diec. l přsp. k Přm., w. č. 172. a snad str. 99 (280).

387. *Mogžjšowič* Jan, sl. b. kazatel w Přibowci w Uhřjch, w. č. 671.

388. *Mošner* František Jan, doktor w lékarstwj a hogictwj, c. k. prof babictwj od r. 1829 na wysokých školách w Holomauci, zakl. matice české, w Benešowě u Prahy. Č. 565.

389. *Mrtka* Wogtěch, úd úřadu učitelského, wiz str. 18 a 193.

390. *Náhlowský* Frant., nar. 7. ledna 1807 w Seykořicjch, knězem 4. 1830, kaplan a katecheta w českém Dubě w Boleslawsku, zakl. mat. české, swat. děd., přspl. (u Jgm.) k Ptn., zná se dobře we wychowatelstwj. Wiz 184 řádek 3.

891. *Nagji* Anton, censor pripravil ka tisku, w. str. 156 *b).*

392. *Negedlý* Jan, ku wzkřjšenj národnj slowesnosti tak mnoho působi we swém oboru spisowatelském skoro nowau dobu učinil. Narodil se 25. d 1776 w Žebráce w Beraunsku. Geho otec též Jan důmyslnostj a wlastenec u swých kraganůw známý, řeznictwjm a polnostj se živil. *Wogtěch,* bratr (w. t.), 1783 do Prahy k piaristům na študie dán, kdež i mezi swými žáky nikl. Mladšj *Jan,* k řemeslu ustanowen, co pětiletý hoch se roznemohl, a k z wánj geho života třikráte žilu mu pustiti musili. Autlinký náš *Jan* na přjm přátel též pak w študia na staroměstském gymnasium w Praze nastaupil. *Wog* mage geg pod ochranau, w prwnjch školách učil ho řečtině, tehdáž welmi u řegném wychowánj nemálo zanedbáwané. Pozděgi pak naučil sám ho francau a italštině a angličtině. Wstaupiw *Jan* do filosofie, powstal mezi některými št gjcjmi wlastenský spolek, gehož záměr byl skleslau národnj slowesnost opě života uwésti. Půwodowé gegj byl Puchmjr (w. t.), Wogtěch Negedlý a H kowský (w. t.), k nimž pozděgi i *Jan* náš, ohjrawšj se prozau, přistaupil. swých professorůw ke wšemu dobrému weden, od bibliotekáře R. Unģra k s watelstwj nabjzen, začež mu J. N. l. 1802 prwnj zpěw Iliady obětowal. Saz se pak s Dobrowským (w. t.), Pelclem a Faustjnem Procházkau. L. 1800 smrt Abelowu a pro wýbornost toho wydánj w rozstonánj M. Pelcla, profe řeči a literatury české zastáwal, a když l. 1801 Pelcl zemřel, cestau konkursnj telstwj obdržel. U slawného toho na stolici českau dosazowánj negednj se diwjce se wýmluwnosti tohoto mladjka. L. 1803 stal se doktorem práw. dobu padagj geho spisy, ačkoliw i prawnictwjm, zastupowánjm před sauden městnáwán bywal. Přeloženjm knihy wšecbecných zákonůw městských hoc c. k. rady poctěn byl, též neyšetrněgšj spisy censurowal, nařjzenjm zemského telstwj překládal. L. 1797 22. čce. psal: »Co nowého? že mjsto šwabachs liter w češtině, latinské uwedau, od nich gsem probu u p. Tomsy uwiděl,« s přjteli. Dále: »Zase 2 básnjci z Beraunska přibyli, geden gmenem J. Jungmann w 2hém roce prawnjk, zná dobře francauzsky a anglicky, i gest w českem z

zyku, pak Seidl Beraunský (w. t.) wýborný hudec.« — W listu 9. července 98 »Wšude se w Praze ugišťuge, že na žádost pp. stawůw budau školy též i mnasia česky . . Deyž pane, aby to gednau bylo prawda!« Nemocného w Praze chmjra nawštěwowal. Stawu manželského neokusil. W Trnowém Augezdci že Budče 2 mjle od Prahy, w tomto swém wýnosném dwoře, pobýwal, zde okřjge. S přátely scházjwal se buď na Weljze, w Mirošowech, Rudnicjch, aneb w Želice. O prázdninách nawštěwowal Teplice a Karlowé Wary. Před smrtj odkáz penjze na wydánj bratrowých spisůw a básnj Puchmjrowých. Založil w Želiku fundacj 1000 zl. stř. pro gednoho chudého měšťana. Dokonal w rukau brat swých 31. pros. 1834. — I Poláci ctili geho zásluhy, z čehož wyswitá z nj knjžete Adama Čartoryského 9. března 1812 zaslaného. Pochwáliw geho Iliadu, wj: »Ježeli bys Mości Panie Professorze, w uczonych swoich zabawach, potrzebował czy to dzieła, czy wiadomości iakiey tyczącey się Literatury Polskiey, chciey proszę udać do mnie z ufnością.« — L. 1817 stal se audcm dopisugjcjm akademie lekařsko-hogičské w Petrohradě; audem čestným cjsarské ruské akademie zolen (1820). Umřel w Praze a pochowán w Žebráce 7. ledna 1835, a náhrobek plušný mu Wogtěchem wystawen. (Srw. Kwěty 1836. 279 od Přibjka). — Do gých literngch hádek posledni léta náš Jan se zapletl, netřeba zde připomjnati, akaždému Čechu známy gsau, a bez nich w nowě pučjcj literatura býti nemůže. Weškeré geho snaženj směřowalo, čistotu a správnost materského gazyka od porugosti a newčasného u wěci nepotřebné nowotěnj zachowati. Co chtěl, to i dokl. Kde přjkřegi si počjnal, nedotkliwosti a churawosti geho přičjsti to lze. To ze již zahladil, a nepřátely s njm smjřil, zásluhy geho o wlast ale nezahladj nikdy. (Č. Wčela 1838.) Geho spisy od r. 1800 wiz u Jgm. (Srw. *Oestr. Nat. Wien* 1836. 4. *Bd. S.* 32. — *Prg. Ztg.*) a žiwot geho od Hněwkowského, w »Wáclawu« w Praze 1837. str. 1—20. Wiz č. 24. 40. 169. a str. 174 *γ*).

393. *Negedlý* Wogtěch, bratr předešlého, narodil se w Žebráce 17. dubna 772, študowal w Praze u piaristůw, za kněze poswěcen byl 17. prosince 1796, kaplana přišel hned do Druhnoaugezda, odtud 18. řjgna 1798 do Prahy k sw. Wlu powolán, 17. srpna 1802 za lokalistu (duchownjho správce) do Pečic ustanowen, 13. řjgna 1813 gako farář w Mirošowech potwrzen, 24. ledna 1826 za děkana w Žebráce powýšen byl. Wšudy lásku u lidu si zjskal. Gedině to připomnu. Když z Pečic se stěhowati měl, přišli z celé osady sedláci, a chtěli mu útek dáwati, aby u nich zůstal, a wyprowázeli ho wšichni až do Přjbrami do triátu, kdy by to wymoci mohli. Dostaw se do Mirošow, poznal, že tam dutwnj žádné wážnosti neměl, 13 let tam pobyl, a gaká to změna. Když do Želiwa odcházel 14. unora 1826, hned w 4 hodiny ráno plná fara osadnjkůw byla, s pláčem se laučili. W 7 hodin s Karlem Engelthalerem (w. t.), farářem mezeným, wygjžděl z fary; gak se zarazil, když hned od fary přes celau dlauhau ulici we dwau řadech děti, muži a ženy klečeli, plakali, ruce spjnali a posledni pohnánj žádagjce. Na to podjwánj do smrti nezapomene, a zpomene-li kdy, wzy ho slzy poljwagj. Od mladosti básnictwj se oddáwal, gsa po německu wyučován, Hermana si za hrdinu wywolil a německau epopeiu psáti chtěl. Hněwkowským (w. t.) gsa za Čecha obrácen, češtině se oddal; Sáma, Čecha, Žižku za hrdiny k epopei wywolowal, wšak ge zase zawrhl. Šťastným osudem mezi prawé Čechy se dostaw, *prawé* češtině se naučil a *uwykl.* Gedině na podzim pracowal wždy, a kdykoli pracowal, žádného auktora giných národůw nečetl, ale česky wšecko, českým dechem swé city wyobraziti hleděl. Geho prwnj práce od r. 1794 wyšly u Jgm. P. Keppen w Žur. m. u. pr. 1836. 24. marta: »wstupil na literaturnoe poprišče uže w 1790 godu, i potomu učastwowal w wozroždenii českoj slowesnosti.« Přspl. k Přml. Čm. Kwt. w. č. 132—35. 458.

394. *Nečásek* Frant., nar. na Wysokém w Boleslawsku, študowal práwa w Praze, přspl. k Ww. w. str. 153 (25).

395. *Nekwasil* Ant. R., kafjrnjk a měšťan w Praze, přspl.

396. *Neofitowič* D., lékař w Pešti, přspl. k č. 148.

397. *Nešpor* Jos., w. str. 226.

398. *Neumann* Wáclaw Fr., bohoslowj kandidát, wždy wěrné kapitoly metropolitanske prelát arcijáhen, arcib. konsistoře rada činný, u neywyššjho posezenj pří stawůw w Čechách přjseda, k powzbuzenj kostelnj hudby člen, nar. 15. dub. 17[illegible] w Středoklukách, kněžem 20. zář. 1800, w. č. 737.

399. *Nováček* Jan Tomáš, nar. 10. máje 1802, knězem 24. srpna 1
kaplan w Kumžáku, nyni kaplan strmilowský w Táborsku, spoluzakladatel
dědictwj od 29. pros. 1836, rozšiřowatel českých knih, přspl. k Čpkd. w. č.
580. a str. 153 (19), 248 (61) atd.

400. *Nowák* Jan, nar. 27. července 1781 w Pardubicjch, knězem 30.
1807, farář w Nowé wsi w Bydžowsku, w. č. 793.

401. *Nowák* Wáclaw, narozen 11. září 1800 w Morašicjch na Litor
sku, giž z otce swého Wogtěcha Nowáka, školnjho učitele tamže, an děginy s
české biblickau a mnohomocnau wýmluwnostj wyprawowáwal, prwopočátek
k české řeči a wlasti wzal. W Litomyšli wědectwu oddanému, týhodně pro p
wu do Morašic chodjcjmu, a nowiny Hromádkowy (Prwotiny pěkných u
nosjcjmu bylo wolno od faráře Antonjna Wacha, načelnjka morašických čten
českých nowin, týž nowiny rozpečeťowati a čjsti. Z těch čerpal, a pak otci i
farářowi wyňatky swé radostněgi ukazowal, nežli pp. professorům úlohy w něm
Čemukoli se učil němčinau, latinau a řečtinau, wyprawowati to musjwal otci s
řjkagjcjmu: »Wás neučegj we školách ničemu česky, tedy gá buda tebe učiti
gjš český chléb, a českého učitele z tebe mjti daufám.« Poslal-li otci swé
chléb, penjze a giné potřeby české psanj s prohřeškami proti prawopisu, hned
sta chybná gemu čárau podtrhnul, zpátkem poslal, a chleba nedostal dotud,
dle prawidel mluwnice české gich neoprawil. — Gelikož bohoslowec mluw
literatuře české, wypracowánj kázanj českých byl w Králowé Hradci učen od
Zieglera (w. t.), o němž žáci geho řjkali, že český duch ljbý z něho wane.
wzbuzenj Zieglera a M. Ludwjka (w. t.), spolukaplana swého w Náchodě r.
gelikož koopator na winici páně mladočowské drahu spisowatelskau nastaupil.
spisy gsau mnohonácterá pogednánj wychowatelská w Přjt. mládeže. Přspl.
pr. Čw. Gest horliwý zastawatel gazyka českého proti nenáwistnjkům geho w
swém. Geho heslo gest: »Wůbec láska křesťanská se wztahuge na wšecky
zwlášť ale na ty, genž s námi gsau gedné mateřské řeči a wlasti.«

402. *Nowoknjnský* P. (w. Weselský), přspl. ke Kwt. 1838.

403. *Nowotný* Frant. W., nar. 6. srpna 1795 w Smrdowě, knězen
srpna 1824, kaplan w Načehradci, nyni w Lochowě w Kaurimsku, přspl. k

404. *Nowotný* Jos., nar. 1807 w Benešowě w Boleslawsku, študov
Gičjně a w Praze, kandidát professury a wychowatel privátnj we Wjdni,
k Čw. Čm.

405. *Nosák* Bohuslaw, nar. w Tisowci w malohontské stolici 1818 d
unora. Otec geho Ondřeg, učitel w Černé Lehotě. Oddal se slowenčině r.
náwodem *Hlaváčka* (w. t.) a otce swého. Študowal w Dobšině w ģem.
w Lewoči. Zná se w gazyku maďarském a anglickém, přspl. k Hr.

406. *Nosek* Jan Křt., nar. 24. srpna 1789 na Wysokém, knězem 15.
1813, farář a čestný děkan w Semilech w Boleslawsku, † 13. dub. 1837, w. č

407. *Nusbaum* W., w. str. 97 (232).

408. *Nywelt* (Niwelt) Jan, nar. 6. pros. 1789 w Náchodě, knězem 2
1811, děkan w nowém Bydžowě, bywalý duchownj pastýř w Lochenicjch,
snad přjbuzný J. N., školnj pomocnjk w Dřewiči na Náchodsku, w. str. 203 5

409. * *Obradovič* Dositej, w. Dn. il. 1835.

410. *Obrenovičeva* Anka iz Serbie, w Dn. il.

411. *Ollik* Pawel, Slowák, přspl. k Pld.

412. *Ondrák* Prokop, nar. 27. července 1810 w Praze, knězem 3.
1834, študowal w Praze, kooperator w Kosmicjch, nyni katecheta na hlawnj
w Přjbrami w Beraunsku, zakl. matice české, přspl. k GN. Čw. Čpkd. w.

413. *Opočenský* Giřj, superintendent, narozen 1781 21. ledna w Pec
w Bydžowsku, duchownj pastýř h. w. cjrkwe klášterské (w. u Jgm.), w. č.
str. 97 (240), 236 17).

414. *Orelský* Jos. přspl. ke Kwt.

415. *Orphanides* Jan, Slowák, Lehotský, sl. b. kazatel, přpl. k Rzl. pr.

416. * z *Ottersdorfu* Sixt, nar. w Rakownjce, bakalář 1534, měštan a kan-
ěř starého města 1546, swržen z auřadu 1547, literatuře cele se oddal, tak wáže-
, že penjz památný gemu ke cti ražen s nápisem: »Sixtus ab Ottersdorf anno
DLXXIII.«, po druhé straně: »Unum necessarium.« Umřel 1583, 25. srpna.
Velesl. kal. a Milozor 105.) Spisy w. u Jgm., w. č. 732.

417. *Ottmayer* Ant., dr. práw a advokát w Pešti, přspl. k Zře. (Nar. zpěw.
35. II. 505.)

418. *Otradowský* Wáclaw, wzornj učitel w Běle, přspl. k Přm.

419. *Palacký* František, děgepisec českých stawůw, člen a téhož času ředi-
král. učené české společnosti nauk, člen dopisugjcj kr. uherské učené společ-
sti, slezské společnosti wlastenského wzdělánj a horno-lužické společnosti nauk,
ené společnosti w Mnichowě, činný aud českého národnjho museum a sborowý
wědecké wzdělánj řeči a literatury české při národnjm museum, býwalý archi-
u hr. Fr. Šternberka, redaktor časopisu musegnjho německého (1828—31), če-
ho (1828—38) . . . slowančiny a giných gazykůw znatel, syn reformatského
lmistra a spisowatele, swětlo božj uwiděl 14. čerwna 1798 w Hodslawicjch na
rawě. Wědeckého wzdělánj nabyl w Prešpurku a we Wjdni. Kollár J. (w. t.)
Wýkl. Sláwy Dcery 1832 str. 351 dj: »P—ý, ač mladšj, byl perwý milownjk
odu, řeči a literatury českoslowenské, se kterým gsem známost učinil a we swa-
přátelský wstaupil; střetli a nalezli gsme se spolu gako žákowé w prešpor-
ch winicech w garnjm čase, on Morawan Slowáka Tablice (w. t.), gá Slowák
rawana Komenského (w. t.) w ruce mage a čjtage.« Giž we swém mládi učil
téměř wšem ewropegským gazykům, aby wýtečné spisatele půwodně čjsti mohl,
bjral se pozděgi se studiemi filosofických saustaw německých a anglických,
sowědy wšak neywjce. W dubnu 1823 přišel do Prahy a seznámil se s Wi-
ckým (w. t.) w semináři, Waňkem (w. t.) atd. Hrabata ze Šternberka podali
přjčinu k geho stálému w Praze přebýwánj, což i gemu pro známost českého
episu welmi přispělo. Pozděgi na to se oženil s Mněchurowau. R. 1831. 7.
na stal se dégepiscem stawůw českých, pracuge o české historii, a diplomatice
do wymřenj Přemyslowcůw. R. 1837 na gaře odebral se pro zkaumánj zřjdel
orických na autraty stawůw do Řjma, a tam 2½ měsjce až do 16. čna. w bi-
tece a archivu vatikánském pobyl. (Čas. mus. 1837. III. a IV.) W srpnu a
byl w Brně a Drážďanech a od stawůw morawských odměnu dostal (Kwěty
7). Nawrátiw se do Prahy, seznal owoce swé přjsné, gakž oznámil, kritiky če-
(Čas. mus. 1837. IV. 478). Palacký gest znám po celé učené Ewropě. Ma-
w Tudományos Gyüjtemény geg (paluczk = ploský) za swého kragana držj.
tr. 1837. 115). Přjspěwky geho do časopisu wjdenského českého giž před rokem
0 (w. Jgm. lit). Srow. *Convers. Lexik. Suppl. Lpzg. Brockh.* 1833. *S.* 433.
Oest. Nat. Enc. Wien 1836. 4. *Bd. S.* 139. — *Oest. im J.* 1835. *v. Gross-
finger, Stuttg.* 1836. *S.* 35. — *Humorist, Wien* 1837. *N.* 50). *etc.* W. č.
—51. 373—76. 391., přpl. ke Krk. Wydal: *Literarische Reise nach Italien
Jahre* 1837 *zur Aufsuchung von Quellen der böhmischen und mährischen Ge-
chte. Von F. P. etc. Mit einem lith. Fac-simile. (Aus d. Abhandl. d. k. böhm.
der Wiss.) Gr.* 4. (*S.* 126) *Prag, Druck bei G. Haase Söhne.* 1838, *geh.*
. 30 *kr.*

420. *Paleta* (Palleta) Jos., nar. 18. unora 1795 na sw. Hoře w Beraunsku,
zem 12. srpna 1818, byl kaplanem we swé otčině, nynj vice-praeses w semi-
w Praze.

421. *Palkowič* Giřj, nar. 27. zářj 1769 w Řjma-Baně (Corono-Banya) w
erské stolici w Uhřjch, učil se w Ožďanech, Dopšině, Šoproně a w Jeně. Od
1803 wydržowali P—če při hlawnjm gymnasium w Prešpurku někteřj slowenštj
stenci co professora česko-slowenské řeči a literatury. Ustawem tjmto gymnasium
lebeno a posud gediné snad w celé zemi gest, kdež četná študugjcj mládež u roz-
tu slowanštiny přjležitosti nabýwa, we swé materštině a w přjzněných nářečjch
wičiti. (*An. d. Lit. u. Kunst Wien* 1805 *Mai S.* 184). P. učil českoslowenskau mluw-
, děgepis českoslowenské řeči a slowesnosti, počátky a zwláštnosti srbského, pol-
o a ruského nářečj, s krátkým přehledem slowesnosti těchto nářečj a s cwičenjm
esko-slowenské řeči a w slohu. L 1837 odewzdal P. stolici tuto L. Štúru
t.) a posud se professorem česko-slowenské řeči pjše. Muž tento na rozkwj-
našj slowesnosti w prwnjch swých letech nemálo působil, než pak w pozděg-

šjm swém wěku wjce we spisech swých záhubné polemiky šetřil. Geho spisy c
1800 wiz u Jgm. Tatranky sw. 4tý r. 1837 wydal, bydlj w Prešpurku nad se
wáhau w josefské ulici, čjsle 892, kdežto i knihy k dostánj gsau. Přspl. k Č
1825., w. č. 26. 518. (Srw. *Oest. N. Enc. Wien* 1836. 4. *Bd. S.* 144.)

422. *Palkowič* Giřj, ostřihomský kanownjk a probošt St. Stephani de c
strigoniensi, nar. 1763 w Ompitále w prešpurské stolici, umřel 21. ledna 1
Mimo mnohé giné zásluhy o cjrkew a národ swůg takéž této sobě dobyl, že
biblj Slowákům (1808) přeložil, a také swým nákladem w Ostřihomě wydal
kterémžto přeloženj přes 30 let pracowal. Kromě toho na penjz geho wyšlo n
lik giných spisůw na slowenském nářečj, neywjce práce J. Holého (w. t.). T
mužem ztratila strana katolických Slowákůw w Uhřjch, usilugjcjch gedno ze
wenských podnářečj w té zemi, tak nazwanau bernolačinu (w. t.) za spis
gazyk pozdwihnauti, swého neyhorliwěgšjho a neyzámožněgšjho podporowatele.
now. — Čpkd. 1835. I. 162.) W. str. 212.

423. *Paluckÿ*, přspl. k Zře.

424. *Pařjzek* Aleš, nar. 1748, † 1822, z řádu dominikánského, dr. b
slowj, direktor hlawnj školy w Praze (w. u Jgm. ČW. 1838. a *Oest. N. E*
w. č. 27. 608. (796.).

425. *Pařjzek* Jos., nar. 21. dub. 1791 w Heřmanowěměstci, kněžem 22.
1814, farář kratonožský w Bydžowsku, přspl. k Prml. 1838.

426. *Patočka,* wrchnostenský lékař w Ronowě, přspl. k Rzl. pr.

427. *Patrčka* Michal Silorad, nar. okolo r. 1790 w městě Solnici w
lohradeckém kragi. Otec geho Františ ek w mladosti swé se živil řemeslem
čochářským, pozděgi ale se dal do kupčenj (*Spezereihandel*). Syn geho M
gako chlapec chodil do trivialnj školy tamnj, kdež toho času J. Kalaus učitelem b
něhož se literajmu umělnj, počtům i hudbě učil. Když asi 12 let dosáhl, byl do
licha na změnku (*Wechsel*) za gednoho německého chlapce k cwičenj německé
dán, kdež as geden rok pobyw, domu se nawrátil. Po krátkém čase byl dán do
kupectwj do Kostelce nad Orlicj k Doležalowi (nyněgšjmu w Praze kupcowi),
swé léta w učenj náležitě wystál; po nawrácenj se do domu otcowského b
kupčenj w domě otce swého, č. 50 w Solnici přidržán, kdež až do r. 1812 k
twj samostatně prowozowal we wšj tichosti a opatrnosti, že ani toho neyme
wystupku gako mladjk se nedopustil. W tom samém 1812 aneb něco pozdě
1813 roku wpadl do dluhůw (kridy), což se přičjtalo tomu, že množstwj
před finančnjm patentem nakaupeno měl, a napotom když na ceně toho
mnoho spadlo, welkau ztrátu trpěl, což i přjčinau bylo, že swé na auwěrek
zbožj zaplatiti nemohl. I odewzdal se na cestu do Wjdně, kdež chtěl Hromá
wých českých nowin redaktorem býti, wšak ale to mjsto giž giným obsazeno
pročež beze wšeho pořjzenj domů se wrátil, na to ale hned do Prahy šel si živ
hledat, odkud také hned nazpátek přišel, poněwadž tam žádného mjsta obc
nemohl. Po nawrácenj se z Prahy 1813 byl na nařjzenj měšťanosty s reg
pro wětšj počet k odwodu odeslán (wšak ale z dobrého aumyslu měšťanostow
tam neostane, poněwadž krátkozraký byl), kdež wšak pro geho pěkný š
wzrůst k wogsku přigat byl, a při slaw. Gyulaie pluku za několik dnj za desá
(kaprála) pro welkau schopnost w obogj řeči, w psanj a w počtech zwolen
kterém pluku wyaučinkowal to, že celý pluk, když z Josefowa k Lipsku táhl,
wydané české wogenské pjsně si zpjwal, které Wáclawem Krameriusem ti
wyšly. Po skončené wálce byl gako strážmistr (Feldwebel) do ústawu wogens
w Josefowě za učitele dán, kdež několik rokůw swůg aurad zastáwal, na t
propuštěnj obdržel a 6 kr. stř. milostiwě (gratial) přigmauti nechtěl a nepřigal,
poněwadž se domnjwal, že někde mjsto gako učitel spjše obdržj, wšak ale nic
neobdržel. Mezi tjm se zdržowal w Jaroměři, kdež gen wydáwánjm spisůw
tiskárny králohradecké (poněwadž žádného giného přjgmu neměl) se živil.
chal se také geden čas w Praze i w giných českých městech z paměti (mnemor
slyšeti, což nad mjru neobyčegné býti se zdalo. Také se zdržowal w Kutné
kde rozličné stroge (mašiny) wymeyšlel a wymyslil, wšak ale pro nedostatek g
ničeho wypůsobiti nemohl, pročež odewšeho upustil, a *gedině w literatuře*
swé neywětšj potěšenj nalezal, a také se tjm živil. Posledni dny žiwota s
tak, gako kdy prwe, w cizém bytu bydlel; umřel w mági 1838 w Jaroměři.

st wěz: P. nikde w latinských školách neštudowal, wšak ale gedeu čas se sám latinské řeči z grammatiky cwičil, a naučil se swau welkau pamětj a schopnostj dře latinsky mluwiti. — Wiz u Jgm. přspl. k GN. Kwt. Ptn.

428. *Paukert* Felix Alois, přspl. k Rozl. pr.

429. *Pavličić*, přspl. k Dn. il. 1835.

430. *Peharnik* Baron, přspl. k Dan. il. 1835.

431. *Pelikán* Jan N. Karel, právnj aktuar w Miškowicjch, přspl. k Rzl. pr. č. 212.

432. *Pelikán* Wáclaw, nar. 18. řjgna 1797 w Týništi, knězem 24. srpna 1, bywalý kaplan w Poličce, nynj w Jaroměři, přspl. k Přml. w. č. 473?

433. *Pelikán* Josef, we twrzce k Hořicům w Bydžowsku připsané dne 11. ětna 1808, 5tý den po sw. *Wladimjru* rozen z matky Anny a otce Josefa, gž gsa dne 1. kwětna 1751 w Barchowě zrozený, swá poslednj léta na tytéž dičné po rodičjch ville co advokát trawil (a téhož prwnjho synáčka českých sw wlastenců gmény křtjti dal, mágowým kwjtkem geg nazywage). Od otce ho obdržel prwnjho učenj liternjho, w tétéž twrzce někdy P. G. Sádowského rance Amosa Komenského; na čež dán do školy hořické, kdež se giž nacházel, už mu dotčený otec Josef (bakalář filosofie, poslednj syndicus, 1nj magistrátnj la a pozděgi direktor i právnjk w Hořicjch) dne 5ho září 1814 zemřel. — o smrt byla rodině celé náramným neštěstjm gak w dušewnjm, takž i fysickém du, neboť saudy, w kteréž wdowa pozůstalá zapletena byla, bez mála o weškeré nj 6 sirotků byli by připrawily. — Od swého děda a matere slýchage staro- rannj pjsně zpjwati, gich sobě zwláště obljbil, ano o zpjwánj historičných o sw. Wáclawu, Wogtěchu a Janu Nepomuckém, zwlášť oně J. Millerem, nem žehunským [1]) složené: »Kráso našj české wlasti« w domácnosti prosj- W uměnj hudebnjm nehruhě prospjwal, an geg učitelowé pro delšj platu j atd. bez not wyučugjce, tryzněnjm od toho odstrašili. Náboženstwj z ust omenutelného pěstauna Jos. Černého (w. t.) bylo gediné, gemuž se dokonale il, ano s biblickými příběhy spogené, welmi pamět geho ostřilo a mysl šlech- a to tjm wjce, an doma wždy příběhy ty wyprawowaw pochwaly došel, we pak za dobré odpowjdánj krásnými obrázky obdařowán bywal. Přjtomen age horliwým kázanjm Černého, z nichž mnohé u Wiršjnkowých (w. t.) tištěna , zahořel k nábožnosti a kostelnjm obřadům náramnau horliwosti. Dne 2. na 1818 do Němec dán do Trutnowa, kamž z Rautenkrancowa (w. t.) cwičenj gazvku německém dobrého začátku přinesl, pilně se w němčině cwičil, by od Němců obyčegných nadáwek »copak« atd. slyšeti nemusel. Zde každo- tně slýchal přednášeti země - a dějepis český. 1819 dne 1. listopadu do y dán w Teyně 3tj německau třjdu slyšel a slušně se poněmčowal, tak že na emickém gymnasium w nižšjch třjdách (uměge dobře haidalacky mluwiti) za ce držán byl, a co každý giný (sprosťák, odrodilý) na české otázky ani od- dati nechtěl. W 2. grammatické třjdě učenjm se dějepisu českému z Pelc- po otci s množstwjm giných učených knih zděděné kroniky za prof. Jandy [2]) wého přednášenj a častého chwálenj národu českého, gako při smrti Kornowy, Pařjzka (w. t.) ku wlastenectwj probuzen, gakož i častým připodobňowánjm českých k latinským a řeckým, kdež z gednoho pramene pocházela, počal štině učiti z Thámowy a Negedlého mluwnice, Dafnise, Trojanské létopisy a s čjtage neznámých slow wyswětlenj sobě spisowal. L. 1824 wšak úplně se ně oddal denně od 4. do 5. hodin ráno dle ustanoweného dennjho pořádku mmatice české, od půl 11. do 1. hodiny s poledne w knihowně universitnj

[1]) Jan Miller, rozen w Hořicjch, slawen w Rozmanitostech, byl důst. p. Černého mocným podněcowatelem. Složil mnohé duchownj i světské pjsně pro swé osadujky a překládal časoměrnými werši Lukanowu farsalskau bitwu, gegjžto rukopis u † J. Dobrowského k ztracenj přišel.

[2]) Prof. Jan Janda, rozen w Kostelci w Králohradecku, přeložil německau národnj pjseň: Bože, zachowey nám krále, důwěrnost k prozřetedlnosti božské (hudba od Tomáška), a některé příležitostné básně k prwotinám knězským.

českých spisůw čjtal, grammatických prawidel na ně opáčege, w čemž mjsto ceného rage Miltonowa Waňkem (w. t.) gemu daná Atala (prwnj wydánj) w dobře poslaužila. Z školnjch předmětůw na zěmě- a dějepis, latinu, řecké a boženstwj neywjce pilnosti wynakládage spjše skutkem než kalkulem prosp. Prwnj pokus spisowánj geho byl žalozpěw na smrt otce swého, pak Prušané u řic w čas 7mileté wálky, popsánj cesty z Trutnowa do Hořic. Seznámen s lem (w. t.) po složenj akademické přjsahy pak k dalšjm spisowatelským zl kám pro wydánj giž tehdáž od něho obmýšleného almanachu powzbuzen, ně romantické powjdky a fraška dosti chorau sepsal. 1826 slyšew prof. Negec přednášenj welmi bedliwě, wěrným krom přjzwuku staupencem geho byl. hádky o národnost českau se swými spolužáky mjwal, a z češtiny proti wůli N. se zkaumati dal. Kárán powždy, že studia po češtině zasazuge, odwaž úlohami této křiwdě, gakož i Čechům Grillparzrowým Otakarem učiněné haně pjrati, z čehož mu owšem růžj nezkwětlo. Téhož času milowaný pěstaun ge Černý do Prahy k angelským pannám se dostana gemu a druhům geho p málo zachowaného prawidla, »by každý na swé postatj wěrně působil tak na wůkolnj, aby z toho wlasti sláwa a čest, blaženost pak lidstwu a sobě sam zkwjtala.« Zde seznámen s J. Langrem (w. t.), do filosofie přislým do Prahy, za s pracownjka o Noworočence na r. 1828 zwolen gest, kamž některé ódy horacians rozměrem a powjdku oswobozenj wlasti za Otokara II. sepsal. Rukopis dohotowe nedostatek prozy w hradecké impressj tištěn nebyl, an Týl s powjdkau »Ber přispěti opomenul, newyšel almanach tento ani co welkonočenka, práce tedy rozdeleny gsau, z čehož Langerowých selánek původ, načež i pro filosofickau bliothéku s Langrem, Petrowcem (w. t.), Plačkem (w. t.) české knihy zge Wladimjr wěren prawidlu na swé postatj co možného pro wlast působiti, dle wzbuzenj Černého překládal historii wšeobecnau dle přednášenj prof. Titze, w slohu českém co den wětšj zběhlosti nabýwal, ano některé drobnůstky w ličnostech pod gménem W. P. i Lepinákowým tištěny gsau, ano i na každý znělku složil. W prwnjm roce práw 1829 pracowal w češtině filosofický ku přjrodnjmu právu a statistiku, z njž wynjmek w Čechoslawu; w druhém práw slownjček právnický, při čemž polemické drobnůstky s J. Rambausk pogmenowánj osad československých w Rozličnostech i Čas. mus. 1830. III. ti gsau. W třetjm roce pracowal w češtině P. Šustra Kommentar na wšeobecné zá zemské w 3 djlech i směnné právo N. Waňkem přeložené za prof. Fišera pře šenjm doplňowal, z čehož wzdělawánj právnj terminologie české wzešlo. W roce za přednášenj P. Kopce sepsal politiku a za Fišera: wyswětlenj Řádu njho, ano i sbjrku mezi saudnhy pro matici českau učinil. Myšlénkau pre šťastné Čechy filantropický ústaw zřjditi nadšen, použil náklonnosti spolu swých s P. Věnc. Zahradnjkem w Hořicjch o prázdninách diwadel českých wozowati, natěžených pak užitkůw: Pohořelým (w Stračowě), matici české, ch a cholernjm nešťastnjkům w Hořicjch obětowáno. Rodinau Pospjšilowau 18 Hradce Králowé k hrdelnjmu saudu se odebrati powzbuzen, tamto s J. Koh (radnjm substitutem w Nowém městě) z hradeckých starožitných spisůw li njch (archiwnjch) staropráwnické fraseologii wyučiti se hleděli a po 10letém českau Thalii probudili, čehož prospěchu z Kwětůw widěti. Mimo přjležit básně, literng zprawy a žiwotopis Ant. Palladia sepsal tehdáž přehled žalob ského práwa a k třetjmu wydánj Wjtka mluwnici českoněmeckau připrawil, o sobě zkaušek právnjch při tom. Dostana se 9. unora 1835 do Tyniště k zast úřadu listownjho, šlechtičného saudstwj a politického řjzenj — gednohlasně za dika dne 8. čerwence 1835 zwolen, zřjdil dle rodokmenu (z Čechoslawa) Pi slowcůw opraweného přednášenj dějepisu we škole tynišťské, ano i z krwaw těžené mzdy s J. Krasoslawem Čižinským knihownu školnj založil, genž mim sobu kněh českých i 120 zl. stř. w matici a sw. J. dědictwj uloženo má, pro školnj knihownu w Hořicjch základ k swatoj. dědictwj učinil. W právni ohledu za powinnost swého působenj si uložil, nedostatku we školnictwj, tr ctwj saudnjm a živnostnictwj odpomahati pokud lze poučowánjm i náwrhy[3]

[3]) Následkem toho: že wys. slaw. praesidium (přednostenstwj) w královstv ském na učiněnau úřednj prosbu powoliti ráčilo w Tyništi pamětnj úřednj i farnj w gazyku českém psáti, ano Geho Excellencj neywyššj

rdelnjmi saudy se po kragjch pracowen zřjdilo pro zahálčiwé a řemeslům ne-
né, k uhágenj zločinu, šjřenj náboženského i mrawnjho wzdělánj — spogenj s ce-
neb sbory zásady na odpomáhánj nešťastným kraganům na mjstě nestřjdmých
jgenj atd., kteréhožto snaženj směr wyznačuge — pečetj z otcowa opisu »Natura
e« přetwořeným heslem (nad podobau pelikána pro mládě prsa si rozrýwagjho)
»Srdce za národ a wlast.« Srw. Kwěty 1837. 18. — Čm. GN. Kwt. Rzl. pr.
str. 179 *b*), 280. 210.

434. * z *Pernšteyna* a na Plumlowě Wogt., neywyššj hofmistr královstwj
ského, † 1534 (wiz u Jgm.) w Čm.

435. *Pešan* Jos., přspl. k GN.

436. *Pešina* Wáclaw Michal, bohoslowj kandidát, kanownjk arc. kapitoly
Praze, konsistornj činný rada, morawsko-slezské společnosti w Brně k powzbu-
rolnictwj, přjrodnictwj a wlastenstwj Morawanůw, a společnostj pražských,
o: společnosti českého národnjho museum, pak k powzbuzenj krásozwuku hudby
rámech, gakož i společnosti k zaopatřenj slepých a ústawu hluchoněmých činný
, podřjditel opatrowny malých djtek na Hradčanech, čestný měšťan Kr. Hradce,
tel český, zakladatel matice české, swato-janského dědictwj a geho počet we-
cj, gakož i od r. 1832 redaktor čas. p. kat. duch. atd., gest nar. 13. září 1782
rálowé Hradci, na kněžstwj poswěcen dne 28. srp. 1807. Byl kaplanem w Polné
6 let, a mezi tjm též administratorem děkanstwj polenského, napotom stal se
em w Kruzburku 11. pros. l. 1814. Z Čech odebral se na Morawu 1. dub.
) za faráře do Blučiny, kdež horliwě i dohled nad školami w děkanstwj husto-
kém mu swěřen. Jan Šembera, bywalý lokalista sopotský, nynj pensionista
kohři w Králohradecku l. 1814 o něm pěl:

Horlitel gsa swaté kázně
Dobrým radost dodáwá,
Wěda dobře co bez bázně
Zlému ljku podáwá.

Wděčně chwálu *Polna* tobě
Kruzburek též wyprawj,
Hognau citě radost w sobě
O twém srdci dobrém wj.

u Jgm. Sedláček (w. t.) dj w Rozl. pr. 1830 č. 39.: »Co náš P. po Mora-
pro gazyk materský podniká, gak horliwě w Čechách spisowatelům a knih-
ům odkupowáujm českých knih a časopisůw napomahá, budau hlásati někdy
isowé wlasti.« — Léta 1832 dne 29. července na kanownictwj pražské instal-
n (dosazen). Na rozlaučenau, když na důstognost kanownjka hl. kost. s. Wjta
rahy se ubjral dne 17. června 1832, pěl Kinský (w. t.):

Tak, o drahý! gasně ku oslawě
Světlo twé se stkwělo na Morawě,
Wlasti dobré, s Čechy zbratřené;
Wůkol sebe hledělo wywábiti
Z paupat růže, blaho rozšjřiti,
Wlastenectwj zbudit skljčené. —

W srdce řečj wážně sladkau gatá
Wljwalo nebeských prawd slowa swatá,
Mužně stoge k swému auřadu;
W autlých djtkách péčj přespanilau,
Učenjm i maudrým wzdělals milau
Bohu, králi, wlasti osadu.

všech stran mu po česku přáno. Welezaslaužilým se stal o literaturu slowan-
-českau. Přátelské heslo: »Gasně oswěcug žiwobytj Waše oko milostné
etednosti Božské!« a powšechnj: »Bože zachowey nam krále!« R. 1837. ob-
od cjsaře ruského, Mikuláše, briliantowý prsten za podánj básnj. Přspl. k
l. Rzl. pr. Kwt., w. č. 97. 115. 397. 721—28. a str. 117 (60), 118 (109).

437. *Petény* J. Šal. (w. Kwěty 1836), w. č. 672 a str. 166, 23. řádek.

438. *Petrák* Jan Křt. Oldřich, přspl. — w. č. 409—10.

439. *Petrowec* Josef, akcessist při pražském magistrátu, pak při kriminale
kownjce, narozen dne 30. března 1808 w Kadowě w Prachynsku, študował
sku gymnasium a w Praze filos. a práwa, přspl. k Rzl. pr. (1829) Kwt.

440. *Picek* Wáclaw Ant., učitel w Sacce, přspl. k Přm.

441. *Picek* Wáclaw Jaromjr, Podswiganský, zakl. mat. české, narodil se dne

---

hrabj wlastnoručně *česky* do též knihy dne 6. června 1838 swau přjtomnost
w Tyništi zaznamenati gest oblibil. Kéž by toho i wůkolnj aspoň úřadowé
duchownj šetřili!!

13. listopadu r. 1812 w Augezdě bljže Turnowa, wesnici k panstwj swigansk patřjcj, kde geho otec držitel rustikalnjho statku gest. Giž w autlém wěku s wýhodné obdržel wychowánj od swých pečliwých rodičůw a učitele W. l lete, genž mu též základy w německé řeči zdělil. Na studie však z počátku hodlán nebyw, teprw r. 1826 aučinkowánjm swého wýborného učitele pluh w nil s knihau a odebral se za tau přjčinau do mladé Boleslawy, kdežto hnedl 4. třjdy německé u piaristůw wstaupil, by se někdy rozumným stal rolnjkem. J wšak ten proweden nebyl; neboť na radu swého upřjmného professora Juliana šky, učenj gymnasialnjmu se oddal. We čtwrté třjdě grammatikalnj přiu řeči wlaské. Toho roku se gemu též náhodau dostaly do rukau básně našeho kreonta Šnaidra (w. t.), gimiž se upamatowal, že také české řeči na zemi s Od té doby se snažil, zwláště powzbuzowánjm swého přjtele Jos. Bohusl. Kola spisowatele z pražských rozmanitostj známého a nyněgšjho lékaře w Sázawě, sice ale upřjmné dárky na oltář své wlasti klásti. R. 1832 započal studia mudřecká a r. 1834 práwnická, w kterém čase sobě wědomosti w krásowědě spodářstwj, wychowatelstwj, řeči francké a t. d. shromážděl. R. 1838 do běh práwnický. Přspl. básněmi k Ww. GN. Kwt. Čw. Čm. Klce. W chowá wlastenskau činohru pod názwem: »Hrabě Rosenberg a geho poddanj W č. Wčele 1838 č. 7. podal báseň beze wšeho skupenj spoluzwuček a be smena r.

442. *Pichl* Bogislaw (Josef, Kosořský), posluchač lékařstwj w Praze, mat. české, narodil se dne 23. srpna 1813 w Kosoři, w Kauřjmsku, 1½ mj Prahy, kde geho otec tehdáž sládkem byl. Gsa asi rok stár dostal se s rod swými na Choteč, wes w Rakownicku toliko půl hodiny od swého rodiště lenau, kdež i wychowán. Prwnjm začátkům liternjm naučil se we škole třeb ské, ačkoli otcowo domácj wyučowánj w té wěci nemálo přispělo. Pro scho na zrůstagjcjm hochu pozorowané, a zwláštnj geho náklonnost k duchownjmu s odhodlali se rodiče geg do Prahy poslati, aby zde nabyw známosti německéh zyka, do latinských škol wstaupiti mohl. Naučiw se za dwě léta potřebn německé, mohl konečně w počet studugjcjch staroměstského akademického g sium počten býti, kdež i pod slowutnými professory Fr. J. Swobodau (w. J. Jungmannem (w. t.) u swých studijch pokračował. Působenjm horliwého body zňala se giž hned z počátku drjmagjcj giskra lásky k wlasti w srdci a on gako by o záwod se swými přátely gazyku materskému se učiti a d swého národu studowati začal. Do této prwnj doby geho počjnánj náležegj zkaušky geho we Ww. 1831 a 1832 umjstěné, a giné původnj i překlady. denjm prof. Jungmanna obrátil swůg zřetel na ostatnj gazyky slowanské, a pols se učiti počal. Za čas swých filosofických studij oddal se studowánj řeči cauzské, konečně pak španělské a portugezské, ze kterýchžto, zwláště španělské, menitěgšj práce do češtiny překládá. Mezi tjm častým cestowánjm zemi a poznati se snažil. (1833) Zamilowaw sobě přjrodozpyt, na lékarstwj se o aniž od bellestriky a studij nářečj slowanských upustil. Spisy: Paustenjk na mentéře, hra se zpěwy z K. přeložena (w rukopisu). Cervantesowy Nowely, z nělského přel. (1. 2. 3. djly) z nichž 1. sw. tištěn wyšel 1838. Přspl. k GN. Kwt. Swtz. Čm. Wesně, wiz str. 153 (56),

443. *Pilnáček* J., pěstaun we Wjdni, studowal w Král. Hradci, † 18 Wjdni, přspl. k Čm.

444. *Pixa* Frant., nar. 15. ledna 1807 w Pjsku, kněžem 25. čce. 1833 plan w Miroticjch w Prachynsku, w. č. 550.

445. *Plaček* Frant., absolv. jurista, nynj w Rakausku, přspl. některým sněmi k Rzl. pr. (1829), Kwt. (1836).

446. *Plech* Josef, učitel ew. školy sw. mikulášské w Uhřjch, přsp. k č

447. *Pluth*, w. č. 423.

448. *Podljpský* J. W., posluchač lékarstwj 4. r. narozen 30. listopadu w Michli u Prahy, studowal w Praze, rodiče má w Opočně w Král. Hrad přspl. k Swtz. Kwt.

449. **Podolský* z Podolj Šimon, měřič zemský 1617 (w. u Jgm.), w. č

450. *Pohan* Wáclaw Alexandr, nar. 5. září 1791 w Pelhřimowě, k 12. srpna 1814, bisk. notář budějowický, kaplan w Plane nad Lužnicj. nynj

děkan na Poříčj w Kaurjmsku, člen českého museum a powzbuzenj kostelnj dby w Čechách aud činný, přjtel Tichého (w. t.). — Wiz u Jgm., přspl. k m. Rzl. pr. 1833.

451. *Pohořelý* Josef Mirumil, nar. 8. března 1808 w Kutné Hoře (odtud tenský, Kutnohorský), studowal filosofii w Litomyšli, bohoslowj w Litoměřicjch, ěž 3. srpna 1835 za kněze wyswěcen, kaplan w Bauchowě, člen čestný sw. děd. l. mat. české, přspl. k GN. 1833, w. č. 306. 307. 324. 459. 478. 482. a str. 3 (54.).

452. *Pohnert* Ant., přspl. k GN.

453. *Pokorný* Jos., přspl. k Ww.

454. *Pokorný* Prokop od sw. Wáclawa, nar. w Chrudimi, muž chwalitebný ailau k bratrům swým planaucj láskau, znatel mnoha wzdělaněgšjch gazyků, w swém 18. roce wěku swého do řádu pobožných škol wstaupil. Po skončeném Lipnjku noviciátu a po skončených přjsněgšjch w řádě studijch, učil w třjdách malnjch i gymnasialnjch po několika let welmi pochwalně. R. 1806 byl we Wjdni w konviktě löwenburském za učitele filosofie skaumawé i konawé zwolěn, kž po 2 léta aufad tento zastáwal. Odtud do Budějowic přesazen po 2 léta též aufadowal. Potom se dostal opět do Wjdně do c. kr. akademie theresian- za prefekta mladých šlechticův, na to za professora wšeobecné historie, a též rofessora filosofie. Nastaupil pak w Gorici w Illyrii wefegnau professuru filo- e. Na žádost provincie nawrátil se do Mikulowa, kdež po mnohá léta učil w mmatikalnjch školách. Ochurawěw odebral se o ferijch do Badenu w Rakau- pro pozdrawenj se, kdež do nervownj upadnuw nemoce po několika dnech, po atřenj neysw. sw. oltářnj, mrtwicj raněn w pánu zesnul 28. srpna 1830, stár let. Přspl. w. u Jgm. str. 677.

455. *Pohl* Fr. Xav., w. č. 323.

456. *Polák* Milota Zdirad, nar. posled. un. 1788 w Zasmukách w Čechách, tant g. exc. p. barona z Kolleru, nynj major, přebýwá (Kwěty 1834 325 dle peljka) nynj w Prešpurku, prácemi zatisněn nemůže spanile se obětowati, gak toho zaslaužila česká literatura. Swé rukopisy má we wjd. Nowém městě, chce jana šestimérem do slowanštiny přewesti. Podnětem T. Buriana (w. t.) r. 1837 rati připowědel časopisy a knihy české k podpoře literatury a pro umjstěnj a hlediště, z něhož by nowočeského ducha a nowočeskau literaturu seznati a se w nj opět poněkud wměstnati mohl. Nečetl zagisté po 8 let téměř nic ého. Manželka, djtky (3 po německu wychowanj chlapci a děwče nemluw- o) a zwláště předešlá geho služba zaugjmaly wšecku tělesnj a duševnj geho i téměř wšecken čas, tak že ničemu oddati se nemohl. Wšak i nicméně přj- vky pjsemnj, bude-li po čase, podá. Geho spisy od r. 1819 wiz u Jgm. Přsp. N. (1829—31.)

457. *Pongrác* Emerich, kapitan, w Ondrašowém w lipt. stol., přspl. k Zp. a Hrce.

458. *Popović* Pav. Ars., Ilir-Serb iz Banata, přspl. k Dn. il. 1836.

459. *Pospjšil* Ant., přspl. k GN.

460. *Pospjšil* Jan Frant. Hostiwjt, magitel knihtiskárny a skladnjch knih raze a Hradci Králowé, činný aud nár. museum, čestný kurator komandity za- rugjcjho ústawu prwnjho we Wjdni, leitnant ostrostřelecké pražské společnosti, alý náwladnj panstwj královéhradeckého, zakl. mat. české, aud swatoj. dědict. swau rodinu, narozen w Kutné Hoře dne 30. května 1785. On prwnj giž o r. 1820 o čistšj tisk a papjr na knihy české se postaral, spisowatele wydá- m knih s mnohau přitom wlastnj obětj, gakož i osobně powzbuzowal; za geho ladem později i ginj nakladatelé českým knihám wětšj auprawy dodáwati a ydáwánj wůbec horliwěgi zasazowati se počali. On prwnj české almanachy áwati počal; a právě wydané u něho »Premyslowci od Wocela« (w. t.) pra- gsau ozdobau českého kněhtlačitelstwj. Wydaných geho tiskem a nákladem w českých giž okolo 400 se počjtá. Wiz u Jgm., w. č. 30. 176. 352.

461. *Pospjšil* J. Jaroslaw, nar. 13. září 1812 w Hradci Králowé, syn pře- ho, študowal tamže grammatikalnj třjdy a w Praze na akad. gymnasium hu- ora, načež se oddal korrektorstwj a ředitelstwj w knihtiskárně otcowě w Pra-

ze. — Cestowal r. 1834 po Morawě a Haliči, nawštjwil Krakow a Lwow, i p odtud we Kwětech 1834 č. 47. 48. dopisy Haliče se týkagjcj, o nichžto Roz tości lw. 1835 přjzniwě se zmjnily; taktéž i Palacký (w. t.) w Mus. 1837. I. o »Zpomjnkách na Halič« (w. Wesnu 1837). Začátkem r. 1837 přegal redakcj »M tůw«, i dlužno mu přičjsti zásluhu pořádného gich wydáwánj, gakož i přimě rozmanitosti a obliby u čtenářstwa, zwláště wenkowského; we Kwětech wěrně pomáhá i ke slowanské literárnj wzágemnosti. W. č. 238. 272. 303. Přsp. k

462. *Pospjšil* Jan Kristian, přspl. k Ww.

463. *Potřekowský?* posluchač bohoslowj w Buděg., přspl. k Rzl. pr. 1

464. *Pravko*, přspl. k Dn. il. 1836.

465. *Pražanský*, přspl. k Rzl. pr.

466. *Presl* Jan Swatopluk, doktor lékařstwj (1816), c. k. rádný prof zwláštnjho přjrodopisu a uwedenj w lékarsko-ranhogické učenj, ředitel c. k. p downy w Praze, skutečný člen c. k. wlastenské hospodářské společnosti, král. lečnosti náuk w Čechách, činný člen společnosti českého museum a wýbor pro decké wzdělánj řeči a literatury české při národnjm museum, dopisugjcj aud hospodárské společnosti krainské, . . . zakladatel matice české, narodil se 4. 1791 w Praze, kdež i študie gak menšj (u piaristůw), tak wětšj dokonal. L. učil w Holomauci wšeobecnému přjrodopisu a řemeslopisu, načež pak po roce chu dotčené mjsto obdržel. Geho snahau přjrodowna zřjzena, sestáwagjcj ze 4 K obohacenj gegj negen swé živočichy darowal, nýbrž i k tomu aučelu po Ilirii, Uhrách, a po Německu cestowal. Držwe gako mladjk prošel swau ohledem kwěteny (botaniky) a entomologie. — »Od dáwna« — prawj on w nologii swé — »ano mohu říci, od svého dětinského wěku wždycky gsem ga náklonnost k tak důležitému odwětwj lidských wědomostj w sobě chowal, k č nepochybně wychowánj mé w djlně řemeslnické (otec geho byl špendlikářem) ho přispjwalo. Tjm i základ položen k dalšjmu mému běhu. Nepřestával řemeslnické djlny nawštěwowati, na wšeeky práce se djwati a wýrazy sb Toto usnadnilo mi náramně w konkursu, kterémuž gá, študuge lékarstwj w roce, l. 1815 se podrobil, a w němž wedlé přjrodopisu také technologia, podlé degšjho zřjzenj stolice učitelské u fakulty filosofické byla předmětem. Pro tu professuru gsem konkurowal gako doktor w lékarstwj r. 1818 (Před. 1836. Totoť, gak nám wědomo, ze života geho domácjho. Ohledem slowesnosti č slowanské nesmrtelných si nasbjral kwětůw na hlawu swau. Za našich časů dugeme se z Čecha, materským gazykem mluwjcjho, a geg toliko usty podpo cjho; zdaliž i někdo wýborný znalec k zdokonalenj toho gazyka i pjsmem přisp wšj chwály hoden bývá, třebas hned ne u sauwěkých, předce ale u wděčnéh tomstwa. Když ale muže widjme wýtečného, kragany swé negen usty, pjsmen i statkem podporugjcjho, nad tjm se negen radugeme, toho welebjme. Dos tom, když řekneme, že to gest náš P. »Geho plody gsau důkazem upřjmné k národu lásky, a geho čistolidské, wlastenecké tauhy, začež mu, a wšem genž tak s njm smeyšlegj, národ, pokud geho aneb gich mezi živými stáwati neb budau, ty (w prawém smyslu) neywřelegšj djky wzdáwati neopomine. I gak lord Brougham prawj: »Kdo to žadoniwé tělo koneygšiti, geho potřeby sk krýti učj, ten duchu powznesti se pomáhá do řjšj čistolidských; ten nám muž dle srdce a smyslu.« (Wčela 1837. 248.) Gcho literní práce od r. w. u Jgm., w. č. 267—68. 528—31. 556. 559. (Wiz *Oest. Nat. Enc. Wien* 1 Dne 13. řjgna 1837 obdržel od swých přátel, gako Šafařjk (w. t.) zlatau čjši pisem českým za swé drahocenné práce.

467. *Přibil* Jan N., učitel w Žizelicjch w Byžowsku, přsp. k Přm.l 18

468. *Přibil* Martin A., nar. 14. pros. 1803 w Slaném (= Slanský), zem 15. srp. 1828, zámecký kaplan w Březanech w Kaurimsku, přspl. k Rz Čpkd., w. č. 778 a str. 96 (194), 140.

469. *Přibilowský* Martin, přispl. básněmi k Rzl. pr. 1828.

470. *Přiborský*, hudec, w. č. 80. 81.

471. *Přibramský* Jan (wlastně *Škoda*), nar. 15. máge 1810 w Přjb kně zem 29. března 1833, kaplan w Počáplјch u Berauna, přspl. ke Kwt.

472. *Přihonský* Frant., nar. 6. řjg. 1787 w Praze, knězem 26. zář 1811, ktor bohoslowj, kanownjk čestný budišinský, přednosta semeniště lužického, kdež owané se chowagj, a zpowědnjk panen anglických, přspl. snad českými? recensemi. Čpkd. 1830—37.

473. *Přibjk* Jan Prawoslaw, zakl. mat. české, narozen w Mnjšku dne 4. dub. 11, kdež geho otec učitelem a ředitelem hudby gest. L. 1828 slyšel pod J. gedlým (w. t.) na wysokých školách českau literaturu, študowal spolu paeda- giku na wzornj hlawnj škole w Praze, kdežto pak 9. srpna 1829 gakožto učitel hlawnj školy atestirowán a napotom, gakož i nějaký čas před tjm z lásky učitelstwj a mládeži zdarma w druhé třjdě malteznowské farnj škole wyučowal. 1830 10. kwětna za domownjho učitele do Lomnice nad Popelkau k tamnjmu chnoředitelu Ant. Rieglowi se dostaw, tam až do 15. ledna 1833 šest djtek wy- owal. Zde se seznámil s Jos. P. Kaunem (w. t.), kterýž geg pro liter. českau zjskal, že giž zde rozličné maličkosti do prostonárodnjho časopisu: Več. wyr. zjlati počal. Ant. Riegel ze služby propuštěn, přišel Přibjk dne 16. ledna k šwa- předešlého swého pána do Miletjna, a pozděgi s njm do Daudleb w Králowé- decku, a tam až do 23. prosince 1834 setrwal, djlem s wyučowánjm, djlem při hnostenském auřadě co pjsař se zaměstnáwal. Taužiw ale toliko po učitelstwj, swé otčiny se odebral, tam swého otce podporowaw, a přjspěwky zwláště hi- ické a polohopisné do Kw. a Swětoz. zasjlal. — Když ale w Berauně mjsto elské uprazdněno bylo, o něg u tamnjho magistratu zakročil, a dne 16. čerwce 15 z wjce kandidatůw za neyschopněgšjho uznán, od celé rady gednohlasně za ele zwolen, a pak dekretem gub. od 7. čerwence 1836 potwrzen, do přjsahy t, a tak řádně usazen gest byl. R. 1837 přspl. k Čpkd. Opisowal kroniku llowu (w. t.). Wiz č. 79. 507.

474. *Procházka* Josef V. (podepsán i *Dewjtský*). mlynářowic, nar. 16. un. 1 w Hradci Gindřichowě, studowal gymnasium tamže, filosofii w Plzni, pak owal w Buděgowicjch 3 leta, na to se oddal lékarstwj a gest kandidatem, pře- dle Töpfera *a*) Wéwodůw rozkaz 1836, *b*) Ženich a manžel, weselohry 1837. l. k Ww. GN. Kwt., w. č. 487.

475. *Procházka* Leop., knihowedaucj w Mezimostj, přspl. k GN. Rzl. pr.

476. *Procházka* Wogtěch, nar. 18. dubna 1781 w Praze, knězem 6. listop. 3, čestný kanownjk na Wyšehradě, farář u sw. Wogtěcha, zpowědnjk řádný ešek sw. Alžběty a mimořádný u Uršulinek w Praze, djwe byl farářem w Ko- ně. Wiz u Jgm., přspl. k Čpkd. 1836, w. č. 101. 641. a str. 95 (150).

477. *Pruša*, kupec w Polici, přspl. k Rozl. pr. 1830.

478. * *Puchmayer* Anton, o wlastenskau literaturu přezaslaužilý Čech, naro- se dne 11. ledna 1769 w Teyně nad Wltawau, kde geho otec gakožto měšťan rchář polnostj a obchodem se živil. Geho wychowánj w dětinských letech ywinutj liternjch schopnostj málo prospjwalo. Geho otec byl rozumný a pra- tý muž, geho pak matka wynikala ostrau a přirozenau wýmluwnostj, kterau od nj zdědil, a které zcela podoben byl. Swé prwnj cwičenj trivialnj odbyl eyně, kde giž wýbornau pamět prozrazowal, a swau bystrostj a šwižnostj po- učiteli a rodičemi swými, že geg w gazyku latinském a w hudbě wycwičiti Na to dowedl ho otec do Buděgowic na učenj, kdež se mu podiwili, že la- ky mluwj, w němčině ještě ani slowa neznage. Zde na gymnasium se i také mčinau w krátkém čase seznámil, přirozenau wtipnostj a nesmjrnau pilnostj nad giné žáky wynikl, a i francauzskému gazyku dokonale se naučil. Skon- tam gymnasialnj běh u Piaristůw, odebral se na universitu pražskau. Negsa enom školnjm wyučowánjm spokogen, a chtěge dychtiwost swého ducha nasy- celý den čtenjm knih, a ráno nawštěwowánjm weřegné knihowny stráwil. Ge- áměr byl, buď k professorstwj neb bibliotekářstwj se schopným učiniti; pročež ni horliwě w cizich řečech se cwičil a w c. k. knihowně se spisowateli wšech dům zbratřiti se taužil. Giž gako posluchač mudrctwj učil se gazyku španiel- u, z kteréhož gazyku německý překlad i hned tiskem wydati chtěl, kteráž studentská práce, gakž to obyčegně bywá, tisku nedošla. Segda se kdysi dau w c. k. knihowně se swým spolužákem Šeb. Hněwkowským (w. t.), kte- ráwě Konáče četl, a nahlednuw do staré české knihy s úsměškem se tázal: s těmi starými škwárami? neehce-li dokonce českým spisowatelem býti?«

Tehdáž čeština byla w té neywětšj opowrženosti, až i weřegnj učitelé málo s wážili; gediný Wydra (w. t.) pewný co skála wlastenec, hágil swé mateřské a giskru lásky wlastenské w srdci autlé mládeže rozkřesati hleděl, wšak s ma prospěchem; předsudkowé, tupenj a moda w oškliwost uwodili národnj gazyk, a cku mládež přetwořiwše i k wlasti lásku i k gazyku chuť wyhubili. Protož Čec býti byla potupa, které se každý pacholjk, po oswjcenj dychtě, wyhýbal, a žá z učencůw nebyl by české knihy do ruky wzal, aby se za hlupáka neprohlásil. se tedy budaucj německý spisowatel P., gsa seznámen se wšemi spisowateli osv ných národůw, podiwil, patře, že Hněwkowský, který též po oswjcenosti žjžn knihau českau se objrá? Hněwkowský na ausměšnau P—owu otázku odpowěděl, s němčinau swau nosj dřjwj do lesa, že Němcowé málo mu toho budau wděk a že wlast a dobřj Čechowé i malé podniknutj wděčně přigmau.« Rokowal wjce a šiřegi se swým spolužákem, prohljžel české knihy, začal chuť a lásku k stenecké řeči cjtiti. Pln ducha básnického pokusil se o wypracowánj českých snj. Wstaupiw pak do semináře, zde docela muzám a češtině se oddal, a z kem hned zde onde s nepřátely češtiny mnohé půtky přestáti musil; ale z obogjch gazykůw wady němčiny na prsty wypočjtal, a tak si wždy pokoge zj Swau horliwostj mnohého Čecha z ospalosti a pitomosti probudiw, češtině zj swým wtipem, obratnostj, swau hlubokau učenostj a pronikagjcj důmyslnc Němce sobě naklonil. Znage potřebnost gazyka polského a ruského, oběma s učil, a w krátkém čase tak prospjwal, že báseň ruskau do českého wyložil. na to stal se knězem (1795), a přišel za kaplana do Němec, Tiše, pak po letech do Prachatic (1797), kdež češtinu z prachu wytrhnauti a nowé ctite zjskati usilowal, pak se dostal za ředitele do Augezda, odtud brzi do Ginor administratora, pak do Citolib a posléz za faráře do Radnic (1806) a byl ta njkem arcib. rak. vik. Po wšecka léta buď w Žebráce, nebo w Radnicjch Weljze, pak pozděgi w Mirešowech a w Plzni scházjwal se s přátely swými, F kowským, Wogt. a Janem Negedlým (w. t). Gako ginde pečowal i w Radı o to, aby wzdělaw sausedy, ge šťastněgšjmi učinil. Rozléwage swého wlasten ducha mezi ně, a častěgšjm rozmlauwánjm gich poučuge, lásku k wlasti do štěpowal, cit šlechetnosti probuzowal, chtiwost a žjžeň po čtenj rozmnožuge z wost, i čtenjm a powjdánjm sytil, aby prwnj čtenářskau společnost w Radı (28. zářj 1818) založil, aby se oswjcenost mezi sausedy šjřila, a w gasném a laném potomstwu památku po něm pozůstawila. Město Plzeň z wážnosti wlastenských zásluh za čestného měšťana tamnjho geg wyhlásilo. Umřel 29 1820 w Praze. Swým mocným a sbrklým duchem přeběhl wšecky kragin ského uměnj, básnířstwj w mladenectwu, skaumánj gazykůw a bylinářstwj spělém wěku nadewšecka uměnj sobě obljbiw, bažil, aby w každém dokoı dostihl, a wlasti swým přičiněnjm poslaužil. Odkázal wšecky knihy w pol ruském a srbském gazyku, gakožto wraucj přjtel národnjho museum, tomuto šenému ústawu, české pak pozůstalé knihy radnické čtenárské české spole obětowal. (Srw. Básně, w Pr. 1833. I. str. V—XLII. — *Oest. Nat. Enc.* 1836, 4. *Bd. S.* 320. — *Lehrb. d. russ. Lit. v. Otto, Leipzig* 1837. *S.* 2 Jgm. W rukopisu Srownánj českého gazyka s polským. Akademie rus wywolila za swého auda; Rusowé dosti tomu se wynadiwiti nemohli, gak tak wýbornau ruskau grammatiku psáti mohl. Do wšech škol po celých l gest prý uwedena, nowé wydanj 20.000 silné. Po 10 let měl být užitek P. noda ho wywolila za kanownjka. (list. J. Neg. 14. dub. 1822). W. č. 137. 64

479. *Purkyně* Jan Křtitel, řádný weřegný professor fysiologie we Wra w Slezsku pruském, korrespondent cjs. akademie uměnj a wěd w S. Petr (1837), zakladatel mat. české, člen sw. děd., nar. 17. pros. 1787 w Libocho bljž Litoměřic. W 10. roce wěku swého přišel do ústawu zpěwákůw mil ského pod dohledem piaristůw stogjcjho, kdež i latinské školy nawštěwowa noch 18letý wstaupil do řádu piaristského, kdež po 3 léta, w staré Wod Stražnici na Morawě, pak w Litomyšli w Čechách, djlem cwičenjm mládeže, sebe wědeckým wzděláwánjm se objral. Čjtánjm wzbuzena mysl k swětu rodě, donutila geg z řádu, gemuž se posud nezasljbil, wystaupiti. Odeš Prahy, kdež na wšeučilišti filosofii, zwláště pak mathematiku a přjrodopisné studowal. Dostaw se za wychowatele k baronu Frant. z Hildprandtu, studo 3 léta lékarstwj a byl r. 1819 na doktorstwj powyšen. Téhož roku byl as tem anatomie a fysiologie, což po 4 léta zastáwal. Mezi mnoha ginými sp

skými a německými uwedeme geho prjspěwek w Hesperus: „*Uiber die physi-*
he Wichtigkeit der Muttersprache." R. 1823 stal se professorem fysiologie a pa-
logie we Wratislawi. Mimo horliwé zastawánj auřadu dáwá čtenj od r. 1825
létě o experimentalnj fysiologii, pracowal též we Wratislawi na djlech tamnj
astenské společnosti, zwláště w fysikalnj a botanické sekcj, takže spisem swým
1830 w tomto poslednjm ohledu od pařjžské akademie nauk korunowán byl.
spěl kromě giných spisůw též do liternjch přednosůw wratislawské filomatické
olečnosti, gjžto od r. 1824 členem gest, zdokonalugjcjm pogednánjm o psycholo-
smyslůw, zwláště gazyka, což i poslednj w Kwartalniku, w Krakowě 1835. II.
1—156. sld. »Badania w przedmioce Fizyologii mowy ludzskiéj« wytištěna, pak
pl. k *Berliner Jahrbücher f. wiss. Kritik*, kdež recensj fysiologických, anatomi-
ých a na slowanskau literaturu se potahugjcjch knih, podal. Gesti dopisugjcjm
nem berlinské akademie nauk, cjs. Leopoldo-Karolinské akademie, slezské spo-
nosti pro wlastenské wzdělánj we Wratislawi, erlawské učené společnosti, spo-
nosti pomořanského děgepisu a stařin, franc. akademie lékařských nauk a čestný
n českého nár. museum. (Srw. *Schles. Schriftsteller, Breslau* 1836. — *Oestr.*
t. Enc. Wien 1836. 3. *Bd. S.* 581.). — R. 1837 o ferijch byl w Praze u sněmu
rodozpytcůw, kdež i swým přednosem se wyznamenal. Geho ctitelowé na pa-
tku geho dali podobiznu geho w kámen rýti u 4ce s nápisem: P. J. atd. s wlast-
učnjm podpisem geho: »Dokud a kde Bůh mi žjti powelj, — Buď wěren wlasti,
e, přjteli.« K dostánj w Praze za 45 kr. — Přspl. Čm. a Krk.

480. *Püner* Kljment Wl., posluchač lékarstwj w 4. roce, nar. w Praze,
pl. ke Kwt. Čw. recensemi diwadelnjmi mjsto Chmelenského (w. t.), w. č. 191,
towil i půwodnj weselohry.

481. *Ráb* Wěnceslaw, nar. 1807? w Benatkách nad Gizerau, přspl. k GN.
., w. č. 141.

482. *Rádlo* Jan, školnj učitel w Deyšjně, w. č. 508. 509.

483. * *Radoslaw*, ze starého wěku, w Čm.

484. *Rafanides* K., z welkohontské stolice, přspl. k Hrce.

485. *Rahoni*, w. č. 142.

486. *Rachljk* Jos. Kasian, nar. 1. máge 1804 w Nimburku, z řádu pobož-
h škol, zasliben 1829, knězem 1831, gest ucitelem w Haydě w Litoměřicku,
l. mat. české, přspl. ke Kwt.

487. *Rakovac* Dragutin (Karel), přspl. k Dn. il. 1835. 1837.

488. *Rambausek* Josef, nar. 18. pros. 1792 w Slanici, knězem 22. srp. 1819,
kaplanem a katechetau we Woljni, nynj gest lokalistau we Woslowě w Pra-
nsku, přspl. k Přml. a mnohé udalosti k Rzl. pr.

489. *Ratay* Jos., w. str. 236 16).

490. *Rausýňowský* F. S., Morawan, přspl. k Ptn.

491. *Rautenkranc* (Rautowský) Josef, nar. 22. března 1776 w Hradci Krá-
é, kněz cjrkewnj, byl r. 1803—5 w Jaroměřj privatnjm učitelem prwnjch 3
nmatikalnjch třid, r. 1807 w Nowých Dwořjch a w r. 1815 wzpomjná na něg
enkbuch f. Fürst u. Vaterland, Wien 1815. *II. S.* 119." co faráře w Sedlci.
nul w pánu 1818. Co nynj Sláma (w. t.) zhledem škol mjnil, to byl dáwno
R—c toho zdánj, což z geho spisůw a předmluw patrno gest. Německé »Oni«
) welmi tupil r 1809, mjsto českého a slowanského »Wy« (vous). Dundr A.
t.) r. 1833 a Fryčag (w. t.) r. 1837 měli by se styděti. R—c dj we swém
čenj k německému mluwenj r. 1809: „*Ich bin zu sehr Čeche, als dass ich mich*
Erste dieser Sünde gegen den Charakter meiner Nationalsprache in meinen
ruckten, auf die Bildung der Nation Einfluss habenden Werken mitschuldig
chen sollte. Kein Čeche, der seine Nation liebt, und in Schulen die deutsche
ache lehren muss, wird mir daher diese Beibehaltung der nationellen, noch
t als ausgestorben anzusehenden Anredungsart übel nehmen können, sondern
vielmehr mit mir vereinigen, nicht nur dem Aussterben derselben, so wie der
ache überhaupt, entgegenznarbeiten, sondern auch zur Wiederverbreitung der-
en mitzuwirken. Wie wirksam hierin der Einfluss eines patriotischen Lehrers
den Schüler seyn kann, kann ich von mir selbst ein Beispiel geben. Verleitet

durch deutsche Schulen, und das Beispiel Anderer, vertauschte ich die mir in ner Kindheit angewöhnte echt čechische Anredungsart mit der Deutschen selbs Umgange mit den Eltern, mit denen ich auch von der Universität (Prag) ger nisirend korrespondirte. Als ich aber aus dem Munde meines unvergesslichen rers zum ersten Male erfuhr, dass die Čechen nicht nur in Schriften, sondern im Umgange sich beinahe über die Hälfte des 18. Jahrhunderts des »wy« *u.* »v *und nie des* »oni« *und* »gegich« *bedient hatten, und dass diese letztere Art nur ein der deutschen Sprache eingeschlichener Barbarismus ist, schrieb ich sogleich meinen Vater nach der echt čechischen Weise, und führte den Grund an, we ich meine Schreibart verändert habe. Das nämliche thue ich bisher in me Briefwechsel mit Vornehmen und Vorgesetzten, und habe dafür nirgends T sondern überall Beifall eingeärndtet. Warum sollte ein Vornehmer durch das chische* »wy« *beleidigt werden, wenn er sich durch das lateinische* »tu« *und französische* »vous« (ruské wy) *nicht beleidigt fühlt.*" W. č. . . . 777.

492. *Rayman* (Reimann) František, nar. 8. března 1762 w Gičjně, kn 7. června 1787, děkan a wyslaužilý vikář w Častalowicjch w Královéhrad † 3. ledna 1829. Geho práce od r. 1816 w. u Jgm. Geho aumrtj žalozpě opěli Kaun (w. t.), Rettig a Rettigowa (w. t.) w GN. Geho žiwotopis new Byl básnjkem a psal i půwodně. W. č.

493. *Řečický* Alois, nar. 10. pros. 1810 w Gindřichowě Hradci, kněze kwětna 1835, kaplan we swé otčině kdež i gymnasisty w mimořádných hodi w českém gazyku wyučuge, zakl. mat. české, přspl. ke Kw.

494. *Reiss* Jan Jos., nar. 23. kwětna 1803 w Krchlebjch, knězem 19. 1827, kaplan, kandidat dokt. boh. w Kopidlně w Bydžowsku, přspl. k Čpkd.

495. *Reitinger* Petr Čestislaw, nar. 29. června 1806 we Wodňanech. geho byl kregčjm a měšťanem tamnjm, kterýž mage 8 dětj w oných drahých l bjdně se žiwil. Otec dobře gsa w liternjm uměnj zběhlý, nechal kregčowiny hodlal se na učitelstwj a podrobil se pedagogickým zkauškám na hlawnj w Strakonicjch. A ačkoli pak otec filialnj skolu na panstwj wolinském ob náš R., syn geho, beze wšj pomoci sám o sebe pečowati musel. Newědomky sám otcowský dům opustiw, odešel do Pjsku, stár 14 let, a tam teprwa do 4té německé třjdy wstaupil. Nemoha dále študowati, a odbyw r. 1825 zkaušky na strakonické hlawnj škole, slaužil zdarma rok we Woljni gako pomo Odtud po roce odebral se do Tábora, odbyl tam z nowa r. 1827 pedago zkaušky, byl pěstaunem w Radwanowě u ml. Wožice. Odtuď, tauže po oswětě, odešel do Prahy ke karmelitankám, pak po 4 měsjcjch za učitele do l r. 1828 nedaleko Blatné w Prachynsku. Zde zakládal wšecken gak wnitřnj zewnitřnj pořádek. Potud nelzelo mu pro mateřský gazyk ničeho aučinkc ačkoli r. 1832 některé zkauškу (beze známosti mluwnice, gakž sám swému Machowi, práwnjku psal) swé obraznosti započal a do Weč. wyr. zaslal; seznaltě brzo, že mu ještě wšeho k takowým zábawám chybj. R. 1834 poč prwa knihy české čjtati, mluwnici probjhati, a w ten čas také se oženil. R. byl nemocen, a r. 1836 nowau sjlau češtině se oddal, r. 1837 a 38 přeložil meckého do českého poučliwý spis: »Mysliwjn« (w. Č. Wčele 1838) a »počjtánj z hlawy« a školnj konferencj zdwihl. W. č. 234. 384.

496. *Regner* Jos., nar. 24. un. 1794 w Hawlowici, knězem 24. srpna farář a vik. sekretář w Hronowě u Náchoda. Přspl. k Přml. 1838.

497. *Rennert* Wáclaw L., nar. 18. čce. 1802 we Wražkowici, knězem srpna 1827, kaplan w Budjně w Rakownicku, přspl. k Čpkd.

498. *Řepka* Jan N. Silvestr, farnj učitel 2. třjdy w Kopidlně nad Leš študowal gymnasium w Praze, přspl. k Rzl. pr. Přml.

499. *Řešetka* Michal, w Dubnici (dle Kw. 1835. 12.), a nynj (dle Fej takyho w Č. Wčele 1837. 280.) w Horněj Suči w Uhřjch farář, spisuge obs historii literatury slowenské w Uhřjch se žiwotopisy spisowatelůw z Uher p zegjcjch. On gest Slowák, který gen se slowáckau katolickau literaturau ob miluge latinské pjsmeny. Ř. dne 3. března 1834 psal Fejérpatakymu (w. t.) sleduge: »Pan Šafařjk (w. t.) bez porozuměnj mogeho, welmi ještě nedok spis slowenských knih wydá: nebo u mne gsau rozličné rukopisy, bljzko

chůw, knjžky též neznámých gemu spisowatelůw katolických. Ze strany ewan-lických knih dopauštjm, že snadné dalšj wědomostj nepotřebuge. . . . Aż Waša rozenost bude pjsat panu Šafařjkowi, bezpečně mu může oznámit toho, co gá sem a spolu i odemne upřjmné pozdrawenj wyřjdit.« Dne 16. června 1833 psal ět F—u.: »Desudo ego in colligendis Libellis slavicis in *Regno Hungariae* dun-at impressis, eo vel maxime scopo: ut adaequata *Historia literaria Slavica* ad-ari possit. Praeexistunt apud me opuscula Slavica edita et inedita prope 800, ae etiam ad legendum gratis do . . .« W. č. 638.

500. *Rettig* Jan Křt. Alois Sudipraw, manžel následné, nar. 21. čce. 1774 krásinském zámku u Solnice w Hradecku, kde otec geho justiciárem byl. Od ké matky swé wychován a cwičen byl w prwnj swé mladosti r. 1780 w české le we wesnici Weywanowici krage chrudimského, na kterémžto statku otec geho ráwcem byl. Cwičil se při gednom w hudbě a neyprwé w zpěwu. Na to asi 1783 chodil do školy též české w městečku Solnici, kde w hudbě, totiž w zpě-mimo hauslj dále pokračowal. Přjsnost wšak byla gak we škole tak doma tě mnohem wětšj, která gemu na zdrawj škodila, a proto skoro co otrok držán, literngm uměnj prospjwati nemohl, pročež brzo do domu otcowského se nawrá-přinucen byl. R. 1785 odebral se s rodičemi do Pardubic, kde dům kaupili. Tn nawštěwowal hlawnj školu tehdáž w neykrásněgšjm wzniku se nacházegjcj. Tly nastala němčina, w které se pomahánjm, napomjnánjm, ano dohánějm otce ho, genž Němec byl, wyučil. Hudba při tom pokračowala. Na to r. 1788 do-t se do latinských škol do Králowé Hradce, kde byw po wšechna leta prwnjm miantem stipendium od 50 zl. stř. použival. L. 1794 nastaupil wyššj školy Praze. Hned we filosofii pilně nawštěwowal diwadlo české, utrhnuw sobě na twě, aby wstupnau zaplatiti mohl. Skončiw pak běh studij práw r. 1801 slau-wjce doktorůw w Praze wjce let, až pak w neustálém zápasu s obtjžnostmi rekážkami při skrownosti prostředkůw, po wystálé těžké nemoci, při které zra-uzbawen býti měl, wšak ale od takowého neštěstj ochráněn, nastaupil, když akowém bjdném stawu k appellačnj zkaušce se připrawil a gi šťastně přestál, 809 weřegné služby, totiž w Táboře při magistratu službu zkaumaného sekre-á, radnjho protokollisty a sebau aktuara při hrdelnjm právu, kde při gednom ciárstwj na panstwj Chotowinách zastáwal. R. 1812 byl za radnjho do Pře-e a roku 1818 za radnjho do Austi ustanowen, kde mu justiciárstwj na statku achském a na panstwj kyšperském dopráno bylo. R. 1824 nastaupil službu jho w Rychnowě nad Kněžnau, kde mimo podotknutých justiciárstwj gemu takowé na panstwj solnickém od urozeného p. Antonjna rytjře ze Sliwic, hor-ho wlastence a obzwláštnjho geho přjzniwce, swěřeno bylo. Od r. 1834 gest jm w Litomyšli, snaže se neustále o swé zdokonalenj w materčině a wšemožné ěnj pro českau literaturu. Při této přjležitosti wyznati lze, že spisowatel té-listu gen duchem a srdcem wlasteneckým k spisowánj puzen byl. Hned r. 5 sepsal prwnj weselohru; ginau pak r. 1810. Dále pak w řeči pokračowati náhaly geg neustále auřednj práce w němčině; též scházelo přjležitosti a po-zenj. Také zapotřebj bylo času k naznačowánj a malbě, ku kterémužto libé-a zaměstnánj hned od swého dětinstwj weliké cjtil náklonnosti, až konečně wlast-j takořka náružiwým přičiněnjm lidské podoby na slonowé kosti, neb na papjru owal, a welmi mnoho takowýchto pracj zhotowil. Bez swé malé skřinky řadjm k malbě na cestu se nikdy newydal. Konečně obrátiw se od muzy, erauž se welmi rád zabýwal, přistaupil k uměnce české, kterauž sobě na wždy milenku k wyraženj a k utěše pro swobodné doby swé wywolil. Teprw w ti horliwé sobě počal; a gak w Austi počal, tak dále w češtině pokračowal. s původně gak básně tak také w proze obsahu neywjce rozmarného a djlem žného. Pozděgi přeložil gen w zlomkách spisy latinských spisowatelůw, totiž ice, Plauta, Terencia a Seneky. W záloze gsau ódy, žalozpěwy, ballady, nce, rekozpěwy, allegorie, epištoly, spisy náboženského obsahu, epigrammy, bágky, nůstky, powjdky a důwtipné nápady, pak dramatické hry a pogednánj docela odnj, pod názwem: Chwjlky rozmaru, nebo žiwotopis strakatého kanafasu. He-geho gest: Ctě gá wlastenský gazyk, wlasti swé wěren gsem, neb gegj gest mé; a tak lze připogiti: Feci quod potui. Wiz u Jgm., přspl. k Rzl. pr. Ww. GN. Čpkd. w. str. 156 *c*).

501. *Rettigowa* (Retikowá) Magdalena Dobromila, rozená Artmannowa, spa-dne 31. ledna 1785 světlo božj we Wšeraticjch w Beraunsku, kde toho času

gegj otec František Artmann wrchnostenský purkrabj byl, odtud však ještě w tinském gegjm věku se do Statenic u Prahy, tehdáž hraběti Rud. Šporkowi r žegjcjm, za direktora dostal. Giž co malé děcko byla tak řka gen k wlastnj lečnosti odsauzena, neb ze šesti djtek byla wždy gen samotna, proto že druhé s pokřtěné umjraly. We wesnici, kde ani školy ani fary nebylo, cwičila gi gc máti gegj, rozumj se, že se gen německy čjsti a psáti učila; gednau každor w prázdninách nawštěwowal rodiče gegj, dobrý gegich přjtel P. Eugenius Fr šlechetný kněz řádu pobožných škol a bywalý wychowatel mladých hrabat A Kaunice; a ten za těch několich neděl wždy se snažil w tom, čemu se za celý od máti naučila, zdokonaliti; gemu wlastně neywjce má co děkowat, že se patřj psát a dobře čjst naučila, i w náboženstwj tak dalece, gak tehdáž rozum stačil, wycwičena byla. Při tom gi máti učila punčochy plesti a trochu šjti, uwykla po celý den se bawiti, tak že ani po gakékoliw společnosti netaužil také mimo wesnických děwčat žádné zde nebylo, gediné mysliwcowé dcer která asi o dwě léta staršj než ona, se od nj, když pět let stará byla, punč plesti učila. Asi w šestém roce gegjho stárj přistěhowala se do zámku wrc stenského, kde i rodiče gegj bytem byli, owdowělá baronka Šterntálka; ta dwě slečinky, gednu giž odrostlegšj [1]) a gednu gen o několik let staršj než on ty gi co malé děwče mezi sebau trpěly a s nj se zabýwaly, a tjm učila se gis tichému wážněgšjmu chowánj; nikdy saudružky stegného stárj neměla, a tedy prácj, čtenjm a psanjm se zabýwati a čas sobě krátiti nawykla. R. 1792 zt swého dobrého otce, a tjm žiwot swůg ještě truchliwěgšj podobu na se wzal; to prwnj zármutek, na který se pamatuge, ač giž tehdáž gaksi wjce, než děti g stárj, se do wůle božj odewzdáwati uměla, co gistě giž dobrého základu sw náboženstwj, genž ctihodný kněz w srdce mladé gj wštjpil, blažitelný následek neb když s mátj na pohřeb otcův gela, wj potud slowa kterými ona gi ztrátau nenahraditelnau těšila, totiž prawila gest k plačjcj máti: »Neplačte mat Pán Bůh nám tatjnka wzal k sobě, on musj neylépe wědět, proč to učinil, nás neopustj.« Máti gegj brzo zakusila, co to gest owdowěti, že otec ned slaužil, a hrabě při armadě byl, nedostala žádnau pensj, ale půlletnj službau byta byla; stěhowaly se do Prahy, pak do Plzně, kde po prwé počala do chodit, a poněwadž giž čjsti i psáti uměla, mělať tehdáž w swém 10tém roce letě spolužáčky, které tak dobře gako ona čjst neuměly, proto že ona wlastn nostj a zaljbenjm čas, který ony we společném se obweselowánj trávily, č se bawila. Pilně pozor dáwala, co učitel, a neywjce na to, co katecheta předn a co od něho — zwláště biblické přjběhy neb giné mrawné a náboženské wypr wánj — slyšela, to doma wždy napsala, častěgi přečtla, tjm také wždy kd wyptáwal, a při zkauškách dobře uměla, a když r. 1795 se k biřmowánj pi wowaly, a biskupa čekaly, učila se katechismuš od slowa k slowu nazpamět. gj lásku geho i swých saudružek zjskalo, tak že brzy wěneček těch pilněgšjch kol sebe shromáždila, které raděgi, když do školy nešly, s nj o záwod praco než aby v zahálce a skotačenj čas sobě krátily; a těm opět z lásky mnohé p které ony ještě neuměly, a ona se od swé máti byla naučila, okázala; ne w djtěcjm swém věku byloť gj neymilegšj zábawau, to co sama uměla, giné a tjm swazek gegich lásky byl pewný, ale ne hrawý; neb giž tenkrát se gegj přátelstwj zaswětila a gen w cwičenj ginych a ctenj mrawných knih n legšj zábawu hledala, neohljžegjc se na posměch těch, které ginak než ona a mladé přjtelkyně smeyšlely, kterých owšem wětšj částka než společnic gegj Po gegjm ze školy wystaupenj nawrátila se gegj matka opět do Prahy, a ta do swého prowdánj s nj bydlela, a dle možnosti se we wšem, co děwčeti cwičit wynasnažila; co gj mnohem wjce snažnosti stálo, an máti nebohatá, na ni wynakládati mohla. Ten čas hleděla se we wšech skoro ženské potřeb prácech cwičiti, a ducha swého čtenjm wzděláwati, nad tjm co četla, přeme i časem něco, k čemu gi přjroda neb nějaký giný cit pudil, napsati, a tjm g čas, tak mile, že když nepostačil den, i hodiny nočnj nasadila, neb za dne p wala pilně, gak ještě podnes činj, a genom w nočnj době a času swátečnjho wá; gediné wyraženj, kteréhož sobě přála, bylo diwadlo, a to až potud neyn

[1]) Potomnějšj baronka Astfeldka.
[2]) Potomnějšj hraběnka Wratislawka.

pawau wečernj by gj bylo, kdyby powolánj gegj powolilo w hlawnjm městě ti. Toho času ale, bohužel, skoro nikde u wzdělaněgšj společnosti se česky nuwilo, na čtenj giž do konce ani pomyšlenj nebylo, a tak by wěru diwu nebylo, r i ona byla řeč českau docela zapomněla, neb se z mládj ani čjst ani psát ky neučila, a gen skrytě giž co djtě každau pjseň, modlitbičku nebo powjdačku, rau čeládka měla, čjtáwala, i za to kolikráte, když gi máti překwapila, trestána lwala; což nynj owšem lépe než tenkráte nahljžj, neb nebýwalo wšecko to, co la tak spořádáno, aby to djtkám do rukau se dáti mohlo. Leželať toho času ratura naše gaksi omráčená, a gako baurj zachwácený kwjtek, žádný se gj nemal; nebyla tedy trestána proto *že česky čte*, ale proto, že četla, čemu nerozuela. Mluwilo-li se kde česky, bylať to nesrozumitelná mjšenina polau německá, g. až potud, buď bohužel, mnohé panenky a paničky se za to, že Češky gsau, sdj, a raděgi *darebně německy* než *dobře česky* mluwit se wynasnažugj; i R. vly *německá slowa w češtinu mjsila*, ale předce wždy *ráda česky* mluwila. Roku 08 dne 31. ledna prowdala se za Jana Rettiga (w. t.), který gako ona češtiny nowný gsa, neywjce s nj, ale lépe než ona česky mluwil, i česky psal. Ona nohau nemocj, starostj i zármutkem stjžená, o čemž zde mluwiti mjsta nenj, i go mladá ženka neywjce při domácnosti se zabýwala, a poněwadž nemocj sklj- čá wždy málo spáwala, krátila si, zwláště při dlauhých zimnjch wečerách, čas čjm a psanjm, a tak několik swazečkůw swých básnj německých se nashromážo, které ale nikdy tisknaut nedala, mimo některá, která skrze giné ruce a pod gým gmenem neb od negmenowané k tisku se dostaly. Česky nynj skoro nikdy netla; proto že se gj ničeho, co by gi bawit mohlo, nenaskytlo, nezapomněla wk proto předce česky čjst. Roku 1809 dostal se manžel gegj do kragského sta Tábora k magistrátu za sekretáře, tam byl 3 léta, mluwilo se tam sice také dy česky, ale gak, nečetlo se ale nic. Roku 1813 dostal se za skaumaného u do Přelauče, a ačkoliw to skoro pauze české mjsto bylo, a mnoho se česky wilo, mluwilo se předce chybně, a četlo i psalo se německy; neb česky mnoho měla, a když nynj giž dáwno w pánu zesnulý farář sedlický Rautenkranc (w. t.) gj lyru českým kwjtjm owěnčiti gj radil, k čemu gj hned giž w Praze také učewlastenec Faustjn Procházka pobjzel, mělať to za wěc nemožnau, ale předce zednau žertem odwážila děwčátkům, které se u ni wařit i giným ženským prá- učily, gako odpowěd několika mladjkům, kteřj ge pjsnj tenkrát wyšlau zlobili, nagjcj: *„Žádné děwče nenj wěrné, které má oči černé!"* atd. pjseň českau awit, kterau gen co důkaz gegj nezběhlosti w českém básnictwj toho času, a že egj prwnj pokus řeči, tuto stawjme:

Žádný mládenec hodný,
Který pořád swobodný,
Sem tam gen chodj,
S každau se wodj,
A nikdy se neženj.

Ze Žatce často bývá, [3])
Drážďanské pjsně zpjwá,
Z Berauna nenj,
Neb se neženj,
Gen se djwkám wysmjwá.

u 1817 dostala se do Austi nad Orlicj, kamž nemocná přigela, neb skoro giž p let ona i manžel gegj nemocemi zápasili, a přetrpěla mnoho, a tjm ani němec, tjm méně cos českého čjsti mohla. W Austi nebylo toho času kromě dwau hogičůw žádného lékaře; dogjžděl tam wšak ze Žamberka zaslaužilý lékař p. Antišek Koráb, wůbec známý mateřské mluwy milowný wlastenec, w Austi ro- zý a gegjm chotěm, gehož máti z Austi rozená byla, z daleka spřjzněný; ten gj nemoci gegj laskawě přispěl a gi léčil. — R. dobře wěděla, že mateřincu mi- le, a snažila se dle možnosti dobře česky mluwit, ale těžká wěc to, co člowěk nmj, činit, a tudy se mezi gegj češtinu gen přjliš často nawyklá němčinka mjcela, z čeho ač od šlechetného wlastence často kárána bywala, předce to wšak a do 26. července r. 1819 se nezměnilo. — W tento den slawily se w geho zradě na Korábowě nazwané, geho wzdělané choti gmenowiny, a při smjšené slečnosti a weselém rozmlauwánj mjsila se německá slowa w češtinu tak hogně, ž gak to nynj dobře nahljžj, prawého Čecha ucho welmi uraženo býti muselo;

---

[3]) Řjkáwá se těm, kteřj si známosti začjnagj, kteřj gen děwčátka dráždj a za nos tahagj, že gsau buď ze *Žatce* neboli z *Drážďan;* ten ale, genžto s děwčetem upřjmně smeyšlj, a gi sobě za manželku wzjti chce, řjká se, že gest z *Berauna.* (Národnj přjslowj.)

smál se geden druhému, ale gak to při takowých přjležitostech bywá, nepole
se žádný. Tu maudrá a rozšafná Češka, panj Anna Korábowá gim polo žert
polo oprawdu nawrhla, aby si mezi sebau uložili pokutu, groš za každé němec
w češtinu smjšené slowo. A co s těmi penězy? Za to aby se kaupily če
knihy, ty aby se půgčowaly, za složenj gednoho groše w. č. za každau, aby se
naučila w Čechách česká děwčata česky čjsti. — Slowo stalo se skutkem. P.
ktor Korab darowal almaru a 30 swazkůw českých knih, chybná a němčinau
mjchaná řeč česká mnohý grošjček do kasy přiwedla, a tjm se knihárna rozm
žowala, a členowé se učili pořádněgi česky mluwiti, co welmi lehké gest, gen k
se trochu pozor dá. R—a přewzala aurad ten, knihy opatrowat, půgčowat, a
shromážděné penjze nowé zábawné, mrawné knihy kupowat; při tom, gak se řj
že slepička darmo nehrabe, měla ten užitek, že wšecky knihy, dle libosti č
mohla. Z počátku těžko to přicházelo, tak že když Gesnerowa Dáfnise a prwn
plawce četla, německý tento spis na pomoc wzjti musela, protože desátému slo
wybrauseného slohu českého nerozuměla. Tak z počátku měsjce zářj četla Nu
Pompilia od Negedlého, a proto že některau stránku kolikrát čjsti musela, než
porozuměla, předsewzala si pewně, že se česky naučiti musj. Co člowěk oprav
chce, to se mu také obyčegně podařj, to gest dáwno rozhodnuto. R—a swau
sobu německých kněh zamkla, a mjsto njch při pletenj punčoch, kdežto obyče
čjtáwá, četla české knihy, i také se počala w psanj českém cwičit, a přiwedla
swau wlastnj pilnostj až do nowého roku 1820 tak daleko, že sepsala prowol
njmž wzbuzowána austecká děwčata ku čtenj, austecké synowé, kteřj w Praze,
Wjdni a w Brně študowali, neb někde giž w aurade dosazeni byli, aby buď l
hami, buď giným přjspěwkem knihownu wznikagjcj podporowali. Poslala toho p
wolánj, kterého skoro sto exemplářůw wlastnoručně opsala, také geden do Hra
Králowé tehdegšjmu p. prof. bohomluwectwj Pirklowi, který též w Austi roz
a s gegjm manželem spřjzněný byl, tak též faráři Sychrowi (w. t.) do Gimrawo
a tjm s mnohým slowutným Čechem w známost přišla a k častému dopisow
wybjdnuta byla, co gj owšem z počátku těžko přišlo, protože každý takowý
neyprw napsat, pak opsat musela, to gj welice přispělo česky myslet se naučit
má těchto swých prwnjch konceptůw něgakau částku potud zachowanau, w
rých owšem welmi chybná dobropjsemnost, ale smysl dosti český, a zanicenj
pro milenau mateřčinu wyznačeno gest. W roku 1820, hned po nowém roce ka
wečer, když djtky českau pjsnj ukoneyšila, a wšickni domácj spát odešli, zas
si a počala spisowat »Arnošt a Bělinka«, co gegj prwnj původnj práce gest, a
i ostatnj powjdky, které se w *Mařenčiném Košjčku* nacházegj, sepsala; nen
však tehdáž ani pomyšlenj něco tiskem wydati, čjtala ge však známým, češ
milownym, gi nawštěwugjcjm paničkám, mezi nimiž i austecká panj ljkárnice b
Když ten samý rok s tauto panj ljkárnicj do Hradce Králowé přigela, a od tenl
skoro gediného o českau literaturu horliwě pečugjcjho J. H. Pospjšila (w. t.)
ské knihy pro austeckau knihárnu kupowala, gewil tento horliwý wlastenec
potěšenj, *že české panj česky čjsti chtěgj, a k tomu cjli knihy kupugj*; načež
ljkárnice usmjwagjc se odpowěděla: *Owšem že rády česky čjtáme, a tuto*
panj radnj sama také česky spisuge. Těchto několik snad w žertu wyřknut
slow snad bylo prwotnj přjčinau, že práce gegj, které by nepochybně gako
německé byly netištěné zůstaly, napotom tiskem wyšly; neb ona gen horliw
Pospjšilem, pak tehdáž též horliwým J. L. Zieglerem (w. t.) a wytečným Klic
rau (w. t.) wybjdnutá, odhodlala se tam k laskawému posauzenj některé swé m
práce odeslati, z kterých některé také Ziegler w Dobroslawu wydal. Laska
usudek drahých wlastencůw dodal gj chutě se o něco wětšjho pokusit, a
k wůli gegjm učenkám we wařenj (kterých za těch 29 let co prowdaná, směl
do nyněgšj doby ke dwaum stům počjtati může) sestawila prwnj swazek *Ma*
činého Košjčka, ku kterému prwnj oddělenj gegj kuchařské knihy, totiž pogedr
o masitých pokrmech připogila, s tjm předsewzetjm, že pogednánj o postnj str
druhému swazku připogj. Připsala a wěnowala tuto práci prwnj, prwnj wzne
panj w Čechách, swé milostiwé přjzniwkyni panj hraběnce z Kolowrat-Libštein
manželce neywyššjho purkrabjho w Praze, která gi také laskawě přigala a po
gitj [4]) gi krásným křjžem z českých žlutých topasů (*Goldtopas*) welké ceny

[4]) Wyšel 1821, druhý swazek 1822.

la, který co drahau památku swé rodině, co neywzácněgšj klenot zachowán zů-
wá. Nebylo wšak toto gegj prwnj podniknutj bez znamenité nepřjgemnosti,
iž když gj královradecký knihtiskař J. Pospjšil rukopis k tisku powolený zpět
jlal, obdržela gen powjdky, ale pogednánj o wařenj bylo zmizelo, a wyskytlo se
rw tenkrát, když geg gindřichohradecký knihtiskař Landfras pod gmenem ga-
hosi Kuperyusa wydal. Podwodnjk Kuperyus a Landfras tedy neylépe wědj,
gaký způsob se tento rukopis mjsto do Králowé, do Gindřichowa Hradce dostal,
rý on ku zahanbenj gegjmu a ku škodě Pospjšilowé dwakrát wydal, prw než
swau knihu kuchařskau znowa sepsat, a obzwlášť pod názwem: »Domácj Ku-
řka« wydat mohla, kde pak mnohý, newěda o neprawosti Kuperyusowé, toho
dného důměnj byl, že ona z té w Gindřichowě Hradci wyšlé knihy čerpala.
ku 1824 byl manžel gegj do Rychnowa za radnjho dosazen, i tam se snažila
možnosti lásku k milené mateřčině wzbuzowati, a třeba že wšude a wždy ne-
jtěžila, tak předce zde onde, giskra w mladých srdcjch se roznjtila, která snad
rw časem w čistý plápol wznikne. Wěneček pro dcery wlastenské wyšel roku
25, wěnowala geg šlechetné, wěčně nezapomenutelné lidumilské panj hraběnce
rkolině, kterážto gemnocitná panj gj pak z Drážďan krásné naušnice též z če-
ch, oněm w křjži podobných, topasůw odeslala. Roku 1826 byla na Morawě,
ežto welkých slastj zažila, a wzácných známostj udělala i se přeswědčila, gak
bratrsky spogený národnj cit, tam ctitele literatury našj pěstuge, mezi ginými
odnými přjzniwci a ctiteli literatury našj poznala i wáženého gubernialnjho radu
era a geho gemnocitnau dceru Eleonoru, která chtjc otce mileného k sedm-
átému dnu narozenj překwapiti, gi o nějaký dramatický kus w české řeči žá-
a, genž chtěla s swými druškami na ten den prowozowat w domácnosti, pročež
ala, aby tam wjce ženských než mužských osob bylo. R—a newěděla o tako-
n; pročež domů cestugjc předsewzala gj takowý sepsati, kde by se dceřino
e šlechetné i láska gegj k otci wyznačila; sepsala tedy *za gediný den* dra-
ickau maličkost *Bílá Růže*, kterau tam hned zaslala, a že laskawě přigata
a, gest důkaz, že wlastnjm nákladem tohoto podporowatele našj literatury tiskem
la, a ona mimo to ještě krásným stříbrným, dobře wyzlaceným, gménem šle-
tného pána ozdobeným kofljkem památkau poctěna byla, wyšla tiskem 1827.
o samého roku také »Přjběhy pro dcery České a Morawské z Kocebue« pře-
a šlechetné slečně Bayerowě wěnowala, začež gi wačkem wlastnj rukau pra-
aným, krásným zlatým hákem dobrými kamjnky ozdobeným, potěšila. Též
828 byla obdarowaná za zaslanau báseň a šicj podušku w podobě srdce čistě
wanau, od weleslawné kněžny Thurn Taxis, rozené Welehrad-Střelické wé-
kyně krásným stříbrnym kalamářem welké ceny a wlastnoručnjm dopisem po-
á byla. R. 1830 5. čerwence byla nešťastně skácena, při čemž by málem ži-
a, neb aspoň swé prawé ruky zbawena bywala, neb ruka wymknutá a neuměl-
ranhogičem, který to za odraženinu pozorowal, zanedbaná, giž wysychat po-
a, když po sedminedělnjm hrozném utrpenj na Hořičky uwedená, tamnjm do-
incem člowěčenstwa *Antonjnem Pichem* opět tak dalece uzdrawena byla, že
a časem při změně powětří welkých bolestj trpj, předce pracowat i psát můžc,
kteréhо obogjho by gj živu býti welmi těžko přicházelo. Ku konci roku
4 byl manžel gegj do Litomyšle za radnjho dosazen. Přičiňuge se ustawičně
ustane až do poslednjho wzdechnutj, kde možno lásku k mateřské řeči a lite-
ře našj wzbuzowati, a mládež obogjho pohlawj na to pozorna činiti, že to čest
stj gest, w Čechách narozeným býti. Cwičj i zde, gako wždy děwčata w ku-
iském uměnj, a we wšem, co o hospodářstwj mladému děwčeti wěděti třeba;
sdjlj srdečně ráda wše, co gegj gest s každým, komu toho zapotřebj, násle-
ně i s těmi, kterým toho třeba gest, se pro budaucj powolánj cwičit, a blažj gi
ewýslowně, kde wyseté sjmě dobrau půdu nalezne, tak gako, gsauce milownice
ady, gi to těšj, když wsazený kwjtek se ugal, kwět a geho krásné swědectwj
emohaucnosti božské wydáwá, tak gi to těšj, když to co se koho naučit snažj,
galo, a pro budaucnost kwět i owoce připowjdá, miluge lidé wšecky co bratry
stry swé, i těm, kteřj se gj ubljžiti snažili, přege si, aby se gim za zlé dobrým
ěniti mohla, nechowá w srdci swém nepřátelstwj žádného, aniž msta kdy w něm
a měla. Ale neysladšj hodiny života gegjho děkuge přátelstwj a literatuře če-
pěstowánj kwjtj a cwičenj mládeže, a těm až do poslednjho wzdechnutj wěrná
ane, pročež také gegj heslo gest a wždy zůstane: *Bohu a wlasti, cnosti, přj-
a přátelstwj. Mimo mnoho básnj a znělek neywjce přjležitostných, také má

i několik diwadelnjch her w rukopisu, gmenowitě Dřewěná Tetička, Hyge
Lindor, neb láska a ctnost wždy zwjtězj. Djtky gegj z gedenácti zůstali tři,
synowé a gedna dcera. Dcera gegj *Gindřiška Milina*, která od swého třetjho
giž welkau lásku a schopnost k hudbě a zpěwu gewila, i w obogjm se pilně
cwičenj se w domácnosti a ženské potřebném umělj w domě rodičůw swých
láwala, a přigdauc roku 1834 do Prahy wstaupila k stawowskému diwadlu
spolek zpěwaček w české i německé opeře, a ač i w německé řeči dobře wy
čená, předce se gj to, že prý Češka gest a český akcent má, giž wjcekrát p
hodilo; tak gakoby děwčeti w Čechách zrozenému hanbau bylo, že česky ml
(O této zpěwačce šjřegi mluwj Bohemia.) Přspla. (w. u Jgm.) k Čchsl. Přm.
Rzl. pr. Čw. Ptn. Kw. Čm., w. č. 215. 311. 328—29. 462. 553. (Pacowsk
554. 808.

502. *Riedl* Hynek, nar. 19. června 1809 w Kutné Hoře, knězem 25.
wence 1834, kaplan holohlawský, nynj kancelista w kanceláři biskupském w
lowé Hradci, přspl. překladem k Přm. 1838.

503. *Říha* Bonaventura, nar. 6. března 1804 w Černolici, slib složil w
milosrdných bratřj w Praze 1. máge 1834 a 3. srpna 1834 knězem, aud sw
děd., zpowědnjk a biblioteká, † 15. bř. 1837 na nerwowu zimnici, přspl. k Č

504. *Rieger* Frant. Ladislaw, nar. 10. pros. 1818 w Semilech w Boles
sku, študowal filosofii weřegně w Praze, práwa študowal wšak privatně u sv
otce mlynáře, zakl. mat. české, cestowal r. 1836 a 1837 s Wrťátkem (w. t.
Čechách a Sasku, pak po Morawě, Uhersku, Haliči a Krakowsku, přspl. ke
a snad i č. 832.

505. *Richter* Benedikt, nar. 1791, zasliben řádu benediktinskému w
hradě r. 1816, knězem 1817, dr. filos., senior a professor náboženstwj i wy
watelstwj na ústawu filosofickém w Brně, člen c. k. mor. slezské společnosti k
lebenj rolnictwj, známosti přjrodnin wlastenských, přspl. k Čpkd., w. č. 689.

506. *Richter* Engelbert, doktor, prof. cjrkewnj historie, wyslaužilý r
slawný na wšeučilišti w Olomauci, přspl. k Čpkd.

507. *Ripl?* w. str. 153 (21).

508. *Rościszewski* Adam Junosza z Rościszewa, tento wznešený Polák,
na Žurowicjch dlauhých w Řezowsku w Haliči, náležj do počtu řjdkých o
wlast a národnj řeč pečugjcjch zemanůw. On přispjwal welmi k rozmnožen
howny základu Osolińských, a tudy ač čitatelna gegj posud otewřena ne
tjm méně nočnj ustanowené obecné posezenj se držj, předce roskwětnutj
ústawu časem očekáwá. Gen roku 1833 udělil welikomyslně taměgšj knih
373 spisůw w 567 djlech ze wšech skoro slowanských nářečj. On da
swůg náklad rýti obrazy slowutněgšjch Slowanůw a Slowankyň, mezi nimiž
Kollára (w. t.) od Döblera, Wáclawa *Hanky* (w. t.), P. J. *Šafařjka* (w. t.)
Gakož pak swau wlast miluge, tak i weškeré Slowanstwo mu na srdci
zwláště ale Čechy ho neywjce zaugjmagj. On wšecky české knihy kupu
nimi ústaw Osoliński obdaruge, nad to i o naše české museum zaslaužilým s
tjm, že wšech knih, které w Polsku wycházegj a gichž gen dostati může, do
seum posjlá. Za to byl r. 1830 za čestného auda toho českého museum zw
Na to stal se zakladatelem matice české giž od počátku gegjho. We swých
njch, gež Hankowi (w. t.) posjlá, zgewuge se ušlechtilá něžnost, upřjmnost a
autlegšj láska k wlasti a Slowanstwu. Tolik o geho zewnitřnj možnosti, n
wnitřnj. Mimo bádánj w slowozpytu a w znakoslowj (heraldice) wýtečný
duchem w národnjm básnictwj. Geho pjsně gsau tak prosťaučké, tak plné
nosti a lahody, že se brzo básnjm přirownati mohau, gako Skřiwánek w rkp.
lodw. Wiz Wěnce 1837 Pieśń zimowa a Przepioreczka (křepelička), od H
s českým překladem. (Srw. Kwěty 1837 př. od Hulakowského a Jar. Pospj
W Rozm. lwow. 1837. Nro. 41. str. 327. A. Orłowski přidáwá: »R. członek
warzystwa naukowego krakowskiego . . . . a representant posteritatis zakładu
nia Ossolińskich we Lwowie . . . Mež, który nie dla siebie, ale dla ziomków
ju i potomności žyje i pracuje, zjednały już jemu wiekopomną sławą.« Wiz
ky 1837. I. a II., kdež duchem českým we swém nářečj našeho knjžete R.
ského opěwá.

509. *Rokos* Frant. Aleksander (snad někdy s podpisem Wenkowský)

5. břez. 1797 w Lodenici blíž Berauna, knězem 12. srp. 1824, kaplan w Tachlo-icjch w Rakownicku. Geho prwotnj práce giž r. 1823 wiz u Jgm. Wiz č. 144. 53. 639. 739. Přspl. k Čchsl. Ptn. Ww. Kw. Čpkd. Čw.

510. *Rolegček* Frant., nar. 11. dubna 1801 w Sobotce, knězem stal se 23. pna 1825, zakl. mat. české, katecheta na gymnasium w Litoměřicjch, w. č. 591.

511. *Royt* Frant., nar. 26. dubna 1783 na Chlumu, knězem 16. srpna 1807, ář hbitský (dolnohbitský) w Beraunsku, sepsal: »Pobožnost k blahoslawené panně arii karmelitánské o wyprošenj šťastného skonánj žiwota a brzkého wyswobozenj očistce, s obzwláštnjm ohledem na okolnosti Makowského kostela. Od atd. Wel. . (str. 72) w Praze, arc. knihť. 1838, seš. 10 kr.«

512. *Rozšlapil* Josef Mnohoslaw, nar. 15. srpna 1809 w Kostelci, studo-l w Litomyšli, knězem 25. července 1835, kaplan w Miletjně w Bydžowsku, kem wydal básničku ke cti kněze Janaty. Srw. Wýkl. Sl. Dcery 1832. Přspl. Čpkd. Kwt.

513. *Rozsypal,* přspl. ke Kwt.

514. * *Rožnay* Samuel, Slowák Zwolenčan, kazatel ewangelický w Bystřici, 1815 14. list. w kwětu mladosti, k znamenité ztrátě básnictwj českého. (w. Jgm.)

515. *Rubeš* Frant. Jaromjr, nar. 19. ledna 1814 w Čižkowě (Čižkowský) Táborsku, chodil do školy do nowé Cerekwe, Cerhonic, w Chlumě nawštěwo-l hlawnj školu, gymnasium študowal w něm. Brodě, filosofii a práwa slyšel w aze, přspl. ke Kw. Wes. Čw., w. str. 135 *a*)

516. *Rudl* J. J.? w. č. 710.

517. *Rudnay* Alexander, knjže kardinal arcibiskup ostřehomský a primas erský, pocházel sice z prawého kmene maďarského, narodil se ale w sw. Kŕjži stol. nitranské. a geho mateřská řeč byla slowanská. I byl také w gedné slo-nské děditě, Koroš řečené w stol. nitranské po 15 let farářem, wydaw i gednu swenskau kázeň. Gsa powýšen na tento stupeň, mluwjwal, kde se mu přjležitost zwdala, slowensky tak rád, gako maďarsky a německy (Kal. Fejérp. 1834).

518. * *Ruljk* Jan, měšťan pražský a choralista u sw. Wjta, žil 1792—1810. sal mnoho, w. u Jgm., w. č. 711.

519. *Rufer* (Ruffer) Wogtěch, nar. 4. pros. 1790 w Skalici, knězem 15. na 1817, kooperator a wikarista na Wyšehradě u Prahy, přspl. k Čm. Čpkd. w. 592. 740.

520. *Russi* Anton, Ilir iz Dubrovnika, přspl. k Dn. il. 1838.

521. *Růžička* Josef, nar. 11. pros. 1795 w Sobotce, knězem 9. září 1823, lan we Wětle w Litoměřicku, přspl. k Čpkd., w. str. 97 (239).

522. *Ryba* Josef Arnošt, doktor w lékařstwj, magister porodnictwj a sta-wský očnj lékař, syn též spisowatele Jak. J. Ryby (w. t. u Jgm. a č. 158), l. mat. české, nar. 21. března 1795 w Rožmitále. Otec geho wychowaw Josefa na, poslal geg teprw na podzim 1806 do teynské hlawnj školy w Praze. Rok to wstaupil do akad. gymnasium a študowal pak filosofii a lékařstwj na wyso-ch školách pražských. Po skončených těchto studijch byl geden rok ranhogi-ým praktikantem bez platu we wšeobecné nemocnici, pak byl 2 léta assistentem léčenj očj a r. 1828 byl za fysika na kr. stawowském ústawu pro léčenj očj olen. Kromě geho spisůw (1824—34) ginogazyčných přspl. k Čm. (Srw. *Oest. Encykl. Wien* 1836. 6. *Bd. S.* 592.)

523. z *Rýgru* J. N. R., w. str. 98 (248).

524. * *Rychlowský* Jan, biskup thermienský, arcib. pražského suffragan (w. gm.), a w geho kázanj w Pr. 1818 žiwotopis a podobiznu, w. č. 640.

525. *Sabinský* (wlastně gmenuge se Sabina) Karel, nar. 28. prosince 1814 Praze, wyštudowal filosofii w Praze. R. 1838 odebral se do Wjdně, psal česky německy; přspl. ke Kw. Čw. Hr. *Ost u. W.* a *Adler Wien* 1838; w rkp. Mi-a, román we 3 djlech. — Dalibor, truchlohra.

526. *Sádlo* Jan Ant., nar. 17. čna. 1791 w Minici, knězem 14. dubna 1817, lan w Cheynowě, nynj w Hluboké farářem a notářem arcibisk. w Buděgowsku, pl. k Přml.

527. *Salatnay* Jos., w. č. 593. 690. a str. 116 (34).

528. *Sandor* (Šandor) iz Gjale Mirko (Emerich) Franjo, slušatelj pra
Pešti, w. str. 146, w. č. 295.

529. *Sauček* Leonard, nar. 12. list. 1799 w Opočně, knězem 12. srp. 1
prof. gram. w Žatci, w. str. 99 (292).

530. *Seberini* Jan, superintendent okolj baňského w Uhřjch, w. č. 673-

531. *Sedláček* Josef Wogtěch, doktor filosofie, professor mathematiky p
a filologie latinské na filosofickém ústawu plzeňském, řeholnj kanownjk tep
činný a zběragjcj aud českého národnjho museum, čestný měšťan plzeňský,
dil se 24. unora 1785 w Čelakowicjch w Kauřjmsku. Otec geho mistr mydlá
dal geg cwičiti prwnjm začátkům literngm a hudebnjmu uměnj we mjstnj
škole, kdež i welké pokroky učinil. Po smrti otcowě (1796) dala geg m
na řemeslo, než pak radau katechety tamnjho dostal se za cwičeného zpěwák
Karmelitánům w Praze na fundaci. Aby pak nastáwagjcj student w ničem
netrpěl, zawázal se nad to otcům bratr, guardian františkánský na Skalce,
Mnjšku, wšemi geg potřebami na ten čas opatřiti. Stráwiw tedy rok gakožto
datista karmelitanský we škole maltezské a podrobiw se na hlawnj škole tey
saukromé zkaušce wstaupil r. 1799 do študij na gymnasium malostranském,
i gramm. školy s neywětšjm prospěchem prošel. Giž tehdáž S—k na sebe wzbudi
zornost professora rhetoriky, řeholnjka teplského, Miesnera, kterýž mu radil, ab
řehole teplské na professuru wstaupil a se we filosofii pro přjsné zkaušky (rigo
připrawil, a sljbil mu pomocj teplského prelata Chr. Pfrogner přispěti. Ke
r. 1803 byl za kandidata do řádu wepsán a ročnjm přjspěwkem we filosofii
porowán. Po skončenj swých študij uwolil se k přigetj mathematiky w
kterýžto předmět až do skončenj geho študij mimořádně přednášel. Přjsné
šky z mathematiky a fysiky přestál dřjwe než w šat řeholnj oblečen byl; os
rigorosa z filosofie odbyl za noviciatu a klerikatu r. 1806 a 1807; bohoslowj
weřegně na wysokých školách pražských r. 1808. 1809. 1810., a dokonaw š
swá ku konci léta 1810, professuru mathematiky na ústawu plzeňském nast
L. 1816 dosáhl důstogenstwj doktora filosofie na wysokých školách pražsk
Lásku k gazyku mateřskému a literatuře české, kteraužto za nowěgšjch časůw
ginými chwalně se wyznamenal, roznjtila w něm náhoda teprw l. 1816. Doptá
se kdys na poště na nowiny a časopisy německé, zhledl tam i wjdenské no
české. Zwědawostj puzen gsa sáhne po listu literngm, práce básnické obsahug
— Čte a žasne. Báseň plynná připomjná gemu zwuky sladké, kteréžto w
začasté s rozkošj wnjmalo ucho geho. Od té doby nemage stánj dnem i
pilně čjtáwal, aby pogaw weskrz prawidla i ducha řeči materské, sám také w
dobných básnjch, gakéž mysl geho očárně zaugaly, se pokusiti mohl. Na d
gak dychtiwě, zwlášť w prwnjch letech rozčilenj swého po neynowěgšjch pl
literatury české se shánjwal, potřebj gen toho podotknauti, že pro nowiny
nedočkawě sám na poštu si docházel. Plamenná tato láska k gazyku mateřs
způsobila i to, že při swých skrownych důchodkách předce neskrowné obě
oltář chudé matky wlasti s weselým srdcem a štědrau rukau kladl. Od l.
přednášel tamž libowolně řeč a literaturu českau a gjmawau wýmluwnostj
rozněcowal we srdcjch posluchačůw lásku k gazyku otcowskému týdně 3—4
a každoročně na sta knih českých mezi ně rozprodal, rozpůgčil i rozdal. Br
to přidělena gemu byla professura řeči řecké a filologie latinské. Založil č
tam trivialnj školu, a w městečku Spáleném Poříčj bljže Plzně českau čtená
společnost zarazil (1816), a r. 1835 k založenj ochranitélny malých djtek w
přispěl. Plzeň obdarowala geg r. 1820 zlatými hodinkami s nápisem: »Wdě
Plzenských« a penězy. Car ruský Alexander (1821) obdarowal ho brilliante
prstenem, kněžna Ther. Mathilda z Thurnu a Taxisu (1829) zlatau pikslau s
sem: »Na památku«, cjs. Karolina (1832) krystallowau čjšj, též kněžna Am.
stenbergowa, cjsař Ferdinand I. prostřednjm zlatým penjzem čestným s aušk
pentlj (1835). Umřel 2. unora 1836 na zánětu pljc a mozku. Cestowal s hr
Deymem r. 1826 po Morawě a částce země uherské, do Řezna; r. 1829
Bawory a králowstwj wirtemberské. Zakl. mat. české. Co spisowatel wyst
český giž r. 1816 (w. u Jgm.). Němci, gimž také přispjwal, o žiwotu geho
w. *Andrée Nat. Kalender* 1822. *S.* 84. *Krückel, Reise*, 1832. *Arch. f. G*
Wien 1829. *Nro.* 6. — *Bäuerle's allg. Theatz. u. Prag. Ztg.* 1836. *Oest.*

c. Wien 1836, 4. *Bd. S.* 638. — *Oest. Morgenblatt, Wien* 1837. *Nro.* 25. 31. od dra. Rumyho. — *Zuschauer* 1838. *S.* 152. *etc.* — Žáci geho byli: Gind. rek (w. t.), Macan (w. t.), Kaubek (w. t.), a njm powzbuzeni Šneidr (w. t.) Zijtek (w. t.).

532. *Seidl* (Seydl) Josef Antonjn, narodil se w Berauně 1775 dne 5. břez. prwněgšj wyučowánj gak w liternjm tak hudebnjm uměnj nabyl w zdegšj měst. škole. 1789 počal gakožto hudec prwnjch hauslj na fundacj w Kausrowě, Kublowě a na sw. Hoře u Přibrami učiti se grammatikalnjm školám geště pod esuity. 1795 skončil humanitnj školy w Praze na nowém městě u piaristůw. 96—7 študowal w Praze, kteréhožto času se i s českau literaturau dosti seznán pod prof. Pelclem. 1800 skončiw bohoslowj, dne 20. zář 1800 na knězstwj wěcen byl, a wykonaw prwotiny we swé otčině 28. zář, přišel 11. řjgna za lana do Rokycan, odkud se 1801 dne 25. července odebral do Berauna za fun. jjho kaplana. A setrwage tu do 1806 až do 10. máge, a za dwa měsjce prwé inistruge děkanstwj t. r. do Lochowic gako děkan se odstěhowal. R. 1813 máge z Lochowického děkanstwj přistěhowán a 25. čce. w Berauně slawně in. owán byl. W. Jgm. Též i znamenitého Tasso překládal, toho ale nedokončil. řel na sauchotiny dne 5. července 1837. (Pražské now. 1837. č. 54. Přibjk.) ecky swé knihy, gichž welkau sbjrku měl, odkázal městu k založenj knihowny, ktereż i gistinu na dokončenj započatých knih uložil. Každý zdegšj kaplan býti knihownjkem. Dwě třetiny swých wlastnjch polnostj na chudé ze swé ny studenty ustanowil. Pro literaturu tak mnoho neučinil.

533. *Semonský* Frant., nar. 4. řjgna 1794 w Pardubičkách, knězem 1. list.), kaplan w Dašicjch a nynj lokalista w Rosici w Chrudimsku, přspl. k Přml.

534. *Sentkeresti* Alexander, zeman w hötan. stolici, geden z neystaršjch pro. árodnjch básnjřůw, složil pjsně w Zpiew. Kollárowých.

535. *Sequens* Jan, nar. w Přesticjch w Plzeňsku, študowal filosofii, byl professor na gymnasium gindřichohradeckém, 3. řjgna 1813 z wlastenectwj a wognu dal a 480 zl. stř. obdržel (*Vat. Bl. Wien* 1814. *S.* 72), byl u našeho ka důstognjkem, šel do Španiel, kdež se oženil, odešel pak do Ameriky, kdež Oliwárem bogowal, odtud opět do Francauz, kdež německy učil, potom zašel ech do Plzně, kdež francauzsky, wlasky, anglicky, španielsky učil, odtud do ně za translatora in gallicis, pak za sekretáře do Portugalu pod Saxo-Kobur. a w č. Buděgowicjch ověsil se 1838, přspl. pomocj Kaliny (w. t.) k Čw. 1834.

536. *Settelein* Tadeáš, nar. 10. zář 1775 w Raudnici, knězem 13. zář 1801, alý farář w Swogšicjch, nynj zámecký kaplan w Komornjm Hrádku w Kau. ku, zakl. mat. české. Srw. Jungm. Před několika léty zlatau tabačnici (pikslu) z literatorůw našich za odměnu ustanowil, kterému by se poštěstilo, literaturu oslowanskau prwnjm zdařilým překladem Homerowy Iliady obohatiti. Tato stala se J. Wlčkowi (w. t.). Hellenština (řečtina) gest přjbuzná slowanštiny iny) přede wšemi ginými gazyky, zasluhuge od nás wzdělánu býti. (Kwěty . 136. od Wrťátka.)

537. *Sidon* Jan Maria, učitel náboženstwj na c. k. gymnasium w Gičjně, ec bohoslownj, kazatel w chrámu sw. Ignáce a exhortator w káznici, nar. 18. 1792 w Solnici, knězem 15. srpna 1815. Kromě německých spisůw wydal sí, w. č. 676.

538. *Simenec* Frant. X., nar. 17. list. 1807 w Rakownjce, knězem 21. čce. , študowal filosofii w Mikulowě, odkudž 2 básně ke cti p. Prospera Husáka, nciala piaristského, do Ww. pražského k tisku zaslal, bohoslowj slyšel w Praze, ěgaký čas zámeckým kaplanem we Swině w Plzeňsku, pak 1 rok w Slaném, w Střezmiři w Beraunsku, přspl. k GN. Ww. Kw. Čchsl., w. str. 96 (187).

539. * *Skála ze Zhoře* Pawel, wystěhowanec kw. 1624—42 (wiz u Jgm.) s. mus.

540. *Sláma* František, nar. 16. května 1792 w Bogenici (tudy někdy po. n Bogenický), knězem 15. un. 1815, byl kaplanem w Prachaticjch, zámeckým Vorljce, nynj gest farářem w Chrašticjch w Prachynsku, člen spisowatelstwjm ý swat. dědictwj, zakl. mat. české. O wychowánj wlastenské mládeže přiro. n způsobem t. g. materštinau welmi horliwý a učený muž a otec, a negen

w češtině, nýbrž i w němčině zběhlý, w kteréž s Wranau (w. t.) na otázku z k- ského auřadu gižnjch Čech pjseckého od 11. května 1835 podanau as w tom s- slu: „*Ist es räthlich, dem ohnehin nur auf Trivialschulen beschränkten Unter- in der böhmischen Sprache, auch aus diesen ihren letzten Zufluchtsörtern zu dr- drängen, und statt dessen alles deutsch unterrichten zu lassen.*" Aneb: „*Ob es spriesslich wäre, unter die übrigen Lehrgegenstände an den böhmischen Trivi- schulen auch den Unterricht in der deutschen Sprache einzuführen*" wše wým- ně, obrazně a dogemně popsal. R. 1838 dne 6. unora, když neymilostiwěgš- měpán nařjditi ráčil, aby se domysly o zlepšenj trivialnjch a hlawnjch škol pjs- od zkušených mužův podali, na wšecky punkta náš Sláma mistrně, zwlášt- dem češtiny odpowěditi neliknowal, a z toho as 9 archův silného rukopisu widěti, že ze zkušenosti mluwil, a ne z šjleného mozku, gako ze slow wyswitá *Der ehrf. Gefertigte schreibt hier keine theoretische Chimäre, er hat auf diese vielen rein deutschen Schülern die böhmische, rein böhmischen die deutsche Sp- binnen 2 Jahre — im ersten Jahre nur während eines 4maligen Unterrichtes einer halben Stunde in der Woche beigebracht, und sie nebstbei im 2ten Jahrg- in allen Gegenständen der IIIten Klasse mit vorzüglicher Rücksicht des L- unterrichtet, und mit welchem Erfolge? Das Gymnasium zu Pjsek, so wi- dortigen Hauptschullehrer, mögen seinen Schülern in Bezug auf die Vorbere- das Zeugniss geben.* W. č. 481. 495. a str. 226.

541. *Slawjček* Antonjn, nar. 10. května 1813 w Tjšicjch u Mělnjka, s- wal hlawnj školu w Brandeyse, gymnasium, filosofii a bohoslowj w Praze, k Čw. 1838.

542. *Slawjček* Frant., nar. 4. list. 1798 w Modlešowicjch, knězem 24. 1824, byl kaplanem w Gindř. Hradci, nynj lokalista w Hlosawě w Klatowsku, mat. české (dle Květův 1836. 111) se zwláštnj horliwostj k získánj milowi našj materštiny sobé počjnal, swjtěziw nad wšemi obtjžnostmi a překážkami. našel češtinu w gymnasium giž po několik let, kdež mnozj welmi pilně a h- se k tomu měli. Též i mnohé z krásné pleti se zwláštnjm zaljbenjm se w č- cwičili. W. č. 406. 549.

543. *Sloboda* Daniel, kapl. w nitr. a trenč. stolici (Nar. zpěw. 1835. II. přspl. k Hrce.

544. *Slunjčko* J., w. str. 119 (132).

545. *Smetana* Josef František, nar. 11. března 1801 w Schweinsc- wstaupil do řádu premonstratského kanonie teplské, kdež i 23. řjgna 182- složil, a 14. srpna 1826 za kněze wyswěcen, od r. 1835 gest doktorem fil- auřadugjcj professor fysiky a mathematiky upotřebené na filos. ústawu w po smrti Sedláčkowě (w. t.) přednášj dobrowolně českau řeč a slowesnost. k Čm. Čpkd. Kwt., w. č. 378. 513.

546. *Smoliwecký* Mil., přspl. k Čw.

547. *Srbjk* F., přspl. k Čw.

548. *Srenka* Josef, ze sw. Mikuláše, posluchač bohoslowj w Prešowě (přspl. k Hrce.

549. *Sršeň* Jakub, školnj dohljžitel, rolnjk w Chocenicjch u Koljna n- stwj cerhenickém, přspl. k Rzl. pr., w. č. 102.

550. *Soltys* (Šoltys) Ondřeg Florian, ew. kazatel w Iwančině w tur- stolici w Uhřjch, rodilý z Mošowec (Nar. zpěw. 1835. II. 305), mudrolube- bohoslowj študowal za 5 let na ew. lyceum w Prešpurku, kdež se i pjse- gazyku československému začal učiti. Potom byl r. 1828 neyprwé kaplane- tom řádným při cjrkwi mošowské, nynj ale gest w Iwančině sl. b. kazatelem psal listownj knjžečku, encyklopedii potřebných známostj, wiz č. 379. 40- 594 a str. 74.

551. *Sommer* Josef Wěnceslaw, nar. 22. čce. 1805 w Radlicjch w P- nicku, byl od r. 1826—31 ředitelem knihtiskárny u Pospjšila (w. t.), od r. 1- sazečem u ss. B. Háze, odkudž za faktora k Špinkowi (w. t.) přišel. Přspl. w. č. 356. 501. 558.

552. *Stáně* Frant., nar. 28. čna. 1789 w Strakonici, knězem 15. srpn- farář čkynský w Prachynsku, aud sw. děd., přspl. k Rzl. pr.

553. *Staněk* Václaw, doktor w lékařstwj a magister w ranhogictwj od r. 32, wzaw za dissertacj mšenské mineralnj wody w Rakownicku, zakl. mat. české, pl. k Čw. Kwt. Krk.

554. *Stárek* Jan Nep., zakl. mat. č. a člen sw. děd., nar. dne 30. zář 1795 České Lipchawě, wesnici Králohradecka, panstwj Brandýského nad Orlicj. We ialnj škole swogj otčiny wypěstowán w prwnjch češtiny základech, opustil r. 09 swůg domow, a skrze 8 let w Litomyšli na učenj chodil, a odbyw studie li udrcké, w počet čekanců theolog. dioecesj mateřinské r. 1817 přigat byl. Týmž rokem w měsjci listop. započal běh swůg bohoslownj na pražské universitě akončil geg r. 1821, načež dne 24. srpna t. r. na kněžstwj w Král. Hradci gsa wěcen, a po dwau měsjcjch k adjunktstwj theologickému do Prahy powolán, ěstknáwal se we čtyrech letech pořád zběhlých opakowánjm wšech předmětůw osl., a odbyl čtwero tak zwaných přjsných z bohoslowj zkaušek. Od 17. list. 5 ustanowen za prof. suplent. biblického studium nowozákonnjho, dne 29. t. m. z weškeré saustawy bohoslownj weřegnau disputacj držel w Karoljně. Opustiw lentstwj 31. března 1826 a odbyw dwa dnj před tjm konkurs pro stolici mra lowj theol. na ústawu biskupském w Hr. Kr. odebral se za wysokým od bi pa swého giž 1. ledna 1826 doručeným powolánjm, we kterémž ode dne 6ho na až do 12. zář t. r. co prof. supl. trwal; a pak až do nyněgška co skute prof. stál, a spolu chowance semináře biskup. *řeči a literatuře české* po celý že meškánj swého čas wyučowal i wyučuge. R. 1831 dne 28. března učiněn minatorem synodal. při wšeobecném pro benef. curat. konkursu a r. 1833 dne března poctěn doktorstwjm w bohoslowj na wys. školách pražských. Mateř swogj se přiučiti nabyl přjležitosti djlem co posluchač libomudrctwj, djlem chowanec arcibiskupského semináře. Objral i objrá se až posud s překládánjm češtiny spisů ss. Cypriana i Jana Zlatoustého, a pokudž úřadnj práce toho do tj, přispjwá i k Čpkd.

555. *Steič* Ivan, dr. u Serbii, přspl. k Dn. il. 1836.

556. *Steigbigl* Frant. X., při aučetnictwj (†), přspl. k Ptn.

557. *Stezka* Jan, přspl. k GN.

558. *Stökel* (Stekel) Jos. F., práwnjk w Pelhřjmowě, přspl. k GN. Ww.

559. *Straďat* Ant. Jaroslaw, Solnický, Ondřegowský, nar. 1. unora 1804 laněm, knězem 24. čce. 1832, kooperator w Ondřegowě w Kauřimsku, přspl. l. pr. Ww.

560. *Straka* Karel, učitel w Čabě w Uhřjch, přispl. k č. 148.

561. *Stránský* Ant., nar. 29. řjgna 1793 we Welké Řetowé w Chrudimsku, em 1. list. 1816, prof. pastorálky, paedagogiky a katechetiky na ústawu boho ojm w Králowé Hradci, školy nawštěwowal německé a latinské od r. 1803 orawské Třebowi, odkndž se r. 1811 co prwnj žák téhož třebowského gymna na pražské wšeučiliště, a r. 1814 do Hradce Králowé, kdež i poswěcen byl, plana zůstal a spolu učitelem náboženstwj při hlawnj škole ustanowen byl, též duchownj správu při hrdelnjm právu na starosti. W dubnu r. 1819 aupil gako katecheta ke gymnasium, kde za horliwé geho konánj od c. k. gu um pochwálen, a r. 1829 od bisk. tamnjho hraběte A. J. Krakowského z Ko tu, mezi 7 čekanci wywolen byl na professuru dotčenau. Počjnánj geho w če od r. 1821, gest zakl. mat. české, uwedl w chrámu i české pjsně (Kwt. 1834 a gest od r. 1838 redaktorem Přjtele mládeže. Přspl. k Přm. (w. u Jgm.) 776. 779. 819.

562. *Stránský* Jos. Giřj, nar. 16. července 1777 we welké Řetowé, knězem ist. 1803, biskup. wikář gičinský, čestný konsistornj rada, národ. škol okršnj rce, čestný děkan na Weliši, přspl. k Přml. 1838, w. č. 645.

563. * *Streyc* Záhřebský Giřj, bratr morawský (1590—1613) w. u Jgm. 104.

564. *Strobach* Ant., narodil se 3. července r. 1814 w Praze. Počátkům učil křjžownické škole u sw. Františka, odkud se r. 1823 do malostranské wzornj odebral, kdež se mimořádně u proslulého Diwjška kresliti učil. R. 1826 na staroměstké gymnasium, kdež zaslaužilý prof. Kajetan Hübner, zamilowaw

si geg, záhy w něm chuť k wzděláwánj se roznjtil, takže St. r. 1828 němec
latinské klassiky snažně študowati počal. R. 1829 učil se wlaskému, a r.
českému gazyku od J. Jungmanna (w. t.), tehdáž žáky toho gymnasium w če
cwičiwšjho. R. 1830, 31, 32 zaměstknáwal se Str. čtenjm Palaefata, Xenof
Homéra, Horáce a Virgilia, pak Petrarky, Tassa a Ariosta w původnjm gaz
R. 1832 nastaupil filosofická studia a nawštěwowal z mimořádných předm
přednášenj o krásowědě, řecké a řjmské literatuře, řecké filologii, českém ga
wychowatelstwj, numismatice. Na ponuknutj swého přjtele H. Máchy (w. t.)
čal po Čechách cestowati, podnikl pak s njm cestu do Wlach, na kterežto
Linec, Salcburg, Inspruk, Benátky, Terst, Lublaňu, kdež se s kraginskými lit
drem. Prešernem a Thumannem oznámil, štýrský Hradec a Wjdeň. R. 183
staupil právnická studia, učil se anglickému gazyku, a neopominul dalšjho c
wánj po wlasti. R. 1836 podnikl cestu w polabské kraginy, počaw z Aust
březjch Labe cestowati. Co prawnická studia nastaupil, objrá se studowánjm
rodnjho hospodářstwj, a zanášj se nynj překládánjm spisu. anglickým gazyker
psaného, pod názwem »Zásady státnjho hospodářstwj srozumitelnými každému
wjdkami wygasnéné.« Přspl. k Čm. Kwt. Čw.

565. *Studený* František, učitel u sw. Filipa a Jakuba w Praze, w. 14.

566. *Stumpf* Wěnceslaw, mistr šewcowský w Praze, nar. w Zlonicjch
kowničku, as 58 let stár, powzbuzenjm Petrowce (w. t.) přspl. k Rzl. pr.

567. *Sturm* (Šturm) Josef, nar. 23. června 1792 w Plzni, kněžem 11.
1816, administ. děkanstwj w Manetjně w Plzensku, přspl. k Čpkd. Přml., w. č

568. *Suchánek* Aug. Giřj Pacowský, rada w Litoměřicjch (wiz u Jg
w. č. 460.

569. *Suchány* (Szuchány), Dr. M., přspl. k Zře., w. č. 161.

570. *Sušický* J. P., c. k. nápognj daně dohljžitel, w. u Jgm., w. č.
354. a str. 152 (3).

571. *Sušil* Frant., nar. 1804 w nowém Rausjnowě w Brněnsku, študia
w Brně, kde r. 1828 za kněze wyswěcen gest. Byl kooperatorem w Olbran
a w Komárowě u Brna, od r. 1837 professor nowého zákona na bohoslo
ústawu w Brně, kdež o wlastenské pastýři mladé a o alumnatnj knihownu sl
skau pečuge (*Morgbl. Wien* 1837 *N.* 33. od Wanjčka Fr. Kw. 1837. 128).
mat. české, člen swatoj. dědictwj. Wiz č. 149. 698. přspl. ke Krk. 1836, Čm

572. *Swatopolský* Šlechtislaw, přspl. k GN. Ww.

573. *Swatotrogický* Otho, přspl. k Ww.

574. *Swoboda* Frant. Jan, nar. 22. března 1778 w Praze, byl profes
gymnasialnjm w Litoměřicjch, pak w Král. Hradci a nynj gest grammatikalnjm
fessorem w Praze, druhdy dohljžitel školy u sw. Štěpána, po smrti J. N. Zin
manna (w. t.) byl na zatjm censorem knih, muž o wychowánj mládeže welm
chwý, o němž *Vat. Blätt. Wien* 1812 *N.* 79. *S.* 471. dj: „*Lobenswürdig
das Anerbiethen des S.* (na malé straně) *an den Ferientagen im Sommer
unentgeldlich Unterricht in der böhmischen Sprache zu ertheilen, und
selbe, da dieser Professor eine ausgebreitete und gründliche Kenntniss dieser
che besitzet, mit Vergnügen nennen.*" Geho prwotnj práci giž od r. 1797
1801 . . . wiz u Jgm. Přspl. k GN. w. č. 467—70. 491. 474.

575. *Swoboda* Jan Wlastimjr, nar. 9. května 1800 w Hořepnjce w T
sku. Dokonaw filosofii w Praze a theologii w Celowci (*Klagenfurt*) nawrá
r. 1826 do wlasti swé. Skončiw na to ročnj běh pro hlawnj farnj školu w
slaužil na hlawnj farnj škole u sw. Mikuláše; byl pak nazatjm učitelem mlu
a prawopisu na hlawnj teynské škole, kdež pak od r. 1832 učitelem na w
ochranitelně malých djtek na Hrádku se stal. Gest zakl. mat. české. W. č
a str. 75 *c*). Má modlitby pro malé djtky w rkp.

576. *Swoboda* Josef, nar. 3. list. 1792 w Branici, knězem 31. března
byl kaplanem w Teyně w Praze, nynj gest farář u ss. Filipa a Jak. na Smjc
bljže Prahy, wydal r. 1833 w Pr. u Tábora: Hlawnj chrám Marie P. před Teyt

577. *Swoboda* Wáclaw Alois, c. k. professor humanitnj na c. k. malo
ském gymnasium w Praze, narozen 8. pros. 1791 w Nawarowě w Bolesla

V sausedním paulinickém mjstě Bozkowě učil se čjsti a psáti, a napotom do Gen-
ic a odtud do Liberka (*Reichenberg*) do školy německé chodil; posléz učil se
vatně gymnasialnjm wědám. Zkausky z malých 2 třjd učinil r. 1803 a 1804
piaristském gymnasium boleslawském. Wyššj grammatikalnj školy studowal na
zském gymnasium akademickém, kdež se neywjce w řečtině cwičil. R. 1805
žákem D. Kinského (w. t.) w ml. Boleslawi, kdež pod njm, řjzenjm swého čtenj,
s a zaljbenj na krásné přjrodě a společným doprowázenjm celé třjdy huma-
j wštipen. Skončiw tu gymnasium, byl od Kinského k auřadu učitelskému po-
uzen. Filosofii wystudowal w Praze. R. 1811 studowal práwa genom 1 rok,
tawiw ge přewzal auřad wychowatelský, načež pak r. 1814 3tj ročnj běh práw
el. Giž 2 léta před tjm podnikl zkausku o záwod pro auřad dějepisu a ze-
pisu (*Vat. Blätt. Wien* 1814 *S.* 410), neželage propůjčenj nějaké professury.
Zowa podrobil se zkaušce pro auřad humanitnjho učenj. R. 1814 učil prozatjm
mnatikalnj školy w Pjsku, nato přišel za půl léta r. 1815 do Gindřichowa Hradce
rofessora humanitnjho. Tam 6 let pobyw t. g. do r. 1821 obdržel swrchu
čené mjsto. Spisowal česky a německy, ano i latinsky, a tudy Kolár w Sláwy
ře 1832 zněl. 415 pěge: »We dwau řečech rowně weršugjcj.« Srw. *Oest. Nat.*
kl. Wien 1836. 5. *Bd. S.* 240. — Spisy české u Jgm. před r. 1814. Přspl.
N. Kw. Čw. Čm. Čpkd. W. č. 105. 127—28. a str. 95 (154).— R. 1838 pře-
z wlaštiny Montekowé a Kapuletowé, zpěwohru we 2 děg., kteráž i na di-
le pražském dáwána (18. un.) se ljbila.

578. *Swětlohorský* (Leuchtenberg) Ant., oficjr w Praze, přspl. k Ww.

579. *Sychra* Matěg, narozen w Austj nad Orlicj, farář w Gimrawowě, pak
Ždáře na Morawě, umřel 19. bř. 1830, stár 54 léta, hmožnjm wrhnutjm krwe,
ž následkem překaženého krwoběhu pro přjlišné seděnj, njmž gegj průtoky se
li. Nemoc i smrt překwapila geg, ač giž dřjwe swátostmi opatřeného, při
jm stolku, od kterého geg mocně odtrhnauc, posledni spisowatelskau práci,
au práwě pod perem měl, gemu dokonat překazila. (Fr. Fiedler, farář we wel.
enici na panstwj polenském w Rozl. pr. 1830, č. 28.) Srw. Jgm. w. č. 221.
471. a str. 203 4).

580. *Sýkora* Jan Nep., učitel na hlawnj škole w Plzni, nabyl od r. 1801
kolnjm auřadě theoretickau i praktickau zkušenost. We swém »poukázánj
enj r. 1833« dj: »Osud mne k tomu ustanowil, že po celý giž tak drahný
mého učitelského auřadu stále na takowých ústawech pracugi, kde se wyučo-
j w obau řečjch zároweň přednášj; . . . měl gsem přjležitosti dosti, wady
otně poznati, kteréž w neyweyš předepsané methodnj knize (Paytl 1821 str.
stogj zřegmě . . . mládež w českém ničemu, w německém ale čemusi málo,
neauplně naučj, následowně w krátkém čase po wystaupenj ze školy, to gen
rchně naučené hned zas zapomjná, a opět tak newědomá, gako kdy by nikdy
u nebyla nawštěwowala, zůstáwá.« W. č. 15. 49. 50.

581. *Šádek* Karel, učitel w kragské hlawnj škole královéhradecké, narodil
dne 29. června r. 1783 w městě Nowé Pace w Bydžowsku. Nawštěwowal
ládi farnj školu w mjstě, we 12tém roce byl dán do hlawnj školy liberecké
henberger), kdežto do 3tj a 4té třjdy chodil. Pak se učil w hudbě a připra-
al se k učitelskému auřadu, a r. 1799 wyswědčenj za učitele pro českau farnj
u w gičjnské hlawnj škole obdržel. R. 1800 a 1801 učil w obci wrchowinské
ažto privatnj pomocnjk k ruce swého bratra; učitele nowopackého. R. 1802—
5 slaužil při farnj škole nowopacké co pomocnjk, a 1. června t. r. byl zwolen
čitele při městské škole w kragském městě Nowém Bydžowě. R. 1808 ode-
se do Prahy, kdežto školnj běh pro hlawnj školy slyšel a též po wšech zkau-
h wyswědčenj obdržel, načež r. 1811. 1. srpna z Bydžowa do Hradce Králowé
ho učitele k hlawnj škole přišel, pak 7. února 1818 w Praze po učiněné
šce wyswědčenj za ředitele pro hlawnj školu 4 třjd dostal. — Giž gako malý
pec, gsa rozený Čech, swau mateřskau řeč, češtinu sobě libowal, a protož
lerád »Krameriusowy Nowiny« swým milým rodičům čjtáwal, pozděgi hleděl
tjm gak ponaučných tak i zábawných českých knih w češtině dokonalegšjm
činiti, až r. 1822 na wyššj nařjzenj weleslawného gubernia ode dne 18. čce.
, aby učitelowé a pomocnjci školnj též w zeměpisu a přjrodnictwj poněkudž wy-
ceni byli, prwnj pokus učinil, když takowých spisůw českých tehdáž se nedo-

stáwalo, zeměpis sepsati, a pro wyswětlenj i rysy pro rytinu a pro mapy wyhotowiti (1822 — 24). Že ale práce tato wděčně přigata byla, dalo mu nět, že se pokusil i »Přjrodoskum (1825), hyboměřstwj« (1830) sepsati a ti wydati. Sčeštil 1. Wýtah z Vstanowenj prwnj rak. společnosti we Wjdni, ohněm učiněnau škodu nahražuge (1826), 2. Obecnau zprāwu čili Policye we (pro rychtáře na panstwj královéhradeckém), 3. Pořádek při hašenj ohně město Hradec Králowé) mimo giné. W rkp. má: 1. Sčeštěný prawopis něm pro školy w c. k. zemjch předepsaný, spolu sepsánj stegně a podobně zněg německých slow w 564 průpowědjch s českým přeloženjm. 2. Sbjrka podol stegně zněgjcjch českých slow w průpowědjch, kterézto knihy co neyspjše dány budau.

582. *Šafařjk* (Schafařjk, Schaffarik) Pawel Josef, doktor filosofie, č aud společnosti českého národnjho Museum, též člen několika giných uče společnostj, bywalý professor na gymnasium nesgednocených Řeků w N Sadě w Uhřjch, nar. 13. května 1795 w Kobelárowě, wsi w hornjch Uhřjch. geho tamnj ewangelický kazatel, dal si na dobrém syna swého wychowánj zá a Š. zwědawostj swau nemálo k tomu napomáhal. R. 1805 přišel na gymn do Rožnawy, a r. 1808 do Dobšině, a učil se kromě přjprawných nauk i g latinskému, německému a maďarskému. R. 1810 odebral se na slawné l kežmarské, studowal do 1815 libomudrctwj, bohoslowj a uherská práwa, a zplápolala čtenjm některých nowých českých knih u něho poznowu wážn láska k řeči a literatuře slowanské, pro nižto by snad nikdá, ačkoli rozený S (což zhusta u nás se stáwá) nebyl procitl. Se wšj chutj napotom se oddal slowanskému, a geho přispěnjm zlepšena českoslowanská prosodie (1818). R. odebral se wysokým powolenjm na wšeučiliště jenské, kdež se kromě swého njho předmětu: bohoslowj, také libomudrctwj, dějepisu a přjrodným w s welkau pilnostj přiučowal a základy k swé wšestranné učenosti položil. W od té doby z geho oswjcené hlawy wyšlo, bylo plodem slowanských mus, a wšecko w slowanštině welmi přjgemné a wýborné. R. 1817 — 19 byl po n čas wychowatelem mladého zemana uherského, a brzy na to obdržel profe humanitnj na wnowě zřjzeném gymnasium giž dotčeném w Nowém Sadě, gehož ředitelem byl. Rjzenj téhož ústawu zložil r. 1825 a professuru swau r. dychtě po klidném w Praze životě a po wlastenských wědách. Mnoholetým bywánjm w gižnjm Uhersku bádal w tamnjch nářečjch: chorwátském, srbsk bulharském. Následowngk Dobrowského (w. t.) postaupil w některém c geště dále nežli předchůdce geho. — Máť s chotj z dewjti zplozených djte živé. Roku 1837. 29. května stal se cjs. královsk. provisornjm censore krásnau literaturu a smjšenau třjdu w Praze. — Geho prwotnj práce roku 1814 (wiz u Jgm.) a čjslo 139. 231. 380. 416; přispěl ke Krku Kwt. a Čm., gehož redakcj r. 1838 na se wzal. Psalť i německy: Ueber di kunft der Slawen. Ofen 1833. — Serbische Lesekörner, Pesth 1833, k Wiener Jahrb. a Ost 1838. W rkp. má Srbské zákony a obyčege práw na mnoze ze staršj doby pošlé, gež sebral, potwrdil a rozhognil car Štěpán r. 1354 (Star. sl. 1836. I. str. 18). Máť sepsanau welmi obšjrnau historii tury slowanské. Geho dawnj o tom djlo tak se má k nowému, gako malý w k welikému obrazu. Wětšj část gest giž wypracowána, leč ostatku nechce s týkati před wydánjm Starožitnostj slowanských do 10. stoletj (Srw. Žu w Sktp. 1836, jul. N. 7. 9. Kwěty 1837. č. 9 a 1838. *Convers. Lex. Lpz.* a *Oest. Nat. Enc. Wien* 1836. 4. *Bd. S.* 498. Hrku. 1837. III. atd.)

583. *Šediwý* Šebestian, nar. 28. srp. 1802 w Jenikowě (Goltschjen knězem 20. srp. 1827, kaplan u sw. Apolináře w Praze, zakl. mat. české 646. 810.

584. *Šembera* Alois Wogtěch, nar. 21. břez. 1807 we Wysokém M Chrudimsku (tedy psán někdy Meytský?), nižšj studia odbyl w Litomyšli, w Praze. Od r. 1833 gest auskultantem při magistratě brněnském. Wiz č. 390 a str. 117. 154. přspl. k GN. Kw. Čw. Čchsl. 1830, Čm.

585. *Šifner* (Šiffner, Schiffner) Alois F. K., nar. w Klatowech 4. břez. studowal w Plzni a w Praze, byl advokatem w Klatowech a justiciárem na lika panstwj okolo Klatow, umřel 25. září 1836, w. č. 174.

586. *Šimek* Wáclaw, nar. 29. srp. 1787 w Hořicjch, knězem 12. srp. 811, farař a bisk. vik. tagemnjk, přspl. k Přml. w. č. 742.

587. *Šimko* Jan Wil., ew. kazatel w Trenčjně, nynj professor prakt. theo-gie, přirozeného cjrkewnjho práwa, též slowanský kazatel w Prešpurku, přspl. Jgm.) k Čchsl. Čm. w. str. 236.

588. *Šindelář* Arnold, Oldřich, nar. 2. břez. 1800, slib řádu premonstrat-ému složil 24. řjgn. 1824, knězem 9. dub. 1827, kapitulár teplský, katecheta na mnasium plzeňském, přspl. k Čpkd. w. č. 677.

589. *Šjr* (Schier) František de Paula, nar. w Budyni nad Ohárkau (Ohřj) . řjgna 1796, od sedmi let neywjce německy wychowán gsa nawštěwowal II. du normal. na Malé straně w Praze, nato III. normal. třjdu w Litoměřicjch, ežto spolu r. 1810 od Exjesuity a c. k. prefekta P. Bern. Schirmera do latin-ých škol připrawowán byl, a tu teprwa dostaw se gako dobrotiwým nebes řjze-u pod blahoděgné wedenj a wyučowánj Josefa Junģmanna (w. t.) do třjd huma-njch, laskawým geho pobjdnutjm češtiny opět wšimati se počal, a tomuto hor-ému Učiteli swému a Wlastimilu to děkowati musj, že wlasti opět gako na-ácen byl. Přišed nato r. 1816 do Prahy do filosof. škol, nawštěwowal pilně diny J. Negedlého (w. t.), počal se učiti řečem zwláště ginoslowanským, ruské, lské atd. a překládage pilně z řečtiny a latiny do českého, hleděl se wykoná-njm powinnostj swých spogowati cwičenj se w gazyku mateřském; což tjm wjce prospjwalo, gako že tenkráte každý, a tak i on při konkursu pro gramat. třjdy 1819 a pak i pro human. wědy roku téhož austně i pjsebně známostj českého gyka wykázati se musel. W těchto letech wystaupil on při nedělnjch we fyzice zwedených deklamacjch weřegně prwnj w českém přednášenj a osměli se leckteré saické kusy a básně swé do spisůw weřegných umjstiti, a tenkráte se také kusil wůbec rozhlášenau *Wínu* z německého weršem mjchaně trochaickým časo-rně přeložiti, (a to gen gako pro swé cwičenj se). Když pak mu r. 1820 kožto professoru třjdy hum. c. k. Gymnasium w Gjčíně swěřena byla wys. anowenjm mládež wlastenská, počal gi w saukromných hodinách zdarma wy-wati w mateřském gazyku, gakožto posud po 2 hodiny týhodně činiti nepře-swá, obdržew od 24. srp. 1837 od wys. řjzenj powolenj swým žákům po učiněné wřegné zkaušce wyswědčenj také z českého gazyka udělowati. Nápodobně z darma dwa-te týhodně wyučuge s prospěchem w českém gazyku giž po 15 let wogenské chowance 18ho pluku pěchoty we pěstownè gjčinské, a w popřánych k oddechu pohowě mu hodinách překládánjm a spisowánjm neyraděgi se zanášj. Geho sy od r. 1820 w. u Jgm., Přspl. k Čchsl. Krk. Ptn. GN. Kwt. Čm. — Wiz 229. 346. 368. 533. 814. a str. 96 (191). Spisy w rkp. 1. *Zeměpis* wšeobecný gednom djlku dohotowen, gakožto pokračowánj w: *Přehledu wšeužit. wěd.* → *Dobytj Mexika*, (tři djlky z Van der Velde), nacházj se rukopis u P. Špinky Praze. — 3. *Abecednjček* a *Čtenářek*. (ABCdnj knjžka pro djtky s obrázky giž r. 1832 hotowa). — 4. *Prawidla cwičenj se we zbrani* pro c. k. pěchotu a uky wogenské. (Z němčiny). — 5. *Gedna gako druhá*, (Cosi fan tutte). Zpě-hra dána w Praze, kdež se i zpěwy w rukopisu z wlaštiny přeložené nacházegj. něm. přeložen i text ku Haidnow. oratorium: *Stwořenj*. (Die Schöpfung). *Selánky Virgilowy* s poznamenánjmi a žiwotopisem spisowatele Virgila. (Zkaušky w Kro-) 7. *Tacitowa germanie* s poznamenánjmi. 8. *Eutropa: Breviarium* rom. hist. *Mnohé kusy* z obau Chrestom. latinských pro human. třjdy: popsánj řeči, Tro-ký Senek. wýslownè a g. NB. *Chrestomathie wšecky pro gram. klassy* přelo-é má w rukopisu weleučený p. *Antonjn Faendrich* (Štáhlawský), doktor we sofii a c. k. prof. gram. tř. w Gičjně. 10. *Vaters russisches Lesebuch* (gehožto eloženj giž od r. 1816, aspoň prosaických kusů, má w rukopisu Tomjček (w. t.) Praze, a to: O lásce k wlasti od Karamzina, wyšlo we Kwětech). 11. *Básně* eliké, djlem původnj, djlem přeložené (některé po různu wyšly). 12. *Mnoho wozpytných bádánj*, zwláště srownánj německé řeči s našj a slowanskau wůbec, krátce s latin. a řeckým a ginými řečmi, — pak wšeliká pogednánj, z nichžto která w Kroku se nacházegj.

590. *Škorpjk* Fr., Morawan, bohoslow w 4. roce w Brně, přspl. k Hr. w. Jurende 1838. 367.)

591. *Škraup* Frant. Jan i syn geho, českého diwadla kapelnj mistr, w. č. 2. 166. a str. 116 (40).

592. *Šmjdek* Frant., posluchač filosofie 2. roku w Brně, přspl. k Kw. 1

593. *Šmit* (Schmitt) Jan, nynj prwnj učitel na c. k. klatowské hl
škole w Čechách, nar. dne 10. zářj 1776 w Unterwaldbehrüngen před Rýnem,
filialnjm to mjstě náležegjcjm k faře bastheimské. Otec geho Mauric a matka
M. rozená Hagowá, byli podani tehdáž biskupsko-wéwodsko-wircburštj, kat
žiwjce se a rodinu swau hospodářstwjm a w plátnu obchodem. Z pěti djtek
Jan neymladšj, kterýchž od swých rodičůw w čtenj, psanj a počjtánj zběhl
k prawému Boha znánj záhy byl weden. Chodil do školy swého rodiště, a
se tam i prwopočátečnjm, čili předgymnasialnjm prawidlům latinského gazyka
učitelem Heymem. Od 1. listop. 1793 do 1798 nawštěwowal s pochwalan gy
sium w Münnerstadtě pod professory z řádu sw. Augustina. Oba běhy filo
slyšel we 2 následugjcjch letech na wšeučilišti wircburském s welikým prospě
pod prof. a též spisowatelem logiky, moralky a matematiky, Ondř. Mecem.
1801 slyšel wychowatelstwj, dogmatiku, cjrkewnj děgepis, a děgepis Něm
na témž učilišti. Přewratem země francauzskau wognau a časnau smrtj swých
dičůw gsa pohnut, wstaupil Š. na podzim 1801 w c. k. rakauskau wogen
službu a sice u 15. linie pěchotnjho pluku (*Infanterie-Regiment*) tehdáž
Riese, nápotom baron Zach řečeného, gehož štáb w Chrudjmi ležel, kdež 1
při kompagnii barona Geislera w garnisoně pobyl, a zde přinucen *českému ga*
s malými pomůcky se učiti počal. Chtěge sobě žiwobytj zlepšiti, wyučow
kupce Mazáče a u giných w domjch djtky w němčině, učilť ge německy, a
geho učily česky. W letech 1803 a 1804 ležel w Králowé Hradci w garni
kdež w zimě při kompagni přjčinau barona Kosa z Dobřjše, nadporučnjkem
(Oberlieutenant) učil desátnjky *(Korporale)*, swobodnjky *(Gefreite)* a pros
w čtenj, psanj a počjtánj, a byl tudy od strážnj služby swoboden. W měs
též wyučowánjm francauzštiny a italštiny přilepšil. W létech 1805, 1806,
byl prwnjm učitelem w plukownj wychowatelně *(Erziehungshaus)* na Košumb
u Luže, kdež wychowancům německau mluwnici a prawopis, náboženstwj, w
ské pjsemnosti a u wogště přicházegjcj cizj slowa ke wšeobecné spokogenosti
nášel. Dne 23. zářj 1808 propuštěn ze služby, zasnaubil se s Anau Sýkorowau
wého Hradce, nawštiwil skrze dědictwj swé rodiště, a slyšel l. 1809 na pr
normálnj škole přednášenj pro čekance hlawnjch škol, a tudy w A. Pařjzku (
swého přjzniwce nalezl, mage byt we škole, přjspěwek měsjčný 8 zl. a
u Poláka, nadporučnjka u c. k. kommissj šatstwo-hospodářstwa *(Montours-C*
nomie). Dne 12. srp. 1809 ze 14 předmětůw zkaušen a puštěn. Dne 1. l
1809 přišel do Kutnéhory za 3ho učitele hlawnj školy, kdež po 2 léta učil.
učinil prwnj pokus w češtině, rozšjřiw a zlepšiw Wjtkowo (w. t.) naw
k němčině, a wydaw ge l. 1810 w Kutnéhoře u knihtlačitele Wondráška.
2000 wýtiskůw silné wydánj této česko-německé mluwnice rozebráno w 1
a wydawatel zjskal tjm čistý wýnos 1600 zl. w. čjsla. Tento obchod byl o
gak wydawateli, tak i spisowateli k podánj giných takowých nápomocných k
10 — 15 archůw silných. Dne 1. list. 1811 přišel Š. za 2ho učitele do K
kdež německau mluwnici a prawopis, německý listář a český prawopis d
břez. 1815 s pochwalau učil. Tu wyšly spisy (w. u Jgm.) 1812. 1813. 181
Od 1. dub. 1815 až do poslednjho řjgna t. r. byl Š. prwnjm oprawowa
w c. k. z Šénfeldské dworské tiskárně w Praze, a od 1. list. 1815 — do 2.
1816 učitelem na táborské hlawnj škole. Dne 16. kwět. 1816 dostal se na s
dotčené mjsto do Klatow, kdež až na konec šk. r. 1821 německau mluwni
4 třjdy, gako i měřictwj, stawitelstwj we 4té třjdě učil, s každoročnj pochw
Od r. 1822 učj toliko 4tau třjdu s wygmutjm náboženstwj a kreslenj. W
době sepsal knjžky 1818. — 1819. — 1823. atd. Cwičná auplná grammatik
měcká pro Čechy, kteřj se gazyku německému důkladně a dokonale naučiti
A. p. n. *Vollständige böhmisch-deutsche Sprachlehre für Böhmen mit 350*
senden und lehrreichen Aufgaben zum Uibersetzen ins Deutsche und ins Böhm
nebst den nöthigen Bedeutungen und Redensarten. W rkp., kterýž l. 1824
c. k. zemské wládě předložen dle wys. gub. powzbuzenj, aby se pro česko
mecké školy sepsaly: 1. pro české trivialnj školy »česká mluwnice w české
2. pro česko-německé školy »česko-německá mluwnice.« Tento rkp. obdrž
23. dubna 1829 nazpět. Š. sepsal i německé knihy modljcj l. 1824. 1828.
Berlinský časopis: *Der Gesellschafter* l. 1822. Nro. 55. we recensj wšech wy
českých spisůw chwálj Š. za dobrého učitele. W. č. 16. a str. 80. f), 95 (162,

594. *Šnaidr* (Schneider), Karel Sudimjr Agnel, pensiowaný justiciář, nar. . pros. 1766 w Králowěhradci, kdež geho otec purmistrem (*Bürgermeister*) byl. o malých škol chodil w Praze, filosofii ale w Lipsku slyšel. Potom nawštiwil oting (*Göttingen*), Hali a některá giná německá wšeučiliště, kdež si osobnj ámost s tamnjmi spisowateli a básnjky učinil. R. 1786 nawrátiw se do swé wlasti, wštěwowal wšeučiliště w Praze, kdež právnj studia a přjsné zkaušky sudictwj ončil, a r. 1793 byl we swé otčině za magistrátnjho a konsistornjho radu usta- wen. Než tento auřad brzo složiw, wywolil sobě justiciárstwj na panstwjch Reichštadtě, Polici a Ploškowici, pak na panstwj knjžecj-trautmansdorfském a sléz na hraběcj-kolloredo-wallseeském. Od r. 1803—6 při swém w Praze po- tj zastáwal pro zatjm po smrti prof. Meissnera professuru aesthetiky a klassické eratury, gehožto čtenj se welmi ljbila. R. 1806 přestěhowal se do Rožďalowic, k do Dimokur a později do Smidar, kdež i umřel 17. máge 1835. Básně ně- cké a práce wydané r. 1805. 1817, 1819, české r. 1820 počjnagj. W Jgm. a 150. přspl. k Čchsl. 1825, Čw. Čm. (Srw. Kwěty 1837. č. 10. od Rubše, rýž geg opěwal. Pak Wýkl. Sl. Dcery 1832. str. 304. — *Oest. Nat. Ency. ien* 1836. 4. *Bd. S.* 569.)

595. *Šohag* Wogtěch, nar. 19. dub. 1793 w Pacowě, knězem 10. dub. 1816, lan w Pacowě, pak w Chusnici, nynj opět kaplan pensiowaný we swé otčině. isy geho w. u Jgm., přspl. k Čechsl. 1825, Rzl. pr. Cw. 1834. w. č. 51.

596. *Šohag* Frant., přspl. k Čw.

597. *Šolc* (Scholtz) Frant., nar. 10. pros. 1780 w Kasegowicjch, knězem . zářj 1805, byl r. 1826 staršjm kaplanem a nynj gest farářem w Rožmitále, pl. k ged. časop.

598. *Šolc* Jan Křt., narozen w Leštině, nepatrné wesničce panstwj Koste- ho dne 25. unora roku 1801. Byl gest r. 1812 do normálky gičjnské přigat, se gazyku německému naučil. Postaupil r. 1814 do prwnj školy latinské na mnasium w Gičjně; na to šel do Prahy, kdež filosofii, a do Litoměřic, kdež ologii slyšel. Zde se netoliko nařjzeným předmětům wyučowalo, alebrž i uži- né knihy z bibliotheky seminářské se ku čtenj rozdáwaly; každodenně se de- mowalo, a to djlem práce wlastnj, djlem libowolně zwolená báseň, k njžto buď od, buď whodný záwěrek se přiosnowal. Mimo to w oběhu měsjce každý swůg áštnj aukol, z cwičenj se we slohu záležjcj, panu praesesowi odwesti musil. o wše se owšem gazykem německým dálo. Než dobrotau pana direktora Faul- ra bylo Čechům po žádosti gegich swoleno, že tolikéž zwláštnj pilnostj krom- ěgné deklamacj české držeti a měsjčné aukoly w materštině pracowati směli. oť to arci gen něco, ale Čechu swrchowanau potřebu známosti gazyka mateř- ho uważiwšjmu bylo to milé a wzácné. Wyučowánj p. Kaublowo mnoho ne- wášelo, an zřjdka kdy se stáwalo a pak na pauhé předjtáwánj mluwnice se ezowalo. Giným pak na to biskupem giný opět pořádek se zawedl. Načež r. 1823 dostal se Šolc zase do milé Prahy na Litoměřickau fundacj, kde třetj bohoslowj gest odbyl. Pastýřské bohoslowj slyšel opět w Litoměřicjch od gka (w. t.), který nemoha nic gineho pro české bohomluwce učiniti, aspoň lednj kázanj na zkaušku w češtině gim wypracowati dal. Posudek onoho kázanj . wážena památkau Šolcowi, kterýmž počal gakausi k sobě z ohledu českého yka mjti důwěru, kteráž napotom owšem zase wytuchla. Gsa geho milostj bisk. ncencem Eduardem Mildem r. 1825 dne 23. srpna na kněžstwj pomazán, ob- el kaplanstwj w Libuni u wýtečného wlastence Ant. Marka (w. t.). Blažen dý mladý kněz, gemuž se záhy dostane w společenstwj s takowým wzdělaným, chtilým mužem, gaký gest p. děkan libuňský. Tu teprw seznal mladý ka- , srownáwage skrownau zásobičku swého umělj s wšestrannau učenostj swého ře, že se ještě mnohému učiti má; tu slyše geg kázati, živě cjtil chudobu, ne- ornost swého slohu českého. Umjněno dle živého toho wzoru se neustále spra- wati. Knihy se pilně čjtaly, zwláště za dlauhých wečerů zimnjch. K napra- j slohu se leccos i z němčiny překládalo, gako: Bitwa s Tatary, modlitebnj y od Haubra a giné. Nezůstalo ale genom při češtině, hognost knih polských ských, kterými opatřena bibliotheka p. Markowa, dáwala přjležitost cwičiti se ginych nářečjch slowanských. Ljbezný způsob, gakowým nápomocen bywal chto nářečjch sběhlý p. Marek chtiwému učenci, podobal se spjše zábawné nežli trudnému namahánj. Časté nawštěwy od mužů we světě československan-

ském nemalého slowa došlých, požitečné besedy gegich, zprávy zanjmawé, náv
z ohledu literatury, zágemné podněcowánj a zbuzowánj k prospěchu gazyka
ského — to wše utěšeně působilo na srdce Šolcowo. Odtud pošlo, že Š
přjkladě swého wáženého principála hned w druhém roce stal se zakladatelem
tice, že nikdy nebývá nedočkawěgšj, gako když na světlo wydaná česká k
dlauho nepřicházj, nad ničjm nepociťuge srdečněgšj radosti, gako když slyšj
opět to neb ono se zwelebilo w drahé otčině; nikdy ho wětšj hoře nepogme,
když geg dogde žalostná nowina o ztrátě některého slowutného wlastence. — Z
buně se dostal za správce duchownjho na Hrubau Skálu a odsud za 3 let
Wiskeř. — Přspl. k Krk. 1830, GN. w. č. 766.

599. *Šolc* (Scholz) Josef, nar. 1. list. 1791 w Třebechowicjch, knězem
řjgna 1814, farář w Borohrádku w Králowéhradecku, přspl. ke Kwt.

600. *Šön* (Schön) Josef, prefekt gymnasialnj w Pjsku, zakl. mat. če
člen c. k. společnosti k zwelebenj rolj, obchodu a uměnj w Gorici, čestný
nár. českého museum, buděgowský bisk. notář, nar. 14. března 1790 w Jose
w Králowéhradecku, knězem 30. března 1812, kromě německých a latinských
sůw, přspl. k Čm. *Erinnerung. Leitmeric.* 1837. *I. Bd.* 7. *Heft S.* 230 překl
české pjsně. Umřel w un. 1838.

601. *Šönbek* (Schönbeck) Michal, doktor w bohoslowj, prof. pastýřs
bohoslowj, examinator synodalnj na ústawu w českých Budëgowicjch, přispjw
člen českého národnjho museum, nar. 3. září 1787 w Řjmowě, knězem 18. s
1811, přspl. k Čpkd. w. č. 610.

602. *Špachta* (Spachta) Dominik, nar. 4. srp. 1803 w Gjlowě, knězem
bř. 1828, farář w Kolči w Rakownicku, meškal as 2 leta w Halici. W. str. 8

603. *Špinka* Wáclaw, nar. 13. září 1796 w Habru w Čáslawsku, štud
w Praze bohoslowj, zakl. mat. české, ředitel arcib. knihtiskárny u Josefowy
terlowy z Wildenbrunu. Geho nákladem mnoho českých knih na světlo w
a 6 presůw samé české knihy tisknau. Wiz u Jgm. Přspl. k Čpkd. w.
153 (22).

604. *Špišić* Benjamin iz Horvatske, přspl. k Dn. il. 1835.

605. *Štembera* Mat. Dobromjr, nar. 31. pros. 1806 w Kmetnowsi, wesnici
w Rakownicku ležjcj, wšak k Litoměřicku přináležjcj. Neyprwé nawštěwowal
mácj českau školu, pak wyštudowal humaniora djlem w Slaném, djlem w Praze.
nemoce a chudobu nemoha dokončiti studia filosofická, oddal se hogičstwj (
urgii), kdežto strawu sám sobě zaopatřiti musel. Učil se roku 1829 pod J.
gedlým (w. t.) česky, a ač se roznemohl, předce se zkaušce podrobil české.
we w *žádné* škole, *žádným* učitelem ani pozorným učiněn nebyl na to, c
wlast, národnost, co gazyk slowanský. Wydal r. 1838 Popsánj Rakownjka.
k Ww. Kw.

606. *Štěpán* Jan Wlastimil, nar. 7. čerwna 1782 w Ginině, knězem 15.
1805, byl farářem drahenickým a nynj gest na Pohořj a bisk. vik. sekretář w
chynsku, w. u Jgm. přspl. k Čm.

607. *Štěpánek* Augustin, nar. 2. un. 1794 we Westeci, knězem 24. s
1819, kaplan w Chrudimi, nynj farář w Prawonjně, přspl. k Přm. Čw.

608. *Štěpánek* Jan Nep., diwadelnj tagemnjk pod diwadelnjm ředit
Libichem až do r. 1816, od r. 1824 — 34 spoluředitel stawowského div
w Praze, a od r. 1834 — 1838 kassjr, nar. 19. máge 1783 w Chrudimi, štud
w Litomyšli humaniora, a na pražské universitě filosofii a theologii, byl r.
wogjnem u pluku arciwéwody Karla, a tudy do pole táhl až do pokoge lün
ského. Giž we swém mládi obgewowal lásku k swé mateřštině, wešed w
s mnohými milownjky diwadelnjmi we spolek, s nimiž od r. 1812 — 23
české prowozowati dal, z gichžto přjgmůw w této době pražským dobročin
ústawům 20.000 zl. stř. se sešlo. Gesti welmi pilným a as 200 kusůw diw
njch na odiw přiwedl. Ohledem zásluh o literaturu českau a dobročinných
wůw udělil mu pražský Magistrát r. 1817 čestné měšťanské právo; huma
společnost r. 1818 ředitelstwj ústawu hluchoněmých r. 1819, ústaw sirotčj r.
kdež i česky učj, r. 1820, české nár. Museum r. 1824 (co činný člen), sp
kostelnj hudby r. 1826 propůgčily diplomy za člena swého. Cjsař Františ

21 uděliti ráčil gemu prostřednj zlatau civilnj čestnau medalii. Zakl. mat. české. ho spisy od r. 1809 wiz u Jgm. Srw. *Chronik d. öst. Lit. Wien* 1818. *N.* 35. *st. Nat. Ency. Wien* 1836. 5. *Bd. S.* 202. — Od r. 1835 gest redaktorem ské Wčely, též Listůw od r. 1837. Wiz čjsla 187—90. 192—93. 203—40. a str. 131 *f*) *g*) — *l*), 133 *a*) *b*), 134 *e*) *m*) *n*) *p*) *s*). Má hezkau knihownu českau, stáwagjcj neywjce ze starých řjdkých prwotiskůw. Po Krameriusowi slawném t.) má rkp. snad dle pjsma z r. 1700 : »Gak se to Wyházenj z Okna dálo, zo se Pržitom zbiehlo.« Fol. (přes 500 stran.)

609. *Štěpnička* František Bohumjr, nar. 13. řjg. 1785 w městysu Opatowě, otec geho polnjm hospodářstwjm se živil. Giž co chlapec na gewo dáwal ikau náklonnost k uměnj liternjmu, i měltě neskrocenau žádost po wyššjm cwi- j a wzdělánj; že wšak nepřjzniwé okolnosti, w kterých rodičowé geho se na- zeli, tomu geho dychtěnj na odpor byly, nebylo naděge, že by kdy dosáhnauti l, po čem duch geho bažil. Gsa neywjce k prácem domácjm přidržowán ěl alespoň w tamněgšj weské škole, co možno bylo, prospjwati, ano we dni lnj a swátečnj wlastnj pilnostj k tomu se přičiňowal. — Wěda, kterak po- ná gest známost gazyka německého, obzwláště po nj dychtil, a nagitjm u učí- e swého českého slownjka s německým a lat. wykladem, geho se i hned chopil, k dlauho w nedělnj dni slowa česká a německá z něho wypisowal a nazpamět čil, až celý slowář w paměti měl. Brzo wšak na to dopjdil se slabikáře, pak meckého ewangelium, z něhož německý text počal přirownáwati českému, wy- ti neznámé částky řeči a učiti se nazpamět, čjmž se i skloňowánjm a uchylo- jm slow poněkud oznámil. Takowým se cwičenjm w brzkém čase tolik ěmecké řeči prozpěl, že celé ewangelium německé bez pomoci na česko wy- i uměl, který pokrok zwláště proto dosti znamenitý byl, že těmi wěcmi gen gmo mimo uložené sobě hospodářské práce objrati se mohl, a často od ostatnj leže wysmjwán bywal. A tak pak každé německé knize bez welikých obtjž- j rozuměti mohl. Potom roku 1801 w měsjci mági, když byl dřjwe geště swému wšecky garé sjge zaoral, odebral se do Dešne, německé wesnice, na t léta, aby se w tom mluwenj wycwičil, kdež wyprawowánjm českých bágek ěmecku brzy lepšj sobě, než tamnj byla, němčiny přiosobil. Tjmto způsobem apotom i giným cizjm gazykům učil. Gymnasium wyštudowal w Nowé Řjši 805, kdež se i gazyku francauzskému učil, a češtiny si wšjmati počal. Toho bawil se napotom we Wjdni, kdež historické spisy a německé a francauzské jky w knihowně čjtal. Odtud odešel r. 1806 do Holomauce, kdež 1nj ročnj filosofie skončil. W prázdninách byl w Opatowě, kdež čtenjm Hlasatele k dánj českých pjsnj powzbuzen byl; 2hý rok filosofie odbyl we Wjdni 1809, i bohoslowj se oddati chtěl. Odtud šel za pěstauna, stal se práwnjkem, byl arem hospodářským a pak správcem na panstwj heidersdorfském, pak odešel delnjmu saudu, odtud pak po půl létě šel opět do Wjdně, kdež práwa dále owal. R. 1815 slaužil u wjden. magistrátu a oženil se s Wjdenčankau. T. r. konceptnjm praktikantem, r. 1816 protokollistau bankalnj administracj w Praze k tagemnjkem. R. 1817 a 1823 náklad wedl na wydánj swých básnj. R. 1825 al se do Brna za assessora téhož auřadu, l. 1831 stal se c. k. kameralnjm au, w kterémž důstogenstwj 26. srp. 1832 w Badenu w dolnjm Rakausku é swému zdrawj zemřel s chotj swau o den pozděgi (Čm. 1835. 174 — 79) str. 116 (49). a u Jgm.

610. *Štětina* Augustin Jos., bywalý professor bohoslowj na ústawu kláštera nowského u sw. Markety a duchownj pastýř na Metličanech, přspl. k Přml. tr. 116 (35).

611. * *Štjtný* Toma (Tomáš), w. u Jgm. w Čm. 1838.

612. *Štorch* Karel Boleslaw, nar. 15. list. 1812 w Klatowech (odtud Kla- ký), studowal w Klatowech, w Buděgowicjch a w Praze, nynj akcessista w c. k. j aučtárně w Praze, přspl. k Ww. Krk. GN. Kw. Čw. Čchsl. Swtzr. Při- atelé k č. 422 měl: Zapa (w. t.), Ondráka (w. t.), Amerlinga (w. t.), Štulce t.), Procházku Fr. (w. t.), Stekla (w. t.), Merklasa (w. t.), Hansgirga (w. t.), bodu Wlad. (w. t.) a Černohauze (w. t.).

613. *Štoos* Paval, přjsežný řádný notář konsistornj a napotom sekretář bi- ský w Záhřebě, přspl. pilně k Dn. il. 1835—37, složil latinskau báseň 1837 ornau a r. 1838 odu spolu ilirskau.

614. *Štulc* Václav Swatopluk, nar. 20. pros. 1814 w Kladně (odtud pc Kladenský), studowal w Praze pod J. Jungmannem (w. t.), nynj studuge r.. —39 4tý rok bohoslowj w Praze, zakl. mat. české a aud sw. děd., cestowa Morawě a Uhřjch, zná se w nářečjch slowanských, zwláště w polském, obch knjžetem Lubomirskim, takže mu r. 1837 i korrektura spisůw polských u Spur tištěných swěřena býti mohla. Přspl. k GN. Kwt. Čpkd. w. str. 109.

615. *Štúr* Drahotjn (Karel), Slowák z trenč. stolice, dokonal studia na versitě berlinské, přspl. k Pl. Hr. Kw.

616. *Štúr* Ludewjt, bratr předešlého, nar. w Zajowském Uhrowci w tren ské stolici w Uhřjch, čekanec bohoslowj a mimořádný professor řeči a liter. československé na lyceum prešpurském ustaupenjm G. Palkowiče (w. t.). R. učil 66 posluchačůw, mezi nimiž 20 Ilirůw (Srbůw), kterj sobě pewně un národu swému žjti žiwot celý. Počet zdegšjch Slowanůw se ale nezadlauho zd násobnj. Š. gest wedaucjm i sesbjrané knihowny slowanské a učj týdně 5 l (Kw. 1838. př. 12). Přspl. k Pl. Hr. Kw.

617. *Šulc* Jan, ew. kněz mygawský, přeložil: *„Stunden der Andacht"* Kristůw 1837 do slowanského.

618. *Šuldowský* Jos. C., přspl. k Čw. Kwt.

619. *Šuhayda* Lud., nar. 1805 w b. Šťawnici, študowal w Prešpur w Jeně, gest sl. b. kazatelem maďarským w Czeglédě, přspl. k Hrce.

620. *Šulek* Estera, dcera Matěge Šuleka (w. u Jgm.), někdegšjho w paludského sl. b. kazatele w lipt. stol., w Zpěw. Kollárowých.

621. *Šulek* Jan, nar. 29. črna. 1774 we wsi Rajci w trenč. stol., nawštěv školu pozděgi w Šťawnici, Debrecinu a Kežmarku. L. 1798 stal se učitelem v tanské a potom turocké stolici. Od l. 1805—14 byl kazatelem (propowědni w Peršnu na Morawě (w. u Jgm. w Prsně), a ostatnjch 23 let neustálým a ným pastýřem duchownjm w Sobotišti. O geho zásluhách mluwj tisjc ust. neustálau pilnost zwěstuge mnoho školnjch a pobožných knih, které w čistém wenském nářečj psal i které ze wšech stran prawau pochwalau přigaty potom množstwj rukopisůw, zwlášič pak pilně wzdělaných kázanj, které se n zegj w rukau geho neystaršjho syna Mirka, učitele w luteránské obci w Tr Umřel 6. pros. 1837, byw od půl léta saustaršjm (consenior) w nitr. stolici nar. Now. 1837 br. 8. a Kwěty 1838). W. č. 544. 595. 743. Něm. k 1833 za 4 kr. a r. 1833 wydal w Trnawě Grammatiku latinskau s překlade

622. ze *Šwabenowa* Julius Urban Wiljm, syn c. k. mor. slez. appela rady Fr. Urbana, nar. 16. led. 1808 w Brně. Giž co autle pachole w uměnj njm znamenitě prospjwal, a we 14tém roku wystaupil ze šesté školy. Neměw ležitosti naučiti se gazyku *wlastenskému* a nabytj lásky *k němu* a půdě *do* horliwým stal se giž gako gymnasista strannjkem Němcůw, zwláště proti Fra zům. Náhodau ale dostala se mu r. 1822 u swém objránj se s historij wšeob Pelclowa kronika česká do rukau. I čjtage tam o srdnatosti a setrwalosti N wanůw roku 1420, zahořel nagednau láskau k lidu *swému* a *gazyku českému, mluwj,* a od té doby byla historie morawská geho neymilegšjm zaměstnánjm *zyk* a *lid morawský* geho miláčkem. Historii wlasti swé wěnowal potom w prázdné hodiny, kterých při študium filosofie w Brně a práw w Holomauci, ko r. 1828, kde běh gich skončil, we Wjdni zjskati mohl. Gakási churawost p tila geg do Znoyma se odebrati, kdež městský archiw prohljžel a co důle bylo, pilně sobě opisowal. Gsa zdrawěgšjm, odgel zpět do Brna. Nynj pev swatě sobě umjnil, swému národu dle wloh a možnostj co neywjce užitečným Neymilegšj mu byly děgepis a wychowatelstwj, ačkoli mudrctwj wždy mil Uzawřel u sebe wychowatelskau dráhu nastaupiti, za přjkladem kragana s Komenského. Protož i pilně čjtal spisy slowutných pěstaunůw člowěčenstwa, šel náwod (methodiku), přjrodozwědu, hodlage se o školu ucházeti we swén rodě, w gakékoli dědině nebo we kterémkoli městečku. Oprawa národnjch š národnjho wychowánj byla geho stálá tužba, a snad by i byl zarazil wzornau Slowanům. Slowutný Dobrowský pro přjspěwek geho: *„Konrad II. von Zn* w *Mon. des vat. Mus. Pr.* 1827 — si geg sám obljbil, u swém přjgezdu do wpros. 1828 srdečně geg přigaw. Později newystaupil s ničjm na swětlo, sb

oby ke spisu obšjrněgšjmu (k wygasnênj rukopisu královdworského), a cwiče se ně we slowanštině, by w zamilowaném gazyku tom swým kraganům něčeho postnauti mohl. A wšak nedužiwost těla pautala giž od mládi čilého ducha geho, ladauc wzniknauti mnohému šlechetnému předsewzetj. R. 1831 přispěl k Čeoslawu. R. 1832 stal se pro wýbornau swau známost starožitnostj archiwářem Kroměřjži. W létě gel do láznj Marianských a pozdržel se též w Praze, a dew do Morawy, a choroby se sprostiti nemoha, složil úřad tento. U mjgegjcj ode dne naděgi k uzdrawenj přiwezen na podzim 1833 ř. do Brna, kdež 20. zna 1834 se světem se rozžehnal. Heslo geho byla: »Wlast«. Na smrt geho žil Kampeljk báseň. T. Zrzawý složil mu nápis hrobowý, gediný to nápis slowanský na hřbitowě brněnském [1]):

»Řekni, milý kraganům Morawan, že ku národu láskau
Swému zanjcen byw, pohrobený zde ležj!

(Viz obširněgšj žiwotopis geho w č. Wčele 1834, str. 111 od Al. Šembery — a w Kwětech 1834, str. 254 od Kampeljka.)

623. *Šwehla* Pawel, z Řima-Báně z ğem. stol., přspl. k Pld.

624. *Šweiner* (Schweiner) Giřj, nar. 5. čwna. 1806 w Posikowě, knězem 25. 8. 1833, kaplan w Řjmowě a nynj zámecký kaplan w Chlumě w Buděgowicku, ppl. k Čpkd. Čw.

625. *Šwihljk* Antonjn, nar. 6. unora 1794 w Králowicjch, knězem 10. srpna 15, kooperator w Janowicjch w Kaurjmsku a nynj prozatimnj administ. w Tuowicjch w Rakownicku, w. č. 341. 822. přspl. k Čchsl. 1825.

626. *Tablic* Bohuslaw, nar. 6. zářj 1769 w českém Březowě (Esch-Brezd) tce tamnjho učitele školy, we wsi w čongradské stolici w Uhřjch. Učil se Dopšině 2, w Prešpurku 6, w Jeně $2\frac{1}{2}$ léta, po nawrácenj se odtud powolán kazatele do H. Řikyňčic (Rakoncza), kdež Zuzanu, dceru Jana Zúbeka, kazatele Trenčjně, za manželku pogal. Odtud po 2 letech přešel na Jači (Acsa); pak 7 rocjch do Skalice; po 3 letech do kostelnjch Morawec (Egyházas-Maróth), 26 rokůw pracowal, a w senioratu hontském gako notarius, konsenior a senior dowal. Kromě swého powolánj zanášel se neustále wědami, a pracowal pilně oboru slowanské slowesnosti. Dle Šafařjka r. 1826 slowesnost tato geho spisy tšena a obohacena. Wynikalť negen swými wědami gazyčnými, ale i wkusem a yššjm wzdělánjm ducha. R. 1782 začal se s njm spolek pro slowesnost. J. Kol- (w. t.) a Wýklad Sláwy Dcery 1832. 321 a w Rozl. pr. 1831 č. 14. pěge wnělce 431—2: » . . . náš Tablic magetný — Národu co boháč bezdětný . . . Ř řeč negen černidlem, než zlatem — Naši krášlil! — W tom on tu libý — Přic zj sem skaupým oděn šatem« . . . Zemřel 23. ledna 1832, mage wěku 63 léta a sa manželem 38 let bez djtek. Podlé poručenstwj a giných hodnowěrných záw wynášelo celé geho gměnj na 50,000 zl., gichž dědicowé pauzj Maďaři gsau. Byl welikým národa milownjkem, ale i peněz, z kterýchž ničehož pro slowesnost doporučil. Srw. Nar. Zpěw. 1835. II. 504. — *Oest. Nat. Enc. Wien* 1836. 5. *S.* 281. — W. č. 151.

627. *Talian* Eduard, přspl. k Dn. il. 1837.

628. *Tallaya*, w. str. 248 (78).

629. *Tardý* Samuel, pastýř helwetský w Božjně na panstwj křineckém Boleslawsku, musel swá kázanj česká do německého přeložená r. 1837 do Wjdně zlati a napotom do censury w Praze podati, w. str. 226.

630. * *Tham* Karel Ignác, swob. uměnj a mudrctwj mistr, swůg žiwot česmu gazyku, takořka, obětowal, wyučowánjm geho djlem weřegně s dowolenjm sw. řjzenj 1804, djlem saukromě až do smrti swé se zanášege, umřel 1816 (w. Ugm.), w. č. 52. 68.

---

[1]) W Praze na Wolšanech také zhusta slowansko-české, ano i ruský z nowěgšj doby nacházjme.

631. *Teplý* Jan, nar. 29. června 1780 w Poděbradech, knězem 25. s 1804, děkan, vikář, čestný konsistornj rada a národnjch škol okršnj dozorce swém rodišti, čestný aud pomologické společnosti. Přspl. k Pml. Rzl. pr.

632. *Teplý* Quido, přspl. k Čw. 1838.

633. *Tesař* A. J., w. str. 195.

634. *Tichá* Ludmila, přspla. ke Kw. Wesně.

635. *Tichý* Josef, nar. 30. listop. 1801 w Diwišowě (odtud psán Diwi ský), knězem 15. srpna 1829, kaplan na Poříčj, nynj w Benešowě. W Čw. 1 č. 14. o sobě pěge: » . . . léta radostněgšj — S (W. A. Pohanem) měl žitj blažené; wjm, ach! wjm, že žitj mého roky — S (njm) w slasti gen a w s nosti — prchly mi co rychlé střjbrotoké.« Přspl. k Čw. Přm.

636. *Tomášek* Pawel, professor humanit. a filologie i maďarské litera na ewang. lyceum w Lewoči. Narodil se 30. června 1802 w Gelčawské T w ģemerské stolici w Uhřjch. Otec geho byl ew. kazatelem. W Gelšawě na wowal nižšj školy, w Gemeri grammatikalnj studia, w Rožnawě pokračowal w a nastaupil humanitatnj studia. W Kežmarku dokončil filosofii, a práwa pon i bohoslowj odbawil. R. 1821 odešel do Wjdně na theol. ústaw, pobyw rok. Onemocněw, do Uher se wrátil. Byl powolán za domácjho učitele k urc panj Máriassy, z rodu Horváth Stansith de Gradec, kterýž úřad 3 léta zastá r. 1825 do Wjdně se wrátil, kdež 2 léta trwal. R. 1828 šel do Haly. R. do Uher zpět a téhož r. giž za professora do polnjho Bynjna powolán, r. 183 Lewoče, kdež posud meška. W Hale slyšel Wegschneidra, prof. exegesis N. dogmatiky, Gessenia, prof. exeg. V. T., Gerlacha, prof. filosofie, a Grubera, aesthetiky a historie libomudrctwa. W Kežmarku se počal r. 1817 objrat slo činau co student humanitnj, Chalaupkau (w. t.), do Kežmarku na professuru šlým, byw powzbuzowán, a od kteréhož gako i od p. Benediktiho knihy wypů wal. R. 1828 cestowal přes Prahu do Haly, cestowal w Rakausjch, w Mo w Haliči, w Krakowě, byl w Lipsku, Berljně, Jeně a Erlangeně, nawštiwil ús wychowatelské w Schulpforte a Schnepfenthalu. Zná se w gazyku českoslo ském, polském, ruském a ilirském, německém, latinském, maďarském, francaus wlaském a anglickém. Psal l. 1833 a 1837 latinsky. W rkp. má Bonapart čili obraz Napoleona a zpřjzněnců geho.

637. *Tomek* Mikuláš, ss. bohoslowj doktor, kapitoly metropolitanské ské kanownjk královský staršj, arc. examinator synodalnj, r. 1829 děkan fa bohoslownj, arc. konsistoře činný rada a kanceláře ředitel, k zwelebenj kos hudby člen činný, dřjwe byl katechetau, nar. 6. prosince 1791 w Nekoři, kn 27. března 1815, w. č. 596. 719—22.

638. *Tomek* W. Wladibog, studugjcj w Praze, přspl. ke Kwt.

639. *Tomjček* Josef Slawomjr, nar. na začátku r. 1806 w Branné w žowsku, studowal w Gičjně gymnasium, w Praze filosofii, byl r. 1830—31 s l tau (w. t.) a Langrem (w. t.) redaktorem Čechoslawa, nawštěwowal swůg do kdež s Králem (w. t.) obcházel. R. 1834 a 1835 přispjwal s Čelakowským (v k Nowinám pražským, a když se r. 1836 Štěpánek (w. t.) redaktorem toho pisu stal, pomahal Štěpánkowi. Přspl. k Čw. Kw. Čm., w. č. 254—56. a str. 13

640. *Tomsa* František Bohumil, nar. 2. července 1793 w Kadeřawci, c sluchač filosofie roku 3tjho w Praze (1821) sepsal a přednesl: »Wjra, u sladká«, studowal práwa, gest ingrossista u c. k. státnjho aučetnictwj, co (w. t.) pilný spisowatel, po Waňkowi (w. t.) prozatimnj translator český. spisy w. u Jgm. a w. č. 211. 257. 297. 302. 309—10. 327. 338. 343. 496. 521. 716. a str. 116 (36. 45.), 117 (76.), 153 (35. 50.), 236 (11.). Přspl. k pr. Čw. GN. Kwt.

641. *Tonner* Frant., nar. 6. ledna 1790 w Suticjch, knězem 13. dubna duchownj správce w Hurkenthale w Prachynsku, přspl. k Čpkd. 1837: »Pr kněztwo nenawádj?

642. *Topalović* iz Slavonie, přspl. iz Beča (Wjdně) k Dn. il. 1835—3

643. *Tordinac* Juro, Ilir iz Slavonie, přspl. k Dn. il. 1835 a 38.

644. *Trojan* František Bořiwog, nar. 20. května 1816 w Praze, posl práw 4ho roku, zaklad. mat. české, přispl. ke Kwt. Čm., přeložil Lilie sk z Kinta, w. č. 345. 354.

645. *Trnka* František Dobromysl (Slawomilská), nar. 1804 w Humpolci Čechách. Po skončených filosofických studijch objral se nazwjce gazykoslowjm wychowatelstwjm. Mage známosti gazykůw přišel z Brna za pobočnjho pjsaře (amanuensis) a r. 1834 za skutečného pjsaře (scriptora) do Holomauce w knihowně universitnj. Dworský šematismus na r. 1837 gmenuge ho zkaušeným učitelem ského a ruského nářečj. Škoda, že nowotěnjm prawopisu literatuře české málo ku přinesl. Srw. *Oest. Nat. Enc. Wien* 1836. 5. *Bd. S.* 426. — Wýkl. Sl. ery 1832 str. 373: »Trnka, Čech, Humpolecký putowal negen po Čechách a rawě, nýbrž i w Polsku a w Uhřjch (Nar. zp. 1835 II. 502).

Pročež hág tu wšeslawský gim štěpen,
Spogugjcj wšechnu přjgemnost,
W něm gest *Trnka, Kucharski* a *Köppen.*

umřel 1837. (Kw. 1837. 368). Mjsto ammanuensnj po geho smrti bylo w *Wien.* . 1837 *N.* 287. za ročnj systematický plat 250 zl. stř. znalcům gazyka čeho k nastaupenj ohlášeno. Wiz u Jgm. a č. 17. 41. 55—57. 332. 342. 555. tr. 132 *m*), 153 (53).

646. *Trnka* Jan, nar. 26. čna. 1797 w Králowé Hradci, knězem 1. listop. 0, meškal w Praskačce, nynj kaplan w Opatowicjch w Králohradecku, přspl. kpkd. a k č. 951.

647. *Ternski* (Trnský) Ivan, Ilir iz Horvatske, přspl. k Dn. il. 1835 a 37.

648. *Tuma* Josef, přspl. k GN.

649. *Tupý* Karel Eugen, nar. dne 14. led. r. 1813 w Kardašowé Řečici, ž otec městským mlynářem gest. Studowal školy grammatikalnj a humanitatnj gymnasium Gindřicho-Hradeckém (1827—1832). Odtud odebral se na universitu pražskau, kdežto (1833 a 1834) filosofii, mimo to i řeč a literaturu českau, chetiku a historii filosofie, po čase pak (1836) prawnictwj roku 1ho poslauchal. o wstaupil do řádu Praemonstrátského na Strahowě, kdež dne 16. dubna roku 8 kanonický slib složil. — Wydal Förstrowo »Nawedenj k generalnjmu basu« 35?); »Slowa wděčnosti a lásky,« přjdawek ke Gratulantu D. Kopeckého (1837); esnu,« almanach na rok 1837. Mimo to přispjwal neywjce básněmi ku Kwět. n. 1—5). W. č. 76 a str. 119 (111).

650. *Turinský* Frant., nar. 16. led. 1796 w Poděbradech w Čechách, aktuar Libochowicjch, nynj justiciar w Mikulowě na Morawě (w. u Jgm.) přspl. k Čm. č. 232.

651. *Tuta* (Tutta) Jan N., arc. vikář, čestný konsistornj rada, farář a děkan Opatowicjch w Holomaucku, nar. 1781 w Morawičanech, knězem 1804, přspl. kpkd.

652. *Týl* Josef Kajetan, (Horský M. w Ptn.) narodil se dne 4. unora 1808 Hoře Kutné. Otec geho Giřj, byl dřjwe hudebnjkem u tému, nynj hraběti llet de Latour podřjzeného; i stalť se tu napotom temownjm kregčjm (Regimentsneider), obrátil se wšak po čase opět k swému dřjwěgšjmu uměnj. Matka geho, bara, pocházj z rodiny Králjků, čestného a wážného kmene u Hory. Oba rodé gsau posawad na živě. — Od otce hudbě a zpěwu naučen zpjwával Týl g w sedmém roce stářj swého w operách, gež tehdáž mezi ginými hrami společst Maškowská w Hoře prowozowala. Takowáto přležitost zbudila w našem sowateli hned za autlého wěku gakausi neodolatelnau náklonnost k diwadlu, ta že giž co třináctiletý mladjk rytjrskau činohru wyhotowil, kteráž i skutečně heřišti Kutenském prowozowána byla. — Odebraw se na wysoké školy Pražské stlowal Týl grammatikalnj třjdy na gymnasium akademickém pod prof. Hübner. We druhé třjdě seznámil se tu s K. Winařickým (w. t.), toho času posluchačem theologie roku 4tého, gemužto básnické prwotiny swé k přátelskému pauzenj wždy podáwal. Neuhasitelná tauha po mjstech, kde se krásnému uměnj dadelnjmu oběti konagj, podudila geg po skončenj čtwrté třjdy do Hradce Králové, kdežto wedenjm W. Klicpery (w. t.), našeho zaslaužilého dramaturga, studia humanitnj absolwowal. Mezi neysladšj zpomjnky geho na časy tehdegšj náležj, d wyznánj geho, také památka srdečně milowaného přjtele, Jos. Wl. Pelikána (w. t.), s njmžto geg saucnost wlastenské horliwosti neyužšj páskau spogila. — Custiw školy filosofické w Praze, přiwtělil se Týl r. 1829 herecké společnosti Olzni, w gegjmžto středu po Čechách a po Bawořjch službu herce zastáwal.

Roku 1831 dostal se wůlj a pomocj swého ugce, setnjka u pluku pěšjho 2 hraběte Baillet de Latour, za pjsaře při aučetnjm wogenském auřadě, kterau službu posawáde koná. Wášniwá láska k diwadlu donutila geg i zde do he stawowské, na gegjmžto gewišti 1333—1837 mnohokráte s pochwalau wysta Od r. 1834 hrâwal w čele ochotnjkůw we prospěch chudého ústawu, w Kaje ském domě na Malé Straně, kdežto byl djlem wlastnjm nákladem, djlem ob Dra. K. A(merlinga), tehdáž posluchače lékařstwj, schwálně diwadlo zřjdil. M neunawené práce s diwadlem a mimo auřadnj powinnosti, kterézto geg o neyw a neylepšj částku dne wežd připrawily, obstarâwal Týl gakožto redaktor, co snažnégi také přjspěwky a korrekturu časopisu »Gindy a Nynj« (1833) a napo »Českých Kwětůw« (1834—35—36), w nichžto co hlawnj původnj spisov čtenářům gegich dobře powědom gest. A wšak ani dwogj toto zaměstnanj n mezowalo pilnost geho; některé djlem nakreslené, djlem wyhotowené nowelly a mány (mezi nimiž *„Wýhoň Dub"* a *Rozina Ruthardowic"*), gakož i dramat geho djla (zwláště *„Cestmjr"* a *„Slepý mládenec"*) patrným gsau toho důka Cesty, gežto Týl w rozličných letech konal, byly nazwjce po Čechách (182 Krkonošjch), po Sasku (w Lipště a Draždanech), po Slezku (w Děwjně), a 1836 po Prusjch (w Berljně). — *Bohemia* 1836 a 1838 nazwala ho: *„den j sigen und talentvollen"* a *„wackeren čechischen Dichter."* Přspl. k Čw. Wsn. w. č. 178. 216. 222. 333. a str. 132 *n*)—ž, 134 *l*) *u*), 135 *g*), 153 (55). *Ost u. West* 1838. *S.* 90 od Kurandy a Čw. 1838. 103.

653. *Ubislawský* Josef, přspl. k GN.

654. *Uhle* Alois, byl r. 1816—17 w Pjsku human. professorem, na gel (Čw. 1835. 288) hodiny dáwané dosawáde si žáci geho s potěšenjm rozpomj a tjm wěčnj zůstáwagj, že byl mezi prwnjmi, kteřj lásku k mateřskému ga w žácjch gsau zbudili, na geho krásy a dokonalost ge pozorna činjce. Wyd r. 1812 powěstné brožurky gméno swé byl zatemnil. (Srw. Prwot. p. um. a Sl. Dceru 1832 zněl. 585.) U. gest drahně let ředitelem realnj školy we J wě a po swém mnoholetém tamž přebýwánj neztratil s myslj wlast swau ani g český, o tom geho pjsně w Čm. 1832. IV. a podal *die Klanggränzen zwi der böhmischen und polnischen Sprache* 1830. (w. u Jgm.)

655. *Ullmann* Ant., kněz cjrkewnj w Opawě, přspl. k Čpkd. 1835.

656. *Ulrich* Jos., nar. 12. ledna 1769 w Supj hoře *(Geiersberg)*, kn 1. ledna 1792, wyslaužilý děkan, čestný kanownjk sw. ducha w Kr. Hradci a v žige w Chrasti w Chrudimsku, w. u Jgm. a č. 106. a str. 248 (81).

657. *Uoly* Jan, w Madunicech gest neyaučinliwěgšj spisatel (Kwt. 1835.

658. z *Villani* Karel, baron, sepsal žiwot swůg (w č. Wčele 1837. str. a w Dan. ilir. 1837. wytištěný), což se i wšem giným slowanským gino stáwá. Narodil se w Sušici w Čechách. Co 8leté pachole učil se němčině a dil na to do škol buděgowických. We 12 roce wěku swého přišel do akac nowoměstské za Wjdni, kdež až do r. 1838 pobyl, wyučowán byw w češtin Buriana (w. t.). Geho práce gsau plné lásky k wlasti a k wlastenskému ga Přspl. k Čw. Kwt. atd.

659. *Wacek* František Alois, děkan čestný w Kopidlně nad Leštinau čjnského wikařstwj tagemnjk, c. k. dwornj kaplan, kandidat bohoslowj, bisk. králowéhr., škol okršnjho dozorce zastupitel, člen činný a sbjragjcj českého n njho Museum, člen morawsko-slezské společnosti, učené pražské společnosti mimořádný, zakl. matice české a aud swat. děd., nar. 12. mâge 1779 w Jab knězem 30. srpna 1806. Tento o wychowánj mládeže welezaslaužilý muž w nowém wikariatu kopidlnském učitelůw sněmy (konference), w kterých pone 19. května 1835 promluwu k učitelstwu držel, otázky gim k wypracowánj a sepsané neylepšj na konsistoř králowéhradeckau zaslal, kteráž progewila w ohledu swau spokogenost a wypracowánj do Přml. 1838 určila. Geho spisy wiz u Jgm., přspl. k Čm. Čpkd. s 11 přjspěwky, Přml. w. č. 387—88. 613. 678—79. a str. 236 14).

660. *Wáclawjček* Wáclaw Wilém, ss. bohoslowj doktor, wždy wěrn pitoly metropolitanské děkan, a toho chrámu a králowstwj českého prélat, nej šjho cjs. král. gubernium rada činný, arcib. konsistoře rada wyslaužilý, r. děkan fakulty theologické, slawné a starodáwné c. k. university Karlo-Ferdi

ý pražské, senatu akademického wořegně i politicky t. č. předseda, prokancela-
s a rector magnificus, k zwelebenj hudby w chrámech člen a giných dobročin-
ch ustawůw (k zaopatřenj slepcůw, zakl. matice české a sw. děd.) aud, nar. 9.
since 1786 w Chausnici, knězem 25. srp. 1809. R. 1825 stal se kanownjkem.
l redaktorem Čpkd. a přispěl k němu s 11 přjspěwky. W. č. 648—50. 680.
9—20.

661. *Wagenknecht* Josef Ignác, nar. 17. zářj w Dřewenici, wsi bljže Gičjna
Bydžowsku, knězem 24. čerce. 1831. Prwnjm liternjm počátkům učil se w tamnj
le swého rodiště, pak we Wysokém, městu w horách krkonošských. Gymna-
m studowal w Gičjně. Lásku k řeči a literatuře české, mimo čtánj knih od
ého spolužáka Fr. Náhlowského (w. t.) wypugćených, wzbudil w něm geho bý-
lý laskawý prof. F. Šjr (w. t.). W Praze slyšel po 2 léta filosofická studia, kde
kau k uměnj wychowatelskému, ač poněkud wjce theoretickému, zahořel. Bo-
lowj wystudowal tutéž. Památka nemalá geho horliwého počjnánj w pražském
ináři gest knihowna česká, k njžto hlawnj podnět a přispjwánjm mnoha hor-
ých mužů i hlawnj základ položil. Na to byl powolán za kaplana a katechetu
Berauna, kde negen přjkladem horliwosti a bezzištného aučinkowánj na winici
ně, ale i we 2 nižšjch školách hlawnjch rozdáwánjm djtěcjch spiskůw pro obogj
lawj welmi mnoho pro budaucnost způsobil. Po 3 letech přišel wyššj wůlj
Prahy k sw. Gindřichu co 3tj kooperator. Od r. 1834 podobně tuto s mjnau
omnostj blahodatně gednal. Wjce austně, nežli perem o literaturu zaslaužilým
stal. Přspl. k GN. pod giným gménem, k Čpkd. Kwt. Umřel 7. máge 1838
sauchotiny.

662. *Wagner* Josef, slowenský učitel we škole národnj w Březně *(Bries)*
7. (w. u Jgm.) w. č. 71.

663. *Walenta* Jos. H., přspl. k Ptn.

664. *Wallner* Fr., w. str. 96 (167).

665. *Wambera*, František, farář, bisk. notář a sekretář vik. w Zbislawi
Čáslawsku, nar. 15. srpna 1780 w Bohdánči w Chrudimsku, knězem stal se 25.
na 1803, † . . . přspl. k GN. w. č. 651.

666. *Waněk* (Waniek) Norbert, zakl. mat. české, nar. 27. dubna 1781
Trachowé Teynici w Chrudimsku, záhy giž wtip obzwláštnj, a chtěge učj-
m býti, šel od rodičůw poslán do Grulicha mezi Němce, odkudž se po roce
rátiw i w hudbě se dále cwičiti počal. Po smrti rodičůw swých odebral se
tý sirotek na hlawnj školu německau do Pardubic, a po roce dostal se 16letý
ch do Wamberku, kdež 6 djtek wychowáwal. Tamž popřáno mu, naučiti
oněkud gazyku latinskému a weden wůlj swau i radau přátel swých, opustil
3 letech Wamberk a obrátil se do Prahy, kdež s dospělým rozumem nastaupil
ia gymnasialnj na starém městě. Byw wychowatelem u direktora filosofických
lij, Gerstnera, a skončiw r. 1805 běh gymnasialnj, odebral se k studijm filoso-
ým a pak práwnickým, po gichžto dokončenj (1811) wstaupil do privatnj
by za tagemnjka u hraběte Prokopa Hartmanna, kdež zahrnut prácemi 4 léta
12—16) wšecky powinnosti swé zastáwal. Mjsto to opustil r. 1819, a přigal
ebe solliciturau u dra. práw Wolframa, a byl od wys. řjzenj zemského na radu
Negedlého (w. t.) obzwláštnjm dekretem za pomocnjka u překládánj rozkazůw
ernialnjch, a r. 1822 za skutečného překladatele ustanowen, a potom se stal i
lnjkem při wořegné kr. knihowně. R. 1835 po smrti Jana Negedlého přednáš-
řeč a literaturu českau na wysokých školách pražských. Než ubohý sám
ráptěw na lůžko uwržen byl, na kterémž den před smrti gěště wida, že žeň
weliká a dělnjkůw tak málo, srdečně sobě powzdychnul: »Kdybychom to a
giž měli! — Kdy bych gen geště to a ono udělati a dokonati mohl!« zwo-
Umřel na sauchotiny 29. pros. 1835 w Praze. Lásku swau k wlasti, a s nj
genau lásku k gazyku našemu mateřskému wšemožně slowy i skutky na gewo
al. (Kwěty 1836 př. 6—8 od Štulce). Bohemia r. 1836 gmenowala ho ná-
jm spisatelem a Kwěty t. r. (414) lidomilem. Geho práce od r. 1814 wiz
m. Přspl. k Čchsl. Rzl. pr. Ww. GN. Přml. Wiz č. 42. 67. 77—78. 207.
424. 465.—66. 510. 512. 545. 811. a str. 76 *d*), 205 a 210 1).

667. *Waňko* Samoslaw, z baňské Bystřice we zwol. stol., přspl. k Pld.

668. *Wáša* Wáclaw, aučetnj w knihoskladu Pospjšilowě w Hradci K nynj knihkupec w Chrudimi, přspl. k GN. a w. č. 431.

669. *Wašák* Josef, nar. w Čimelicjch? bljže Pardubic, stár as 26 let, w Praze u Witáska vokalistau, študowal logiku, a r. 1833 šel do Maloruska, na klavir učil, w. č. 163 atd.

670. *Wáwra* Jan, nar. 10. kwětna 1792 w městečku Lomnici nad Po kau, zeť J. H. Pospjšila (w. t.), ingrosista w c. k. státnjm aučetnictwj w P od 21. prosince 1835 gest až posud prozatimnjm professorem řeči a literatury ské na universitě pražské (w. u Jgm.), w. č. 218. 319. přspl. k Ptn. GN. K

671. *Wáwra*, školnj pomocnjk lanžowský, přspl. k Ww.

672. *Wegh* J., kněz, w. str. 692.

673. *Weininger* Kašpar Walentin, mistr filosofie a swobodného uměn wysokých školách pražských a zásluh plný farář na Kladně w Rakownicku. T horliwý wlastenec narodil se 5. ledna 1765 w Praze, kdež i napotom studiji oddal, a za magistra filosofie prohlášen byl. Za kněze wyswěcen 1. zářj 17 do Družce wyslán, kdež s mnohau horliwostj až do 31. pros. 1796, a napotom Zwoleňowsi až do 10. zářj 1798 kaplanem byl. Načež byla mu dána exposi zeměšská, a hned 10. ledna 1799 fara we Zwoleňowsi. Potom přegal a nasta na žádost faru w Kladně 4. kwětna 1814. Wšude sobě zjskal důwěru, lásk wážnost osadnjkůw swých. Umřel 19. března 1835. (Čpkd. 1835. I. 163). S mnohé wydal beze gména swého a také německau modljcj knjžku. Wiz č. 746. a str. 163 *c*), 247 (25). Přspl. k Čpkd.

674. *Weyrich*, w. str. 203 31.

675. *Welc* Swobodjn (wlastně *Walter* Jos. Stanislaw), nar. 3. unora 1 w Litomyšli, knězem 24. čna. 1832, kaplan w Kecelsdorfě a nynj w Abstd w Chrudimsku, přspl. k Rzl. pr. GN.

676. *Wender* Ant., nar. 22. máge 1772 w Benátkách, knězem 7. d 1798, děkan we Wlašimě, arc. vikář a škol národnjch w okršku bystřickém zorce wyslaužilý, arc. čestný konsistornj rada w Kauřimsku, přspl. k Čpkd.

677. *Wendra* Jos., přspl. k Rzl. pr.

678. *Weselý* Jan, kněz cjrkewnj a wychowatel hraběte z Pergen we W přspl. k ged. čsp. w. č. 826.

679. *Weselý* Jan, narozen 22. pros. 1793 w Unhošti, knězem 15. s 1817, farář w Sautici w Čáslawsku, w. str. 229 a ? str. 95 (125).

680. *Weselský* Petr Mil., narozen w Nowo-Knjně w Beraunsku 1. čerw 1810. W roce 1829 a 30 byl pomocnjkem při městské škole w Ledči w Čás sku, od r. 1831 až do konce kwětna 1836 pomocnjkem školnjm we Swětlé Sázawau w Čásl. W červnu t. r. powolán za druhého učitele k ústawu hlu němých we Praze. Přspl. k Ww. r. 1831 s 2, r. 1832 s 13, r. 1833 s 1 přj W. str. 153 (33). W rkp. má: »*Mládenec we swětě*, neb přátelské pou lehce, šťastně a přjgemně s lidmi každého stawu, žiwu být.« An nynj wyuče njm hluchoněmých se zabýwá, spisuge: *Náwodstwj k wyučowánj hluchoněm* an posud w gazyku slowanském takowého nic podáno nenj.

681. *Wetešnjk* Frant., narozen 1. list. 1784 w Gizerném Telně, knězem dubna 1808, farář a děkan čestný w Markwarticjch nynj w Turnowě, w Bolesław zakl. mat. české, člen sw. děd., přspl. (w. u Jgm.) k Čpkd. GN. w. č. 346.

682. *Wewerka* Fr. Bud., nar. 1793 w Praze, akcesista při magistrátu p ském (w. u Jgm.) † w. č. 325. 340. a str. 95 (126. 129. 149. 160.), 116 25. 31.), 117 (55.), 230 4) 9).

683. *Widimský* Milostjn, absolv. práwnjk a praktikant při magistrátu w tné Hoře, přspl. k Ww. GN.

684. *Wiesner* Ant., nar. 24. zářj 1804 w Benešowě, byl w řádu piarists něgaký čas, knězem 6. dubna 1834, byl kaplanem na čas w Klecanech, pěstau hraběte gednoho u Brna a r. 1838 poslán za kaplana do Plzně, zakl. mat. č a sw. děd., přspl. k GN. 1833 a Rzl. pr.

685. *Winařický* Karel, nar. 24. ledna 1803 w Slaném, študowal w otčině é gymnasium, kdež — gakž geho professor rhetoriky, Justinian Zdražil, spisowa- toho wyprawowal — mezi druhými žáky milerád češtině se oddáwal, zwláště professor učenj w češtině do synopsi zkušebnj podati powinen byl. W Praze yl W. wyššj studia, kdež se s českými spisowateli seznámil, a knězem se stal zářj 1825, na to ceremoniářem arcibiskupa pražského Chlumčanského a Kolo- ta, nynj farář w Kowáni w Boleslawsku, zakl. mat. české, přispjwagjcj člen owzbuzenj hudby w Čechách. W. byl půwodce časop. p. k. duch., ku kte- už pak přispjwal, gest wzbuzowatel českých klassikůw. Wiz č. 72. 367. 420. . a str. 152 (14). Pogednánj o literatuře české dru. Carowi německy sepsal, a m. přspl., wydal fibuli pro děti s obrázky, tisk u Háze, a má zásluhy o ná- nj wychowánj djtek.

686. *Wiljmek* Jan, nar. 30. března 1797 w Tyništi, knězem 6. srpna 1820, ř w Štěpanowě, přspl. ke Kwt.

687. *Windyš* (Windisch) Josef Hagislaw, nar. 14. řjg. 1782 w Rychnowě, zem 30. srpna 1806, notář biskupský, vik. nowobydžowského tagemnjk, farář echánicjch w Bydžowsku, přisp. a sbjragjcj člen českého nár. Museum a řádný učené společnosti w Uhřjch, přispjw. člen k powzbuzenj kostelnj hudby w Če- ch. (W. u Jgm.) Přspl. k Přml. w. č. 681. a str. 216.

688. *Winkler*, w. str. 209.

689. *Wiršink* (Wirsching) Leopold Frant., nar. 8. list. 1787 w Chlumci, zem 12. srpna 1810, arc. vik. sekretář, představený ss. bohoslowj kandidat audnici w Rakownicku, byl dřjwe arc. vik. sekretářem wotickým a děkanem edlčanech (w. u Jgm.) Přspl. k Čpkd. W. č. 612. 652—53. 682. a str. 98), 117 (81).

690. *Wjtek* J. (Týl?), přspl. k Kwt.

691. *Wjtek* Hynek, učitel školnj w Kutné Hoře (w. u Jgm.), w. č. 59—60.

692. * *Vitezović* Pavao, nar. w Sigetu w Uhřjch, r. 1691 byl auřednjkem a žil tiskárnu w Záhřebě (w. u Šafařjka *Geschichte* 1826 *S.* 268), w Dn. il.

693. *Wládyka* (Hercog [w. t.]?), w. č. 304.

694. *Wlasák* Josef Wáclaw, učitel na Smjchowě bljž Prahy, nynj učitel na jce, zakl. mat. české, přspl. k Přm. Ptn. Rzl. pr. Ww. GN., w. č. 433. 435. 476—77. 493. 498. 603 a str. 117 (52. 77.), 119 (110.), 236 10).

695. * *Wlček* z Čenowa Wáclaw, rytjř, heytman wogska pod knjžetem Vi- inem l. 1468 (w. u Jgm.) w Čm.

696. *Wlček* Jan, nar. 27. srpna 1805 w Gičjně, knězem 7. pros. 1828, an u sw. Haštala w Praze, zhotowil w 5 letech s welkým přičiněnjm prwnj metrický překlad Homerowy Iliady, na který tehdáž spanilá duše Setelain t.) ustanowil odměnný základ 20 k. dukátůw, z kterého wšak, newjme proč k, sešlo. Pro nedostatek wlastnjho dokladu (gsau slowa samého překladatele) naděge, aby tento rukopis na swětlo wyšel. Chowá w rkp. Theofrastowy po- pisy, Epiktetowy rozmluwy od Ariana, některé Selánky Theokritowy (w. Kwě- a některé půwodnj práce: Blahozwěst čili promluwy k lidu křesťanskému, 2 j běhy, — Geptišku, truchlohru se sbory; začatau má prý i ginau truchlohru názwem: Gindřich. Z rukau chudáka gednoho dostal rkp.: Nauka o konjch r. 1790; — kaupil od dra. Pawlowského Žaltář na perğameně z r. 1450 8. (250 list.). Přspl. k Kwt. Krk. w. č. 98. 103. 361.

697. *Wlček* Karel, hudec, w. č. 82.

698. *Wlček* Wáclaw (w. u Jgm.) w Čm.

699. *Wrána* Šimon Bernard, nar. 27. řjgna 1785 w Hrachowištjch, knězem srpna 1810, studowal cele w Buděgowicjch, byl zámeckým kaplanem na Wor- nynj gest bisk. notářem a farářem w Mirowicjch w Prachynsku, člen spiso- lstwjm čestný sw. děd., zakl. mat. české. Spisy geho wiz u Jgm. Přspl. kd. w. č. 576. 604.

700. *Vraz* Stanko, Ilir iz Štajera, zběhlý ginoch we wšech slowanských čjch, přspl. k Dn. il. 1835. 1837., wydá hornj ilirské pjsně (Kwěty 1838. 12.).

701. *Wrťátko* Ant. Jaroslaw, narodil se 29. května r. 1815 w Nowých nátkách nad Gizerau. Negsa ještě ani dwa roky stár, ztratil giž otce svého. J njm počátkům školnjm naučil se w Nowých Benátkách. Studia gymnas. w M Boleslawi r. 1833, s newšednjm prospěchem dokončil, nazwjce podporowánjm milého tehdegšjho děkana benátskeho, zesnulého († 1833) Wáclawa Stroec Obljbiw sobě nad mjru klassiky řecké, giž co žák čtwrté latinské třjdy, dosti s ně a pilně Homera čjtal. Tenže čas s J. Wlčkem (w. t.) na Benátkách I w češtinu překládagjcjm, se seznámil. Zde byl i poprwé wljdným napomen geho k cwičenj se w gazyku mateřském powzbuzen. — R. 1834 odebral s Prahy na studia filosofická. Zde wlastně teprwa w řeči mateřské se zdokonal R. 1836 nastaupil studia právnická. Tentýž rok učiněn návrh o wydá »biblioteky klassiků řeckých« w přewodu českém. Rybička Platona, W Theokrita, Wrťátko Plutarchowy spisy mrawnické za úkol si obral. O zdaru tohoto poučj budaucnost. Tutéž dobu zasadil se Wrťátko prwnj s Tupým (v o wydáwánj almanachu »Wesny«. — Přispěl ke wšem třem posud wyšlým r kům almanachu tohoto. Mezi spisowateli ku Květům na rok 1837 a 1838 spjwagjcjmi byl on geden z neypilnějších. Přjlohy literarnj nazwjce obstar I ke Wčele přispěl a k časopisu „*Ost und West*". Směr ducha geho krit dosti hluboké wzdělánj krásowědné, a newšednj známost w starožitné literatuře cké. Geden z prwnjch románopiscům českoslowanských. Slyšel wětšj částm řádných předmětům na universitě pražské. Zná se mimo obyčegných w ga francauském, polském i ruském, a některak i ilirském. — R. 1832 ohledal část starých hradů w Čechách půlnočnjch; r. 1834 a 1835 konal cesty po chách polednjch. R. 1836 cestowal do saských Švegcar, spatřil Drážďany. prázdninách r. 1837 wykonal s Riegrem (w. t.) w osmi neděljch pauť 30 obnášegjcj po Morawě, Dolnjm Rakausku, Uhersku, Haliči, swobodném státu kowě a Rakauském Slezku; spatřil Brno, Wjdeň, Prešburg, Pešť, Budjn, ne menitěgšj mjsta w hořegšjch Uhřjch, Krakow, Těšjn a Holomauc. Učinil zná s neyslowutněgšjmi literatory čechoslowanskými a djlem i polskými. (Wiz ces geho we Kwětech 1839.) Mimo patero giž od něho wyšlých wětšjch původ powjdek (wiz č. 210. a str. 156 a we Wesně), básnj, a giných prosaických kům, zwláště w oboru krásowědném má w rukopisu: 1. *Rukowěť Epiktétowu* (*ἐγχειριδιον*) s filologickými a filosofickými notami. 2. *Zásady filo stoické*, dlé původnjch pramenů w saustawu uwedené a kriticky uwážené Překlady *Plutarchowých spisů mrawnických.*

702. *Wobornjk* Stanislaw, Čech, nar. 12. března 1796 w dolnjm Bau zasliben řádu kazatelskému (dominikánskému) 13. března 1820, kněžem 25. b 1820, podpřewor, učitel klerikům, kooperator farnj a kazatel český o swá w Praze u sw. Gilgjho, w. č. 821.

703. *Wocel* Erazim, nar. 24. srpna 1803 w Kutné Hoře, študowal gy sium w Praze na Nowém městě, filosofii w Praze a we Wjdni, práwa we W Co posluchač filosofie w Praze deklamowal r. 1823 13. čce. z Göthe swé přelo »Weršowec«, zakl. m. č. (W. Jgm.) Nynj pěstaun knjžete z Salm-Salmu na M wě. W. prošel Čechy, Morawu, Uhry až na pomezj turecké, kdež posle Orebitu (w. Kwěty 1837, kterýž i do maďarštiny přeložen) básnil, cestowal p mecké řjši podal Rýnu, Belgii spatřil a Holandsko. O Njzozemjch wiz Wesnu 112. W. zná se kromě českého, polského a latinského i w gazyku francauzs anglickém, holandském a wlaském atd. Přispjwal do něm. časop. *Jugdfrd. Ztsch. — Oest. Wunderhorn — Zuschauer*, Morawii. Wiz č. 233. přspl. k Hr. Kwt. a wydal 1838 »Přemyslowci«.

704. *Wojcicki* Polák, w. č. 138.

705. *Wokurka* W., přspl. k GN.

706. *Wolný* Jan, arc. olom. a wysoké konsistoře rada, děkan a farář lynský, přspl.

707. *Wondra* Josef, nar. 1. ledna 1801 w Husinci, kněžem 24. srp. kaplan we Witěgicjch w Prachynsku, přspl. k Čchsl. Čw. a Kwt.

708. *Worel* Josef, nar. 14. list. 1801 w Opočně, kněžem 10. srpna okalista w Zdicjch w Beraunsku, milownjk hudby, w. č. 167.

709. *Wořjšek* Jos., přspl. k GN.

710. *Wotýpka* Josef, nar. 10. řjgna 1802 we Wáclawicjch, knězem 10. na 1825, administrator w Popowicjch w Kaurimsku, má zásluhy o wzniku ústa- pro wdowy a syrotky w praž. diecesi 1834, přspl. k Čpkd. w. č. 489.

711. *Wotýpka* Josef, školnj učitel we Wáclawicjch w Beraunsku, w škol- okršku bystřickém, přspl. k Přml.

712. *Vukotinović* Ljudevit, iz Horvatske, přspl. k Dn. il. 1835—37. pilně.

713. *Wyšnj* Emerich, přspl. k Pld.

714. *Záborský* Jonáš ze Zábory w turč. stol., dokonal studia w Prešpurku, st kaplanem w Pardičowcech, přspl. k Hrce.

715. *Zagác* Daniel, cjrkwe ewang. b. čabanské n. t. č. kaplan, wydal we l. 8. (½ ar.) w Pešti 1837. Tiskem J. M. Trattnera a Štěp. Karolyiho: † So- š aneb Reč, kterau při potwrzenj manželstwj, 27 Párů Nowých manželů, w no- m ewang. chrámu b. č. banském dne 21. Listopadu 1837 držel atd.

716. *Zahradnjk* Vincenc, nar. 29. pros. 1790 w ml. Boleslawi, kdež nepo- ybně pod piaristy studowal, byl nějaký čas klerikem piaristským, 7. srpna 1813 l se knězem swětským, a byl farářem w Křešicjch w Litoměřicku, členem spiso- telstwjm sw. děd. čestným, umřel 29. pr. 1836. na horkau nemoc. Z—k wěk š (Čpkd. 1837. I.) bystrosti swého zraku daleko předstjhal, swau zdrawau logi- u gen k wěci, k prawdě a gádru mjřil, wady a scestnosti rychle dohljdnul, a au bohatau učenosti, po čemž geho lásky plné srdce neuhasitelným ohněm tau- , přispěti dychtil. On byl (Jakšův *Schullehrkld.* 1837. 71) zakladatelem ka- dáře učitelského w Litoměřicjch a geho i spisowatelem. — Pomocj dobrodin- w, zwláště působenjm Pešiny (w. t.) učinilo se k geho cti a sláwě, že geho 82- á matka r. 1837 52 zl. 45 kr. na přilepšenau obdržela, a 28 zl. 35 kr. uložilo a nawrženo 1) z peněz se scházegjcjch podáwati matce, dokud žiwa bude, tinu, 2) fundacj učiniti na wýročnj anniversarium na den geho aumrtj w kře- kém chrámu páně; 3) gednoduchý kámen postawiti na geho hrob s gednodu- ým nápisem; 4) ostatnj odhodlati pode gménem: Fundacj Zahradnjkowa, na dačnj odplatu študugjcjmu literaturu českau na universitě pražské, kteryby za zaslaužilegšjho uznán byl (Čpkd. 1837. I.) Přspl. k Čpkd. se 27 přjspěwky a ohými recensemi — Kwt., w. č. 173. 597—98. 614—15. 654. 780. a str. 180.

717. *Zahradnjk* Wácl., nar. 30. června 1791 w Rychnowě, knězem 24. na 1816, byl kaplanem w Králowé Dwoře, nynj lokalista w Sendražicjch, zakl. t. české, přspl. k Rzl. pr. Čw. 1837.

718. *Zap* Karel Ladislaw, nar. 8. ledna 1812 w Praze, kdež i studowal do íw 1ho roku. Od r. 1833 pracowal w tabáčnj aučtárně w Praze a w list. 1836 l se akcesistau w tomž auřadě we Lwowě. W. č. 389. přspl. k Ww. GN. vt. Čw. Nynj i polsky howořj a pjše.

719. *Zdenčanin* Rodoljub, Ilir iz Ilirie, přspl. k Dn. il. 1835—37 i překla- n z českého.

720. *Zeithammer* Gířj, doktor filosofie, professor humanitnj w Pjsku, nar. Štěkni, a byl r. 1825 adjunktem při filosofii w Praze (w. u Jgm.) přspl. k Čm· 38. I. O gsaucnosti Boha.

721. *Ziegler* Josef Liboslaw, doktor bohoslowj, aučinkugjcj a sbjragjcj n českého museum, řádný aud slowenské učené společnosti w Uhřjch (k zalo- aj stolice české w Prešpurku), čestný opatrownjk prwnj rakauské spořitelny a eobecné zaopatřitelny, činný aud ochranitelny plzenských djtek, konsistornj rada, sk. vikář, okršku školnjho dozorce a děkan w Chrudjmi, narodil se 10. července 82 w Králowé Hradci. Tady skončil studia humanitnj r. 1799, w Praze filoso- ká a bohoslownj r. 1800—1806, w kterémž poslednjm roce 30. srpna na kněz- wj poswěcen. Od 10. září 1806 do 15. řjgna 1809 byl kaplanem w Dobrušce, to administratorem farským w Mezříči do 22. prosince 1809, a pak správcem chownjm w Dobřanech do 30. řjgna 1817. Dne 1. list. t. r. nastaupil w Hradci rálowé professuru bohoslowj pastýřského a literatury české. Dne 10. listop. 1819 l za doktora bohoslowj na c. k. wšeučilišti pražském prohlášen. Professorstwj hoslownj w Králowé Hradci zastáwal až ku konci 1ho pololetj školnjho r. 1826, l kteréhož času gest děkanem chrudimským, byw presentowán od královny české

23. list. 1825. Od 22. dubna 1832 zastáwá také auřad biskupského vikáře a zorce okresu školnjho. Spisy geho dřewnj w. u Jgm. Wedl redakcj časo Přml. 1823—35. Přspl. k Čpkd. w. č. 429. a str. 80 *h*), 95 (127), 181 *g*) 23 Máť i rkp. Popsánj Chrudjmi a giné drahocenné rukopisy.

722. *Zimmermann* Jan Nep., nar. 5. máge 1788 w Tomicjch, študowa wysokých školách pražských 1808, wstaupil do řádu křjžownjkůw s čerw hwězdau w Praze, kdež slib složil 19. list. 1811, byl knězem 17. srpna 1812. gaký čas zastáwal pastýřský auřad, r. 1815 byl pjsařem (skriptorem) c. k. versitnj knihowny 3tjm, pak 2hým a posléz 1njm. Od r. 1820 zastáwal naz až do poslednj chwjle auřad censornj, zač 300 zl. obdržel. Byl notářem a c. k. překladatelem přjsežným w hebreyských pjsmech, člen spisowatelstwjm če sw. děd. a aud zaopatřowánj slepcůw. Umřel na choleru 1836. Škoda, ž neuměl lásky mnohých zjskati! Srw. *Oest. Nat. Enc.* 1836. 6. *Bd. S.* 25 Jgm. Přspl. k Čpkd. se 7 přjspěwky, w. č. 718. 829.

723. *Zimmermann* Josef, nar. 5. un. 1804 w Tomicjch, knězem 9. dub. 1 kaplan u sw. Hawla w Praze, nynj lokalista w Stodůlkách, přspl. k Čpkd. w. č.

724. *Zloch* Wáclaw, práwnjk w Praze, w. str. —.

725. *Zuman* Wogt., bratr Jana faráře w Šopce, nar. 15. dub. 1792 w knězem 15. řjgna 1814, bisk. vikář, kons. rada, školnj dohljžitel a děkan w rušicjch w Boleslawsku, přspl. k Čpkd.

726. *Žák* Vincenc (pode gmenem *Junica*), nar. 1795 w Ausoli w Čás sku, študowal w Gjhlawě a w Brně. R. 1820 wyswěcen na knězstwj a ustan za kooperatora u sw. Tomáše, pozděgi u sw. Magdaleny. R. 1835 stal se k chetau při c. k. normalnj škole w Brně. Důkladný znatel českoslowanského a ského gazyka, přspl. ke Kroku 1833, Čm., a má wzácnau látku ke grammatice skoslowanské.

727. * z *Žerotjna* Karel, swobodný pán, nar. w Brandeyse w Chrud. zářj 1564, † 1636 (w. u Jgm.) Ačkoli mnoho gazykůw mocen byl, předc mateřský nebylo mu dražšjho a wáženěgšjho. Pročež důtkliwě purgmistra a holomauckau káral, že cizj a ne mateřskau řečj mu odepsali, »gešto dobře w že gazyk swůg obzwláštnj a wlastnj magj, za který se gim styděti nic nenj třebj; nébrž že by se slušně za to styděti musili, kdy by se toho dopustili, týž gazyk přirozený, tak wzácný, starožitný a rozšjřený měl od cizjho ga wytisknut býti.« Tato čistá láska k řeči mateřské byla hlawnj cnosti slowut wlastence až do smrti. (H. p. z Bozkowic 1836. 95—99. — *Oest. Nat. E* 1836. 6. *Bd. S.* 245.)

728. * *Žjdek* M. Pawel, kwetl 1442—71 (w. u Jgm.) w Čm.

729. *Žigrović* Franjo, přspl. k Dn. il. 1837.

730. *Žirownický* W. P. W., přspl. k Ww.

731. *Žjtek* Wáclaw, nar. 3. zářj 1795 w Šťahlawici, knězem 12. srpna 1 kaplan mšecký, nynj lokalista w Srbci w Rakownicku, člen spisowatelstwjm če sw. děd., zakl. mat. české, přspl. k Čpkd., w. č. 499. a str. 117 (82).

D o d a w e k II.

732. *Ausobský* Coelestin Mart., nar. 11. list. 1795 w Gindř. Hradci, z františkánského, kooperator we Wotici w Beraunsku, študowal w Praze, wys cen w Brně w list. 1818, kdež drahně jet pracowal na winici páně w Dači na Morawě a cestowánjm po nj dobyl auplné známosti českoslowanštiny, seps 1838 pogednánj o prawé wýslownosti zakončených silab »di, dj; ni, nj; ti, tj«

733. *Bende* Karel, cjrkwe Tót Komlošské (slowansko-chmelowské) kazat

734. *Benetka* Jan, zásluh plný čestný děkan na Zýkowci, † 30. zářj 1831, 43 léta kazatelem a zanechal duchownj řeči w rkp. u J. Stadlera, faráře w Č w Rakownicku (Čpkd. 1838. 67 Macan).

735. *Füredy*, Slowák, wydáwá nápěwy slowanské (Kwěty 1838. př. 12

736. *Gyurikowics* (Ďurikowič) Giřj, prešpurské slolice spolusaudce a preš-urský radnj pán, znamenitý historik, gakož G. Palkowiči sám pověděl, gest ten, samému Tablicowi (w. t.) neznámý skladatel znamenité elegie, kteráž se w tohoto ojrce: Slowenštj weršowci, str. 107 sld. pod nápisem: »Jakub Surowec« nacházj. . příběhy toho rozhlášeného Surowce, laupežnjka orawského, sám w Orawě sly-w, tyto pěkné werše o nich složil. (Tatr. 1837. 17.)

737. *Hanausek* Wáclaw, nar. 15. řjgna 1792 w nowém Bydžowě, knězem 2. srpna 1818, lokalista w Hudlicjch w Beraunsku, přspl. k Čpkd. 1838. »Gakby památnj knihy zakládati mohli.«

738. *Jordan* Jan Petr, nar. w Čižkowicjch (Těškěcjch) w Lužnici hornj un. 1818, stud. filosofii w Praze, přspl. ke Kwt. *Ost. u. W.*

739. *Henrici* Michal, služebnjk páně při cjrkwi ašakertské, † 1834, sepsal ígky w Tatr. 1837. 69.

740. *Končel* Radomjr, školnj pomocnjk w Kolinci w Klatowsku, přspl. Čw. 1838 básněmi.

741. Geden pán gmenowán býti nechtjcj w Záhřebě, přspl. k Čw.

742. *Nebeský* Wáclaw Bolemjr, z Bydžowska, filosof pražský, přspl. k Kwt.

743. *Nowák* Josef, hrnčjř, zrozený a usedlý w Petrowicjch w Beraunsku. ze wšeho náwodu naučil se německému, ba latinskému gazyku. Werše geho Kwt. 1838. 157. (Daucha).

744. *Seleczeny* wydal: Wšelico pro mysli ctné rozweselenj. Djl prwnj, w 8. r. 155) w Rožnawě 1820, za 18 kr., w. č. 331. a str. 153 (23).

745. *Šafařjk* Jan Drahotjn, dr. lékarstwj we Wjdni, přspl. ke Kwt. 1838.

746. *Šantl* Jan, právnj na panstwj dimokurském a smidarském, pracuge na ské činohře (Kwěty 1838. 120).

747. *Šoltys* Anna, slowanská básnjřka, manželka kněze ewang. na Wážci wěty 1838. 32).

748. *Trenka* Josef, čekanec bohoslowj w Prešowě w Uhřjch, wydal báseň wěty 1838. 32).

---

a) Některá gména spisowatelůw cizjch, z kterých do češtiny překladáno.

(Č. = čjslo; str. = stránka.)

bate de Ponte č. 192.
gely L. str. 133 *a)*
gustin sw. č. 694—95.
lassi č. 557.
lbi č. 422.
mberger č. 547.
uerle str. 133 *b)* a č. 193.
er Jak. č. 719—28.
ichl J. B. č. 502.
m str. 134 *a)*
imel Hynek str. 131 *a)*
th, Francauz, č. 191.
Bomaunte, panj, č. 576.
uilly č. 207.
nd č. 749.
cero č. 360.
vier č. 528.
Cyprian sw. č. 696.
Deinhardstein.
Dreger.
Dicht.
Dytrich? str. 91.
Ebersberg č. 436.
Elsner č. 546.
Emerich č. 437.
Ernst F. str. 133 *c)*
Fichtmann str. 195.
Förster č. 76.
Fortner Jan N. č. 719-28.
Franklin č. 425.
Galura Bernard č. 719-28.
Gartner č. 77.
Gellert č. 441.
Gesner č. 169.
Gleich J. A., wiz Kwěty 1838. 120.
Goldoni str. 130 *e)*
Görres č. 731.
Göthe č. 208.
Grimm č. 302.
Hauber č. 765—66.
Hanl J. K. č. 573 a str. 236 (11).
Helfert J. 719—28.
Hensler č. 204.
Herder č. 87.
Hesiod č. 361.
Houwald E. č. 191.
Hohenlohe č. 768.
Homer str. 156 *a)* a č. 362.
Horác č. 363.
Chrysostom č. 697.

Jais č. 774. 776. 777.
Jeronym sw. č. 580.
Iffland w. Kwěty 1838.
Isidor sw. č. 732.
Just. St. č. 203.
Kalchberg č. 187.
Kampe (Campe) č. 424. 449—50.
Kastelli Frederik č. 187. 189.
a Kempis č. 780.
Kind Bedř. č. 203.
Klar Al. dr. w Pr. † 1833, k č. 719—28, č. 91.
Klauren č. 189. 309—10.
Kleinmann K. str. 135 *b*)
Knecht č. 78.
Kreitl Jan J. č. 563.
Kocebue č. 210. 212. 213. 218—19. 311. str. 134 *g*)
Köhler č. 506.
Körner J. č. 211.
Lafontaine č. 312.
Lambert str. 134 *b*)
Lebrun č. 188.
Leonhard č. 588·
Liebreit A. w. str. 247 (14).
Limbek w. str. 203 2).
Liguori č. 785.
Lucian č. 364.
Mellesville č. 190.
Mendelsohn č. 426.
Mickiewič str. 109.
Moliére č. 221.
Müller A. č. 229.
Münster č. 790.
Natter č. 791.
Nestroy, Čech, str. 134 *m*)
O(lberg) č. 418.
Oppelt č. 795. a str. 116 20).
Ossian č. 136.
Owrberk č. 428.
Ovid str. 156. *b*)
Pabst č. 372.
Pařjzek Aleš č. 796.
Paulický č. 560.
Pellico č. 320.
Saint Pierre č. 330.
Pfeiffer č. 800.
Poppe č. 559.
Puteany č. 542.
Raffe str. 200.
Rambach B. č. 214.
Rädlinger č. 464.
Raymund str. 134 *o*)
Raupach č. 190. 222. 230. str. 134 *n*).
Rittler č. 327. 609.
Römer str. 134 *p*).
Rosenau č. 223.
Rhesa L., Litwan, č. 143.
Salcmann č. 465—66.
Sailer str. 246. 12).
Sallust C. C. č. 365—66.
Scribe str. 134 *s*).
Seyfried c. 203.
Seneca str. 156 *c*).
Seibt č. 67.
Silbert č. 813.
Skott Walter č. 146—
Sofokles str. 156.
Stapf č. 611.
Scheiner Jos., dr. we V dni, w. č. 719—28
Schiller č. 231. a str. 13
Schmidt č. 183. 186. 4 489—495. 603. 81
Schneider č. 817.
Schoppe Am. č. 337— 496.
Schwippl č. 545.
Tedeschi str. 201 *b*).
Töpfer str. 134 *u*).
Weinolt č. 393.
Weleba č. 716. a str. (146), 97 (222), (289).
Wencl č. 824.
Weissflog č. 353.
Winařický (w. t.) č. 4
Veith Em. č. 206.
Velde, van der, č. 346-
Victor str. 156.
Vogl č. 188.
Zindl č. 510.
Zschokke č. 319. 359. Atd.

b) Gména mužůw některých českoslowanštinu podporugjcjch.

Bowring č. 154.
Kalina z Jäthensteinu č. 399.
Kaspar D. č. 567.
Küsel str. 78.
Legis-Glückselig, Dr., č. 391. Má práwnictwj českė gazykem německým w tisku do r. 1830.
Mirani přeložil Klicp.
Mučkowský, Polák, č. 420.
Possart str. 80 *e*)
Robinson a Talvj č.
Sartori č. 419.
Werner Fr. Ant., prak w Praze, přeložil K perowy spisy (Kw 1838. 35).

Poznamenánj přjzniwcůw české literatury.

1. *Cjs. král. dwůr.* Náš neymilostiwěgšj cjsař a král *Ferdinand I.*, g geho zwěčněly otec *Františ ek I.* (Kwěty 1837 př. 13.) — Hronka 1837. I. Dan. il. 1837. — Srb. nar. list w Pešti 1837.). Arciknjže *Františ ek* (nar. srpna 1830 we Wjdni), syn arciknjžete rakauského Františka, bratra Geho M Ferdinanda I., měl Abbé Fischera za českého učitele a české chůwy okolo s tak že w této řeči welký prospěch učinil.

2. *Šlechta.* Knjže Aug. Longin *Lobkowic*, nyněgšj president c. k. dwor. mory, rodem Čech. (Hronka 1837. I. 36. — Kwěty 1837. 289). — Knjže Egn *Clary*, pán na Teplicech českých. — Hrabě Ant. *Kolowrat Libšteinský*, státn konferenčnj ministr a zakladatel museum w Čechách. — Hrabě Leopold z *Thu Hohensteina*, zakl. mat. české. — Knjže Rud. *Kinský* z Chynic a Tetowa, 30. března 180*2*, † 1836, zakl. mat. české (Čas. mus. 1836. I. 98. Hronka 1

. .) — Kněžna z *Thurn* a *Taxis* Math. Amal. r. 1826. (Srw. Rozl. praž. 26. 543. — 1827. 84. 86. 1828. č. 41. 1829. č. 40.) — *Jan*, wévoda saský, ál. wýsost w Dražďanech, od r. 1836 člen sw. dědictwj (w. Kwěty 1835. 500.).

3. *Měšťanstwo.* *Bayer* Peter, gub. rada, nar. 1756 w Kroměřjži, † 19. led. 27. (Rzl. pr. 1827. 82. 88.) — *Carpentier* Petr, děkan karlůwteynský, nar. Njzozemjch, † (Rzl. pr. 1830. 61.). — *Hanikýř* Ant., zakl. sw. děd. — *Teichel* sef, nar. 24. srpna 1761 w Jenikowě w Čáslawsku, kněžem 21. září 1785, byl niorem dómu, konsistornj radau, ředitelem bohoslownjho ústawu a správcem bi-upskeho semináře w Kr. Hradci, r. 1829 byl giž w pensi na faře w Černilowě, 2. března 1830. Nařjdil ze swého as 20 tisjc zl. stř. gměnj w kšaftu, aby prospěch řeči a literatury české, totiž za každoročnj odplatu učiteli této řeči ynj Stárkowi [w. t.]) w seminaři t. g. auroky z 3200 zl. stř. uloženy byly. (Jakš *hrb. Prag* 1837. *S.* 187). — *Koch* Aug., prelát rayhradský, 72 let stár, † 18. ge 1828 (Rzl. pr. 1828. č. 44). — Kromě těch rozšiřowatelé žigjcj gsau: *Jin-z* Jach., nar. 17. srpna 1806 w Horaticjch, kaplan w Hradišti. — *Mácha* Wácl., r. 5. srpna 1805 w Baworowě, kaplan w Protiwjně. — *Rojek* Jan, nar. 31. břez. 04 w Litomyšli, kaplan w Nowém Městě, spoluzakl. sw. děd. a člen česk. mus. udby. — *Smidinger* Jos., nar. 24. řjgna 1801 w Strakonicjch, pensiowaný ěz w Němčicjch, spoluzakl. sw. děd., člen č. mus., zakl. mat. č. atd. (Čpkd. 1837. 187). — *Soreyš* Josef, nar. 5. kwt. 1807 we Wizkeři, kaplan w Rožďalowicjch Bol., spoluzakl. sw. děd., člen č. mus., zakl. m. č. — *Walenta* Jan, nar. 7. ětna 1802 w Teynici nad Labem, kaplan w Poděbradech, aud sw. děd. a zakl. t. č. — *Wehrich*, Vinc. kupec w Turnowě atd. atd.

Poznamenánj mjst, w kterýchž se českoslowansky učj:

1. W *Praze.* Učitelowé byli Pelcl, Negedlý J. (w. t.), Waněk (w. t.), Čeowský (w. t.), Wáwra (w. t.), prwnj dwa řádně, ostatnj supplugjcj. Negedlý l 2—3 hodiny týh., w prwnjm půlletj mluwnici, w druhém ale literatuře české *Viener allg. Ztg.* 1815. *S.* 19). Od r. 1832 ze strany sboru českého museum to hleděno, že učenj to we 2 oddělenjch se stáwá, zwláště pro Němce we 2 ch, a zwláště pro Čechy w 1 roce, týdně wesměs 4 hodiny. R. 1835—36 bylo I. ročnjku 23 zkaušeno z 141 ohlášených, w II. ročnjku (oddjlu) 63 zkaušeno 227 ohlášených, tudy dohromady 83 zkaušeno ze 368 ohlášených posluchačůw. 1836—37. w I. roč. 31, w II. r. 75 zkaušených nawštěwugjcjch a 15 privatistůw, y dohromady 90 s wyswědčenjm, a 75 bez wyswědčenj z posluchačůw w I. r. , w II. r. 246, tedy z 438 ohlášených. R. 1836—37 bylo w I. r. zkaušených sofůw 2, z wyššjch fakult 20, z ginýchškol 6, ginýchosob 3; w II. r. filoůw 13, z wyššjch fakult 56, z ginýchškol 4, ginýchosob 17. — Dr. Amerling t.) při nedělnj, Jungmann A. (w. t.) při babictwj.

2. W *českých Budějowicjch.* Jan Körner (w. t.) z ochoty při theologii.

3. W *Hradci Králowé.* Ziegler (w. t.), Stárek (w. t.) po 2 léta, řečí a iratuře 2 hod. týhodně, při theologii: Chmela (w. t.) a Klicpera (w. t.) při gnasium atd.

4. W *Gindř. Hradci.* Liška (w. t.), Slawjček (w. t.), Řečický (w. t.) při gnasium.

5. W *Liberce* (Reichenberg). M. Komárek, piarist, Čech z Pelhřjmowa, při lnj škole.

6. W *Litoměřicjch.* Jungmann J. (w. t.), Pažaut, vicedirektor semináře, ch z Bausowa, Jos. Nečásek, Čech z Wysokého, Jos. Pfeifer, Čech z Mšena, ředirektor semináře. Fr. Klučák, gehož syn též českau se zabýwá literaturau, gymnasium.

7. W *Gičjně.* Šjr (w. t.) a Macháček (w. t.).

8. W *Něm. Brodě.* Diwok Wácl., premonstrát, při gymnasium.

9. W *Plzni.* Sedláček w. t.), Smetana (w. t.).

10. W *Rakownjce.* Fanta J. K., G. Martinů, piaristé. při realnj škole.

11. W *Žatci.* Jetmar (w. t.), gehož mjsto od r. 1838 přebýwánj nepowědo

12. W *Litomyšli.* (Kwěty 1838. 56.)

13. W *Brně.* Sr. Hronku 1837. I. Jodl J. při gym. (Kwěty 1837. 9 Tamž od r. 1838 české diwadlo gako w Praze zaraženo.

14. W *Holomauci.* Boček (w. t.), při akademii. Jos. baron z Apfalternu, ručjk při 54 plnku pěšjm w kadetských setninách po 3 léta, týh. 2 hodiny. Mošner (w. t.) při babictwj.

15. We *Wjdni.* Hromádko J. (w. u Jgm.) *Wien. allg. Lit. Ztg.* 1813. 16. 303. 1814. *S.* 390. — Haklj W. F. při swém wychowatelském ústawu. W c. k. ryt. akademii theresianské piaristé: Berka B., Benatčan (1810—14). M no Oto, z Litomyšle (1814), Fanta J. K., zk. prof. (r. 1813 s Mračnem, r. 1 —1821 sám), Kautnjk S. z Chocně (1826—1832). Zeman F., Pražan (1832— Hüvl Aeg. ze Starkoče (1834—36), Spackowský M. z Rychnowa (1837—18 Omasta P., Pražan (1839 se Zemanem).

16. W *Nowém městě za Wjdni.* Waněk Wáclaw (1826), Kruta K (1826), Burian T. (w. t.), a Hladký Jos. při wogenské akademii.

17. W *Celovci.* Slomšek Ant. (Il. nar. nov. 1837. br. 74.), při babictw Hendl r. 1814.

18. W *Hradci štyrském.* Kvas (Quas) Kol. při universitě 3 kr. za tý — Kömm J. při porodnictwj. — Mesmer A., Morawan, česky w kadetských se nách gako w Holomauci.

19. W *Lublaně.* Metelko Fr. na lyceum.

20. W *Záhřebě.* Smodek Mat., od r. 1832 při akademii a ginj.

21. W *Zádru.* Mikalević Bened., františkán při theologii.

22. W *Prešpurku.* Palkowič (w. t.), Štúr (w. t.) při lyceum.

23. We *Lwowě.* Michalewicz Mik. (1821—atd.), w polském nářečj ře literatuře polské při filosofii. Stecher ze Sebenic, pak Pfau při porodnictwj. chytil (1831) při hluchoněmém ústawu.

24. W *Černowicjch.* W rusinské a walašské řeči w porodnictwj. Atd. a

Dodawek III.

Str. 130 *d*) gest práce *Chmelenského.*

— 132 *s*) nenj práce Týla, nýbrž *Štěpánka* (ze Spissa).

— 134 *n*) práce *Silbernagla.*

— 279 č. 185 přidey: »za přednjho slowa b. kaz. cjrkwe ew. wrbi sw. mikulášské zwolen, přspl. k Pld.

Str. 281 č. 217. Rozuměg: otce a dwa syny, a wšickni tři gsau ew. k ale tělesně a mjstem přebýwánj i wěkem od sebe rozdjlné osoby. Syn *Ja* kterémž řeč i w Sl. Dceře zn. 499. — *Samuel* Ch., ew. sl. b. kazatel w šawské Teplici, přispl. ke Kwt. a Kal. Fej. — Otec gich gest *Adam Chal ka*, roz. w německé Lupči 28. řjgna 1767 z otce klobaučnjka, učil se w Pal do syntaxi, w Kežmarku 3 léta, w Miškowcech 2 l. pak w Šťáwnici, pak w špurce 3 léta. Na to dostal se za rektora školy normalské do mičinské ew. cj 3¾ léta až do r. 1792, pak za faráře do cjrkwe lehotské, kdež po 46 let trwá. asi 11 rukopisných pracj obsahu bohoslownjho a 3 spisečky as přes 20 a dal na swětlo.

Str. 285. č. 220. Chmelenský umřel dne 2. ledna 1839 na sauchotiny.

— 287. č. 237. »Zasnauben po druhé« wymaž a wěz že gen gednau.

Str. 312. č. 446. Plech nar. 10. března 1797 na zemanské dědině w oraw-ské stolici w Uhřich, učil se we Welkowsi, sw. Mikuláši za 6 let grammatiku, hu-maniora ale, filosofii a theologii dokončil w Kežmarku. R. 1819 byl pěstaunem djtek až do r. 1824. R. 1825 byl we Wjdni a hned dostal se za rektora školy ew. vrbicko- sw. mikulášské a za professora tříd gram., kdež Fejerpatakým (w. t.) powzbuzen, přispjwal.

Str. 317. č. 481. Ráb umřel 19. pros. 1838 w Benátkách na zatwrzenj gáter.

— 318. č. 492. Raymann narodil se z otce plátenjka, učil se w Gičjně. pak studowal na universitě pražské, byl kaplanem na Weljši 1½ r., w Králowé Městci 4½ r., kdež ohněm o gměnj swé přišel, pak se dostal do Častalowic 7 let, po lokalista do Woděrad 11 neděl, až pak dotčené mjsto w Čast. 26. pros. 1800 nastaupil. Tynišťský děkan Josef *Šimon* (z Třebechowic roz. 30. března 1772, † 7. dubna 1833) sepsal křjžowau cestu, gižto Jos. Nowák r. 1830 wydal, byl po něm vikářem a R. stal se spisowatelem pjsnj zwláště J. *Suchánka*, lokalisty na Pottštýně (roz. 22. máge 1792 w Sopotnici, † 4. unora 1828) a giných. Humo-ristický duch geho mimo mnohé rukopisné básně, giž zásmuský děkan chowá, se rogewil we spisech. Hrob geho má český nápis: Láska, WDěČnost s přIznI VeLeCtnéMV přInášI oběť. atd.

Str. 329. č. 553. *Staněk* Wáclaw, doktor w lékařstwj i w hogictwj, ma-ister w porodnictwj, zakl. mat. české, nar. 1804 dne 4. zář w Garpicjch, přspl. Čw. Kwt. Krk.

Str. 328. č. 548. *Srenka* Josef, nar. w lipt. sw. Mikuláši w Uhřjch, učil se doma, syntax w Kežmarku 1 rok, a 4 léta doma towaryšil u swých zchudlých ro-ičůw, a pomocj J. Plecha (w. t.) přišel 1829 na ožďanské gymnasium 2 léta, r. 831 přišel na kežmarské lyceum po 3 léta, odtud odešel 1834 na prešowské kol-egium, kdež se 1 rok práwnickým a 2 l. bohoslownjm wědám učil. R. 1836 složil řjsnau kandidatickau zkaušku a 2 léta w Prešowě co pěstaun některých šlechti-kých djtek zůstal a r. 1838 odebral se odtud na universitu berlinskau. W ma-erštině teprw r. 1832 wjce prospjwal. Učil se i polskému i ilirskému nářečj, přspl. k Hrce. Kwt. Fejerp.

Str. 344. *Weselý* Tadeáš, nar. 4. pros. 1775 w Libšanech, kněžem dne 13. gna 1799, děkan, vikář, kons. radda a škol dozorce w Poděbradech, mimo hu-ebnj nápěwy sepsal i některé kostelnj pjsně: Stup s nebe. Kázanj w rkp.

Str. 345. č. 686. *Wiljmek* Ant., bratr Jana, roz. 14. června 1803 w Tyni-i nad Orlicj, študowal w Hradci Králowé, po smrti swého otce stal se mlynářem sepsal se swým bratrem pjsně kostelnj, přspl. k Rzl. pr., Kwt.

Gména pp. předplatcůw nemohli gsme přitisknauti dáti.

Eben so ist erschienen und vom Unterzeichneten durch die Buchhandlung Kronberger's Witwe & Weber zu beziehen:

S l o w o

o

č e s k ý c h w ě c n i c e c h

w Rakownjce a Liberce.

orownané s ginými nápodobnými ústawy a obsahugjcj skrowné dánj o wyučowánj národnjm w cjsařstwj rakauském.) K užitku wšechnému *slowansky* (česky) a německy sepsané a wydané atd.

Einige Worte

über die

böhmischen Realschulen

zu

Rakonic und Reichenberg.

Vergleichung mit andern ähnlichen Anstalten und mit unmassgeblichen Andeutungen über den Volksunterricht im Kaiserthume Oesterreich.) im allgemeinen Gebrauche deutsch und slawisch (čechisch) dargelegt und herausgegeben von etc. Für Eltern (Gewerbtreibende und Fabrikanten), Erzieher und Lehrer (Trivial- und Hauptschullehrer, Gymnasial- und Realschulprofessoren) und für die in die Realschule und in das polytechnische Institut übergehende studirende Jugend. 8. *(S.* 72*)* w Praze 1839, *geh.* 20 *kr. C. M.*

Prag am 16. *Mai* 1838.

J. W. J. Michl,

Verfasser und Herausgeber, wohnt derzeit in Prag, Neustadt, Piaristenkollegium.

Literarni lêtopis,

ili

prěgled pismenstva Slavjanov narěčja českoga i ilirskoga.

Literarische Chronik,

oder

Uibersicht der Literatur

der Slawen

čechischer (böhmischer) Mundart

in

Böhmen, Mähren, Ungarn usw.,

vom J. 1825 anfangend bis zum J. 1837¼.

Inhalt des Ganzen:

I. Politischer Stand. II. Kultur (einige Landesgesetze, Einfluss auf die Nationalkultur in Ansehung der Schriften. *a*) Censur und Revision der Bücher, *b*) Buchdruckerei und Papierfabrikation, *c*) Buchhandel, *d*) Bibliotheken). III. Sprache (*a*) Sammlung der Gesetze rücksichtlich der čech. Sprache, *b*) Stand derselben. — Vereine: *α*) beim Museum, *β*) bei der Geistlichkeit. Übersicht der čechischen Pfarrsprengel mit der Anzahl der Einwohner in Böhmen. *c*) Veränderungen derselben). IV. Literatur. V. Bibliographie, eingerichtet zum Verkauf der Bücher, mit kurzen Recensionen und mit allerlei Bemerkungen. VI. Biographien der čechischen Schriftsteller, so wie auch Angabe der neu-illyrischen Literatur u. s. w. mit verschiedenen Verzeichnissen und Uibersichten. Dazu kommt die Uibersicht der slawischen Literatur der čechischen Mundart (von den ältesten Zeiten bis auf die Gegenwart) auf Imp. Fol.

Zum Gebrauche

aller (80 Mill.) Slawen, als: Čechen, Polen, Illyrier, Russen, und der Freunde der slawischen Literatur.

Dargestellt und herausgegeben

von

J. W. J. Michl,

Mitgliede des Piaristen-Ordens und des böhm. Nat. Museums.

IV. Lieferung. Bogen 19—22.

Prag, 1838.

In Kommission bei Kronberger's Witwe & Weber.

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA
3 0112 064418442